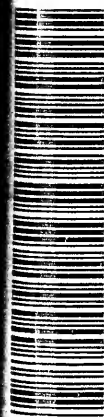

CHCETE JEŠTĚ LÉPE MLUVIT ČESKY

2

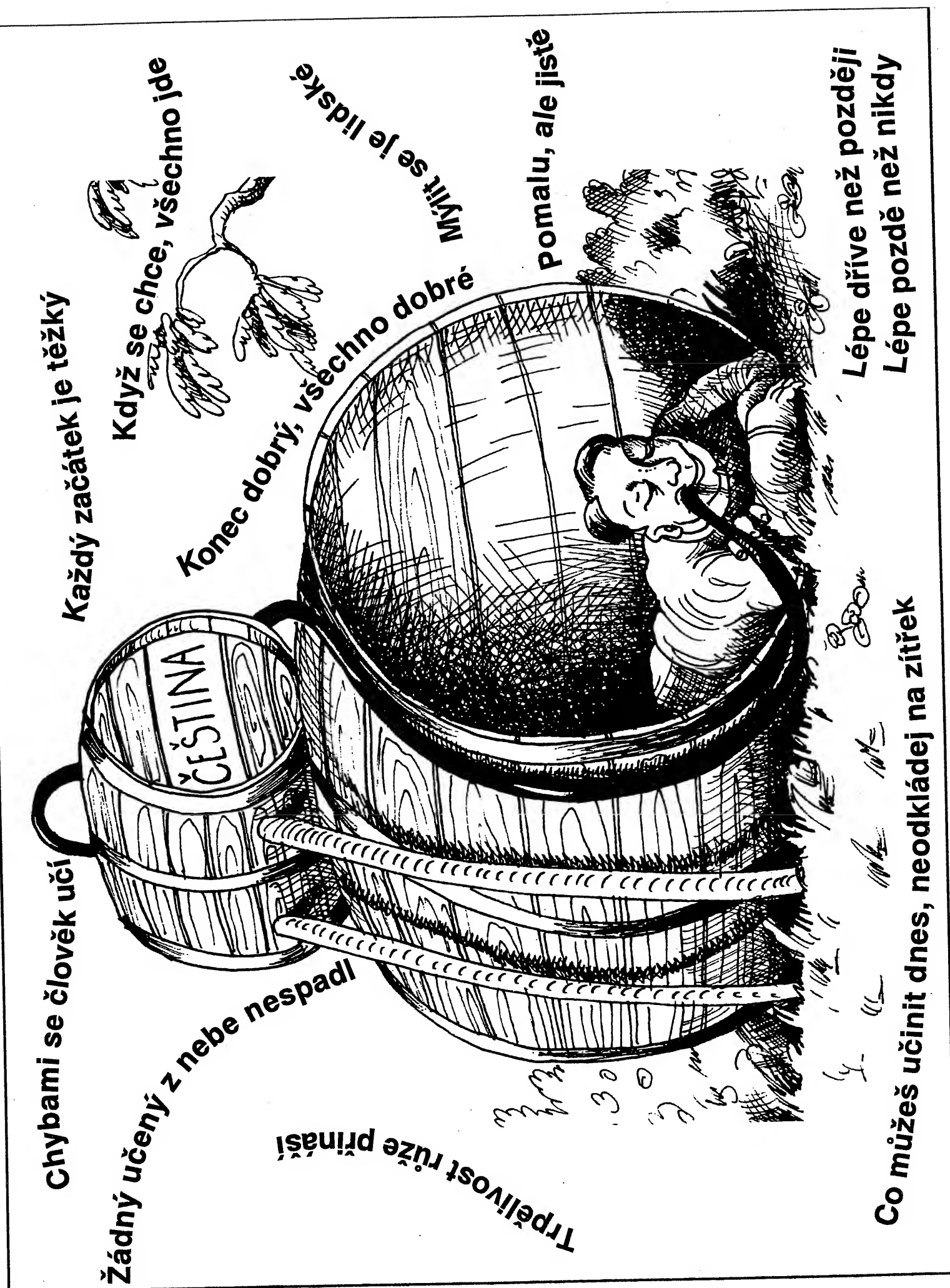
CZECH FOR ADVANCED STUDENTS

TSCHECHISCH FÜR FORTGESCHRITTENE

+J247138904

WIRTSCHAFTS
UNIVERSITÄT
WIEN

hnp. Tschechisch Sonst. 1. 10

187.762-B/2

ELGA ČECHOVÁ
HELENA TRABELSIOVÁ
HARRY PUTZ

CHCETE JEŠTĚ LÉPE MLUVIT ČESKY? 2. díl

WOLLEN SIE NOCH BESSER TSCHJECHISCH SPRECHEN?
DO YOU WANT TO SPEAK EVEN BETTER CZECH?

(TSCHJECHISCH FÜR FORTGESCHRITTENE)
(CZECH FOR ADVANCED STUDENTS)

1. vydání, Liberec 1996
© Mgr. Elga Čechová, PhDr. H. Trabelsiová-Remediosová, Ing. H. Putz, 1996
Illustrations © Ivan Mraček – Jonáš

Sazba: Pantype Liberec
Vytiskla Severografie Most

ISBN 80-901119-9-8

VORWORT

Das Lehrbuch „Wollen Sie noch besser Tschechisch sprechen?“ knüpft an das Lehrbuch „Wollen Sie Tschechisch sprechen?“ als 2. Teil an. Beide Teile bilden einen Gesamtkurs für das Studium der tschechischen Sprache. Das Lehrbuch ist für Fortgeschrittene, deutsch und englisch sprechende Ausländer, bestimmt, die den Grundtschechischkurs im Umfang des 1. Teiles beherrschen (das grammatikalische Grundsystem der tschechischen Sprache und den Wortschatz der Grundbereiche des gesellschaftlichen Lebens). Der 2. Teil wiederholt die Methoden des 1. Teiles, er ist kommunikativ orientiert. Mittels der reichen Kommunikation hilft er Ihnen die Grammatik zu beherrschen – in 10 Lektionen und in grammatikalischen Übersichten am Ende des Lehrbuches ist die gesamte Grammatik so angelegt, daß das Lehrbuch auch als grammatikalische Broschüre zu weiterem Gebrauch dienen kann. Zur leichteren Orientierung ist die Übersicht der grammatikalischen Formen bestimmt. Die grammatikalischen Abschnitte sind deshalb ziemlich umfangreich, beim konkreten Lernen nach dem Lehrbuch beherrschen Sie aber aktiv durch die Texte und Konversationen immer die gebräuchlichste der gegebenen grammatikalischen Form. Haben Sie darum keine Angst vor der „Grammatikalisierung“ des Lehrbuches.

Jede Lektion versteht sich als eigene große thematische Einheit. Die ersten 5 Lektionen erweitern den Wortschatz jener Themen, über welche Sie sprechen können – Reisen, gesellschaftlicher Kontakt, Speisen. Der Wortschatz der weiteren 5 Lektionen ist schon sachlich orientiert – Arbeit, Wirtschaft, Dienstleistungen, politisches Leben, Medien, Kultur und Wissenschaft. Der lexikalische Wortschatz der einzelnen Bereiche ist mit einzelnen Übersetzungen am Ende jeder Lektion zusammengefaßt. Dadurch können Sie die Lexik leicht wiederholen und erweitern.

Das Ziel des Lehrbuches ist nicht nur die Vervollkommnung des Sprechens, sondern auch das Verstehen des Textes zu vertiefen. Beim Lesen des Grundtextes (Text 1) kennen Sie den gesamten Wortschatz. Das Ziel des erweiterten Textes (Text 2) ist aber das Verstehen des Inhaltes, auch wenn Sie nicht alle Vokabeln kennen, so wie es in der Praxis vorkommt. Die unbekannten Vokabeln sind erst hinter dem Text übersetzt. Es hängt also von Ihrem Fortschritt ab, wie oft Sie diese Übersetzungen benützen. Das Lehrbuch will Sie aktives Arbeiten lehren. Vor dem Text 1 sind grammatikalische Bemerkungen angeführt, die Sie auf grammatikalische Zusammenhänge aufmerksam machen. Die lexikalischen Bemerkungen weisen auf Verwandtschaft mit der Wortableitung, verschiedene Wortbedeutungen hin. In jeder Lektion ist zum Schluß die Wortbildung einer bestimmten Ortsbezeichnung usw. Bei den gebräuchlichsten Verben im Tschechischen (sein, tun, gehen, haben, denken, schreiben, nehmen usw.) sind verschiedene Bedeutungen und Redewendungen (Wortfamilie) verwendet worden.

Zur Vervollkommnung der Aussprache sind in jeder Lektion Ausspracheübungen zu den schweren tschechischen Lauten und Zungenbrecher angewandt.

Das Lehrbuch ist für deutsch und englisch sprechende Ausländer bestimmt. Die nötigen Übersetzungen und Erklärungen sind zugleich deutsch und englisch angeführt. Gleich wie der 1. Teil ist der 2. Teil zum Selbststudium geeignet. Die ganze Lexik ist übersetzt, am Schluß ist der Schlüssel zu den Übungen.

Die Autoren

INTRODUCTION

"Do you want to speak even better Czech?" is a continuation, as volume 2, of the textbook "Do you want to speak Czech?". The two volumes together form a self contained language course (the basic grammatical system of the Czech language and basic vocabulary in the field of social life).

It repeats the methods used in Volume 1 – with the emphasis on communication.

The textbook is destined for advanced students – English- and German-speaking foreigners – who have mastered the basic Czech Course to the extent of Volume 1.

Through rich conversation you will come to master the grammar.

The entire Czech grammar is contained in the 10 lessons and in the grammar surveys at the end of the textbook, making the textbook ideal for use as a grammatical handbook, to be consulted when needed while using your Czech. The index of grammatical phenomena is designed for ease of use and orientation. The grammatical passages are therefore relatively extensive, but, by following exactly the instructions in the textbook you will come to master, on the basis of the texts and the conversation, the most frequently used aspects of the respective grammatical phenomena. There is therefore no need to fear excessive grammaticism.

Each lesson is conceived as a large thematic unit. In the first 5 lessons you will develop vocabulary in the topics about which you are already able to converse – travelling, social contacts and food. An even more specialized vocabulary, covering the fields of work, economy, services, political life, mass media, culture and science, is introduced in the following five units. The vocabulary of the given field, together with translations, is summed up at the end of each lesson so that the student may, as necessary, revise and broaden their knowledge of the vocabulary of the given field.

The goal of the textbook is not only to improve spoken expression, but also to deepen understanding of the text. When reading the basic text in any particular lesson (text 1) you should be familiar with all the vocabulary, however the aim of the supplementary text (text 2) is to develop understanding of the content without being familiar with all the vocabulary, as is usual in real life when you encounter Czech texts. The new vocabulary is only given after the text so that the degree to which it will be necessary to consult these translations will depend on each individual student's knowledge. The textbook aims to teach the active work within the texts – before text 1 there are grammatical remarks which bring the student's attention to questions of grammar, and explain new grammatical phenomena, and lexicographic remarks which aim to show the affinity between words, their derivation and various word meanings etc. At the end of each lesson the formation of words of a certain meaning (e.g. persons according to their occupations, names of places, etc.) is summarized. The various meanings and idioms formed from the most frequently used Czech verbs (být, dělat, chodit, mít, myslet, psát, brát etc.) are also given (Word family).

For the improvement of pronunciation each lesson includes exercises which concentrate on the most difficult speech sounds in Czech, including the tongue twisters.

The textbook is destined for German- and English-speaking foreigners – the necessary translations and explications are given simultaneously in German and English. Like Volume 1, Volume 2 is also suitable for self-study – all vocabulary is translated and at the end of the textbook there is a key to the exercises.

We would like to thank Dr. Miloš Kopal who has written the English version of the text and has carried out the general revision of the textbook. We also thank Mr. Richard Hunter for the final revision of the English text.

Authors

Jede Lektion ist als thematische Einheit mit folgendem Thema erfaßt:
Sie gliedert sich in 2 Teile – Teil A und Teil B.

- Teil A
- Grundlexik der Lektion
 - grammatikalischer Lehrstoff (Gr)
 - Gespräche und Übungen zur Beherrschung des grammatikalischen Lehrstoffes
 - grammatikalische Bemerkungen zum Text 1
 - lexikalische Bemerkungen zum Text 1
 - Text 1
 - Übungen zur Beherrschung der Lexik und der Satzkonstruktionen
 - Modellkonversationsübungen zum Thema

- Teil B
- grammatikalischer Lehrstoff (Gr)
 - Gespräche und Übungen zur Beherrschung des grammatikalischen Lehrstoffes
 - Text 2
 - unbekannte Lexik des Textes 2
 - Übungen zur Lexik, der Satzkonstruktion, dem Thema 2
 - Wortfamilie
 - Wortbildung

Aussprache

Zusammenfassung der Lexik zum Thema

Each lesson is conceived as a lexical unit with the following scheme:
It is divided into 2 parts – part A and part B.

- Part A
- basic vocabulary of the lesson
 - grammar (Gr)
 - dialogues and exercises aimed at mastering the grammar
 - grammatical remarks to Text 1
 - lexicographic remarks to Text 1
 - Text 1
 - exercises aimed at mastering the vocabulary and the sentential structures
 - model conversational exercises relating to the given topic

- Part B
- grammar (Gr)
 - dialogues and exercises aimed at mastering the grammar
 - Text 2
 - new vocabulary from Text 2
 - exercises relating to the vocabulary, sentential structures and the topic of Text 2
 - Word family
 - Word formation

Pronunciation

Summary of the vocabulary relating to the given topic

Pokyny ke cvičení:

Říkejte podle vzoru:

Řekněte ve správném tvaru:
Doplňujte podle významu:

Doplňte prepozice, kde je
to nutné:

Nahradte substantivum
zájmenem:

Ze slovesa vytvořte
substantivum:

Tvořte věty:

Spojte věty konjunkcemi:

Odpovězte:

Řekněte, odpovídejte svými
slovy:

Dokončete věty:

Vyberte správnou odpověď:

Nahradte vhodným synonymem:

Odhadněte, která slova jsou
příbuzná:

Popište:

Hinweisen zu den Übungen:

Sagen Sie nach dem Muster:

Sagen Sie in der richtigen Form:
Ergänzen Sie nach der
Bedeutung:

Ergänzen Sie die Präpositionen,
wo es nötig ist:

Ersetzen Sie das Substantiv
durch das Pronomen:

Bilden Sie das Substantiv aus
dem Verb:

Bilden Sie die Sätze:

Verbinden Sie die Sätze mit den
Konjunktionen:

Antworten Sie:

Sagen Sie, antworten Sie mit
eigenen Worten:

Ergänzen Sie die Sätze:

Wählen Sie die richtige Antwort:

Ersetzen Sie durch ein richtiges
Synonym:

Schätzen Sie ab, welche Wörter
verwandt sind:

Beschreiben Sie:

Instructions to the exercises:

Say according to the
pattern:

Say in the correct form:
Complete according to the
meaning:

Fill in the prepositions
where necessary:

Substitute a pronoun for the
noun:

Form a noun from the verb:

Form sentences:

Connect the sentences with
conjunctions:

Answer:

Say, answer in your own
words:

Complete the sentences:

Select the correct answer:

Replace with an appropriate
synonym:

Guess which words are
related:

Describe:

Lekce 1: Kam pojedeme?

Text 1: Kam na víkend ?

Text 2: Musíme zlepšit turistickou nabídku

INHALT

Sprechintentionen:

Reisepläne machen – was besuchen (Aus-
kunft über die Sehenswürdigkeiten), womit
fahren. Einen günstigen oder ungünstigen
Eindruck vom Besuch der Touristikplätze
ausdrücken. Reisen allein oder mit einem
Reisebüro? Zu welchen Unfällen kann es
beim Autoreisen kommen? Ausdrücken, daß
wir irgendwohin regelmäßig gehen oder
fahren.

Redewendungen mit dem Verb „brát“
(nehmen).

Aussprache: Vokale „E“, „A“

Konversationsthema: Cestování, dopravní prostředky, kulturní památky
(Reisen, Verkehrsmittel, Kultursehenswürdigkeiten)

Grammatik:

§ 1 Nummer bei Substantiven

§ 2 Reflexive Verben

§ 3 Deklination des Pronomens „se“

§ 4 Movierung

Wiederholung der Deklination

Verschiedene Präfixe „–stupovat / –stoupit“

Verwendung der Bewegungsverb

„jít – chodit“

Wortfamilie: „brát“

Großschreibung

CONTENTS

Language skills:

Making travel plans – what to visit (information
about the sites), how to travel. Expressing
favourable or unfavourable reactions to tou-
ristic sites. To travel independently or through
a travel agency? What accidents can happen
when travelling by car? To say that we go
somewhere regularly.

Idioms with the verb „brát“ (to take).

Grammar:

§ 1 Singular and plural nouns

§ 2 Reflexive verbs

§ 3 Declension of the pronoun „se“

§ 4 Motion

Repetition of declension

Various prefixes „–stupovat / –stoupit“

Use of verbs of motion „jít – chodit“

Word family: „brát“

Use of capital letters

Pronunciation: Vowels „E“, „A“

Conversation topic: Cestování, dopravní prostředky, kulturní památky
(Travelling, means of transport, cultural monuments)

- Podívej se na ni, jak je krásná!
- Jak jsem si jí mohl nevšimnout! Hezčí dívku jsem neviděl.
- Ale já mluvím o soše!

1 A

cestovní (cesta) F

daň F

divit se +Dat impf. – podívat se pf.

dojem M

doplácet na +Ak impf. – doplatit pf.

elektrárna F

hrad M

charakter M

jezero N

klášter M

kopec M, na kopci

krajina F

lucerna F

luxusní

malíř(ka) M(F)

míjet +Ak impf. – minout, -nu pf.

mrtvý, -á, -é x živý, -á, -é

nábřeží N

nádhera F

nadšený, -á, -é

být nadšený +Instr

objevit +Ak pf. – objevovat impf.

oblast F (Gen-i)

rekreační oblast

obrátit se na +Ak pf. – obracet se impf.

odtamtud

Reise-

Steuer

sich über etwas wundern

Eindruck

daraufzahlen;

nachzahlen

Elektrizitätswerk

Burg

Charakter

See

Kloster, Stift

Berg

Gegend, Landschaft

Laterne

Luxus-

Maler(in)

vergehen, verlaufen,

dahinschwinden

tot x lebend(ig)

Ufer, Kai

Pracht, Herrlichkeit, Prunk

begeistert, schwärmerisch

(über j-n, etw.) entzückt sein

entdecken

Gebiet, Bereich, Region

Erholungsgebiet

sich wenden an

von dort

travelling (journey / way / road)

tax

to be surprised, to wonder (at)

impression

to pay for a t.; to pay

the difference

power-station

(fortified) castle

character

lake

monastery; convent

hill, on the hill

landscape

lantern; street lamp

luxurious

painter

to pass; to pass (by)

dead x alive

embankment, waterfront

splendour

enthusiastic

to be enthusiastic (about)

to discover

area, field

holiday resort area

to turn (to)

from there

palác M

plný, -á, -é +Gen

pobyt M

pohádka F

pohled M

popsat +Ak, -píšu pf. – popisovat impf.

potkávat +Ak impf. – potkat pf.

průmysl M

průmyslový, -á, -é

průvodce M

představit si +Ak pf. –

představovat si impf.

překvapit +Ak +Instr pf. –

překvapovat impf.

přírodní rezervace F

rekonstrukce F

romantický, -á, -é

setmět se pf. – stmívat se impf.

sklářský, -á, -é (sklo N)

skupina F

starat se o +Ak impf. – postarat se pf.

stav M

středisko N = centrum

takový, -á, -é

textilní (textil M)

tichý, -á, -é

třeba = například

turistický, -á, -é

turistika F

v souvislosti s +Instr

vést, vedu (+Ak) impf.

víkendový, -á, -é (víkend M)

všude

vyfotit = vyfotografovat +Ak pf. –

fotit = fotografovat impf.

výhled M

vyhnout se +Dat pf. – vyhýbat se impf.

vykoupat se pf. – koupat se impf.

vymyslet +Ak pf. – vymýšlet impf.

významný, -á, -é

zámek M

známý M, známá F

zpráva F

životní prostředí N

Palast, Palais

voll (von)

Aufenthalt

Märchen

Blick; Anblick, Ansicht

beschreiben

treffen

Industrie

Industrie-, Gewerbe-

Reiseführer, Begleiter

sich vorstellen

überraschen, frapieren

Naturschutzgebiet

Rekonstruktion

romantisch

dunkel werden

Glas-

Gruppe

sorgen für

Zustand

Zentrum

solcher

Textil-

still

z.B.

Touristen-

Touristik

im Zusammenhang mit

führen, leiten

Wochenend-

überall

fotografieren

Aussicht

ausweichen

baden

ausdenken, ersinnen

bedeutend

Schloß

Bekannte(r)

Nachricht

Umgebung, Umwelt

palace

full (of)

stay

fairy-tale

glance; sight, view

to describe

to meet

industry

industrial

guide

to imagine

to surprise

nature reserve

reconstruction

romantic

to get dark – to grow dark

glass

group

to look after / to take care of

state, condition

centre

such

textile

still, quiet

such as, for instance

tourist

tourism

in connection with

to lead

weekend

everywhere

to photograph

view, panorama

to avoid

to have a bath / bathe –

to bath / to bathe

to devise, to think out

significant

château

acquaintance, friend

news

environment

L1A

Gr

§ 1 ČÍSLO U SUBSTANTIV

Většina substantiv má formy pro singulár i plurál. Některá substantiva však mají jen singulár nebo jen plurál.

(Die meisten Substantive haben Formen für Sg. und Pl. Einige Substantive haben aber nur Sg. oder nur Pl.)
(Most nouns have both singular and plural forms. Some, however, have only singular or only plural forms.)

A. JEN SINGULÁR mají substantiva z adjektiv a sloves:

mladý – mladost,	chytrý – chytrost,	spát – spánek,	číst – četba
Jugendzeit	Klugheit	Schlaf	Lesen
young days	cleverness	sleep	reading

Substantiva mají JEN SINGULÁR, ale označují (bezeichnen) vždy VÍCE lidí a věcí
(denote) (tzv. singularia tantum):

lidstvo,	obyvatelstvo,	listí,	křoví,	mládež
Menschheit	Bewohnerschaft	Laub	Gebüsch	Jugend
mankind	population	foliage	bush(es)	youth

B. Substantiva mají JEN PLURÁL, ale označují jen 1 věc (tzv. pluralia tantum):

– dveře, hodiny, kalhoty, plavky,	brýle,	nůžky,	ústa,	záda
Badeanzug	Brille	Schere	Mund	Rücken
swimsuit, swimming trunks	glasses	scissors	mouth	back

– vánoce, velikonoce, prázdniny, narozeniny

– Čechy, Alpy, Atény, Helsinky, Poděbrady, Pardubice, Teplice, Mariánské Lázně, Karlovy Vary, České Budějovice, Krkonoše

Deklinace plurálu – viz tabulky na str. 416 – 420

jako M pl.: Hradčany (Gen: z Hradčan), Poděbrady (do Poděbrad), šaty (Lok: v šatech), tepláky (v teplácích i teplákách), Karlovy Vary (v Karlových Varech)
Trainingsanzug; track suit

jako F pl.: Čechy (Lok: v Čechách), Alpy, Filipíny, prázdniny, hodiny, noviny, dveře (! Instr: mezi dveřmi), Krkonoše (! Gen: do Krkonoš), České Budějovice, Mariánské Lázně (Gen: do Českých Budějovic, Mariánských Lázní)

jako N pl.: ústa (Lok: v ústech), záda (na zádech), kamna (Gen: do kamen)
Mund; mouth Rücken; back Ofen; stove

VÁNOCE, VELIKONOCE (F pl.)

(Weihnachten, Ostern) (Christmas, Easter)

L1A

Pl.	Gen	–	do vánoc, do velikonoc
	Dat	–	k vánocům, k velikonocům
	Ak	–	na vánoce, na velikonoce
	Lok	–	o vánocích, o velikonocích
	Instr	–	před vánocemi, před velikonocemi (i před vánoci, před velikonoci)

DRUHOVÉ ČÍSLOVKY:

! 1,2,3	jeden svetr	x	jedny kalhoty	! Sg.: všechen čaj (M)
	dva svetry	x	dvoje kalhoty	všetchna káva (F)
	tři svetry	x	troje kalhoty	všetchno mléko (N)
	čtyři svetry	x	čtvery kalhoty	(deklinace na str. 423)
	pět svetřů	x	patery kalhoty	
			šestery, sedmery, osmery, devatery, desatery, jedenáctery	

dvoje, troje kalhoty – mohou, ale také nemusí být stejné, nevíme to

x
dvojí, trojí kalhoty – jsou různé

A: Co koupíš manželovi k vánocům?
B: Chtěla bych mu koupit hodinky, i když říká, že mu jedny stačí.

A: Ta dnešní mládež! Neví, co by chtěla.
B: My jsme možná byli taky takoví.

A: Bez brýlí to nepřečtu. Nemůžu je nikde najít!
B: Počkej, já ti to raději přečtu sama.

A: V těch starých šatech se už nemůžu nikde ukázat!
B: Chceš mi snad říct, že už zase potřebuješ nové?

A: Klepal někdo?
B: Nic jsem neslyšel, ale zdá se mi, že je někdo za dveřmi. Jdu se podívat.

A: Promiň, nemůžu se dál zdržet. Autobus do Poděbrad mi jede za půl hodiny.
B: Ty bydlíš v Poděbradech? A každý den dojíždíš do Prahy?

A: Nevidím nikde zvonek.
 B: Budeme muset zaklepat na dveře.

A: Jak to, že mají zavřeno? Vždyť jsou
 úřední hodiny!
 B: Tady na dveřích je napsáno, že o
 prázdninách úřední hodiny změnili.

A: O velikonocích plánuju cestu
 do Alp.
 B: Taky bych si rád zalyžoval, ale
 v Krkonoších už nebude sníh.

Cv

1. Řekněte ve správném tvaru:

1. K (narozeniny) jsem dostal nového průvodce Prahou. 2. Nemůžu číst bez (brýle). 3. V (brýle) ti to sluší. 4. V (které šaty) půjdeš na recepci? 5. O (minulé prázdniny) jsem byl na kursu češtiny. 6. Napsal jsem jim přání k (vánoce). 7. Viděl jsi ji v (plavky)? 8. Někdo je za (dveře). 9. Na (záda) nesl velký batoh. 10. Cheb není daleko od (Mariánské Lázně). 11. Za chvíli budeme v (Poděbrady, Teplice). 12. Znáš někoho v (Helsinky)? 13. Mají chatu pod (Alpy), my ji máme v (Krkonoše).

batoh (Rucksack) (rucksack)

2. Přečtěte:

Vidím 2 dveře. Kterými mám jít? – Které okno mám otevřít? Vidím 3. – Mám už 3 černé boty. – Naše kancelář kupuje 5 noviny. – Na každou cestu si беру s sebou 2 brýle. – 3 poslední vánoce jsem strávil na horách. – Na služební cestu si vezmu 3 košile, 2 saka a 2 kalhoty. Boty stačí jen 1. – Doma máme 4 hodiny, ale ani 1 nejdou přesně. – Jsou už 4 hodiny a 5 minut.

Gr

CVIČENÍ NA OPAKOVÁNÍ DEKLINACE – viz tabulky na str. 416–420

GEN Kromě (Praha) neznám z (Čechy) nic. Nemůžu si všímat (každý detail). Ta cesta vede do (vesnice)? Pokoj byl plný (hosté). Z (místnost) je hezký pohled na (řeka). To jsem udělala sama z (tvrdý papír).

DAT Ta silnice vede k (divadlo)? Chtěl bych se vyhnout (ten konkurs). Ty se umíš vyhnout (všechny problémy). Komu jsi řekl o (náš plán)? (Tvá rodina, tví přátelé, skoro všichni). Čemu se divíš? (Tvé krátké vlasy). **L1A**

AK Musíme jet přes (celá Praha). Zámek se změnil v (luxusní hotel). Doporučuju, abyste se obrátili na (naše firma). Co si dáme k (oběd)? Navrhuju (hovězí polévka a řízek s bramborem). Sama se stará o (nemocná matka a dvě děti). O (vaše výrobky) je stále velký zájem.

LOK Vybral jsem si týdenní pobyt v (Mariánské Lázně). Sejdeme se v osm v (hospoda U Tomáše). Půjdeš se mnou po (práce) na vernisáž? Líbí se mi na (můj kolega), že je přátelský. Ještě pořád pokračuješ ve (schůzky) s (ona)?

INSTR Míjíme jeden obchod za (druhý). Rád se procházím (staré město). Nevíš, kde je Alena? Někde tam mezi (ti turisté). Setkáváme se stále se (stejně problé-my). V souvislosti s (rekonstrukce) budovy jsme změnili kancelář – najdete nás v (číslo) 259. Nejsem spokojený s (naše situace). Co s (to) budeme dělat?

GRAMATICKÉ POZNÁMKY:

1) Adjektiva se tvoří ze substantiv různými sufixy (tvoření adjektiv na str. 294–295):
 (Adjektive bildet man von Substantiven mit verschiedenen Suffixen:)
 (The adjectives are formed from the substantives by various suffixes:)

-ní:	příroda – přírodní textil – textilní život – životní luxus – luxusní rekreace – rekreační	-ový:	průmysl – průmyslový hotel – hotelový víkend – víkendový atom – atomový magnetofon – magnetofonový
-cký, -ský:	turistika – turistický Praha – pražský Staré Město – staroměstský	také:	sklo – sklářský

2) Deklinace posesívních adjektiv (viz str. 131):

Karlův most – přes Karlův most (Ak) z Karlova mostu (Gen)	über die Karlsbrücke von der Karlsbrücke	over the Charles Bridge from Charles Bridge
Máchovo jezero – k Máchovu jezeru (Dat) v Máchově jezeře (Lok)	zum Máchasee im Máchasee	to the Lake Mácha in Lake Mácha

3) Psaní velkých písmen (souhrnně na str. 462)

Großschreibung (zusammenfassend auf S. 462)
use of capital letters (summary on p. 462)

a) píší se **u vlastních jmen** (schreibt man bei den Eigennamen) (they are used with proper names)

- jmen osob (**Pavel Veselý**)
- jmen obyvatel (**Čech, Rakušan, Kanadčan, Pražan, Evropan**)
- posesivních adjektiv od jmen osob (**Petrova kniha, Picassův obraz**)

b) **u geografických názvů** (bei den geographischen Bezeichnungen) (with geographic terms)

- světadílů, moří, ostrovů, pohoří atd. (Kontinente, Meere, Inseln, Gebirge usw.)
(Jižní Amerika, Tichý oceán, (continents, seas, islands, ranges of mountains etc.)
Korsika, Alpy)
- států (Staaten) (of states)
(Kanada, Spolková republika Německo, Spojené státy americké
– !! obecná jména a adjektiva se píší malým písmenem)
(!! Gattungsnamen – Appellativa – und Adjektive schreibt man mit kleinem Buchstaben)
(!! non-specific names and adjectives begin with a small letter)
- měst (Londýn, Karlovy Vary, Mariánské Lázně)
– !! každé slovo začíná velkým písmenem)
(!! jedes Wort beginnt mit großem Buchstaben) (!! each word begins with a capital letter)
- významných staveb (bedeutender Bauten) (of important buildings)
(Národní divadlo, Hradčany)

4) Všimněte si významu prefixů sloves **–STUPOVAT / –STOUPIT:**

nastupovat / nastoupit (do auta)	einsteigen (ins Auto)	to get (into a car)
obestupovat / obestoupit (učitele)	umstellen (den Lehrer)	to surround (the teacher)
odstupovat / odstoupit (z funkce)	abtreten (von der Funktion)	to resign (from a function)
postupovat / postoupit (dopředu)	schreiten (vorwärts)	to go ahead, to advance
podstupovat / podstoupit (zkoušku)	sich unterziehen (der Prüfung)	to undergo (an exam)
přestupovat / přestoupit (na rychlík)	umsteigen (in den Schnellzug)	to change (to a fast train)
předstupovat / předstoupit (před žáky)	vortreten (vor die Schüler)	to appear (before the pupils)
přístupovat / přistoupit (do kupé, na požadavky)	zusteigen (ins Kupé) eingehen (auf die Forderungen)	to get (into a compartment) to accede / agree (to the requirements)
rozestupovat se / rozestoupit se	auseinandertreten	to make way, to stand aside
sestupovat / sestoupit (dolů)	gehen (nach unten)	to come down, to descend
ustupovat / ustoupit (dozadu)	weichen (zurück)	to step back
vstupovat / vstoupit (dovnitř)	eintreten (hinein)	to enter (inward / inside)
vystupovat / vystoupit (nahoru, z auta)	(hinauf)steigen, (aus dem Auto) aussteigen	to mount (upwards), to get out (of the car)
zastupovat / zastoupit (nemocného kolegu)	vertreten (den kranken Kollegen)	to represent / to deputize for (a sick colleague)

nástup	–	nástupišťe	–	postup	–	prestup	–
Einstieg entrance (e. g. into office)		Bahnsteig platform		Methode, Fortgang procedure		Umstieg change (e. g. into another train)	
přístup	–	sestup	–	ústup	–	vstup	–
Zutritt approach		Abstieg descent		Rückzug retreat		Eintritt entrance	
						výstup	–
						Aufstieg; Ausgang ascent; exit	
						zástupce	
						Vertreter representative	

L1A

LEXIKÁLNÍ POZNÁMKY:

1) **Co ty na to?**

= Co tomu říkáš?	Was sagst du dazu?	What do you say to it?
= Co si o tom myslíš?	Was denkst du davon?	What do you think about it?

cestou zpátky

= při cestě zpátky	auf dem Rückweg	on the way back
= na zpáteční cestě		

stojí za to tam jet

= má cenu tam jet	es lohnt sich, es hat Wert hinzufahren	it is worth going there
-------------------	--	-------------------------

divit se (někomu, něčemu):

Není se čemu divit.	Das ist nicht zu verwundern.	It is small / no wonder.
----------------------------	------------------------------	--------------------------

dojem:

Na mě dělá dobrý dojem.	Er macht einen guten Eindruck auf mich.	He makes a good impression on me.
--------------------------------	---	-----------------------------------

2) vést impf. –	a) Jak se ti vede?	Wie geht es dir?	How are you?
	b) +Ak – Vede školu.	Er leitet die Schule.	He heads a school.
	c) někam – Vede na náměstí.	(Er) führt auf den Platz.	It leads to the square.

3) **míjet / minout** (někoho, něco):

Míjela nás kolona aut.	Die Autokolone fuhr an uns vorbei.	A column of cars was passing us.
Lhůta minula.	Die Frist ist um.	The deadline expired.
Naše dopisy se minuly.	Unsere Briefe haben sich gekreuzt.	Our letters have crossed each other.
Šel, co noha nohu mine.	Er schritt langsam vorwärts.	He was going at a (slow) pace.
Cesta rychle míjela.	Die Reise verlief schnell.	The journey was passing quickly.

4) **představit si:**

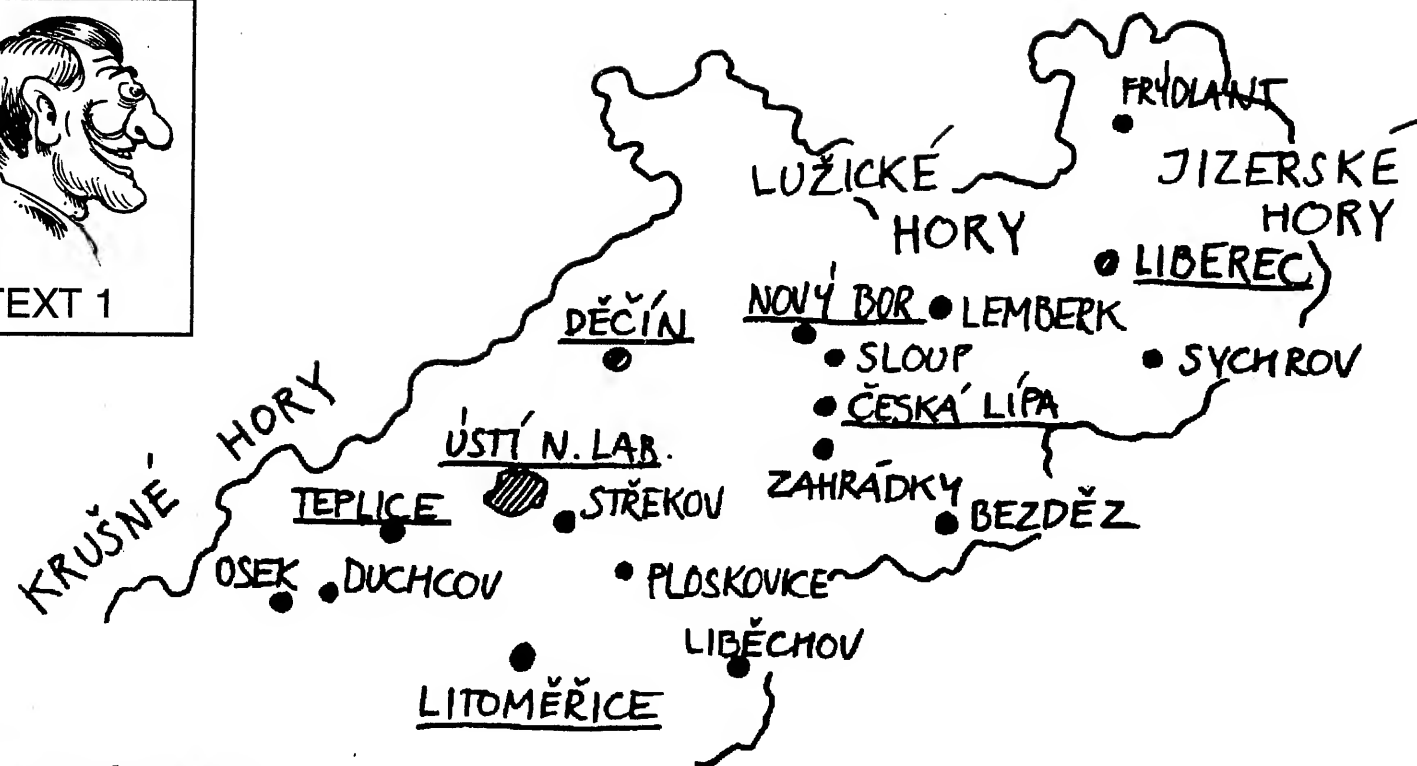
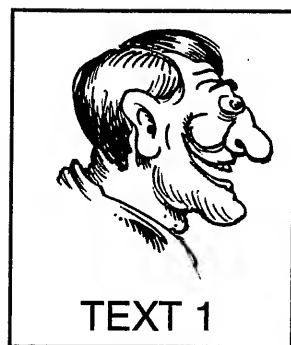
Představ si, že ...	Stell dir vor, daß ...	Imagine that ...
Nedovedeš si představit ...	Du kannst dir nicht vorstellen ...	You cannot imagine ...

představit se:

Dovolte, abych se představil.	Erlauben Sie, daß ich mich vorstelle.	Allow me to introduce myself.
--------------------------------------	---------------------------------------	-------------------------------

představit:

To představuje hodnotu ...	Das repräsentiert einen Wert von ...	It represents a value of ...
-----------------------------------	--------------------------------------	------------------------------

KAM NA VÍKEND?

Říkalo se, že všechny cesty vedou do Říma. Ale dnes bych to trochu opravil: všechny cesty vedou do Prahy. Praha je sice krásná, ale tak plná turistů, že se ztrácí, co se mi na ní líbí: tichá místa, atmosféra starých časů. Vždyť taková procházka staroměstskými uličkami, kde míjíme jeden palác za druhým, přes Karlův most, když se už setmelo a na nábreží svítí staré lucerny, to je jak procházka v pohádce. Ted' potkávám jednu turistickou skupinu za druhou, z Karlova mostu se už neotvírají romantické pohledy na Prahu, ale s problémy hledáme cestu mezi prodavači, malíři a dalšími. Víím, že to je daň turistiky, takhle se změní a ztratí svůj charakter všechna místa, která objeví turisté. Ze všeho krásného se udělá průmysl. Taký už nenajdeme malé, tiché hospody s dobrým a laciným pivem, kde se můžeš setkávat se známými – změnily se v luxusní restaurace pro turisty, kde Čecha nepotkáš.

Je léto, vedro, dlouho jsme nebyli venku z Prahy.

„Vašku, vymysli něco. Co se obrátit na některou cestovní kancelář a vybrat si víkendový pobyt třeba na Moravě?“ zeptal se mě můj přítel Thomas.

„Nezapomeň, že máme jen víkend, a to nestačí na to, abys poznal Moravu. A cestovním kancelářím se vyhneme. Ty jezdíš právě do těch míst, kterým se chceme vyhnout. Asi tě to překvapí, ale navrhuju severní Čechy. Co ty na to?“

„Severní Čechy? O nich se stále mluví a píše v souvislosti s elektrárnami, mrtvými lesy, špatným životním prostředím. Víc o nich nevím. Tedy kromě toho, že jsou střediskem vašeho sklářského a textilního průmyslu.“

„To víš, severní Čechy byly vždycky nejprůmyslovější část Čech a ted' nejvíc doplácí na to, že se nikdo u nás o životní prostředí nestaral. My k elektrárnám samozřejmě nepojedeme. Vybereme si hrady, zámky, kláštery, přírodní rezervace. Podívej se tady do průvodce.“

BEZDĚZ (okres Česká Lípa)

L1A

Raně gotický královský hrad vybudovaný Přemyslem Otakarem II. v letech 1264–1279 na 638 m vysokém kopci. Hradní kaple je klenotem raně gotické architektury.

Frühgotische königliche Burg, von Přemysl Otakar II. auf einem 638 m hohen Berg in den Jahren 1264–1279 erbaut. Die Burgkapelle ist ein Kleinod frühgotischer Architektur.

BEZDĚZ (district: Česká Lípa)

An early Gothic royal castle built by Přemysl Otakar II. during the years 1264–1279 on a 638 metres high hill. The castle chapel is a jewel of early Gothic architecture.

Všimni si tady toho hradu. To je Bezděz. Když vyjedeme v sobotu brzo ráno, stihneme si ho prohlédnout ještě dřív, než začne vedro. To je ale kopec! To bude výstup! Je odtamtud hezký výhled do krajiny. Cestou zpátky se vykoupeme v Máchově jezeře. Je to velká rekreační oblast, ale najdeme si nějaké místo bez lidí.

MÁCHOVO JEZERO

Je největší vodní plochou v severních Čechách (360 ha). Bylo vybudováno za vlády Karla IV. (1366).

Mácha-See ist die größte Wasserfläche in Nordböhmen (360 ha). Er wurde unter Karl IV. (1366) angelegt.

It is the largest water surface in North Bohemia (360 ha). It was established during the reign of Charles IV (1366).

Divil by ses, kolik historických památek můžeš na severu najít. Některé jsou ale ve velmi špatném stavu, jen ty nejvýznamnější jsou po rekonstrukci. Prohlédni si je tady v průvodci a vyber si, které chceš navštívit.

Naplánujte, jak bude výlet pokračovat!

Vašek s Thomasem se už vrátili z výletu. Všechny památky, které navštívili, si vyfotili, a teď je ukazují svým přátelům. Představte si, že jste byl na výletě s nimi, a popište fotografie. Řekněte svůj dojem.

I. a)	Všimni si
Všimněte si

(Podívej se na + Ak
Podívejte se na + Ak) | toho velkého hradu na kopci. Je to ...
toho krásného kláštera.
toho barokního zámku.
toho paláce.
toho romantického jezera.
kolik je tam lidí, památek. |
| b) | Že jsi ještě neviděl | tak velký hrad
tak krásný klášter
tak nádherný zámek
tak romantický pohled na jezero
tolik památek, paláců |
- ?
II.	Jsem tím nadšený.
Je to nádhera.
To je ale krása!
Nic tak krásného jsem ještě neviděl.
Líbí se mi to. | Neudělalo to na mě velký dojem.
Nic mi to neříká.
Moc se mi to nelíbí.
Nestálo za to sem jet. |
|-----|---|--|

Cv

3. Řekněte synonymicky nebo svými slovy:

1. Je tady jako v pohádce.
2. Co ty na to?
3. Zámek je po rekonstrukci.
4. Stihneme si zámek prohlédnout dřív, než zavrou.
5. Divím se, kolik je tady lidí.
6. V průvodci píšou jen o nejdůležitějších památkách.
7. Rád vzpomíná na staré časy.
8. Právě jsme minuli Památník W. A. Mozarta.
9. Vymysli, kam pojedeme.
10. Obrátíme se na cestovní kancelář?
11. Vyhňeme se cestovní kanceláři.
12. Navrhuju víkendový pobyt na Moravě.
13. Cestou zpátky se stavíme v Mělníku.

4. a) Nahradte: (Ersetzen Sie) „po sobě“ – jeden za druhým (M)
(Substitute) jedna za druhou (F)
jedno za druhým (N)

L1A

Studenti přicházeli po sobě.
Prodavačky odcházely po sobě.
Auta odjížděla po sobě.

- b) Nahradte: Potkával jsem stále nějakého známého. (jednoho za druhým) –
Potkával jsem jednoho známého za druhým.

Měli jsme stále nějaký palác. (jeden za druhým)
Jeli jsme stále kolem nějaké vesnice. (jedné za druhou)
Projížděli jsme stále nějakým městem. (jediným za druhým)
Potkávala jsem stále nějakou známou. (jednu za druhou)

5. Zopakujte si komparaci adjektiv na str. 426.

a) Doplněte podle významu:

Vzor: Nej _____ oblasti jsou střední a severní Čechy. (průmyslový)
Nejprůmyslovější oblasti jsou střední a severní Čechy.

velký, vysoký, nízký, dlouhý, krátký, hluboký, teplý

- Nej _____ česká řeka je Vltava – měří 433 km.
Nej _____ české jezero je Černé jezero na Šumavě s plochou víc než
18 ha a hloubkou skoro 40 m.
Nej _____ minerální pramen je v Karlových Varech s teplotou 72°C.
Nej _____ vzdálenost od moře v České republice je 326 km od Štětína
v Polsku.
Nej _____ teplotu -88°C naměřili v Antarktidě.
Nej _____ teplotu změřili v Libyi – +58°C.
Nej _____ jezero na světě je Bajkal, má hloubku 1620 m.

nadšený, významný, romantický, tichý, luxusní, známý

- V průvodci píšou jen o nej _____ památkách.
Nej _____ jsem byl z krásné přírody.
Asi nej _____ hradem je Karlštejn.
Nej _____ obchody najdete kolem Václavského náměstí.
Stará Praha nabízí nej _____ místa.
Hledám co možná nej _____ místa, daleko od lidí.

b) Rozumíte? Nejztracenější den je ten, ve kterém jsem se ani jednou neusmáli.

První lež je horší než poslední.

(lež – Lüge; lie)

Ráno moudřejší večera.

(moudřejší – klüger; wiser)

To nejlepší přichází obvykle poslední.

Chytřejší vždycky ustoupí.

Kdo dřív přijde, ten dřív mele.

(mlít – mahlen; to mill)

□ 6. Spojte věty konjunkcemi „sice – ale“:

(Verbinden Sie die Sätze mit Konjunktionen „zwar – aber“:)

(Connect the sentences by the connectives „it is true – but“)

Vzor: Praha je krásná – plná turistů

Praha je sice krásná, ale plná turistů.

Praha je nádherná

– je tam hodně lidí

Morava je zajímavá

– máme málo času

Severní Čechy mají hodně památek

– také velmi špatné životní prostředí

Mám rád lidi

– nemusím je potkávat všude

Cesta po dálnici je delší

– budete tam dřív

Všechno jsme si vyfotili

– film se nám ztratil

Cestovní kancelář nabízí různé

– nechci s ní jet

rekreační pobyty

□ 7. Doplňte prepozice:

Nesmím zapomenout, že dnes musím ____ cestovní kanceláře. Objednal jsem si pobyt ____ jižní Moravě ____ dvě osoby ____ tři dny ____ 10. ____ 13. srpna. „Pojď ____ mnou!“ zavola jsem ____ kamaráda. „Nepospíchám, můžeme se projít ____ Národní třídě a jít ____ kavárny ____ kávu. ____ kavárny Slávia je hezký výhled ____ Vltavu a ____ Hradčany.“

____ problémem jsme přešli ____ druhou stranu ulice, protože jelo jedno auto ____ druhým a žádné nezastavilo. Měli jsme ____ něco chuť, ale nenašli jsme žádnou restauraci ____ laciným a dobrým jídlem. ____ cestovní kanceláři jsme čekali chvíli ____ frontě. Zatím jsme si četli ____ průvodci, který jsem ____ chvíli koupil. Dozvěděli jsme se například, že ____ hradu Bezděz věznili Václava II. ____ jménem Václav se setkáváme ____ celých Čechách. Až pojedeme ____ hrad Bezděz, stavíme se ____ Mělníku. ____ tomto městě mi už někdo vyprávěl. ____ čtvrt hodiny jsem konečně zaplatil pobyt a vyšli jsme ____ přítelem ____ kanceláře ven.

věznit někoho (j-n gefangen halten) (to keep s. o. in prison)

□ 8. Vyberte podle významu perfektivní nebo imperfektivní sloveso:

L1A

1. Která silnice ____ (vést, dovést) k nádraží?

Můžu k tobě na návštěvu ____ (vést, přivést) Thomase?

2. Au, to bolí. Neumíte se ____ (vyhýbat, vyhnout)?

Vašek ____ (vyhýbat se, vyhnout se) všem problémům.

3. Podívej, jak je nebe červené (= jsou červánky). Už ____ (stmívat se, setmět se).

Venku se už ____ (stmívat se, setmět se), ____ (svítit, rozsvítit) lucerny. Musíme v pokoji taky ____ (svítit, rozsvítit).

4. Neumím ____ (představovat si, představit si), že bych tě neměl!

____ (představovat si, představit si), jak by ten modrý koberec vypadal u nás v hale.

5. Když to nemůžeš ____ (měnit, změnit) hned, musíš to ____ (měnit, změnit) pomalu.

6. (Já) ____ (objevovat, objevit) v Praze stále nová romantická místa.

Za rohem ____ (objevovat se, objevit se) najednou bratr.

7. Co ____ (navrhovat, navrhnout)? Nemůžu ____ (navrhovat, navrhnout) nic, protože o tom nic nevím.

□ 9. Zopakujte si slovesa pohybu (na straně 209 a 210 1. dílu).

Slovesa „chodit – jezdit – létat – běhat – vozit – vodit – nosit“ vyjadřují násobný děj (tj. pravidelně se opakuje) a také např. vlastnost:

Die Verben „chodit – jezdit – létat – běhat – vozit – vodit – nosit“ drücken eine multiplikative Handlung aus (d. h. die Handlung wiederholt sich regelmäßig) und auch z. B. eine Eigenschaft: The verbs „chodit – jezdit – létat – běhat – vozit – vodit – nosit“ express a multiple action (e. g. it regularly repeats itself), and also e. g. a property:

Př.: V létě jsem se chodil

Im Sommer ging ich

During the sommer I used

koupat do jezera.

in den See baden.

to go bathing in the lake.

Syn už chodí do školy.

Der Sohn geht schon

The son already goes to

(je školák)

in die Schule. (er ist Schüler)

school. (he is a pupil)

ALE! Několikrát jsme šli

Einigemal sind wir zu Fuß

We have walked several

do centra pěšky.

ins Stadtzentrum gegangen.

times to the town centre.

a) Doplňte podle významu: JÍT – CHODIT

1. Dítě už ____ . 2. Do práce ____ většinou pěšky. 3. Včera jsem musel ____ pěšky do šestého patra, nejel výtah. 4. ____ rychle, jako by stále někam pospíchal. 5. ____ spát, jsem unavený. Dobrou noc! 6. Připravte se! Už ____ . 7. ____ plavat do bazénu každou středu. 8. ____ z jednoho obchodu do druhého, ale nic se jí nelíbilo. 9. Potkal jsem

ho včera. _____ pomalu, neviděl, neslyšel, vypadal nemocně. 10. _____ za Karlem, chci se ho na něci zeptat. 11. Kam _____? – _____ pro chleba. 12. Každý víkend _____ na pěší výlety. 13. Několikrát jsem se _____ podívat, jestli už je v kanceláři, ale nebyl tam. 14. Po prázdninách _____ studovat na gymnázium. 15. Od října _____ na večerní kursy češtiny. 16. Zítra si _____ koupit nový oblek. Nechceš _____ se mnou?

b) Doplňte podle významu: JET – JEZDIT, LETĚT – LÉTAT

1. Kolem našeho domu _____ tramvaje. 2. Zítra ráno musím být v šest na letišti, protože _____ do Vídně. 3. Ve městě můžeme _____ maximální rychlostí 60 kilometrů za hodinu. 4. Auto _____ rychleji, než je dovoleno. 5. Jako pilot _____ nejčastěji na lince do New Yorku. 6. _____ do centra, nechceš _____ se mnou? 7. Rád _____ na kole. 8. Do Plzně _____ asi autobusem. 9. Do práce _____ autem, ale zítra bohužel autem _____, protože je v autoopravně. 10. Zvykl si cestovat letadlem, často totiž _____ pracovně do ciziny. 11. Protože jsem měl zpoždění, musel jsem _____ taxíkem. 12. To letadlo _____ nízko. 13. Tento rychlík _____ jen v neděli. 14. Zpráva _____ z jedné kanceláře do druhé, takže za chvíli to věděli všichni.

c) Doplňte podle významu: NĚST – NOSIT, VĚST – VODIT, VĚZT – VOZIT

1. _____ ti dobrou zprávu. 2. _____ mi snídani do postele. 3. Viděl jsem ho na nádraží, jak si _____ lyže. 4. Nemá na nic čas, práci si _____ i domů. 5. Ty kufrý _____ já, vezmi jen tu tašku. 6. _____ brýle. Bez nich jsem tě skoro nepoznal. 7. Ráda _____ dlouhé sukně. 8. Cesta _____ lesem. 9. Jednání _____ za naši firmu inženýr Dvořák. 10. _____ hosty celý den po pražských památkách. 11. Okna _____ do zahrady. 12. Jak se _____ manželce? 13. Potkal jsem ho, když _____ děti na procházku. 14. Sanitka ho _____ do nemocnice. 15. Z každé cesty _____ dětem dárky. 16. Ovoce si _____ od babičky z vesnice.

□ 10. Dokončete věty:

1. Vymyslel jsem, že na víkend _____.
2. Podívej se na ten klášter, jak je _____.
3. Velký dojem na mě udělal _____.
4. Nic tak krásného, jako je _____, jsem ještě neviděl.
5. Při procházce Prahou mjíme _____.
6. V Praze už nenajdeme tichá místa, ale _____.
7. Z kopce je hezký výhled _____.
8. U jezera se koupe hodně lidí, ale my si najdeme _____.
9. V průvodci jsme si prohlédli _____.
10. O Bezdězu jsem si přečetl, že _____.
11. Lidé nechtějí do severních Čech jezdit, protože _____.

§ 4 TVOŘENÍ SUBSTANTIV – PŘECHYLOVÁNÍ

(Movierung) (Motion)

(tvoření feminin od maskulin pomocí sufixů):

-ka: doktorka (doktor), Agličanka (Angličan), turistka (turista), pianistka (pianista), cizinka (cizinec), Němka (Němec), matematicka (matematik), divačka (divák), pedagožka (pedagog), herečka (herec)
Zuschauerin / (woman) spectator Pädagogin / (woman) educationalist Schauspielerin / actress
! Slovenka (Slovák), Polka (Polák)
Slowakin / Slovak (a woman)

M -ec > F -ka (-ečka) změny hlásek: k > č
M -ák > K -ka (-ačka) g, h > ž
c > č

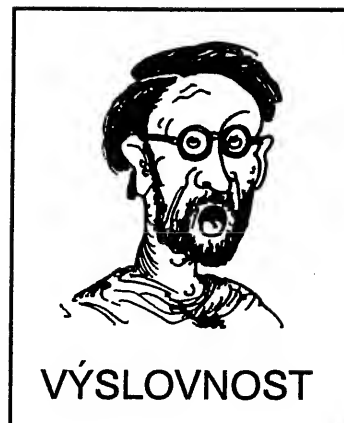
(přehled na str. 414–415)

-yně: sportovkyně (sportovec), běžkyně (běžec), průvodkyně (průvodce),
Läuferin / (woman) runner Begleiterin / (woman) guide
zástupkyně (zástupce), soudkyně (soudce), ministryně (ministr),
Stellvertreterin / (woman) deputy Richterin / (woman) judge
mistryně (mistr světa), žákyně (žák), přítelkyně (přítel), kolegyně (kolega)
Meisterin / (woman) champion Schülerin / (woman) pupil
M -ec, -ce > F -kyně

-ice: úřednice (úředník), tajemnice (tajemník), tlumočnice (tlumočník),
Beamtin / (woman) official, clerk Sekretärin / (woman) secretary Dolmetscherin / (woman) interpreter
dělnice (dělník), kadeřnice (kadeřník), pomocnice (pomocník)
Arbeiterin / (woman) worker Frisörin / (woman) hairdresser Helferin / (woman) helper
M -ík > F -ice

-ovna: královna (král), císařovna (císař)
Königin / queen Kaiserin / Empress

-ová: mistrová (mistr v dílně), krejčová (krejčí)
Meisterin / forewoman Schneiderin / (women) dressmaker
Novák – Nováková (příjmení manželek a dcer)
Procházka – Procházková z příjmení manžela, otce + „-ová“
Veselý – Veselá (forma adjektiva: -ý – -á)

E, A

Eda, Eva, Věna,
mají pěkná jména.
Eva tam, Eda sem
a ten Věna půjde ven.

Eva k tetě jede,
Emu také vede.
Budou tam jen jeden den,
pojedou i k vodě ven.

Jedem, jedem, jedeme,
melem, melem, meleme.
Budem v mlýně mouku mlít,
na chleba ji budem mít.

John	Johann
how	wie
brightness	Helle
he has embraced	er hat umgearmt

crayfish	Krebs
paradise	Paradies
knacker; brute	Schinder

getting a shock	Erschrecken
paint	Lack
aunt!	Tante!

Jan	–	jen
jak	–	jek
jas	–	jez!
objal	–	objel

rak	–	rek
ráj	–	rej
ras	–	rez

lek	–	lěk
lak	–	lák
teto!	–	této

nur	only
Schrei	yell(ing)
iß!	eat!
er hat umgefahren	he has gone round

Held	hero
Reigen	whirl, round
Rost	rust

Medikament	remedy
Lake	brine
dieser	of this

Petře, nepřepeři toho vepře!
Šetři pepřem, Petře, při pepření vepře!
Zaletujete-li mi to, nebo nezaletujete-li mi to?
Doleje-li mi Julie oleje, naolejuji olejem koleje.
Litujete-li tele u jetele, politujte i majitele!

Nesnese se se sestrou. – Dnes nechceme jet bez tebe. – Dnes je ten den. – Hele, ten pes zde bere ementál. – Nemeleme, nepereme, nebereme, vesele jdeme k jedné hezké Heleně. – Jetelem letěl jelen. – Dejte Evě ten med. – Dej je vedle sebe. – Jana mává. – Žák má strach. – Chata chátará. – Má matka má sama samá másla. – Zdravá strava – to je základ.

Téma: Cestování

L1T

a) DOVOLENÁ, PRÁZDNINY

Říkejte krátké věty:

Jsem na _____. Beru si _____ příští týden. Odjeli na _____
_____. Každý rok trávím _____ na chatě. Zaplatil jsem si
_____ v cestovní kanceláři. Zaplatil jsem za _____ pár tisíc.
O _____ jen odpočívám.

Představujete si také takové cestování?

Dovolenou plánuju už dlouho dopředu, tak od března. Nejdřív se jako rodina dlouho radíme, vybíráme, kam bychom tento rok mohli jet. Manželka, jako obvykle, je pro pobyt u moře, dcera, jako obvykle, s námi nechce jet. Skončí to jako vždy: cestu vyberu já. Potom připravím podrobný (detailní) cestovní plán: kdy vyjedeme, kudy pojedeme, kde se zastavíme, kde přenocujeme. Jezdit budeme hodně. Cestou si prohlédneme každé zajímavé město, zámky, hrady, kláštery. Proto si koupím průvodce, abychom se městem netoulali bez cíle, ale chodili přesně podle plánu a nenechali si ujít žádnou historickou zajímavost. Počítám s tím, že manželka si bude chtít zvědavě prohlížet krámký a koupit si nějaké suvenýry, takže i na to naplánuju nějaký čas. Každou dovolenou si takto perfektně připravím a nic mě potom nemůže nemile překvapit. Nedovedu pochopit, proč dcera s námi nechce jezdit.

Proč asi?

podrobný cestovní plán	přenocovat	toulat se bez cíle
ausführlicher Reiseplan	übernachten	ohne Ziel bummeln
detailed itinerary	to stay overnight	to wander (aimlessly)

– nenechte si ujít prohlídku zámku	– historická zajímavost
lassen Sie sich nicht die Schloßbesichtigung entgehen	historische Merkwürdigkeit
don't miss the visit to the château	a matter of historical interest

– zvědavě si prohlížet	– koupit v krámký suvenýr	– perfektně = dokonale
neugierig besichtigen	im Lädchen ein Souvenir kaufen	perfekt
to look at with curiosity	to buy a souvenir in a small shop	perfectly

– překvapit někoho nemile	– nedovedu = neumím pochopit
j-n unangenehm überraschen	ich kann nicht begreifen
to surprise s. o. unpleasantly	I cannot understand

HISTORICKÉ PAMÁTKY:

hrad – **zámek** – **palác** – **obrazárna** – **klášter** – **kaple** – **kostel** –
 Burg Schloß Palast Bildgalerie Kloster Kapelle Kirche
 (fortified) castle château palace picture gallery monastery, convent chapel church

chrám – **klenotnice** – **stará čtvrť města** – **historické jádro**
 Dom Schatzkammer altes Stadtviertel historischer Kern
 minster, cathedral treasury Old Town historical centre

Co je vystaveno na zámku?

Was ist im Schloß ausgestellt?

What is exhibited
in the château?

v obrazárně – obrazy, malby, portréty
sbírka gobelínů a tapisérií

in der Bildergalerie – Bilder, Gemälde, Porträts
 Sammlung von Gobelins und Tapisserien

in the picture gallery –
 pictures, paintings, portraits
 collection of tapestries

historický nábytek
porcelán, sklo, cínové nádobí
sbírka zbraní a brnění

historische Möbel
 Porzellan, Glas, Zinngeschirr
 Waffen- und Harnischsammlung

historical furniture
 china, glass, tin dishes
 collection of weapons
 and armours

lovecké trofeje
v zámecké knihovně – knihy
a rukopisy
v klenotnici – klenoty

Jagdtrophäen
 in der Schloßbibliothek
 – Bücher und Handschriften
 in der Schatzkammer – Juwelen

hunting trophies
 in the château library
 – books and manuscripts
 in the treasury – jewels

Hrad, zámek: středověký – **královský (patřil králi, královně)** – **šlechtický**
 mittelalterlich Königs- Adels-
 medieval royal of the nobility

(patřil šlechtickému rodu, šlechtici)

gehörte einem Adelgeschlecht, einem Adligen
 it belonged to a noble family, to a noble

je postaven, vybudován: v gotickém – **renesančním** – **barokním** – **rokokovém** –
 sie, es ist erbaut im gotischen Renaissance- Barock- Rokoko-
 it is built in Gothic Renaissance baroque rococo

klasicistním – **secesním stylu** – **přestavěn v barokním stylu**
 klassizistischen Jugendstil umgebaut
 classicist Art Nouveau style rebuilt

byl postaven, vybudován v polovině 14. století – **pochází z konce 15. století**
 wurde gebaut in der Mitte des 14. Jahrhunderts es stammt vom Ende
 it was built in the middle of the 14th century it dates back to the end of the 15th century

b) Spojte sloveso se substantivem:

vyhnout se
 přenocovat
 udělat si plán
 bydlet
 vybrat si
 nenechat si ujít
 věnovat se
 vydat se
 překvapit

rekreační pobyt
 rodinu dárkem
 luxusním hotelům
 prohlídku města
 turistice
 v luxusním hotelu
 na pěší výlet do hor
 v levném penzionu
 na léto

YDAT SE na cestu

sich auf den Weg machen
 to set out on a journey

= **vyrazit na cestu**

aufbrechen
 to set off on a journey

= **podniknout cestu** (pf.)

eine Reise unternehmen
 to undertake a journey

podniknout

studijní cestu

obchodní cestu

cestu kolem světa

(Weltreise)

(journey around the world)

okružní cestu

(Rundfahrt)

(round tour)

c) Hledáte levné (drahé) ubytování. Kde se ubytujete?

– tříhvězdičkový hotel (***)
 – soukromý penzion
 – mládežnická ubytovna
 – turistická chatka pro 4 osoby
 – stan (ve stanu)

(3-Stern Hotel)

(Privatpension)

(Jugendherberge)

(Touristenhütte)

(Zelt, im Zelt)

(3-star hotel)

(private boarding house)

(youth hostel)

(chalet)

(tent, in a tent)

Čím pojedete (poletíte, poplujete)?

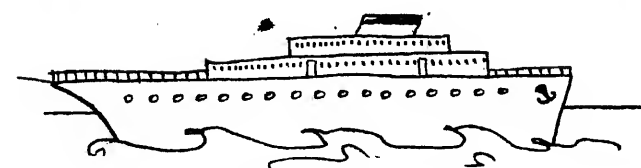
– autem, vlakem, autobusem
 s cestovní kanceláří, letadlem,
 lodí

Na čem pojedete?

– na jízdním kole (bicyklu),
 na motocyklu (na motorce),
 na koni
 (auf dem Pferd) (on horseback)

LOĎ: plavit se po moři – plavba – vy-, odplouvat / vy-, odplout – plavební řád –
 Schiff schiffen Schiffahrt auslaufen Schiffahrtsplan
 ship to sail the sea voyage to put out (to sea), to sail out timetable of sailings

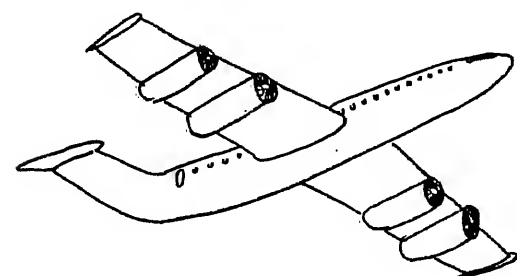
lodní lístek – jachta – plachetnice –
 Schiffticket Jacht Segelboot
 passenger ticket (for a ship) yacht sailing boat

plachta – parník – cisternová loď – kotva – kotvit – paluba – kajuta –
 Segel Dampfer Tanker Anker ankern Bord Kajüte
 sail steamship tanker anchor to lie at anchor deck cabin

kormidlo – siréna houká – kapitán – kormidelník – námořník –
 Steuerrad Sirene heult Kapitän Steuermann Seemann
 helm the siren hoots captain steersman sailor

přístav – maják – pobřeží – potopit se – ztroskotat
 Hafen Leuchtturm Ufer untergehen scheitern
 port lighthouse coast to sink (e. g. a ship sinks) to shipwreck

LETADLO: letecká společnost – letecká linka, letecké spojení mezi Prahou a ... –
 Flugzeug Fluggesellschaft Flugroute Flugverbindung zwischen Prag und ...
 plane airlines airline air connection between Prague and ...

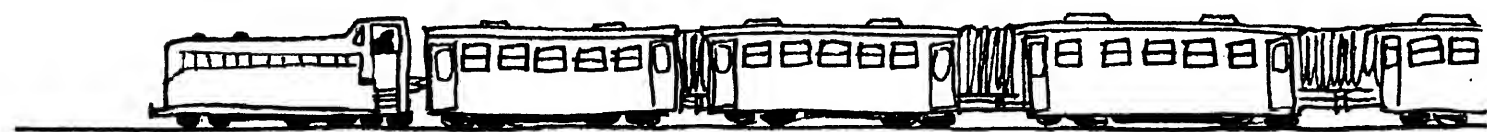
letový řád – letenka – palubní lístek – noční let –
 Flugplan Flugkarte Bordkarte Nachtflug
 flight schedule air ticket boarding card night flight

startovat – stoupat – letět – klesat –
 starten steigen fliegen senken
 to take off to rise to fly to descend

přistávat / přistát – mezipřistání – přistávací plocha – letiště –
 landen Zwischenlandung Landebahn Flughafen
 to land stop-over runway airport

letištní hala – hangár – posádka – pilot – letuška – stevard
 Flugplatzhalle Hangar Besatzung Pilot Stewardess Steward
 airport hall hangar (flight) crew pilot air hostess steward

VLAK: železniční přejezd – koleje – závory – strojvůdce – průvodčí –
 Zug Bahnüberfahrt Schienen Schranken Lokführer Schaffner
 train viaduct rails barrier engine driver conductor

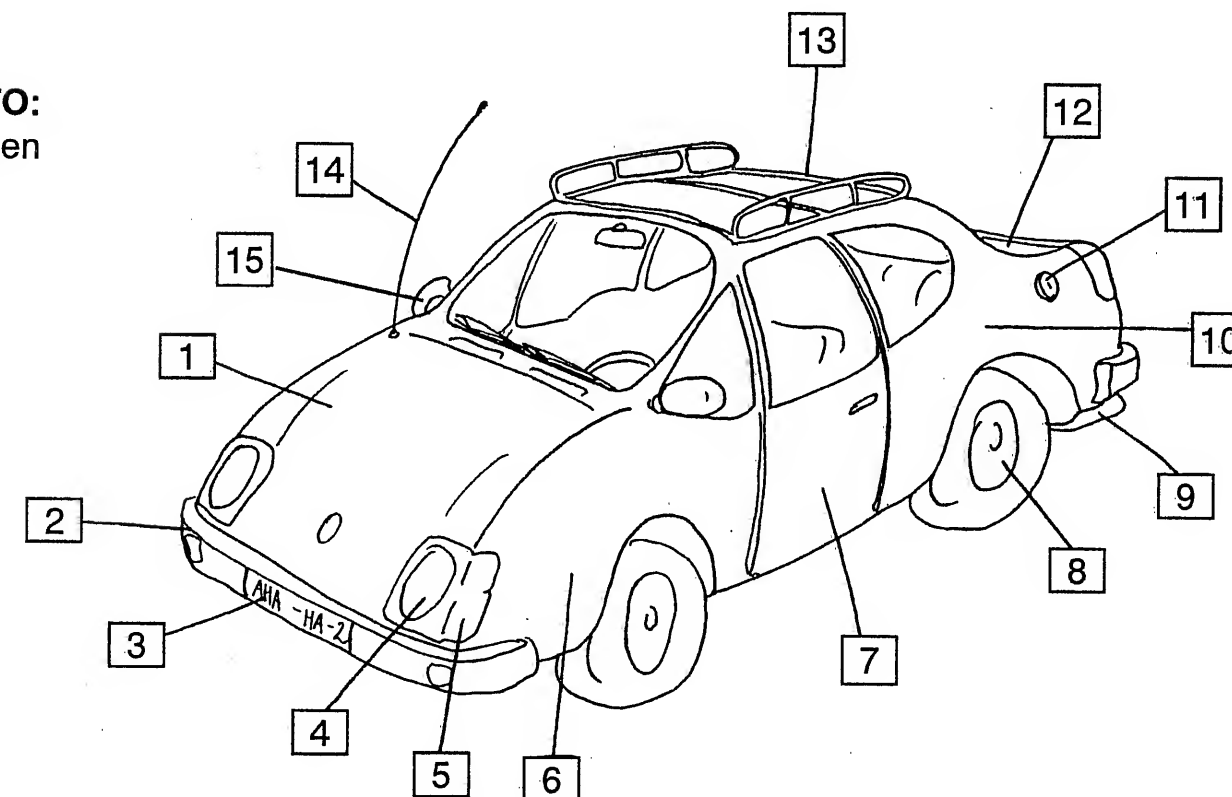
železničář – osobní, nákladní vlak – rychlík – lůžkový, jídelní vůz –
 Eisenbahner Personen-, Güterzug Schnellzug Schlaf-, Eßwagen
 railwayman passenger, freight train fast train sleeping, restaurant car

přímé vozy do ... – místenkové kupé – spolucestující **L1T**
 Kurswagen nach ... platzkartepflichtiges Abteil Mitreisende
 through carriages to ... seat reservation compartment fellow traveller

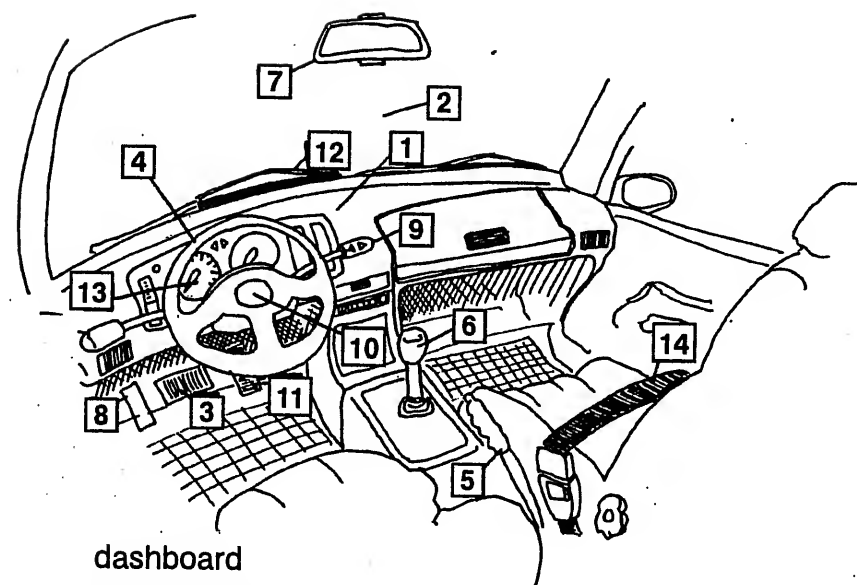
vlakové nádraží – nástupiště – úschovna zavazadel – zpáteční jízdenka –
 Zugbahnhof Bahnsteig Gepäckaufbewahrung Rückkarte
 railway station platform baggage hold return ticket

rychlíkový příplatek – zmeškat vlak
 Expresszuschlag Zug versäumen
 fast train surcharge to miss a train

AUTO:
 Wagen
 car

1 kapota	Kapotte	bonnet
2 nárazník	Stoßstange	bumper
3 státní poznávací značka	Staatskennzeichen	registration number; numberplate
4 dálková světlá	Parklicht	headlights (high beam x dipped)
5 blinkr, směrovník	Blinker	indicator, blinker
6 blatník	Kotschützer	wing (US fender)
7 dveře	Tür	door
8 kolo	Rad	wheel
9 výfuk	Auspuff	exhaust
10 karosérie	Karosserie	bodywork
11 benzinová nádrž	Tank	petrol tank
12 kufr = zavazadlový prostor	Kofferraum	boot
13 střešní nosič	Dachträger	roof rack
14 anténa	Antenne	aerial
15 zrcátko	Spiegel	mirror

PALUBNÍ DESKA:

1 palubní deska	Armaturenbrett	dashboard
2 přední sklo	Vorderscheibe	windscreen
3 brzda	Bremse	brake
4 volant	Lenkrad	(steering) wheel
5 ruční brzda	Handbremse	hand brake
6 řadicí páka	Schalthebel	gear lever
7 zpětné zrcátko	Rückspiegel	driving mirror
8 spojka	Kuppelung	clutch
9 směrovník, blinkr	Blinker	indicator, blinker
10 klakson	Hupe	(motor) horn
11 plyn	Gas	accelerator
12 stěrač	Scheibenwischer	windscreen wiper
13 tachometr	Tachometer	speedometer
14 bezpečnostní pás	Sicherheitsgurt	safety belt

d) Která slova nejsou správně zařazena? (Welche Wörter sind nicht richtig eingereiht?)
(Which words are in the wrong columns?)

DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY: (Verkehrsmittel) (means of transport)

VLAK	AUTO	LETADLO	LOĎ
železniční doprava	automobilová doprava	letecká doprava	lodní doprava
zpáteční jízdenka	pneumatika	obsazená linka	plavba
mezipřistání	stěrač	sedadlo	kotva
koleje	noční let	volant	letuška
přejezd	jachta	spolucestující	zpětné zrcátko
strojvůdce	spojka a plyn	celní prohlídka	plachetnice
tachometr	letový řád	jízdní řád	lodní lístek
karosérie	průvodčí	letišť	plavební řád
lůžkový vagón	letecká společnost	paluba	řadicí páka
výfuk	železničář	kajuta	letenka
jídelní vůz	parkovací světla	mořská nemoc	pilot
startér	brzdy	nástupiště	kotvit v přístavu
námořník	rychlík	vrtulník (helikoptéra)	přední kolo

e) Doplňte nadřazený pojem (Oberbegriff) (more general term):

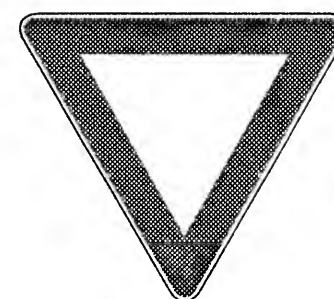
L1T

_____ : Super, Normal, bezolovnatý benzín, nafta
 _____ : jízdní kolo, motocykl, nákladní automobil, letadlo
 _____ : silnice, most, tunel, cesta, koleje, říční kanál
 _____ : Škoda Felicia, Tatra, Liaz, Volvo, Fiat
 _____ : řidičský průkaz, občanský průkaz / pas, technický průkaz

(pohonné hmoty, dopravní prostředky, dopravní cesty, doklady řidiče,
 Treibstoffe Verkehrsmittel Verkehrswege Dokumente des Lenkers
 fuel means of transport transport routes driver's documents)

značky osobních a nákladních automobilů

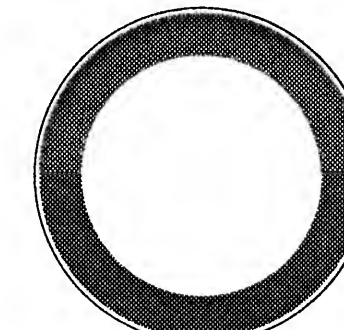
Marken der Personen- und Lastautos
 car and lorry makes

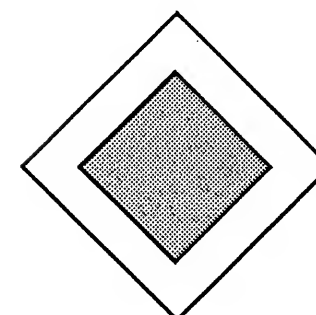
Dej přednost v jízdě

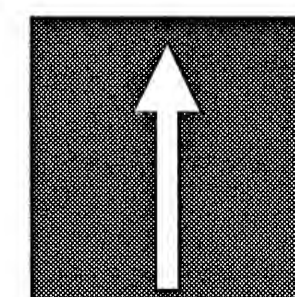
Zákaz zastavení

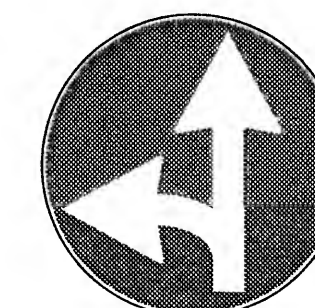
Zákaz vjezdu

Hlavní ulice

Jednosměrná ulice

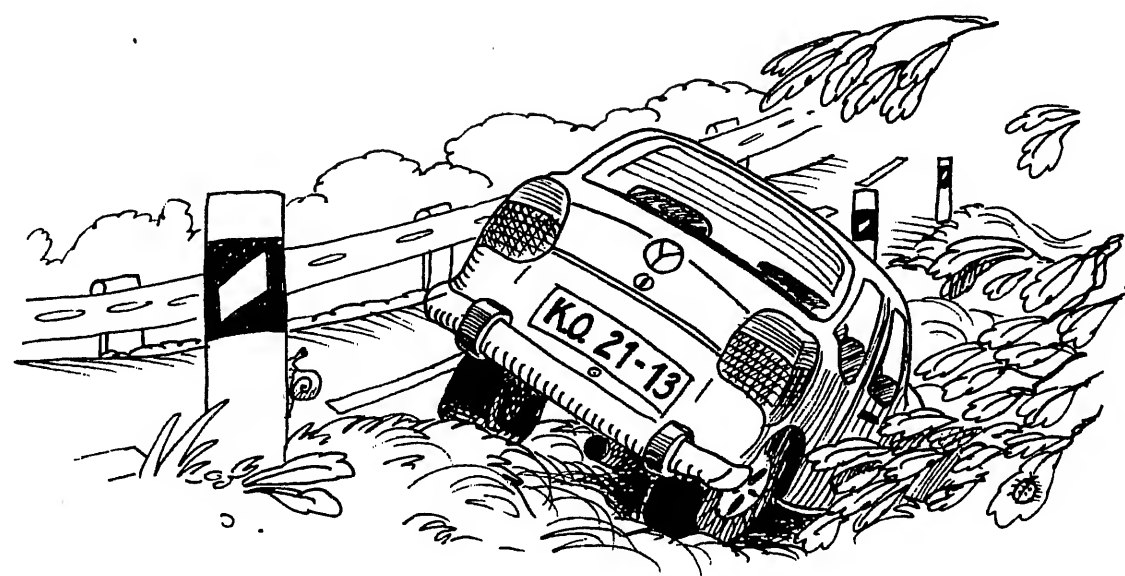
Příkazany směr jízdy

Křižovatka

Přechod pro chodce

(na)startovat – (za)brzdít – zpomalovat / zpomalit – zrychlovat / zrychlit –				
starten	bremsen	langsamer fahren	schneller fahren	
to start (up)	to brake (down)	to slow down	to accelerate	
zastavit – (za)parkovat – vypnout motor – (za)houkat – předjíždět / předjet +Ak –				
stehenbleiben	parken	Motor abstellen	tuten	überholen
to stop	to park	to switch off	to honk	to overtake
objíždět / objet +Ak – dát přednost v jízdě +Dat – dostat smyk na mokré silnici –				
umfahren	Vorfahrt geben	ins Schleudern kommen auf der naßen Straße		
to bypass	to give the right of way	to go into a skid on a wet road		
sjet ze silnice – srazit se s +Instr – přejet křižovatku na červenou –				
von der Straße abkommen	zusammenstoßen mit	Kreuzung bei Rotlicht überfahren		
to leave a road	to come into collision with	to cross the crossroad on red		
mít nehodu – porušovat / poruší dopravní předpisy – pokuta – dopravní zácpa –				
Unfall haben	Verkehrsregeln mißachten	Strafe	Verkehrsstau	
to have an accident	to violate the traffic rules	fine	traffic jam	
dopravní špička – vedlejší, hlavní ulice – dálnice – dálniční poplatek				
Verkehrsspitze	Neben-, Hauptstraße	Autobahn	Maut	
rush hours	side, main street	motorway	motorway toll	

f) UMÍTE SI PŘEDSTAVIT DOVOLENOU BEZ AUTA?

Jdete na pěší túru. Kam se vydáte?

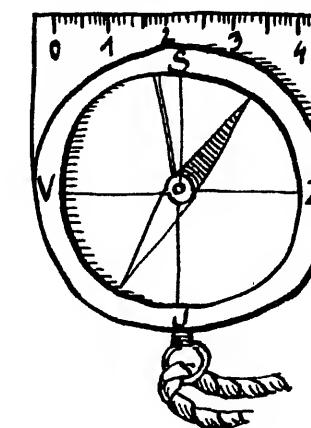
nížina	–	pohoří	–	hory (do hor, na hory)	–	údolí	–	kopec	–	svah	–	jeskyně
Tiefland		Gebirge		Berge		Tal		Berg		Bergabhang		Hölle
lowlands		mountain range		mountains		valley		hill		slope		cave

k vodě:	jezero	–	rybník	–	řeka	–	pramen řeky	–	břeh (po břehu)	–	moře	–
zum Wasser	See		Teich		Fluß		Flußquelle		Ufer (am Ufer entlang)		Meer	
to the water:	lake		pond		river		source of a river		bank (along the bank)		sea	

oceán	– záliv	– zátoka	– potok (podél potoka)	– vodopád
Ozean	Golf	Bucht	Bach (entlang des Baches)	Wasserfall
ocean	gulf, bay	inlet	brook (along the brook)	waterfall

Umíte se orientovat podle kompasu?

Vydáte se | na sever, jih, východ, západ?
na jihozápad, severovýchod?

L1T

Poznáte druhy stromů?

jehličnatý, listnatý les	– strom	– paseka	– smrk	– borovice	– jedle
Nadelwald, Laubwald	Baum	Waldschlag	Fichte	Kiefer	Tanne
coniferous, leafy forest	tree	clearing	spruce	pine(-tree)	fir

lípa	–	kaštan	–	bříza	–	dub	–	buk	–	jasan	–	javor	–	topol	–	keř
Linde		Kastanie		Birke		Eiche		Buche		Esche		Ahorn		Pappel		Strauch
lime		chestnut		birch		oak		beech		ash		maple		poplar		shrub

Sbíráte houby?

(Sammeln Sie Pilze?)
(Do you pick mushrooms?)

jedlé houby	–	hřib	–	jedovaté houby	–	muchomůrka
eßbare Pilze		Steinpilz		Giftpilze		Fliegenpilz
edible mushrooms		boletus		poisonous mushrooms		fly agaric

Trháte na loukách květiny?

(Pflücken Sie auf den Wiesen die Blumen?)
(Do you pick flowers on the meadows?)

luční květiny	–	kopretina	–	pampeliška	–
Wiesenblumen		Margarette		Löwenzahn	
meadow flowers		ox-eye daisy		dandelion	

fialka	–	konvalinka	–	sněženka	–	petrklič	–	zvonek
Veilchen		Maiglöckce		Schneeglöckchen		Himmelschlüssel		Glockenblume
violet		lily of the valley		snowdrop		primrose		harebell

Lekce 2: Zase jsme se setkali

Text 1: V hotelovém baru

INHALT

Sprechintentionen:

Von der Familie erzählen. Sagen, wie der Mensch aussieht, was für Eigenschaften er hat. Gesellschaftsgespräch beim Treffen mit dem Bekannten – eine Überraschung über das Treffen und über die für Sie überraschenden Informationen ausdrücken, die Visitenkarten austauschen, zum Tisch einladen. Sie können sich nicht erinnern, von woher Sie sich kennen. Ausdrücken, daß es uns gelungen ist, etwas zu schaffen, daß wir etwas vorziehen, daß wir eine Tätigkeit mit Lust machen. Redewendungen mit dem Verb „chodit“.

Aussprache: Konsonant „C“

Konversationsthema: Rodina, člověk – jak vypadá? jaký je?
(Familie, Mensch – wie sieht er aus? wie ist er?)

CONTENTS

Language skills:

Speaking about the family. To describe how someone looks and what personal qualities he has. Social conversation during a meeting with a friend – expressing surprise at the meeting and at news which you find surprising. To exchange visiting cards, to invite to the table. Not being able to recall from where you know each other. To say that we have succeeded in doing something, to express preferences, to say that we are carrying out an activity with zest. Idioms with the verb „chodit“.

Pronunciation: Consonant „C“

Conversation topic: Rodina, člověk – jak vypadá? jaký je?
(Family, man – description of appearance and personal qualities.)

Text 2: Hovory s T. G. Masarykem

Grammatik:

§ 5 Deklination „kuře, ruce, nohy, oči, uši“

§ 6 Verben mit Präposition „o“

§ 7 Deklination der Fremdsubstantive

§ 8 Einwohnernamen

Bedeutungen des Präfixes „s-“

Infinitiv in Funktion der Bedingungsform

Steigerung der Adjektive: „čím víc – tím víc“

Wortfamilie: „chodit“

Grammar:

§ 5 Declension „kuře, ruce, nohy, oči, uši“

§ 6 Verbs with the preposition „o“

§ 7 Declension of nouns of foreign origin

§ 8 Names of inhabitants

Meanings of the prefix „s-“

Infinitive in the function of the conditional

Comparison of adjectives: „čím víc – tím víc“

Word family: „chodit“

bavit +Ak (se) impf. – pobavit (se) pf.

(sich) unterhalten

blízko – blíž(e)

nahe, näher

blízký, -á, -é – bližší

nahe, nähere

bratranec M

Vetter

cít M

Gefühl

čím víc – tím víc

je mehr – desto mehr

článek M

Artikel

dařit se impf. (daří se mi dobře)

gelingen (mir geht es gut)

dát přednost +Dat před+Instr

vorziehen

divný, -á, -é

merkwürdig, seltsam,
sonderbar

domácí

häuslich

jinak

anders

klidný, -á, -é (klid M)

ruhig (Ruhe)

konečně

endlich

náhoda F – náhodou

Zufall, zufälligerweise

napadnout +Ak pf. – napadat impf.

einfallen; angreifen

navštívenka F

Visitenkarte

novinář(ka) M(F)

Journalist(in)

pár – 1) = několik, 2) = dva

1. einige, 2. Paar (zwei)

párkrát = několikrát

ein paarmal

pocit M

Empfindung

podařit se +Dat +Ak pf.

gelingen, glücken,

wohl geraten

podobat se +Dat impf.

ähneln

být podobný, -á, -é +Dat

j-m ähnlich sein

pochopitelně = samozřejmě

begreiflich

pojištění N

Versicherung

● Říkal jsem ti, že dávám přednost malým tichým hotelům!

○ Bohužel nás ubytovali přímo nad barem asi právě proto, že je hotel malý.

2 A

to amuse (to enjoy oneself,
to have a good time)

near, nearer

near, nearer

near, nearer

cousin

feeling, emotion

the more – the more

article

to do well (I am well off)

to prefer

strange, peculiar

home, domestic
otherwise, differently

quiet

at last

chance, by chance

to occur (to s. o.);

to attack

(visiting-)card

journalist

1. a few, some, 2. pair (= two)

a few times

feeling

to turn out well

to resemble

to look like

of course

insurance

pojišťovna F	Versicherungsanstalt	insurance company
pozvání N	Einladung	invitation
pozvat +Ak pf. – zvat impf.	einladen	to invite
přátelský, -á, -é	freundlich	friendly
přednost F (Gen -i)	Vorzug	priority
přehánět impf. – přehnát, přeženu pf.	übertreiben	to exaggerate
překlad M	Übersetzung	translation
překvapení N	Überraschung, Verblüffung	surprise
překvapený, -á, -é	überrascht, verdutzt, verblüfft	surprised
přemýšlet o +Lok impf.	nachdenken über	to think (about), to reflect (upon)
přestěhovat se pf. – stěhovat se impf.	übersiedeln, umziehen	to move (house)
příbuzný M, příbuzná F	Verwandte(r)	relative
připomínat +Dat +Ak impf.	j-m etw. in Erinnerung bringen	to remind (s. o. of s. th.)
si +Ak – připomenout pf.	gegenwärtig halten, erwähnen	to remind (oneself) (of s. th.), to recall
přisednout (si) pf.	sich zusetzen	to take one's seat (e. g. beside s. o.)
rozhodnout se o+L pf. – rozhodovat se impf.	sich entscheiden über	to decide
rozevést se, -vedu pf. – rozvádět se impf.	sich scheiden (lassen)	to be making up one's mind to divorce, to get divorced
seznámit se s +Instr pf. – seznamovat se impf.	j-n kennenlernen	to get acquainted (with)
shodovat se s +Instr impf., shoda F	übereinstimmen, Übereinstimmung	to agree with; to conform to
společnost F (Gen -i)	Gesellschaft	society, company
stát se +Instr, stanu pf. – stávat se impf.	werden	to become
strašně (moc)	schrecklich (viel)	awfully (an awful lot of)
strašný, -á, -é	schrecklich	awful
svatba F	Hochzeit	marriage
svědek M – být za svědka (za+Ak) být svědkem +Gen	Zeuge – als Zeuge auftreten Zeuge sein	witness – to act as witness to witness a t.
tlustý, -á, -é x hubený, -á, -é	dick x dünn	thick x thin
ubytování N	Unterkunft, Unterbringung	accommodation
ubytovat +Ak (se) pf. – ubytovávat impf.	(sich) einquartieren	to accommodate; to find accommodation
vizitka F	Visitenkarte	(visiting-)card
zahrát si +Ak, zahraju pf. – hrát impf.	spielen	to play
zlý, -á, -é	böse	evil
ztloustnout pf. – tloustnout impf.	dick werden	to get fat
žít (s +Instr), žiju (-i) impf.	leben	to live (with)
život M	Leben	life

Gr

L2A

§ 5 NEPRAVIDELNÁ DEKLINACE (Unregelmäßige Deklination) (irregular declension)

A. Deklinace typu „KUŘE“ (N):
 (děvče, kotě, štěně, mládě , také: dítě -! jen sg. x pl. děti = F):
 Mädchen Kätzchen Hündchen, Junge,
 girl kitten puppy(-dog) young

	Sg.	Pl.
Nom	KUŘE	KUŘATA
Gen	kuřete	kuřat
Dat	kuřeti	kuřatům
Ak	kuře	kuřata
Lok	o kuřeti	o kuřatech
Instr	kuřetem	kuřaty

Sg. N	X	Pl. F	Pl. M
DÍTĚ		DĚTI	LIDI, LIDÉ
dítěte		děti	lidí
dítěti		dětem	lidem
dítě		děti	lidí
o dítěti		o dětech	o lidech
dítětem		děti	lidmi

Sg.: deklinace jako „židle“ + -et-
 Pl.: jako „města“ + -at-
 také: jako „místnosti“

B. Deklinace „RUCE, NOHY, OČI, UŠI“ (F pl.): (Hände, Beine – Füße, Augen, Ohren)
 (hands, feet, legs, eyes, ears)

	Pl.	Pl.	Srovnejte	Pl.	Pl.
Nom	RUCE	NOHY	dva / dvě	OČI	UŠI
Gen	rukou	nohou, noh	dvou	očí	uší
Dat	rukám	nohám	dvěma	očím	uším
Ak	ruce	nohy	dva / dvě	oči	uši
Lok	o rukou	o nohou	dvou	o očích	o uších
Instr	o rukách	o nohách		očima	ušima
	rukama	nohama	dvěma		

Poznámka: člověk s oběma rukama, nohama, očima, ušima
 x ALE!! stůl se čtyřmi nohami
 hrnec má dvě ucha (x uši) – s dvěma uchy (Topf) (pot) (handles)
 na polévce jsou mastná oka (x oči) (Fettaugen) (drops of fat)

Příklady:

Dejte mi **dvě kuřata**.

Dejte mi **půlku** grilovaného kuřete.

Ke kuřeti chci rýži.

Přijde **s oběma dětmi**.

Dal jablko **jednomu dítěti**.

Všimni si té dívky **s krásnýma modrýma očima** a dlouhýma nohama.

(!! adjektivum opakuje deklinaci substantiva)

Umí chodit **po obou rukou**.

V obou rukách měla tašky.

Vysvětloval to **rukama nohama**.

K nohám jí spadlo jablko.

Zelená barva jí jde **k očím**.

Měla **na očích** brýle.

Je mi zima **na ruce**.

Je **na nohou** už od rána.

Geben Sie mir 2 Hühner.

Geben Sie mir einen halben gegrillten Huhn.

Zum Huhn will ich Reis.

Er kommt mit beiden Kindern.

Er gab den Apfel einem Kind.

Beachte das Mädchen mit schönen blauen Augen und langen Beinen.

Can I have two chickens?

Can I have a half a grilled chicken?

I'd like rice with the chicken.

He is bringing both children.

He gave the apple to a child.

Look at the girl with beautiful blue eyes and long legs.

Er kann auf den Händen gehen.

In beiden Händen hatte sie Taschen.

Er hat das mit Händen und Füßen erklärt.

Zu Füßen ist ihr ein Apfel gefallen.

Die grüne Farbe steht ihr zu Augen.

Sie hatte eine Brille an Augen.

Mir ist kalt auf Hände.

Sie ist von früh auf Füßen.

He can walk on both hands.

She had bags in both hands.

He was explaining it with his hands and feet.

An apple fell at her feet.

Green matches her eyes.

She was wearing glasses.

I've got cold hands.

She has been on her feet since morning.

§ 6 SLOVESA S PREPOZICÍ „O“

O + AKUZATIV

bát se o / – (dceru)

bojovat o / – (život)

hrát / zahrát si o (peníze)

opírat se / opřít se (opřu) o (stůl)

pečovat o / – (nemocného) =

starat se / postarat se o

(nemocného)

pokoušet / pokusit se o (opravu)

prosít / poprosit o (pomoc)

přicházet / přijít o (život)

snažit se o / – (úspěch) =

usilovat o / – (úspěch)

stát o / – (tu práci)

sich fürchten um (die Tochter)

kämpfen um (das Leben)

spielen um (Geld)

sich anlehnen auf (den Tisch)

sorgen für (den Kranken)

sorgen für (den Kranken)

versuchen (die Reparatur)

bitten um (die Hilfe)

kommen um (das Leben)

sich bemühen um (Erfolg)

sich bemühen um (den Erfolg)

reflektieren auf (diese Arbeit)

to worry about (the daughter)

to struggle for (one's life)

to play for (money)

to lean on (the table)

to care for (the sick)

to take care of (the sick)

to attempt (a correction)

to ask for (help)

to lose (one's life)

to strive for (success)

to strive for (success)

to be anxious to get (the job)

zajímat se o / – (hudbu)

mít zájem o (hudbu)

žádat / požádat o (informaci)

jde o něco

jedná se o něco

sich interessieren für (die Musik)

Interesse für (Musik) haben

verlangen (die Information)

to be interested in (music)

to be interested in (music)

to ask for (information)

es geht um etw.

es handelt sich um etw.

s. th. is at stake

s. th. is the point (in question)

L2A

Poznámka:

! **bojovat s** nepřítelem (s+Instr)
proti nepříteli (proti+Dat)
za svobodu (za+Ak)
o zlatou medaili (o+Ak)

kämpfen mit dem Feind gegen den Feind für die Freiheit um die Goldmedaille

to fight with the enemy against the enemy for liberty for the gold medal

O + LOKÁL

diskutovat o / – (problému)

(x pf. prodiskutovat + Ak)

hovořit / pohovořit si o

(dovolené) =

mluvit / promluvit si o (dovolené) =

povídat / povědět (+ Dat) o

(dovolené)

vypravovat = vyprávět o / – =

vykládat o / – (dovolené)

dozvídat se / dozvědět se o

(nehodě)

číst / dočíst se o (nehodě)

psát / napsat o (návštěvě)

informovat (se) o / – (situaci)

jednat o / – (smlouvě)

(x pf. projednat + Ak)

pochybovat o / – (správnosti)

mít pochyby o (správnosti)

přesvědčovat se / přesvědčit se o

(správnosti)

přemýšlet o / – (večeru) =

uvažovat o / – (večeru)

rozhodovat / rozhodnout o

(termínu)

svědčit o / – (dobré práci)

diskutieren über (das Problem)

sprechen vom (Urlaub)

sprechen vom (Urlaub)

sprechen vom (Urlaub)

erzählen vom (Urlaub)

erfahren über (den Unfall)

lesen über (den Unfall)

schreiben vom (Besuch)

(sich) informieren über

(die Situation)

verhandeln über (den

Vertrag)

zweifeln an (der Richtigkeit)

Zweifel an (der Richtigkeit)

haben

sich überzeugen von

(der Richtigkeit)

überlegen (nachdenken)

über (den Abend)

sich entscheiden über

(den Termin)

zeugen von (guter Arbeit)

to discuss (a problem)

to talk = to speak about (the holiday)

to talk about (the holiday)

to speak about / give an account of (the holiday)

to learn of / to hear about (the accident)

to read about (the accident)

to write about (the visit)

to inform (oneself) of

(the situation)

to negotiate (about a treaty)

to doubt (the correctness)

to have doubts (about the correctness)

to make sure of

(the correctness)

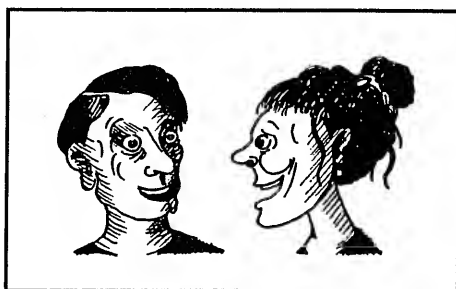
to think about

(the evening)

to decide about

(the deadline)

to give evidence of (good work)

A: Co ti tak dlouho povídal?
B: Vyprávěl mi o své cestě do New Yorku.

A: Pořád přemýšlíš o těch ztracených dokumentech?
B: Hm. Přemýšlím, kde jsem je mohl nechat. Nemohly se ztratit!

A: Rád bych tě poprosil o jednu laskavost. Nezkontrolovala bys po mně ten překlad?
B: To víš, že ano. Kdy ho potřebuješ?

A: Musím tě požádat o kopii mé zprávy. Nemůžu najít svůj originál.
B: Nenechal jsi ho u kopírky?

A: Kdybyste měl zájem o další informace, tady je moje vizitka.
B: Určitě se na vás obrátím.

A: Rád bych se informoval o pojištění bytu.
B: Jedná se o byt v Praze? To je nejdražší pojištění.

A: Rád bych si koupil nějakou knihu o Praze.
B: Zajímáte se také o pražskou historii? Máme tuto krásnou publikaci.

A: Už ses rozhodl, jestli přijmeš to místo v bance?
B: Teprve o tom uvažuju.

A: Kam pojedete o velikonocích?
B: Uvažujeme o Mnichovu.

A: Tak co, už ses rozhodl? Pojedeš s námi?
B: Rád bych, ale pochybuju, že budu včas hotový.

A: Co to říkají o švédském trajektu?
B: Strašné! Při jeho havárii přišlo o život nejméně 900 osob.

A: Já o jeho slovech nepochybuju.
B: Ty jsi mu vždycky moc věřil. Já mám pochyby.

Cv

L2A

1. Dokončete větu:

1. Rád mluvím o _____.
2. Přijel jsem do vaší firmy, abych se informoval o _____.
3. Přemýšlel jsem o _____ a nesouhlasím.
4. Sama se stará o _____. Není zdravé, jak se bojí o _____.
5. V sanatoriu pečují dobře o _____.
6. Rád bych tě poprosil o _____, nerozumím tomu.
7. Mohl bych tě požádat o _____? Zapomněl jsem doma peněženku.
8. Mám rád hudbu, nejvíc se zajímám o _____.

GRAMATICKÉ POZNÁMKY:

1) Adverbia se tvoří z adjektiv nejvíce sufixy „-e/ě“ a „-y“:

příjemný – příjemně	zlý – zle
šťastný – šťastně	spokojený – spokojeně
strašný – strašně	tlustý – tlustě, hubený – hubeně
klidný – klidně, tichý – tiše	nervózní – nervózně

sympatický – sympaticky
český – česky

2) Infinitiv ve funkci kondicionálu:

Kdybych byl vámi = **Být** vámi
Kdybych byl na vašem místě
= **Být** na vašem místě

Sie zu sein

Auf Ihrem Platz zu sein

If I were you

If I were in your place /
in your shoes

3) hrát – zahrát si volejbal (pf.) = provádět děj s chutí, pocitem uspokojení (se „si“):

(die Handlung mit Lust, mit einem Gefühl der Zufriedenheit durchführen)
(to carry out the action with zest, with a feeling of satisfaction)

zaběhat si	laufen (für best. Zeit)	to go for a run
zaplavat si	schwimmen	to have a swim
zazpívat si, zahrát si na kytaru	singen, Gitarre spielen	to sing, to play the guitar
zatancovat si, zakouřit si	tanzen, rauchen	to have a dance, to have a smoke

4) Významy prefixu „S-“:

a) směr shora dolů:

Seběhl dolů.

Richtung von oben hinunter:

Er ist runter gelaufen.

in the direction from above
downwards:

He has run down.

Sjeli jsme do údolí.

Spadlo mi to na zem.
Svlékl si kabát.

b) **směr dohromady:**

Sejdeme se pozítří.

Seber všechny rozházené
hračky.

Složila svetr a uložila ho
do skříně.

Sečetl jsem všechny
výdaje.

c) **dělat něco s někým:**

S Petrem se už nestýkám.

Můžu se s tebou svézt
(v autě)?

Wir fahren runter in das Tal.

Das ist mir runter gefallen.
Er hat sich den Mantel
ausgezogen.

Richtung zusammen:

Wir treffen uns übermorgen.

Klaube alles aufeinander-
geworfenes Spielzeug auf.

Sie legte den Pulli zusammen und
hat ihn in den Schrank gelegt.
Ich rechnete alle Ausgaben
zusammen.

etw. mit j-m machen:

Mit Peter verkehre ich nicht mehr.

Kann ich mit dir (im Auto)
fahren?

We have gone down into
the valley.

I dropped it on the ground.
He has taken off his coat.

to put together, in one place:

We'll meet the day after
tomorrow.

Pick up all the scattered toys.

She folded up the sweater
and put it into the wardrobe.
I added up all the expenses.

to do s. th. with s. o.:

I do not keep in touch with
Peter any longer.

Can I get a lift with you
(in the car)?

LEXIKÁLNÍ POZNÁMKY:

1) **bavit se:** a) To mě nebaví.

b) **Nebav se s ním!**

S tebou se nikdo nebaví.

Das macht mir keinen Spaß.

Laß ihn sein!

Du bist nicht gefragt.

I don't enjoy this.

Don't talk to him!

Nobody is talking to you,
nobody asked your
opinion.

zábava F

Unterhaltung, Plaisier

zábavný člověk

amüsanter Gesellschaftler

amusement,

entertainment

entertaining company

2) **napadat / napadnout:**

a) **Napadlo** hodně sněhu.

b) Co tě to **napadá?**

To mě **nenapadlo**.

Es ist viel Schnee gefallen.

Was fällt dir ein?

Das habe ich mir nicht
einfallen lassen.

A lot of snow has fallen.

What an idea!

I hadn't thought of that.

c) **Napadl mě** v diskusi.

Er hat mich in einer Diskussion
angegriffen.

He attacked me

during the discussion.

d) **Napadá** na jednu nohu.

Er hinkt auf einen Fuß.

He limps on one leg.

nápad M

nápadný člověk

Einfall

auffallender Mensch

idea

conspicuous man

3) **seznamovat se / seznámit se s někým**

seznamovat / seznámit někoho s někým

seznámení N

seznamovací večírek

Bekanntmachung

ein geselliger Abend zum

gegenseitigen Kennenlernen

getting acquainted

introductory party

4) **stihnout +Ak pf. / stíhat impf.:**

Už **jsem nestihl** vlak.

Ich habe den Zug nicht
mehr erreicht.

I have / had already
missed the train.

Stihneme to do večera?

Schaffen wir es bis Abend?

Shall we make / finish it
by this evening?

Stihnout práci před lhůtou

Die Arbeit vorfristig
bewältigen

To be able to finish the
work before
the deadline

5) **vést se někomu nějak impf.:**

Vede se mu dobře.

Es geht ihm gut.

He is well (off).

vést si nějak impf.:

Vede si dobře.

Er führt sich anständig auf.

He does things well.

6) **vypadat / – : a) Vypadáte dobře.**

Jak to **vypadáš?**

To **vypadá** dobře.

Není tak hloupý,
jak **vypadá**.

Vypadá, jako by
neuměl do pěti počítat.

Sie sehen gut aus.

Wie siehst du denn aus?

Das macht sich gut.

Er ist nicht so dumm,
wie er aussieht.

Er sieht aus, als könnte er
nicht bis fünf zählen.

You look well.

What a sight you are!

It looks good.

He is not so dull as he
appears.

He looks as if butter would
not melt in his mouth.

vypadat / vypadnout:

b) Vlasy mu **vypadaly**.

Die Haare fielen ihm aus.

His hair has fallen out.

7) **stávat se / stát se:**

a) **Co se stalo? To se stává.**

Was ist passiert? Das
passiert (oft).

What has happened? Such
things happen.

b) **Stal se** známým umělcem.

(+ Instr)

Brzy **se** z něho **stane** známý
umělec.

Er wurde ein bekannter
Künstler.

Bald wird aus ihm ein
bekannter Künstler.

He became a well-known
artist.

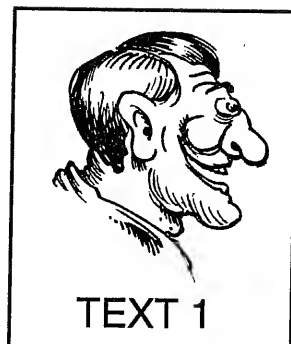
He will soon become
a well-known artist.

8) **Co tě nemá!** (= Mýlíš se! Pleteš se!)

Was hat dich nicht!
(Du irrst dich!)

What an idea! (= You are
mistaken!)

L2A

TEXT 1

V HOTELOVÉM BARU

Vašek s Thomasem se rozhodli, pochopitelně se svými manželkami, strávit večer v hotelovém baru. Jsou na nohou už od šesti ráno, aby stihli program, který si pro výlet naplánovali. Teprve večer, když už byli opravdu unavení, se ubytovali v hotelu v Liberci. Hotel byl příjemně domácí a cítili se v něm dobře. A tak po večeři dali před městem přednost hotelovému baru.

Vašek: „Nejdřív si připijeme na náš výlet a na dnešní večer. Je tady příjemně, vidíte?“

Thomas: „Je a taky společnost v baru vypadá sympaticky. Podařilo se nám vyhnout se turistům a mám konečně pocit, že jsem mezi Čechy. Stavíme se zítra, Vašku, u tvých příbuzných, jak jsi říkal ráno?“

„Byl bych rád, kdybychom měli čas se u nich stavit. Já je mám moc rád. Honza, můj bratranec, neměl v životě moc štěstí. Nemohl dělat, co ho bavilo, svou práci. Byl novinář. Se svou první ženou si vůbec nerozuměl. Byla zlá, myslela jen na sebe. Když se konečně rozvedl, byl Honza ještě nešťastnější, i když se zdál na první pohled klidný a spokojený. Je to strašně hodný člověk, všem pomůže a zapomíná myslet na sebe. Pak se seznámil se Zuzanou. Čím víc se poznávali, tím si byli bližší a víc si rozuměli. Skončilo to šťastně svatbou, já jsem jim byl za svědka. Od té doby jsem je viděl jen párkrát. Určitě se jim vede dobře. Honzovi se konečně podařilo vrátit se ke své práci v novinách. Myslím, že ti budou sympatičtí.“

„Podívej se,“ obrátil se Vašek na manželku, „není tamten tlustý pán v hnědém saku Kovařík? Víš, ten kolega, který před pěti lety odešel z naší pojišťovny. Ten se ale změnil!“

Manželka: „Ztloustnul a je o pět let starší. Ale vypadá dobře. Pozvi ho k nám na chvíli. Co tady dělá? Asi se sem z Prahy přestěhoval.“

Vašek: „Nebude ti, Thomasi, vadit, když si k nám na chvíli přisedne?“

Pokračujte dál sami v rozhovoru:

Vašek jde pozvat známého ke stolu.
Pozdraví se. Známy je překvapený.
Přijme pozvání. Vyprávějí si o sobě.
Změnili se? Co dělá Kovařík v Liberci?

L2A

Na závěr si vyměňte vizitky, navštívenky (adresy, telefon):

Tady je moje vizitka.

Vezměte si (vezmi si) mou vizitku.

Kdybyste něco potřeboval, víte, kde mě hledat.

Kdybych vám v něčem mohl pomoci, víte, kde mě najdete.

Až přijedeš do Prahy, zavolej mi.

POZVÁNÍ: Nechceš si jít k nám sednout? Nechceš si přisednout?

Budeme rádi, když si k nám sedneš.

Byli bychom rádi, kdyby sis k nám přisedl.

PŘEKVAPENÍ: Co tady děláš?

Kde se tady bereš?

To je ale náhoda! Jak dlouho jsme se neviděli!

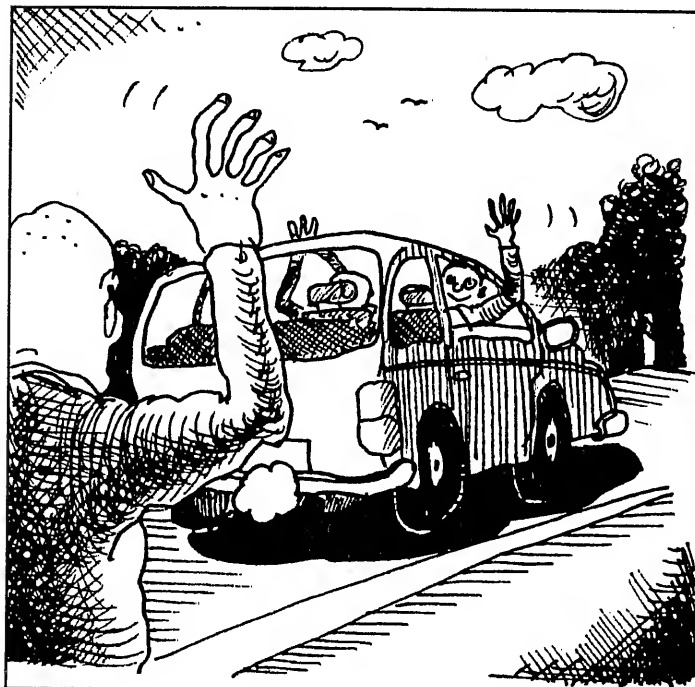
No ne, tebe bych tu nečekal.

Nenapadlo by mě, že tě tady potkám.

JAK SE LOUČÍ?

Př.:

- Děkujeme za hezký večer. Musíte k nám taky brzo přijít. Dobrou noc!
- Takže nezapomeň – večer v osm u mě! Ahoj!
- Šťastnou cestu! Dávejte na sebe pozor! Pošlete nám pohled!
- Jsem rád, že jsem vás poznal. Tady je moje vizitka. Budu se těšit na další setkání. Na shledanou!
- Jsem rád, že jsme se po tak dlouhé době zase viděli. Telefon na mě máš, někdy se ozvi. Pozdravuj manželku! Přeju ti hezký večer.

Cv

L2A

- 2. Neznáme tamtoho pána v
tamtu ženu

červený kabát ?
modrý oblek
žlutý svetr
zelené šaty
krátké kalhoty

To je přece _____

Ten se ale změnil(a)! ztloustnul (tlustý) zestárnul (starý)
zhubnul (hubený) omládl (mladý)

- 3. Jaký je doopravdy? (wirklich) (really)

Zdá se	klidný, přátelský, tvrdý, tichý, velký optimista,	ale je dost nervózní. ale je bez citu. ale má měkké srdce. ale jen mezi cizími lidmi, s přáteli je velmi společenský. ale vidí jen špatné konce.
--------	---	---

ŠTĚSTÍ: Má v životě štěstí.
Přálo mu štěstí.
Nepoznal v životě štěstí.
Stál mu v cestě jeho štěstí.
Potkalo ho neštěstí.

Co říkají tyto věty?

- 4. a) PÁR = několik, párkrát = několikrát X pár (M) = dvojice lidí, dva lidé

Řekněte jinak:

Párkrát to ještě zopakujeme.

Ve vlaku jsem se seznámil se sympatickým mladým párem.

Lavička je bohužel obsazená, sedí tam nějaký starší pár.

Pár těch učebnic jsem v obchodě ještě viděl.

Máme ještě dost papíru? – Ano, je tam ještě pár balíků.

Mladí lidé se procházeli v párech (po dvou).

b) **PŘISEDNOUT SI** pf. („při“ = směr k něčemu) X **ODSEDNOUT SI**

Řekněte opak: Přisedl si k nám. – Odsedl si od nás.

Přisedl si k našemu stolu.

Přiletěla delegace z Berlína.

Do tramvaje přistoupilo pár lidí.

Do našeho domu se přistěhovala nová rodina.

Chceš něco připsat do dopisu?

Nejsem s vámi spokojený, stále přicházíte pozdě.

Na páté nástupiště přijíždí vlak z Vídně.

□ 5. **Odpovězte:**

Vzor: Měl jsi připravit materiály pro šéfa. Podařilo se ti to?

– **Ano, podařilo se mi je připravit.**

1. Podařilo se ti vrátit se domů včas, abyste stihli koncert?

2. Podařilo se ti udělat ten konkurs?

3. Podařilo se ti najít tu knihu, kterou ti Petr půjčil?

4. Podařilo se ti přeložit ten dopis do češtiny?

5. Podařilo se ti už konečně najít práci?

6. Podařilo se ti najít pro nás v Praze ubytování?

7. Měl jsi připravit plán práce na příští měsíc. Podařilo se ti to?

8. Včera jsi chtěl uvařit rodině dobrou večeři. Podařila se ti?

9. Chtěla jsi zkusit uvařit tu novou francouzskou polévku. Podařilo se ti to?

□ 6. **DÁVÁM PŘEDNOST něčemu (před něčím) = BAVÍ MĚ něco** (dělat víc než to druhé)

Ptejte se a odpovídejte:

Co tě (vás) baví víc?

Čemu dáváš (dáváte) přednost?

– večer(u) v baru, nebo v kině?

– cestovat sám, nebo s cestovní kanceláří

– večeřet doma, nebo v restauraci?

– tichá místa, nebo místa plná lidí?
(tichým místům) (místům plným lidí)

– číst si nebo, jít do divadla?

– bydlet v soukromí, nebo v hotelu?

– vidět příbuzné často, nebo párkrát za rok?

– výlet(u) do severních, nebo jižních Čech?

– opravě v naší firmě, nebo si to opravíte sám?

L2A

□ 7. **Spojte: ČÍM VÍC – TÍM VÍC** (čím, tím + komparace)

Vzor: Poznávali se. – Rozuměli si. Byli si bližší.

Čím víc se poznávali, tím víc si rozuměli.

Čím víc se poznávali, tím si byli bližší.

1. Poznával ho.	–	Byl mu sympatičtější.
2. Cestuje.	–	Má Čechy raději.
3. Je starší.	–	Je krásnější.
4. Jede rychleji.	–	Bojím se.
5. Směje se.	–	Je nervóznější.
6. Má víc peněz.	–	Je nespokojenější.
7. Jsem tlustší.	–	Mám větší chut k jídlu.
8. Je hubenější.	–	Vypadá lépe.
9. Venku je chladněji.	–	Musím se obléknout tepleji.

□ 8. **Doplňte kondicionál:**

Vzor: _____ (jsem) rád, kdybys přišel.

Byl bych rád, kdybys přišel.

- Myslíte, že je lepší přespat tady ve městě v hotelu, nebo jet na noc?
– Kdybych byl na vašem místě, _____ (přespat ve městě).
_____ (jet na noc dál).
- Myslíte, že je lepší do Bratislavy letět, nebo jet autobusem?
– Být vámi, _____ (jet autobusem).
_____ (letět do Bratislavy).
- Jedete do Prahy? Na vašem místě _____ (rezervovat si hotel).
- Co si myslíš? Je lepší jet na letiště autobusem, nebo si vzít taxi?
– Na tvém místě _____ (vzít si taxi), ale _____ (vyjet hodinu a půl dřív, protože je velká doprava).
- Myslíš, že budou volné místenky v rychlíku do Frankfurtu?
– Být tebou, _____ (zavolat na informace).
- Nevím, jestli mám jít večer na recepci do hotelu Atrium. Není mi dobře.
– Jak se tak na tebe dívám, _____ (zůstat v posteli).
Být na tvém místě, _____ (odpočinout si hodinu a jít o trochu později).

□ 9. Odpovídejte podle vzoru:

Vzor: Nepůjdeš si se mnou zahrát tenis?
– Je mi líto, ale neumím hrát tenis.
Lituju, ale
Bohužel

Nepůjdeš si se mnou zaplavat?
Nepůjdeš si se mnou zahrát šachy?
Nezahraješ si se mnou na kytaru?
Nezazpíváš si se mnou?
Nezatancuješ si se mnou polku?

□ 10. Doplňte chybějící slovesa:

ubytovat se, rozumět si, představit si, strávit, napadnout, divit se, cítit se, vzpomenout si

1. Ještě se rozhodujeme, kde _____ dnešní večer.
2. _____ se v hotelu, ale příště se _____ v soukromí.
3. Já se ti _____. To nemůžeš dávat pozor, kam dáváš peníze?
4. Jak se tady _____? Mně je tu dobře.
5. Velmi dobře si s novým kolegou _____. Jsem rád, že s ním můžu pracovat.
6. Nemůžu si _____, kam jsem si dal jeho vizitku.
7. Neumíš si _____, jak to bylo krásné!
8. _____ mě, jak to můžeme udělat.

□ 11. Zahrajte dialog:

Vy a váš kolega jste známí, kteří se znají, ale nemohou si vzpomenout odkud.

VY

ZNÁMÝ

a) – Myslíte si, že ho znáte z fakulty, potkával jste ho často ve fakulní kavárně.
– Ne, ale byl jste na návštěvě u kolegy Holuba a představil vám hodně lidí.	– Myslí si, že vás zná z letiště, kde pracuje.
– To bude ono. Je blízký přítel Jindřicha Holuba.
b) – Máte pocit, že jste ho viděl v bazénu, kam chodíte pravidelně plavat.
– Ano. Je bratr vaší kolegyně z práce – Petry Veselé.	– Nechodí plavat, ale asi jste přítel jeho sestry Petry.
c) – Asi nakupuje často v obchodě, kde pracujete.
– Opravdu večer chodíte na kursy ruštiny.	– Myslí, že studujete nějaký kurs ve stejné večerní škole jako on.

□ 12. Následující fakta vás překvapují, ale vašeho přítele ne, protože má více informací:

L2A

Vzor:

Jedni vaši známí se rozvedli.
Vypadali tak spokojeně.

Přítel však ví, že v poslední době spolu nežili.

Vy: To bych nečekal, že se rozvedou. Vypadali tak spokojeně.
To je divné, že se rozvedli. Vypadali tak spokojeně.
On: Mě to nepřekvapuje. V poslední době spolu nežili.

1. Jeden společný přítel měl krásný byt. Přestěhoval se však.	Ví, že měl velké problémy se sousedy.
2. Váš známý vás nepozval na svou svatbu, ale přítele ano.	Ví, že ten známý vás nemá moc rád a taky jeho příští manželce jste nesympatický.
3. Váš známý ztratil práci.	Ví, že jeho firma měla velké problémy.
4. Lékař vás objednal na půl dvanáctou. Už půl hodiny sedíte v čekárně a lékař ještě nepřišel.	Ví, že tento lékař často chodí pozdě.
5. Přítel, který je u vás na návštěvě, si odešel koupit cigarety. Řekl, že se za chvíli vrátí, ale už je venku přes hodinu.	Ví, že když potká nějakého známého, hned ho pozve na skleničku do baru.

□ 13. Spojte věty, které se k sobě hodí:

1. Ještě se na mě zlobíš?	1. Nech mě být, nechci o tom mluvit.
2. Co se ti stalo? Proč máš tak špatnou náladu?	2. Proč bych se měl na tebe zlobit? To byla jen hloupost.
3. Musíš se naučit brát věci klidně.	3. Nic mi neudělal, ale není mi sympatický.
4. Co máš proti Honzovi?	4. Já vím, ale jsem pořád tak nervózní.

KDO ŘÍKÁ V KAVÁRNĚ JEDNOTLIVÉ DIALOGY?

L2A

Příklad: Ty dvě ženy, které sedí u prostředního stolku s dalšími lidmi (dvěma osobami).

1. A: Ty, tady! Tak dlouho jsme se neviděli!
B: Mám pocit, že jsem tě neviděl sto let. Kam ses ztratil? Jsem tak rád, že tě vidím.
2. A: Je volná tato židle? Můžeme si ji vzít?
B: Ano, samozřejmě. Neznáme se odněkud?
A: Zdá se mi, že ano, ale nemůžu si vzpomenout odkud.
B: Nejste přítelkyní Ivany, mé sestřenice?
A: Ne, neznám žádnou Ivanu. Ale nebyl jste v létě náhodou na Mallorce?
B: Ano, už si vzpomínám. Bydlela jste vedle nás v hotelu.
3. A: Vzpomínáš, kdo to je?
B: Je ti podobný. Není to tvůj bratr?
A: No jistě. Znáte se přece od Pavla. Představil jsem ti ho na oslavě jeho narozenin. (Geburtstagsfeier) (birthday party)
B: Omlouvám se, že jsem vás hned nepoznal. Těší mě, že se s vámi zase setkávám.
4. A: Posad' se ke mně. Co si dáš? Právě si objednávám.
B: Posadím se rád, ale nemám na nic chuť.
A: Opravdu ne? Zvu tě na skleničku.
B: Ne, snad později. Ted' bych si dal jen kávu.
A: Jednou espresso a jednou koňak, prosím vás.
5. A: Každý den jsi krásnější.
B: Přeháníš. Nesmíš mi tak lichotit. (schmeicheln, schön tun) (to flatter)
A: Vůbec nepřeháním. Ten nový účes ti velmi sluší. účes (Frisur) (haircut)
6. A: Nezahrál byste si domino?
B: A víte, že ano? Už jsem ho dlouho nehrál. Většinou hraju šachy, ale ted' se mi je nechce hrát, jsem na ně unavený.
7. A: Podívej se na tamtoho pána v červeném svetru, který něco píše. Nepřipomíná ti někoho?
B: Ten nesympatický pán? Ne.
A: Myslím, že to je kolega mého bratra, pracují spolu v redakci.
B: On je novinář? Asi píše nějaký článek. O čem asi? Ale je o dost starší než tvůj bratr, ne?
A: Ne, co tě nemá, vypadá starší, než kolik mu je.

□ 14. Rodina slov: **CHODIT**

Všimněte si významu různých prefixů:

**docházet / dojít – docházka –
důchod**

**nacházet (se) / najít
nadcházet (si) / nadejít (si) –
nadchod**

**obcházet / obejít – obchůzka
– obchod**

**odcházet / odejít – odchod
pocházet / –**

podcházet / podejít – podchod

procházet / projít (kudy?) – průchod

**procházet se / projít se – procházka
přecházet / přejít – přechod**

předcházet / předejít (něčemu, +Dat)

**přicházet / přijít – příchod
rozcházet se / rozejít se – rozchod**

**scházet se / sejít se – schůzka –
schůze**

scházet / sejít – schod

ucházet / ujit

**ucházet se o (něco, +Ak) / –
uchazeč**

vcházet / vejít – vchod

vycházet / vyjít – východ – vycházka

zacházet / zajít – záchod

s. nähern, besuchen, ablaufen, zu etw. kommen – Besuch, Frequenz – Rente	to frequent (a place), to reach (a place) – attendance – pension
finden (sich befinden) einen kürzeren Weg nehmen – Übergang	to find (oneself) to take a short cut – overpass
umgehen, begehen, – Rundgang – Geschäft	to bypass – rounds – shop
fort-, weggehen – Fortgehen herkommen, stammen	to leave – departure to descend (from)
untergehen, unterführen – Unterführung	to walk under s. th. – subway (crossing)
hindurchgehen – Durchgang	to pass (through) – passage
spazieren – Spaziergang übergehen – Übergang	to walk – walk to cross – (pedestrian) crossing
überholen, vorausgehen, vorbeugen	to prevent
kommen – Ankunft	to arrive – arrival
auseinandergehen – Abschied, Bruch, Auseinandergehen	to separate – separation
zusammentreffen, s. versam- meln – Treffen – Sitzung	to meet – meeting – meeting
herabgehen – Stiege entweichen; erträglich sein	to walk down – step, stair to leak; to be fairly good
s. bewerben um. Bewerber	to apply (for), applicant, candidate
hineingehen – Eingang	to enter – entrance
ausgehen; aufgehen – Osten – Spazierung	to go out; to rise – east – outing
einbiegen; untergehen, zu j-m kommen – WC	to turn (e. g. the corner); to set (e. g. the sun sets) – lavatory

chod – chůze – chodec – chodník – chodidlo – chodba – pochod

Gang running, passing (e.g. of time)	Gehen walk(ing)	Fußgänger pedestrian	Gehsteig pavement (US sidewalk)	Fußsohle sole	Flur corridor	Marsch march
--	--------------------	-------------------------	---------------------------------------	------------------	------------------	-----------------

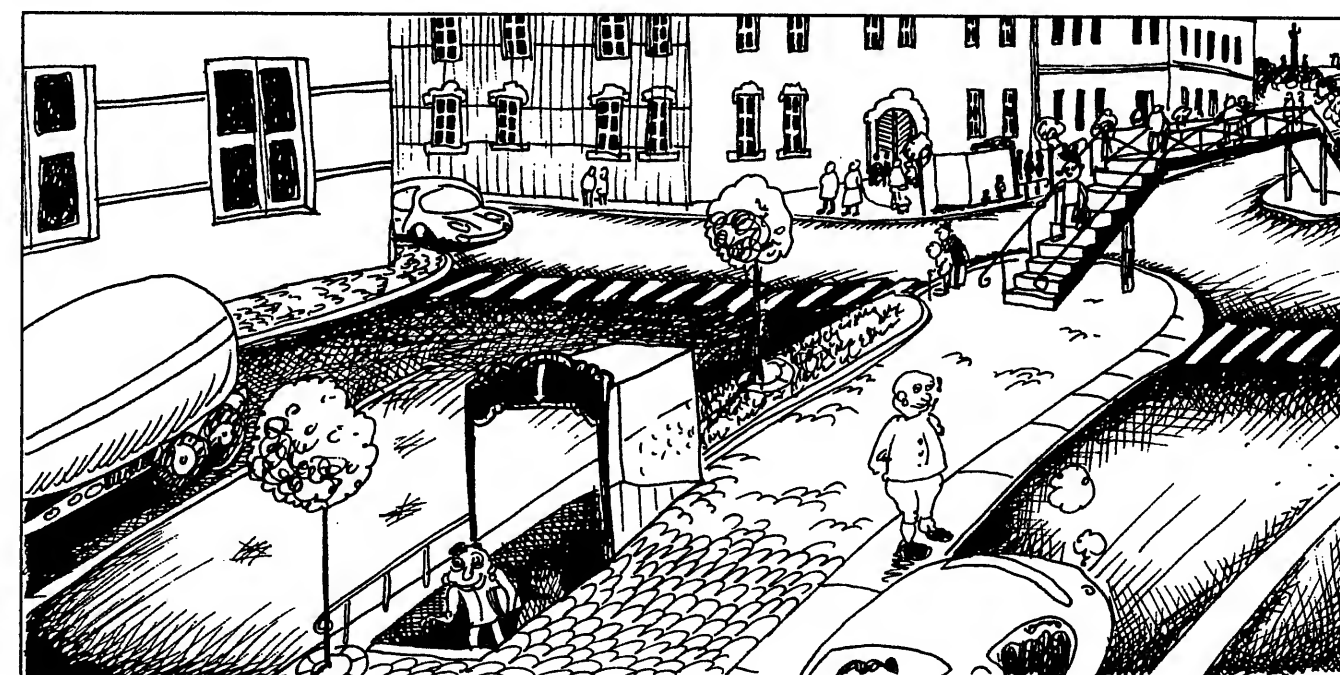
□ a) Význam ve větě vyjádřete prefixem:

Vzor: Jdete přes park. – Projděte parkem.

1. Šel přes most. – _____
2. Už šla dovnitř. – _____
3. Nakonec od sebe odešli. – _____
4. Jděte na druhou stranu. – _____
5. Šli jsme okolo pole a potom jsme šli do lesa. – _____
6. Dáme si schůzku před divadlem. – _____
7. Právě sem jde můj kolega. – _____
8. Můj přítel už jde pryč. – _____
9. Viděl jsem ji, jak šla právě do banky. – _____
10. Potkal jsem ho, když právě šel ven z obchodu. – _____

□ b) Doplňte vhodné sloveso nebo substantivum. Substantivum řekněte ve správném tvaru:

1. Na sobotním turistickém (pochod – přechod) jsme (došli – ušli) třicet kilo-
metrů. 2. Museli jsme (vejít – vyjít) do šestého patra pěšky, protože nejel výtah.
3. (Obchůzka – schůzka) byla příjemná, (rozešli – sešli) jsme se až o půlno-
ci. A to ještě někteří s (rozchod – příchod) nesouhlasili. 4. (Zašli – vešli) jsme
do sálu jako poslední. 5. Otec (pochází – dochází) z jižní Moravy. 6. Máchovo
jezero (nachází se – schází) v severních Čechách. 7. Vaše pozdní (odchody
– příchody) nebudu tolerovat! 8. Chřipce můžete (předejít – nadejít). 9. Hodin-
ky se mi (rozcházejí – předcházejí). 10. Dostanu se (tento průchod – tento
přechod) na náměstí? 11. Až budete (vcházet – přicházet) do obchodu, dejte
pozor na (schody – chodby)!

□ Pojmenujte!

L2A

Rozumíte frázím?

Nechod' ještě!

Nechod' mi na oči!

Umí v tom chodit.

(Neodcházej!)

(Nechci tě vidět!)

(Dovede si v té situaci poradit.)

Chodí kolem toho jako kočka okolo horké kaše.

(Nechce to řešit. Bojí se to přímo říct.)

Chodí spát se slepicemi.

(Chodí spát brzo.)

Chodí jako tělo bez duše.

Chodí za školu.

Chodí sousedovi na jahody.

Každý večer chodí na pivo.

Chodí spolu dva roky.

(Netečně. = indolent, gleichgültig; listlessly, indifferently)

(Bez omluvy nechodí do školy.)

(Krade mu je.) (krást = stehlen; to steal)

(Chodí do hospody pít pivo.)

(Milenci mají spolu známost.)

Přísloví:

Neštěstí nechodí po horách, ale po lidech.

Kovářova kobyla chodí bosa.

(Ein Unglück kommt selten allein.)

(Der Schuster trägt immer die schlechtesten Stiefel.)

(Misfortune affects people, not mountains.)

(The blacksmith's mare goes unshod.)

Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne.

(Der Krug geht so lange zum Brunnen, bis er bricht.)

(The pitcher has been carried to the well so often that it has finally broken.)

Gr

2 B

§ 7 DEKLINACE CIZÍCH SUBSTANTIV

A: a) Maskulinum životné (Mž), které končí na „-es, -as, -us, -os“: deklinace jako „pán“, „-es, -as, -us, -os“ ztrácí.

Př.: Kolumbus – kniha o Kolumbovi

Pythagoras – podle Pythagora

Archimedes – podle Archimeda

!! ALE: GÉNIUS – v sg. deklinace jako „pán“, v pl. jako „muž“

	Sg.	Pl.
Nom	génus	géniové
Gen	génia	geniů
Dat	géniovi	geniům
Ak	génia	génie
Lok	o géniovi	o géních
Instr	géniem	genii

b) Mž, které končí na „-i, -y, -e“: deklinace jako adjektivum M sg.

	Harry	René
Nom	Harry	René
Gen	Harryho	Reného
Dat	Harrymu	Renému
Ak	Harryho	Reného
Lok	o Harrym	o Reném
Instr	Harrym	Reném

B: Maskulinum neživotné (Mn), které končí na „-us“: deklinace jako „stůl“ a „-us“ ztrácí (kromě Ak sg.)

	Nom	Gen	Dat	Ak	Lok	Instr
Sg.:	cyklus –	bez cyklu,	k cyklu,	cyklus,	o cyklu,	s cyklem
Pl.:	cykly –	bez cyklů,	k cyklům,	cykly,	o cyklech,	s cykly

Př.: mechanismus, motorismus, rytmus, logaritmus, organismus, pesimismus, optimismus, individualismus, feudalismus, fašismus

!! ALE: u slov, která v češtině zdomácněla, „-us“ zůstává

(bei den Wörtern, die sich im Tschechischen eingebürgert haben, „-us“ bleibt)

(with words that have become domesticated in the Czech language, the ending „-us“ remains)

Př.: cirkus – v cirkuse, s cirkusem, dva cirkusy

luxus – hodně luxusu, kaktus – krásné kaktusy atd.

C: a) **Neutrum**, které končí na „-um“: deklinace jako „muzeum“ (na str. 299 1. dílu)

	Nom	Gen	Dat	Ak	Lok	Instr
Sg.:	muzeum	– bez muzea,	k muzeu,	muzeum,	o muzeu,	s muzeem
Pl.:	muzea	– bez muzeí,	k muzeím,	muzea,	o muzeích,	s muzei

Př.: album, publikum, minimum, maximum, datum, spektrum, sérum, substantivum, adjektivum

b) **Neutrum**, které končí na „-ma“:

	Sg.	Pl.
Nom	téma	témata
Gen	tématu	témat
Dat	tématu	tématům
Ak	téma	témata
Lok	o tématu	o tématech
Instr	tématem	tématy

Př.: klima, drama, schéma, panoráma, aróma

D: **Feminina**, která končí na „-ea, -ua“:

deklinace částečně jako „žena“, částečně jako „židle“ (teilweise) (partly)

	Sg.	Pl.
Nom	idea	ideje / idey
Gen	ideje (idey)	idejí
Dat	ideji	idejím / ideám
Ak	ideu	ideje / idey
Lok	o ideji	o idejích / ideách
Instr	idejí / ideou	idejemi / ideami

Sg.
Nikaragua
Nikaraguy
Nikaragui
Nikaraguu
o Nikaragui
Nikaraguou

!! ALE jen: **Korea** – do Koreje, **Guinea** – z Guineje

Cizí **feminina**, která končí na „-ia“, mají deklinaci, jako by končila na „-ie“ (deklinace „židle“):

př. Maria – bez Marie – k Marii – Marii – o Marii – s Marií

E: **Substantiva**, která se neskloňují, tj. **nemají deklinaci** (nemůžeme je zařadit do české deklinace):
(man kann sie nicht in die tsch. Deklination einreihen) (are not declined in Czech)

- (N) -á: angažmá, apartmá -ú: ragú, interview
 -e: finále, skóre, penále -u: tabu, Peru
 -é: turné, kupé, filé, resumé, foyer, klišé -y: brandy, derby
 -i: alibi, taxi, dementi

- (M) -é: atašé

- (F) – cizí jména žen, která končí na **tvrdý nebo neutrální konsonant**:
 Ingrid, Margaret, Karin
 – **končí na tvrdý konsonant + „e“**: Karoline, Ute
 – **končí na „-y, -i“**: Mary, Hillary

Př.: Půjdu tam **s Karin, s Ute, s Mary, s Karoline** (ale také **s Karolinou**
 – podle jména v češtině Karolina – s Karolinou)

L2B

Cv

□ 15. **Řekněte ve správném tvaru:**

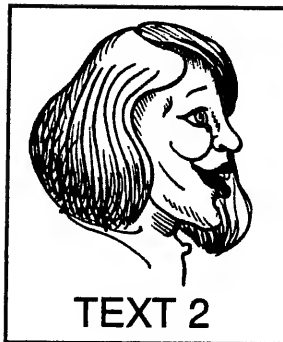
- Půjčil jsem si od (Larry) slovník.
- Večer půjdu na návštěvu ke (Christine).
- Vidíš tady někde (Julius)?
- Seznámili jsme se s (Ingrid).
- Učitel vyprávěl dětem o (Archimedes).
- S (Henry) se setkám večer před (muzeum).
- Nezapomněl jsi poblahopřát (Betsy)?
- Nemluvili jsme o (Claudia), ale o (Esther).
- Do (finále) postoupila Brazílie a Itálie.
- V jejich evropském (turné) je i Praha.
- Do (kupé) přistoupili ještě dva lidi.
- Pro (Johny) to udělám, ale pro tebe ne.
- Večer si půjdu s (Jeremy) zaplavat.
- Dozvěděl jsem se to od (Elisabeth).

□ 16. **Řekněte ve správném tvaru:**

- kulturní atašé:** V televizi byl rozhovor s _____.
- datum:** Do tohoto _____ to musíte stihnout.
- luxus:** Setkal jsem se tam s velkým _____.
- apartmá:** V hotelu si rezervovali dvě _____.
- jubileum:** Poblahopřál jsem mu k významnému životnímu _____.
- cirkus:** Jako dítě jsem nechodil rád do _____.
- publikum:** Sopranistka dostala mnoho květín od _____.
- gymnázium:** Moje dcera chodí do klasického _____.

□ 17. **Doplňte do vět:**

- a) **idea:** Ta kniha je bez _____. Mluvili jsme o její _____.
 Nesouhlasím s _____ tohoto článku.
 Všem nerozumím, ale hlavní _____ poznávám.
- b) **cyklus:** Těším se na _____ filmů z šedesátých let.
 Hodně filmů tohoto _____ jsem už viděl.
 V továrně jsme se seznámili s výrobním _____.
- c) **téma:** O tomto _____ stále slyším.
 V dnešním _____ budeme ještě pokračovat.
 Pět _____ už je připraveno, ještě chybí dvě _____.
 Začne mluvit o mnoha _____, ale ani jedno _____ nedokončí.
 Na začátku nás seznámili s oběma novými _____.

KAREL ČAPEK: HOVORY S T. G. MASARYKEM

V létě 1877 jsem prožil osudovou událost¹, která ovlivnila² celý můj život: seznámil jsem se s Charlottou Garriguovou. Do Lipska, kde jsme se seznámili, ji poslal otec, aby studovala na konzervatoři hru na klavír. Bydleli jsme ve stejném penzionátě a jednou, když jsem byl nemocný, jsem jí navrhl společné čtení³. Četli jsme anglické knihy a hlavně básně⁴. Tehdy⁵ jsme se sblížili⁶.

Potom Charlie odjela do Ameriky a já do Vídně. Pustil jsem se do⁷ habilitační práce o sebevraždě⁸. Najednou jsem dostal telegram od pana Garrigua, že je Charlotta nemocná, abych přijel. Pan Garrigue pocházel z Kodaně, Charlottina matka byla Američanka a celá rodina, Charlotta byla z jedenácti dětí, žila v Americe. Než jsem se dostal do Ameriky, tehdy cesta trvala čtrnáct dní, Charlotta se skoro uzdravila. Ale co teď? Přemýšlel jsem, jestli mám zůstat v Americe a najít si nějaké zaměstnání, protože práci ve Vídni – hodiny, které jsem dával – jsem odjezdem ztratil. Nakonec jsme se rozhodli, že se vrátím a dodělám svou habilitaci. Požádal jsem⁹ pana Garrigua, aby nám dal peníze na tři roky, než budu moci uživit¹⁰ rodinu. Pan Garrigue jako Američan, v Americe je samozřejmé, že člověk, který se žení¹¹, dovede svou rodinu uživit, to nejdřív odmítl¹². Nakonec nám přece jen dal tři tisíce marek a lístky na cestu. Za týden po svatbě¹³ jsme už byli na cestě do Vídně.

Charlotta byla krásná a chytrá. Charakteristické je, že milovala¹⁴ matematiku. Toužila¹⁵ celý život po přesném poznání, ale tím v ní netrpěl¹⁶ cit. Byla nekompromisní a nikdy nelhala¹⁷, její pravdivost a nekompromisnost na mne měly velký vliv¹⁸. Neměla v sobě ani trochu mravního¹⁹ anarchismu, který se tak rozšířil²⁰ v Evropě. Proto byla přesná a pevná²¹ v politice a otázkách sociálních. V Lipsku, v těch společných diskusích, jsem poznal její hlubokost²²: její básníci²³ byli jako moji, ale viděla v nich hlouběji než já. Dělali jsme všechno spolu, i Platóna jsme spolu četli: celé naše manželství bylo spoluprací. Co bych vám o tom říkal! Bylo to tak silné spojení²⁴. Američanka se stala Češkou, mravně i politicky: věřila v génia našeho národa²⁵, pomáhala mně v celé mé politické činnosti²⁶. Až tehdy za války jsem musel pracovat bez ní, ale věděl jsem, že vše, co dělám, dělám ve shodě s ní. Nemyslím, že to je telepatie, ale paralelní myšlení a cítění²⁷ lidí, kteří se ve všem shodují a stejně se dívají na svět. Žena, to byl její názor²⁸, nežije jen pro muže a muž nežije jen pro ženu, oba mají hledat zákony boží²⁹ a uskutečňovat³⁰ je.

(Adaptace kapitoly Miss Garrigue)

L2B

1 – Schicksalereignis, 2 – beeinflussen, 3 – Lesen, 4 – Gedichte, 5 – damals, 6 – annähern, 7 – sich machen an, 8 – Selbstmord, 9 – verlangen, 10 – erhalten, 11 – heiraten, 12 – ablehnen, 13 – Hochzeit, 14 – lieben, 15 – sich sehnen, 16 – nicht leiden, 17 – nicht lügen, 18 – Einfluß, 19 – moralisch, 20 – verbreiten, 21 – fest, 22 – Tiefe, 23 – Dichter, 24 – Verbindung, 25 – Nation, 26 – Tätigkeit, 27 – Empfinden, 28 – Meinung, 29 – Gottes Gesetze, 30 – verwirklichen

1 – event of fateful importance, 2 – influenced, 3 – reading(s), 4 – poem, 5 – then, at that time, 6 – became friends, 7 – started to work on, 8 – suicide, 9 – asked, 10 – to (be able to) sustain, 11 – gets married, 12 – refused, 13 – wedding, 14 – loved, 15 – longed for, 16 – did not suffer, 17 – did not lie, 18 – influence, 19 – moral, 20 – spread, 21 – firm, 22 – deepness, 23 – poets, 24 – connection, 25 – nation, people, 26 – work activities, 27 – feeling, 28 – opinion, 29 – God's laws, 30 – to put into practice

Poznámka: Česká jména měst a zemí

Spolková republika Německo
– Bundesrepublik Deutschland
Lipsko – Leipzig
Drážďany – Dresden
Žitava – Zittau
Saská Kamenice – Chemnitz
Chotěbuz – Cottbus
Berlín – Berlin
Pasov – Passau
Mnichov – München
Kolín nad Rýnem – Köln am Rhein
Frankfurt nad Mohanem – Frankfurt am Main
Mohuč – Mainz
Řezno – Regensburg
Cáchy – Aachen
Kostnice – Konstanz
Braniborsko – Brandenburg
Bavorsko – Bayern
Durynsko – Thüringen
Rýnsko-Falc – Rheinland-Pfalz
Sársko – Saarland
Sasko – Sachsen
Severní Porýní-Vestfálsko
– Nordrhein-Westfalen
Šlesvicko-Holštýnsko
– Schleswig-Holstein
Rakousko – Österreich
Vídeň – Wien
Linec – Linz
Štýrský Hradec – Graz
Salcburk – Salzburg

Solná komora – Salzkammergut
Korutany – Kärnten
Štýrsko – Steier
Tyrolsko – Tirol
Švýcarsko – Schweiz
Curych – Zürich
Ženeva – Genève
Lichtenštejnsko – Liechtenstein
(Lichtenštejnské knížectví
– Fürstentum Liechtenstein)
Lucembursko – Luxemburg
(Lucemburské velkovévodství
– Großherzogtum Luxemburg)
Spojené království Velké Británie
a Severního Irska – United Kingdom
of Great Britain and Northern Ireland
Anglie – England
Skotsko – Scotland
Londýn – London
Řím – Roma
Benátky – Venezie
Janov – Genova
Firence – Firenze
Terst – Trieste
Neapol – Napoli
Paříž – Paris
Remeš – Reims
Štrasburg – Strasbourg
Lisabon – Lisboa
Kodaň – København

□ 18. Být někým, stát se někým, seznámit se s někým, shodovat se s někým (s něčím)

a) Byli dobrými přáteli. = Byli dobří přátelé.

Byli _____ (výborní kolegové).

Je _____ (dobrý obchodník).

Určitě bude _____ (dobrý pedagog).

b) Ředitelem školy se stal doktor Hudec.

Brzo se stanu _____ (vedoucí oddělení).

Marie se stala _____ (moje nejlepší přítelkyně).

Charlotta Masaryková, Američanka, se stala _____ (Češka).

V nové České republice se stal _____ (prezident) Václav Havel.

c) Doplňte sloveso **seznámit se s někým**, nebo **shodovat se s někým**:

Mladý Masaryk _____ se svou ženou r. 1877.

_____ s ní ve všech důležitých otázkách.

Myslím, že naše názory _____.

Chtěl bych _____ s politickou situací vašeho státu.

□ 19. a) Vytvořte věty: navrhnout někomu něco (pf.) – navrhopat (impf.)

Navrhl jsem	kolega,	abychom ten úkol skončili ještě dnes.
Chci navrhnout	má žena	dovolenou ve Španělsku.
	děti,	abychom v neděli jeli na safari.
	přítel,	že mu pomůžu přeložit ten text.

b) Doplňte do vět slovesa: požádat někoho o něco (pf.) – žádat (impf.)
věřit někomu něco, v něčem
přemýšlet o něčem

1. Nikdy mě nechtěl _____ o pomoc.
2. _____ jeho slovům, protože byl jeho přítel.
3. Co si o tom myslíš? – Nevím, ještě jsem o tom _____.
4. Nech mě chvíli _____, hned si vzpomenu.
5. _____ všemu, co říkala, a to byla chyba.

□ 20. Řekněte ve futuro:

Vzor: Jana to **nevěděla**. – Jana to **nebude vědět**. (impf.)

Dopis **jsem si přečetl** večer. – Dopis **si přečtu** večer. (pf.)

1. Poslal jsem jí dopis, že ji musím vidět, že přijedu.
2. Bydlel jsem v jednom hotelu u Dunaje.
3. Navrhl jsem šéfovi jak vyřešit ten problém.
4. Manželka odjela hned ráno do Českých Budějovic.
5. Chtěla, abych na ni večer čekal u rychlíku.
6. Odjezdem do Ameriky jsem ztratil práci.
7. Cesta trvala deset hodin, ale nebyl jsem unavený.
8. Nikdy jsem ti nelhal.
9. Neuměl jsem jí nikdy nic odmítnout.
10. Pomáhal jsem jí, jak jsem mohl.
11. Zaměstnání jsem našel brzo.

□ 21. Na kterou otázku jste odpověděl?

1. Rozhodli jsme se, že už odjedeme.
2. Myslím, že jste se rozhodl dobře.
3. Seznámil jsem se s ní před třemi lety.
4. Nevím, jak se to mohlo stát.
5. Já jsem to navrhl.
6. Přišla do Vídně studovat ekonomii.
7. Požádal jsem o pomoc kolegu Hudece.
8. Určitě to udělám dobře.
9. Ano, věřím ti, že říkáš pravdu.
10. Nevím, co si mám o ní myslet.
11. Myslím, že situace je velmi špatná.
12. Ještě nevím, co odpovím.

□ 22. Doplňte prepozice:

1. Pustím se _____ práce, hned jak odejdeš.
2. Nejdřív se musím seznámit _____ fakty, abych se mohl pustit _____ té analýzy.
3. Diskutoval jsem _____ ní hlavně _____ knihách a hudbě.
4. Dostal jsem _____ ní telegram, abych _____ ní hned přijel.
5. Byla pevná _____ svých názorech, měla _____ mě velký vliv.
6. Slyšel jsem hodně _____ Janě a její rodině. Dozvěděl jsem se, že její rodina pochází _____ jižní Francie.
7. _____ výletě jsem spadl _____ vody a byl jsem _____ toho nemocný.
8. Dlouho jsem hledal zaměstnání, chtěl jsem se dostat _____ univerzitu nebo _____ novinám.
9. _____ cestě _____ Vídně jsem se seznámil _____ rodinou Fischerových.
10. Byl jsem daleko _____ rodiny a stále jsem _____ ni vzpomínal.

- 23. Vyprávějte svému příteli o tom, jak jste potkal známého. (Slovesa řekněte ve vhodném tvaru – pozor na pozici zájmena „se“:)

Po dlouhé době (**setkat se**) s kolegou Mirkem, který (**odstěhovat se**) z Prahy. (**Potkat se**) náhodou na ulici, a protože pár let (**nevidět se**), (**zajít si**) na kávu, abychom (**moci si popovídat**). Mirek (**vyprávět**), že mu (**vést se**) dobře. (**Pracovat**) ve vyšší funkci v bance, práce ho (**bavit**). Tady v Praze (**být**) služebně, právě (**skončit**) jednání. (**Být**) rád, že mě (**potkat**), protože stejně (**chtít se zastavit**) u nás v kanceláři, aby (**dozvědět se**), co je nového. (**Pověděť**) mi o své nové rodině – vloni znovu (**oženit se**) s o deset let mladší učitelkou. (**Seznámit se**) s ní o dovolené v Tatrách a už po dvou měsících (**rozhodnout se**), že (**vzít se**). Letos v létě (**narodit se**) jim syn Míša.

Mirek (**vypravovat**) také o své práci a o Liberci, kde teď s rodinou (**bydlet**). (**Pozvat**) mě, abych (**přijet se podívat**) na ně i s rodinou a (**prohlédnout si**) město. Hned (**navrhnout**), co v Liberci (**navštívit**), a také výlet na horu Ještěd, kde je hotel s rozhlednou. Nahoru (**moci vyjet**) lanovkou. (**Dát**) mi svou vizitku s telefonem domů i do práce a (**vzít si**) moji. (**Slíbit**), že mu určitě (**zavolat**) a že možná (**přijet**).

Domácí jména:

Antonín – Tonda, Toník
Bohuslav, Bohumil – Bohouš
František – Franta, Fanda
Jan – Honza, Jenda, Jeník
Jaroslav, Jaromír – Jarda
Jindřich – Jindra

Jiří – Jirka
Josef – Pepa, Pepík
Karel – Kája
Ladislav – Láďa
Michal – Míša
Miloslav – Míla, Slávek
Miroslav – Mírek

Stanislav – Standa
Václav – Vašek, Venca, Věna
Vladimír, Vladislav – Vláška
Marie – Maruška, Mařenka,
Máňa, Mařka, Majka
Anna – Andulka, Anička, Aňa
Dagmar – Dáša

Gr

§ 8 TVOŘENÍ SUBSTANTIV – JMÉNA OBYVATELSKÁ

(Einwohnernamen)
(names of inhabitants)

(osoby podle země, odkud jsou, podle místa, kde bydlí)

(Personen nach dem Land, aus welchem sie stammen, nach dem Platz, wo sie wohnen)
(persons according to the country from which they come and to the place where they live)

Tvoříme je z geografických názvů sufixy:

(Man bildet sie von den geographischen Namen mit den Suffixen:)

(They are formed from the geographical names by means of the suffixes:)

-an: Pražan, Ostravan, Plzeňan, Moravan, Rakušan, Angličan, Holanďan, Belgičan, Evropan, Američan, Afričan, Australan, Kanadčan, Číňan, Mexičan, vesničan

-ák: Slovák, Polák

-ec: cizinec, Němec, Portugalec, Ukrajinec, Japonec, Kubánec, Argentinec

Θ: Čech, Maďar, Švýcar, Dán, Švéd, Nor, Fin, Francouz, Brit, Skot, Ir, Španěl, Ital, Řek, Bulhar, Rumun, Rus, Ind

VÝSLOVNOST

Máma dala na polici
tácky, cedník i poklici
Na ovoce tácky má,
na ně dětem něco dá

L2B

C

Macku, Macku, Macinku,
dej bolavou pacinku!
Medicínu a lék máme,
hned je na tvou packu dáme.
Medicína má tu moc,
jde nemocným na pomoc.

Zopf	braid, plait, pigtail
Stahl	steel
er filtert	he filters through
Nächte	nights
Verehrung	respect, esteem
Ehre	honour
lerne!	learn!
Spüllmaschine	(dish-)washer

C – S, Š

cop	–	sob
ocel	–	osel
cedí	–	sedí
nocí	–	nosy
úcta	–	ústa
čest	–	šest
uč	–	už [uš]
myčka	–	myška

Renntier	reindeer
Esel	donkey
er sitzt	he is sitting
Nasen	noses
Mund	mouth
sechs	six
schon	already
Mäuschen	little mouse

C – Č

cechy	–	čechy
cest	–	čest
pocty	–	počty
celý	–	čelí

Böhmen	Bohemia
Ehre	honour
Rechnen	arithmetic
er bietet die Stirn	he resists (s. th.)

Na celnici cizí synci
clí víc cizích cenných mincí.
Mincí clili synci moc,
clili mince celou noc.

v písničce o černé kočičce – líčí babičce – chceš celý citrón
– chlapec sčítá celá čísla

Téma: Rodina, člověk

RODINA

PRARODIČE (DĚDEČEK + BABIČKA)

RODIČE (OTEC + MATKA)

SYN, DCERA – VNUK, VNUČKA

BRATR, SESTRA (SOUROZENCI)

STRÝC, TETA

SYNOVEC, NETER

BRATRANEC, SESTŘENICE

ZEŤ, SNACHA

ŠVAGR, ŠVAGROVÁ

TCHÁN, TCHYNĚ

Ureltern

Eltern

Sohn, Tochter

– Enkel(in)

Geschwister

Onkel, Tante

Neffe, Nichte

Cousin(e)

Schwiegersohn,

Schwiegertochter

Schwager,

Schwägerin

Schwiegervater,

Schwiegermutter

grandparents

parents

son, daughter

– grandson, granddaughter

brother, sister

uncle, aunt

nephew, niece

cousin (male and female)

son-in-law,

daughter-in-law

brother-in-law

sister-in-law

father-in-law,

mother-in-law

Teta je sestra mého otce (matky). Strýc je bratr mého otce (matky). Já jsem synovec své tety a strýce, má sestra je jejich neter. Já jsem vnuk mého dědečka a babičky, má sestra je jejich vnučka. Manžel mé sestry je můj švagr, moje manželka je pro mou sestru švagrová. Má matka je pro mou manželku tchyně, otec je pro ni tchán. Pro mé rodiče je moje manželka snacha, manžel sestry je jejich zeť. Dcera tety a strýce je moje sestřenice, jejich syn je můj bratranec.

a) Vybrat manželku pro císaře Františka Josefa se rozhodla matka Žofie. Vybrala svou neter, dceru své nejmladší sestry Ludoviky, Helenu. František se však zamiloval do její mladší sestry Elisabeth, které doma říkali Sissy, do své sestřenice. Svatbu měli 24. dubna 1854 ve Vídni. První týdny po svatbě prožívali novomanželé na zámku Laxenburg ve Vídeňském lese a v červnu v Čechách, na zámku Nelahozeves. Z tety Žofie se stala tchyně, která negativně ovlivňovala manželství Františka Josefa se Sissy. Když se jim narodily dcery Sophie a Gisela, matka císaře se rozhodla ovlivňovat výchovu svých vnúčků. Konflikty mezi tchyní a snachou pokračovaly. Také když se Sissy narodil syn Rudolf, Žofie v boji o vliv na výchovu vnuka znovu zvítězila.

SVATBA

Svatební oznámení

Hochzeitsanzeige

Wedding announcement

L2T

Lenka Tichá
Petr Štoviček

oznamují, že budou oddáni

9. července 1994 v 11 hodin

v obřadní síni MÚ v Uherském Brodě

Za projevnutí blahopřání předem děkujeme

Přání novomanželům: Do společného života Vám přejeme hodně štěstí, lásky a vzájemného porozumění.

gegenseitiges Verständnis

mutual understanding

zamilovat se (do někoho) – milovat, mít rád(a) (někoho) – milenec, milenka, milenci –

sich verlieben (in j-n)

lieben (j-n), gern haben

Geliebter, Geliebte, Liebespaar

to fall in love (with s. o.)

to love / like (s. o.)

lover M lover F a pair of lovers

miláčku! – láska x nenávisť (F) – nenávidět (někoho) – požádat o ruku (někoho) –

mein(e) Liebe(r)!

Liebe x Haß

hassen (j-n)

um die Hand bitten

my dear!

love x hate

to hate (s. o.)

to ask for s. o.'s hand

zasnoubit se (s někým) – slavit zasnoubení – snoubenec, snoubenka –

sich verloben (mit j-m)

Verlobung feiern

Verlobte(r) M F

to get engaged (to s. o.)

to celebrate the engagement

fiancé

fiancée

chodit s někým

x

rozejít se s někým

–

svatba

–

ženich,

nevěsta

–

mit j-m Bekanntschaft haben

auseinander gehen

Hochzeit

Bräutigam Braut

to go out with s. o.

to break up with s. o.

wedding

bridegroom, bride

svědek, svědkyně

–

novomanželé

–

ženit se, oženit se (s někým) –

Trauzeuge Trauzeugin

Brautpaar

heiraten (j-n) (ein Mann heiratet eine Frau)

witness M F

newly-married couple

to marry (s. o.) (a man marries a woman)

vdávat se, vdát se (za někoho) – svatební cesta – líbanky – líbat se (s někým) –
heiraten (j-n) (eine Frau heiratet einen Mann) Hochzeitsreise Flitterwochen s. küssen mit j-m
to marry (s. o.) (a woman marries a man) honeymoon, wedding trip honeymoon to kiss one another

políbit (někoho) – zlatá svatba – svatba – manželství – manžel, manželka = manželé –
j-n küssen goldene Hochzeit Hochzeit Ehe Ehemann, Ehefrau Ehepaar
to kiss (s. o.) golden wedding wedding marriage husband, wife married couple

můj muž, má žena – uzavřít manželství x rozvádět se / rozvést se (s někým) –
mein Mann, meine Frau Ehe schließen sich scheiden von j-m
my husband, my wife to enter into marriage to divorce (s. o.), to get a divorce

rozvod – platit alimenty – žárlit (na někoho) – být žárlivý – být nevěrný –
Scheidung Alimente zahlen auf j-n eifersüchtig sein untreu werden
divorce to pay alimony to be jealous (of s. o.) to be unfaithful (in marriage)

nevěra
Untreue
adultery, unfaithfulness

Rodinný stav:	svobodný – svobodná	ledig	single
	ženatý – vdaná	verheiratet	married M F
	rozvedený – rozvedená	geschieden	divorcé, divorcée
	vdovec – vdova	Witwer, Witwe	widower, widow

Co říká věta? Je zamilovaný až po uši.
Chodí s ní už rok.
Požádal ji o ruku.
Vzal si ji za ženu.
Oženil se z rozumu.
Láska hory přenáší.

INZERÁT: Chcete se seznámit?

Který SŠ, VŠ touží vyměnit
samotu za obyčejné štěstí
ve dvou, ať odepiše VŠ.
25/175.
Zn. Dopis s fotem potěší.

Hledám hodnou a spolehlivou
ženu nekuřačku, která vidí
štěstí v citovém vztahu
a pěkném domově. Jsem SŠ,
44/172, rozvedený. Odepiši
všem.

SŠ – středoškolák
VŠ – vysokoškolák
25/175 – 25 let,
výška 175 cm

JAK VYPADÁ? (VZHLED) (Ansicht) (appearance)

Postava: vysoká – střední – malá – hubená – štíhlá – tlustá – obézní
Gestalt hohe mittlere kleine dünne schlanke dicke mollige
Figure tall medium small thin slim fat obese

Obličej, tvář: kulatý – oválný – podlouhlý – hranatý
Gesicht rundes ovales längliches eckiges
Face round oval oblong angular

Pleť: suchá – mastná – jemná, hladká – hrubá – pihovatá (piha) – světlá –
Haut trockene fette zarte, glatte raue sommersprossige helle
Complexion dry greasy soft, smooth rough freckled (freckle) light

snědá – opálená
braune gebräunte
dark tanned

b) Jak se vám líbí?

Je hezká.
Má krásnou postavu.
To je ale kočka!
Je elegantní, půvabná.
Není hezká, ale je sympatická.
Je štíhlá.
Má dlouhé, štíhlé nohy.
Je moc hubená.
Je tlustá.
Není ošklivá, ale hezká také ne.
Má milou tvář.

Jaké má vlasy? světlé – je blondýna, hnědé, kaštanové – je brunetka,
zrzavé, tmavé, černé, šedivé (šedé)
rote, (rusty-)red graue, grey
rovné, vlnité, kudrnaté, dlouhé, krátké
glatte, straight hair gewellte, wavy krause, curly lange, long kurze, short
Má moderní účes. (Frisur) (hairstyle)

Jaké má oči? modré, zelené, hnědé, šedé, černé

Popište ji! Popište svého kolegu!

JAKÝ, JAKÁ JE? (LIDSKÉ VLASTNOSTI) (menschliche Eigenschaften)
What kind of a man / woman is he / she?
(human qualities)

– **chytrý, rozumný, moudrý, inteligentní, nadaný (talentovaný) x**
klug vernünftig weise intelligent begabt
clever reasonable wise intelligent gifted (talented)

hloupý, nerozumný, pošetilý
dumm unvernünftig töricht (aberwitzig)
dull foolish silly

- **pilný, pracovitý, aktivní, energický, vytrvalý, důsledný, spolehlivý, trpělivý,**
fleißig arbeitsam aktiv energisch beharrlich konsequent verlässlich geduldig
diligent hard-working active energetic persevering consistent reliable patient
- přesný, odpovědný, ctízádnostivý (ambiciózní), sebevědomý, má silnou vůli x**
pünktlich verantwortlich ehrgeizig selbstbewusst hat einen starken Willen
precise responsible ambitious self-confident strong-willed
- líný, pasivní, nerozhodný = váhavý, nestálý, nervózní, nespolehlivý,**
faul passiv unentschlossen zögernd unbeständig nervös unverlässlich
lazy passive irresolute hesitant unsteady nervous unreliable
- nemá ctízádnost, podceňuje se, nemá vůli**
hat keinen Ehrgeiz unterschätzt sich hat keinen Willen
has no ambition underestimates himself has no will
- **poctivý, čestný, spravedlivý, upřímný, pravdomluvný, skromný, důvěřivý x**
ehrlich ehrlich gerecht aufrichtig wahrhaft bescheiden zutraulich
honest honest just sincere truthful modest credulous
- nepoctivý, nespravedlivý, podlý, pokrytecký, falešný, lhář, pyšný**
unehrlich ungerecht niederträchtig heuchlerisch falsch Lügner stolz
dishonest unjust base hypocritical false liar proud
- **veselý, pohotový, temperamentní, hysterický, upovídaný, lehkomyšlný x**
lustig bereit temperamentvoll hysterisch redselig leichtsinnig
jovial prompt temperamental hysterical talkative easy-going
- vážný, smutný, pomalý, klidný, mlčenlivý, uzavřený, tichý, vyrovnaný**
ernst traurig langsam ruhig schweigsam geschlossen still ausgeglichen
serious sad slow calm taciturn wrapped up in o. s. quiet, calm well-balanced
- **optimistický (optimista), citlivý, hodný, laskavý, štědrý x**
optimistisch (Optimist) empfindlich brav liebenswürdig freigebig
optimistic (optimist) sensitive good kind generous
- pesimistický (pesimista), necitelný, chladný, zlý, hrubý, lakomý, závistivý,**
pessimistisch (Pessimist) gefühllos kalt böse grob geizig neidisch
pessimistic (pessimist) hard-hearted cold evil rude avaricious envious
- žárlivý**
eifersüchtig
jealous
- **zdvořilý, slušný, ochotný, obětavý, statečný = odvážný, přátelský,**
höflich anständig bereitwillig opferwillig tapfer mutig freundschaftlich
polite decent accommodating self-sacrificing brave = courageous friendly
- společenský x drzý, sobecký (egoista), zbabělý, bojácný, ostýchavý (stydí se)**
gesellschaftlich x frech eigensüchtig feige furchtsam schüchtern (er schämt sich)
sociable x arrogant selfish (egoist) cowardly timid shy (he is bashful)

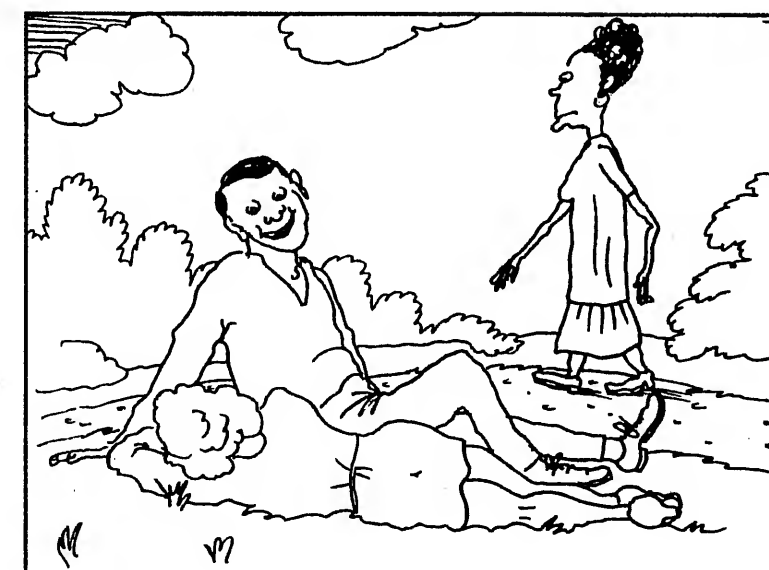
c) Které sloveso a substantivum patří k sobě?

Př.: uklidnit se – klid

L2T

lhát milovat
plakat (brečet)
rozesmát se zesmutnět
bát se podvádět
stydět se věřit nenávidět
odvážit se rozveselit se
rozzlobit se

podvod
důvěra veselost
lež nenávisť láska
pláč
strach smích smutek
stud odvaha
zlost, hněv

Lež, má krátké nohy.

SMÍCH:

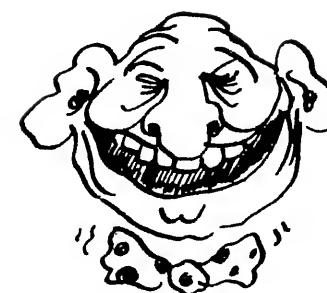
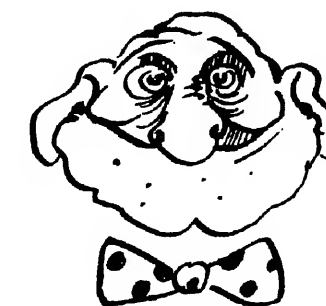
Lachen
Laughter

Dal se do smíchu.

Nebylo mu do smíchu.

Přišlo mu to k smíchu.

Bylo to k smíchu.

SMÁT SE
někomuj-n auslachen
to laugh at s. o.USMÍVAT SE
na někohoauf j-n lächeln
to smile at s. o.Smál se Petrovi
Smál se na Petra
Usmíval se na Petraprotože měl radost z dárku.
protože řekl hloupost.
protože byl rád, že ho vidí.

d) LÍBÍ SE MI NA TOBĚ:

A: Nejvíc se mi na tobě líbí, že
Nejvíc si na tobě vážím, že

jsi upřímný
jsi velmi dobrý člověk
nikdy neztrácíš dobrou náladu
máš se mnou trpělivost
ti můžu ve všem věřit
máš dobré srdce
máš rád lidi
všechno řešíš klidně
máš hodně přátel, protože tě lidi mají rádi

B: Ale ne, nevěř tomu.
Myslíš?
Já? To si myslíš ty.
No, snad někdy.

Naopak. Ty jsi

upřímný
dobrý člověk
stále veselý
trpělivý
přátelský
klidný
společenský

NELÍBÍ SE MI NA NĚM:

Nelíbí se mi na něm (ní), že
Nevážím si ho (ji), protože

je moc sebevědomý
je hysterická
je egoista
je moc velký individualista
je moc velký pesimista
nikdy neřekne, co si myslí
na nic nemá svůj názor
se o nikoho a o nic nezajímá

e) Najděte opozita:

chytrý	–	falešný, pokrytecký
pracovitý	–	pyšný
veselý	–	lehkomyšlný
jednoduchý	–	líný
skromný	–	necitelný
citlivý	–	smutný
vážný	–	složitý
upřímný	–	hloupý

Lekce 3: V nouzi poznáš přítele

(In der Not erkennst du den Freund) (A friend in need is a friend indeed)

Text 1: Neuověřitelné příhody doktora
Bábka

Text 2: Pokračování

INHALT

Sprechintentionen:

Begegnung mit dem Freund, mit dem Sie sich lange nicht gesehen haben. Sie verabreden sich ein Treffen. Davon sprechen, wie Sie die Freunde kennengelernt haben. In der Situation, in der Ihr Freund Ihnen böse ist, erklären, daß das nicht Ihre Schuld ist. Erzählen, was geschehen würde, wenn ... Ausdrücken, daß sich eine Sache von der anderen unterscheidet. Auf verschiedene Art eigene Meinung ausdrücken. Den Freund nach seiner Meinung fragen. Über das Wetter sprechen. Redewendungen mit dem Verb „mít“.

Aussprache: Konsonanten „P – B“, Assimilation

Konversationsthema: Čas, počasí, příroda, sport
(Zeit, Wetter, Natur, Sport)

Grammatik:

§ 9 Reflexives und zusammengesetztes Passiv
§ 10 Besonderheiten der Deklination der Substantive
§ 11 Konditional der Vergangenheit
§ 12 Namen der Eigenschaften und deren Träger
Bedeutungen des Präfixes „od-“
Verkleinerungsform der Substantive
Zeitausdruck

Language skills:

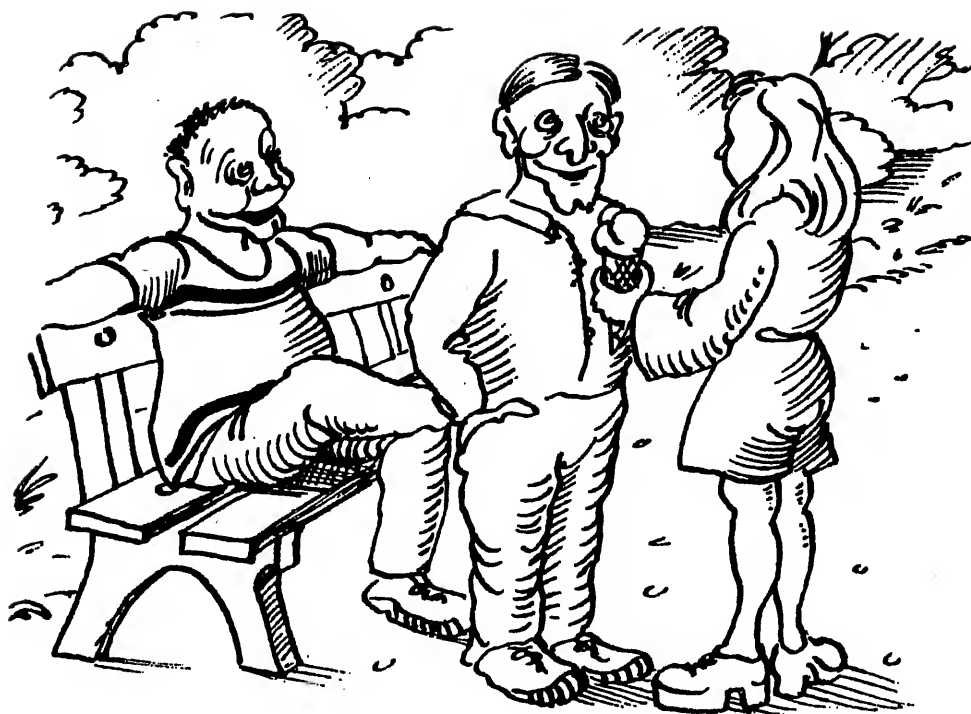
Meeting a friend whom you have not seen for a long time. Arranging a meeting. To explain how you got acquainted with your friends. To declare, in a situation in which your friend is angry with you, that it is not your fault. To say what would happen if... To express differences between things. To express one's opinion in various ways. To ask a friend what his/her opinion is. Speaking about the weather. Idioms with the verb „mít“.

Grammar:

§ 9 Reflexive and compound passive
§ 10 Peculiarities of the declension of nouns
§ 11 Past conditional
§ 12 Names of properties and of their bearers
Meanings of the prefix „od-“
Diminutives
Expression of time

Pronunciation: Consonants „P – B“, assimilation

Conversation topic: Čas, počasí, příroda, sport
(Time, weather, nature, sports)

- Jano, jsi to ty? Po tolika letech! Musíme oslavit naše setkání.
○ Nepředstaviš mě?

3 A

ačkoliv = i když
autor(ka) M (F)
během +Gen
bezstarostný, -á, -é
cena F
domyslet +Ak pf. –
domýšlet impf.
chalupa F
jediný, -á, -é
kdekoliv
lednička F
lišit se od +Gen impf.

litovat +Gen impf. –
politovat pf.
naopak
naštěstí
názor M
nehoda F
neuvěřitelný, -á, -é
nutný, -á, -é
očekávat +Ak impf.
oponovat +Dat impf.

opora F
oslatit +Ak pf. – slavit impf.
pamatovat si +Ak (na+Ak) impf. –
zapamatovat si pf.
(ne)placený, -á, -é

wenn auch
Autor(in)
während
sorglos
Preis
einen Gedanken vollenden

Hütte
einzig
wo (auch) immer
Kühlschrank
sich von j-m,
etw. unterscheiden
bemitleiden; bedauern

im Gegenteil; umgekehrt
zum Glück
Meinung
Unfall
unglaublich
notwendig
erwarten
opponieren, widersprechen

Stütze, Halt
feiern
sich merken
(un)bezahlt

although, even though
author(ess)
during
carefree
prize; price; cost
to think s. th. to the end,
to think through

cottage
only, sole
anywhere
refrigerator
to differ from

to feel compassion (for s. o.);
to be sorry, to regret
on the contrary; the other way round
fortunately
opinion
accident
unbelievable
necessary
to expect; to await
to argue (with s. o. about s. th.),
to object (to s. th.)
support
to celebrate
to remember
to commit to memory
(un)paid

podmínka F
podnik M
podrobnost F (Gen -i)
podrobný, -á, -é
podstatný, -á, -é

pokračování N
pokusit se + inf., o +Ak pf. –
pokoušet se impf.
poskytnout +Dat +Ak pf. –
poskytovat impf.
považovat +Ak za +Ak impf.
povídka F
přátelství N
příhoda F
připadat +Dat impf.

reklama F

reportáž F
setkání N
skála F (zledovatělá)
slabý, -á, -é x silný, -á, -é
slíbit +Dat +Ak pf. – slibovat impf.
soutěž F v něčem, o něco
splnit +Ak pf. – plnit impf.

tehdy Adv. (tehdejší Adj)

tendence F
tragický, -á, -é
trvat na +Lok impf.
tušit +Ak impf. – vytušit pf.
uklidnit +Ak pf. – uklidňovat impf.
uklouznout, -nu pf. – klouzat impf.

umělec M, umělkyně F
umělecký, -á, -é
urážet +Ak (se) impf. – urazit pf.

určitý, -á, -é
ušít +Ak, ušiju pf. – šít impf.
ušil na mě boudu
vánice F
vážit si +Gen impf.

Bedingung
Betrieb; Unternehmen
Ausführlichkeit; Einzelheit
ausführlich
wesentlich, erheblich,
beträchtlich
Fortsetzung
versuchen (etwas),
sich bemühen
bieten, gewähren

halten für
Geschichte
Freundschaft
Vorfall, Erlebnis
(j-m) vorkommen

Reklame

Reportage
Treffen
Felsen (vereistes)
schwach x stark
versprechen
Wettbewerb in etw., um etw.
(er)füllen

damals
Tendenz
tragisch
bestehen auf
ahnen, vermuten
beruhigen
ausrutschen, entchlüpfen –
rutschen

Künstler(in)
Künstler-, künstlerisch
(sich) beleidigen, kränken

bestimmt
nähen
er hat mir eine Falle gestellt
Schneesturm
(j-n, etw.) schätzen, würdigen

condition; precondition
enterprise; undertaking
detail
detailed
substantial, essential

continuation
to attempt (s. th.),
to try
to provide

to regard as
(short) story
friendship
adventure, incident
to strike (s. o. as);
to seem (to s. o.)
advertising; advertisement;
publicity
reportage
meeting
rock (icy)
weak x strong
to promise
competition in s. th., for s. th.
to satisfy (e. g.

a requirement); to fulfill
then, at that time
tendency, trend
tragic
to insist on
to suspect, to anticipate
to calm
to slip, to slide

artist
artistic
to insult, to offend
(to take offence)
certain
to sew
he has tried to trick me
snow storm
to respect (s. o.),
to hold (s. o.) in esteem,
to appreciate (s. th.)

L3A

věcně
vina F
vítězný, -á, -é
vyhrát, -hrají pf. – vyhrávat impf.
vyjednat +Ak pf. –
vyjednávát o +Lok impf.
vypsat +Ak pf. – vypisovat impf.

zabrzdit pf. – brzdit impf.
zachránit +Ak (se) pf. –
zachraňovat impf.

zaměstnávat +Ak impf. –
zaměstnat pf.

zaměstnavatel M

zbýt pf. – zbývat impf.

zdůvodňovat +Dat +Ak impf. –
zdůvodnit pf.

zítrěk M

zlomený, -á, -é

zlomit si +Ak pf. – lámat +Ak impf.

zmrznout pf. – mrznout, mrzne impf.

sachlich
Schuld
siegreich
gewinnen
(etw.) ausmachen, vereinbaren –
verhandeln über
ausschreiben

bremsen
(sich) retten

anstellen; beschäftigen

Arbeitsgeber

übrigbleiben

begründen, motivieren

der nächste Tag

gebrochen

brechen

gefrieren; erfrieren – frieren

in a matter-of-fact way
guilt
victorious
to win
to negotiate (s. th.)

to offer (e. g. a prize);
to write out / up
to brake
to save (oneself)

to employ; to keep busy

employer

to be left, to remain

to substantiate,

to give reasons (for)

tomorrow; the future

broken

to break (e. g. a leg)

to freeze up; to freeze

to death – to freeze

Gr

§ 9 PASÍVUM (Passiv) (passive voice)

Očekáváme důležitou návštěvu. –

Wir erwarten einen wichtigen Besuch.

We expect an important visitor / important visitors.

I. Očekává se důležitá návštěva.

Man erwartet einen wichtigen Besuch

An important visitor is expected.

II. Je očekávána důležitá návštěva.

Ein wichtiger Besuch wird erwartet.

An important visitor is expected.

I. REFLEXÍVNÍ PASÍVUM se „se“: (Reflexives Passiv) (reflexive passive)

Musím napsat zprávu. – Zpráva (se) musí napsat.

Die Nachricht muß man schreiben.

Ak → Nom

2. pozice ve větě

The report must be written.

Mluvili jsme o tom. – Mluvílo se o tom. Man sprach davon.

There was some talk about it.

Na oslavě se jedlo a pilo.

Bei der Feier hat man

The people ate and drank

gegessen und getrunken.

at the celebration.

-o: 3. osoba sg. N (jako: Bylo zima. Bylo 5 hodin.)

II. SLOŽENÉ PASÍVUM: (zusammengesetztes Passiv) (compound passive)

L3A

A. Prézens (Gegenwart) (the present)

Jsem	+	{	očekáván (M)
Jsi (jseš)			očekávána (F)
Je			očekáváno (N)
Jsm	+	{	očekáváni (MŽ)
Jste			očekávány (Mn+F)
Jsou			očekávána (N)
Jste			očekáván(a) (M,F)

ich werde erwartet (M+F+N)

I am expected (M+F+N)

du wirst erwartet

you are expected

er, sie, es wird erwartet

he, she, it is expected

wir werden erwartet (M+F+N)

we are expected (M+F+N)

ihr werdet erw.

you are expected

sie werden erw.

they are expected

Sie werden erwartet. (M+F)

you are expected (M+F)
(polite form)

B. Präteritum (Vergangenheit) (the past)

Byl(a), (o) jsem	+	{	očekáván (M)
M (F) (N)			očekávána (F)
Byl(a), (o) jsi			očekáváno (N)
Byl(a), (o) –			
Byli, (y), (a) jsme	+	{	očekáváni (MŽ)
MŽ (Mn+F) (N)			očekávány (Mn+F)
Byli, (y), (a) jste			očekávána (N)
Byli, (y), (a) –			
Byl (a) jste			očekáván(a) (M,F)

ich wurde erwartet (M+F+N)

I was / have been / had been

ich bin (war) erwartet worden

expected (M + F + N)

du wurdest erwartet

you were / have been /

du bist (warst) erwartet worden

had been expected

er, sie, es wurde erwartet

he, she, it was / has been /

ist (war) erw. worden

had been expected

wir wurden erwartet

we were / have been /

wir sind (waren) erw. worden

had been expected

ihr wurdet erw.

you were / have been /

ihr seid (wart) erw. worden

had been expected

sie wurden erw.

they were / have been /

sie sind (waren) erw. worden

had been expected

Sie wurden erwartet

you were / have been /

Sie sind (waren) erw. worden

had been expected

(polite form)

C. Futurum (Zukunft) (the future)

Budu	+	{	očekáván (M)
Budeš			očekávána (F)
Bude			očekáváno (N)
Budeme	+	{	očekáváni (MŽ)
Budete			očekávány (Mn+F)
Budou			očekávána (N)
Budete			očekáván(a) (M,F)

ich werde erwartet werden

I will be expected

du wirst erw. werden (M+F+N)

you will be expected (M+F+N)

er, sie, es wird erw. werden

he, she, it will be expected

wir werden erw. werden

we will be expected

ihr werdet erw. werden

you will be expected

sie werden erw. werden

they will be expected

Sie werden erw. werden

you will be expected

(polite form)

D. Kondicionál (Bedingungsform) (conditional)

Byl(a), (o) bych Byl(a), (o) bys Byl(a), (o) by	+	očekáván (M) očekávána (F) očekáváno (N)	ich würde erwartet werden du würdest ... er, sie, es würde ...	I would be expected you would be expected he, she, it would be expected
Byli, (y), (a) bychom Byli, (y), (a) byste Byli, (y), (a) by	+	očekávání (Mž) očekávány (Mn+F) očekávána (N)	wir würden erwartet werden ihr würdet ... sie würden ...	we would be expected you would be expected they would be expected
Byl(a) byste		očekáván(a) (M, F)	Sie würden erwartet werden	you would be expected (polite form)

PASÍVNÍ FORMA SLOVES

– tvoří se z infinitivu pf. a impf. sloves: kupovat + -án = kupován
koupit + -en = koupen

(diese Form bildet man aus der pf. oder impf. Infinitivform)
(it is formed from the infinitive of perfective and imperfective verbs)

Infinitiv Pasivní forma

-ovat -at, -át	M sg. F N	-án -ána -áno	Mž pl. Mn + F N	-ání -ány -ána
-et, -ět -it		-en -ena -eno	-eni -eny -ena	
-(n)out		-ut, -en		
1 slabika -it, -ýt		-t -ta -to	-ti -ty -ta	

kupovat – kupován
psát – psán
počítat – počítán

slyšet – slyšen
vidět – viděn
koupit – koupen

I mnoho výjimek (viele Ausnahmen)
viz dole Výjimky B (many exceptions)

(u)mýt – (u)myt
(vy)pít – (vy)pit
!! ale: vzít – vzat

!! číst – čten
říct – řečen
klást – kladen (legen) (to put)
vést – veden (führen) (to lead)
odpovědět – odpovězen

Modální slovesa:

Referát musí
musel
bude muset
by musel

být připraven.
být připraven.
být připraven.
být připraven.

může
mohl
bude moci
mohl by

být napsán
být napsán
být napsán
být napsán

Příklady:

Pane Černý, jsste očekáván.	Herr Černý, Sie werden erwartet.	Mr. Černý, you are expected.
Materiál musí být připraven včas.	Das Material muß rechtzeitig vorbereitet werden.	The dossier must be prepared in time.
Chtěla bych být pozvána na jejich recepci.	Ich möchte zu ihrem Empfang eingeladen werden.	I would like to be invited to their reception.
Ta zpráva byla napsána fundovaně.	Der Bericht wurde fundiert geschrieben.	That report was written in a well-informed way.
Vaše požadavky budou akceptovány.	Ihre Forderungen werden akzeptiert werden.	Your demands will be accepted.
Vstupenky jsou už koupeny.	Die Eintrittskarten sind schon gekauft.	The (entrance) tickets have already been bought. (in Czech the present tense is used here)

VÝJIMKY: (Ausnahmen) (exceptions)

A. Slovesa s infinitivem „-it“ – před „-en/-ě“ se často mění konsonant:

(Verben mit Inf. auf „-it“ haben oft vor „-en/-ě“ einen Konsonantenwechsel:)
(The final consonant of verbs whose infinitive ends „-it“ often changes before „-en/-ě“:)

s > š	prosit – prošen	(bitten) (to ask / to beg)
z > ž	vozit – vožen	((j-n, etw.) fahren) (to carry, to drive)
	ALE! zobrazit – zobrazen zamezit – zamezen	(darstellen) (to depict) (verhüten) (to prevent)
t > c	platit – placen	(zahlen) (to pay)
d > z	hodit – hozen	(werfen) (to throw)
	odpovědět – odpovězen	(antworten) (to answer)
	ALE! hromadit – hromaděn – shromážděn	(häufen) (to accumulate) (versammelt) (assembled)
	třídit – tříděn	(sortieren) (to sort (out))
	dědit – děděn	(erben) (to inherit)
st > št	čistit – čištěn	(reinigen) (to clean)
zd > žd'	ALE! přemístít – přemístěn	(versetzen) (to displace, to transfer)
sl > šl	zpozdit – zpožděn	(verspäten) (to delay)
	myslet – myšlen	(denken) (to think)

B. Slovesa s infinitivem „-(n)out“:

Pasivní forma končí na (Passivform endet auf) (the passive form ends with)

a) -(n)ut:	zapomenout – zapomenut	(vergessen)	(to forget)
	dohodnout – dohodnut	(abmachen)	(to agree (s. th.), to come to an agreement (upon))
	about – obut	(Schuhe anziehen)	(to put on shoes)

b) často 2 formy: **-nut, -en**

obléknout – obléknut i oblečen	(anziehen)	(to put on (e. g. a dress))
tisknout – tisknut (ruka) i tištěn (kniha)	(drücken – drucken)	(to press – to print)
vytrhnout – vytrhnut i vytržen	(ausreißen)	(to tear out)

c) infinitiv **„-hnout“ > -žen:**

dosáhnout – dosažen	(erreichen)	(to achieve, to attain)
zasáhnout – zasažen	(treffen, eingreifen)	(to hit; to intervene)
obsáhnout – obsažen	(umfassen, umspannen)	(to contain, to comprise, to involve)
odtrhnout – otržén	(abreißen, wegreißen)	(to separate, to tear off)
zdvihnout – zdvižen	(heben)	(to lift, to pick up)

infinitiv **„-chnout“ > -šen:**

nadchnout – nadšen	(begeistern, entzücken)	(to fill with enthusiasm)
--------------------	-------------------------	---------------------------

C. Některá slovesa mají formu „-at“: (Einige Verben haben Passivform auf „-at“)
(Some verbs have the ending „-at“ here)

přijmout (přijmu) – přijat	(annehmen, aufnehmen)	(to receive, to accept)
vyjmout (vyjmu) – vyňat	(hervorholen, herausnehmen)	(to take out, to extract)
odejmout (odejmu) – odňat	(abnehmen, entziehen)	(to take away (s. th. from s. o.))
zajmout (zajmu) – zajat	(fangen)	(to take (s. o.) prisoner)
začít (začnu) – začat	(anfangen)	(to begin)
vzít (vezmu) – vzat	(nehmen)	(to take)

Příklady:

Delegáti už byli všichni shromáždění v sále.	Die Delegierten wurden schon alle im Saal versammelt.	All delegates have already assembled in the hall.
Faktura musí být zaplacená do 14 dnů.	Die Faktur muß binnen 14 Tagen bezahlt werden.	The invoice must be paid within 14 days.
Všechny podmínky jsou zajištěny .	Alle Bedingungen sind sichergestellt.	All (pre)conditions have been fulfilled.
Údaje jsou obsaženy v této knize.	Die Angaben sind in diesem Buch enthalten.	The data is contained in this book.
Nahoře je rozsvíceno . Kdo tam může být?	Oben ist Licht. Wer kann dort sein?	The lights upstairs are on. Who can be there?
To nebylo myšleno vážně.	Das wurde nicht ernst gemeint.	It was not in earnest / not meant seriously.
Vloni bylo dosaženo zvýšení o 5 procent.	Voriges Jahr wurde eine Erhöhung von 5% erreicht.	Last year a 5 per cent increase was attained.

Poznámka:

Petr mě pozval na večeři.

Byl jsem pozván na večeři Petrem. – Kým? Čím? (= Instrumentál)

(Ich wurde von Petr zum Abendessen eingeladen.)

(I have been invited to dinner by Peter.)

Naše oddělení vypracovalo plán. –

(Unsere Abteilung arbeitete einen Plan aus.)

(Our department has drawn up a plan.)

Plán byl vypracován naším oddělením. (= Instr.)

(Der Plan wurde durch unsere Abteilung ausgearbeitet.)

(The plan has been drawn up by our department.)

A: Slyšel jsem, že se o mně neříká nic dobrého.
B: Nic si z toho nedělej.

A: Mají v bance otevřeno?

B: Ne, zavřeno. Ale vedle směnárna má otevřeno.

A: Je tady dovoleno fotografovat?

B: Bohužel, je to zakázáno. Můžete si ale vybrat krásné pohlednice.

Co říká toto přísloví?

**Jak se do lesa volá,
tak se z lesa ozývá.**

A: Můžeš mi poradit, jak se dělá bramborák?

B: Já nebudu ten nejlepší. Řeknu Janě, ať ti dá recept.

A: Honzo! Udělej, prosím tě, kafe. Už

se vaří voda a já právě telefonuju.

B: Hned, jen co dopíšu větu.

A: Kdo dojde vedle do hospody

pro další pivo?

B: To se už všechno vypilo?

Vždyť jsme ho měli tolik!

A: Jsem tím výhledem na řeku úplně nadšena!

B: To jsem rád. Věděl jsem, že se ti bude líbit.

A: Máme zpoždění. Už se na nás čeká.

B: Ještě nemáme zaplacené. Kde je ten vrchní?

1. Řekněte volně bez pasíva:

Vzor: Je rozsvíceno. – Někdo rozsvítil. Někdo svítí.

1. Nikdy už **nebude** pozvána.
2. Na ministerstvu zahraničí **byla přijata** rakouská delegace.
3. Několik vlaků **bylo zpožděno**.
4. Jak to **bylo myšleno**?
5. Účet **byl zaplacen** naší firmou.
6. **Jste očekáván** panem ředitelem.
7. Tyto dokumenty musí **být vráceny** včas.
8. To víno **je už vypito**?
9. Nevím, co všechno tu už **bylo řečeno**.
10. Musí **být dohodnut** termín návštěvy.

2. Řekněte v reflexivním pasívu se „se“:

Vzor: Píší tady o tobě. – **Píše se** tady o tobě.
Vařím kávu. – **Káva se vaří**.

1. Jedeme na výlet.
2. V bance zavírají brzy.
3. Minerálku pijte studenou.
4. Tady kávu neprodávají.
5. Platíte tamhle u pokladny.
6. Všude mluvili o vašem novém výrobku.
7. Knihu musíš vrátit brzo.
8. Tady nesmíte kouřit.
9. Říkají, že už zítra nastupuješ na nové místo v bance.

GRAMATICKÉ POZNÁMKY:

1) Další tvoření adjektiv:

sníh – sněhový
září – zářijový

fakulta – fakultní
večer – večerní

den – denní (čtrnáct dní – čtrnáctidenní)

kavárna – kavárenský
spolu – společný

2) Tvoření sloves: (dále v § 18 na str. 170)

klidný – **uklidňovat** / uklidnit
nervózní – **znervózňovat** / znervóznit
veselý – **rozveselovat** / rozveselit
rychlý – **zrychlovat** / zrychlit
důvod – **zdůvodňovat** / zdůvodnit

ruhig – beruhigen
nervös – nervös machen
lustig – lustig machen
schnell – beschleunigen
Grund – begründen

calm, quiet – to calm
nervous – to make nervous
merry – to cheer
quick – to speed up
reason – to give reasons (for)

3) zaměstnávat / zaměstnat někoho:

zaměstnavatel(ka) (= ten, kdo zaměstnává)
zaměstnanec, zaměstnankyně
(= ten, kdo je zaměstnaný, -á)
mít zaměstnání = být zaměstnaný

beschäftigen j-n

Arbeitsgeber(in)

Arbeitsnehmer(in)(der,
wer beschäftigt ist)

Beschäftigung haben =
beschäftigt sein

arbeitslos sein

to employ s. o.

employer M F

employee M F

(he who is employed)

to have a job =

to be employed

to be out of work =

to be unemployed

4) je nutné se rozhodnout (+ inf.) =

es ist notwendig,

it is necessary to make

je nutné, abychom se rozhodli (+ aby)

uns zu entscheiden

a decision (= it is necessary
that we make a decision)

bylo nutné se připravit (3. osoba sg. N) =

bylo nutné, abychom se připravili

5) Významy prefixu „OD-“:

a) vzdálit se od něčeho:

Odešel před hodinou.

Musíme **odklidit** sníh
z chodníku.

Balík **byl odeslán** včera.

sich von etw. entfernen:

Er ging vor 1 Stunde weg.

Wir müssen den Schnee vom
Gehsteig wegräumen.

Das Paket wurde gestern
abgeschickt.

einen Teil vom Ganzen abtrennen

to move away from s. th.:

He left one hour ago.

We must clear the snow
from the pavement.

The parcel has been sent
yesterday.

to detach a part from the whole

také: **oddělit část od celku**

b) zbavit se něčeho, odstranit něco:

Někdo **odemyká**.

Chci se **odnaučit** kouřit.

Pozemek **odvodnili**.

sich von etw. losmachen,
etw. beseitigen:

Jemand schließt auf.

Ich will mir das Rauchen
abgewöhnen.

Den Grund hat man
entwässert.

to get rid of s. th.,

to remove s. th.:

Somebody unlocks (e. g.
the door).

I want to stop / quit smoking.

They have drained the
ground(s). (= The ground
has been drained.)

c) děj je vyvolán jiným dějem:

Neodpověděl mi.

Musím mu **odepsat**.

Neodmlouvej!

die Handlung ist durch eine
andere Handlung aufgerufen:

Er hat mir nicht geantwortet.

Ich muß seinen Brief
beantworten.

Rede nicht wider!

the action is brought about
by another action:

He has not answered me.

I must write back to him
(= answer to his letter).

Don't talk back!

d) splnit nějakou povinnost:

Odpracoval si neomluvenou
absenci.

Odehrál zápas, i když se
necítil dobře.

eine Pflicht erfüllen:

Er arbeitete seine unentschul-
digte Abwesenheit ab.

Er hat den Match bis zum Ende
gespielt, auch wenn er sich
nicht gut fühlte.

to fulfil a duty:

He worked off his
unaccounted absence.

He has played in the match
till the end, even though
he did not feel well.

LEXIKÁLNÍ POZNÁMKY:

- 1) **vyhrávat / vyhrát** (něco, nad někým) x gewinnen (etwas, über j-n) to win (s. th., over s. o.)
prohrávat / prohrát (něco, s někým) verspielen (etw., mit j-m) to lose (s. th., to s. o.)
hrát tenis / zahrát si tenis (na kytaru) Tennis (Gitarre) spielen to play tennis (guitar)
- 2) **urazit** – a) **někoho pf.:** j-n kränken, beleidigen to offend s. o.
To mě urazilo! Das hat mich gekränkt! This has offended me!
On se urazil. Er fühlte sich beleidigt. He took offence.
b) **nějakou vzdálenost:** eine Entfernung zurücklegen to cover a distance
Urazili jsme 10 km. Wir haben 10 km zurückgelegt. We have covered 10 kilometres.
- vrazit do někoho** (do kolemjdoucího) (an einen Vorübergehenden) anstoßen to run into / to knock against (a passer-by)
narazit do něčeho (do stromu) (gegen den Baum) anprallen to clash against (a tree)
srazit se s někým: Auta se srazila. mit j-m zusammenstoßen to collide with s. o.
vyrazit někam (na výlet) (auf den Ausflug) aufbrechen to set out (on an excursion)
dorazit do cíle (do vesnice večer) ankommen, anlangen to arrive at the destination (at the village in the evening)
- 3) **zbývat / zbýt:** übrigbleiben to remain
Co mi zbývá? Was bleibt mir übrig? What is left for me?
Nezbyly mi žádné peníze. Mir ist kein Geld übriggeblieben. I have no money left.
zbytek M Rest rest, remainder
- přibývat / přibýt** (+ Gen): zunehmen, zuwachsen to increase (it is used especially in 3rd person)
přibývá, přibylo zákazníků die Zahl der Kunden nimmt zu, the number of customers
hat zugenommen is increasing, has increased
(při neurčitěm počtu +Gen) (unbestimmte Zahl mit Gen.) (with an indefinite number the genitive is used)
! x přibyli 2 zákazníci die Anzahl der Kunden erhöhte sich um 2 2 new customers appeared
(při přesném počtu) (bestimmte Zahl mit Nom.) (with a definite number the nominative is used)
- ubývat / ubýt** (+ Gen): abnehmen, sich vermindern to decrease (it is used only in 3rd person)
ubývá, ubylo zákazníků die Zahl der Kunden vermindert sich, hat sich vermindert the number of customers is decreasing, has decreased
! x ubyli 2 zákazníci die Zahl der Kunden verminderte sich um 2 the number of customers has decreased by two
úbytek M Abnahme decrease

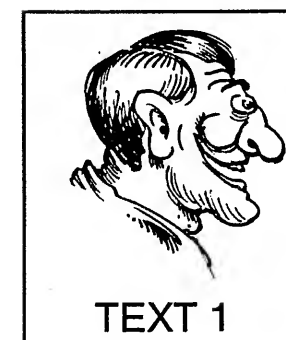
- 4) **trvat / potrvat – jak dlouho?:** dauern – wie lange? to last – how long?
Už to trvá moc dlouho. Das dauert schon zu lange. It has already lasted too long. (in Czech the present tense is used here)

trvat na něčem: bestehen auf etw.
Trvá na svém názoru. Er besteht auf seiner Meinung.

- 5) **připadat** impf.: vorkommen; fallen to seem; to fall (on)
a) **Připadá mi to** normální. = Es kommt mir normal vor. = It seems normal to me. =
Zdá se mi to normální. = Es scheint mir normal zu sein. = It appears normal to me. =
Považuji to za normální. Ich halte das für normal. I regard it as normal.

b) **připadat / připadnout:**
23. květen připadá na středu. Der 23. Mai fällt auf Mittwoch. 23rd May falls on a Wednesday.

- 6) **Přítel na mě ušil boudu.** Mein Freund hat mir (My) friend tried to trick me / tricked me. (= has set a trap for me, has prepared a hoax for me)
(= připravil na mě léčku, podvod) eine Falle gestellt.

NEUVĚŘITELNÉ PŘÍHODY DOKTORA BÁBKA

Jedno zářijové úterý vstoupil do mé pracovní místnosti, knihovny, přítel Emil Hrabě a řekl:

„Co byste tomu říkal, milý Bábkú, strávit čtrnáct bezstarostných dní na chalupě v horách?“

Ačkoliv se známe již hezkou řadu let, Emil mi vyká. Zdůvodňuje to tím, že v době, kdy každý každému na potkání tyká, by mne, kterého si velmi váží, tykáním urážel. A opravdu mi tyká jen tehdy, když mě chce urazit.

„Proti bezstarostnému pobytu na horách nemám nikdy nic,“ řekl jsem. „Ale mně už nezbyl z dovolené ani den.“

„Milý příteli, nemluvte o podrobnostech, když se vás ptám na podstatné. Jel byste?“

Bylo mi jasné, že na mne ušil nějakou boudu. A on se přiznal: „Napsali jsme spolu povídku,“ řekl. „Ale,“ podivil jsem se.

„Před určitým časem vypsali Barevný týden, populární časopis, soutěž o krátkou povídku na téma: Můj přítel – má opora. A my dva jsme soutěž vyhráli.“

„Nic jsem nepsal,“ řekl jsem věcně. „A kdo je tím přítelem – oporou?“
„Vy! Nemohl jsem tušit, že dostaneme první cenu,“ omlouval se Hrabě.
„To tě neomlouvá. Hned mi tu povídku ukaž!“ Neměl ji u sebe. „Chci vědět, o čem to je,“ trval jsem na svém.
„Proč se tak zlobíte? Povídka popisuje tragickou nehodu v horách. Pamatujete se, jak jsem uklouzl na zledovatělé skále a spadl dolů, naštěstí do sněhu. Když jsem se potom pokusil vstát, nemohl jsem, protože jsem měl zlomenou nohu. Každý na vašem místě by měl tam nechal zmrznout, byla sněhová vánice, ale vy jste mi zachránil život.“
„Má to jediné slabé místo,“ přiznal jsem. „Nikdy jsi z žádné skály nespádl. To celé není vůbec pravda.“

„Je to pravda,“ oponoval Emil. „I když pravda umělecká, a ta se, jak známo, liší od pravdy faktografické. A já jako umělec jsem domyslel tendence. Zůstal byste u mne, kdybych spadl ze skály a zlomil si nohu?“ Emil se mi podíval do očí a asi v nich našel odpověď.

Časopis Barevný týden jako první cenu za vítěznou povídku poskytl autorům čtrnáctidenní pobyt v horách a vyjednal u zaměstnavatele neplacenou dovolenou. Pro podnik, který zaměstnává tak významné autory, to totiž bude reklama. A navíc, jestliže splníme všechny podmínky pobytu, chalupa by měla být naše.

(Miroslav Skála: Uvěřitelné příhody doktora Papula – adaptace)

Cv

3. Které dvě věty mají stejný nebo podobný význam?

1. Vstoupil do místnosti.	1. Vzpomínáte si na tu havárii?
2. Strávím tam dva týdny.	2. Musíš mi říct důvody.
3. Trvám na svém návrhu.	3. Co ty na to?
4. Oponoval mi.	4. Vešel do pokoje.
5. Pamatujete se na tu nehodu?	5. Nesouhlasil se mnou.
6. Moje důvody se liší od tvých.	6. Ušli jsme jen několik kilometrů.
7. Musíš mi to zdůvodnit.	7. Zůstanu tam čtrnáct dní.
8. Co tomu říkáš?	8. Nezměním svůj názor.
9. Tužil jsem to řadu dní.	9. Moje důvody nejsou stejné jako tvoje.
10. Urazili jsme jen pár kilometrů.	10. Věděl jsem to dlouho.

4. Můj přítel se jmenuje Emil Hrabě. (Hrabě – deklinace jako „dítě“, Ak – Hraběte, Dat, Lok – Hrabětovi)

Harry Švarc (Harry – deklinace jako adjektivum)

Moje přítelkyně se jmenuje Věra Malá, Marie Bártová.

Řekněte ve správném tvaru:

1. Strávil jsem dva týdny na horách s _____.
2. _____ (komu?) tykám, ale _____ vykám.
3. Velmi si vážím _____. Nikdy bych nechtěl _____ urazit.
4. V minulém dopise jsem mu podrobně psal o _____.
5. Slavíme narozeniny _____. Koupil jsi _____ dárek?
6. Pamatuješ se na mého přítele (mou přítelkyni) _____? Zítřka se s _____ znovu setkáš.

5. Ptejte se:

Vzor: V čem se liší | tento salát | od | tamten salát? Nevím, který objednat.

V čem se liší tento salát od tamtoho salátu? Nevím, který objednat.

V čem se liší	tento druh kávy tyto zákusky tahle nová lampa jejich děti toto téma můj návrh moji přátelé	od	tamten druh? tamty zákusky naše stará, naše děti, tamto téma, tvůj návrh, tvé přítelkyně,	Nevím, který si koupit. Chci ty méně sladké. že jsi je vyměnila? že je pořád kritizuješ? že jsme ho museli změnit? že jsi proti němu? že je nemáš tak ráda?
---------------	--	----	---	---

6. a) Řekněte ve správném tvaru:

	NĚKOMU	NĚCO
Slíbil jsem	dcera	návštěva zoologické zahrady
Poskytl jsem	mé děti	dovolená na horách
Popsal jsem	hosté	fotografie z hor
	přítel	moje chalupa na léto
	redaktor	rozhovor pro časopis
	zraněný	první pomoc
	přátelé	naše chata
	matka	ta příhoda z neděle

b) Tvořte věty:

POKOUŠET SE / POKUSIT SE něco udělat, o něco

Pokouším se	o vysvětlení celé záležitosti
Pokusil jsem se / Pokoušel jsem se	vysvětlit vám to
Pokusím se	nekouřit
	zavolat vám, ale bylo stále obsazeno
	udělat to, ale neumím to
	přijít včas, ale nic neslibuju
	o úsměv
	usmát se na ni
	naučit lyžovat, ale nemám na to talent

7. Doplňte konjunkce:

1. _____ se známe už hodně let, tykáme si. 2. _____ vstoupil do mé pracovny, pozdravil a zeptal se, _____ se mám. 3. Rád bych s tebou na hory jel, _____ nemám už ani den dovolené. – _____ měl volno, jel bys se mnou? ptal se přítel dál. 4. Věděl jsem, _____ mi neříká celou pravdu. A on se přiznal, _____ mi udělal. 5. Omlouval se, _____ nemohl vědět, _____ to skončí. 6. Nevím, _____ se na mě zlobíte. Nic jsem vám neudělal. 7. Trvám na tom, _____ mám pravdu, _____ vy mi nevěříte. 8. _____ jsem chtěl vstát, nemohl jsem, _____ jsem měl zlomenou nohu.

8. Dokončete větu podle textu:

- 1. Můj přítel Emil mi navrhl, abychom _____.
- 2. Říká, že mi vyká, protože _____.
- 3. Rád bych jel na hory, ale _____.
- 4. Pobyt na horách jsme vyhráli v soutěži _____.
- 5. Zlobil jsem se na Emila, protože _____.
- 6. „Zachránil jste mi život, když _____,“ vysvětloval Emil.
- 7. První cena za nejlepší povídku byl(a) _____.
- 8. Nevím, jestli můj zaměstnavatel _____.
- 9. Chalupa bude naše, když _____.

9. SOUDÍME, HODNOTÍME: (wir meinen, wir bewerten) (we judge, we evaluate)

a) Považuješ za	nutné	mluvit o tom?
Připadá ti	důležité	říct jim to?
Zdá se ti	zbytečné	, že nám nic neřekli?
Myslíš, že je	logické	, jak se rozhodli?
	správné	, že tě nepozdravil?
	dobré	, že mi nechce půjčit své auto?
	špatné	, abych přišel?
	normální	to vysvětlit?
	přirozené	, co jsem udělal?
	vážné	, že chce vyhrát za každou cenu?

b) Zeptejte se kolegy, jaký má názor na to, co se stalo:

Zakázali vjezd automobilů do ulice v centru města, kde bydlíte.

A: Zdá se ti logické, že nemůžu vjet autem do své ulice?

Připadá ti
Považuješ za
Myslíš, že je

B: Já si myslím, že je dobře, že tam auta mají zakázaný vjezd. Dříve tam vznikaly velké zácpy.

- Je léto, stále prší a je zima.
- Náhodou jste se dozvěděl, že dva vaši přátelé se před měsícem vzali a nikomu nic neřekli.
- Váš přítel vám dlouho nevrací knihy, které jste mu půjčil, a vy se na něj proto zlobíte.
- Emil přihlásil svého přítele do soutěže a nic mu o tom neřekl.
- Koupil jste letní zájezd pro sebe a pro manželku jako překvapení, ale trochu se bojíte, jestli se jí bude hodit termín a cíl cesty.
- Přítel vám slíbil, že vám pomůže při stěhování, ale nepřišel a ani později vůbec nezavolal a neomluvil se.

10. Zahrajte dialog:

Potkáte starého přítele, kterého jste už dlouho neviděl.

VY	PŘÍTEL
– Jste překvapený. Pozdravíte.	– Odpoví na pozdrav.
– Pozvete ho na skleničku do baru oslavit setkání.	– Navrhne posadit se tady na ulici ke kavárenskému stolku.
– Souhlasíte. Jste překvapený, jak se změnil.	– Vysvětluje, že byl dlouho nemocný a teď hodně pracuje. Proto tak zhubnul.
– Uklidníte ho, že to není tak strašné.	– On si všimne, že vy jste naopak ztloustnul.
– Vzpomínáte hodně na dobu, kdy jste spolu studovali.	– Taky na tu dobu vzpomíná jako na nejkrásnější léta.
– Musíte odejít. Omluvíte se proč a kam, a dohodnete si schůzku.	– Lituje toho. Souhlasí se zítřkem, ještě bude tady ve městě. Vybere si jeden bar.
– Rozloučíte se.	– Rozloučí se.

11. Řekněte vašemu kolegovi, jak nebo kde jste se seznámil(a):

- se svým nejlepším přítelem (svou nejlepší přítelkyní)
- s manželem, manželkou
- s člověkem, kterého si velmi vážíte
- s poslední osobou, s kterou jste se seznámil(a)

12. Vy a váš přítel se dostanete do této situace:

Jdete na večeri ke společnému příteli. On se zlobí, protože jste nepřišli včas a ani jste nezavolali, že se zdržíte. Přišli jste pozdě, protože váš přítel Luboš chtěl jít pěšky.

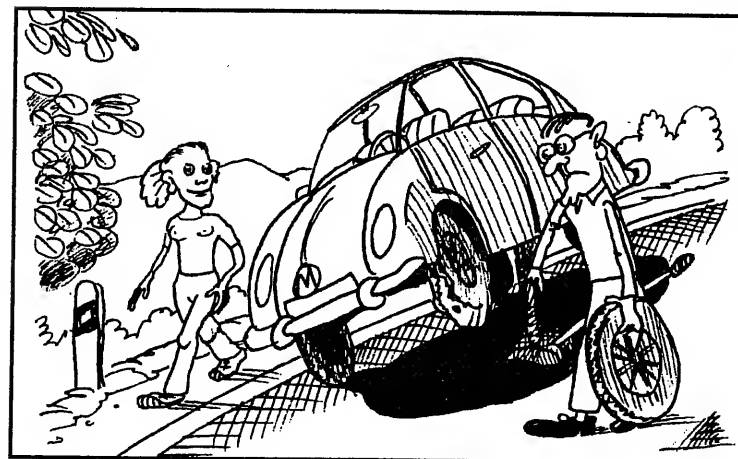
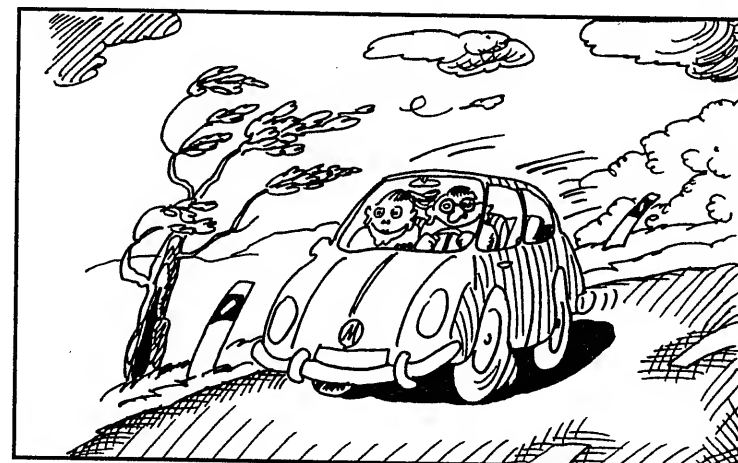
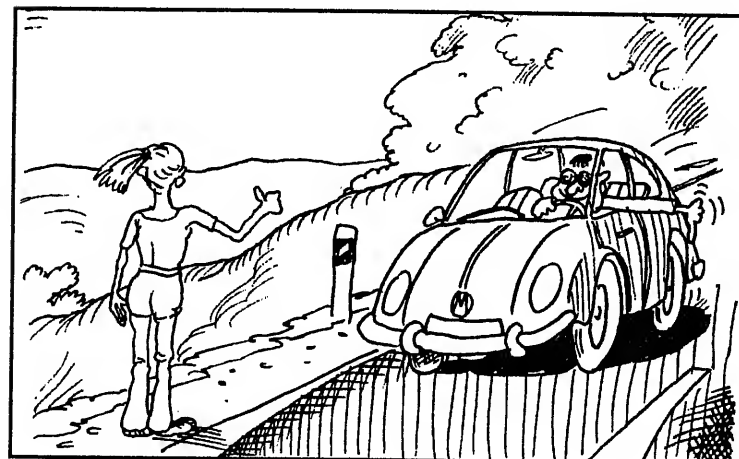
Rozhovor:

Nemohl jsi zavolat, že přijdeš pozdě?
– Omlouvám se. Nebyla to moje vina. Luboš totiž chtěl,
abychom šli pěšky.
(– Je to vina Luboše, že jsme přišli pozdě. On totiž chtěl,
abychom šli pěšky.)

Podle následujících situací tvořte rozhovory:

- a) Otevřete ledničku, abyste vzal minerálku, ale není tam. Myslíte si, že váš kolega, který vám ji slíbil ráno koupit, na to zapomněl.
On však minerálku koupil, ale vypila ji kolegyně Anna.
- b) Váš přítel, který řídí, právě lehce narazil do jiného auta. Myslíte si, že včas nezabrzdl.
To druhé auto však jelo na červenou.
- c) Probudil jste se až v sedm, zatímco jste měl vstávat už v půl sedmé. Myslíte si, že vás manželka zapomněla probudit. Sama právě připravuje snídani.
Neřekl jste jí však včera v noci nic o tom, že chcete vstávat o půl hodiny dřív.

Popište!

§ 10 NĚKTERÉ ZVLÁŠTNOSTI DEKLINACE SUBSTANTIV

Einige Besonderheiten der Deklination von Substantiven

Some peculiarities of the declension of nouns

A. MASKULINA

přítel –	jako „muž“, pl. N přátelé, G bez přátel, D k přátelům, Ak přátele, L o přátelích, I s přáteli
obyvatel –	jako „muž“, pl. G hodně obyvatel i obyvatelů
host – (Gast) (guest)	jako „pán“, pl. N hosté (i hosti), G bez hostů i hostí, Ak hosty (i hosti), I s hosty (i hostmi)
manžel –	jako „pán“, ale v sg. vokativ: manželé! – pl. N manželé, Ak manžele i manžely, I s manželi i manžely
člověk, lidé –	pl. N lidé i lidi, G bez lidí, D k lidem, Ak lidi, L o lidech, I s lidmi
kůň – (Pferd) (horse)	sg. jako „muž“, pl. N koně, G bez koní i koňů, D ke koním i koňům, Ak koně, L o koních, I s koni i koňmi
cíl, pytel – (Ziel) (Sack) (aim, goal) (sack)	jako „pokoj“, ale L pl. o cílech, o pytlech
den –	sg. N + Ak den, G dne, D dni i dnu, L o dni i dnu, ale ve dne, I dnem pl. N + Ak dni i dny, G dní i dnů, D dnům, L o dnech, I dny
hotel –	jako „stůl“, L sg. jen v hotelu, L pl. v hotelích i hotelech
les – (Wald) (forest, wood)	jako „stůl“, G sg. do lesa, L sg. jen v lese, L pl. v lesích
okres – (Bezirk) (district)	jako „stůl“, L pl. v okresích i okresech
kámen, týden (Stein) (Woche) (stone) (week)	sg. G kamene, týdne, D + L (o) kameni i kamenu, (o) týdnů (i týdní), I kamenem, týdnem – pl. jako „stůl“
pramen, hřeben (Quelle) (Kamm) (spring) (comb)	jako „kámen“, G sg. pramene i pramenu, hřebene i hřebenu
peníze (pl.) –	pl. N + Ak peníze, G bez peněz, D k penězům, L o penězích, I s penězi
tisíc –	jako „pokoj“, G pl. tisíc, ale jeden z tisíců

B. FEMININA

dcera –	jako „žena“, D+L sg. (k,o) dceři
čtvrť – (Viertel) (district, ward, quarter)	jako „židle“, G sg. čtvrti i čtvrtě, pl. N + Ak čtvrti i čtvrtě
lod' – (Schiff) (ship)	jako „židle“, G sg. lodě i lodí, pl. N + Ak lodí i lodě, l s lod'mi i loděmi
zed' – (Mauer) (wall)	jako „místnost“, pl. D zdem i zdím, L o zdech i o zdích, l zdmi
paměť – (Gedächtnis) (memory)	jako „místnost“, pl. D pamětem i pamětím, L o pamětech i pamětích, l paměťmi i paměťmi
odpověď –	jako „místnost“, pl. D odpovědím, L o odpovědích, l odpověďmi i odpověďmi,
noc –	jako „místnost“, ale pl. D nocím, L o nocích, l nocemi
věc –	jako „místnost“, pl. D věcem, L o věcech, l věcmi
neděle –	G pl. nedělí i neděl (nedělí = týdnů i nedělních dnů, neděl = týdnů)

C. NEUTRA

vejce –	jako „moře“, G pl. vajec
dítě –	sg. N jako „kuře“, pl. F N + Ak ty děti, G dětí, D dětem, L o dětech, l dětmi
rameno – (Schulter) (shoulder)	sg. jako „město“ i „moře“: G ramena i ramene, D ramenu i rameni, L na ramenu, rameně i na rameni, l ramenem pl. N + Ak ramena, G ramenou i ramen, D ramenům, L o ramenou i ramenech, l rameny
oko –	sg. jako „město“, pl. F N + Ak ty oči, G očí, D očím, L o očích, l očima ale! pl. N ta oka na polévce
ucho –	sg. jako „město“, pl. F N + Ak ty uši, G uší, D uším, L o uších, l ušima ale! pl. N ta ucha u hrnce

A: Jak dlouho tam zůstaneš?
B: Jen několik dní, v pátek už jsem zpátky.

L3B

A: Pokoj je plný hostů. Začneme podávat aperitiv?

B: Ještě chvíli počkáme. Právě volal doktor Hudec, že tu bude za pár minut.

A: Kolik obyvatel má Liberec?
B: Už přes sto tisíc.

A: Řekl ti, jaké mají plány?

B: Mluvili jsme o mnoha zajímavých věcech, ale o tomhle ne.

A: Kam plánujete jít s hosty večer?
B: Někteří si přáli jít na operu, další hosté zase do vinárny.

A: Vypadáš velmi unaveně.
B: Skoro jsem nespal, pracoval jsem na tom ve dne v noci.

A: Někam jsem položila obálku s penězi. Nevidíš ji někde?
B: Jak tě znám, může být kdekoliv.

Cv

□ 13. a) Říkejte věty:

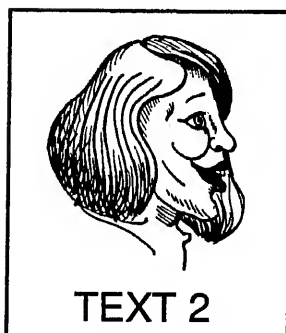
Zůstanu tam	4	dni, dny.
Byl jsem tam	5	dní, dnů.
Vyprávěl mi o	1	dni, dnu.
Povídal něco o	2	dnech.
Stihneme to s	1	dnem navíc.
Uděláme to všechno s	3	dny navíc.

b) Doplněte:

Lidi: Mluvil jsem s těmi _____. Divím se těm _____, že si to kupují. Karlův most je plný _____. Ztratil se mi někde tam vzadu mezi _____. Nad hlavami _____ létali holubi. (Tauben) (pigeons) Proč tam ti _____ stojí? Není vidět za ty _____. Z reportáže se dozvíme hodně zajímavého o _____, kteří tam žijí.

□ 14. Řekněte ve správném tvaru:

- Mluvil o –** (ten přítel, ti obyvatelé, ti manželé, ten hnědý kůň, ti zajímaví lidé, má dcera, její modré oči, hezký den, ty peníze, to dítě, 3 tisíce korun, důležité věci, dlouhý týden, ty velké lodě)
- To jsou (pl.) –** (můj přítel, starý hotel, dlouhý den, černé oko, velké ucho, milý host, starý člověk, obchodní loď, průmyslový okres, mladý manžel, malé dítě, krátká noc, černý kůň, tmavý les)
- Pomáháme –** (všichni přátelé, ti lidé, někteří hosté, naše dcera, její mladý manžel, náš přítel Harry, přítelkyně Maria, všichni obyvatelé Prahy, naše děti, géniové)
- Nejsme spokojeni s –** (ta idea, to nezajímavé téma, jeho cíle, tví hosté, jejich malé děti, nová městská čtvrť, její rodiče, přítel Henry, takové dny, vaši přátelé, vaše odpovědi)

NEUVĚŘITELNÉ PŘÍHODY DOKTORA BÁBKA – pokračování

Do horského střediska Kopanice jsme dorazili o 10 dní později. Sotva¹ jsme vystoupili z autobusu, vrhl se² k nám redaktor Barevného týdne Kerblík. „Vítám vás v horách, kluci,“ volal. Vedl nás horským střediskem, kde sice letní sezóna ještě neskončila, ale vládla³ tu už ospalost⁴. Vydali jsme se k domku horala⁵, který nám měl vyvézt naše batohy⁶ na koních do hor. Po deseti minutách jsme uviděli krásnou vilu, horal už dávno nebyl chudý⁷, vydělával⁸ na rekreantech z města. Redaktor Kerblík navázal⁹ kontakt s horalem profesionálně. Zajímal se o věci, které ho vůbec nezajímaly, soudě podle toho¹⁰, že otázku sice položil, ale odpověď už neposlouchal. Další otázku položil většinou dřív, než byl horal s předcházející¹¹ hotový. Když si to horal uvědomil¹², na delší dobu se odmlčel¹³.

Šli jsme pomalu za koňmi. Čekal nás tříhodinový výstup. Chalupa, kterou zakoupil Barevný týden a kterou bychom měli po čtrnácti dnech, jestliže splníme určité podmínky, získat, nebyla sice ve velké nadmořské výšce¹⁴, ale zato daleko od lidí. Neustále¹⁵ jsme stoupali¹⁶. Chalup i chat ubývalo, nakonec jsme šli liduprázdnou¹⁷ krajinou. Ukázalo se, že Kerblík naši chalupu nikdy neviděl a nic o ní neví.

Po dvou a půl hodině jsme konečně vyjeli na malou rovinku¹⁸, ze které jsme uviděli na protější¹⁹ straně starou chaloupku s malými okénky. Vypadala jako perníková chaloupka²⁰. Když jsme se však přiblížili²¹, viděli jsme, že se o ni už dlouho nikdo nestará. Zlé děti odloupaly²² hodně perníku ze střechy²³ a do chaloupky jistě pořádně fouká a teče²⁴. Jeniček s Mařenkou zase zničili²⁵ dveře a odnesli, co se dalo. To ostatní bylo rozbité²⁶.

„Budeme jako robinsoni, zvítězíme²⁷ sami nad sebou!“ zvolal Kerblík.

„Těžko je dělat robinsona uprostřed Čech, na místě, z kterého je jen dvanáct kilometrů do hotelu. Kromě toho, Robinson snad ani nechtěl být robinsonem, neměl na vybranou²⁸. A jak je to vůbec s jídlem?“ zeptal se můj přítel Emil. „Co dům dal,“ řekl Kerblík a začal prohlížet kuchyň, kde nenašel nic.

„A co voda? Přece tu musí být nějaký pramen,“ rozhlížel jsem se²⁹ okolo chalupy. „Člověk zemře³⁰ žízni daleko dřív než hladem,“ připomněl Emil. „Nevím, jestli máte naději³¹ přežít. Zásoba vody³² vydrží³³ malým lidem déle,“ dodal směrem ke Kerblíkovi, který byl o hlavu větší než já s Emilem.

Po delším hledání jsme pod kopcem našli pramínek. Deset minut chůze z kopce a do kopce. „Určitě tu těch čtrnáct dní vydržíme a potom bude chaloupka vaše,“ přemlouval³⁴ nás Kerblík. On sám ale, a to neřekl, musí napsat o našem přátelství a pobytu na horách reportáž. „Ted' večer všechno vidíte černě, ale počkejte ráno. Slibte mi, že se rozhodneme až ráno,“ pokračoval Kerblík. To jsme mu slíbili. Na cestu dolů už stejně bylo pozdě.

Bylo potřeba se připravit na spaní. Společnými silami³⁵ jsme opravili dveře. Já jsem trochu zametl³⁶ a Emil došel pro vodu. Každý z nás snědl zbytek toho, co si vzal ráno na cestu. Bylo nutné rozhodnout, kdo z nás dostane jedinou peřinu³⁷, kterou jsem nejdřív zašil³⁸. „Navrhuju los,“ řekl Kerblík. Hledal dramatické situace pro svou reportáž a kromě toho vyhrál. Vytáhl si³⁹ nejdelší sirku⁴⁰.

Zatímco si Kerblík spokojeně lehl pod peřinu, Emil zatopil⁴¹. Brzo bylo teplo, sedl jsem si s Emilem ke kamnům a Kerblík začal něco vyprávět. Už to nedokončil. V rozích místnosti rostl nějaký neklid. Myši⁴².

Začaly běhat po celé místnosti a já polekaně⁴³ vyskočil⁴⁴, když mi jedna přeběhla těsně⁴⁵ u nohy. Bylo jasné, že se nevyspíme. Za chvíli zařval⁴⁶, vyskočil a začal běhat po místnosti Emil, potom, co se mu jedna myška objevila na židli za hlavou.

Myši přibývalo. Jako poslední zařval Kerblík. Vyskočil z postele a odhodil⁴⁷ od sebe peřinu. „Jsou uvnitř v peřině. Vy jste je tam zašil!“ křičel⁴⁸ na mne jako šílený⁴⁹. Peřina se skutečně hýbala⁵⁰ sama od sebe.

Kerblík beze slova vyběhl z chalupy. (Adaptace)

1 – kaum, 2 – sich stürzen, (über j.) herfallen, 3 – herrschen 4 – Schläfrigkeit, 5 – Bergbewohner, 6 – Rucksäcke, 7 – arm, 8 – verdienen, 9 – anknüpfen, 10 – danach zu schließen, 11 – vorherig, 12 – sich (einer Sache) bewußt werden, 13 – verstummen, 14 – Seehöhe, 15 – immerfort, 16 – steigen, 17 – menschenleer, 18 – kleine Ebene, 19 – gegenüberliegend, 20 – Knusperhäuschen, 21 – sich nähern, 22 – abschälen, 23 – Dach, 24 – hineinregnen, 25 – vernichten, 26 – kaputt, 27 – besiegen, 28 – keine Auswahl haben, 29 – sich umsehen, 30 – sterben, 31 – Hoffnung, 32 – Wasservorrat, 33 – aushalten, 34 – überreden, 35 – mit gemeinsamen Kräften, 36 – kehren, 37 – Federbett, 38 – zunähen, 39 – (aus)ziehen, 40 – Zündholz, 41 – einheizen, 42 – Mäuse, 43 – erschrocken, 44 – aufspringen, 45 – knapp, 46 – brüllen, 47 – wegwerfen, 48 – schreien, 49 – verrückt, 50 – sich bewegen

1 – as soon as, no sooner than, 2 – to fling (at s. o.), 3 to reign, 4 – sleepiness, 5 – mountaineer, 6 – rucksacks, 7 – poor, 8 – to make profit, 9 – to get (e. g. in touch), 10 – judging from the fact that, 11 – preceding, 12 – to become aware (of s. th.), 13 – to become silent, 14 – elevation above sea level, 15 – incessantly, 16 – to climb, 17 – unpeopled, 18 – small plain, 19 – opposite, 20 – Gingerbread Cottage, 21 – to come near, to approach, 22 – to peel off, 23 – roof, 24 – to leak, 25 – to destroy, 26 – broken, 27 – to win, 28 – to have no option, 29 – to look round, 30 – to die, 31 – hope, 32 – stock of water, 33 – to last, 34 – to talk (s. o.) over, 35 – by joint efforts, 36 – to sweep, 37 – continental quilt, duvet, 38 – to mend, 39 – to draw, 40 match, 41 – to light a fire, 42 – mice, 43 – in a frightened way, 44 – to jump up, 45 – close (by), 46 – to roar, 47 – to throw away, 48 – to shout, 49 – mad, 50 – to move

Deminutiva: (Verkleinerungsformen) (diminutives)

malý stůl = **stolek**, malý dům = **domek** (M – sufix „-ek“)
malá lžice = **lžička**, malá sklenice = **sklenička**, kniha – **knížka** (F – sufix „-ka“)
malé okno = **okénko**, malé oko = **očičko**, pl. **očička** (N – sufix „-ko“)

Z textu: malá chalupa – **chaloupka**, malá myš – **myška**, malá rovina – **rovinka**
Jan a Marie – **Jeníček a Mařenka** (Hänsel und Mariechen) (Johny and Marion)
malý pramen – **pramínek**

Tvoření deminutiv v § 42 na str. 365

Cv

□ 15. **Všimněte si významů prefixů z textu:** (Přehled prefixů najdete na str. 441.)
(Übersicht der Präfixe finden Sie auf der Seite 441.) (You will find a survey of prefixes on p. 441.)

DO– **do určitého místa, cíle:** (nach einem bestimmten Platz, ans Ziel)
(into a certain place, destination, object)

Dorazili jsme do vesnice. = **Došli jsme, došli jsme** do vesnice.
Dokončil svou práci.
Došel pro vodu.
Domyslel si konec.

VY–

nahoru nebo ven: (hinauf oder hinaus) (upwards or outwards)

Vystoupili jsme z autobusu. – Ukončete **výstup**.
Vystoupili jsme až nahoru. – Čekal nás **výstup** nahoru.
Vyjeli jsme na kopec. **Vyšli jsme** na kopec.
Vyvezl nám zavazadla až nahoru k chalupě.
Vyskočil z postele a **vyběhl** ven.
Vytáhl z tašky noviny.
Na výlet **vyrazili** brzo ráno.

získat něco dějem: (durch eine Handlung etw. bekommen)
(to obtain a t. by means of an action)

Vydělal si za týden hodně peněz.
Losovali jsme a Kerblík **vyhrál**.

OD–

směr od něčeho, pryč: (Richtung weg von etw.) (direction away from s. th.)

Všechno **odnesli**, nic tam nezůstalo.
Neuměl **odpovědět**, proto se **odmlčel**.
Odhodil od sebe peřinu a vyskočil z postele.

PŘI–

směr k něčemu: (Richtung zu etw.) (direction towards s. th.)

Přiblížili jsme se k chalupě. – **Přišli jsme, přijeli jsme** k ní.
Připomněl mi, že mu musím zavolat. Zapomněl jsem na to.
Lidi **přibývalo**, až byla hala plná.

ROZ–

na různé strany: (nach verschiedenen Seiten) (in different directions)

Rozhlížel jsem se kolem domu, ale nikoho jsem neviděl.
V neděli se rekreanti **rozjeli** domů.

PŘE–

z jedné strany na druhou, udělat ještě jednou:
(von einer Seite auf die andere, noch einmal machen)
(from one side to another, to do once again)

Havárii **přežilo** jen deset lidí.
Spolehněte se, ten dopis **předám**.
Ten dopis musíte **přepsat**.
Přeběhl na druhou stranu.

PO–

směr na povrch: (Richtung auf die Oberfläche) (direction towards the surface)

Položil na stůl noviny.
Postavil hrnec s vodou na stůl.

❑ **Vysvětlete rozdíl ve směru (ve významu):**

(Erklären Sie den Unterschied in der Richtung, in der Bedeutung:)

(Explain the difference in the direction, in the meaning:)

Předal jsem mu dopis. – **Přidal** jsem do jídla sůl.

Došel jsem na poštu. – **Přešel** jsem celé náměstí.

Dopsal jsem dopis. – **Připsal** jsem ještě něco.

Lidé musí v metru rychle **nastupovat** a **vystupovat**.

Vyndal z tašky noviny. – **Rozdal** jsem dětem bonbóny.

Vzpomněl jsem si nakonec. – Musel jsem mu to **připomenout**.

Není to dobré, musíš ti **předělat**. – Kolik sis **vydělal**?

Rozhlížel se kolem. – Nehodě **přihlíželo** hodně lidí.

Domů jsme **dorazili** až pozdě večer. – **Vyrazili** jsme na výlet brzo ráno.

❑ **16. Doplňte prefixy:**

Na chalupu jsme ___razili o týden později. Když jsme ___stoupili z auta, ___běhl k nám pes našich sousedů. Za ním ___cházel i soused. Volal na nás, že už se o nás báli. Chvíli jsme si s ním ___vídali, po pěti minutách jsme se konečně ___loučili a mohli ___jít do naší chalupy. ___nesli jsme všechny věci z auta, ___klidili jsme trochu a ___obědvali se. Po obědě jsme si ___kouřili cigaretku, ___pili kávu, ___nědli zákusky, které jsme si ___vezli s sebou a ___razili do přírody. ___stoupili jsme na kopec, odkud je krásný výhled, ___hlíželi jsme se po krajině. Potom jsme se ___cházeli v lese a pomalu jsme se vraceli do chalupy. Zase nás ___vítal pes a chtěl s námi ___běhnout do chalupy. Soused si pro něj musel ___jít, vzal ho do rukou a ___nesl si ho.

Gr

§ 11 **MINULÝ KONDICIONÁL**

Rád **bych** tam **jel**. – děj se může v přítomnosti nebo budoucnosti uskutečnit

– die Handlung kann sich in der Gegenwart oder in der Zukunft verwirklichen

– the action can take place in the present or in the future

(= **kondicionál přítomný**) (= Bedingungsform der Gegenwart)

(= present conditional)

Byl bych tam rád **jel** (včera). – v minulosti (včera) byl děj možný, ale neuskutečnil se
(= **kondicionál minulý**)

Ich wäre dorthin gerne gefahren. – in der Vergangenheit (gestern) war die Handlung möglich, aber sie hat sich nicht verwirklicht (Bedingungsform der Vergangenheit)

I would gladly have gone there. – in the past (yesterday) the action was possible, but it did not take place
(= past conditional)

Tvoří se: **kondicionál přítomný + „sg. byl, -a, -o, pl. byli, -y, -a“**

jel bych + **byl** – **byl bych jel**

ich wäre gefahren I would have gone

řekla bych + **byla** – **byla bych řekla**

ich hätte gesagt I would have said

1. 2.

!! Obyčejně se v mluvené řeči místo kondicionálu minulého používá kondicionál přítomný:

In der mündlichen Äußerung verwendet man gewöhnlich statt der Bdf. der Vergangenheit die Bdf. der Gegenwart:

In the spoken language the present conditional is usually instead of the past conditional:

Kdybych měl včera čas, **byl bych jel** s vámi.

(místo: Kdybych byl měl včera čas, ...)

Kdybych měl včera čas, **jel bych** s vámi.

(místo: Kdybych byl měl včera čas, byl bych jel s vámi.)

Cv

❑ **17. Vyprávějte: Co by se stalo, kdyby?**

Vzor: Dva přátelé ráno nevzbudil budík, nestihli proto autobus do Londýna.

Ještě ten den večer se dozvěděli, že autobus ve Francii havaroval.

Kdyby dva přátelé **vzbudil** budík, **byli by stihli** autobus do Londýna.

Kdyby jeli tím autobusem, **byli by havarovali**.

a) Emil ráno vyšel z domova pozdě. K autobusové zastávce proto musel běžet. Na zledovatělém chodníku uklouzl a zlomil si nohu.

b) Do horské vesnice jsme dojeli autobusem až pozdě odpoledne. Z vesnice jsme vyšli pěšky, ale cestou na chalupu jsme se ztratili v lese. Tam nás zastihla noc.

c) Eva uviděla v čekárně u doktora ležet na podlaze kabelku. V kabelce bylo napsáno jméno a tak se zeptala zdravotní sestry na adresu. Došla tam a seznámila se se sympatickou paní, se kterou se brzo spřátelila.

❑ **18. Sloveso **MÍT:** Rozumíte těmto frázím?**

Co tě nemá!

(Mýlíš se!)

Koupil bych si to, ale **nemám na to**.

(Nemám na nákup peníze.)

Nemůžu si vzpomenout. **Už to mám!**

(Vzpomněl jsem si.)

Mám to na jazyku.

(Vím to, ale teď si nemůžu vzpomenout.)

Už jsem to měl na jazyku.

(Právě jsem to chtěl říct.)

Má oči všude.

(Všechno vidí, všeho si všímá.)

Má za ušima.

(Je chytrý, vychytralý.)

Gr

§ 12

TVOŘENÍ SUBSTANTIV – NÁZVY VLASTNOSTÍ A NOSITELŮ VLASTNOSTÍ

(Bildung der Substantiven – Namen der Eigenschaften und Namen der Träger der Eigenschaften)
(formation of nouns – the names of properties and their bearers)

A: Názvy vlastností tvoříme z adjektiv sufixy:

(Namen der Eigenschaften bildet man aus den Adjektiven mit den Suffixen:)

(The names of properties, abstract nouns, are formed from adjectives with the following suffixes:)

-ost:

radost, vytrvalost, schopnost, nutnost, zajímavost, pozornost,
Freude Ausdauer Fähigkeit Notwendigkeit etw. interessantes Aufmerksamkeit
pleasure perseverance ability necessity matter of interest attention

chytrost, hloupost, bezpečnost, přítomnost, současnost, minulost,
Klugheit Dummheit Sicherheit Gegenwart Gegenwart Vergangenheit
cleverness foolishness security present (time) the present the past

budoucnost, možnost, těžkost, velikost, pravdivost, zvědavost
Zukunft Möglichkeit Schwierigkeit Größe Wahrhaftigkeit Neugierde
the future possibility difficulty size truthfulness curiosity

-ota:

dobrota, čistota, teplota, ochota, samota, prázdnota, jistota
Güte Reinheit Temperatur Bereitschaft Einsamkeit Leere Sicherheit
goodness cleanliness temperature willingness solitude emptiness security

-oba:

staroba, chudoba
Greisenalter Armut
old age poverty

-ka:

výška, šířka, délka, hloubka
Höhe Breite Länge Tiefe
height breadth length depth

(Mám toho dost, obtěžuje mě to.)
(Něco nepříjemného jsem zařídil.)
(Je mu to vrozené.)
(Má už vítězství jisté.)
(Jaký z toho máš užitek?)
(Absolvoval jsem, vykonal ji.)
(Všechno jednou skončí.)
(Už to trvá moc dlouho.)
(Čeho se týká váš vztah?)
(Myslím si, že odešel.)
(To je dnes hezky.)
(Nebojí se.)
(Nežije se mu lehce.)
(Rozhoduje v rodině.)

-ství, -ctví:

přátelství, tajemství, zoufalství, bohatství, vlastenectví, sobectví
Freundschaft Geheimnis Verzweiflung Reichtum Patriotismus Egoismus
friendship secret despair wealth patriotism selfishness

-í:

stáří, mládí, zdraví, nebezpečí, veselí, štěstí
Alter Jugend(zeit) Gesundheit Gefahr Lustigkeit Glück
old age youth health danger merry-making happiness; luck

-a:

krása, síla, pravda
Schönheit Stärke Wahrheit
beauty strength truth

-o:

dobro, zlo
das Gute das Böse
the good the evil

⊕:

zeleně, modř, červeň, černě, hněd, žlut, běl
Grün Blau Rot (Röte) Schwarz Braun Gelb Weiß
the green the blue the red blackness the brown the yellow whiteness

B: Jména nositelů vlastností tvoříme také z adjektiv sufixy:

(Namen der Träger der Eigenschaften bildet man auch aus den Adjektiven mit den Suffixen:)

(The names of bearers of properties are also formed from adjectives with the following suffixes:)

-ec:

stařec, zaměstnanec, lakomec, slepec, žárlivec, opilec
Greis Arbeitnehmer Geizhals Blinder Eifersüchtiger Betrunkener
old man employee miser blind man jealous person drunkard

-(n)ík:

mladík, nešťastník
Jüngling unglücklicher Mensch
young man an unfortunate

-án:

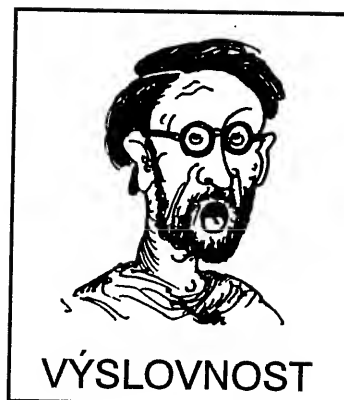
dlouhán, velikán
Hopfenstange Riese
tall man big / great man

-ák:

silák, dobrák, levák, hlupák, chytrák, chudák
Kraftmensch gutmütiger Mensch Linkser Dummkopf Schlaukopf armer Mensch
strong man good-natured man left-hander thickhead cunning fellow poor man

-och:

černoch, běloch, slaboch, lenoch, tlustoch
Neger Weiße Schwächling Faulenzer Dickbauch
Negro white man weakling lazy fellow a fat man

P – B

wäscht	washes
trinkt	drinks
reicht	passes
er schleicht	creeps
es brennt	burns
Hund	dog
(Reise)paß	passport
Lebehoch	toast
Trinkgelage	drinking-bout
Sezierung	dissection
Zwiesel	sling (-shot)
Brandstifter	arsonist
den Boden	the soil (4th case)
Scheibe	puck
unter	under

pere	–	bere
pije	–	bije
podá	–	bodá
plíží se	–	blíží se
pálí	–	balí
pes	–	bez
pas	–	bas
přípitek	–	příbytek
pitka	–	bitka
pitva	–	bitva
prak	–	brak
palič	–	balíč
půdu	–	budu
puk	–	buk
pod	–	bod

nimmt	takes
schlägt	beats
sticht	stabs
nähert sich	comes nearer
packt	wraps (up)
ohne	without
Baß	bass
Quartier	dwelling
Schlägerei	skirmish
Schlacht	battle
Brack	shoddy
Packer	packer
ich werde	I will, I shall
Buche	beech
Punkt	point

ob patro [oppatro] – ob balkon
ob chatu [opchatu] – ob hodinu
ob týden [optýden] – ob den
ob farmu [opfarmu] – ob vilu
ob stanici [opstanici] – ob zastávku

Cheb [Chep] – v Chebu
Jakub [Jakup] – Jakube!
způsob [spůsob] – způsobem
pohyb [pohyp] – v pohybu
sběr hub [zbjer hup] – sbírat houby

Pradlena bere prádlo pro Bohouše a pere pak prádlo u potoka. – Paličatá Barborka papá brambůrky. – Pes Brok běhá bez pána. – Pobožný Prokop se blíží pomalým poklusem. – Patočko, proč se plížíte tak pomalu podle baráku? – Podobá se buk puku? – Nejdřív pije, potom bije; nejdřív pitka, potom bitka. V novém příbytku se neobejdou bez přípitku. – Podej mi ten prak! – Bodá pořád do stejného bodu. – Balič Palička balí panenku do papíru.

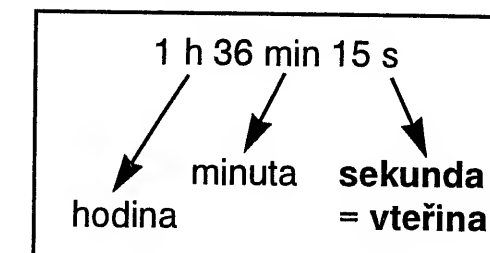
Téma: Čas, počasí, příroda, sport L3T

● ČAS: ZA dva dny (= 2 dny nato) X
(za+Ak)
(binnen, in, nach)
(in, after, later)

ZA tmy, za bílého dne, za svítání (Dämmerung)
(za+Gen) (dawn)
(während, bei, im Laufe von)
(in, during, in the course of, under)

OB den, obden = každý druhý den (ob+Ak), občas
(jeden zweiten Tag; ab und zu)
(every other day; from time to time)

dnes – DNEŠEK (M), zítra – ZÍTŘEK (M)
(během dneška nebo zítřka)

a) Doplňte:

ode dneška za týden
od zítřka za čtrnáct dní
každý druhý den (= OBDEN)
před několika dny
o deset minut později
po dlouhé době
celou hodinu
právě včas
o půlnoci
během dne
za tmy
dlouho do noci
dvakrát denně
pozitří
jindy
při západu slunce

Moje hodinky jdou _____.
_____ se už stěhujeme.
Přicházíš _____, všechno je už připraveno.
Chodil ke mně _____.
Už se těším, odjíždíme _____.
Viděl jsem ho naposledy _____.
_____ jsem onemocněl.
_____ mi to vysvětloval.
Nemám rád, když se vracíš _____.
Včera jsem na tom pracoval _____.
Takže platí. Sejdeme se _____ v osm.
_____ mu telefonuju, jestli už to má hotové.
_____ mě probudil telefon.
Zavolej mi někdy _____.
_____ jsme se procházeli po pláži.
Přijď, prosím tě, zítra někdy _____,
dneska nemám jedinou volnou chvíli.

b) Říkejte, kdy přesně v měsíci, v roce, ve filmu, v 19. století atd.:

začátkem = na začátku uprostřed, během koncem = na konci
+ Gen + Gen + Gen

Př.: Dopis od něho přišel začátkem měsíce (roku).
Potřebuju to až koncem měsíce (roku).
Odešel uprostřed filmu, asi se mu nelíbil.
Na přesné datum si nevzpomenu, bylo to během minulého roku.
Budova byla postavena na konci 19. století.

JASNO

POLOJASNO

OBLAČNO

OBLAČNO
S BOUŘKAMI

ZATAŽENO
S DEŠTĚM

MLHA

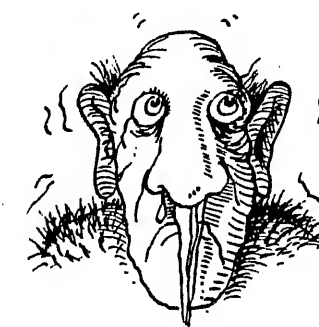
Studená, teplá fronta postupuje – jasno – polojasno – zatahuje se – zataženo
Die Kalt-, Warmfront ist im Anzug klar halbklar es bewölkt sich bewölkt
a cool, warm front is advancing clear sunny spells it is clouding over overcast

s deštěm – oblačno s přeháňkami, srážkami – sněhové přeháňky na horách,
mit Regen bewölkt mit Regenschauern, Niederschlägen Schneeschauer in den Bergen,
with rain cloudy with showers, precipitation (passing) snow-showers in the mountains,

od středních poloh – místy mlhy – ojediněle bouřky – vane, bude vát
ab Mittellagen stellenweise Nebeln vereinzelt Gewitter es weht, es wird
from middle elevations here and there fog sporadic thunderstorms a wind / breeze blows,

L3T

severní, jihozápadní vítr – nejvyšší, nejnižší denní teploty
ein Nord-, Südwestwind wehen die höchsten, die niedrigsten Tagestemperaturen
will blow from the north, south-east highest, lowest day temperatures

c) Popisujte:

Je nesnesitelné vedro.	Es herrscht eine unerträgliche Hitze.	It is unendurably hot.
Je mi zima na nohy.	Mir ist in die Füßen kalt.	My feet are cold.
Jsem celý zmrzlý.	Ich bin ganz erfroren.	I am frozen stiff.
Slunce hřeje, pálí.	Die Sonne wärmt, brennt.	The Sun is warming / burning.
Musím jít do stínu.	Ich muß in den Schatten gehen.	I must go into the shade.
Je strašná zima.	Es ist eine schreckliche Kälte.	It's freezing cold.
Je vlhké dusno.	Es ist feuchtige Schwüle.	It is close / humid / sultry.
Nemůžu horkem dýchat.	Wegen der Hitze kann ich nicht atmen.	I cannot breathe because of the heat.
Mrzne.	Es friert.	It is freezing.
Proč jsem si nevzal rukavice?	Warum habe ich die Handschuhe nicht angezogen?	Why haven't I put on my gloves?

POČASÍ SE ZLEPŠILO x ZHORŠILO, ZKAZILO.

Das Wetter verbesserte sich	x	verschlechterte, verdarb
The weather improved	x	deteriorated, turned bad.

PRŠÍ. – Schoval jsem se před deštěm. – Je liják. – Leje jako z konve. –
Es regnet. Ich habe mich vor dem Regen versteckt. Es ist Regenguß. Es gießt wie mit Kannen.
It is raining. I have taken shelter from the rain. There is a downpour. The rain is coming down in sheets.

Nechci zmoknout, vezmu si deštník. – **Hřmí.** – **Blýská se.** –
Ich will nicht naß werden, ich nehme den Regenschirm. Es donnert. Es blitzt.
I don't want to get wet, so I'll take an umbrella. It is thundering. There's lightning.

Uhodil blesk. – **Přestalo pršet.** – **povodeň, potopa** –
Der Blitz hat geschlagen. Es hat aufgehört zu regnen. Hochwasser Sintflut
The lightning has struck. It has stopped raining. flood deluge

Po dešti se objevila duha.
Nach dem Regen ist der Regenbogen erschienen.
After the rain a rainbow appeared.

FOUKÁ studený, ledový vítr. – Vítr slábne x silí. – vichřice – vánice
 Es bläst ein kalter, eiskalter Wind. Der Wind nimmt ab x nimmt zu. Sturmwind Schneesturm
 A cold, icy wind is blowing. The wind is falling x rising. windstorm snowstorm

MRZNE. – Napadlo hodně sněhu. – Postavíme sněhuláka. – Vezmi si
 Es friert. Viel Schnee ist gefallen. Wir werden einen Schneemann stellen. Nimm
 It is freezing. A lot of snow has fallen. We are going to build a snowman. Take

brusle (sáňky), půjdeme bruslit (sáňkovat). – Nemám sjezdové
 die Schlittschuhe (Rodel), wir werden Schlittschuh laufen, rodeln gehen. Ich habe keine
 a pair of skates (sled), we are going to go skating (sledding). I haven't got any downhill

lyže, lyžuju jen na běžkách. – Vyjedeme lanovkou na sjezdovku. –
 Abfahrtsschier, ich laufe nur lang. Wir fahren mit der Seilbahn auf die Abfahrtsbahn hinauf.
 skis, I only go cross-country skiing. We are going to take the cable car to the piste.

Ze střechy visí rampouchy. – Led taje. – Přišla obleva.
 Von dem Dach hängen Eiszapfen. Das Eis schmilzt. Es kam ein Tauwetter.
 Icicles are hanging from the roof. The ice is thawing. A thaw (has) set in.

Když padá **HVĚZDA**, přejete si něco?
 Wenn ein Stern fällt, wünschen Sie sich etwas?
 When you see a shooting star do you make a wish?

Poznám **souhvězdí Malý a Velký vůz.** – Měsíc je v úplňku.
 Ich erkenne die Sternbilder den Kleinen und den Großen Bären. Es ist Vollmond.
 I can recognize the constellations of the Little and of the Great Bear. There's a full moon.

d) Ve kterém **znamení zvěrokruhu** jste se narodil? Věříte horoskopům?
 Zeichen des Tierkreises Glauben Sie den Horoskopen?
 sign of the zodiac Do you believe in horoscopes?

Beran

Býk

Blíženci

Rak

Lev

Panna

Váhy

Štír

Střelec

Kozoroh

Vodnár

Ryby

e) Chodíte na ryby? **Chytil jste:** kapr – pstruh – štika – úhoř – žába **L3T**
 Fischen Sie? Sie haben gefangen: Karpfen Forelle Hecht Aal Frosch
 Do you go fishing? You have caught: carp trout pike eel frog

Kdo to zpívá? Kdo tam letí?

pták – holub – racek – čáp – labuť – vrabec – pěnkava – sýkora – vlaštovka –
 Vogel Taube Möve Storch Schwann Sperling Fink Meise Schwalbe
 bird pigeon (sea-)gull stork swan sparrow finch titmouse swallow

slavík – havran – vrána – orel – sokol – jestřáb – sova – kukačka
 Nachtigall Rabe Krähe Adler Falke Habicht Eule Kuckuck
 nightingale raven crow eagle falcon hawk owl cuckoo

Vadí vám **hmyz**? (Stören Sie die Insekten?) (Do insects bother you?)

moucha – komár (štípe) – pavouk, pavučina – vosa (dává žihadlo) – včela –
 Fliege Mücke (sticht) Spinne, Spinnennetz Wespe (gibt Stachel) Biene
 fly mosquito (it bites) spider, cobweb wasp (sting) bee

čmelák – brouk – mravenec, mraveniště – housenka – motýl – červ
 Hummel Käfer Ameise, Ameisenhügel Raupe Schmetterling Wurm
 bumble-bee beetle ant, ant-hill caterpillar butterfly worm

Kdo žije v lese?

divoké zvíře – šelma – medvěd – vlk – rys – divoké prase (divočák) – jelen, laň –
 Wildtier Raubtier Bär Wolf Luchs Wildschwein Hirsch, Hindin
 wild animal beast of prey bear wolf lynx boar stag, hind

srnec, srna – liška – zajíc – bažant – koroptev – tetřev – veverka – kuna – had
 Rehbock, Reh Fuchs Hase Fasan Rebhuhn Auerhahn Eichhörnchen Marder Schlange
 roebuck, roe fox hare pheasant partridge capercaillie squirrel marten snake

LIDOVÉ PRANOSTIKY: (Volkstümliche Bauernregel) (folk weather-lore)

leden V lednu sníh a bláto, v únoru tuhé mrazy za to.
únor Únor bílý – pole sílí.
březen Březen – za kamna vlezem.
duben Duben – ještě tam budem.
květen Máj – vyženem kozy v háj.
červen Červen stálý – prosinec dokonalý.
červenec Jaký červenec, takový leden.
srpen Nejsou-li v srpnu hříby, nebude v zimě sněhu.
září Teplé září – dobře se ovoci i vínu daří.
říjen Září víno vaří, říjen víno pije.
listopad Stromy-li v listopadu kvetou, sahá zima až k létu.
prosinec Mnoho sněhu v prosinci – mnoho ovoce a trávy.

● SPORT

sportovní hřiště – fotbalový stadión – krytá hokejová hala – tělocvična – bazén –
 Sportplatz Fußballstadion gedeckte Hockeyhalle Turnhalle Schwimmhalle
 sports field football stadium (roofed) hockey hall gymnasium swimming-pool

běžecská dráha, trať – skokanský areál – pěstovat, dělat sport závodně, rekreačně –
 Laufstrecke, Strecke Sprungareal Leistungssport, Erholungssport treiben
 running track jumping ground to go in for sports professionally, for recreation

věnovat se nějakému druhu sportu – hrát fotbal – sportovat – cvičit –
 sich einer Sportart widmen Fußball spielen Sport treiben turnen
 to devote oneself to some kind of sport to play football to go in for sports to perform gymnastics

závodit – profesionálně, amatérsky – profesionál, amatér –
 an einem Wettbewerb teilnehmen professionell, als Amateur Professional, Amateur
 to compete professionally, as an amateur professional, amateur

fotbalové utkání, zápas – mezinárodní závod(y), soutěž – republikové,
 Fußballspiel internationale(r) Wettbewerb(e) Meisterschaft der Republik
 football match international contest(s), competition Republic-wide,

národní mistrovství – mistrovství Evropy, světa – Olympijské hry (olympiáda) – Pohár
 Nationalmeisterschaft Europa-, Weltmeisterschaft Olympische Spiele (Olympiade) Pokal
 national championship European, world championship Olympic games (Olympiad) Cup

postoupit do finále – vyhrát závod – stát se mistrem, mistryní světa, Evropy –
 ins Finale aufsteigen einen Wettkampf gewinnen Welt-, Europameister, -meisterin werden
 to get into the finals to win a race to become the world champion, the champion of Europe M, F

vytvořit světový rekord – držitel rekordu – překonat rekord –
 Weltrekord aufstellen Rekordinhaber einen Rekord unterbieten
 to set up a world record holder of a record to break a record

získat zlatou, stříbrnou, bronzovou medaili – vztyčit vlajku – zahrát hymnu
 Gold-, Silber-, Bronzemedaille gewinnen Flagge aufziehen Hymne spielen
 to win the gold, silver, bronze medal to hoist a flag to play the (national) anthem

SPORTOVNÍ DISCIPLÍNY (Sportdisziplinen) (sports disciplines)

ATLETIKA: (Athletik) (athletics)

běh na 100, 400 metrů – start – rozběh – (semi)finále – překážkový běh –
 100-meter-, 400-meter-Lauf Start Anlauf; Vorlauf (Semi)finale Hürdenlauf
 100, 400 m race start start; heat (semi)final(s) hurdle-race

110 metrů překážek – štafeta 4 x 100 metrů – maratón – doběhnout do cíle s časem ... –
 110 m Hürden Stafette 4 x 100 m Marathonlauf das Ziel mit der Zeit von ... passieren
 110 m hurdles 4 x 100 m relay Marathon (race) to finish in a time of ...

chůze na 50 kilometrů – vrh, hod oštěpem, diskem, kladivem, koulí –
 Gehen auf 50 km Speer-, Diskus-, Hammerwerfen Kugelstoßen
 50 km walk throwing the javelin, discus, hammer putting the shot

skok vysoký (do výšky) – skok daleký (do dálky) – skok o tyči – tyčka –
 Hochsprung Weitsprung Stabhochsprung Stab
 high jump long jump pole-jump pole

trojskok – doskočiště – pětiboj – desetiboj
 Dreisprung Sprunggrube Fünfkampf Zehnkampf
 triple jump pit pentathlon decathlon

LYŽOVÁNÍ (lyžovat): (Skifahren) (skiing – to ski)

sjezd – sjezdové lyže, vázání, lyžařské hůlky – obří slalom – sjezdovka –
 Abfahrt Abfahrtsschier, Bindung Schistöcke Riesentorlauf Abfahrtsbahn
 downhill run/race downhill ski, (ski-)binding (ski-)sticks giant slalom piste

běh na lyžích – běžky – skoky, lety na lyžích – skokanský můstek
 Langlauf Langlaufschier Schisprünge Schiflüge Sprungschanze
 ski race cross-country ski ski jump ski-flying ski-jump

BRUSLENÍ (bruslit): (Eislaufen) (skating – to skate)

krasobruslení – krasobruslař(ka) – tance na ledě – sportovní dvojice –
 Eiskunstlauf Eiskunstlaufer(in) Eistänze Sportpaare
 figure skating figure skater ice dancing pairs event

dvojitě, trojitě skoky – pirueta – rychlobruslení – brusle
 Zweifach-, Dreifachsprünge Pirouette Eisschnelllaufen Schlittschuh(e)
 double, triple jumps pirouette speed skating skate; a pair of skates

SÁŇKOVÁNÍ (sáňkovat): sáně – sáňkařská dráha
 Rodeln Schlitten Rodelbahn
 sledding (to sled) sledge coasting path

JÍZDA NA BOBECH – dvojbob, čtyřbob – bobová dráha
 Bobfahren Zweierbob, Viererbob Bobbahn
 bobsleighing two-man, four-man bobsleigh bob-sleigh course

PLAVÁNÍ (plavat): (Schwimmen) (swimming – to swim)

krytý bazén – plavat volný způsob, kraul, prsa, znak, motýlek –
 Hallenbad Freistil, Kraul, Brust, rücken-, Schmetterling schwimmen
 swimming-pool to do the freestyle, the crawl, the breast-stroke, the backstroke, the butterfly-stroke

sportovní potápění (potápět se / potopit se) – skoky do vody (skákat / skočit)
 Tauchsport (tauchen) Wassettsprünge (springen)
 diving (for sport) (to be diving/to dive) dives (to be jumping / to jump)

GYMNASTIKA: (Gymnastik) (gymnastics)

sportovní, moderní gymnastika – náradí:
 Sportgymnastik, moderne Gymnastik Geräte: Schwebbaum Bock
 sports, modern gymnastics (gymnastic) apparatus: balancing form small vaulting-horse

kůň, kruhy, hrazda, bradla, žebřiny – přeskok – protná –
Pferd Ringe Reck Barren Ripstole Übersprung Bodenübungen
(vaulting-)horse rings horizontal bar parallel bars rack jump (simple) gymnastics

šplh (šplhat) po tyči, po laně
Klettern auf die Stange, am Seil
climb (to climb) up the pole, a rope

CYKLISTIKA: horské, závodní kolo – závod jednotlivců, družstev –
Radfahrspport: Mountain-Fahrrad Rennrad Wettbewerb der Einzelnen, der Teams
cycling: mountain, racing bicycle individual race, team race

stíhací závod – závod kolem – jet rychlostí 60 km/h – stoupání
Verfolgungsrennen Rennen um ... mit der Geschwindigkeit von 60 km/St. fahren Steigung
pursuit race race around ... to ride at 60 km/hr (upward) gradient

MOTOCYKLISMUS – AUTOMOBILISMUS – AKROBATICKE LÉTÁNÍ –
Motorsport Automobilismus Kunstfliegen
motor-cycling motoring aerobatics, stunt flying

PARAŠUTISMUS (padák)
Fallschirmspringen (Fallschirm)
parachuting (parachute)

HOROLEZECTVÍ (lézt po horách): výstup na horu – jistit se – lano, skoba
Alpinistik (auf die Berge klettern) Aufstieg auf den Berg sich sichern Seil Haken
mountaineering (to climb in the mountains) climbing up a mountain to secure oneself rope hook

JEZDECTVÍ (jízda, jezdit na koni): jezdecké skokanské soutěže – dostihy –
Reiten (reiten) Reitsprungwettbewerbe Pferderennen
equestrian art (horse ride, to ride a horse) equestrian jumping competitions horse-race

dostihová dráha – zvítězila tříletá klisna ... s jezdcem ... ze stáje ...
Rennbahn es siegte die 3-jährige Stute ... mit dem Reiter ... aus dem Stall ...
race course a three-year-old mare has won ... ridden by ... from the stable ...

VESLOVÁNÍ (veslovat): závody osmiveslic – čtyřka bez kormidelníka – dvojskif – kanoe
Rudern Achtruderer Vierer ohne Steuermann Zweierskiff Kanu
rowing (to row) eights coxless four two-man skiff canoe

BOX – VZPÍRÁNÍ – ZÁPAS – JUDO – ŠERM
Boxen Gewichtheben Ringkampf Judo Fechten
boxing weight-lifting wrestling judo fencing

STŘELBA (střílet): na pohyblivý cíl – vystřelit na cíl – z pistole – z malorážky –
Schießen auf bewegliches Ziel aufs Ziel schießen aus Pistole aus Kleinkalibergewehr
shooting (to shoot) at a moving target to shoot at a target from a pistol from a small-calibre gun

lukostřelba – luk, šíp
Bogenschießen Bogen, Pfeil
archery bow, arrow

MÍČOVÉ HRY: (Ballspiele) (ball games)

míč – vyhrát, prohrát zápas – turnaj – přátelské utkání – zvítězit v prodloužení –
Ball gewinnen, verlieren Turnier Freundschaftsspiel gewinnen in der Verlängerung
ball to win, to lose a match tournament friendly match to win in extra time

porazit 5 : 1 (pět jedna) – vítězství, porážka = výhra, prohra – hrát nerozhodně =
schlagen (fünf zu eins) Sieg, Niederlage = Gewinn, Verlust unentschieden spielen
to beat (five to one) victory, defeat = win(ning), loss to tie

remíza – vyrovnat – poločas – třetina – družstvo – rozhodčí – diváci, fanouškové
Remis ausgleichen Halbzeit Drittel Team Schiedsrichter(in) Zuschauer, Fans
draw, tie to equalize half-time third team referee, umpire spectators, fans

KOPANÁ (FOTBAL): (Fußball) (football)

dát branku = gól – kopat / kopnout do míče – přihrát – být vyloučen –
Tor erzielen Ball hicken zuspiesen herausgestellt sein
to score a goal to kick the ball to pass (e.g. a ball) to be sent off (the field)

útočník – obránce – křídlo – spojka – brankář – náhradník –
Angreifer Verteidiger Flügelstürmer Innenstürmer Tormann Ersatzmann
forward back wing(er) inside forward goalkeeper substitute

nejlepší střelec turnaje – aut – trestný kop = penalta – rohový kop –
der beste Schütze des Turniers Aus Strafstoß Eckstoß
Striker of the tournament out penalty kick = penalty corner kick

hrát národní, oblastní ligu – skončit na čtvrtém místě
National-, Regionalliga spielen den 4. Platz erreichen
to play the national, regional league to finish in fourth place

Rekordní vítězství fotbalové ligy: Sparta – Liberec 7:1

Pro liberecké fotbalisty znamená porážka sestup z třetího na čtvrté místo 1. fotbalové ligy.

Slavia vyhrála v Jablonci a Spartu před sebe nepustila: Jablonec – Slavia 0:2

Branky: 54. Novotný, 76. Bejbl. **Rozhodčí:** Krondl. **Diváků:** 11 112. **Poločas:** 0:0

1. Slavia (1)	22	14	6	2	39:14	48
2. Sparta (2)	22	14	4	4	48:15	46
3. Brno (4)	22	11	7	4	36:19	40
4. Liberec (3)	22	12	2	8	37:35	38

(Číslo v závorce za názvem klubu znamená pořadí po minulém kole, dále je uveden celkový počet zápasů, počet výher, proher a remíz, celkové skóre a celkový počet bodů.)

KOŠÍKOVÁ (BASKETBAL): dát koš – trestný hod
Basketball einen Korb schießen Strafwurf
basket-ball to score a basket penalty shot

ODBÍJENÁ (VOLEJBAL): hřiště na odbíjenou – síť – nahrát – smečovat
Volleyball Volleyballplatz Netz (den Ball) herausstellen schmettern
volley-ball: volley-ball ground net to pass (the ball) to smash (the ball)

TENIS: tenisový kurt – raketa – míček – dvouhra, čtyřhra – získat bod –
Tennis Tennisplatz Schläger (kleiner) Ball Einzel-, Doppelspiel Punkt gewinnen
tennis tennis court racket (tennis) ball singles, doubles to score (a point) = to win a game

vyhrát set – mít podání – výhoda – shoda – postoupit do semifinále – Davisův pohár
Satz gewinnen Aufschlag haben Vorteil Einstand ins Semifinale aufsteigen Davispokal
to win a set to have service advantage deuce to get into the semifinals Davis Cup

HÁZENÁ – RAGBY – BASEBALL (jedno kolo hry – nahazovat – odpálit –
Handball Rugby Baseball eine Spielrunde (den Ball) zuwerfen abschlagen
(a kind of) handball Rugby baseball one round of the play to pass (the ball) to strike (a ball)

První utkání finále Ligy basketbalistů: Vyšehrad – Brno 83:73

Praha, 15.4.: Po fantastickém výkonu Jelínka, který dal 42 bodů, vyhráli včera basketbalisté Vyšehradu v prvním zápase finále play off nad Brnem 83:73 (44:33). Hráči obou týmů začali technickými chybami a nepřesnou střelbou, první koš padl až na začátku třetí minuty z ruky brněnského Jeřábka. Brno si drželo do 15. minuty vyrovnané skóre, ale domácím vyšel závěr poločasu. Druhé vzájemné utkání se hraje dnes od 17 hodin.

Fakta z hokejové historie

Český svaz hokejový byl založen 11. 12. 1908 v Praze, ve stejném roce se Čechy staly členem Mezinárodní federace ledního hokeje jako druhá zakládající země. V roce 1909 Čechy v prvním mezinárodním zápase prohrály ve Francii 1:8. V roce 1911 se Čechy staly v Berlíně mistry Evropy. Na prvním mistrovství světa v roce 1920 skončilo Československo třetí za Kanadou a USA. Mistrem světa se stalo poprvé v roce 1947, potom ještě v roce 1949, 1972, 1976, 1977 a 1985. Na 57. světovém šampionátu v Německu v roce 1993 startuje poprvé samostatná Česká republika (skončila na třetím místě). V roce 1996 se stává ve Vídni mistrem světa.

LEDNÍ, POZEMNÍ HOKEJ: hokejka – puk –
Eis-, Bodenhockey Hockeystick Scheibe
ice, field hockey hockey-stick puck

střelit gól – brankář – obránce – útočník – nominace na světový šampionát –
Goal schießen Tormann Verteidiger Angreifer Nomination für die Weltmeisterschaft
to shoot a goal goalkeeper back forward nomination to the world championship

reprezentant – reprezentovat svou zemi – národní mužstvo
Repräsentant (sein) eigenes Land repräsentieren Nationalmannschaft
member of the national team to represent one's country national team

f) Který druh sportu dělá?

atlet – gymnastka – krasobruslařka – sjezdař – skokan na lyžích – výškař –
horolezec – parašutista – cyklista – potápěč – plavkyně – veslař – sprinter –
běžkyně – desetibojař – rychlobruslař – boxer – zápasník – judista – vzpěrač –
lukostřelec – šachista – házenkář – fotbalistka – basketbalistka – hokejista –
zápasník

Lekce 4: Při dobrém jídle

Text 1: Jak to dopadlo ?

Text 2: Nejdražší ve střední Evropě

INHALT

Sprechintentionen:

Erzählen, wie eine Geschichte ausgefallen ist. Die Bezeichnungen der Lebensmittel und der Gerichte wiederholen. Über das Essen sprechen. Die Vorbereitung eines Gerichtes beschreiben. Etwas im Restaurant verlangen. Ausdrücken, daß uns jemand etwas befiehlt. Ausdrücken, daß wir aufhören etwas zu machen. Ausdrücken, daß wir etwas nur unter einer Bedingung machen. Ausdrücken, wozu bestimmte Gegenstände dienen. Mit dem Freund davon sprechen, ob er etwas machen würde, wenn es ginge. Nach Details dessen fragen, was er macht. Über seine Hobbys sprechen. Redewendungen mit dem Verb „myslet“.

Aussprache: Konsonanten „H – CH“, Assimilation

Konversationsthema: Hobby, koníčky, záliby
(Hobbys, Steckenpferde, Vorlieben)

CONTENTS

Language skills:

To tell how a story ended. Revision of the names of foodstuffs and dishes. Talking about food. To describe the preparation of a dish. How to order food in a restaurant. To say that someone is ordering for us. To say that we have stopped doing something. To give the conditions under which we are prepared to do something. To express what certain things are destined for. To discuss with a friend about whether he would do something if it were possible. To ask him about the details of what he is doing. To speak about one's hobbies. Phrases with the verb „myslet“ (to think).

Pronunciation: Consonants „H – CH“, assimilation

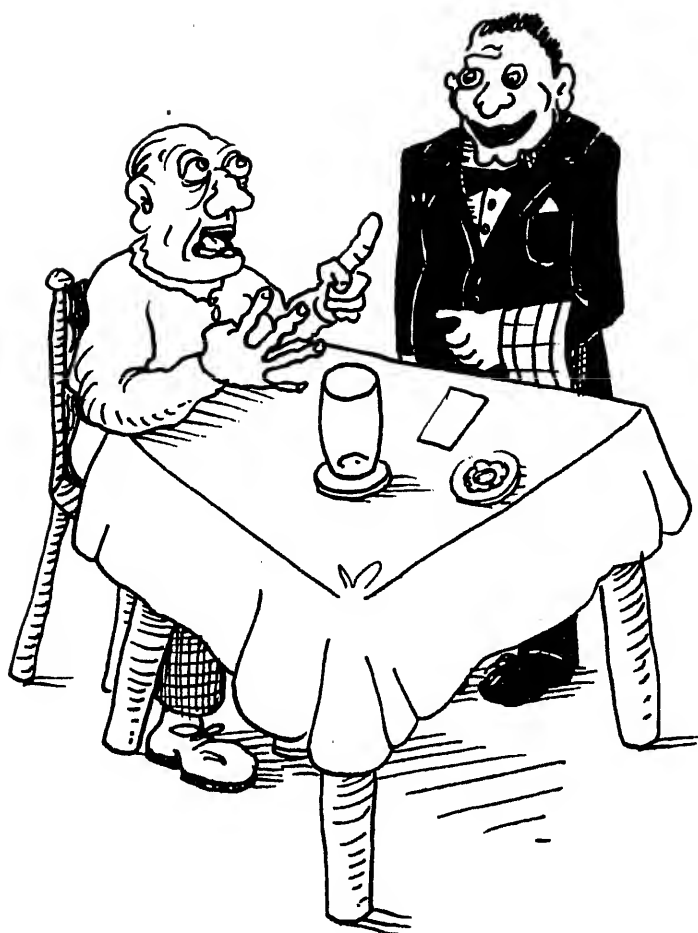
Conversation topic: Hobby, koníčky, záliby
(Hobbies, likings)

Grammatik:

§ 13 Possessivadjektive
§ 14 Kurze Adjektivformen
§ 15 Verbales Passivadjektiv
§ 16 Verben mit Präposition „na“
§ 17 Bezeichnungen der Instrumente, der Mittel
Bedeutungen der Präfixe „roz-, do-“
Verschiedene Präfixe des Verbes „padat“ (fallen)
Bedeutung der Präposition „na“
Wortfamilie: „myslet“

Grammar:

§ 13 Possessive adjectives
§ 14 Short adjectival forms
§ 15 Passive verbal adjectives
§ 16 Verbs with the preposition „na“
§ 17 Names of tools and means
Meaning of the prefixes „roz-, do-“
Various prefixes of the verb „padat“ (to be falling)
Meaning of the preposition „na“
Word family: „myslet“

- Pane vrchní, pane vrchní, už vás volám počtvrté!
- Prosím, k službám. Čím mohu posloužit?
- Vepřovou s knedlíkem a zelím. Už ji objednávám počtvrté.
- To nás těší, že vám tak chutná.

4 A

bud' – nebo
cvičit impf. – zacvičit si pf.
dopadnout pf.

dovolovat +Dat +Ak impf. – **dovolit** pf.
druh M
držet dietu impf.
hra F
chování N
jediný, -á, -é
jestli(že)
koniček M (hobby N)
kraj M
kvůli +Dat
kytice F
kývnout na +Ak pf. – **kývat** impf.
nápoj M
nařít +Dat +Ak pf. – **nařizovat** impf.
nastat, nastane pf. – **nastávat** impf.
naštěstí
nechat (+Dat) +Ak impf.
+Gen

entweder – oder
turnen
ausfallen; fallen;
ertappen
erlauben
Sorte
Diät halten
Spiel
Benehmen
einzig
wenn, falls
Steckenpferd (Hobby)
Rand; Gegend
wegen
Blumenstrauß
nicken, winken auf
Getränk
anordnen
eintreten
zum Glück
lassen
(von etw.) ablassen

Erfrischung

either – or
to exercise
to turn out; to fall down;
to catch (e.g. a criminal)
to permit, to allow
kind, type
to be on a diet
play
behaviour
only, sole
if
hobby
edge, margin; landscape
because of, for the sake of
bunch of flowers
to nod / give a nod to
drink, beverage
to order
to set in
fortunately
to let
to leave (s. th.), to stop
(doing something)
refreshment(s)

odhalovat +Ak impf. – **odhalit** pf.

odmítnout +Ak pf. – **odmítat** impf.
oheň M
ostatní
počest F, **na počest** +Gen
podávat (+Dat) +Ak impf. – **podat** pf.
podobat se +Dat impf.

podvádět +Ak impf. – **podvést, -vedu** pf.
podvod M
pohodlný, -á, -é
popelník M (popel M)
poradit si s +Instr pf.
pořádat +Ak impf. – **uspořádat** pf.

použít, použiju + Ak pf. – **používat** impf.
prozradit +Dat +Ak pf. – **prozrazovat** impf.
průvan M
předkrm M
přemluvit +Ak pf. – **přemlouvat** impf.
přesolit +Ak pf. – **solit** impf. (**sladit**)

přestat +Inf., **-stanu** pf. – **přestávat** impf.
příběh M
přistoupit na +Ak pf. – **přístupovat** impf.

přivést do rozpaků, -vedu pf. –
přivádět impf.
rozložit +Ak pf. – **rozkládat (se)** impf.

rozveselit +Ak (se) pf. – **rozveselovat** impf. (sich) belustigen
sehnat +Ak, **seženu** pf. – **shánět** impf.
skutečný, -á, -é
sledovat +Ak impf.

souhlas M
spropitné N
špinavý, -á, -é x čistý, -á, -é
točit se, točit +Instr impf.
tvrdit +Ak impf. – (potvrdit pf.)
ubrousek M
váza F
vejít se (někam), vejdu se pf.

enthüllen

ablehnen
Feuer
übrig; die anderen
Ehre, zu Ehren
reichen
ähneln

betrügen
Betrug
bequem
Aschenbecher (Asche)
sich mit etw. Rat wissen
veranstalten

verwenden
verraten
Durchzug
Vorspeise
überreden
zu viel salzen – salzen
(zuckern)

aufhören
Geschichte
auf etw. eingehen

in Verlegenheit bringen

auseinanderfalten;
zerlegen
(sich ausbreiten)

(sich) belustigen
auftreiben
wirklich
folgen

Zustimmung
Trinkgeld
schmutzig x sauber
sich drehen, (etw.) drehen
behaupten (bestätigen)
Serviette
Vase
(irgendwohin) hinein-
gehen

to reveal, to dis-
close, to expose
to refuse, to reject
fire
other; the others
honour, in honour of
to give, to hand, to pass
to resemble, to look like
s. o., s. th.
to deceive
deception
comfortable
ashtray (ashes)
to cope with
to organize, to give (e. g.
a concert)
to use, to make use (of)
to disclose (e. g. a secret)
draught (of air)
hors d'oeuvre
to talk (s. o.) into doing (s. th.)
to over-salt – to salt
(to sweeten)
to stop, to cease
story
to accede to
(e. g. a proposal)
to embarrass
to spread out; to take
to pieces
(to be situated)
to cheer up
to get
real
to follow (e. g. an explanation,
a bird in flight)
consent, approval
tip, gratuity
dirty x clean
to turn
to affirm, to assert (to confirm)
napkin
vase
to fit into (e. g. a suitcase)

L4A

venkov M
věnovat pozornost +Dat impf.
většinou
vydržet pf.

Land
Aufmerksamkeit widmen
meistens
aushalten
countryside
to pay attention
mostly
to stand
(e. g. the cold weather)
to last, to hold out
to appear
(e. g. a book appeared)
to solve
to pull (out)
to test; to try
entertainment; amusement
beginning
stop
to obtain, to acquire;
to gain (e. g. experience)
sign, mark; brand
habit, custom –
to be in the habit of
to ask (for), to apply (for)
to make one's living

vyjít (kniha vyšla) pf. – vycházet impf.

vyřešit +Ak pf. – řešit impf.
vytáhnout +Ak pf. – vytahovat impf.
vyzkoušet +Ak pf. – zkoušet impf.
zábava F
začátek M
zastávka F
získat +Ak pf. – získávat impf.

erscheinen (das Buch
ist erschienen)
(auf)lösen – lösen
herausziehen
(aus)probieren
Unterhaltung
Beginn
Rast; Haltestelle
erwerben

značka F
zvyk M, mít ve zvyku

Marke, Zeichen
Gewohnheit
Gewohnheit haben
(etw.) verlangen,
(um etw.) ersuchen
sich ernähern

žádat +Ak o+Ak impf. – požádat pf.

živit se +Instr impf.

Gr

§ 13 POSESÍVNÍ ADJEKTIVA (Possessivadjektive) (possessive adjectives)

Př.: Dívám se z Karlova mostu. Koupu se v Máchově jezeře.
(Ich schaue von der Karlsbrücke. Ich bade im Machasee.)
(I am looking from Charles Bridge. I bathe in Lake Mácha.)
= patří určité osobě, tvoří se proto jen ze substantiv, která označují určitou osobu
– M a F sg. (otec, Jana,)
(gehören einer bestimmten Person, man bildet sie darum nur aus Substantiven, die eine bestimmte Person bezeichnen)
(they belong to a certain person and are therefore formed only from those substantives which designate a certain person)

TVOŘÍ SE:

ze subst. M: -ův bratr + ův = bratrův byt
-ova bratr + ova = bratrova žena
-ovo bratr + ovo = bratrovo auto
! otec – otcův
Karel – Karlův
tatínek – tatínkův

ze subst. F: -in sestr(a) + in = sestřin byt
-ina sestr(a) + ina = sestřina dcera
-ino sestr(a) + ino = sestřino auto
! sestra – sestřin
matka – matčin
Olga – Olžin

r > ř
k > č
g, h > ž

DEKLINACE: v sg. jako substantivum (pán /stůl, žena, město) kromě Instr. (außer) (except)
(Instr sg. jako adjektivum)

Singulár	Mž	Mn	N	F
Nom	bratrův (syn) sestřin	bratrův (byt) sestřin	bratrovo (auto) sestřino	bratrova (žena) sestřina
Gen	bratrova (syna, auta) sestřina			bratrovy (ženy) sestřiny
Dat	bratrovu (synu,-ovi, autu) sestřinu			bratrově (ženě) sestřině
Ak	bratrova (syna) sestřina	bratrův (byt) sestřin	bratrovo (auto) sestřino	bratrovu (ženu) sestřinu
Lok	o bratrovu, -ě (bytu, bytě, autu, autě) o sestřinu, -ě			bratrově (ženě) sestřině
Instr	bratrovým (synem, autem) sestřiným			bratrovou (ženou) sestřinou

Příklady:
Studuje na Karlově univerzitě. Er studiert an der Karlsuniversität. He studies at Charles University.
Mluvil jsem s Petrovým otcem. Ich sprach mit Peters Vater. I spoke with Peter's father.
Přečetl jsem si Havlovu hru Asanace. Ich las Havels Theaterstück „Assanation“. I have read Havel's play „Area clearance“.

Plurál	Mž	Mn	F	N
Nom	bratrovi (syni,-ové) sestřini	bratrovy (obrazy) sestřiny	bratrovy (knihy) sestřiny	bratrova (auta) sestřina
Ak	bratrovy / sestřiny (syny, obrazy, knihy)			bratrova (auta) sestřina
Gen	bratrových / sestřiných (synů, aut, knih)			
Dat	bratrovým / sestřiným (synům, autům, knihám)			
Lok	o bratrových / sestřiných (synech, autech, knihách)			
Instr	bratrovými / sestřinými (syny, auty, knihami)			

Příklady:

Navštívili nás **manželovi** přátelé. Es besuchten uns die Freunde meines Mannes. My husband's friends have visited us.
Znám hodně **Pavlových** přátel. Ich kenne viele Pauls Freunde. I know many of Paul's friends.
Janiny děti si hrají na zahradě. Janas Kinder spielen in dem Garten. Jane's children are playing in the garden.
Novákovi, Čechovi – označuje rodinu Die Nováks, die Čechs – The Nováks, the Čechs – it designates a family
bezeichnet eine Familie

Poznámka:

a) Karel – Karlovo náměstí – posesivní adjektivum ze jmen osob má **velké počáteční písmeno** (von den Personennamen abgeleitetes Possessivadjektiv hat eine große Anfangsbuchstabe)
Tomáš – Tomášovi rodiče (a possessive adjective formed from a name retains the initial capital letter)

b) Cizí jména: **ztrácejí „-us, -as, -es, -is“** jako v deklinaci (viz str. 71)
(Fremde Namen verlieren „-us, -as, -es, -is“ wie in der Deklination – siehe Seite 71)
(Foreign names lose „-us, -as, -es, -is“ in the same way as when declined – see page 71)

Kolumbus – **Kolumbova** cesta
Archimedes – **Archimedův** zákon

! Harry, René – netvoří posesivní adjektivum (bilden kein Possessivadj.)
(they do not form any possessive adjective)

ale: Harryho byt = Gen sg.
Reného auto

Cv

1. Posesivní adjektiva nahradte substantivem v genitivu:

Vzor: Petrův otec už nepracuje. – Otec Petra už nepracuje.
Otec mého přítele Petra už nepracuje.

1. Bratrova manželka je doma a stará se o dítě.
2. Šel jsem na návštěvu k Aleninu příteli.
3. Thomas poznal Vaškovy příbuzné.
4. Prohlédl jsem si Picassovy obrazy.
5. Prvního ledna jsem si poslechl prezidentův projev. (Rede) (speech, address)
6. V sobotu jsme opravovali přítelovo auto.
7. Matčina kuchyně je nejlepší na světě.
8. Strýcovo pozvání mě potěšilo.
9. Zazvonil jsem u sousedova bytu.
10. Řídil jsem se doktorovou radou.

11. O Einsteinově životě jsem si přečetl mnoho zajímavého.
12. Se sekretářčinou prací jsem spokojený.
13. Nesouhlasil jsem s kolegovým názorem.

2. Doplňte:

a) Karlova univerzita:

Absolvoval na _____ (kde?).
Přijel na stáž na _____ (kam?).
Některé evropské univerzity mají dobré kontakty s _____ (kým?).
Karolinum, historickou budovu _____ (čeho?),
navštěvují státní návštěvy.

b) Karlovo náměstí:

Přes _____ (co?) jezdí hodně tramvajových linek.
Vyhněte se raději _____ (čemu?), jeďte jinou cestou.
Novoměstská radnice je na _____ (kde?).
Botanická zahrada je za _____ (čím?).

c) Janin manžel: Mluvil jsem jen s _____ (kým?), ona nebyla doma.
Tamhle poznávám _____ (koho?). Jdu ho pozdravit.
Dozvěděl jsem se to od _____ (koho?).
_____ (komu?) se čtvrtek nehodí, takže Jana chce jet jindy.

Gr

§ 14 KRÁTKÉ ADJEKTIVNÍ FORMY

(tzv. jmenné formy – jako substantivum)

(Kurze Adjektivformen) (short adjective forms)

Jen ve větách typu: **Cítí se mlád. Je spokojen.** Er fühlt sich jung. Er ist zufrieden.
(v predikátu) Cítí se mladý. Je spokojený. He feels young. He is content / satisfied.

Sg.:	M	mlád	Pl.:	Mž	mládi, Mn známy
	F	mláda		F	mlády
	N	mládo		N	mláda

(stejně jako: rád, ráda, rádo, rádi, rády, ráda
sám, sama, samo, sami, samy, sama)

Dnes se používají málo, nejčastěji v některých frázích:
(Heute benutzt man sie wenig, am meisten in einigen Redewendungen.)
(Today they are little used, most often in some phrases:)

Jste velmi laskav(a).
Jsem šťasten (šťastna), že vás poznávám.

Také: Jsem připraven.	Ich bin bereit.	I am prepared. I am ready.
Jsem hotov.	Ich bin fertig.	I am ready.
Jsem si jist, že	Ich bin sicher, daß . . .	I am certain that . . .
Je nemocen, mrtev.	Er ist krank, tot.	He is ill, dead.
Není přítomen.	Er ist nicht anwesend.	He is not present.
Není toho schopen.	Er ist dazu nicht fähig.	He is not able to do that / not capable of it.
Jsem spokojen.	Ich bin zufrieden.	I am satisfied.
Jsem zvědav.	Ich bin neugierig.	I wonder.
Jsem rozhodnut.	Ich bin entschlossen (etw. zu tun).	I am resolved (to do a t.). I have made up my mind.
Vrátil se živ a zdrav.	Er kam lebendig und gesund zurück.	He returned safe and sound.
Kouření zakázáno.	Rauchen verboten.	No Smoking.
Vstup není povolen (dovolen).	Eintritt ist nicht erlaubt.	No Entry.

Často se používají ve formě N sg.:
(Oft benutzt man sie in der Form des Neutrums sg.) (They are often used in the form of a neuter sg.)

Je nutno se rozhodnout. = Je nutné se rozhodnout. Je nutné, abychom se rozhodli.
(Es ist nötig, sich zu entscheiden.) (It is necessary to make up one's mind.)

Je známo, že (je známé). Je možno (je možné).

Je patrné, že (je patrné) (bemerkbar) (evident)

Je zakázáno, není dovoleno zde kouřit.

Cv

3. Doplňte větu:

1. O Čechách je známo, že _____.
2. Jsem si jist(a), že _____.
3. Jsem zvědav(a), jestli _____.
4. Budu s tím hotov(a) do _____.
5. Bude nutno, abychom _____.
6. Jste velmi laskav(a), že _____.
7. Bohužel, _____ není přítomen (přítomna).

GRAMATICKÉ POZNÁMKY:

1) Další tvoření adjektiv:

celý den – celodenní výlet	ganztägiger Ausflug	all-day trip
léto – letní šaty	Sommerkleid	summer clothes / dress
příroda – přírodní řízek	Naturschnitzel	steak and gravy
zahrada – zahradní večírek	Gartenparty	garden party
humor – humorný příběh	lustige Geschichte	humorous story
jablko – jablečný závin	Apfelstrudel	strudel, apple turnover
ovoce – ovocný koláč	Obstkuchen	tart
brambora – bramborová kaše	Kartoffelbrei	mashed potatoes
čočka – čočková polévka	Linsensuppe	lentil soup
hlad – jsem hladový	ich bin hungrig	I am hungry
hrách – hrachová polévka	Erbsensuppe	pea soup
nápoj – nápojový lístek	Getränkekarte	drinks card
okurka – okurkový salát	Gurkensalat	cucumber salad
pomeranč – pomerančový džus	Orangensaft	orange juice
kuchař – kuchařský recept	Kochrezept	(cooking) recipe

2) ať = aby

Požádal jsem je, ať odejdou. =	Ich forderte von ihnen, daß sie	I asked them to leave.
Požádal jsem je, aby odešli.	weggehen. (= Ich forderte sie auf, wegzugehen.)	

4) Významy prefixu „ROZ-“:

a) směr na různé strany: Po škole jsme se rozešli.	Richtung in verschiedene Seiten: Nach der Schule gingen wir auseinander.	direction into various directions: After school we went our separate ways.
Rozdělili jsme se na dvě skupiny. Všem dětem rozdál bonbóny.	Wir haben uns in 2 Gruppen geteilt. Er hat allen Kindern Bonbons verteilt.	We have divided into two groups. He has distributed sweets to all children.
b) začátek děje: Rozbolela mě hlava. (=začala mě bolet) Venku se rozpršelo. (=začalo pršet) Rozběhl se domů. Všichni se rozesmáli.	Beginn der Handlung: Ich begann Kopfschmerzen zu bekommen. Draußen begann es zu regnen.	beginning of an action: My head started to ache. (Outdoors) it began to rain.
	Er begann nach Hause zu laufen. Alle fingen an zu lachen.	He began to run home. All began to laugh.

c) **nedokončený děj:**
Rozdělali práci a odešli pryč.

Dopis **jsem rozepsal**, ale
nedokončil.

Knihu mám **rozečtenou**.

unvollendete Handlung
Sie hatten die Arbeit begonnen
und gingen weg.
Ich habe den Brief zu schreiben
angefangen, aber nicht beendet.
Ich habe das Buch noch nicht
ausgelesen.

unfinished action
They only started the work
and went away.
I've begun to write
the letter, but haven't
finished it.
I have (only) started
reading that book.

5) Významy prefixu „DO-“:

a) **směr k nějakému cíli,**
dovnitř něčeho:
Došli jsme k lesu, do lesa.

Na skříň **nedosáhnou**.

Zboží **dodáváme** až do domu.

b) **dokončení děje:**
Už jsi dočetl ten román?

Dopovím vám to zítra.

Dokouřil.
Dovařila oběd.

také – **děj dokončit**
dodatečně:
Dovřel okno.
(předtím ho nezavřel úplně,
teď to dokončil)

Dolil si víno.

Doplnil své znalosti.

c) **úspěšně dosáhnout výsledku**
(s reflexivním zájmenem „se“):
Dovolal jsem se mu až
odpoledne.

Richtung zu einem Ziel,
hinein:
Wir sind zum (in den) Wald
angekommen.
Ich erreiche nicht den Schrank.

Wir liefern die Ware bis
in das Haus.

Vollendung der Handlung:
Hast du schon den Roman
ausgelesen?
Ich sage Ihnen das morgen zu
Ende.
Er hat zu Ende geraucht.
Sie hat das Mittagessen
gargekocht.

auch – die Handlung zusätzlich
beenden:
Er machte das Fenster ganz zu.
(vorher hat er es nicht ganz
geschlossen, jetzt hat er es
vollendet)

Er hat sich Wein nachgegossen.

Er hat seine Kenntnisse
ergänzt.

erfolgreich das Resultat
erreichen:

Ich habe ihn erst am Nachmittag
telefonisch erreicht.

direction towards
a destination, inside s. th.:
We have reached
the wood.
I cannot get at the
wardrobe.
We deliver the goods
to your door.

completion of an action:
Have you already finished
(reading) that novel?
I shall finish recounting
it to you tomorrow.
He finished smoking.
She has finished cooking
the lunch.

also – to finish an action
in addition:
He has closed the window
properly. (he had not
closed it completely
before, now he has
finished it)

He replenished his glass
of wine.

He has completed his
knowledge.

to achieve successfully
a result:

I reached him by phone
only in the afternoon.

Dočetl jsem se o zajímavé
výstavě.
Dozvěděl jsem se to pozdě.

Ich habe von einer interessanten
Ausstellung gelesen.
Ich habe das spät erfahren.

I have read of
an interesting exhibition.
I have learnt (about) it
(too) late.

L4A

6) Všimějte si významu prefixů slovesa **-PADAT/-PADNOUT** (fallen) (to fall):

dopadat / dopadnout
(na zem, nějak)

napadat / napadnout
(někoho)

opadat / opadnout
(listí, popularita)

odpadat / odpadnout
(od něčeho)

popadat / popadnout
(něco do ruky)

propadat / propadnout
(u zkoušky)

přepadat / přepadnout
(někoho v noci)

připadat / připadnout
(na 1 obyvatele)

rozpadat se / rozpadnout se
— / **spadnout** pf. (ze stromu)

upadat – upadnout (na zem)

vypadat – vypadnout

(slunce) **zapadat / zapadnout**

hinunterfallen (auf den
Boden); ausfallen (irgendwie)
einfallen; (j-n) überfallen,
angreifen
abfallen
(die Blätter, Popularität)
abfallen (von etw.)

packen (etw. in die Hand)

durchfallen (bei der Prüfung)

überfallen (j-n in der Nacht)

fallen (auf einen Einwohner)

zerfallen
fallen (vom Baum)
verfallen – fallen (auf den
Boden)

aussehen – hinausfallen

(die Sonne) untergehen

to fall (to the ground);
to turn out (somehow)
to flash across s. o.'s mind;
to attack (a p.)
to be shed (the leaves);
to fall off (e. g. popularity)
to fall away (from s. th.)

to seize
(s. th. with one's hand)
to fail (in an examination)

to assault
(s. o. in the night)
to fall (on one inhabitant)

to break up, to disintegrate
to fall (from a tree)
to decline – to fall (to the
ground)
to look, to appear – to fall
out
to set (e. g. the Sun sets)

nápad – odpad, odpadky – přepadení – případ – rozpad – úpadek – západ

Einfall	Abfall, Müll	Überfall	Fall	Zerfall	Niedergang	Westen; Untergang
idea	waste, rubbish	assault	case	disintegration	decline	west; descent (of a celestial body)

LEXIKÁLNÍ POZNÁMKY:

1) **naklepat kotlety**
naklást na kotlety žampióny

narovnat kotlety na plech

nakrájet brambory na plátky

2) **omýt brambory**
osolit brambory
opaprikovat, opepřit

3) **nechat:**

a) **(někomu) něco, někoho**
Nechal jsem to na stole.

Nechal jsem jim půlku.
Nech mě!
Nech mě mluvit!

b) **něčeho** = přestat něco dělat

Nechal studia.
= Přestal studovat.
Nechte toho!

4) **dopadnout pf.:**

a) = pořídit nějak

Jak jsi dopadl?
Věděl jsem, že **to s ním**
dopadne špatně.

b) impf. dopadat
Dopadl tvrdě na zem.
Policie **dopadla pachatele.**

dopad M

5) **jde to udělat** = je možné,
může se to udělat
Nešlo to tak, jak jsem si
představoval.

Koteletts (mürbe) klopfen
auf Koteletts Champignone
legen
Koteletts aufs Blech setzen

Kartoffeln auf Scheiben
aufschneiden

Kartoffeln waschen
Kartoffeln salzen
paprizieren, pfeffern

lassen (j-m) etw., j-n
Ich habe es auf dem Tisch
gelassen.

Ich habe ihnen die Hälfte gelassen. I have left them one half.
Laß mich!
Laß mich sprechen!

(von etw.) ablassen,
(etw.) unterlassen = aufhören
etw. zu machen

Er ließ vom Studium ab.
= Er hörte auf zu studieren.
Lassen Sie das! Hören Sie auf!

ausfallen, (irgendwie)
ankommen

Wie ist es dir ergangen?
Ich wußte, daß es mit ihm
schlecht ausfallen wird.

fallen; ertappen
Er fiel hart auf die Erde.
Die Polizei ertappte den Täter.

Einfall, Einschlag; Wirkung

man kann es machen

Es ging nicht so, wie ich mir
das vorstellte.

to tenderize the cutlets / chops
to lay mushrooms
on the cutlets / chops
to pile up the cutlets / chops
on the metal-plate
to slice (up) the potatoes

to wash the potatoes
to salt the potatoes
to add paprika, to pepper

to let, to leave (s. o.) s. th., s. o.
I have left it on the
table.

Leave me alone!
Let me speak!

to stop doing s. th.

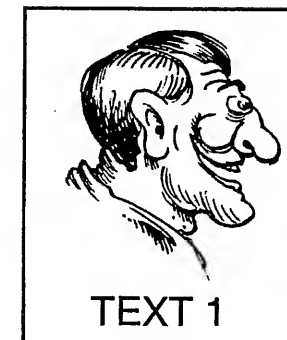
He discontinued his studies.
= He ceased studying.
Stop (doing) it!

to do (e. g. well, badly),
to get on (e. g. in an
examination); to turn out
How did you do?
I knew that it would turn out /
end badly with him.

to fall (down); to catch
He fell hard to the ground.
The police caught
the trespasser.

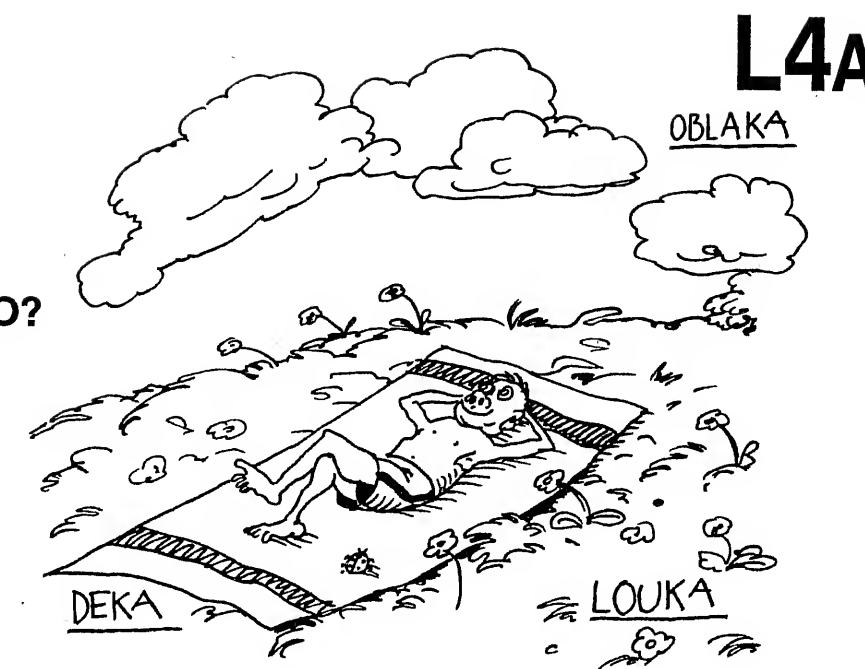
impact

It is possible to do it,
it can be done
It was not going in such
a way as I had imagined.

TEXT 1

JAK TO DOPADLO?

„Dočetl jsi knížku o doktoru Bábkovi a jeho příteli Emilovi?“ zeptal se mě po týdnu Thomas, kterého začátek příběhu o dvou přátelích pobavil. Při zpáteční cestě z Liberce jsme si totiž udělali malou zastávku v jedné vesnické hospodě – domácí jídlo nám moc chutnalo, a tak jsme se po obědě rozhodli pro malou siestu. Vytáhli jsme deky, rozložili se po louce, a protože se mi nechtělo jen tak se dívat do oblak, začal jsem si číst. Ostatní mě brzo přemluvili, abych jim četl nahlas. Humor nás všechny rozveselil a kniha nás spolu s výborným obědem inspirovala ještě dál. V autě se hovor točil kolem jediného tématu – jídla. Přátele zajímalo, jestli oba přátelé vydrží celých čtrnáct dní beze všech kontaktů a také jestli si poradí s jídlem. My sami, čím blíž k Praze, jsme dostávali stále větší hlad a začali si vymýšlet:

Co bychom si dali po celodenním výletu na lyžích?

Na co bychom měli chuť horký letní večer?

Co bychom nabídli hostům k občerstvení?

Co bychom si přáli k obědu pořádaném na naši počest?

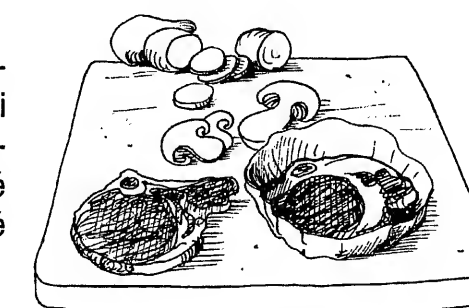
Co bychom si vybrali k snídani podávané do hotelového pokoje?

Co bychom byli schopni uvařit na ohni uprostřed přírody?

Inspirujte se! Nerozumíte některým názvům jídel? Podívejte se na str. 141.

Kotlety v alobalu

Naklepal jsem kotlety, osolil je, opaprikoval, oloupal brambory, nakrájel je na plátky, omyl a nakrájel žampióny. Z alobalu jsem vyrobil čtyři misky, položil do nich kotlety, nakladl na ně plátky žampiónů a osolených brambor a všechno zalil smetanou. Nakonec jsem alobalové misky nahoře uzavřel a narovnal je na plech elektrické trouby. Je také možné je dát na ohniště do popela.

Slavní strážníci kuchaře Trejbala

Jaromír Trejbal se – jako čtrnáctiletý – začal učit v Praze kuchařem. Jeho prvním slavným strážníkem byl prezident Masaryk. Připravil pro něj srnčí hřbet a plněného candáta. Roku 1928 odešel do Paříže,

kde se učil dva roky v luxusním podniku La Coupole Montparnasse. Odtamtud odešel do rezidence belgického krále Alberta 1., pro kterého připravoval především zeleninu – král byl velký sportovec. Po návratu do Paříže ho k sobě pozval Pablo Picasso, aby mu připravil jehně pečené v kůži ve žhavém popelu. Pro Marlen Dietrich dělal osmdesát druhů sendvičů denně. Když se dostal do hotelu Paris v Monte Carlu, vařil pro Gretu Garbo vařenou slepici v kalhotkách z nudlového těsta. Pro slavného českého houslistu Jana Kubelíka připravoval zase český jablečný závin nebo dušenou perličku v čočkovém šouletu a okurkový salát podle receptu Kubelíkovy maminky.

Ale abych se vrátil k Thomasově otázce. Jak dopadl pobyt Emila a jeho přítele na chalupě? Vydrželi tam celých čtrnáct dní? Knihu jsem dočetl, takže jsem Thomasovi kývl na souhlas. Rozhodl jsem se ale, že jim to hned neprozradím, a naopak je požádám, ať si každý konec domyslí.

Thomas si vzal slovo jako první: „Já si myslím, že to pro oba přátele dopadlo dobře – totiž že tam ty dva týdny vydrželi a získali tím chalupu. Pro jídlo si určitě chodili do města a nevadilo to, protože časopisu šlo jen o to, aby měl svou reportáž. A Emil s doktorem Bábkem se postarali o to, aby měl redaktor Kerblík o čem psát.“

„S takovým podvodem by nesouhlasili,“ nenechala ho domluvit manželka. „Když hra, tak hra. Živili se tím, co les dal, ale možná, že jim skutečně někdo donesl něco k jídlu. Oni sami by určitě nepodváděli!“

„Myslíš si, že by přistoupili na takovou hru se sebou samými jen pro něco tak materiálního, jako je získat chalupu? Omyl! V tom musí být něco jiného. Buď to celé považovali za velkou zábavu, při které si chtěli odpočinout, nebo hru hráli s někým jiným – např. s Kerblíkem. Chtěli vyzkoušet, jaký Kerblík je, co vydrží.“

Kdo má pravdu? Přečtěte si, jak příběh skutečně dopadl, a dovyprávějte ho přátelům.

Po první těžké noci byli sice Emil s doktorem Bábkem rozhodnutí se vrátit, ale Kerblíkovo chování v nich probudilo chuť si s ním hrát, tak jak to měl ve zvyku Emil: připravovat mu situace, ve kterých by se odhalovaly jeho vlastnosti, rozumí se, že očekávali vlastnosti negativní. Se zájmem sledovali první Kerblíkovo rozhodování: zvítězí v něm ambiciózní redaktor a zůstane s nimi na chalupě, nebo pohodlný Kerblík a vrátí se do města? Zůstal.

Po prvních hladových dnech se vyřešil problém s jídlem – do chalupy začali přicházet lidé z okolí za bábou kořenářkou, která v chalupě dříve žila, a Emil s doktorem Bábkem se rozhodli je léčit, protože s sebou přinášeli domácí jídla. Do města pro potraviny nakonec začal jezdit sám Kerblík, i když to podmínky pro získání chalupy nedovolovaly. Emil s doktorem Bábkem Kerblíkovi vyprávěli vymyšlené příběhy o svém přátelství a se zájmem sledovali, jaký je to konvenční a malý člověk. Zajímavé situace nastaly, když za ním přijela jeho přítelkyně. Po dvou týdnech strávených na chalupě se oba přátelé spokojeně vrátili domů, Emil o to spokojenější, že přítelkyně se s Kerblíkem rozešla a začala věnovat pozornost jemu. Chalupu od časopisu získali naštěstí ještě před tím, než vyšla Kerblíkova reportáž, protože ta se skutečnému pobytu podobala velmi málo.

(u)vařit – vařený
(u)péct (peču) – pečený

opékat – opékaný
(u)smažit – smažený
(u)grilovat – grilovaný
(po)dušit – dušený
(z)mrazit – zmrazený, mražený
míchat – míchaný

(u)mlít – mletý
(o)loupat – loupaný
(o)balit – obalený

(o)kořenit – kořeněný
(o)solit – osolený
(o)sladit – oslazený
spálit – spálený
připálit – připálený

kotleta
žampion
srnčí hřbet
plněný candát
jehněčí maso
slepice
nudle
omáčka
těsto
jablečný závin
perlička
kůže
plátek
elektrická trouba
ohniště
kuchař
strávník

Příslloví:

Láska prochází žaludkem. Liebe geht durch den Magen.
Jak k jídlu, tak k dílu. Wie beim Essen, so bei der Arbeit.

Nic se nejl tak horké, jak se to uvaří. Es wird nichts so heiß gegessen, wie es gekocht wird.

kochen – gekocht
backen, braten – gebacken

backen, braten – gebacken
rösten – geröstet
grillen – gegrillt
dünsten – gedünstet
frieren lassen – tiefgekühlt
mischen; umrühren –
gemischt, gerührt

mahlen – gemahlen
schälen – geschält
panieren – paniert

würzen – gewürzt
salzen – gesalzen
zuckern – gezuckert
verbrennen – verbrannt
anbrennen – angebrannt

Kotletet
Champignon
Rehziemer
gefüllter Sander
Lammfleisch
Henne
Nudeln
Soße
Teig
Apfelstrudel
Perlhuhn
Haut
Scheibe, Schnitt
el. Ofenröhre
Feuerstätte
Koch
Kostgänger

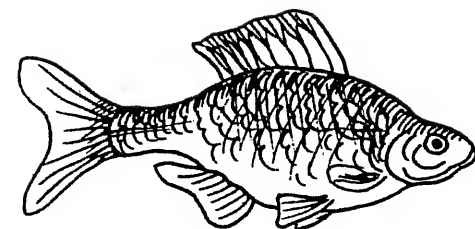
to cook, to boil – boiled
to bake, to roast – baked, roast
to roast, to grill – roast, grilled
to fry – fried
to griddle, to grill – grilled
to stew – stewed
to freeze – frozen
to mix (e. g. fruits); to stir (e. g. tea);
to scramble (e. g. eggs)
– mixed; scrambled
to grind, to mill – ground, milled
to peel, to pare – peeled, pared
to egg-and-breadcrumb, to batter
– au gratin
to spice – spicy
to salt – salted
to sweeten –sweetened
to burn – burnt
to burn a little – a little burnt

cutlet, chop
meadow mushroom, champignon
rump of deer
stuffed fish
lamb
chicken, hen
noodles
sauce
dough
strudel, apple turnover
guinea fowl, guinea hen
skin
slice
electric oven
fireplace
cook
boarder

The way to a man's heart is his stomach.
Slow with your jaws, slow with your paws,
eat till you sweat and work till you freeze.
Nothing is eaten so hot as it is cooked.
(e. g. time will show that it is not so serious as it appeared at first sight)

Roste jako z vody.
S jídlem roste chuť.
Umírám hladý.
Jde to jako po másle.
Má oči jako mandle.
Je na něho jako pes.
Je jako ryba bez vody.
Přilévá oleje do ohně.
Mám z toho husí kůži.

(Roste velmi rychle.)
(Kdo něco získal, chce ještě víc.)
(Mám hrozně velký hlad.)
(Jde to rychle, bez problémů.)
(Má velké hnědé oči.)
(Chová se k němu tvrdě, přísně.)
(Necítí se někde dobře, spokojeně.)
(Zvětšuje problémy.)
(Bojím se toho.)

Cv

4. a) Co z čeho pijete, jíte?

Co v čem vaříte, smažíte, připravujete?

Vzor: Nejraději (nejčastěji, většinou) piju pivo z plechovky.

pivo
čaj mléko
pomerančový džus
víno voda káva aperitiv
vajíčka brambory řízek
maso polévka
salát

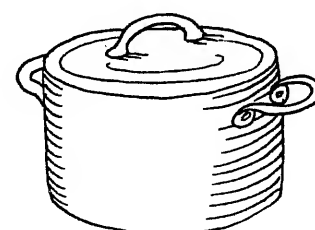

plechovka
(Büchse) (tin / US can)

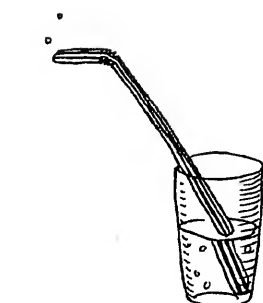
sklenička
plechovka láhev
šálek hrníček prkénko
brčko talíř džbán
hrnec pánev
mísa

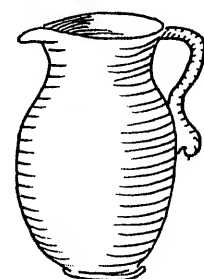
pánev (Pfanne) (pan)

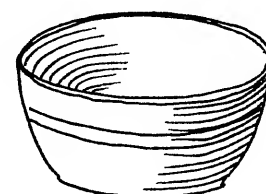
hrnec (Topf) (pot)

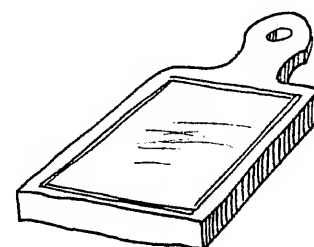
sklenička s brčkem
(Gläschen mit Strohalm)
(glass with quill)

džbán
(Krug) (jug, pitcher)

mísa, miska
(Schüssel, Schüsselchen)
(dish, bowl)

prkénko
(Schneidbrettchen)
(chopping board)

b) Co si dáte k čemu?

Vzor: K řízku si dám bramborovou kaši.

smažený řízek
grilované kuře snídane
káva ryba biftek
párek pečená kachna
přírodní kotleta uzené maso
zvěřina vepřová pečeně
dušená šunka roštěná
karbanátek

bramborová kaše
červené víno zákusek
hranolky zeleninový salát
chléb vajíčka zelí hořčice
vařené brambory s máslem
rýže špenát těstoviny
špagety knedlíky čočka
hrachová kaše
pivo

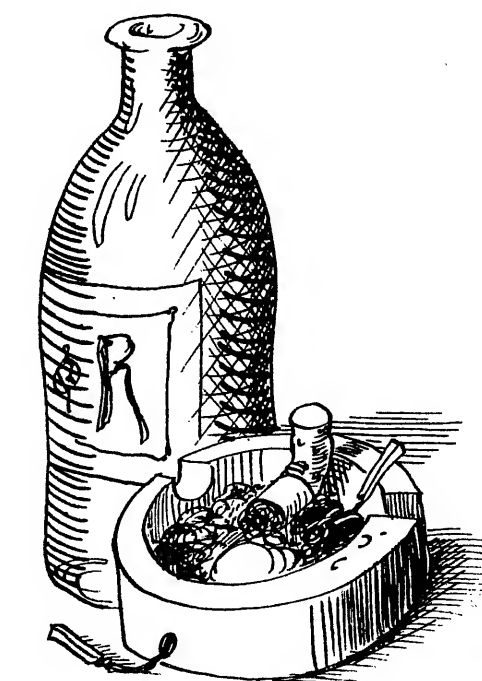
párek (Würstchen) (frankfurter) zvěřina (Wild) (venison, game)

5. a) V restauraci se zeptejte číšníka:

- na sůl a pepř, protože na vašem stole chybějí
- na určitou značku vína
- na druhy ovocných čajů
- na popelník, protože chcete kouřit, ale nevíte, jestli je to dovoleno
- na vázu, protože číšník ji nedonesl, i když si musel všimnout, že vaše partnerka má s sebou krásnou kytici

b) Řekněte číšníkovi:

- vybrali jste si stůl v rohu u okna
- ubrus je špinavý a chcete ho vyměnit
- chcete zavřít okno, protože je průvan
- pivo je teplé, chcete jiné
- polévka je přesolená
- maso je moc tvrdé
- do vína spadla moucha (Fliege) (fly)
- popelník je už plný
- jste nespokojený, protože čekáte už přes čtvrt hodiny na kávu
- účet není správný

6. Změňte podle vzoru:
Řekl mu, **ať odejde**. – Řekl mu, **aby odešel**.

Řekl mi	ať hodně odpočívám	
Požádal nás	ať ještě neodcházíme	
Poprosil mě	ať mu dovyprávím konec filmu	
Poradil mi	ať se obrátím na agenturu	
Doporučil mu	ať se stará sám o sebe	
Lékař nařídil	ať se vyhnu vedoucímu	
	ať se rozhodnu brzo	
	ať to nikomu neřekneme	
	ať se přestěhuje na venkov	
	ať přestanu kouřit	
	ať začnu pravidelně cvičit	
	ať zítra přinesu ten recept	

7. a) Tvořte věty, řekněte ve správném tvaru:

	NĚKOMU	NĚCO
Nařídil jsem	mé děti	vrátit se včas
Manželka nechala	já	večeře v ledničce
Neprozradil jsem	nikdo	ani slovo
Odmítl jsem	číšník	dát spropitné
Uspořádali jsme	kolegyně	malá oslava na počest narozenin
Firma poskytla	zaměstnanci	týden dovolené navíc
Sehnal jsem	dcera	kniha, kterou dlouho sháněla
Vyřešil jsem	rodiče	jejich problém s bytem
Sousedka tvrdila	ostatní	něco, co nebyla pravda
Vždycky splnil	všichni	všechno, co slíbil
Slíbil jsem	sekretářka	na odpoledne volno
Zkoušela jsem	„se“	dvoje kalhoty, ale žádné jsem nekoupila
Šéf dovolil	jen někdo	odejít dřív domů

8. a) Doplňte do vět: **PORADIT NĚKOMU NĚCO – PORADIT SI S NĚČÍM**

1. Neuměla _____ s předkrmem, takže jsme obědvali bez něho.
2. Neuměl mi _____, co mám dělat, proto jsem se musel rozhodnout sám.
3. Můj manžel je domácí kutil, se vším _____ sám.
4. _____ sousedce, které koření dát do omáčky.

b) Doplňte do vět: **NECHAT NĚČEHO (nějaké činnosti), PŘESTAT NĚCO DĚLAT**

L4A

1. Muž má _____ vejít dámu jako první.
2. Manželka mě (ne)_____ ani domluvit.
3. _____ hrát závodně tenis před dvěma lety.
4. _____ tenisu před pár lety.
5. Řekla jsem, že na večeři nepůjdu, ale on mě (ne)_____ přemlouvat.

9. Vyjádřete podmínku:

Poletíš k moři do Španělska v červenci?

Ano, ale jen **v tom případě, že** si budu moct vzít dovolenou.
Když (Jestli, jestliže) si budu moct vzít dovolenou, tak ano.

Přítel se vás ptá, jestli:	Odpovězte mu, že to uděláte, jestli(že), když, v tom případě, že:
jet na dovolenou k moři půjčit mu byt na víkend koupit si tuhle knihovnu jít dnes večer do divadla dovyprávět mu děj filmu odmítnout šéfovo pozvání na večeři	najít laciné ubytování blízko pláže odjet navštívit rodiče vejít se do pokoje budou lístky pozvat vás na skleničku manželce nebude dobře

10. Všimněte si významu prepozice „NA“:

(Beachten Sie die Bedeutung der Präposition „NA“:) (Take notice of the meaning of the preposition „NA“:)

a) **místo** (většinou na povrchu) – na otázku **kam? (na + Ak)** nebo **kde? (na + Lok)**
(Platz, meistens auf der Oberfläche) (place, mostly on the surface)

Změňte na větu s „kde?“:

Vzor: **Vystoupili jsme na Sněžku. – Byli jsme na Sněžce.**

Vy jste byli na Sněžce?

O vánocích pojedeme na hory.
Půjdem si prohlédnout hrad.
Vyšel jsem si ven na čerstvý vzduch.
Uvidíš to, až přejdeš na druhou stranu.
Položil jsem ti na stůl dopis.

Postavil jsem láhve na zem.
Přestěhoval se na kraj města.
Na Moravu teprve pojedeme.
Vzala si na sebe nový kostým.
Vyjeli jsme nahoru na terasu.

b) čas (na +Ak, Lok)

Řekněte ve správném tvaru:

Přišel na (poslední chvíle).

Kolik je hodin? – Bude čtvrt na (jedna).

Do školky přijímáme vždy na (podzim a jaro).

Říká se: Na (svatý Jiří) vylézají štíři. (Skorpione kriechen heraus)
(the scorpions creep out)

Přišel jen na (začátek) jednání. Na (konec) jednání jsem ho už neviděl.

Na (konec) schůze jsem už nečekal. Všechno důležité se projednalo už na (začátek.)

c) účel činnosti (na +Ak) (Zweck der Tätigkeit) (purpose of an activity)

Spojte podle významu:

Na co to je? = Nač to je?

Chodí k nám často	na cestu?	lístky	na ovoce
Zůstaneš	na šaty	pozdávka	na automobily
Děti už zítra odjedou	na návštěvu	továrna	na koncert
Máš peníze	na památku	voda	na konferenci
Půjčil si od nás peníze	na večeři?	mísa	na rozloučenou
Koupila si látku	na dovolenou	ubrousek	na prodej
Připijme si	na prázdniny	šaty	na otce
Kývl jsem	na ryby?	zboží	na mytí
Schoval jsem si to	na oběd	dopis	na čelo
Večer se stavím	na souhlas	památka	na večer
Půjdeš se mnou	na zdraví	obklad	na ruce
Pozvali nás	na pivo	pohled	na krajinu

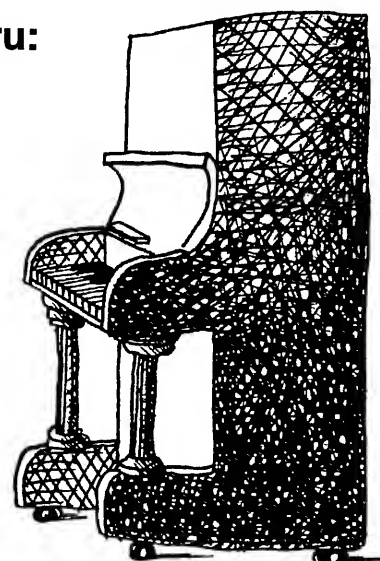
d) prostředek, nástroj (na +Ak, Lok), jejichž pomocí se děj uskutečňuje

(Mittel, Instrument, mit dessen Hilfe sich die Handlung verwirklicht)

(a tool by means of which the action is taking place)

Spojte podle významu a řekněte ve správném tvaru:

Hraje	na	klíč
Zvoní		kůň
Zamkl		kolo
Viděl to		piano
Jezdí		psací stroj
Píše		vlastní oči
Vaří		zvonek
		elektrický sporák
		kytara

□ 11. Slova v závorkách řekněte ve správném tvaru a přečtěte si humornou příhodu, která se stala českým turistům v Koreji.

Nač jsou mokré bílé ubrousky?

Servírky nám (začít) rozdávát mokré bílé ubrousky. Část skupiny si myslela, že si (ty ubrousky) máme umýt misky na stole, druhá část (tvrdit), že mokré ubrousek patří pod (sklenice) s (nápoj), aby (ochladit se), a další část ho (odmítnout) vůbec, protože prostě (nevědět), co s ním. Naštěstí nám servírky (ukázat), že si (ubrousek) máme umýt ruce, a to nám (líbit se). Venku i v restauraci bylo vlhké dusno jako v (prádelna) a mít osvěžené, mokré ruce (být) příjemné. Část skupiny naopak (funkce ubrousků) vylepšila a (použít) je jako obklad na čelo. To zase (přivést) servírky do (rozpaky), protože ubrousky musely vrátit. Nakonec je přece od našich lidí (vybrat) a (přinést) předkrm.

(Podle Františka Nepila z knihy Malý atlas mého srdce)

mokrá (naß) (wet), prádelna F (Waschraum) (wash house), osvěžit se pf. (sich erfrischen) (to refresh oneself)

□ 12. Zeptejte se kolegy, jestli bude dělat některou z následujících věcí.

Zahrajte dialog.

Vzor:	VY	– Přemýšlíš o tom, že změníš práci?
		– Chceš změnit práci?
		– Změnil bys práci, kdyby to bylo možné? (kdyby to šlo?)
	ON	– Chtěl bych, ale zatím nemůžu najít (sehnat) nic jiného. to není možné.

- změnit práci
- nechat studia češtiny
- odmítnout jejich prosbu
- vzít s sebou na dovolenou bratrovy děti
- sama uvařit večeři pro hosty
- uspořádat oslavu narozenin
- vylepšit svůj byt
- přestěhovat se do většího bytu
- přemluvit manžela(-ku), abyste jeli s námi

□ 13. Váš přítel, vaše přítelkyně asi: hraje na kytaru

koupil(a) si chalupu na horách
drží dietu, protože chce zhubnout
sbírá kuchařské recepty
pořádá zahradní večírek
stráví dovolenou v přírodě pod stanem
našel (našla) si práci v bance
chce se přestěhovat kvůli práci do Brna
nemůže si zvyknout na práci v obchodě

Vzor: VY – Hraješ na kytaru?
ON(A) – Ne, teď už ne.
VY – Ale dřív jsi hrál(a), ne?
ON(A) – Ale ano, na univerzitě jsme hráli hodně, ale potom jsem toho nechal(a).

14. Rodina slov: MYSLET (MYSLIT)

myslet / pomyslet na něco
myslet si / pomyslet si něco
domýšlet (si) / domyslet (si) něco

domýšlet se / domyslet se

být namyšlený, -á, -é

pomýšlet / pomyslet na něco

promýšlet (si) / promyslet (si) něco
přemýšlet o něčem / —
rozmyšlet (si) / rozmyslet (si) něco

rozmyšlet se / rozmyslet se

smýšlet něco o něčem / —

— / usmyslet si něco — úmysl

vmýšlet se / vmyslet se do něčeho

vymýšlet (si) / vymyslet (si) něco —
výmysl

zamýšlet se / zamyslet se nad něčím

myšlenka – mysl – myslitel

an etw. denken	to think of s. th.
sich etw. denken	to think
etw. zu Ende denken (hinzudenken)	to think s. th. to the end (to infer)
sich etw. denken, vorstellen (können), erdenken	to infer
dummstolz sein	to be conceited / pretentious
etw. beabsichtigen, an etw. denken	to think of (s. th., doing s. th.) to envisage (s. th.)
etw. durchdenken	to think s. th. over
über etw. nachdenken	to think about s. th.
sich etw. überlegen	to think s. th. over / to change one's mind
überlegen, sich besinnen / sich anders besinnen	to think twice / to change one's mind
eine Meinung über etw. haben	to have a . . . opinion of s. th.
sich etw. fest vornehmen, sich etw. in den Kopf setzen — Absicht	to set one's mind on s. th. — intention
sich hineindenken, sich in etw. versetzen	to visualize s. th.
etw. ausdenken — Fiktion, Hirngespinnst, Erdichtung	to devise, to think out; to fabricate — fabrication, invention
über etw. nachdenken, in Gedanken versinken	to think about s. th., to spare a thought for s. th.
Idee, Gedanke – Sinn, Geist – Denker	idea – mind – thinker

Rozumíte frázím?

Mám na mysli tu včerejší příhodu.

Je mi to proti mysli.

Přísluví: Veselá mysl – půl zdraví.

Myslí mu to dobře.

Myslí jen na sebe.

Moc si o sobě myslí.

Myslí si o tom svoje.

Myslí to s ním dobře.

Je myslím doma.

(Mluví o té příhodě.)

(Je to proti mým názorům.)

(Veselá nálada prospívá zdraví.)

(Je chytrý.)

(Stará se jen o sebe.)

(Je domýšlivý.) (Er ist eingebildet.) (He is conceited.)

(Má na to svůj jiný názor.)

(Snaží se mu pomoci.)

(Je asi doma.)

a) Doplňte ve správném tvaru:

Myslí na _____
(jeho kolegyně – kolega Černý – kolegyně Claudia – pozvaní hosté –
přítelova nabídka – přátelská pomoc – středeční recepce)

Nemyslí si o _____ nic špatného.
(jeho kolegyně – kolegová kariéra – přítelova slova – bratrova
manželka – sousedovy děti – redaktor Procházka)

Už ses zamyslel nad _____ ?
(plány na léto – tvá slova – vhodná odpověď – ty dvě dívky
– téma, které si chceš vybrat – to, odkud ho znáš)

b) Doplňte spojovací výrazy:

1. Myslím, _____ už to brzo začne. 2. Přemýšlím o tom, _____ jsi řekla. 3. Už jsem vy-
myslel, _____ to uděláme. 4. Myslím, _____ by to šlo. 5. Musíme si promyslet, _____
pojedeme v létě. 6. Celý den myslím na to, _____ včera nepřišel. 7. Už sis rozmyslel,
_____ s námi půjdeš? 8. Už ses zamyslel nad tím, _____ moc jsi jí ublížil? 9. Dobře si
to promyslete, _____ odpovíte. 10. Přemýšlel jsi o tom, _____ hostů pozveme? 11. Teď
promýšlím, _____ jídelníček hostům nabídnu.

(že, proč, co, jak, jaký, než, kam, kolik, jestli)

§ 15 VERBÁLNÍ ADJEKTIVUM PASÍVNÍ

(Verbales Passivadjektiv)

(Passive verbal adjectives)

– tvoří se z **pasivní formy slovesa** (perfektivního a imperfektivního)
(bildet man aus der passiven Form des Verbes) (it is formed from the passive form of the verb)

Př.: **koupený** oblek – (oblek byl) **koupen** + **-ý, -á, -é**
zaplacený účet – (účet byl) **zaplacen** + **-ý, -á, -é**

platit	–	placen	–	placené služby	gezahlte Dienste	paid services
zaplatit	–	zaplacen	–	zaplacený účet	bezahlte Rechnung	paid bill
vysvětlit	–	vysvětlen	–	vysvětlený problém	erklärtes Problem	explained problem
					(schon fertig)	
vysvětlovat	–	vysvětlován	–	vysvětlovaný problém	erklärtes Problem	problem which is being explained
					(gerade jetzt)	
přečíst	–	přečten	–	přečtená kniha	durchgelesenes Buch	book which has been read
zapomenout	–	zapomenut	–	zapomenutá taška	vergessene Tasche	forgotten bag
dosáhnout	–	dosážen	–	dosážený výsledek	erreichtes Resultat	achieved result
přijmout	–	přijat	–	přijatý kandidát	angenommener Kandidat	admitted candidate

Pozice ve větě:

Vrátil jsem se **pro zapomenutou knihu**. (Ich kam für das vergessene Buch zurück.)

1. 2. (I returned for the book I had forgotten.)

Vrátil jsem se **pro knihu zapomenutou na stole**. (Ich holte das auf dem Tisch vergessene Buch.)

1. 2. (I returned for the book which I had forgotten on the table.)

□ 15. Změňte pomocí zájmena „který, -á, -é“:

Vzor: Vrátil jsem se **pro zapomenutou knihu**. –

Vrátil jsem se **pro knihu, kterou jsem zapomněl (na stole)**.

1. Vyhodil jsem **přečtené** noviny.
2. Diskutovali jsme o **přečtené** zprávě.
3. Delegace **přijatá** primátorem Prahy si prohlédla radnici.

4. Se **zaplaceným** účtem jsem se vrátil pro zboží.
5. **Zakoupené** zboží vám dovezeme dnes večer.
6. **Vybrané** zboží dávejte do košíku.
7. A tady budou sedět hosté **pozvaní Petrem**.
8. Věci **připravené včera večer** jsem jen rychle hodil do kufru.

□ 16. Doplňte názvy jídel nebo potravin (pomůže vám str. 141) !

vařený	_____	kuře
pečený	_____	zelenina
opékaný	_____	špenát
smažený	_____	kompot
grilovaný	_____	slepice
dušený	_____	jehněčí maso
zmražený, mražený	_____	párek
míchaný	_____	květák
mletý	_____	řízek
(o)loupaný	_____	cukr = karamel
obalený, obalovaný	_____	omáčka
kořeněný	_____	pepř
osolený	_____	čaj
oslazený	_____	maso
pálený	_____	brambory
připálený, spálený	_____	jídlo

§ 16 SLOVESA S PREPOZICÍ „NA“

NA + AKUZATIV

čekat / počkat **na** (kolegu)
dbát, nedbat / – (na pořádek)

warten auf (den Kollegen)
(nicht) achten auf
(die Ordnung)

to wait for (a colleague)
to take care (of), (not) to
keep (order); to pay
(no) attention to
(e. g. gossip)

dívat se / podívat se **na** (film)
= hledět / pohlednout **na** (hodinky)
chystat se **na** (cestu) / –
= připravovat se **na** (cestu)

s. (den Film) ansehen
schauen auf (die Uhr)
sich vorbereiten auf
(die Reise)

to watch (a film)
to look at (one's watch)
to get ready for
(the journey)

koncentrovat se na / – (studium)
– soustředit se na (studium)
kývat / kývnout na (souhlas, známého)

myslet / pomyslet na (rodinu)
odpovídat / odpovědět na (otázku)
pamatovat se na / – (tu nehodu)
 (pamatovat si + Ak)
připravovat se / připravit se na
 (konkurs)
být připravený, -á, -é na (konkurs)
ptát se / zeptat se na (číslo telefonu)

působit = mít vliv / zapůsobit na
 (žáky)

reagovat / zareagovat na (otázku)
smát se / usmát se na (kolegu)

x smát se někomu, něčemu
spoléhat se / spolehnout se na (přítele)
stačit na / – (práci)

stěžovat si / postěžovat si na
 (podmínky)
těšit se na / – (dovolenou)

ukazovat / ukázat na (nedostatky)

upozorňovat / upozornit na (chyby)

vyptávat se / vyptat se na (detaily)

vzpomínat si / vzpomenout si na
 (jeho jméno)

volat / zavolat na (známého)

zapomínat / zapomenout na (povinnosti)
zlobit se / rozzlobit se na (děti)

zvykat si / zvyknout si na (jiné
 podmínky)

žárlit / zažárlit na (jeho úspěchy)

s. konzentrieren auf (das
 Studium)
 zuwinken, nicken (zum
 Zeichen der Zustimmung,
 dem Bekannten)

denken an (die Familie)
 antworten auf (eine Frage)
 s. erinnern an (den Unfall)
 (sich merken)

s. vorbereiten auf (den
 Wettbewerb)

vorbereitet sein auf (den W.)
 fragen nach (der
 Telefonnummer)

wirken = Einfluß haben auf
 (die Schüler)

reagieren auf (die Frage)
 lachen / lächeln auf (den
 Kollegen)

über j-n, etw. lachen
 s. verlassen auf (den Freund)
 (der Arbeit) gewachsen sein,
 (die Arbeit) bewältigen
 s. beschweren über (die
 Verhältnisse)
 s. freuen auf (den Urlaub)

zeigen auf (die Mängel)

aufmerksam machen auf
 (die Fehler)
 sich erkundigen über
 (die Details)
 sich erinnern an (seinen
 Namen)

rufen auf (den Bekannten)

vergessen auf (die Pflichten)
 sich ärgern über (die Kinder)
 (den Kindern) böse werden
 s. gewöhnen an (andere
 Bedingungen)

eifersüchtig sein / werden auf
 (seine Erfolge)

to concentrate on
 (one's studies)
 to nod (in agreement,
 to an acquaintance)

to think of (one's family)
 to answer (a question)
 to remember (that
 accident) (to remember)

to prepare for
 (the competition)

to be prepared for (the c.)
 to ask about (the
 telephone number)

to make an impact =
 to have an influence
 on (the pupils)

to react to (a question)
 to smile at (a colleague)

to laugh at s. o., s. th..
 to rely on (a friend)
 to be able to cope with
 (the work)

to complain of / about
 (the conditions)
 to look forward to
 (the holiday)

to point out
 (the shortcomings)

to call attention to
 (the mistakes)

to inquire about
 (the details)

to recall (his name)

to call to
 (an acquaintance)

to forget (one's duties)
 to be / to get angry at
 (the children)

to get used to
 (other conditions)

to be / to become jealous
 of (his successes)

NA + LOKÁL

– / **dohodnout se na** (termínu)

domlouvat se / domluvit se na
 (termínu)

podílet se na / – (činnosti)

stát = trvat na / – (svém názoru)

zakládat se na / – (těchto faktech)

být založen, -a, -o na (faktech)

záležet na / – (příteli)

záviset na / – (počasí)

být závislý, -á, -é na (počasí)

usnášet se / usnést se na
 (programu jednání)

vereinbaren (den Termin)

to agree upon
 (the deadline)

verabreden (den Termin)

to be negotiating /
 to negotiate
 (the deadline)

teilnehmen an (der Tätigkeit)

to take part in
 (an activity)

bestehen auf (seiner
 Meinung)

to insist on (one's
 opinion)

beruhen auf

to be based on
 (these facts)

(diesen Fakten)

sich gründen auf

to be based on
 (the facts)

(den Fakten)

abhängen von (dem Freund)

to depend on (a friend)

abhängen von (dem Wetter)

to depend on
 (the weather)

abhängig sein von
 (dem Wetter)

to be dependent on
 (the weather)

beschließen (das

to decide upon
 (the agenda)

Verhandlungsprogramm)

A: Na čem jste se dohodli?

B: Na tom, že pojedeme až v sobotu ráno.

**A: Vůbec ti nezáleží na tom, co si
 o nás budou myslet!**

**B: Ne, záleží mi jen na tom, co je
 pro nás důležité.**

A: Pamatuješ se na mého kolegu?

**B: Ale ano. Těší mě, že vás zase
 vidím.**

A: Vůbec nemyslíš na to, co odpovídáš!

**B: Promiň, nesoustředil jsem se. Myslel
 jsem na něco jiného.**

A: Pojedete o víkendu

na chalupu?
B: To závisí na počasí.

A: Už jsi připravená?

**B: Na koncert ano, ale ještě musím
 krátce zavolat.**

A: Nechceš zůstat na večeri?

B: Nemůžu, čeká na mě manžel.

A: Kdy vyjedeme?
B: To záleží na tobě. Jestli všechno včas připravíš, můžeme vyjet brzo.

A: Co mu je? Nevypadá dobře.
B: Stěžuje si na bolesti hlavy.

A: Už sis zvykl na nového kolegu?
B: Velmi rychle. Jsem rád, že s ním pracuju, můžu se na něj ve všem spolehnout.

A: Na koho jsi to kýval?
B: To byl můj kolega z práce.

A: Myslíš, že na tu práci stačíš sám?
B: Neboj, nedělám to poprvé.

A: Pozvali nás na návštěvu. Trefíš k nim?
B: Ne. Ale zavolám jim a vyptám se podrobně na cestu.

A: Tak co? Už se chystáte na stěhování?
B: Ani nám to nepřipomínej! Ještě jsme nezačali.

Cv

□ 17. Vyberte vhodné synonymum:

Jsi na velkém omylu!

Byl jsem na pochybách, jestli to mám přijmout, nebo ne. Na svou omluvu uvedl, že o tom nevěděl.

Pohlédl na svého kolegu, jako by mu chtěl říct, že s ním nesouhlasí.

Pořád přemýšlíš o hloupostech.

Vyptej se pořádně na cestu, abychom nezabloudili.

Sice stále ukazuje na nedostatky, ale sám nehne ani prstem.

Lidi vždycky závidí. Proto nikdy nedbám na řeči.

Myslím, že na tu práci sám nestačí.

Celá rodina se už chystá na dovolenou.

Nechci tě do ničeho nutit. Závisí to jen na tobě, jak se rozhodneš.

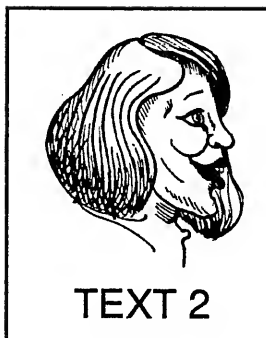
Hodně na něj zapůsobilo, jak jste mu pomohli.

Je na něj ve všem spolehnutí.

Na svých slovech si stojím. Pravdu mám já.

Nemohli jsme se dohodnout, kdy vyjedeme.

podívat se
upozorňovat
zeptat se
mýlit se
říct
nevšímat si
záležet
mít vliv
nevědět
myslet na
připravovat se
domluvit se
spolehnout se
dokázat (něco)
udělat
trvat

OTA PAVEL: NEJDRAŽŠÍ VE STŘEDNÍ EVROPĚ

Maminka strašně¹ toužila jet před válkou² do Itálie. A tak se vždycky na jaře ptala tatínka: „Leošku, pojedeme letos?“ Můj tatínek Leo obvykle³ odpověděl, že právě letos nemáme dost peněz a že podle jeho názoru je to na Berounce o moc lepší. Můj tatínek měl totiž úplně jiné starosti⁴. V popředí⁵ jeho zájmu stál obchod a ryby. Rybám však dával přednost, a to byla škoda pro naši rodinu a také pro švédskou firmu Elektrolux, kde dělal obchodního cestujícího⁶ s ledničkami a vysavači⁷. Často se ztratil⁸ z obchodní cesty a našli ho obvykle na Berounce, jak chytá ryby⁹. Jeho láska k rybám vyvrcholila¹⁰ rozhodnutím, že zakoupí pro naši rodinu rybník¹¹ i s kapry. Budeme mít nejen vlastní¹² kapry, ale ještě na nich vyděláme hodně peněz. Maminka se na to dívala dost skepticky, ale moc neprotestovala, protože tatínek při takové příležitosti¹³ dost křičel.

A tak tatínek začal hledat rybník podle svých představ¹⁴. Nenašel ho. Až za ním přišel jeden známý, pan doktor Václavík, jestli by nechtěl koupit jeho ryby. Tatínek se jen zeptal. „Co by to stálo, pane doktore?“ „Deset tisíc. Přinesu vám účet, abyste viděl, kolik jsem dal před lety za malé kapry. Od té doby hodně vyrostli¹⁵. Však uvidíte.“ Tatínek na to jen: „Vám já věřím, pane doktore.“

A šli se podívat na kápry. U rybníka vytáhl pan doktor Václavík z kapsy¹⁶ housku, půlku hodil do vody a najednou se z vody vynořilo¹⁷ velké tělo kapra a houska zmizela¹⁸. To tatínkovi stačilo. Zajel domů pro všechny naše peníze a rybník s kapry byl náš.

Blížil se podzim a s ním výlov¹⁹ našeho prvního rybníka. Naše rodina se připravovala na ten den jako na velký svátek. Tatínek si vzal u své firmy volno, k rybníku přijeli naši příbuzní i s rodinami a mnoho dalších hostů. Výlov začal. Z rybníka začala vytékat²⁰ voda a na kapry čekaly dva nákladní automobily²¹ značky Praga. K svačině²² byly teplé buřty, housky a pivo. Nálada stoupala, jen tatínek nepil.

Ve tři hodiny v rybníku zbylo už jen málo vody. Napětí²³ stoupalo. V tomto okamžiku už se měli objevovat kapři. Ale nic se neobjevovalo. A tatínek bledl²⁴. Ve vodě opravdu nic nebylo, až na jednoho kapra. Tatínek kapra poznal a zaúpěl²⁵. Všichni se rozesmáli, kromě mé maminky a mého tatínka. Ten nejdřív seběhl k rybníku a prohlížel si rybu, jako by poprvé v životě viděl kapra. Potom se rozeběhl k vile pana doktora Václavíka, rozhodnutý vyřídit²⁶ celou záležitost²⁷ boxerským způsobem²⁸. Pan doktor však odjel s paní na dovolenou do Itálie.

K večeři jsme měli ten den kapra. Maminka s tatínkem pochopitelně nemluvila, a jen když tatínek řekl: „Když jsme ho zaplatili, tak si ho, děti, sníme,“ maminka dost vztekla²⁹ prohlásila³⁰, že to je trochu drahá večeře. A v tom měla pravdu. Byl to pravděpodobně³¹ nejdražší kapr nejen v Čechách, ale v celé střední Evropě. Stál tatínka rovných jedenáct a půl tisíce.

Uběhlo³² pár let. Tatínek v nich prodával ledničky a vysavače a chytal ryby na Berounce. Jednou zase seděl ve své kanceláři, když vešel – pan doktor Václavík. Tatínek nejdřív vztekem zrudl³³, ale pak se uklidnil a nic neříkal. Něco mu říkalo, aby počkal, že všechno teprve přijde.

„Přišel jsem za vámi, protože manželka chce koupit ledničku. Víím, že nám nejlépe poradíte.“ A usmál se na tatínka.

„Samozřejmě, pane doktore, Doporučuji vám typ GV, systém Platr-Munters s mramorovou deskou³⁴ nahoře, cena deset tisíc tři sta padesát korun.“ Pan doktor Václavík nevěděl nic o systému Platr-Munters, ale prohlédl si ledničku a byl velmi spokojený. Navíc se mu líbila ta mramorová deska nahoře. Tatínek mu nabídl koňak a vyprávěli si. Nakonec mu tatínek slíbil, že firma sama dopraví³⁵ ledničku do tří dnů, ale že musí zaplatit hned. Pan doktor zajel do banky pro peníze, vrátil se za hodinu a zaplatil.

Po odchodu pana doktora zavolał tatínek do skladu³⁶: „Máte tam nějakou starou ledničku?“ „Jedna se tu ještě najde.“ Tatínek přikázal³⁷, aby z ní vyndali vnitřek³⁸, takže zůstala jen prázdná bedna³⁹. Zabalil⁴⁰ ji do obalu⁴¹ Made in Sweden a myslel na to, že ten rybník byl také na první pohled krásný. A poslal ledničku panu doktoru Václavíkovi.

Pan doktor si zavolał montéra, aby stroj zapojil⁴². Ten utekl⁴³, že s tím nechce mít nic společného. Okamžitě vztekle telefonoval tatínkovi, ale tatínek na to řekl: „Jó, pane doktore, to se nedá nic dělat. To je jako s tím rybníkem. Ten taky neměl vnitřek a jinak vypadal moc hezky.“ A položil sluchátko⁴⁴.

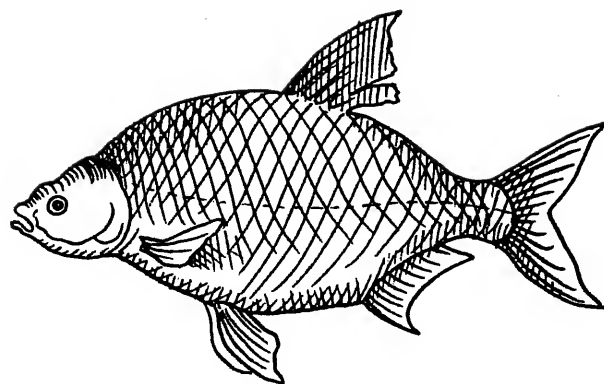
Pan doktor Václavík si to nepřijel vyřídit s tatínkem boxerským způsobem. Ale museli mít u Václavíků smutný⁴⁵ večer, stejně jako my po výlovu rybníka. Vždyť⁴⁶ koupili nejdražší bednu nejen v Čechách, ale v celé střední Evropě.

Berounka (Fluß SW von Prag) (a river southwest of Prague)

(Adaptace)

1 – schrecklich, riesig, 2 – Krieg, 3 – gewöhnlich, 4 – Sorgen, 5 – im Vordergrund, 6 – Geschäftsreisender, 7 – Staubsauger, 8 – sich verlieren, 9 – fischen, 10 – gipfeln, 11 – Teich, 12 – eigen, 13 – Gelegenheit, 14 – Vorstellungen, 15 – wachsen, 16 – Tasche (bei der Kleidung), 17 – auftauchen, 18 – verschwinden, 19 – Abfischung (des Teiches), 20 – ausfließen, 21 – LKW, 22 – Jause, 23 – Spannung, 24 – blaß werden, 25 – aufjammern, 26 – erledigen, 27 – Angelegenheit, 28 – Art, 29 – wütend, 30 – erklären, 31 – wahrscheinlich, 32 – verlaufen, 33 – rot werden, 34 – Marmorplatte, 35 – transportieren, 36 – Lager, 37 – befehlen, 38 – das Innere, 39 – Kiste, 40 – einpacken, 41 – Verpackung, 42 – einschalten, 43 – weglaufen, 44 – Hörer, 45 – traurig, 46 – ja

1 – very much, 2 – war, 3 – usually, 4 – preoccupations, 5 – in the foreground, 6 – commercial traveller, travelling salesman, 7 – vacuum cleaner, 8 – to get lost, 9 – to go fishing, 10 – to culminate, 11 – pond, 12 – (our) own, 13 – occasion, 14 – the way he imagined it, 15 – to grow up, 16 – pocket, 17 – to rise (to the surface), 18 – to disappear, 19 – (fish-pond) clearance, 20 – to flow out, 21 – lorries, 22 – snack, 23 – tension, 24 – to grow pale, 25 – to groan, 26 – to settle, 27 – affair, 28 – like a boxer, 29 – furiously, 30 – to declare, 31 – probably, 32 – to elapse, 33 – to turn red, 34 – marble board, 35 – to transport, 36 – warehouse, 37 – to order, 38 – interior, 39 – box, case, 40 – to wrap (up), 41 – cover, wrapping, 42 – to plug in, 43 – to run away, 44 – receiver, 45 – sad, 46 – well (indeed)

□ 18. Řekněte synonymem:

1. Vždycky **toužila po tom**, co nemohla mít. 2. Letos začala zima dřív než **vloni**.
3. **Vydělává** jen pár tisíc měsíčně. 4. **Dělá si starosti** o svého syna. 5. **Za** to kolo **jsem dal** deset tisíc korun. 6. Za hodinu **jsem zpátky**. 7. **Blíží se** podzim. 8. **V tom okamžiku** zazvonil telefon. 9. Mám **řadu** problémů. 10. Firma vám **dopraví** zboží až domů. 11. **Šéf prohlásil**, že je se mnou spokojený. 12. **Až na** jednoho hosta **tam nikdo nebyl**.

□ 19. Doplněte prefixy:

1. (vy-/za-) ____ndal jsem z kapsy klíče a (ode-/za-) ____mkl jsem.
2. O dovolené jsem (ob-/pro-) ____jel celé Švýcarsko.
3. Teď musím (do-/od-) ____jet pro děti do školky, (do-/při-) ____vezu je domů a ve tři jsem zpátky.
4. Někdo zaklepal a (při-/ve-) ____šel. Hned se (roz-/s-) ____loučil a (ode-/do-) ____šel.
5. Doporučuju vám, abyste si (do-/vy-) ____jeli nahoru na terasu. Je odtud hezký (po-/vý-) ____hled na město.
6. Z okna (pro-/vy-) ____hlédla dcera a něco na mě křičela.
7. (do-/se-) ____běhl jsem dolů do recepce, kde na mě čekala návštěva.
8. Z čekárny někdo rychle (vy-/se-) ____běhl a běžel za vlakem, který už (vy-/od-) ____jížděl.
9. Pavel není doma. Mám mu něco (vy-/za-) ____řídít?
10. (roz-/do-) ____hodl se, že mu všechno vrátí.
11. (roz-/do-) ____hodli se na obchodu.

□ 20. Řekněte ve správném tvaru:

Hned na začátku (válka) vzali Němci (tatínek) rybník. Rybník se stal (tatínkova láska). Často chodil k (on) za (kapři). Když (oni) hodil do (voda) (houska), objevili se a za (chvíle) zmizeli s (houska) pod (voda). Chodil tam za (světlo) i za (tma). Jednou v (noc) mě probudil. Oblékl jsem se. Něco se stalo a já nevěděl co. Sešel jsem ze (schody), stál tam tatínek se (sekera) v (ruka). „Pojď,“ řekl (já). Šel jsem za (on) po (tvrdý sníh), pod (nohy) to dělalo řach-řach. Když jsme došli k (rybník), tatínek udělal nejdřív do (led) (díra). Obrátil se ke (já): „Za (okamžik) připlavou.“ Za několik (sekundy) se opravdu kapři objevili. Tatínek si s (kapři) nejdřív hrál jako s (děti) a potom je začal vytahovat z (voda) a dávat do (pytel). Teprve teď jsem to pochopil: tatínek nemohl nechat (kapři) (Němci). Strašně jsem se bál, ale

nosil jsem je na (záda) v (pytel) domů a maminka je dávala do (vana a hrnce).
 Ráno jsme byli zmrzlí a rybník byl prázdný. Ještě ten den jsme začali vyměňovat
 (kapři) za (mouka, cukr, chléb, cigarety). Bylo před (vánoce) a kapři (my) otvírali
 dveře do (všechny domy).

(Volně podle Oty Pavla: Kapři pro wehrmacht)

sekera F (Hacke) (axe), **pytel** M – Gen pytle (Sack) (sack), **díra** (Loch) (hole), **vana** (Wanne)
 (bath, tub)

21. Spojte podle významu:

vyřídít	přátelům o svém životě
zapojit	mi málo peněz
utéci (-ct), uteču, utekl	před deštěm
zbýt	ze skříně kabát
rozběhnout se	kolegovi vzkaz
poradit	návštěvě koňak
nabídnout	novou ledničku
vyprávět	ten nejlepší způsob řešení
dávat přednost	z kapsy řidičský průkaz
protestovat	za autobusem
vyndat	proti jeho slovům
vytáhnout	práci před odpočinkem

Gr

§ 17 TVOŘENÍ SUBSTANTIV – NÁSTROJE, PROSTŘEDKY

(Instrumente, Mittel) (tools, means)

Tvoříme je většinou od sloves (ale také od substantiv) sufixy:

(Man bildet sie meistens von Verben, aber auch von Subst., mit den Suffixen:)

(They are usually formed from the verbs, but also from the substantives, by means of the following suffixes:)

-dlo: **mýdlo, umývadlo, zrcadlo, letadlo, vozidlo, stínidlo, platidlo,**
 Seife Waschbecken Spiegel Flugzeug Fahrzeug Lichtschirm Zahlungsmittel
 soap washbasin mirror aircraft vehicle (lamp) shade (legal) tender

lepidlo, opěradlo, držadlo, prádlo, prostěradlo, strašidlo, čerpadlo
 Klebstoff Rückenlehne Halter Wäsche Leintuch Gespenst Schöpfwerk Pumpe
 adhesive armrest handle linen (bed) sheet ghost pump

-tko: **pravítko** (x pravidlo = zákon), **lízátko, řídítko, párátko, měřítko, razítko**
 Lineal Regel Gesetz Lutscher Lenkstange Zahnstocher Maßstab Stempel
 rule(r) rule law lollipop handle-bar toothpick scale stamp

-ivo: **palivo, léčivo, krmivo, hnojivo, pečivo,** **kladivo, učivo** **L4B**
 Brennstoff Arzneimittel Futter Dünger Gebäck Hammer Lehrstoff
 fuel medicament fodder fertilizer bread, rolls and pastry hammer curriculum

-ník: **kapesník, deštník, ručník, slovník, ceník, deník,**
 Taschentuch Regenschirm Handtuch Wörterbuch Preisliste Tagebuch, Journal
 handkerchief umbrella towel dictionary price list diary

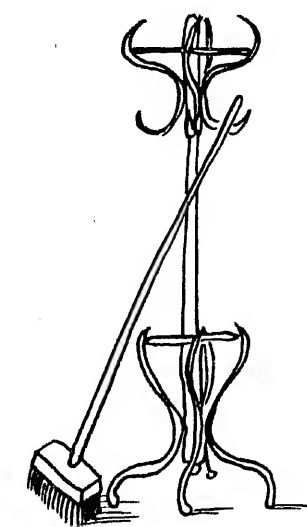
pilník, šatník, seník, desetník
 Feile Kleiderschrank Heuscheuer Zehner
 file wardrobe hayloft ten-heller piece; ten-penny

-ák: **držák, smeták, věšák, padák, šroubovák, leták**
 Halter Besen Kleiderhaken Fallschirm Schraubenzieher Flugblatt
 holder mop clothes stand parachute screw-driver leaflet

-č: **vaříč, počítač, vysavač, kartáč, květináč, koláč**
 Kocher Computer Staubsauger Bürste Blumentopf Kuchen
 cooker computer vacuum cleaner brush flowerpot cake

-ka: **žehlička, pračka, lednička, hračka, přikrývka, vrtačka, vysílačka**
 Bügeleisen Waschmaschine Kühlschrank Spielzeug Decke Bohrmaschine Sender
 flatiron washing machine refrigerator toy blanket drill transmitter

-ice: **sklenice, učebnice, družice, náušnice, stavebnice, hadice, kružnice**
 Glas Lehrbuch Satellit Ohrring(e) Baukasten Schlauch Kreis
 glass textbook satellite earring(s) brick-box hose circle

Cv

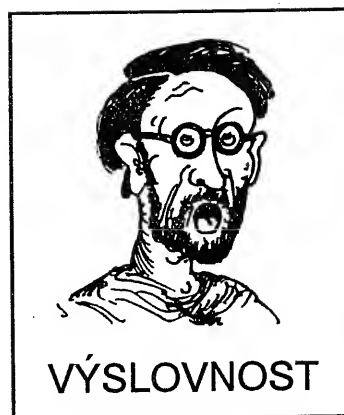
22. a) Od kterého slova byla vytvořena substantiva:

vstupenka, počítač, ukazovátko, deštník, pračka, věšák, ručník, platidlo, lepi-
 dlo, šatník, sedadlo, sedačka, měřítko, držák, padesátník, padák, sklenička,
 lednička, řídítko

b) Co jsou (je)

potřeby domácího kutila?
 kuřácká potřeba?
 předměty v koupelně?
 k jídlu?

H – CH

Wurf	throw(ing)
er wird werfen	he will throw
er wird (auf)werfen	he will heap / pile up
Bewegungen	movements, motions
Hüttenwerk	smeltery
vorbeihuschen	to twinkle
Hunger	hunger
Bemühung	endeavour, effort
dicht	compact, dense
er streichelt	he strokes, caresses
recht, willkommen	(e. g. to come in) handy

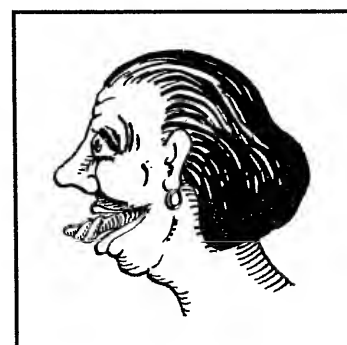
hod	–	chod
hodí	–	chodí
nahází	–	nachází
pohyby	–	pochyby
huť	–	chuť
míhat se	–	míchat
hlad	–	chlád
snaha	–	snacha
hutný	–	chutný
hladí	–	chladí
vhod	–	vchod

Gang	run, working (e. g. of a machine)
er geht	he goes
er findet	he finds
Zweifel	doubts
Appetit	appetite
rühren; mischen	to mix
Kälte	cold(ness), coolness
Schwiegertochter	daughter-in-law
schmackhaft	delicious, tasty
es kühlt	it cools
Eingang	entrance

obsah [opsach] – **v obsahu** [fopsahu]
výtah [výtach] – **ve výtahu** [vevýtahu]
břeh [břech] – **na břehu** [nabřehu]
příběh [příbjech] – **v příběhu** [fpříbjehu]

jih [jich] – **na jihu** [najihu]
trh [trch] – **na trhu** [natru]
dluh [dluch] – **bez dluhu** [bezdluhu]
kruh [kruch] – **bez kruhu** [beskruhu]

Chytrý Honza chodí rychle nahoru po schodech. – Hodná tchyně Hana chystá hladovému Hansovi v kuchyni chutné buchty. – Rychlík rychle uháněl vichřicí a chumelenicí. – Kuchťík Hluchý má chuť na rohlík a bochník chleba. – Hustá mlha ještě houstne. – Ten vchod za rohem mi není vhod. – Chrám je chloubou Chlumce. – Chůva nechce ani suchar ani housku. – Pihovatý hoch naházel houby do batohu a spěchal na procházku do hor, kde nacházel na loukách blatouchy a hady a v hájích chocholouše.

Téma: Hobby, koníčky, záliby L4T

A TEĎ UŽ SNAD KONEČNĚ BUDEME MÍT ČAS NA SVÉ KONÍČKY

ON a ONA odešli do důchodu. ON má spoustu času na svoje koníčky, zatímco ONA

ON: Blíží se květen. Už se musíme rozhodnout pro nějaký zájezd, jak jsme si slíbili na nový rok.

ONA: Co jsi říkal? Neposlouchala jsem. Nevidíš, že teď musím dávat pozor na vaření?

ON: Tak kdy si s tebou mám promluvit! Pořád jsi v jednom kole nebo nejsi doma. To jsem si náš důchod představoval jinak!

ONA: Nezapomeň, že já jsem šla do důchodu jen proto, abych pomohla naší Janě s malým. Ne proto, abych měla čas na své koníčky. Taky to, co teď dělám, rozhodně není mým koníčkem. Nebo si myslíš, že mě vaření tak baví? Nech mě to, prosím tě, dodělat. Už jsi byl na zahradě? Nebo proč se nevěnuješ svým známám?

ON: Nad známkami jsem seděl od rána a teď jsem se vrátil ze zahrady. Zasadil jsem kopretiny a připravil jsem další záhon na jiriny. Tulipány jsou nádherné!

ONA: Letos taky nezasadiš zeleninu?

ON: Ale ne, víš, že chci mít ze zahrady klidné místo k odpočinku a dívat se na zelený trávník a květiny. Opravdu si pro mě nemůžeš udělat chvíli čas? Odpoledne půjdu do filatelistického klubu a rád bych se stavil v cestovní kanceláři.

ONA: Už jsem skončila. Poslouchám. Po obědě jdu stejně hlídat malého, protože Jana si musí něco zařídit, a vrátím se až večer.

ON: Já bych navrhoval buď týdenní Paříž, nebo pětidenní Istanbul.

ONA: Víc mě láká Istanbul. V květnu by tam nemuselo být ještě tak horko. Letí se tam?

ON: Vybrali bychom si pochopitelně letecký zájezd, jet autobusem takovou dálku by bylo strašné. Taky jsem víc myslel na Istanbul. To je svět, který ještě neznáme.

ONA: Počkej, vezmu si kalendář, hned si naplánujeme termín. První polovinu května jet nemůžeme. Na první květnový týden jsem pozvala sestřenicí Boženu.

ON: To nemyslíš vážně! A mně se nic neřekne. Škoda, že nechodím na ryby, strávil bych u řeky celý víkend. Však já si najdu nějakou výmluvu, aby Boženě nepřipadalo divné, že nejsem doma. Božena stejně povede nekonečné hovory a potom si maximálně zahrajete karty. U toho být nemusím.

ONA: Přeháníš. Božena je docela sympatická. Ale k věci. Další víkend mě poprosila Jana, abychom jí pohlídali malého, jedou někam pryč. Už jsem jí to slíbila. Kromě toho, kdyby byla pryč, nebyl by nikdo, kdo by nám zaléval květiny. Musíme se jí zeptat, kdy ona bude mít čas, aby se nám postarala o dům. Takže vyber nějaký termín v druhé polovině května.

a) Vyber si! Bud'	známky, odejdu já, přijdeš včas, bude teplý oběd, desetidenní Egypt,	nebo	já. sestřenice Božena. půjdu bez tebe. se projedeme na kole. čtrnáctidenní Kanárské ostrovy.
-------------------	--	------	--

b) Zvolejte svou nespokojenost!

Vzor: Váš přítel stále nemá čas si s vámi promluvit.

Kdy si konečně uděláš pro mě čas!
Tak kdy si s tebou mám promluvit!

- Čekáte dlouho doma na přítele, který se má pro vás stavit, protože spolu někam jdete. Domluvená hodina je pryč a přítel vám zavolá. Pochopitelně se zlobíte.
- Jdete do divadla a manželka se dlouho připravuje. Vy jste nervózní, že nepřijdete včas.
- Máte hrozný hlad, celé dopoledne jste sportoval a čekáte, až bude oběd hotový. Krásně to z kuchyně voní, ale trvá to nějak dlouho.
- V zimě už za tmy čekáte na autobus, který dlouho nejede. Je vám hrozná zima a jste unavený. Postěžujete si dalšímu cestujícímu.

c) Řekněte jinými slovy:

Je pořád v jednom kole.
Naši dovolenou jsem si tedy představoval jinak.
Děti tě už skoro neznají, celé dny trávíš nad svými známkami.
Domácí práce rozhodně nepatří k mým koníčkům.
Jeho největší láskou je zahrada.
Každý člověk musí mít své klidné místo.
Pořád hledáš nějaké výmluvy, abys mi nemusel pomoci.
Dva dny strávené v autobuse byly hrozné.

HOBBY, KONÍČKY:

● SBÍRAT něco (etw. sammeln) (to collect s. th.):

sbírat známky	- sbírka známek	- filatelista	- album na známky	- lupa	-
Marken sammeln	Markensammlung	Philatelist	Markenalbum	Lupe	
to collect stamps	stamp collection	philatelist	stamp album	magnifying glass	

pinzeta	- náměty známek	- kompletní, úplná série	- vyměňovat si známky	-
Pinsete	Themen der Marken	komplette Serie	Marken austauschen	
pincette	stamp themes	complete series	to exchange stamps	

vytvořit sbírku	- doplňovat, doplnit sbírku o co	-	zařadit
Sammlung bilden	Sammlung ergänzen durch etw.		einreihen
to create a collection	to complement / to supplement the collection by / with s. th.		to include

do své sbírky	- vášnivý sběratel	- sběratel mincí (numismatik)	- sběratel obrazů,
in seine Sammlung	leidenschaftlicher Sammler	Münzensammler	Sammler der Bilder,
into one's collection	passionate collector	coin collector	paintings,

pohledů	- sbírat starožitnosti
Ansichtskarten	Antiquitäten sammeln
postcards collector	to collect antiquities

● PĚSTOVAT něco (anbauen, ziehen) (to grow):

pěstovat pokojové květiny, rostliny	- květináč	- zasadit, přesadit květinu	-
Zimmerblumen (-pflanzen)	Blumentopf	Blume einsetzen, umsetzen	
pot plants	flowerpot	to plant, to replant / to transplant a flower	

vyměnit vodu ve váze	- zalévat, zalít květiny	- pěstovat květiny, zeleninu
Wasser in der Vase wechseln	Blumen begießen	Blumen, Gemüse anbauen
to change water in the vase	to water the flowers	to grow / to cultivate flowers / vegetables

na zahradě, ve skleníku	- mít záhon růží	- obdělávat zahradu	- vyplít záhon	-
im Garten,	im Gewächshaus	Rosenbeet haben	Garten bearbeiten	Beet jäten
in the garden,	in the greenhouse	to have a bed of roses	to cultivate the garden	to weed a bed / patch

kopretiny,	jiřiny,	astrý,	tulipány
Margaretenblumen	Georginen	Astern	Tulpen
oxeye daisies	dahlias	asters	tulips

● CHO VAT někoho, něco (züchten, halten) (to rear, to breed, to keep):

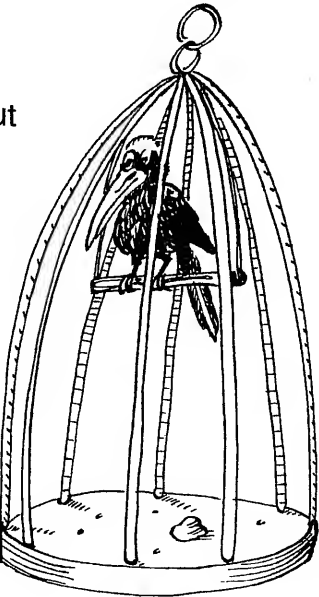
chovat rybičky v akváriu	- krmit rybičky	- krmivo	- vyměňovat vodu	-
Fischlein im Aquarium halten	Fischlein füttern	Futter	Wasser wechseln	
to keep (little) fish in an aquarium	to feed the (little) fish	fodder, feed stuff	to change water	

chovat psa, kočku, morče	- vodit psa na procházku	-
Hund, Katze, Meerschweinchen halten	Hund spazierenführen	
to keep a dog, a cat, a guinea-pig	to take a dog for a walk, to take a dog out	

cvičit psa	- chovat andulky, papouška, kanárka v kleci	-
Hund abrichten	Wellensittiche, Papagei, Kanarienvogel im Käfig halten	
to train a dog	to keep budgerigars, a parrot, a canary(-bird) in a cage	

chovat králíky	- králíkárna	- chovat slepice	- kurník	-
Kaninchen halten	Kaninchenstall	Hennen halten	Hühnerstall	
to keep rabbits	rabbit-hutch	to keep hens	henhouse	

chovat včely	- včelař	- úl	- med
Bienen züchten	Imker	Bienenstock	Honig
to keep bees	beekeeper	beehive	honey

● FOTOGRAFOVAT někoho, něco:

prohlížet si album se svatebními fotografiemi = fotkami – **fotoaparát = foťák** –
sich Album mit Hochzeitsfotos anschauen Fotoapparat
to look through the wedding photograph album camera

objektiv – **automaticky zaostřuje** – **nastavuje clonu** – **fotit s bleskem** –
Objektiv stellt automatisch scharf ein stellt die Blende ein mit dem Blitz fotografieren
lens automatically focuses sets up the screen to take with a flash

vybité baterie – **koupit černobílý, barevný kinofilm** – **dát vyvolat film** –
entladene Batterien schwarzweißen, Farbkino film kaufen den Film entwickeln lassen
discharged batteries to buy a black-and-white, a colour cine-film to have a film developed

negativ – **přidělat fotografie na lesklý, matný fotografický papír** –
Negativ mehr Fotos auf glänzendes, mattes Fotopapier machen
negative to make copies on gloss / matt photographic paper

film na diapositivy – **promítat si diapositivы** – **promítačka** –
Film für Diapositive Diapositive projizieren Projektor, Bildwerfer
films for transparencies, lantern slides to project lantern slides projector

kamera – **filmovat** – **sám si vyvolávám filmy a sám si dělám fotky** – **zvětšuju** –
filmen ich entwickele selbst die Filme und mache selbst die Fotos ich vergrößere
to film I develop the films myself and make the photos myself I enlarge

černá komora a zvětšovák – **(vy)fotografovat = (vy)fotit někoho, něco** –
Dunkelkammer Vergrößerungsapparat fotografieren j-n, etw.
darkroom enlarger to photograph s. o., s. th. = to snap

vyfotit tuhle krajinu, skupinu osob – **podařilo se mi udělat krásný snímek** –
diese Gegend, eine Personengruppe fotografieren es ist mir gelungen, eine schöne Aufnahme zu machen
to photograph this landscape, the group of persons I have succeeded in taking a beautiful shot

dát se vyfotit na pas, průkaz – **objednat si fotografa na svatbu** –
sich für den Paß, Ausweis fotografieren lassen einen Fotografen auf die Hochzeit bestellen
to have one's passport, I. D. photograph taken to engage a photographer for the wedding

fotky se povedly – **pracuju jako fotograf u novin, fotoreportér**
die Fotos sind gut gelungen ich arbeite als Fotograf bei einer Zeitung, Fotoreporteur
the photos turned out well I work as a newspaper photographer, photojournalist

d) Zeptejte se kolegy:

jaký film, jakou značku kupuje – jaký má fotoaparát – jestli dává přednost automatic-
kému foťáku – jestli hodně fotí – jestli si někdy dělal fotky sám – jestli nezná někoho,
kdo má černou komoru, protože potřebujete zvětšit jeden snímek – jestli vám půjčí
negativ ze společné cesty, abyste si nechal přidělat fotky – jak dopadly fotky z dovo-
lené – kolik stojí jedna barevná fotografie 9x13 cm – kdy vám ukáže diapositivы
z Islandu

● SPOLEČENSKÉ HRY (Gesellschaftspiele) (games):

vyhrát, prohrát, vzdát partii – **nerozhodná hra** – **šachy** – **šachista** –
eine Partie gewinnen, verlieren, aufgeben Remis Schachspiel Schachspieler
to win, to lose, to give up a game draw chess chessplayer

šachovnice – **král** – **dáma** – **střelec** – **kůň** – **věž** – **pěšec** – **táhnout** –
Schachbrett König Dame Läufer Pferd Turm Bauer einen Zug machen
chessboard king queen bishop knight castle, rook pawn to move

jsi na tahu – **dát šach mat** – **nevýhoda tahu**
du bist am Zug Schach und matt geben Zugszwang
it's your turn to move to checkmate disadvantage of the move

domino – **Člověče, nezlob se** – **kostky** – **ruleta** – **kulečník** – **kuželky** –
Domino Mensch, ärgere dich nicht Würfel Roulett Billard Kegel
dominoes Man, don't be angry dice roulette billiards skittles, ninepins
(board game with dice and men for 2–4 players)

hrát karty – **zamíchej karty** – **rozdej je** – **snímej** – **vynášej**
Karten spielen mische die Karten verteile sie nimm ab spiel aus
to play cards shuffle the cards deal (out) cut lead

● RUČNÍ PRÁCE (Handarbeiten) (hand-work):

plést (pletu), uplést svetr – **párat, rozpárat** – **háčkovat** – **vyšívat** –
stricken einen Pulli (auf)trennen häkeln sticken
to knit a sweater to unsew, to get unsewn to crochet to embroider

šít, ušít (ušiju si) sukni – **tapetovat** – **natírat, natřít skříň** – **domácí kutil**
nähen einen Rock tapezieren (an)streichen den Schrank Bastler
to sew, to make a skirt to paper to paint the wardrobe do-it- yourselfer

PLÉST: 1. Jana hezky plete. Jana strickt schön. Jane makes pretty knitwear.
2. To se tedy pleteš! Da irrst du dich! You are mistaken!
3. Vždycky všechno poplete. Er (sie) bringt immer alles durcheinander. He (she) always confuses everything.
4. Nepleť se mi tady! Stehe mir hier nicht im Wege! Get out of my way here!
5. Do toho se nepleť! Misch dich (da) nicht ein! Don't meddle in it!
6. Spletla si číslo. Sie hat die Nummer verwechselt. She has confused the number.
7. Popletla mu hlavu. Sie hat ihm den Kopf verdreht. She has turned his brain.

e) 1. Čemu byste dal přednost pro čtyři volné dny?
cestování – jarní práce na zahradě – návštěva příbuzných – váš oblíbený sport
2. Kterého koníčka byste viděl raději u své manželky?
plést svetry – vařit a péct – divadlo a film – jezdit na kole

Kterého koníčka byste viděla raději u svého manžela?

sbírat známky – létat na rožale – pěší turistika – moderní hudba – pěstovat ovoce a zeleninu

3. Věnujete se pravidelně nějakému koníčku? Jak často?

Které zvíře byste doma nejraději choval?

4. Jaké vlastnosti má asi filatelista? Jaký asi bude člověk, který má rád zvířata?

● **LOTERIE, SÁZKA:** (Wette) (bet, wager)

sázet v loterii – **koupit si los** – **vyhrát v loterii první cenu** – **mít hlavní výhru** –
ins Lotto setzen Los kaufen in der Lotterie den 1. Preis gewinnen Hauptgewinn haben
to bet in a lottery to buy a lottery ticket to win the first prize in a lottery to have the main winnings

nikdy nic nevyhrál – **slosování, tah bude příští týden**
niemals hat er etwas gewonnen Verlosung, Ziehung wird die nächste Woche stattfinden
he never won anything draw will take place next week

sázet na koně – **sportovní sázení** – **vyplnit tiket, sázenku** – **o co se vsadíme?**
auf Pferde setzen Sportwetten Ticket, Wetzettel ausfüllen worum wetten wir?
to bet on horses sports betting to fill in the lottery ticket / betting slip / pools coupon what shall we bet?

● **KŘÍŽOVKA:** (Kreuzworträtsel) (crossword (puzzle))

luštit, vyluštit křížovku – **křížovka s tajenkou, o ceny** – **vodorovně, svisle** –
lösen mit dem Lösungswort, um die Preise waagerecht, senkrecht
to do c/w with a hidden message / with a prize horizontally, vertically

chybí mi jedno slovo na 7 písmen, začíná na p a končí na slabiku -ka, je to postava
es fehlt mir ein Wort auf 7 Buchstaben, es beginnt mit p und endet mit der Silbe -ka, es ist eine Gestalt
I lack a word with 7 letters, it begins with a „p“ and ends with the syllable -ka, it is a character

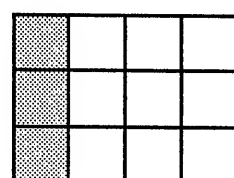
z pohádky (POPELKA)

aus dem Märchen (Aschenputtel)
from a fairy tale (Cinderella)

● **HÁDANKA:** **hádat** – **dát někomu hádanku** – **uhádnout**
Rätsel raten j-m Rätsel geben erraten
riddle to try to solve a riddle to set s. o. a riddle to solve a riddle

f) **CO JE TO?**

Ve dne malá jako myš,
v noci všechno přerostu,
když mě vidíš,
nevidíš.

otec
trochu
dopravní prostředek

Odpověď je v tajence.

Lekce 5: Pracovní plány

Text 1: Pavla a Zdeněk

Text 2: Životopis – Josef Hrabec

INHALT

Sprechintentionen:

Pläne über die Arbeitskarriere. Über eigene Arbeit, Beschäftigung sprechen. Vorteile oder Nachteile von bestimmten Berufen ausdrücken. Argumente für oder dagegen, eine Nichtübereinstimmung ausdrücken. Nach der Meinung der anderen Leute fragen, eigene Meinung ausdrücken. Ausdrücken, daß wir etwas nicht entbehren können. Eigenen Lebenslauf schreiben, Angaben über die Bildung und Arbeitspraxis ausfüllen. Auf Inserate, die Arbeit anbieten, antworten. Nach den Arbeitsbedingungen fragen. Redewendungen mit dem Verb „dělat“.

Aussprache: Konsonanten „T–D, Ť–Ď“, Assimilation

Konversationsthema: **Práce, zaměstnání, školní vzdělání**
(Arbeit, Beschäftigung, Schulbildung)

CONTENTS

Language skills:

Plans concerning one's professional career. To speak about one's work and job. To discuss the advantages and disadvantages of certain professions. To express one's own opinion and to ask the opinion of others. To say that we cannot manage without something. Writing a curriculum vitae, complete with data about education and work experience. To answer advertisements offering jobs. To ask about working conditions. Idioms with the verb „dělat“.

Pronunciation: Consonants „T–D, Ť–Ď“, assimilation

Conversation topic: **Práce, zaměstnání, školní vzdělání**
(Work, occupation, school education)

Grammatik:

§ 18 Bildung der Verben aus Adjektiven
§ 19 Aktives Verbaladjektiv
§ 20 Relativpronomen „jehož, jejíž, jejichž“ (dessen, deren, deren)
§ 21 Funktion des Genitivs bei Substantiven, Adjektiven und Verben
§ 22 Berufsamen
Verschiedene Präfixe des Verbes „vést“
Bedeutungen der Präfixe „na-, nad-, pod-“
Bedeutungen der Präposition „za“
Steigerung: „co nejdřív“ (womöglichst bald)
Wortfamilie: „dělat“.

Grammar:

§ 18 Formation of verbs from adjectives
§ 19 Active verbal adjective
§ 20 Relative pronouns „jehož, jejíž, jejichž“ (whose)
§ 21 Function of the genitive with nouns, adjectives and verbs
§ 22 Names of professions
Various prefixes of the verb „vést“
Meanings of the prefixes „na-, nad-, pod-“
Meanings of the preposition „za“
Comparison: „co nejdřív“ (as soon as possible)
Word family: „dělat“

- Moje práce rozhodně nesmí být stereotypní.

5 A

budoucí	zukünftig	future (e. g. events)
budoucnost F (Gen -i) – v budoucnosti	Zukunft, in der Z.	future – in the future
v budoucnu		
dokázat +Ak pf. – dokazovat impf.	beweisen	to prove
dokázat (něco udělat), dokážu pf.	etw. schaffen	to manage (to do s. th.)
dosáhnout +Gen pf. – dosahovat impf.	erreichen	to achieve (e. g. success)
dostatečný, -á, -é	ausreichend	sufficient
dovést +Ak (do konce), dovedu pf.	(zu Ende) bringen	to bring (to an end)
+Ak někam	irgendwohin bringen, führen	to bring somewhere
náročný, -á, -é	anspruchsvoll	exacting
navázat kontakty (+Ak), navážu pf. – navazovat impf.	Kontakte anknüpfen	to establish contacts, to get in touch
navázat na +Ak pf. – navazovat impf.	anknüpfen an etw.	to follow up with something
nedostatek M +Gen	Mangel, Not (an)	lack (of)
neustálý, -á, -é	ständig	steady, constant
nezávislost F (nezávislý, -á, -é)	Unabhängigkeit	independence
obejít se bez +Gen pf.	ohne etw., j-n auskommen	(to be able) to do without s. o., s. th.
obor M	Fach	field of activity, specialization
odborně	fachlich	professionally
ovládnout +Ak pf. – ovládat impf.	beherrschen	to get control (over), to master
podnikatel M	Unternehmer	entrepreneur
pracovní	Arbeits-	work(ing), of work
pravdivý, -á, -é	wahr	truthful
prostor M	Raum	space
předpoklad M	Voraussetzung	assumption
předpokládat +Ak impf.	voraussetzen	to suppose, to presume
představa F o +Lok	Vorstellung	idea (of)

předvádět +Ak impf.	vorführen	to present,
– předvést, -vedu pf.		to demonstrate
přehlídka F	Schau	show, display, parade
přesvědčit +Ak o +Lok pf.	überzeugen (von)	to convince (of)
přesvědčovat impf.		
příležitost F (Gen -i)	Gelegenheit	opportunity
původně	ursprünglich	originally, in origin
rozhodně	bestimmt	decisively, decidedly, definitely
růst, rostu impf. – vyrůst, vzrůst pf.	wachsen – aufwachsen, anwachsen	to grow – to grow up
současnost F (Gen -i)	Gegenwart	present (times)
současný, -á, -é	gegenwärtig	present, present-day, contemporary
společník M	Gesellschafter	companion; partner
spolehlivý, -á, -é	verlässlich	reliable
strojní	Maschinenbau-	of machine engineering; machine
střídat +Ak (se) impf. – vystřídat pf.	(sich) wechseln – abwechseln, ablösen	to change (e. g. horses), to alternate (to take turns, to alternate)
styk M (stýkat se s +Instr impf.)	Verkehr (verkehren mit)	touch, contact, intercourse (to be in touch with)
tlumočit impf.	dolmetschen	to interpret; to convey (e. g. greetings)
toužit po +Lok impf. – zatoužit pf.	sich sehnen (nach) – Sehnsucht bekommen	to long (for)
trh M – tržní	Markt – Markt-	market
účetní M, F	Buchhalter(in)	accountant
údaj M	Angabe	datum (pl. data)
umožňovat +Dat +Ak impf. – umožnit pf	ermöglichen	to make possible (s. th.), to enable (s. o. to do s. th.)
úspěšný, -á, -é	erfolgreich	successful
uvádět +Ak impf. – uvést, uvedu pf.	anführen, angeben; einführen	to mention; to introduce
věnovat se +Dat impf.	sich widmen	to devote oneself (to)
vhodný, -á, -é	geeignet	appropriate, suitable
vlastní	eigen	(one's) own
vydělat si pf. – vydělávat si impf.	verdienen	to earn
výhoda F	Vorteil	advantage
vyhovovat +Dat impf. – vyhovět pf.	entsprechen; entgegenkommen	to comply (with); to suit s. o.
vyjít +Dat pf. – vycházet impf.	gelingen; aus-, auf-, hinaufgehen; erscheinen	to turn out well, to go out; to graduate (e. g. from a school); to appear (e. g. a book appears); to rise (e. g. the Sun rises)
vyslat +Ak, vyšlu pf. – vysílat impf.	aussenden; delegieren	to send

vysoká škola F	Hochschule	higher educational institution
vzdělání N	Bildung	education
zahraničí N	Ausland	foreign countries
zahraniční	ausländisch	foreign
založit +Ak pf. – zakládat impf.	gründen	to found
zaměstnání N	Beschäftigung	employment; occupation
zapsat +Ak pf. – zapisovat impf.	einschreiben	to write down; to enrol
zástupce M	Stellvertreter	representative; deputy
zkušenost F (Gen -i)	Erfahrung	experience
znalost F (Gen -i)	Kenntnis	knowledge (of)
zvládnout +Ak (práci) pf. – zvládat impf.	beherrschen, bewältigen	to cope (with)
zvolit +Ak pf. – volit impf.	wählen	to elect, to choose
životopis M	Lebenslauf	biography, curriculum vitae

Gr

§ 18 **TVOŘENÍ SLOVES Z ADJEKTIV** (Bildung der Verben aus Adjektiven)
(Formation of verbs from adjectives)

A. SLOVESA ZNAMENAJÍCÍ ČINNOST: dělat, udělat někoho, něco nějakým

Př.: Nemoc je stále horší. = Nemoc se stále zhoršuje.
(Die Krankheit wird immer schlechter. – Die Krankheit verschlechtert sich.)
(The disease is becoming worse und worse. – The disease is worsening.)

Prefix Z-			
dobrý – lepší :	zlepšovat / zlepšit zhoršovat / zhoršit zvětšovat / zvětšit zmenšovat / zmenšit zrychlovat / zrychlit zpomalovat / zpomalit zdokonalovat / zdokonalit	verbessern	to improve
špatný – horší:		verschlechtern	to worsen
velký – větší:		vergrößern	to enlarge, to increase
malý – menší:		verkleinern	to decrease, to diminish
rychlý – rychlejší:		beschleunigen	to quicken, to speed up
pomalý – pomalejší:		verlangsamen	to slow down
dokonalý– dokonalejší:		vervollkommen, perfektionieren	to perfect
vysoký – vyšší:	zvýšovat / zvýšit snížovat / snížit (směr dolů)	erhöhen	to raise, to increase
nízký – nižší:		erniedrigen, herabsetzen	to reduce, to lower
úzký – užší:	zúžovat / zúžit rozšiřovat / rozšířit (směr do různých stran)	verengen	to narrow (down)
široký – širší:		verbreiten	to broaden, to spread
krátký – kratší:	zkracovat / zkrátit prodlužovat / prodloužit	verkürzen	to shorten
dlouhý – delší:		verlängern	to lengthen

těžký – těžší:	ztěžovat / ztížit ulehčovat / ulehčit usnadňovat / usnadnit (x !! zlehčovat / zlehčit) sbližovat se / sblížit se přibližovat se / přiblížit se prohlubovat / prohloubit	erschweren	to make (more) difficult
lehký – lehčí:		erleichtern	to make easy (easier)
snadný – snadnější:		herabwürdigen	to detract from, to belittle
blízký – bližší:		verringern	to get nearer each other
		näherkommen, nähertreten, sich annähern	
hluboký – hlubší:		sich annähern	to approach (s. th.)
		vertiefen	to deepen

B. MĚNÍ SE STAV: stává se, stane se nějakým

impf. – bez prefixu	pf. – s prefixem Z-		
červený:	červenat –	zčervenat	rot werden
rudý:	rudnout –	zrudnout	rot werden
bledý:	blednout –	zblednout	blaß werden
zelený:	zelenat –	zezelenat	grün werden
krásný:	krásnět –	zkrásnět	schöner werden
ošklivý:	ošklivět –	zošklivět	häßlich werden
tlustý:	tloustnout –	ztloustnout	dick(er) werden
hubený:	hubnout –	zhubnout	mager(er) werden
silný:	sílit –	zesílit	stärker werden
slabý :	slábnout –	zeslábnout	schwächer werden
starý:	stárnout –	zestárnout	alt werden
mladý:	mládnout – ALE !!	omládnout	jünger werden

Cv

1. a) Tvořte věty:

Př.: Jeho zdravotní stav se o trochu zlepšil.		
Počasí	o trochu	zlepšil, -a, -o, -y se
Podmínky	o hodně	zhoršil se
Nabídka zájezdů	o něco	snížil se
Naše kontakty		zvýšil se
Naše spolupráce		rozšířil se
Výroba		
Zahraniční obchod		

b) Doplňte slovesa:

Vzor: Jejich práce **je lepší** – zlepšila se.

Je mu hůř, jeho nemoc _____.

Nabídka zboží je širší – _____.

Výroba je o 5% vyšší – _____ o 5%.

Sukně se nosí zase delší – _____.

Zprávu musíte napsat kratší – musíte ji _____.

Zdá se mi hubenější. – Zdá se mi, že _____.

Evo, ty jsi krásnější ! – Evo, ty _____.

Auto jelo najednou pomaleji – _____ a zase rychleji – _____.

Pořád se snažil udělat si práci snadnější - snažil se _____ si ji.

Gr

§ 19 VERBÁLNÍ ADJEKTIVUM AKTIVNÍ

Př.:

Díval jsem se na auto **stojící** před domem. (Ich schaute mir das vor dem Haus stehende Auto an.)
které stálo (I was looking at the car (which was) standing in front of the house.)

Hledám sekretářku **mluvící** anglicky. (Ich suche eine englischsprechende Sekretärin.)
která mluví (I am looking for an English-speaking secretary.)

– tvoří se z imperfektivních sloves ze 3.osoby plurálu sufixem „-cí“:

oni stojí	stojící	stehend	standing
oni mluví	mluvící	sprechend	speaking
oni přicházejí	přicházející	kommend	coming / arriving
oni studují (! ne studují)	studující	studierend	studying
oni kupují (! ne kupují)	kupující	kaufend	buying
oni poslouchají	poslouchající	hörend	listening
oni čtou	čtoucí	lesend	reading
oni jedou	jedoucí	fahrend	going (by a vehicle)

! konjugace píšu, piju, myju má **spisovné formy** (schriftliche Formen) (literary forms):

píši, piji, myji (jako studuji)	píšící	schreibend	writing
oni píší, pijí, myjí (jako studují)	píjící	trinkend	drinking
	myjící	waschend	washing

– Pozice ve větě:

Dívám se na dívku, která čte. = Dívám se na **čtoucí dívku**.

1. 2.

(adjektivum stojí před substantivem)

(Adj. steht vor dem Subst.) (the adjective precedes the noun)

Dívám se na dívku, která čte dopis. = Dívám se na **dívku čtoucí dopis**.

1. 2.

(adjektivum s dalším slovem stojí za substantivem)

(Adj. mit weiterem Wort steht hinter dem Subst.)

(an adjective with another word stands after the noun)

Reflexivní zájmeno „se, si“: dítě **myjící se** v koupelně
žena **kupující si** svetr

1. 2.

(„se, si“ stojí vždycky za adjektivem)

(„se, si“ steht immer hinter dem Adj.)

(„se, si“ stands always after the adjective)

– Má deklinaci jako adjektivum „moderní“:

Dívám se **na muže čtoucího** dopis. (Mž Ak sg.)
Ve frontě stojím **za mužem čtoucím** noviny. (Mž Instr sg.)
Všiml si **lidí stojících** na náměstí. (M Gen pl.)
Šel **ke dvěma ženám stojícím** na rohu. (F Dat pl.)
Potřebuju informace **o vlacích jedoucích** do Plzně. (M Lok pl.)

– Některá adjektiva se substantivizovala:

cestující M, F	der, die Reisende	traveller, passenger
kupující M, F	der, die Käufer/in	buyer
vedoucí M, F	der, die Leiter/in	head, manager
pracující M, F	der, die Werktätige	working man / woman
studující M, F	der, die Studierende	student
stávkující M, F	der, die Streikende	striker

□ 2. a) Změňte pomocí zájmena „který“:

Vzor: Pavla je Češka **studující** v Londýně.

Pavla je Češka, **která studuje** v Londýně.

Cestovní kancelář hledá průvodce **mluvícího** italsky.

Dal jsem si opravit **zpoždující se** hodinky.

Lidé nejsou spokojeni se stále **se zhoršující** ekonomickou situací.

Nenastupujte do **rozjíždějícího se** vlaku.

Zeptej se tamtěch lidí **sedících** na lavičce.

Musím dát přednost autu **přijíždějícímu** zprava.

Všude hledají lidi **znající** několik jazyků.

b) Dokončete věty:

Cestující do Berlína se dostaví _____.

Pracující ženy musí zvládnout _____.

Zhoršující se životní prostředí nutí vládu _____.

Stále se opakující seriály v televizi mě _____.

Potřebuju asistentku ovládající _____.

Ženě, mluvící už půl hodiny v telefonní budce, jsem řekl, _____.

Sedící diváci si sedli na tribunu, zatímco stojící se postavili _____.

GRAMATICKÉ POZNÁMKY:

1) i když = ačkoliv = ač
a proto = a tak

auch wenn, obwohl, obgleich
deswegen, und so

even though, although, though
and therefore, and so

2) co nejdřív(e) (je to možné)

so bald als möglich
(baldmöglichst)

as soon as possible

co nejdřív(e)

co nejrychleji

3) studovat (impf.):

prostudovat učebnici (pf.)

durchstudieren
das Lehrbuch

to study (thoroughly)
a textbook

vystudovat vysokou školu (pf.)

absolvieren
die Hochschule

to graduate from

dostudovat

= dokončit studium (pf.)

das Studium beenden

a university / higher
educational institution
to finish one's studies

4) Slovesa cizího původu: infinitiv „-ovat“, popř. „-izovat“

telefonovat
faxovat
komunikovat
realizovat
riskovat
dominovat
produkovat
transformovat

konstruovat
absolvovat
reagovat
propagovat

modernizovat
automatizovat
mechanizovat

5) Významy prefixu „NA-“:

a) směr na povrch:

Nalep dvoukorunovou
známku.

Natřel jsem skříň na bílo.

Naložili zboží na auto.

b) směr dovnitř, nahoru:

Nastoupili do tramvaje.

Čaj **nalila** do hrníčků.

Naplnili láhve vodou.

c) provést děj neúplně,
částečně:

Natřel si kabát.

Svým příchodem **narušil**
ticho.

Při zkoušení mu spolužáci
napovídali.

d) provést děj úplně, ve velké
míře:

Navařili jsme jídlo na celý
víkend.

Nasliboval jí modré z nebe.

Napracoval jsem se hodně
při opravě chaty.

Richtung auf die Oberfläche:

direction towards the surface:

Klebe eine 2 Kronen-Marke auf.

Stick on a two-crown-stamp.

Ich habe den Schrank weiß
geschtrichen.

I painted the cupboard
white.

Sie luden die Ware
auf das Auto auf.

They loaded the goods
on the lorry.

Richtung hinein, hinauf:

direction inside, upwards:

Sie stiegen in die Straßen-
bahn ein.

They got into the tram.

Sie hat den Tee in die
Tassen eingegossen.

She poured the tea
into the little pots.

Sie füllten die Flaschen
mit Wasser.

They filled the bottles
with water.

die Handlung unvollständig,
teilweise durchführen:

to carry out an action
incompletely, in part:

Er hat sich den Mantel
angerissen.

He has ripped
his coat (a little).

Mit seiner Ankunft hat
er die Stille gestört.

He has broken the silence
by his arrival.

Bei dem Prüfen haben
ihm die Mitschüler
eingesagt.

During the examination his
classmates were prompting
him.

die Handlung ganz, in großem
Maße vollziehen:

to carry out an action
completely, to a large extent:

Wir kochten das Essen für das
ganze Wochenende.

We cooked the meals
for the whole weekend.

Er versprach ihr das Blaue
von dem Himmel.

He promised her
the Earth.

Ich habe viel bei der Renovierung
des Wochenendhauses
gearbeitet.

I have done a lot of work
in repairing the cottage.

6) Významy prefixu „NAD-“:

a) směr výše, než je něco, nad něco:

Pomoz mi **nadzvednout** ten stůl!
Nadepsal si stránku.
 Ulici přejděte **nadchodem**.

b) předstihnout někoho, něco:

Nadešli jsme si a byli jsme tam o pět minut dřív.
 (= zkrátli jsme si cestu)

Richtung höher als etw. ist,
 über etw.:

Hilfe mir den Tisch ein bißchen heben!
 Er schrieb sich die Seite über.
 Die Straße gehen Sie durch den Übergang über.

j-n, etw. überholen:

Wir haben den kürzeren Weg gewählt und waren dort um 5 Minuten früher.

in the direction:
 higher than something is located,
 above something:

Help me to lift up the table a little!
 He headed the page.
 Cross the street at the overpass.

to overtake s. o., s. th.:

We took a short cut and were there 5 minutes earlier.

7) Významy prefixu „POD-“:

a) směr dolů, níže, než je něco:

Podepsal smlouvu.
 Ulici přejděte **podchodem**.

b) nižší míra děje:

Podhodnotili kvalitu zboží.

Podcenil síly soupeře.

c) tajná, nečestná činnost:

Podváděl při hře.

Podplatil úředníka.

Richtung hinunter, niedriger, als etw. ist:

Er hat den Vertrag unterschrieben.
 Die Straße gehen Sie durch den Untergang über.

niedrigerer Maß der Handlung:

Sie unterschätzten die Qualität der Ware.
 Er unterschätzte die Kräfte des Feindes.

geheime, unehrliche Tätigkeit:
 Er hat beim Spiel geschwindelt.

Er hat den Beamten geschmiert.

in the direction: downwards, lower than something else:

He has signed the contract.
 Cross the street by the subway crossing.

lesser extent of the action:

They underestimated the quality of the goods.
 He underestimated the forces of the enemy.

secret, dishonest activities:
 He has been cheating during the game.

He has bribed the clerk.

8) Různé prefixy slovesa VÉST:

-VÁDĚT / -VĚST (-vedu, -vedl)

předvádět / předvést nový model
uvádět / uvést na trh nový výrobek
převádět / převést peníze na jiný účet
(dovádět) / dovést dítě do školy

vorführen ein neues Modell
 bringen ein neues Produkt auf den Markt
 überführen das Geld auf ein anderes Konto
 bringen das Kind in die Schule

to present a new model
 to introduce a new product into the market
 to transfer the money to another account
 to take the child to the school

odvádět / odvést vodu z pozemku

navádět / navést ho ke krádeži
podvádět / podvést v kartách
provádět / provést turisty po zámku
přivádět / přivést dítě ze školy

rozvádět se / rozvést se
svádět / svést vinu na někoho
vyvádět / vyvést opilce ven

zavádět / zavést novou telefonní linku

ableiten das Wasser vom Grund(stück)
 verleiten ihn zum Dieb
 betrügen in den Karten
 herumführen die Touristen im Schloß
 bringen das Kind aus der Schule
 sich scheiden lassen
 die Schuld auf j-n wälzen
 liefern einen Kampf um etw.
 hinausführen einen Betrunkenen
 installieren eine neue Telefonleitung

to divert the water from the ground
 to put him up to a theft
 to cheat at cards
 to show the tourists round the château
 to collect the child from school
 to divorce
 to put the blame on s. o.
 to carry on a struggle for s. th.
 to show out a drunkard
 to install a new telephone line

L5A

úvod – důvod – původ – průvod – převod – podvod – obvod –

Einleitung Grund Herkunft Umzug Überführung Betrug Umfang
 introduction reason origin procession transfer deception circumference

rozvod – závod

Scheidung Betrieb; Wettbewerb
 divorce enterprise; contest

LEXIKÁLNÍ POZNÁMKY:

1) **dovést**:

- a) **dovedu něco udělat** = können to manage (to do s. th.),
 dokážu něco udělat = to be able (to do s. th.)
 umím něco udělat
- b) **Dovedl dítě do školy.** führen to take (e. g. a child to the school)
- c) **Dovedl jednání do konce.** Er brachte die Verhandlungen zu Ende. He brought the negotiations to a close.
Dovedli zápas k vítězství. Sie führten den Match zum Sieg. They persevered in the contest to victory.

2) **konkurs**:

- a) **konkurs** Konkurs um eine Stelle competition (for a position)
 zúčastnit se konkursu am Konkurs teilnehmen to take part in a competition
 vyhrát konkurs Wettbewerb gewinnen to win a competition
- b) **= bankrot** Konkurs failure, bankruptcy
 přijít do konkursu in Konkurs gehen go into bankruptcy
 ohlásit konkurs Konkurs anmelden to file a petition for bankruptcy

3) vyjít:

a) ven, nahoru

Vyšel si do přírody.

Vyšel do prvního patra.

Za chvíli **vyjde** měsíc.

hinaus, hinauf

Er ist in die Natur ausgegangen.

Er ist in den 1. Stock

hinaufgegangen.

In einer Weile wird der Mond
aufgehen.

outwards, upwards

He went out into the open air.

He went up / walked to the first
floor.

The Moon will rise in a short
while.

b) Vyšlo najevo, že ...

Vyšel z módy.

Kniha vyjde příští měsíc.

Es kam heraus, daß ...

Er kam aus der Mode.

Das Buch wird den nächsten
Monat erscheinen.

It came / has come to light that ...

It went out of fashion.

The book will appear next
month.

c) někomu něco (= podařit se)

Nevyšlo jim to.

Ta spekulace jim nevyjde.

j-m etw. (= glücken)

Es ist ihnen nicht gelungen.

Die Spekulation wird ihnen
nicht gelingen.

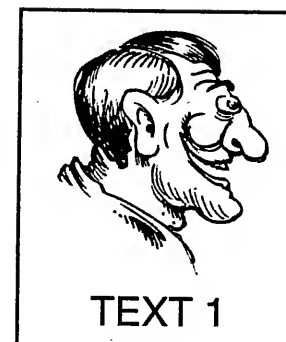
to turn out well

It didn't work out for them.

The speculation will not work
out for them.

4) Všimněte si české podoby cizího slova:

agentura F	Agentur	agency	aktivní	aktiv	active
ekonomie F	Ökonomie	economy; economics	ambiciózní	ambiziös	ambitious
ekonomika F	Ökonomik	economy	ekonomický	ökonomisch	economic
expozice F	Exposition	exposition (e. g. of art)	finanční	Finanz-	financial
		exhibition	funkční	Funktions-	functional
finance F pl.	Finanzen	finance	fyzický	physisch	physical
funkce F	Funktion	function	kontaktní	Kontakt-	contact
inzerát M	Inserat	advertisement			(e. g. address)
kariéra F	Karriere	career	módní	modisch	fashionable
kontakt M	Kontakt	contact	perspektivní	perspektiv	prospective,
kritérium N	Kriterium	criterion			with good
kritika F	Kritik	criticism			prospects
manekýnka F	Mannequin	(female) mannequin	postgraduální	Postgradual-	post-graduate
móda F	Mode	mode, fashions	prestižní	Prestige-	prestigious
modelka F	Modellsteherin	(female) model	reklamní	Reklame-	advertising
praxe F	Praxis	practice	softwarový	Software-	(e.g. campaign)
reklama F	Reklame	advertising;			software (e. g.
		advertisement			engineering)
riziko N	Risiko	risk	stereotypní	stereotypisch	stereotyped
role F	Rolle	role	technický	technisch	technical,
stipendium N	Stipendium	scholarship			technological
strategie F	Strategie	strategy			

PAVLA

Pavla je čtyřiaadvacetiletá česká manekýnka žijící v současnosti v Basileji, kde právě pracuje. Na módních přehlídkách předvádí nejraději sportovní módu. Práci považuje za svého koníčka, má na ní ráda to, že přináší neustálou změnu, hodně při ní cestuje, přichází do styku se zajímavými lidmi. Výhodu vidí i v tom, že jí umožňuje určitou časovou nezávislost a příležitost dobře si vydělat. Práci manekýnky a modelky se začala věnovat před šesti lety. Stačila vystudovat vysokou školu pedagogickou, myslí si však, že učit nikdy nebude. Původně totiž přemýšlela o studiu psychologie, ale neriskovala, že nebude přijata na tak prestižní obor, a zvolila jako kompromis pedagogiku. V současné době studuje jazyky a předpokládá, že se jimi bude v budoucnu živit. Její práce nesmí být rozhodně stereotypní.

ZDENĚK

Zdeňkovi je dvacet devět. Před třemi lety ukončil studium ekonomie. Původně začal studovat na strojní fakultě, brzy však poznal, že daleko více ho zajímá ekonomika a obchod. Ví, že jen studiem se dobrým obchodníkem nestane, proto při studiu a o prázdninách pracoval u různých firem a snažil se poznat co nejvíc prostředí: pracoval jako číšník i jako obchodní zástupce. Nejvíce se věnoval studiu francouzštiny a po škole se mu podařilo nastoupit u jedné česko-francouzské obchodní firmy. Stále mu to však odborně nestačilo. Požádal o stipendium na postgraduální pobyt ve Francii a vyšlo mu to. Až se vrátí, chce zase nastoupit u nějaké zahraniční firmy, ale už do vyšší funkce. Jeho životním cílem, až získá dostatečné kontakty a zkušenosti, je otevřít si vlastní firmu.

3. Řekněte o Pavle a Zdeňkovi:

- Jaké byly jejich původní studijní plány? Proč je změnili?
- Co vystudovali? Pomůže jim studium v jejich pracovní kariéře?
- Jaké mají představy o své budoucí práci?
- Které vlastnosti podle vašeho názoru dominují u Pavly, Zdeňka?
- Mají Pavla a Zdeňk předpoklady dosáhnout svého cíle?
- Kdo z nich je vám bližší, sympatičtější? Ceníte si ambicióznosti u lidí?

4. Spojte do vět tak, abyste říkal pravdivé informace o Pavle a Zdeňkovi:

Původně přemýšlel
V současné době si vydělává
Často přichází do styku
Vždy se snažil získat
Věnoval tomu
V budoucnu se chce živit
Předpokládá, že si založí
Odjel studovat, aby si prohloubil
Studuje jazyky, aby se připravila
Své práci se věnuje
Práci považuje
Ví, že být úspěšný, předpokládá

se zajímavými lidmi
jako tlumočnice a průvodkyně
o studiu techniky
vlastní obchodní firmu
co nejvíc obchodních zkušeností
prázdniny i čas během studia
jako manekýnka a modelka
za svého koníčka
už šest let
tvrdou práci
na budoucnost
odborné znalosti

5.

Kterou práci byste chtěl / nechtěl dělat? Proč?

Výhodu vidím v tom, že

Nevýhodu vidím v tom, že

L5A

hodně si vydělám
odpracuju osm hodin a mám klid
pracuju na zdravém vzduchu
přináší neustálou změnu
přicházím do styku s mnoha lidmi

je perspektivní, odborně při ní rostu

vydělám si málo
je časově náročná, nosím si ji i domů
je fyzicky náročná
je stereotypní
s nikým nekomunikuju během
pracovní doby
nic nového se při ní nenaučím

6. Založit si vlastní firmu – ANO, či NE?

PRO	PROTI
rozhoduje se samostatně, realizuje své nápady	sám nese riziko podnikání, v zaměstnání by měl jistotu
práce ho víc těší, úspěchy mu přinášejí uspokojení	musí řešit mnoho nových problémů: s dodavateli, se zákazníky, s úřady, s chodem firmy a jejím finančním zajištěním
roste jeho společenské postavení i finanční příjem	má velmi málo volného času, často si nebere ani dovolenou

Ved'te dialog: chcete si založit vlastní firmu, vašemu kolegovi naopak vyhovuje být zaměstnancem – má strach před rizikem a odpovědností, raději se jen řídí pokyny svého šéfa.

samostatně	selbständig	independently	jistota F	Sicherheit	certainty
uspokojení N	Befriedigung	satisfaction	dodavatel M	Lieferant	supplier
postavení N	Stellung	position	úřad M	Amt	office
příjem M	Einkommen	income	zajištění N	Sicherstellung	assurance
podnikání N	Unternehmen-	enterprise,	odpovědnost F	Verantwortung	responsibility
	tätigkeit	entrepreneurial	pokyn M	Weisung	direction, hint
		activities			

7. Řekněte: Přijď _____ (brzo). – Přijď co nejdřív.

Přijď, co nejdřív to bude možné.

Dones _____ (velký) meloun. – Dones co největší meloun.

Zopakujte si komparaci adjektiv a adverbii na str. 426 a 427.

1. Šel jsem na schůzku _____ (pomalu), protože bylo ještě dost času a nechtěl jsem dlouho čekat.
2. _____ (tiše) otevřela dveře do ložnice, aby neprobudila děti.
3. Snažil jsem se zaparkovat _____ (blízko) nádraží, ale všude bylo plno.
4. Zůstaň tu, _____ (dlouho) budeš moct.
5. Chci to poslat _____ (rychlou) cestou, musí to tam být zítra.
6. Držel jsem se od něho _____ (daleko), nechtěl jsem s ním mluvit.
7. Musíme to udělat _____ (rychle), za chvíli mi začíná jednání.
8. Snaží se vypadat _____ (mladá).
9. Vždycky nakupuje _____ (lacino), ale ne vždy tím ušetří. (ersparen) (to save)
10. Přivítal ji _____ (vesele), jako by se nic nestalo.
11. Kupuje dětem _____ (drahé) dárky, ale ony potřebují jeho lásku.

Zahrajte si dva staré známé, Petra a Karla, kteří se potkají po dlouhé době.

Petr: pracuje stále ve stejném podniku, ale má vedlejší zaměstnání – dělá účetního v jedné malé firmě. Práci našel bez problémů, protože dobrých účetních je stále nedostatek a žádný podnikatel se bez nich neobejde. Jeho manželka Eva stále učí, ale vedle toho tlumočí a překládá, hlavně technické texty. Má tolik práce, že neví, co dělat dřív. Finančně jsou na tom dobře, ale nemají žádný volný čas. Naštěstí už syn studuje na vysoké škole a rodiče tolik nepotřebuje.

Karel: po roce devadesát vystřídal několik zaměstnání u zahraničních firem, stále dělal nějaké konkursy. Toužil se osamostatnit a to se mu podařilo. Ještě s jedním společníkem založili menší softwarovou firmu. Začátky měli těžké, dlouho jim např. trvalo, než sehnali vhodné prostory, ale zvládli to. Jeho mladší syn dlouhodobě onemocněl, a proto se rozhodla jeho manželka Alena zůstat doma. Dál však pracuje ve svém oboru, i když doma – pracuje pro jednu reklamní agenturu.

Navzájem se ptejte, co teď děláte, co dělá manželka a děti, co jste dělali poslední roky, kdy jste se neviděli.

Karel zve Petra, aby se u nich s manželkou někdy zastavili, s Alenou je rádi zase uvidí. Dá Petrovi svou navštívenku – adresa zůstala stejná, ale konečně jim po letech zavedli telefon. Petr odpoví, že jsou na tom s časem moc špatně, že jim to nevyjde dřív než na velikonoce, ale že Karlovi určitě zavolá.

Cv

L5A

8. Reagujte:

Bál jsem se, že nestihnu práci dokončit a nebudu moct odjet na dovolenou. Vyhrál jsem konkurs a nastupuju prvního. Poprvé jsem tlumočil při jednání a myslím, že dobře. Sehnal jsem konečně někoho, kdo si s námi vymění byt. Konečně jsem našel dobrého účetního. Sehnali jsme vhodné prostory v centru. Manželce se podařilo najít práci.

Jsem rád(a), že ti (vám) to vyšlo.

9. Nahradte synonymem:

Vždycky jsem toužila po velkém bytě. Končím v pět, vystřídá mě kolega Černý. Neměl jsem to dobře připravené, ale vyšlo to. Zvládla práci s počítačem brzo. Nechal práce a začal se taky dívat na film. Zastavíme se u vás ve čtvrtek večer. Cením si jeho pracovních úspěchů. Věnuju se svému koníčku už hodně let.

naučit se pracovat
chtít něco
vážit si
přestat pracovat
podařit se
nastoupit po mně
dělat
přijít k někomu

10. Vyberte vhodné sloveso:

1. založit / položit:

Univerzitu Karlovu _____ Karel IV. roku 1348. – Kdo sem _____ ty papíry? – _____ vám otázku a vy musíte hned odpovědět.

2. zakládat / překládat:

Banka _____ novou filiálku. – _____ také do němčiny? – Jeho slova se _____ na pravdě.

3. vystřídat / střídat (se):

V práci se s kolegyní _____, jednou dojde pro kafe ona, podruhé já. – Ve dvě mě musíš _____, musím odejít. – Musím si nutně koupit nový kostým, stále _____ ty dva staré.

4. vést / zavést:

Kdo _____ tohle oddělení? – Jak se vám _____? Děkuju, dobře. – Do kanceláře nám konečně _____ další telefonní linku.

5. zastavit (se) / postavit:

Hned za městem nás _____ policejní hlídka. – Garáž _____ za necelý měsíc. – Na oběd _____ v motelu. – Kam chceš _____ ty kufry?

11. Ve společnosti jste slyšel tyto názory. Reagujte na ně:

Co si o tom myslíte? – Já si myslím, že
Co vy na to? – Podle mého názoru
Jak to vidíte vy? – Souhlasím s tím.
Jaký na to máte názor? – Nesouhlasím s tím úplně.
Jaký je na to váš názor? – Vůbec s tím nesouhlasím.
– Jsem přesvědčený, že
(Ich bin überzeugt, daß...) (I am convinced that ...)

1. Vážím si Pavlina úspěchu i její práce.
2. Život manekýnek je plný zábavy, zajímavých a úspěšných lidí.
3. Četl jsem v novinách, že 15% obyvatel by dalo přednost životu v cizině.
4. Zdeněk se určitě stane úspěšným obchodníkem.
5. V současné době není tak těžké založit obchodní firmu, jestliže vám nechybí kontakty.
6. Reklama pravdivě informuje o propagovaných výrobcích.
7. Dnes žijí lidé lépe, ale dříve byli šťastnější.
8. Zakazuju svým dětem dívat se na televizi.

12. Nesouhlasíte částečně s tím, co navrhuje váš kolega:

Vzor: Na služební cestu pojedeme s inženýrem Prchalem.

VY: – Se služební cestou souhlasím, ale ne s tím, že pojede inženýr Prchal.
– Pojedeme, ale ne s inženýrem Prchalem. Nesouhlasím s tím, aby jel on.

1. Na Silvestra jsem objednal stůl ve vinárně U zelené lípy a pozval jsem taky Vránovy.
2. Pojedeme služebním autem v pondělí ráno v sedm.
3. Projednáme to, ale až zítra.
4. Rozhodli jsme se koupit dárek k padesátým narozeninám naší kolegyně. Navrhuju, aby každý dal padesát korun.
5. Musíme co nejdřív přijmout novou sekretářku. Dám asi do tří novin inzerát.
6. V inzerátu uvedu, že sekretářka musí mít středoškolské vzdělání, dva roky praxe v oboru, musí umět aktivně německy nebo anglicky a nesmí být starší než 35 let.

Gr

5 B

§ 20 ZÁJMENO „JEHOŽ, JEJÍŽ, JEJICHŽ“ (dessen, deren, deren) (whose)

Př.: hotel, v jehož recepci pracuje Hotel, in dessen Rezeption the hotel in whose
er (sie) arbeitet reception he / she works
firma, o jejíž nabídku se zajímáme Firma, für deren Angebot the firm whose offer we
wir uns interessieren are interested in
Dvořákovi, jejichž pozvání jsme die Dvořáks, deren the Dvořáks, whose
Einladung wir invitation we have
přijali angenommen haben accepted

Tvoří se z posesívních zájmen „jeho, její, jejich“ + Ž

Deklinace: jehož (pro M, N) – nemá deklinaci
jejichž (pro plurál) – nemá deklinaci
jejíž (pro F) – deklinace jako adjektivum „moderní“ + ž

JEJÍŽ	sg. F	sg. M, N	pl. M, F, N
Nom	jejíž dcera	jejíž syn, auto	jejíž děti
Gen	jejíž dcery	jejíhož syna, auta	jejíchž dětí
Dat	jejíž dceři	jejímuž synovi, autu	jejímž dětem
Ak	jejíž dceru	jejíhož syna, jejíž auto	jejíž děti
Lok	o jejíž dceři	o jejímž synovi, autu	o jejichž dětech
Instr	jejíž dcerou	jejímž synem, autem	jejímiž dětmi

Př.: sestra, jejímuž synovi (M Dat sg. – jako modernímu)
sestra, na jejíhož syna (M Ak sg. – jako moderního)
sestra, o jejímž autě (N Lok sg. – jako moderním)
sestra, jejímž dětem (F Dat pl. – jako moderním)
sestra, s jejímiž syny (M Instr pl. – jako moderními)

Cv

13. a) Doplněte „jehož, jejíž, jejichž“:

Výrobky, _____ kvalita se zvyšuje
Sousedé, _____ pes se ztratil v parku
Firma, v _____ kanceláři pracuje manželka

Malíř, _____ obraz jsem si koupil
 Restaurace, _____ specialitou jsou jihočeská jídla
 Bratr, _____ auto jsem si musel půjčit
 Přítelkyně, s _____ rodiči jsem se setkal
 Kolegyně, s _____ nápadem jsem souhlasil

b) Doplňte větou se zájmenem „jehož“, nebo „který“:

Vzor: To je ten tvůj přítel, **jehož** fotku To je ta tvoje kolegyně, **se kterou**
 jsi mi ukazoval? jsi byl včera na obědě?

To jsou ti Rakušani, _____?
 To je ten obchodník, _____?
 To jsou tví obchodní partneři, _____?
 To je ta známá manekýnka, _____?
 To jsou ti Kanadčané, _____?
 To je ten tvůj příbuzný, _____?

Gr

§ 21 FUNKCE GENITIVU

a) Genitiv u substantiv = stálá vlastnost: (ständige Eigenschaft) (permanent property)

muž **vysoké postavy** = muž, **který má vysokou postavu**
 (Mann von hoher Gestalt) (a man of high stature)

výrobky **různé kvality** = výrobky, **které mají různou kvalitu**
 (Erzeugnisse verschiedener Qualität) (products of differing quality)

b) U slovesa v negativní formě (používá se už málo):

(Bei Verben in negativer Form – benutzt man heute wenig)
 (with the verbs in a negative form – it is no longer much used)

Nebylo **pomoci** . = Nebyla **žádná pomoc**.

Bez vody by nebylo **života**. = Bez vody by nebyl **život**.

Nemá **naděje** na úspěch. = Nemá **naději** na úspěch.

c) U adjektiv:

je plný (vody)
je schopný (dalšího studia)

er ist voll (vom Wasser)
 er ist fähig (des weiteren
 Studiums)

it is full (of water)
 he is capable (of further
 studies)

je si vědomý (svých chyb)

je znalý (světa)

je blízký (cíle)

je dbalý (povinností)

er ist sich (seiner Fehler) bewußt

er ist welterfahren

er ist nahe (dem Ziel)

er ist pflichtgetreu

he is aware (of his
 shortcomings)

he is worldly-wise

he is close to (his goal)

he is heedful (of his obligations)

L5B

d) Je třeba, je zapotřebí + Gen: (etw. ist nötig) (a t. is necessary)

Je zapotřebí **dalších informací** . (= Potřebujeme další informace.)

e) SLOVESO + GENITIV

bát se (konkursu) / –

cenit si (přátelství) / –

dosahovat / dosáhnout (úspěchu)

dotýkat se / dotknout se (exponátů)

držet se (zábradlí) / **udržet se**

lítovat / zalítovat (chyby)

x **lítovat / politovat** někoho (+Ak)

používat / používat (slovníku)

= používat slovník (+Ak)

přibývat / přibýt (zákazníků)

ubývat / ubýt (zákazníků)

týkat se (tématu) / –

účastnit se / zúčastnit se (jednání)

všimát si / všimnout si (hostů)

zbavovat se / zbavit se (chyb)

zneužívat / zneužít (zneužiju) (přítele)

reflexivní slovesa (se „se“) – jen pf.:

napít se (vody)

najíst se (chleba)

dočkat se (přítele)

sich fürchten

(vor dem Konkurs)

schätzen (die Freundschaft)

erreichen (den Erfolg)

berühren (die Exponate)

sich halten (am Geländer)

fest / sich erhalten

bereuen etw. (den Fehler)

j-n bemitleiden

benützen

(das Wörterbuch)

zunehmen (die Zahl

der Kunden nimmt zu)

abnehmen (die Zahl

der Kunden nimmt ab)

betreffen, anbelangen,

angehen (das Thema)

teilnehmen (an der

Handlung)

(be)achten (die Gäste)

sich befreien, losmachen

(von den Fehlern)

(die Fehler) abschütteln

mißbrauchen (den Freund)

to be afraid of

(the competition)

to appreciate / set a high
 value upon (the friendship)

to achieve (success)

to touch (the exhibits)

to hold (tight) (to the
 railings) / to persist

to regret (a mistake)

to be sorry for s. o.

to use / make use of
 (the dictionary)

to increase (e. g. the
 number of customers
 increased)

to decrease (the number
 of customers decreased)

to concern (a topic)

to participate / take part in
 (an action)

to take notice of

(the guests)

to get rid of (mistakes)

to abuse (a friend)

einen Schluck (Wasser)

tun

sich am Brot anessen

erwarten (den Freund)

(= der Freund am Ende kam)

to take a drink (to drink
 some water)

to eat (some bread)

to wait to see (a friend)

come

BEZ + Gen:– / **obejít se bez** (pomoci)(die Hilfe) entbehren
können

to manage (without help)

DO + Gen:**dávat se / dát se do** (práce)(eine Arbeit) anfangen,
(an die Arbeit) gehen

to get down (to work)

pouštět se / pustit se do (práce)(eine Arbeit) anfangen, sich
(in eine Arbeit) einlassen

to set (to work)

vražet / vrazit do (lidí)

(die Leute) anrennen

to thrust (into the people)

OD + Gen:**lišit se, odlišovat se / odlišit se od**

(druhého)

sich unterscheiden

to differ

vzdalovat se / vzdálit se od (vesnice)

(von dem anderen)

(from the other)

sich entfernen (vom Dorf)

to move away

(from a village)

Z + Gen:**radovat se / zaradovat se z** (návštěvy)sich freuen (über den
Besuch)to rejoice, to take
pleasure (in the visit)**vzpamatovávat se / vzpamatovat se z**

(překvapení)

sich fassen, sich erholen,
zu sich kommen

to recuperate,

to recover (from the

(von der Überraschung)

surprise)

Rozumíte?

Bál jsem se toho konkursu, ale skončilo to dobře.Výrobek **dosáhl takového úspěchu**, že rozšíříme výrobu.Na výstavě: **Nedotýkejte se**, prosím, **exponátů**.Pozor, na schodech je led, **držte se zábradlí**.Promiň, **moc toho lituju**, byla to moje chyba.V divadle **přibývalo diváků** a **ubývalo volných míst**.Přečtěte si tento článek, **týká se našeho tématu**.**Jednání se zúčastní** i můj asistent.**Všímej si víc hostů!**Nechci pořád **zneužívat tvé pomoci**.Po půl hodině čekání **jsem se úředníka konečně dočkal**.**Neobejdu se bez dobrého asistenta**.Jen si krátce zatelefonuju a **hned se dáme (pustíme) do práce**.Tady je tolik lidí, že stále **do někoho vrážím**.Čím **se od sebe liší** tyto dva výrobky?Rychle **jsem se vzdalovali od vesnice**.**Radoval se z dárku** jako dítě.Nemůžu **se vzpamatovat z toho překvapení**.**A: Obchod je plný lidí. Pojdme jinam.****B: Půjdem. Taky nemám čas stát ve frontě.****A: Chci se zbavit staré sedačky. Nevíš o někom, kdo by ji koupil?****B: Zeptám se doma, syn si zařizuje byt.****A: Musíš přijít, neobejdeme se bez tebe!****B: Nemůžu to slíbit určitě, ale pokusím se přijít.****A: Myslím, že jedeme špatně. Moc jsme se vzdálili od náměstí.****B: Taky mám takový pocit, že jsme ztratili cestu****A: Máš na mě čas? Musíme tu věc co nejdřív projednat.****B: Zůstaň už tady. Jen tohle dopíšu a hned se do toho pustíme.****A: To jsem rád, že jsem se tě dočkal, Už jsem si myslel, že nepřiđeš.****B: Proč jsi nezavola, že přijdeš? Přišel bych dřív.****A: Moc lituju včerejšího večera, ale opravdu jsem nemohl přijít.****B: Taky nám to bylo líto, chyběl jsi nám.****Cv**

□ 14. Spojte podle významu:

Dali jsme se s chutí
 Už nemám žízeň, napil jsem se
 Nedával pozor a vrazil
 V obchodě přibývalo
 Nemohla se vzpamatovat
 V diskusi se držel stále
 Lituju
 Když překládám, neobejdu se
 Dosáhl
 Posad' se a nevsímej si

zákazníků
 do jedné paní
 toho nepořádku
 do jídla
 vody
 bez slovníku
 všeho, co chtěl.
 z toho překvapení
 jediného tématu
 svých slov

- 15. V § 22 se podívejte na názvy osob podle zaměstnání.
(Im § 22 schauen Sie sich die Personenbezeichnungen nach der Beschäftigung an.)
(In article 22 look at the names of persons according to their occupation.)

a) Řekněte ve správném tvaru: obejít se bez někoho, něčeho
je nedostatek někoho, něčeho

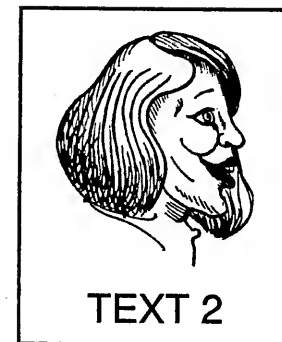
Neobejdu se bez	dobrá účetní, spolehlivá sekretářka dobrý programátor spolehlivý poradce	ale	dobré účetní spolehlivé sekretářky dobří programátoři spolehliví poradci	je nedostatek.
-----------------	---	-----	---	----------------

b) Bez koho nebo bez čeho se neobejde (nemůže být)

úředník	?	dělníci
ministr zahraničí		nemocná zvířata
dirigent		zákazníci
ředitel továrny		telefon
veterinář		voliči
obchodník		sníh
politik		tlumočník
lyžař		hudebníci

□ 16. Doplňte prefixy „NA-“, nebo „DO-“:

- ___ vedli nás až k hotelu.
- Tramvaj ___ jela na konečnou.
- Na dveře ___ lepili oznámení, že dneska bude otevřeno až od deseti.
- Nemohl jsem se na vás ___ zvonit.
- To jsme se vás ___ čekali !
- Čekal jsem na přítele dlouho, ale nakonec jsem se ___ čkal.
- Kávu si prosím ___ lejte sami.
- Nedá se věřit všemu, co řekne. Vždycky toho ___ mluví hodně.
- Když ___ mluvil, ostatní se roztleskali.
- Telefonuju tam přes hodinu, ale nemůžu se pořád ___ volat..
- Bolí mě nohy, kolik jsme se ___ chodili po městě.
- ___ snídal jsem se doma, vezmu si jen kávu.
- ___ dělal jsem to až pozdě v noci.

TEXT 2

JOSEF HRABEC

L5B

Josef Hrabec začínal ve Zlíně v Baťově škole práce. Když se proto v roce 1989 vracel z Kalifornie, kde žije, do Československa za obchodem, obrátil se znovu na Zlín. Navázal kontakty se strojírenskými závody¹, v jejichž dílnách² před lety jako technik začínal. Nabídl jim licenční prodej³ svých obráběcích strojů⁴, protože zlínské stroje už byly zastaralé⁵ a naprosto⁶ nevhodné pro americký trh. Podnik souhlasil jen za podmínky, že prodá všechno, co podle jeho návrhů vyrobí⁷. Josef Hrabec měl dostatečné kontakty a dokázal to. Pomohl zlínským strojařům⁸ k malému obchodnímu zázraku⁹ – s jeho pomocí ovládli pětinu amerického trhu s obráběcími stroji. Továren na obráběcí stroje je v České republice hodně, ale žádné se na americký trh prorazit¹⁰ nepodařilo.

Josef Hrabec se narodil před 77 lety nedaleko¹¹ Brna. Ve 14 letech odešel do Zlína do učení¹² k Baťovi. Po vyučení¹³ absolvoval povinnou¹⁴ praxi ve všech strojírenských dílnách. V roce 1939 ho firma vyslala jako technika do zahraničí, odkud utekl do Francie k českým jednotkám¹⁵, později se přes Brazílii dostal do Kanady. Tam ho přesvědčili, že ho potřebují víc jako technika než vojáka¹⁶, a tak Josef Hrabec znovu nastoupil u firmy Baťa jako vedoucí výroby¹⁷.

Domů z Kanady se vrátil v roce 1946, oženil se a pracoval ve Zlíně v Baťově obchodní společnosti. Jako vedoucí exportu prodával obráběcí stroje. V březnu 1948 odjel do Argentiny sjednat¹⁸ mnohamiliónový kompenzační obchod – obráběcí stroje za surové kůže¹⁹. Ačkoliv v Československu padla vláda²⁰, firma Baťa se dál snažila pokračovat v obchodech. Ale nešlo to. Hrabcovi se přesto²¹ podařilo dovést jednání do konce tak, aby se obchod dal uzavřít. Kvůli společenským²² změnám se domů nevrátil, zůstal v Argentině a všemi prostředky²³ se snažil dostat k sobě ženu a dvě děti. Dostaly se za ním po namáhavé²⁴ cestě až v roce 1950.

Josef Hrabec si v Brazílii, kam se rodina přestěhovala, založil vlastní poradenskou²⁵ firmu, nabízel firmám výrobní i obchodní konzultace, navrhoval modernizace²⁶ celých podniků. Když se roku 1964 s rodinou přestěhoval do Kalifornie, začal konstruovat stroje pro letecký průmysl²⁷, později, v roce 1971, ho získala firma Rockwell a zaměstnala ho jako vedoucího jedné zahraniční filie. Po pěti letech zatoužil po klidnější práci – vrátil se proto do Kalifornie a věnoval se už jen konzultacím pro americké firmy. Zaměřil se²⁸ na modernizaci strojírenských výrob, moderní technologie a stroje.

1 – Maschinenbaubetrieb, 2 – Werkstatt, 3 – Verkauf, 4 – Werkzeugmaschinen, 5 – veraltet, 6 – vollkommen, 7 – erzeugen, 8 – Maschinentechner, 9 – Wunder, 10 – durchbrechen, 11 – unweit, 12 – Lehre, 13 – Auslernen, 14 – Pflicht-, 15 – Einheiten, 16 – Soldat, 17 – Produktion, 18 – vereinbaren, 19 – Rohbalt, 20 – Regierung, 21 – trotzdem, 22 – Gesellschafts-, 23 – Mittel, 24 – anstrengend, 25 – Beratungs-, 26 – Modernisierung, 27 – Flugzeugindustrie, 28 – sich konzentrieren

1 – machine works, 2 – workshops, 3 – sale, 4 – machine tools, 5 – obsolete, 6 – wholly, 7 – to produce, 8 – machine manufacturers, 9 – miracle, 10 – to break through, 11 – not far from, 12 – apprenticeship, 13 – conclusion of (his) apprenticeship, 14 – obligatory, 15 – troops, 16 – soldier, 17 – production, 18 – to arrange, to negotiate, 19 – raw skin, 20 – government, 21 – in spite of that, 22 – social, 23 – means, 24 – troublesome, 25 – counselling, 26 – modernization, 27 – aviation industry, 28 – to concentrate

□ 17. V životopisu se uvádějí následující údaje:

Místo a datum narození	Geburtsort und -datum	place and date of birth
Státní příslušnost	Staatsangehörigkeit	citizenship
Rodinný stav	Familienstand	family status
Vzdělání	Bildung	education
Dosavadní praxe	Bisherige Praxis	hitherto professional experience

a) Podle textu запиšte životopisné údaje o Josefu Hrabcovi.

b) INZERÁTY:

- Soukromá obchodní firma přijme inženýra – ekonoma, muže asi 35-40 let s perfektní znalostí účetnictví a práce s počítačem. Výhodné platové podmínky. Písemné nabídky se stručným životopisem a průběhem dosavadní praxe zasílejte do 20. 1.
- Česko-americká obchodní společnost se sídlem v centru Prahy hledá zkušeného účetního. Požadavkem je min. středoškolské vzdělání. Uchazeči se znalostí anglického jazyka mají přednost. Nabídky se životopisem zasílejte do 15. 1.
- Restaurace v Praze 7 hledá číšníky a servírky ve věku 20-25 let s praxí a znalostí angličtiny nebo němčiny. Osobní pohovor nutný. Nástup možný ihned.

Odpovězte na jeden z inzerátů!

Vážení pánové! / Vážená firmo!

Mám vážný zájem o místo _____ (ekonoma, účetního, číšníka) ve vaší _____ (firmě, společnosti, restauraci). Jmenuji se _____, je mi _____ let, trvale bydlím v _____. Jsem _____ (ženatý / vdaná, svobodný), _____ (mám dvě děti, jsem bezdětný).

Mám ekonomické _____ (středoškolské, vysokoškolské vzdělání). (Jsem vyučen v oboru). V oboru pracuji _____ let – příkládám přehled své dosavadní praxe. Věřím, že budu vyhovovat nárokům, které si kladete, a že mé zkušenosti přispějí k úspěchu Vaší firmy. Ovládám _____ (aktivně, pasivně) angličtinu a němčinu. Nastoupit mohu _____ (ihned, od 1. února ...).

Těším se na spolupráci!

S pozdravem

přikládat / přiložit životopis – den Lebenslauf beilegen – to enclose a curriculum vitae

vyhovovat nárokům – den Ansprüchen entsprechen – to satisfy the requirements

klást nároky – Ansprüche stellen – to make demands

L5B

přispět k úspěchu

zum Erfolg beitragen
to contribute to the success

Přiložte svůj životopis. Vyplnit údaje o vašem studiu vám pomůže lexikum ze str. 205.

□ 18. Ucházíte se o zaměstnání. Při osobním pohovoru se ptejte na konkrétní fakta: (Pomůže vám lexikum ze str. 202.)

- na pracovní dobu (v kolik začíná a v kolik končí, jestli je pružná, jestli jsou časté přesčasy, služební cesty)
- na polední přestávku (jak je dlouhá, jestli je možnost chodit do závodní jídelny)
- na dovolenou (na její délku, kdy je možné si ji vybrat)
- na další výhody pro zaměstnance (např. letní pobyty pro děti, kávovary na pracovišti atd.)
- na vybavení kanceláře, pracovní místnosti (počítač, fax apod.)
- na plat (na jeho výši, na platový postup, na odměny za práci navíc)

□ 19. a) Spojte do vět:

Firma ho vyslala
Firma ovládla
Firma ho zaměstnala
Firma prorazila
Firma nabízí
Firma navrhla

obchodní a výrobní konzultace
na americký trh
evropský trh
ve své zahraniční filiálce
do Argentiny dojednat obchod
modernizaci celého podniku

b) Spojte prepozicí a řekněte ve správném tvaru:

Nastoupil — firma Baťa
V roce 1989 se vrátil — obchod
Navázal kontakty — strojírenské závody
Stroje jsou nevhodné — náš trh
Pomohl firmě — úspěch
Firma ovládla trh — počítače
Firma pokračuje — obchod s Ruskem
Konstruoval stroje — letecký průmysl
Firma se zaměřila — obchodní konzultace

□ 20. Všimněte si významu prepozice „ZA“ a doplňujte slovesa:

Pořadí (Reihenfolge): **za prvé, za druhé, za třetí, za čtvrté, za páté, za šesté**
(order) **za a** (za á), **za b** (za bé), **za c** (za cé)

a) Vrátil se domů až **za tmy**. (za +Gen) = byla tma, během tmy
Za války _____ do Francie.

b) Vráť se **za týden**. (za +Ak) = za jak dlouho?
_____ za chvíli.
_____ rychlostí sto kilometrů za hodinu.
Za hodinu _____ všechno vysvětlit.
_____ do Prahy dvakrát za měsíc.

c) Udělám to jen **za podmínky**, že mi pomůžeš. (za +Gen) = s podmínkou
Firma _____ za podmínky, že se postará o distribuci.

d) Dívala se **za dětmi**, jak odcházely. (za +Instr)
_____ na Moravu za obchodem.
Manžela má v Berlíně a na víkend za ním _____.
To nejhorší už _____ za sebou.
Prázdniny už _____ za námi.

e) Přísloví : **Oko za oko, zub za zub**. (za +Ak) = něco děláme, platíme,
Chci to udělat **za každou cenu**. _____ měníme za něco
_____ si košili za pět set korun.
_____ svůj malý byt za větší.
Poděkoval: „_____“ – „Není zač,“ odpověděl jsem. (=za co)
„To nestojí za řeč.“

f) Zatáhl **za brzdu**. (za +Ak) = za něco držíme, táhneme (halten, ziehen) (to hold, to draw)
Držel se **za hlavu**. Vzal **za kliku**. (die Klinke) (handle)
_____ se za ruce.

□ 21. Doplňte konjunkce: „i když, ačkoliv, a proto, a tak, protože“

- _____ dostal lepší nabídku, zůstal ve svém podniku.
- Dříve žil a pracoval ve Zlíně, _____ se tam vrátil.
- _____ druhá strana nejdříve nesouhlasila, podařilo se nám obchod uzavřít.
- Koupili licenci, _____ jejich stroje už byly zastaralé.
- Návrh nakonec přijali, _____ se jim nelíbil.
- Ceny potravin se zvyšují, _____ mají lidé méně peněz na kulturu.
- _____ byla mlha, letiště nepřijímalo.
- _____ byl unavený, slíbil, že ještě přijde.
- Jezdí k nám málo turistů, _____ musíme zlepšit nabídku.
- _____ se zvýšil počet aut, ubylo dopravních nehod.

□ 22. Rodina slov: **DĚLAT**

Všimněte si významů prefixů „-DĚLAT / -DĚLÁVAT“

dělat / udělat

machen

to do / to make
to do (e. g. a silly thing)
to make (e. g. a mistake)
to incur (e. g. debts)

dodělat / dodělávat (práci)
obdělát / obdělávat (pole)

fertigmachen (die Arbeit)
bearbeiten, bebauen
(das Feld)

to finish (the work)
to cultivate (the field)

oddělat / oddělávat (zátku)

erledigen; abmachen
(den Kork)

to remove (the stopper)

prodělat / prodělávat (peníze)
předělat / předělávat (úkol)

verlieren (das Geld)
umarbeiten, umändern
(die Aufgabe)

to lose (money)
to redo
(an exercise)

přidělat / přidělávat (starosti)

noch mehr (Sorgen)
machen

to cause additional
worries

rozdělat / rozdělávat (ohně)

anmachen (das Feuer)

to make (fire)

vydělat si / vydělávat si

verdienen (das Geld)

to earn (money)

(peníze) – **výdělek**

– Verdienst, Erwerb

– earnings

vzdělat se / vzdělávat se

sich bilden

to educate oneself

– **vzdělání**

– Bildung

– education

dělník – dělnický – dílo

Arbeiter – Arbeiter-
– Werk

worker – workers', –
working (e. g. class)
– work

Rozumíte frázím?

Co tady děláš?

(Proč tu jsi? Jak ses sem dostal?)

Nic si z toho nedělej!

(Neměj z toho žádné starosti.)

Dej pokoj!

(Nech mě být!)

To s tím nemá co dělat.

(To s tím nesouvisí.)

To nedělá dobrotu.

(To nevyhovuje, působí problémy.)

Dělá mu to dobře.

(Lichotí mu to. Je to pro něj zdravé. Líbí se mu to.)

Dělá si z něho dobrý den (blázny).

(Zesměšňuje ho.) (Er macht ihn lächerlich.)

(He makes a fool of him.)

Měl co dělat, aby se mu vyhnul.

(Jen tak tak se mu podařilo vyhnout se mu.)

Dělá z komára velblouda.

(Dělá to větší, než to je.)

Šaty dělají člověka.

(Kleider machen Leute.)

(Clothes make the man.)

a) Podle významu doplňte různé prefixy „-dělat / -dělávat“, popřípadě substantivum:

- Odborník se musí _____ po celý život.
Má středoškolské _____.
- V novém zaměstnání _____ měsíčně o tisíc korun víc.
Z jeho _____ žije celá rodina.
- _____ si ve svých věcech pořádek.
- Práci jen _____, ale už nedokončil.
_____ v krbu (Kamin) (hearth) oheň.
- Ráno jsem přišel o hodinu později, _____ si ji odpoledne.
- Už mám takhle dost problémů, a ty mi _____ ještě další!
- _____ tu zprávu dnes večer, můžete ji mít zítra ráno.
- Ten starý kostým už není moderní – dám si ho _____.

b) Řekněte ve správném tvaru a doplňte prepozice, kde je to nutné:
Všímejte si významů slovesa „dělat“.

Dělá (pracuje, je zaměstnán) _____ (továrna, úřad, stavba, České Budějovice, Plzeň, celá noc).

Udělal (vykonal, provedl) _____ (dobrá práce, zkouška, jeho povinnost).

Dělá (vyrábí, zhotovuje, vytváří) _____ (nábytek, koberce, dekorační předměty, plány na léto).

Dělá (vaří, peče) _____ (večeře, bramborová kaše, koláče).

Dělá (šije, plete) _____ (večerní šaty, sukně, čepice, šála).

Co mám dělat _____ (ten problém, ta záležitost, ty peníze)?

Kolik to dělá (platím)? (o účtu) _____ (1 Kč, 500 Kč)

_____ (matka, dcera, přítel, jeden host, lidi) se udělalo špatně.

Gr

§ 22 TVOŘENÍ SUBSTANTIV – OSOBY PODLE ZAMĚSTNÁNÍ, ČINNOSTI

(Substantivbildung – Personen nach der Beschäftigung, Tätigkeit)

(Formation of nouns referring to occupations and people involved in activities)

Tvoří se od sloves nebo od substantiv (jmen věcí) sufíxy:

Man bildet sie aus Verben oder Subst. (Bezeichnungen der Sachen) mit den Suffixen:

These are formed from verbs or nouns with the following suffixes:

L5B

-tel:

ředitel, učitel, překladatel, stavitel, podnikatel, vydavatel,
Direktor Lehrer Übersetzer Baumeister Unternehmer Herausgeber
director teacher translator builder entrepreneur publisher

dodavatel, odběratel, sběratel, odesílatel, spisovatel, nositel, majitel, držitel
Lieferant Abnehmer Sammler Absender Schriftsteller Träger Besitzer Inhaber
supplier customer collector sender writer bearer owner holder

-č:

řidič, prodavač, topič, volič, posluchač, hráč, nosič, hlídač, rodič(e)
Lenker Verkäufer Heizer Wähler Hörer Spieler Träger Wächter Eltern
driver shop assistant stoker voter listener player porter keeper parent(s)

(Pozn.: ředitel školy x řidič autobusu
nositel Nobelovy ceny x nosič zavazadel
-tel – duševní činnost x -č – konkrétní, fyzická činnost
(geistige Tätigkeit) (körperliche Tätigkeit)
(intellectual activity) (physical activity)

-ce:

výrobce, průvodce, soudce, zástupce, poradce, plátce, vývozce, dovozce,
Erzeuger Reiseleiter Richter Stellvertreter Berater Zahler Ausführer Zuführer
manufacturer guide judge deputy adviser payer exporter importer

dopravce, zájemce, příjemce, správce, dozorce, tvůrce, škůdce
Spediteur Interessent Annehmer Verwalter Aufseher Schöpfer Schädling
transporter person interested (in s. th.) receiver administrator overseer creator evildoer

-ec:

letec, herec, umělec, znalec, chodec, běžec, plavec, vědec
Flieger Schauspieler Künstler Kenner Fußgänger Läufer Schwimmer Wissenschaftler
flier actor artist expert pedestrian runner swimmer scientist

-ář:

rybář, novinář, opravář, hodinář, lhář, češtinář, čtenář, farmář
Fischer Journalist Reparaturmann Uhrmacher Lügner Tschechischlehrer Leser Farmer
fisherman journalist repairman clockmaker liar teacher of Czech reader farmer
(US troubleshooter)

-ař:

sochař, lyžař, lékař, zubař, kuchař, strojař, stavař
Bildhauer Skifahrer Arzt Zahnarzt Koch Maschinentechniker Bauarbeiter
sculptor skier doctor dentist cook a p. employed in a p. employed in the
mechanical engineering building industry

-ník:

státník, řečník, tajemník, právník, odborník, tlumočník, obchodník,
Staatsmann Redner Sekretär Jurist Fachmann Dolmetscher Geschäftsmann
statesman orator secretary lawyer specialist interpreter tradesman; businessman

úředník, hudebník, dělník, horník, zedník, řezník, pomocník, zámečník
Beamter Musiker Arbeiter Bergmann Maurer Fleischer Helfer Schlosser
official; clerk musician worker miner bricklayer butcher helper locksmith

-čí:

průvodčí, mluvčí
Schaffner Sprecher
conductor spokesman

-ák:

zpěvák, divák, kuřák, voják
Sänger Zuschauer Raucher Soldat
singer spectator smoker soldier

Cizí sufixy:

- ista:** žurnalista, lingvista, specialista, hokejista, pianista, houslista, filatelista
- ik:** matematik, chemik, fyzik, hygienik, botanik, akademik, mechanik, numismatik
- or:** programátor, kontrolor, organizátor, iniciátor, investor, redaktor, propagátor
- ant:** konzultant, defraudant, projektant, laborant, maturant, reprezentant
- ent:** dirigent, student, referent, asistent, absolvent, docent
- ér,-er:** sprinter, aranžér, reportér, manažer, hoteliér, trenér, režisér, premiér, provokatér
- Θ:** ekonom, geolog, biolog, astronom, chirurg, fotograf, pedagog, filolog

Cv

22. a) Vzor: Pracujete v novinách? – Ano, jsem novinář (žurnalista).

- Stavíte domy?
- Píšete romány?
- Pracujete v nemocnici?
- Řídíte školu?
- Řídíte autobus?
- Vyrábíte nábytek?
- Vaříte v hotelu?
- Opravujete televize?
- Sbíráte známky?
- Kouříte?
- Věnujete se plavání?
- Tlumočíte při obchodních jednáních?

b) Jak říkáme člověku, který:

učí, létá, běhá, sportuje, chodí, zpívá, poslouchá přednášku, prodává v obchodě, hraje fotbal, hraje v divadle, hraje na housle, provádí cizince, někoho zastupuje, odesílá dopis, radí prezidentovi, tlumočí, organizuje, lže, chytá ryby, lyžuje, překládá beletrii, vydává noviny, kontroluje jízdenky, učí matematiku, češtinu, dává konzultace, dává informace (mluví) za nějaký úřad, dělá sochy, diriguje orchestr

c) Kdo je, co dělá :

žurnalista, podnikatel, právník, ekonom, číšník, pedagog, rektor, čtenář, řečník, hokejista, uklízečka, divák, sběratel známek, řidič, plátce, znalec, hodinář, lékař, programátor, stavitel, státník

T – D

Tonne	ton
Ahnung	inkling
Team	team
dem Wesen	to the creature
dort	there
Taler	thaler
Nachkomme	descendant
Motel	motel
Kompanien	(military) companies
notwendig	necessary
Watte	cotton wool
der Leber	of the liver
Schuhe	shoes
Flüge	flights

tuna	–	duna
tušení	–	dušení
tým	–	dým
tvoru	–	dvoru
tam	–	dam
tolar	–	dolar
potomek	–	podomek
motel	–	model
roty	–	rody
nutný	–	nudný
vata	–	vada
jater	–	jader
boty	–	body
lety	–	ledy

Düne	dune
Würgen; Dämpfen	stifling, suffocation; stewing
Rauch	smoke
dem Hof	to the court / courtyard
der Damen	of the ladies
Dollar	dollar
Hausknecht	(estate / farm) labourer
Modell	model
Geschlechter,	clans, families, houses
Stämme	(e. g. of Lancaster)
langweilig	boring
Defekt, Fehler	fault, defect
der Kerne	of the cores / nuclei / kernels
Punkte	points
Eis – N pl.	ices

od Petry [otpetry] – od Běty
od Franty [otfranty] – od Vandy
před tebou [přettebou] – před dědou
před chodbou [přetchodbou] – před horou
nad stromem [natstromem] – nad zámek

hlad [hlat] – o hladu
západ [zápat] – od západu
oběd [objet] – od oběda
víkend [víkent] – o víkendu
odjezd [odjest] – do odjezdu

Ť – Ď

erfreut	pleased
Leibchen	singlet, vest
wischt aus	(he) wipes (out)
Nähen	sewing, needlework
eng	narrow
Kindskopf	childish person
Körper	body

potěšený	–	poděšený
tílko	–	dílko
vytírá	–	vydírá
šiti	–	šidi
těsný	–	děsný
dětina	–	dědina
tělo	–	dělo

erschreckt	horrified
kleines Werk	small work
erpreßt	(he) blackmails
beträgt	(he) cheats
schrecklich	horrible
Dorf	village, hamlet
Kanone	gun

Příště raději odjedte ještě později. – Chtěl ti osobně poděkovat. – Pátý díl dějin divadla je zatím poslední. – Na trati do Děčína se stalo opět velké neštěstí. – Dejte to ještě dnes vědět tetě. – Datum odeslání není uvedeno. – Odjezd bude muset být odložen o deset dní.

Téma: Práce, zaměstnání

Zábavný test: JSTE RANNÍ PTÁČE? (Příslloví: Ranní ptáče dál doskáče.)

(Sprichwort: Morgenstunde hat Gold im Munde. Buchstäblich: Das Morgenvöglein springt weiter.)
(Proverb: The early bird gets the worm. Literally: the early bird springs further.)

O lidech, kteří vstávají brzo ráno, se říká, že jsou ranní ptáčata. Vstávají rádi, s úsměvem, v koupelně si zpívají, okamžitě a s velkou aktivitou se dávají do práce. Ti druzí naopak vstávají se špatnou náladou, rozzlobeně se dívají kolem sebe, trvá dlouho, než v sobě najdou energii a pustí se do práce. Během dne se situace obrátí. Ti první se už brzy večer cítí unavení a musí jít brzo spát, zatímco ti druzí začínají být neaktivnější z celého dne – studují, vymýšlejí, čtou, píšou. Ke které skupině patříte vy?

	Ano	Nevím	Ne
1. S nejtěžší prací začnete hned ráno?	0	2	1
2. Umíte ráno rozveselit své přátele?	0	1	2
3. Když se probudíte, vstanete hned rychle?	0	1	2
4. Máte často chuť jíst v noci?	2	1	0
5. Znáte hned ráno svůj pracovní program?	0	1	2
6. Najdete ráno bez problémů všechny věci?	2	1	0
7. Můžete večer dlouho číst a neusnete?	2	1	0
8. Ptají se vás ráno, proč jste tak ospalý?	2	1	0
9. Často se vám stává, že ráno usnete?	2	1	0
10. Z návštěvy odcházíte mezi prvními?	2	1	0
11. Potřebujete víc času, než se ráno úplně probudíte?	2	1	0
12. Vstáváte brzy ráno i o prázdninách?	0	1	2

Hodnocení:

Více než 20 bodů: Vaše aktivita a energie roste během dne. Můžete pracovat a bavit se dlouho do noci, večer máte nejlepší myšlenky a výsledky. Ráno však nedokážete dělat nic. Můžeme vám doporučit, abyste všechny důležité věci řešil až ve druhé polovině dne.

10 až 19 bodů: Jste typické ranní ptáče. Vaše aktivita je největší ráno a dopoledne. Večer nemáte chuť nic dělat ani chuť se bavit. Jestliže se vaši přátelé rádi baví v noci, vznikají konflikty.

● PRÁCE

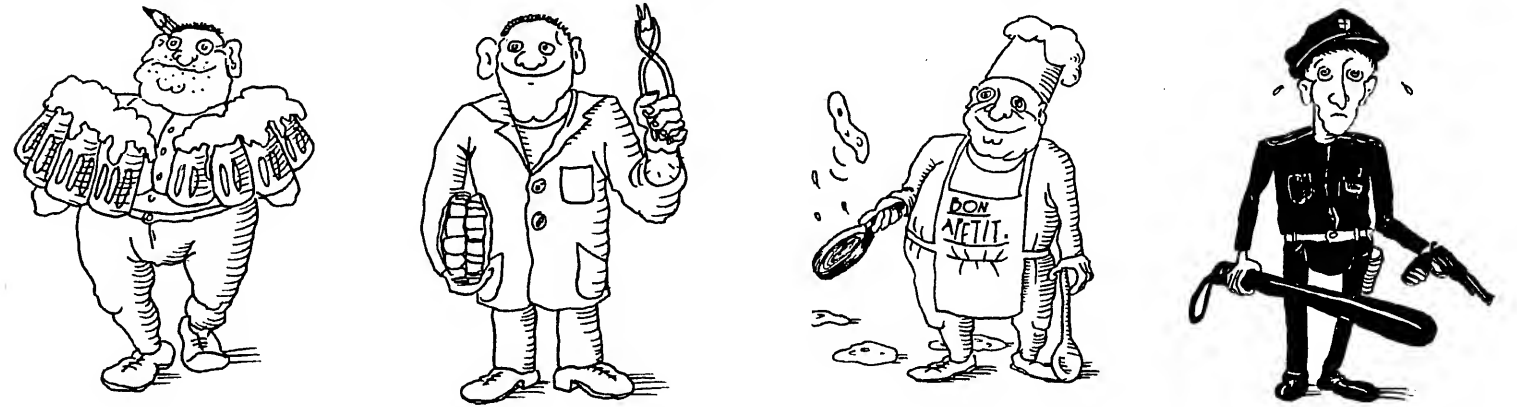
L5T

Říká se: **Do toho a půl je hotovo.** Frisch gewagt, halb gewonnen. Well begun is half done.
Bez práce nejsou koláče. Ohne Fleiß kein Preis. No cross, no crown.
Má obě ruce levé. Er hat zwei linke Hände. He is ham-handed / ham-fisted.

Co můžeš udělati dnes, nenechávej na zítřek. Was du heute kannst besorgen, das verschiebe nicht auf morgen. There's nothing like the present.

- **Je to pro vás těžká práce?** Potom řeknete: **To je dřina.** (Schinderei) (toil, drudgery)
Je to na mě moc těžké.
Pro mě je to složité.
- **Neumíte, nedokážete něco udělat? Nedokážu to.** (Ich schaffe es nicht.)
Nezvládnou to. (I cannot accomplish that.)
Nejde mi to. (Ich bewältige das nicht.)
Je to nad moje síly. (I cannot cope with that.)
- **Je to pro vás lehká práce?** Potom řeknete: **To není nic těžkého.**
Je to velmi jednoduché.
Mám to hotové za chvíli.
Zvládnou to hravě.

a) Řekněte, jak je pro vás ta která práce lehká nebo těžká.

Práce duševní a fyzická – kvalifikovaná, nekvalifikovaná – dobře, špatně placená –
Arbeit geistige, körperliche (un)kvalifizierte gut, schlecht bezahlt
work intellectual, physical skilled, unskilled well-paid, poorly paid

těžká, namáhavá, náročná x lehká, snadná – stereotypní, nudná práce
schwere, mühsame, anspruchvolle leichte stereotype, fade, langweilige
hard, exacting easy stereotyped, boring

Pracovník – pracovní síla (nedostatek x přebytek pracovních sil) – pracovní místo –
Arbeiter, Schaffende Arbeitskraft Mangel Überschuß
worker, employee hand, employee lack (of) surplus (of) labour force
Arbeitsstelle
job

zrušit pracovní místo – pracoviště – propustit někoho z práce – být bez práce,
abschaffen Arbeitsplatz j–n aus der Arbeit entlassen arbeitslos sein
to abolish workplace give a p. notice to be out of work

nezaměstnaný – vysoká nezaměstnanost – stávka – stávkovat – vyhlásit stávku
Arbeitslose hohe Arbeitslosigkeit Streik streiken Streik ausrufen
unemployed high unemployment rate strike to strike to call a strike

důchodce – brát, pobírat starobní důchod, invalidní důchod
Rentner Altersrente beziehen Invaliditätsrente
pensioner to get old-age pension disability pension

pružná pracovní doba – přesčas – výše platu – platový postup –
bewegliche Arbeitszeit Überstunde Gehaltshöhe Gehaltsvorrückung
flexible working hours overtime salary level (salary) increments

odměna za práci přesčas – náhradní volno – služební cesta – závodní stravování
Entlohnung für die Überstunden Freizeitausgleich Dienstreise Betriebsverköstigung
bonus for overtime work time-off in lieu business trip board in the works canteen

PLAT, MZDA:	Gehalt, Lohn	salary, wages
Kolik vydělává?	Wieviel verdient er?	How much does he earn?
Má vysoký / nízký plat.	Er bezieht ein hohes /	He has a high / low salary.
= Má vysokou / nízkou mzdu.	niedriges Gehalt.	
Má x korun měsíčně.	Er hat x Kronen monatlich.	He has x crowns a month.
K tomu dostává, pobírá	Dazu bekommt er einen	In addition to it he gets
přídavky na děti.	Kinderzuschlag.	child allowances.
Vydělává x korun hrubého,	Er verdient x Kronen brutto,	He earns x crowns gross,
z toho však platí daň	davon zahlt er aber	from that, however, he
ze mzdy a zdravotní	Lohnsteuer und Kranken-	pays the PAYE tax
a sociální pojištění.	und Sozialversicherung.	and health and social insurance.
Zůstane mu x korun	Es bleibt ihm x Kronen netto.	X crowns net remain to him.
čistého.		
průměrný měsíční plat	durchschnittliches Monatsgehalt	average monthly salary
měsíční příjem rodiny	Monatseinkommen einer Familie	monthly family income

● **ZAMĚSTNÁNÍ, POVOLÁNÍ** (Beschäftigung, Beruf) (occupation, profession)

Kdo pracuje na stavbě? (auf dem Bau) (at the building site)

zedník – řemeslník – instalatér – elektrikář – malíř – tesař – stavbyvedoucí
Maurer Handwerker Installateur Elektriker Maler Zimmermann Bauleiter
bricklayer craftsman plumber electrician painter carpenter site manager

ve výrobě? (in der Produktion) (in the production)

dělník – mechanik – montér – horník – svářeč – kovák – strojník –
Arbeiter Mechaniker Monteur Bergmann Schweißer Metallarbeiter Maschinist
worker mechanic fitter miner welder metal worker mechanic

soustružník – mistr – ředitel – náměstek – manažer
Drechsler Meister Direktor Stellvertreter (Vize-) Manager
turner foreman director deputy manager

v zemědělství? (in der Landwirtschaft) (in agriculture)

farmář – sedlák – zemědělec – zootechnik – veterinář – traktorista –
Farmer Bauer Landwirt Zootechniker Veterinär Traktorist
farmer peasant farmer animal husbandry adviser veterinary surgeon tractor driver

zahradník – sadař – vinař – hajný – lesník – chovatel koní
Gärtner Obstgärtner Weinbauer Heger Förster Pferdezüchter
gardener fruit-grower, orchardist vintner gamekeeper forester horse breeder

v dopravě? (im Verkehrswesen) (in the field of transport)

řidič – závozník – průvodčí – železničář – strojvůdce – letuška – stevard – námořník
Lenker Beifahrer Schaffner(in) Eisenbahner Lokführer Stewardesß Seemann
driver delivery man conductor; guard railwayman engine driver air hostess sailor

ve službách? (im Dienstsektor) (in services)

kadeřník, kadeřnice – krejčí, švadlena – opravář (televizní) – švec –
Friseur(in) Schneider(in) (TV-)Reparateur Schuster
hairdresser M, F tailor, dressmaker repairman (of T. V. sets) shoemaker

hodinář – pekař – řezník – prodavač(ka) – recepční – pokojská –
Uhrmacher Bäcker Fleischer Verkäufer(in) Empfangschef Stubenmädchen
watchmaker baker butcher shop assistant receptionist chambermaid
(US store salesman) (US desk clerk)

uklízečka – číšník, servírka – kuchař(ka) – barman(ka) – listonoš(ka)
Putzfrau Kellner(in) Koch, Köchin Barmann, -mädchen Briefträger(in)
charwoman waiter, waitress cook M, F barman, barmaid postman, postwoman
(US scrub woman)

v kanceláři? (im Büro) (in the office)

písařka – telefonistka – sekretářka – asistent(ka) – úředník, úřednice –
Schreiberin Telefonistin Sekretärin Assistent(in) Beamte, Beamtin
typist F switchboard operator F secretary F assistant M, F official, clerk M, F

odborný(á) referent(ka) – vedoucí oddělení (odboru) – zástupce vedoucího, zástupkyně –
Fachreferent(in) Abteilungsleiter (Sektionschef) Stellvertreter(in) des Leiters
official in charge head of department deputy to the head M, F

tajemník, tajemnice – ministr, ministryně – starosta, starostka
Sekretär(in) Minister(in) Bürgermeister(in)
secretary M, F minister M, F mayor M, F

intelektuální zaměstnání: (intellektuelle Berufe) (intellectual professions)

právník, právnička – advokát(ka) – soudce, soudkyně – státní zástupce,
Jurist(in) Rechtsanwalt(in) Richter(in) Staatsanwalt M, F
lawyer M, F solicitor; barrister M, F judge M, F public prosecutor M, F

zástupkyně – novinář(ka) – učitel(ka), profesor(ka) – pedagog, pedagožka –
Journalist(in) Lehrer(in), Professor(in) Pädagoge, Pädagogin
journalist M, F teacher M, F, professor M, F educator M, F

vychovatel(ka) – vědec, vědkyně – výzkumný pracovník (výzkumník), pracovnice –
 Erzieher(in) Wissenschaftler(in) Forscher(in)
 educator M, F scientist M, F research worker M, F

filozof(ka) – filolog, filoložka – překladatel(ka) – tlumočník, tlumočnice
 Philosoph(in) Philologe, Philologin Übersetzer(in) Dolmetscher(in)
 philosopher M, F philologist M, F translator M, F interpreter M, F

spisovatel(ka) – básník, básnířka – sochař(ka) – malíř(ka) –
 Schriftsteller(in) Dichter(in) Bildhauer(in) Maler(in)
 writer M, F poet(ess) sculptor, sculptress painter, paintress

výtvarník, výtvarnice – návrhář(ka) – hudebník, hudebnice – skladatel(ka) –
 bildende(r) Künstler(in) Entwerfer(in) Musiker(in) Komponist(in)
 (graphic or plastic) artist M, F designer M, F musician M, F composer M, F

pěvec, pěvkyně – zpěvák, zpěvačka – herec, herečka – režisér(ka)
 Sänger(in) in der Oper Sänger(in) Schauspieler(in) Regisseur(in)
 opera singer M, F singer M, F actor, actress producer; director

b) Kde pracuje?

Co dělá?

zedník (zed)	školník (škola)	lékař (léčit)	ekonom
horník (hora)	herec (hrát)	právník	tlumočník
sekretářka	novinář	konstruktér	překladatel
sklář (sklo)	zdravotní sestra	architekt	vědec (zkoumat)
zootechnik	bankéř (banka)	listonoš (nosit)	švadlena (šít, šije)
veterinář	reportér	účetní	manažer

c) Účastníte se srazu (setkání) vaší bývalé třídy po deseti letech od maturity. Bývalí spolužáci se vzájemně ptají na povolání:

Vzor: Zuzano, ty jsi přece chtěla být módní návrhářkou! Proč ses jí nestala?
 – Moje návrhy byly tak originální, že se nikomu nelíbily! atd.

Hledejte další originální výmluvy! (Ausreden) ((mere) excuses)

překladatelka	zlatník
ředitel banky	cukrář
daňový poradce	masérka
psycholog	astrolog
herečka	akrobatka
básník	majitel kavárny

Spolužáci se také vzájemně ptají na rodinný život:

na manžela (manželku), jeho (její) povolání,
 na počet dětí, jejich jména a věk,
 na byt, jeho polohu a velikost atd.

● ŠKOLNÍ VZDĚLÁNÍ (Schulbildung) (school education)

L5T

– základní (základní škola)	Elementarbildung	primary education
– vyučen, -a: získat výuční list na učňovské škole, učilišti	ausgebildet: den Lehrbrief an einer Berufsschule, Lehranstalt bekommen	trained, skilled: to receive a certificate of apprenticeship at an apprenticeship school / training institution
– středoškolské s maturitou (gymnázium, střední odborné školy, konzervatoř)	Mittelschulbildung mit der Matura (Gymnasium, Fachmittelschulen, Konservatorium)	secondary education with the leaving examination (grammar school, secondary vocational schools, conservatoire)
– vysokoškolské (absolvent fakulty vysoké školy se státními závěrečnými zkouškami)	Hochschulbildung (Absolvent einer Fakultät der Hochschule mit den Staatsabschlußprüfungen)	higher education (graduate of a faculty of a university / higher educational institution with state final examinations)
– postgraduální (tříleté doktorandské studium, různé postgraduální kursy)	Postgradualbildung (dreijährige Doktorantur, verschiedene postgraduale Kurse)	postgraduate education (three-year Ph. D. studies, various postgraduate courses)

jesle – mateřská škola – povinná devítiletá školní docházka – soukromé,
 Kinderkrippe Kindergarten 9-jährige Schulpflicht Privat-,
 nursery, crèche nursery school compulsory 9-year school attendance private,

státní školy – školné – bezplatné školství – školní rok – pololetí – čtvrtletí
 Staatsschulen Schulgeld kostenloses Schulwesen Schuljahr Halbjahr Vierteljahr
 state schools school fee free education school / academic year half-year quarter

vyučovací předmět: dějepis = historie – zeměpis = geografie – přírodopis = biologie –
 Lehrgegenstand Geschichte Erdkunde Naturgeschichte Biologie
 (school) subject history geography natural science(s) biology

tělesná výchova – náboženství – skládat, složit maturitu, zkoušku –
 Körpererziehung Religion die Matura, eine Prüfung ablegen
 physical education religion to pass the school-leaving examination, an exam

dostat zápočet – ročník – zapsat se do ročníku – uzavřít ročník –
 ein Testat erhalten Studienjahr sich in das Studienjahr einschreiben Studienjahr abschließen
 to get a (course-year) credit year to enroll in the . . . year to close a year

menza – kolej – stipendium – skriptum, pl. skripta – odborný asistent –
 Mensa Studentenheim Stipendium Skriptum Fachassistent
 students' canteen student hostel scholarship lecture notes (textbook lecturer
 for university students)

vedoucí katedry – děkan – proděkan – rektor – prorektor – docent
 Kathederleiter Dekan Prodekan Rektor Prorektor Dozent
 head of department dean vice dean rector vice rector senior lecturer, docent

Absolventi technických a zemědělských oborů vysokých škol získávají akademický titul **Ing. (inženýr) a Ing. arch. (inženýr architekt):**
zemědělský (Landwirtschafts-) (of agriculture), strojní, elektrotechniky, stavební (Bau-) (of civil engineering), jaderného inženýrství (Kern-) (of nuclear engineering), dopravní (Verkehrs-) (of transport), báňský (Berg-) (mining), ekonomie, chemie

Akademické tituly po absolvování klasických univerzitních oborů:
Bc (bakalář) – absolvent 1. stupně univerzitního studia
Mgr. (magistr) – absolvent univerzity

TITUL	LATINSKÝ NÁZEV	ČESKÝ NÁZEV
MUDr.	medicinae universae doctor	doktor medicíny
MVDr.	medicinae veterinariae doctor	doktor veterinární medicíny
JUDr.	juris utriusque doctor	doktor práv
RNDr.	rerum naturalium doctor	doktor přírodních věd
PhDr.	philosophiae doctor	doktor filozofie
PharmDr.	pharmaciae doctor	doktor farmacie
PaedDr.	paedagogiae doctor	doktor pedagogiky

d) Jaké vzdělání vyžaduje vaše povolání?

Jako šéf firmy hledáte sekretářku / asistentku. Jaké vzdělání budete od ní požadovat?
Jaké jazykové schopnosti?
Váš syn má velký výtvarný talent. Jakou školu mu doporučíte?

Napište do novin inzerát:

- váš úřad hledá vedoucího ekonomického oddělení
- základní škola hledá učitele matematiky a fyziky
- vaše firma hledá obchodního cestujícího
- vaše banka hledá schopného programátora
- hledáte soukromého učitele češtiny

Lekce 6: O hospodářství

Text 1: Značka kvality Czech Made

Text 2: Ekozemědělství v začátcích

INHALT

Sprechintentionen:

Den Unterschied beim Vergleich ausdrücken – um wieviel sich etwas vergrößert (verkleinert) hat. Die Übereinstimmung oder Nichtübereinstimmung mit einer Behauptung ausdrücken. Mit verschiedenen Synonymen eine ungefähre Zahl ausdrücken. Bewältigung des Grundwortschatzes im Bereich der Industrie und der Landwirtschaft. Verständnis der Sprachmittel des Fachstiles (Passiv, verbales Substantiv) und deren Benützung in der Umgangssprache. Redewendungen mit dem Verb „být“.

Aussprache: Konsonanten „R – Ř“

Konversationsthema: Průmysl, zemědělství
(Industrie, Landwirtschaft)

CONTENTS

Language skills:

To express differences through comparisons – by how much something has increased (decreased). To express agreement or disagreement with an assertion. Expression of an approximate number through synonyms. Mastering basic vocabulary in the field of industry and agriculture. The linguistics of professional style – the passive voice, nouns formed from verbs, and their use in colloquial language. Idioms with the verb „být“.

Pronunciation: Consonants „R – Ř“

Conversation topic: Průmysl, zemědělství
(Industry, agriculture)

Grammatik:

§ 23 Verbales Substantiv
§ 24 Deklination der Numeralien, Bruchzahlen
§ 25 Ungefähre Zahl
§ 26 Sekundäre imperfektive Verben
§ 27 Benennungen der Resultate der Tätigkeit
Bedeutungen der Präfixe „před-, vy-, vz-“
Verschiedene Präfixe des Verbes „vézt“
Adjektive, die die (Un-)Möglichkeit ausdrücken
Wortfamilie: „být“

Grammar:

§ 23 Nouns formed from verbs
§ 24 Declension of the numerals, fractions
§ 25 Approximative number
§ 26 Secondary imperfective verbs
§ 27 Names of the results of various activities
Signification of the prefixes „před-, vy-, vz-“
Various prefixes of the verb „vézt“
Adjectives which express the (im)possibility
Word family: „být“

● Ted' je váš.
Mějte ho rádi.

6 A

budovat +Ak impf. – vybudovat pf. člen M	bauen – ausbauen Mitglied	to build (up) member
dovážet +Ak impf. – dovézt, dovezu pf.	einführen	to import
formovat +Ak impf. – zformovat pf.	formen	to form, to shape
hospodářství N	Wirtschaft	economy
chránit +Ak impf. – ochránit pf.	schützen, beschützen	to protect, to save
jistota F	Sicherheit	certainty
klesnout pf. – klesat impf.	sinken	to sink, to fall, to drop
konkurenceschopný, -á, -é (konkurence F)	konkurrenzfähig	competitive
kvalita F	Qualität	quality
kvalitní	Qualitäts-	high-quality
majetek M	Eigentum	property
majitel M	Eigentümer	owner
mezinárodní	international	international
na úkor +Gen	zum Nachteil	at the expense (of)
nabídka F	Angebot	offer; supply
období N	Periode	period
obuv F	Schuhe	(boots and) shoes, footwear
odborník M	Fachmann	expert, specialist

odebrat +Dat +Ak, odeberu pf. – odebírat impf. odvádět +Ak impf. – odvést, odvedu pf.	beziehen; wegnehmen abführen; abliefern; ableiten	to take (e. g. merchandise); to take away to divert (e. g. attention); to pay (e. g. a tax); to lead away to legalize (e. g. a document); to verify, to check (up) to designate, to mark validity (valid, in force) to support demand food industry to prolong; to lengthen means, (financial) means to carry out (the control)
ověřit +Ak pf. – ověřovat impf.	beglaubigen; überprüfen	
označit +Ak nějak pf. – označovat impf. platnost F (Gen -i) (platný, -á, -é) podpořit +Ak pf. – podporovat impf. poptávka F potravinářství N prodloužit +Ak pf. – prodlužovat impf. prostředek M, finanční prostředky provést +Ak (kontrolu), provedu pf. – provádět impf. rozpočet M rozšířit +Ak pf. – šířit impf. rozvíjet se impf. – rozvinout se pf. rozvoj M složit +Ak pf. – skládat impf.	bezeichnen Gültigkeit (gültig) unterstützen Nachfrage Lebensmittelindustrie verlängern Mittel, Finanzmittel (die Kontrolle) durchführen Budget verbreiten sich entwickeln Entwicklung entladen; zusammenstellen; komponieren; ablegen; erlegen übereinstimmen mit abzahlen	
souhlasit s +Instr impf. splácet +Dat +Ak impf. – splatit pf.		to unload; to put (e. g. on a pile); to compose; to pass (e. g. examination); to deposit to agree with to pay (in instalments) – to pay off
splňovat +Ak impf. – splnit pf. spotřebitel M spotřební srovnávat +Ak s +Instr impf. – srovnat pf. stát M (státní) stavebnictví N (stavební) stížnost F (Gen -i) stoupnout pf. – stoupat impf. strojírenský, -á, -é strojírenství N udělit +Dat +Ak pf. – udělovat impf.	erfüllen Konsument, Verbraucher Verbrauchs- vergleichen mit Staat (Staats-) Bauindustrie (Bau-) Beschwerde, Klage steigen Maschinenbau- Maschinenbau erteilen, verleihen, gewähren Beteiligung, Teilnahme – unter Teilnahme Amt streben nach, sich bemühen um überlegen über; (etw.) erwägen	to fulfil consumer consumer to compare with state (state) building industry (building) complaint to rise engineering mechanical engineering to award, to grant participation – with the participation (of) office to make efforts at to endeavour (to do s. th.) to contemplate (s. th.), to reflect on
účast F – za účasti +Gen úřad M usilovat o +Ak impf. uvažovat o +Lok impf.		

úvěr M
ve srovnání s +Instr
veletrh M
veřejnost F (Gen -i)
vláda F – vládní
vůz M
vykonat +Ak pf. – vykonávat impf.

Kredit
im Vergleich mit
Messe
Öffentlichkeit
Regierung – Regierungs-
Wagen
vollziehen, machen,
leisten, abstatten

credit
in comparison with
(trade) fair
the public
government – government(al)
car; coach, carriage
to do (e. g. one's work);
to perform; to discharge
(e. g. one's duties);
to make (e. g. a visit)

vyrábět +Ak impf. – vyrobít pf.
využít +Ak, využit pf. – využívat impf.
vyvážet +Ak impf. – vyvézt, vyvezu pf.
výrobce M
výstava F
vzniknout pf. – vznikat impf.

erzeugen
ausnützen
ausführen
Erzeuger
Ausstellung
entstehen, auftreten,
sich ergeben
wachsen
eröffnen, in Angriff nehmen
Grund-
Bankrott machen
Ware
Landwirtschaft
bedeuten

to produce
to use, to make use (of)
to export
producer
exhibition
to come into being,
to arise
to grow, to increase
to open, to launch, to start
basic, fundamental
to go bankrupt
goods, wares, merchandise
agriculture
to mean, to signify

vzrůst, vzroste pf. – růst impf.
zahájit +Ak pf. – zahajovat impf.
základní
zbankrotovat pf. – bankrotovat impf.
zboží N
zemědělství N
znamenat impf.

Gr

§ 23 VERBÁLNÍ SUBSTANTIVUM

- tvoří se z pasívní formy imperfektivních a perfektivních sloves sufixem „-í“ :

	Pasívní forma + „-í“ –		N sg.	
Př.: číst – čten			čtení	Lesen reading
vysvětlit – vysvětlen			vysvětlení	Erklärung explanation
platit – placen			placení	Zahlung payment
přijmout – přijat			přijetí	Annahme reception
vést – veden			vedení	Führung management, leadership

Při čtení poslouchám
hudbu.

S jeho vysvětlením
nejsem spokojený.

Při placení se na to
zeptám číšníka.

Z jejich srdečného
přijetí jsem měl radost.

Vedení firmy bylo
spokojeno.

zvýšit – zvýšen

! psát – psán

spát – —

hrát – hrán

ALE: přát – přán
1 slabika: -á-
2 slabiky: -a-

zvýšení

psaní

spaní

hraní

2 slabiky: -a-
přání

Erhöhung
rise
Schreiben
writing
Schlafen
sleep(ing)
Spielen
playing
Wunsch
wishes

Celkové zvýšení
bylo 2 procenta.
Nemám tu nic k psaní.
Před spaním si otevřu
okno.
Nevydrží ani den bez
hraní na kytaru.
S přáním hezké
dovolené – Petr

L6A

Tvoří se také ze sloves, která netvoří pasívum:

žít
být
chodit
jezdit
spát

žiti
byti
chození
ježdění
spaní

Leben (Dasein)
Sein, Existenz
Gehen
Fahren
Schlafen

living
being, existence
going (= walking)
going (by a vehicle)
sleep(ing)

Reflexivní slovesa: většinou bez „se, si“

mýt se
léčit se
zvykat si
! učit se

mytí
léčení
zvykání
učení se x učení

Waschen
Heilen, Kur, Therapie
Gewöhnen
Lernen

washing
(medical) treatment, cure, therapy
becoming used (to)
learning

Učení se cizím jazykům je těžké.
K učení měla velký talent.

Cv

1. Odpovězte podle vzoru:

Dáš si nějaký aperitiv?
Na pití je ještě moc brzo.

Chceš tu knihu ještě dneska ?
Na čtení jsem dneska moc unavený.

Půjdeš už spát?
Půjdeš se mnou běhat do parku?
Chceš teď řídit ty?
Vy netancujete?
Už jsi dopsal ten dopis?
Zahraješ si s námi volejbal?
Žádám tě o ruku. Vezmeš si mne?

2. Změňte:

Při čtení poslouchám hudbu. – Když čtu, poslouchám hudbu.
Po přečtení novin – Až si přečtu noviny,
Před čtením novin – (Dříve) než budu číst noviny,
Projekt vznikl pro (k) podporování českého filmu. –
Projekt vznikl, aby podporoval český film.
Požádal o prodloužení platnosti průkazu. –
Požádal, aby byla prodloužena platnost průkazu.
Jsem spokojený se zkrácením termínu. –
Jsem spokojený s tím, že se zkrátil termín.

- 1. Při psaní potřebuju ticho.
- 2. Po vybrání zboží zaplatte tamhle u pokladny.
- 3. Při uklízení mi hraje rádio.
- 4. Po skončení studia odešel pracovat do ciziny.
- 5. Při pití raději nemluv.
- 6. Před zaplacením vždycky účet zkontroluju.
- 7. Při přebírání Nobelovy ceny poděkoval svým spolupracovníkům.
- 8. Fotografie vám vrátíme na požádání.
- 9. Přijďte se nám představit po vykonání psychologických testů.
- 10. S jeho vysvětlením nesouhlasím.
- 11. S rozdělením práce nejsem spokojený.
- 12. Požádal mě o přeložení jednoho článku.
- 13. Firma se zabývá dovážením textilních výrobků.
- 14. Značku kvality využívá výrobce při formování image své firmy.
- 15. Udělám to pro zlepšení své fyzické kondice.

Gr

§ 24 K DEKLINACI ČÍSLOVEK, ZLOMKY (Zur Deklination der Numeralien, Bruchzahlen) (On the declension of numerals, fractions)

Přehled deklinace číslovek na str. 423

- Př.: 34 – bez třiceti čtyř (Gen), k třiceti čtyřem (Dat), o třiceti čtyřech (Lok), s třiceti čtyřmi (Instr)
- 200 – bez dvou set, k dvěma stům, o dvou stech, s dvěma sty
- 315 – bez tří set patnácti, k třem stům patnácti, o třech stech patnácti, s třemi sty patnácti
- 1500 – bez tisíce pěti set, k tisíci pěti stům, o tisíci pěti stech, s tisícem pěti sty
- = bez patnácti set, k patnácti stům, o patnácti stech, s patnácti sty

– každá číslovka má svou deklinaci (skloňuje se):

L6A

- 34 = 30 (jako „pět“), deklinace „4“
- 200 = deklinace „2“, 100 (jako sg. „město“)
- 315 = deklinace „3“, 100 (jako pl. „města“), 15 (jako „pět“)
- 1 500 = 1000 (jako „pokoj“), deklinace „5“, 100 (jako pl. „města“), nebo 15 (jako „pět“), 100 („město“)

Nespisovně (umgangssprachlich) (in non-literary language) se říká:

21 (dvacet jedna) výrobků, 22 (dvacet dva) korun, 23, 24 korun

ALE !! – SPISOVNĚ: 21 = dvacet jeden výrobek (jako 1 výrobek)
také 31, 41, 101 třicet jeden, sto jeden výrobek

22 = dvacet dva výrobky (jako 2 výrobky)
také 32, 42, 102 třicet dva, sto dva výrobky

23, 24 = dvacet tři, dvacet čtyři výrobky (jako 3,4 výrobky)
X 25 (dvacet pět) výrobků (jako 5 výrobků)

SROVNÁNÍ:	Vergleich	comparison
– O kolik je větší (menší)?	Um wieviel ist er größer (kleiner)?	By how much is it larger (smaller)?
Průmyslová výroba se zvýšila o 6 % (procent). = zvětšila se, vzrostla, stoupla	Die Industrieproduktion erhöhte sich um 6%. = vergrößerte sich, ist gewachsen, stieg	Industrial production increased by 6 per cent. = grew, rose
Stavební produkce se snížila o 3 % (procenta). = zmenšila se, (po)klesla	Die Bauproduktion fiel um 3%. = verringerte sich, ist gesunken	Building production fell by 3 per cent. = decreased, dropped
– Zvýšila se proti, oproti čemu? ve srovnání s čím?	Sie erhöhte sich gegenüber ... im Vergleich womit?	It increased in comparison with what?
Zvýšila se o 7% (o)proti loňskému srpnu.	Sie erhöhte sich um 7 % gegenüber dem vorigen August.	It increased by 7 per cent in comparison with last August.
Snížila se o 3% ve srovnání s loňským srpnem.	Sie verringerte sich um 3 % im Vergleich mit dem vorigen August.	It fell by 3 per cent in comparison with last August.

ZLOMKY (Bruchzahlen) (Fractions)

0,1	jedna desetina	0,2	dvě desetiny	0,5	pět desetin
0,01	jedna setina	0,02	dvě setiny	0,05	pět setin
0,001	jedna tisícina	0,002	dvě tisíciny	0,005	pět tisícin

1,2	jedna celá dvě desetiny	6,8 %	šest celých osm desetin procenta
2,4	dvě celé čtyři desetiny		(Gen sg.)
5,7	pět celých sedm desetin		
1/2	jedna polovina	1/7	jedna sedmina
1/3	jedna třetina	1/8	jedna osmina
1/4	jedna čtvrtina	1/9	jedna devítina
1/5	jedna pětina	1/10	jedna desetina
1/6	jedna šestina	1/20	jedna dvacetina

GRAMATICKÉ POZNÁMKY :

- 1) **jestliže = jestli = když = pokud = -li** (PODMÍNKA) wenn if (= in case, provided)
(Bedingung) (condition)
-li: **Bude-li** pršet, zůstaneme doma. =
Jestli bude pršet, zůstaneme doma.
- 2) **jenomže = jenže = ale** aber, nur daß, yet, but, however
doch, allein
nebo = či: Přijdu ve středu či ve čtvrtek. oder or
což = a to: Materiál nepřipravil včas, was, und daß which
což se mi nelíbilo.
- 3) **aniž = a ne:** ohne daß, ohne zu withouting
Odešel, **aniž** chtěl. = Odešel **a** nechtěl. Er ging weg, ohne zu He left without wishing it.
wollen. = He left although he
did not want to.
- Přišel, **aniž** se předem ohlásil. = Er kam, ohne sich vorher He came without prior
Přišel **a** neohlásil se předem. anzumelden. notice.
- 4) **srovnatelný výrobek** = můžeme ho srovnat, vergleichbares Produkt comparable product
může být srovnán
přijatelné podmínky = můžeme je přijmout, annehmbare Bedingungen acceptable conditions
můžou být přijaty
pochopitelný strach = můžeme ho pochopit, begreifliche Angst understandable fear
může být pochopen
viditelná chyba = můžeme ji vidět, sehrbarer Fehler perceivable mistake
může být viděna
nesrozumitelná zpráva = nemůžeme jí rozumět unverständliche Nachricht unintelligible news
nevyléčitelná nemoc = nemůže být vyléčena unheilbare Krankheit incurable disease
- adjektiva tvoříme ze sloves sufixem „-telný“: (un)-bar (un/in)able
vyjadřují **možnost (nemožnost)** sie drücken (Un-)Möglich- they express
keit aus (im)possibility
- Také: **pitná voda** = můžeme ji pít, může být pita Trinkwasser drinking water
jedlá houba = můžeme ji jíst, Eßpilz edible fungus
může být jedena

- 5) **škodlivý:** ze slovesa škodit = schädlich harmful
má schopnost škodit (er hat Fähigkeit (has the ability to
zu schaden) harm)
trvanlivý = **má schopnost** trvat dauerhaft durable
- 6) **drůbeží maso** (drůbež), **králíčí maso** (králík), **telecí maso** (tele), **psí** (pes), **kočičí** (kočka) potrava
Geflügelfleisch Kaninchenfleisch Kalbfleisch Hunde- Katzennahrung
poultry flesh rabbit meat veal canine, feline food
= **posesivní adjektiva ze jmen zvířat:** tvoří se sufixy „-í, -cí“

7) Významy prefixu „PŘED-“ :

- a) **směr dopředu, před někoho:** Richtung nach vorn, vor j-n: direction forwards, before s. o.:
Sekretářka **předložila** spis Die Sekretärin legte die Akte The secretary submitted
k podpisu. zum Unterschreiben vor. the document for signature.
Není možné ten kamión **předjet.** Es ist nicht möglich, den LKW It is not possible to overtake
Předběhl ho pár metrů zu überholen. that lorry / truck.
vor dem Ziel. Er überholte ihn ein paar Meter He outran him a few metres
before the goal.
- b) **děj probíhá v přítomnosti jiných osob:** die Handlung verläuft in der the action takes place in the
Anwesenheit anderer Personen: presence of other persons:
Módní salón **předvádí** Der Modesalon führt die The fashion salon is displaying
modely na léto. Sommermodelle vor. summer models.
Představil manželce kolegu. Er stellte der Ehefrau He introduced his colleague
den Kollegen vor. to his wife.
Předvolali ho jako svědka Man hat ihn als Zeugen zur He was summoned to appear as
na policii. Polizei vorgeladen. a witness at the police station.
- c) **dříve, předem:** früher, im voraus: earlier, beforehand:
Předplatil jsem si časopis. Ich abonnierte die Zeitschrift. I subscribed to a journal.
Meteorologové **předpovídají** Die Meteorologen sagen The meteorologists forecast
bouřku. ein Gewitter vorher. a thunderstorm.
Mnohým nemocem se dá **předcházet.** Manchen Krankheiten kann It is possible to prevent many
man vorbeugen. diseases.

8) Významy prefixu „VY-“ :

- a) **směr zevnitř ven:** Richtung von innen direction from within outwards:
heraus / hinaus:
Vyšel z domu. Er ging aus dem Haus (hinaus). He left the house.
Vyjel z garáže. Er fuhr aus der Garage (aus). He went out of the garage.
Vyprázdnil svůj psací stůl. Er leerte seinen Schreibtisch. He emptied his writing desk.
Proč to chcete vyhodit? Warum wollen Sie das Why do you want to throw it
hinauswerfen? out?
Zbytek čaje vylej! Den Teerest gieße aus! Pour out the rest of the teal
také: **vybočit** ze směru to deviate from a direction
vyhnout se autu dem Auto ausweichen to steer clear of a car

b) **směr zdola nahoru:**

Vylezl na kopec.
Byla vypuštěna družice.
Vyskočil do výšky.

c) **zrušit výsledek nějaké činnosti:**

zapnout rádio – **vypnout** rádio
zařadit do katalogu –
vyřadit z katalogu

d) **úplné provedení děje:**

Od rána **jsem vyhladověl**.

Voda se **vyvařila**.
Tady je **vydýchaný** vzduch.

e) **dějem něco získat:**

Vyhrál běh na 100 metrů.
Kolik si **vyděláš** měsíčně?

vynalézt gramofon – **vynález**

Richtung von unten
hinauf / herauf:

Er kletterte auf den Berg hinauf.
Ein Satellit wurde gestartet.
Er sprang in die Höhe.

das Resultat einer Tätigkeit
annullieren, aufheben:

ein-, ausschalten das Radio
ein-, ausreihen ins / aus dem
Katalog

vollständige Durchführung
der Handlung:

Von früh an bin ich hungrig
geworden.

Das Wasser hat sich ausgekocht.
Hier ist eine verbrauchte Luft.

durch eine Handlung etw.
erwerben:

Er gewann den 100 m-Lauf.
Wieviel verdienst du monatlich?

erfinden das Gramofon –
Erfindung

direction from below upwards:

He climbed (up) the hill.
A satellite was launched.
He jumped up.

to annul the result of an activity:

to switch the radio on / off
to include in – to discard from
the catalogue

total completion of an action:

I have become hungry
since morning.

The water has boiled away.
The air is stuffy here.

to acquire s. th. by means of
an action:

He won the 100 m race.
How much do you earn
a month?

to invent the record player –
invention

9) Významy prefixu „VZ-“ :

a) **směr nahoru, zvětšení:**

Letadlo **vzlétlo**.
Vzducholoď **se vznesla**.

Vztyčili vlajku.
Objem obchodu **vzrostl**.

b) **dostat se do lepšího stavu:**

Omdlel, ale za chvíli **se
vzpamatoval**.
Vzchopil se.

c) **Vzdoruje.**

(=intenzivně odporuje)
Vzpírá se to udělat.

Richtung hinauf, Vergrößerung:

Das Flugzeug ist aufgestiegen.
Das Luftschiff schwang sich
in die Luft.

Man hat die Flagge aufgezogen.
Der Umfang des Handels ist
gewachsen.

in einen besseren Zustand
kommen:

Er fiel in Ohnmacht, aber in einer
Weile kam er zum Bewußtsein.
Er hat den Mut aufgebracht.

Er trotzt.

Er weigert sich, das zu machen.

direction upwards,
enlargement:

The plane has taken off.
The airship took to the air.

They hoisted the flag.
The volume of trade
increased.

to get into better conditions:

He fainted away but in a short
while came to his senses.
He pulled himself together.

He resists.

He resists doing it.
(= He refuses to do it.)

10) **Různé prefixy slovesa VÉZT:**

–VÁŽET / –VÉZT (–vezu, –vezl)

L6A

dovážet / dovézt

zboží z ciziny

vyvážet / vyvézt

zboží do zahraničí

navážet / navézt

písek na pláž

odvážet / odvézt

zboží do obchodu

provážet / provézt

zboží přes hranici

převážet / převézt zboží

ze skladu do obchodu

— / **předvézt** auto

před hotelový vchod

přivážet / přivézt

mléčné výrobky v šest ráno

rozvážet / rozvézt zboží

do obchodů

svážet / svézt turisty

na jednu akci

— / **zavézt** někoho autem domů

einführen die Ware aus dem
Ausland

ausführen die Ware

ins Ausland

auffahren den Sand auf den
Strand

wegfahren die Ware in das
Geschäft

überfahren die Ware über
die Grenze

überfahren die Ware aus dem
Lager ins Geschäft

vorfahren das Auto vor den
Hoteleingang

herfahren die Milchprodukte
um 6 Uhr morgens

liefern die Ware in die
Geschäfte

zusammenfahren die Touristen
für eine Aktion

fahren j-n mit dem Auto nach
Hause

to import goods
from abroad

to export goods abroad

to bring sand to a beach

to take goods to a shop

to take goods across
the frontier

to transport goods
from the warehouse
to a shop

to bring the car to
the hotel entrance

to bring the milk products
at 6 a. m.

to deliver the goods
to the shops

to bring together the
tourists to an event

to take s. o. home by car

LEXIKÁLNÍ POZNÁMKY:

1) **vyrábět / vyrobit** něco
vyráběný – vyrobený

výroba F – výrobní zařízení

výrobce M, výrobek M

erzeugen etw.

(jetzt) erzeugt –
(schon) erzeugt

Produktion –

Produktionseinrichtung
Erzeuger, Produkt

to produce s. th.

(being) produced –
(already) produced

production –

production equipment
producer, product

2) **dovážet / dovézt** něco = **importovat**
dovážené – dovezené

= **importované** zboží

dovoz M = import M –

dovozní povolení
dovozce M

einführen

(jetzt) eingeführte, –
(schon) eingeführte Ware

Einfuhr –

Einfuhrbewilligung
Importeur

to import

goods which are being imported
– already imported goods

import –

import permit
importer

x **vyvážet / vyvézt** něco = **exportovat**
vyvážené – vyvezené

= **exportované** zboží

ausführen

(jetzt) ausgeführte –
(schon) ausgeführte
Ware

to export

goods which are being exported –
already exported goods

vývoz M = export M –
vývozní povolení
vývozce M

Ausfuhr –
Ausfuhrbewilligung
Exporteur

export –
export permit
exporter

3) **hospodařit** – hospodaření N

wirtschaften –
Wirtschaften

to manage (e. g. a business,
on a small income) –
management (e. g. of a farm)
(e.g. good) manager (economist)
economy
economic

hospodář (ekonom) M
hospodářství N (ekonomika F)
hospodářský (ekonomický)

(Wirt)schafter (Ökonom)
Wirtschaft (Ökonomik)
wirtschaftlich (ökonomisch)

4) **spotřebovat** něco pf.
spotřebitel M
spotřeba F, **spotřební** průmysl

verbrauchen
Konsument
Verbrauch,
Verbrauchsmittelindustrie

to consume
consumer
consumption,
(consumer) goods industry

5) **chemie** F:
chemikálie F –
chemička F
(také: automobilka, textilka)
chemický
chemik M, chemička F

Chemie
Chemikalie(n)
Chemiefabrik
Automobil-, Textilfabrik
chemisch
Chemiker(in)

chemistry
chemical(s)
chemical factory
car / textile factory
chemical
chemist

6) **Prefix „VEL(E)–“ u substantiv a adjektiv:**
– znamená **velký, velmi**

veletrh, velehory, velryba, velmoc
veleřil, velvyslanec, veleřážený

Messe, Hochgebirge,
Wal, Großmacht
Meisterwerk, Botschafter,
hochgeehrt, sehr geehrt

(trade) fair, high mountains,
whale, great power
masterpiece, ambassador,
(highly) esteemed

7) **jedná se o** něco, někoho (**o+Ak**)
= **jde, běží o +Ak**
= **týká se** něčeho, někoho (**+Gen**)

es handelt sich um etw., j-n
es geht um etw., j-n
es betrifft etw., j-n

s. th., s. o. is involved /
at issue
s. th., s. o. is at stake
it concerns s. th., s. o.

Jedná se o výrobek, jehož kvalita
byla ověřena.

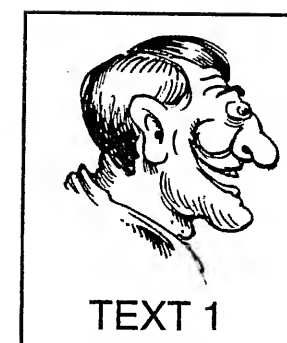
Es handelt sich um ein
Produkt, dessen Qualität
überprüft wurde.

It is a product whose
quality was verified.

Jde o to, aby ...

Es geht darum, daß ...

The point is that ... (should)...

ZNAČKA KVALITY CZECH MADE

Na 35. mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně byly za účasti premiéra a dalších členů vlády uděleny první značky kvality, známé jako Czech Made, českým výrobkům. Značka Czech Made je udělována na jeden rok s tím, že výrobce může požádat o prodloužení její platnosti. Projekt Czech Made vznikl, aby podpořil české výrobce a chránil spotřebitele. Jestliže je zboží označeno touto značkou, získává spotřebitel informaci, že se jedná o výrobek, jehož kvalita byla ověřena. Pro výrobce znamená Czech Made obchodní výhody, může využít značku při reklamě, při budování image firmy, při formování marketingové strategie. Výrobek, který usiluje o značku Czech Made, musí splňovat celou řadu kritérií – základní podmínkou je, že se musí jednat o český výrobek. Do října 1994 požádalo o udělení značky kvalitního českého výrobku dva tisíce výrobců – značka byla udělena 134 výrobkům :

39 výrobkům z oblasti potravinářství,
11 výrobkům z oblasti spotřebního zboží,
10 výrobkům ve stavebnictví,
21 výrobku v oboru textil, obuv, kůže,
24 výrobkům v oboru chemie a drogistického zboží,
24 výrobkům ve strojírenství a ostatních oborech.

Čtyřem výrobkům byla prodloužena platnost Czech Made na další rok, u čtyř výrobců byla provedena kontrola, protože se objevila stížnost od spotřebitelů na kvalitu. Ani v jednom případě se však kritika nepotvrdila a nebylo nutné značku odebrat.

ANKETA: Máme dávat přednost domácím zboží?

- Když je stejně kvalitní a levné jako dovezené, proč ne?
(úřednice, 29 let)
- Ano, není o nic horší než zahraniční a potřebujeme z něho přece daně do státního rozpočtu. (podnikatel, 46 let)
- Jen je-li ve své kvalitě srovnatelné se zahraničním zbožím za danou cenu. Jinak ne.
(ekonom, 38 let)
- Ano, dávám přednost českým výrobkům, ale chtěl bych mít jistotu, že nejsou vyráběny za nepřijatelných pracovních podmínek nebo na úkor životního prostředí.
(lékař, 52 let)

□ 3. Verbální substantivum nahradte slovesem v infinitivu:

Vzor: udělení značky kvality (**Gen**) – udělit značku kvality (**Ak**)

prodloužení platnosti pasu – podpora českých výrobců – ochrana zákazníků – využití značky kvality při reklamě – budování image firmy – formování obchodní strategie – splnění několika kritérií – provedení kontroly – potvrzení chyby – zhoršení kvality – snížení produkce – rozšíření výroby – zkrácení pracovní doby – ulehčení podmínek – prohloubení rozdílů

□ 4. Řekněte bez pasíva :

Vzor: **Byly vyrobeny** první vozy Škody Felicie. – Automobilka _____
Automobilka vyrobila první vozy Škody Felicie.

1. Značka Czech Made **je propůjčována** na 1 rok. –
Sdružení pro cenu České republiky za jakost _____.
2. Značka Czech Made **je využívána** při reklamě. – Výrobce _____.
3. Značka Czech Made nám říká, že kvalita výrobků **byla ověřena**. –
Komise _____.
4. Musí **být splněna** celá řada kritérií. – Výrobek _____.
5. Ekologický výrobek by měl **být označen**. – Výrobce _____.
6. Platnost průkazu vám **bude prodloužena** o 1 rok. –
Náš úřad _____.
7. Tento týden **byla udělena** Nobelova cena za ekonomii. –
Švédská Královská akademie _____.
8. V říjnu **byl** veřejnosti **představen** nový vůz automobilky v Mladé Boleslavi –
Škoda Felicia. – Automobilka _____.
9. Její karosérie **byla navržena** designéry Volkswagenu. –
Designéři _____.
10. **Byla provedena** kontrola ve 4 odděleních. –
Vedení podniku _____.
11. Informace **nebyly potvrzeny**. – Úřad vlády _____.

□ 5. Vyjádřete souhlas nebo nesouhlas s každým tvrzením textu:

(Drücken Sie Übereinstimmung oder Nichtübereinstimmung mit jeder Behauptung des Textes aus:) (Express agreement or disagreement with every assertion in the text:)

Je to pravda.

V tom mají pravdu.

Jsem pro.

Taky si to myslím.

Plně s tím souhlasím.

Jsem stejného názoru.

To není pravda.

V tom se mýlí.

Jsem proti.

To si nemyslím.

V žádném případě s tím nesouhlasím.

Mám na to jiný názor.

Zahraniční kapitál vstupuje do českého podniku, jestliže ten nemá dostatek finančních prostředků na svůj rozvoj. Se zastaralým výrobním zařízením nemůže obstát v tvrdé zahraniční konkurenci a zbankrotoval by. Podnik se bez cizího kapitálu neobejde ani v situaci, kdy není schopný splácet úvěry ani dostávat nové. Když podnik uvažuje o vstupu cizího kapitálu, nesouhlasí s tím, že zahraniční investoři chtějí mít takový podíl majetku, aby rozhodovali o budoucnosti podniku. Státu je však jedno, kdo mu odvádí daně, důležité je, aby podnik prosperoval a byl konkurenceschopný. Českým zaměstnancům není příjemné, že budou chodit pracovat do cizího podniku. Myslí si, že moderní výrobní zařízení bude znamenat automatizaci a oni ztratí práci. Úspěšný podnik však může rozšířit výrobu, což zajistí zaměstnání dalším lidem.

obstát v konkurenci pf., **obstojím**
 zastaralý
 podíl majetku M

die Konkurrenz bestehen
 veraltet
 Eigentumsanteil

to stand up to competition
 obsolete
 portion of possessions

□ 6. Opakování číslovek – řekněte ve správném tvaru:

a) Na _____ 34., 39., 41., 45. _____ strojírenském veletrhu
 Zúčastnil se _____ strojírenského veletrhu.

Sportovec skončil na _____ 14., 15., 19., 22. _____ místě.
 Není spokojený se svým _____ místem.

1. Vránovi bydlí v 10. poschodí. 2. Do 5. poschodí můžeme vyjít pěšky.
 3. Deklinaci najdete na 74. straně. 4. Zopakujte 2. větu. 5. Žijeme ve 20. století.
 6. Karlova univerzita byla založena v 1. polovině 14. století. 7. Na večeri
 půjdeme kolem 18. hodiny. 8. Výtah jezdí jen do 8. patra. 9. Nevrátím se před
 1. prosincem. 10. Přejde mezi 11. a 12. hodinou. 11. K 15. lednu musí být zpráva
 hotová. 12. Od 22. hodiny musí být noční klid. 13. Od 25. února do 3. března
 nebudu bohužel v Praze.

b) Značku udělili _____ 34, 53, 62, 100, 200 _____ výrobkům.
 U _____ výrobků máme jistotu, že jsou kvalitní.
 Kontrola mluví o _____ výrobcích špatné kvality.

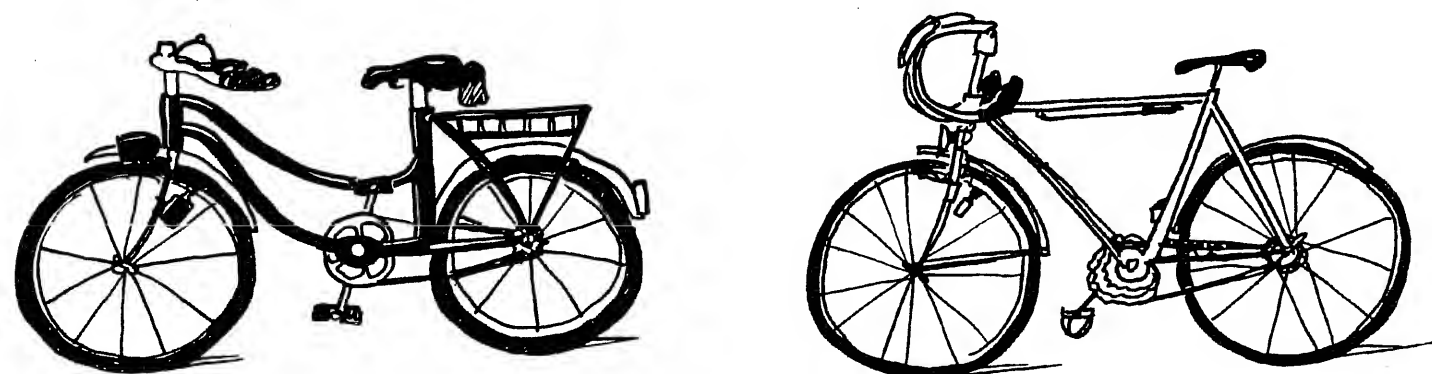
nalézt (pf.), **naleznu** = najít, najdu

Průmyslová výroba se stále zvyšuje

leden až srpen dosáhlo 2 %. Růst stavební výroby ve stejné době odhadl statistický úřad na 5,6 %. Průměrná mzda v průmyslových podnicích s více než 25 zaměstnanci je oproti loňskému srpnu o 21 % vyšší. Zaměstnanci stavebních podniků berou v průměru o 18 % více.

last year
to estimate
on the average – average
wages / salary

(Größe / size) (Gewicht / weight) (Geschwindigkeit / speed, velocity)

L6A

1. Evropská unie se k 1. lednu 1995 rozšířila o	Rakousko, Finsko, Švédsko	
2. Počet jejích obyvatel stoupl o	6%	
3. Kolega pracuje v podniku o	2 roky déle	než já
4. Nový typ má delší záruční dobu o	1/2 roku	proti (starý typ)
5. Naše oddělení zvýšilo prodej o	10%	ve srovnání s (minulý měsíc)
6. Zahraniční obchod vzrostl v 1. pololetí o	13,5%	oproti (stejně období loňského roku)
7. Obchodní výměna klesla o	více než 2%	ve srovnání s (loňský červen)
8. Praha má nezaměstnanost o	7% nižší	než severní Morava

§ 25 PŘIBLIŽNOST:

= 100	ungefähr	etwa, grob	um, gegen	um, gegen	an
	approximately	roughly	about	about	in (e. g.
			US around	US around	the hundreds)

Výstavy se zúčastnilo **na sto výrobců.**

< 100	fast	nahezu, beinahe	kaum	kaum	an, gegen
	almost	nearly	hardly	hardly	in the region of

Výstavy se zúčastnilo **ke stu** výrobců.

> 100	mehr als	über	über
	more than	over	over

Výstavy se zúčastnilo **přes, nad sto** výrobců.

□ 10. Řekněte různými synonymy:

1. Liberec má **téměř** 100 000 obyvatel.
2. Na zahájení výstavy přišlo **přes** 200 hostů.
3. Výstava bude zahájena **kolem** 20. listopadu.
4. **Na** 5 000 výrobců požádalo o značku Czech Made.

□ 11. Doplňte do vět slovesa „-bírat / -brat“ (zopakujte si je na str. 33–35):

odebírat / odebrat, dobírat / dobrat, přibírat / přibrat, rozebírat / rozebrat, sbírat / sebrat, vybírat / vybrat, nabírat / nabrat

1. _____ penicilín a šel ke svému doktorovi na kontrolu.
2. Protože se zhoršila kvalita výrobku, _____ mu značku kvality.
3. Do našeho pracovního týmu _____ ještě dva pracovníky.
4. Můj manžel je filatelista, ale _____ také mince.
5. _____ si na talíř nějakou čínskou specialitu.
6. Nemůžu si _____ mezi těmito dvěma modely kabátu.
7. Můj syn si hraje tím, že _____ všechno, co se mu dostane do rukou.
Včera mi _____ budík, takže musím koupit nový.
8. Musíme dobře _____ situaci, abychom zjistili, proč se o tolik zmenšil prodej.
9. Rychle _____ z podlahy peněženku, která jí vypadla z kabelky.
10. Policie mu _____ řidičský průkaz na dva roky, protože mu zjistili hodně alkoholu v krvi.

□ 12. Jak budete reagovat v následujících situacích?

1. V osobním životě jste se dostal do **neřešitelné** situace. S kým se poradíte?
2. V kanceláři je **nedýchatelný** vzduch, ale váš kolega nechce otevřít okno, protože mu je zima. Co uděláte? (dýchat – atmen; to breathe)
3. Vaše kolegyně má pro vás **nepochopitelný** strach z jednání s klientem. Jak ji uklidníte?
4. Úkol, který vám dal šéf, je pro vás **nepřijatelný** a navíc nepatří mezi vaše pracovní povinnosti. Jak budete reagovat?

§ 26 SEKUNDÁRNÍ IMPERFEKTIVNÍ SLOVESA

Perfektivní slovesa často tvoříme z imperfektivních pomocí prefixů:

(Perfektive Verben bildet man oft von den impf. mittels der Präfixe:)

(Perfective verbs are often formed from the imperfective ones by means of prefixes:)

př.: **vézt** (vezu) impf. → **přivést** (přivezu) pf.

Od těchto perfektivních sloves tvoříme někdy ještě další imperfektivní sloveso (prefix zůstává) – tzv. **sekundární imperfektivní sloveso** :

(Von diesen pf. Verben bildet man manchmal noch ein weiteres impf. Verb, der Präfix bleibt – sg. sekundäres impf. Verb.)

(From these perfective verbs we sometimes form yet another imperfective verb, the prefix remains – the so-called secondary imperfective verb.)

př.: **vézt** / **přivést** pf. → **přivážet** impf.

Příklady:

VÉZT (vezu) impf. /	dovést pf. – dovážet impf.	importieren	to import
	vyvézt pf. – vyvážet impf.	exportieren	to export
+ další slovesa na str. 217			
VÉST (vedu) impf. /	přivést pf. – přivádět impf.	zuführen, zuleiten	to bring
	předvést pf. – předvádět impf.	vorführen	to demonstrate
	uvést pf. – uvádět impf.	ein-, auf-, anführen	to introduce; to put on, to stage; to mention
+ další slovesa na str. 176–177			
KLÁST (kladu) impf. /	položit pf. – pokládat impf.	hinlegen	to lay (down)
	naložit pf. – nakládat impf.	aufladen, verfrachten	to load
	vyložit pf. – vykládat impf.	ausladen; aufklären	to unload; to expound
	přeložit pf. – překládat impf.	umladen; umlegen; falten; übersetzen	to transfer; to reload; to fold; to translate
	složit pf. – skládat impf.	ablegen; ausladen; zusammenstellen, -packen; verfassen; komponieren	to pass (e. g. exam); to unload; to lay down (e. g. one's office); to put together; to fold (up)
+ další slovesa na str. 277			
PLNIT impf. /	splnit pf. – splňovat impf.	erfüllen	to fulfill; to comply (with)
	vyplnit pf. – vyplňovat impf.	ausfüllen	to fill in
	naplnit pf. – naplňovat impf.	ein-, anfüllen	to fill (completely)
	doplnit pf. – doplňovat impf.	ergänzen	to complete

Splním tvé přání. To splňuje všechna očekávání. Mé přání se vyplnilo .	Ich erfülle deinen Wunsch. Es entspricht allen Erwartungen. Mein Wunsch ist in Erfüllung gegangen.	I shall fulfil your wish. It fulfils all expectations. My wish has come true.
Dotazník vyplnujte pozorně.	Den Fragebogen füllen Sie aufmerksam aus.	Fill in the questionnaire carefully.
Naplnil sklenici až po okraj.	Er füllte das Glas bis an den Rand ein.	He filled the glass up to the brim.
Jeho slova se naplňují . Doplnili zásoby. Stále doplňuje své vědomosti.	Seine Worte gehen in Erfüllung. Sie haben die Vorräte nachgefüllt. Immer vervollkommnet er seine Kenntnisse.	His words are coming true. They completed the supplies. He is continually increasing his knowledge.

DĚLIT impf. /	rozdělit pf. – rozdělovat impf. oddělit pf. – oddělovat impf. přidělit pf. – přidělovat impf. udělit pf. – udělovat impf. sdělit pf. – sdělovat impf.	verteilen ab teilen, (ab)trennen zuteilen erteilen, verleihen mitteilen	to distribute, to divide to separate to allocate, to allot to award, to grant to communicate, to announce
----------------------	--	---	---

Rozdělili se o zisk. Dlouhá léta je rozděluje jeden spor. Sdělila nám velké tajemství. hromadné sdělovací prostředky	Sie teilten sich in den Gewinn. Lange Jahre teilt sie ein Streit. Sie hat uns ein großes Geheimnis mitgeteilt. Massenmedien	They divided the profit. They have been divided for many years by a dispute. She announced a big secret to us. mass media
---	--	--

ŘADIT impf. /	zařadit pf. – zařazovat impf. vyřadit pf. – vyřazovat impf. seřadit se pf. – seřazovat se impf.	einreihen ausreihen sich ordnen	to include; to class (with / among) to discard to line up
----------------------	--	---------------------------------------	---

Zařadte rychlost! Ten spis ještě nezařazujte . Vyřadili vadné zboží. Seřadte to podle abecedy.	Schalten Sie den Gang ein! Die Schrift ordnen Sie noch nicht ein. Sie haben die Ausschußwaren aussortiert. Ordnen Sie das nach dem Alphabet.	Change gear! Don't file that folder yet! They scrapped the defective wares. Arrange it in alphabetic order.
---	---	--

ŽÁDAT impf. /	požádat pf. – požadovat impf. vyžádat pf. – vyžadovat impf.	(um etw.) bitten – verlangen, fordern erbitten, einholen – erfordern	to ask – to demand to solicit – to require, to ask for
----------------------	--	---	---

Požádal mě o peníze. Požaduje náhradu škody. Vyžádejte si prospekty, To vyžaduje mnoho času.	Er bat mich ums Geld. Er fordert einen Schadenersatz. Lassen Sie sich Prospekte kommen. Das erfordert viel Zeit.	He asked me for money. He demands damages. Ask for the prospectuses. It requires much time.
---	---	--

KONAT impf. /	vykonat pf. – vykonávat impf. překonat pf. – překonávat impf.	machen, tun, vollbringen, verrichten – ausüben, versehen überwinden; (Rekord) unterbieten	to perform, to discharge, to accomplish to overcome; to break (e. g. a record)
----------------------	--	---	---

Vykonal dobře svou práci. Vykonává lékařskou praxi.	Er hat gut seine Arbeit verrichtet. Er übt die ärztliche Praxis aus.	He performed his work well. He has a medical practice. (= He works as a doctor.)
Překonal bolest. Překonává všechny rekordy.	Er hat die Schmerzen überwunden. Er unterbietet alle Rekorde.	He has overcome the pain. He is breaking all records.

DRŽET impf. /	udržet pf. – udržovat impf. vydržet pf. – vydržovat impf.	erhalten aushalten	to keep, to preserve to hold out, to stand (e. g. the cold) – to keep (e. g. a mistress)
	zdržet (se) pf. – zdržovat (se) impf. přidržet se pf. – přidržovat (se) impf.	(sich) aufhalten (sich enthalten) (sich) (an)halten	to delay (to be delayed, to abstain (from) to hold on (s. th.)

Zdržel mě až do večera. Zdržoval mě od práce. Nezdržuj se tím. Zdržel se hlasování. (Gen) Už to déle nevydržím . Vydržuje svého bratra na studiích. Přidržel nám dveře. Přidržujte se zábradlí, klouže to.	Er hat mich bis zum Abend abgehalten. Er hielt mich von der Arbeit auf. Halte dich damit nicht auf. Er hat sich der Stimme enthalten. Ich halte es nicht länger aus. Er hält seinen Bruder auf Studien aus. Er hielt uns die Tür. Halten Sie sich am Geländer an, es rutscht.	He detained me till the evening. He was keeping me from work. Don't take too much time over it. He has abstained from voting. I cannot endure it any longer. He keeps his brother at his studies. He held the door for us. Hold the banisters, it is slippery (here).
---	--	--

SOUDIT impf. /	usoudit pf. – usuzovat impf. odsoudit pf. – odsuzovat impf. přisoudit pf. – přisuzovat impf.	schlußfolgern verurteilen zusprechen, beimesen	to presume, to judge to condemn to credit (with; s. th. to s. o.); to blame (s. th. on s. o.); to impute (s th. to s. o.)
-----------------------	---	--	---

Usoudil , že to musí udělat. Podle čeho usuzuješ ? Odsoudili ho na 5 let. Všichni ho odsuzují . Přisuzuje se tomu velký význam.	Er entschied, daß er das machen muß. Wonach schlußfolgerst du? Er wurde zu 5 Jahren verurteilt. Alle verurteilen ihn. Man legt der Sache eine große Bedeutung bei.	He came to the conclusion that he must do it. According to what do you think so? He was condemned to 5 years (of prison). Everyone condemns him. Great importance is attached to it.
--	--	--

ŽÍT impf. /	prožít pf. – prožívat impf.	erleben, durchleben	to live (through), to experience; to spend
	užít pf. – užívat impf.	gebrauchen; genießen; (z. B. Medizin) einnehmen	to use; to enjoy; to take (e. g. medicine)

10 let prožil v cizině.	10 Jahre hat er im Ausland verlebt.	He spent 10 years abroad.
Všechno silně prožívá .	Er erlebt alles stark.	He takes everything very seriously.
Užijte pravidla ...	Benützen Sie die Regel ...	Use the rule ...
Užívá si života.	Er genießt das Leben.	He is enjoying life.
Pravidelně užívá léky.	Er nimmt regelmäßig Medikamente ein.	He takes medicines regularly.

PLYNOUT impf. /	vyplynout pf. – vyplývat impf.	hervorgehen, sich ergeben, folgen	to follow (from)
-----------------	---------------------------------------	--------------------------------------	------------------

Z toho vyplývá mnoho povinností.	Daraus ergeben sich viele Pflichten.	From this there follow many duties.
---	---	--

TVOŘIT impf. /	vytvořit pf. – vytvářet impf.	bilden	to create
	přetvořit pf. – přetvářet impf.	umbilden, umgestalten	to transform, to reshape

Člověk přetváří přírodu.	Der Mensch wandelt die Natur um.	Man is transforming nature.
---------------------------------	----------------------------------	-----------------------------

§ 27 TVOŘENÍ SUBSTANTIV = NÁZVY VÝSLEDKŮ ČINNOSTI

(Benennungen der Tätigkeitsresultate) (names of results of an activity)

Tvoříme je ze sloves sufixy:

-ek:	výrobek (vyrobit), zlomek (zlomit), poznatek (poznat), Erzeugnis / product Bruchzahl / fraction Erkenntnis / piece of knowledge
-------------	---

požadavek (požadovat), úbytek (ubýt), přírůstek (přirůst), odpočinek (odpočinout si), Anspruch / demand Abnahme / decrease Zunahme / increase Rast / rest
--

pořádek (pořádat), spánek (spát), výdělek (vydělat), začátek (začít) Ordnung / order Schlaf / sleep Verdienst / earnings Anfang / beginning
--

-ka:	nabídka (nabídnout), poptávka (poptávat se), sbírka (sbírat), půjčka (půjčit) Angebot / offer Nachfrage / demand Sammlung / collection Anleihe / loan
-------------	--

zkratka (zkrátit), výjimka (vyjímat), procházka (procházet se), Verkürzung / abbreviation Ausnahme / exception Spaziergang / walk

stávka (za/stavit), zastávka (zastavit), prohlídka (prohlédnout) Streik / strike Haltestelle / stop Besichtigung / examination; search
--

-ba:	četba (číst), prosba (prosit), výstavba (vystavět), těžba (těžít), Lektüre / readings Bitte / (polite) request Aufbau / construction Gewinnung / mining
-------------	--

tvorba (tvořit) Bildung, Schöpfung / (e. g. literary) production
--

-a:	změna (změnit), rada (radit), porada (poradit), hra (hrát), oslava (oslat), Änderung / change Rat / advice Beratung / consultation Spiel / play Feier / celebration
------------	---

oprava (opravit), zábava (zabavit se), podpora (podporovat), Reparatur, Ausbesserung / repair Unterhaltung / entertainment Unterstützung / support
--

ochrana (ochránit), výměna (vyměnit), výroba (vyrobit), Schutz / protection Austausch / exchange Produktion / production
--

spotřeba (spotřebovat) Verbrauch, Konsum / consumption
--

-e:	schůze (scházet se), chůze (chodit), péče (pečovat), koupě (koupit) Sitzung / meeting Gehen, Gang / walk Fürsorge / care Kauf / purchase
------------	---

⊖	vývoz (vyvážet), dovoz (dovážet), růst (růst), rozvoj (rozvíjet), Export / export Import / import Anwachsen, Wachstum / growth Entwicklung / development
---	---

vývoj (vyvíjet se), rozpad (rozpadnout se), vznik (vzniknout), Entwicklung / development Zerfall / break-up Entstehung / emergence, rise
--

pokles (poklesnout), vliv (ovlivnit), obsah (obsahovat), průzkum (prozkoumat), Sinken / fall Einfluß / influence Inhalt / contents Untersuchung / exploration
--

výzkum (vyzkoumat), objev (objevit), běh (běhat), let (letět), boj (bojovat), Forschung / research Entdeckung / discovery Lauf / race Flug / flight Kampf / struggle
--

lov (lovit), poslech (poslechnout si), opis (opisovat), odpad (odpadnout), Jagd / hunt(ing) Anhören / listening Abschrift, Kopie / transcript Abfall / waste

nákup (nakupovat), prodej (prodávat), zlom (zlomit), náplň (naplnit), Einkauf; Ankauf / shopping; purchase Verkauf / sale Bruch / break Füllung / filling; contents
--

příjem (přijímat), výdej (vydat), chov (chovat), Aufnahme; Einkommen / receipt; income Ausgabe / issuance; expenditure Zucht / breeding

pobyt (pobývat), odbyt , název (nazvat), počet (počítat) Aufenthalt / stay, sojourn Vertrieb / sales Benennung / name Zahl / number
--

-ina:	zlomenina (zlomit), sloučenina (sloučit) Bruch, Fraktur / fracture (chemische) Verbindung / compound
--------------	---

-ot:	zvuky = šepot (šeptat), dupot (dupat), hukot (hučet), jásot (jásat) Töne / sounds Geflüster / whisper Getrappel / stamp(ing) Gebräuse / drone Jubel / rejoicings
-------------	---

cizí sufixy:

-ce:	deformace (deformovat), reakce (reagovat), investice (investovat)
-------------	--

-át:	destilát (destilovat), koncentrát (koncentrovat), preparát (preparovat)
-------------	--

□ 13. a) Ze substantiv vytvořte slovesa:

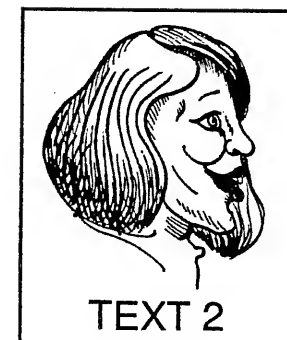
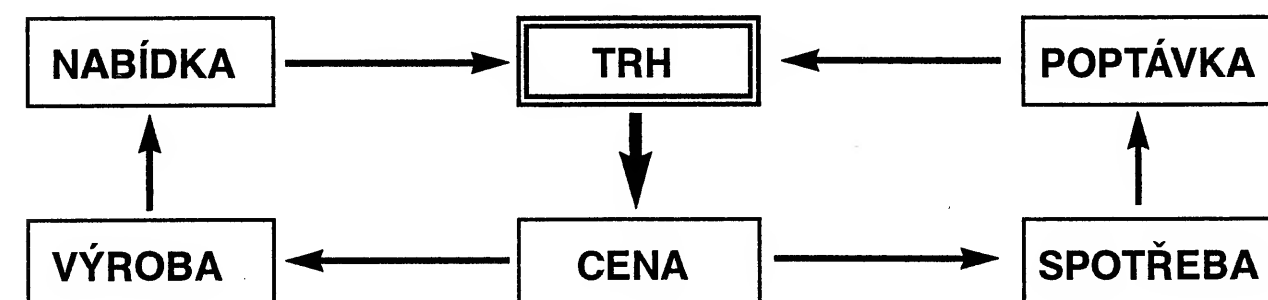
Vzor: **stávka** zaměstnanců – zaměstnanci **stávkují**

oslava narozenin – oprava hodinek – dobrá zábava – rychlá chůze – dlouhý spánek – výstavba nové tovární budovy – četba Hospodářských novin – hra na piano – boj s konkurencí – začátek porady – poslech koncertu v rádiu – prodej kosmetiky – vývoz a dovoz spotřebního zboží – tvorba cen – rozvoj zahraničního obchodu – vznik mnoha malých firem – nabídka potravinářských výrobků – výzkum nezaměstnanosti

b) Ze sloves vytvořte substantiva:

1. **vyrobit:** _____ této firmy mají značku kvality.
2. **sbírat:** Doma mám _____ starých mincí.
3. **požadovat:** Řekli mi _____ ke konkursu.
4. **ubývat / ubýt:** Ministerstvo se zabývá _____ pracovních míst na trhu práce.
5. **vydělat:** Syn se vrátil z brigády s dobrým _____.
6. **odpadnout:** Je nutné vyřešit otázku radioaktivního _____.
7. **poslouchat:** Můj koníček je _____ klasické hudby.
8. **opravit:** _____ fotoaparátu by byla tak drahá, že si raději koupím nový.
9. **prohlédnout si:** _____ zámku trvá asi dvě hodiny.
10. **vyvážet a dovážet:** Jeho obchodní firma se zabývá _____ a _____ skla.
11. **hrát:** Na večer připravím nějaké společenské _____.
12. **začínat / začít:** Budu tam jen na _____ jednání, potom musím odejít.
13. **běhat:** I když mám hodně práce, vždycky si udělám čas pro svůj pravidelný nedělní _____.
14. **nakoupit:** Zlatou neděli vyrazíme na vánoční _____.

c) Vysvětlete následující schéma:

TEXT 2

EKOZEMĚDĚLSTVÍ V ZAČÁTCÍCH

Chemie na polích¹: Aby dosáhlo co největších výnosů², svěřilo se³ zemědělství v celém vyspělém⁴ světě do rukou chemickému průmyslu. Chemičky vyrobí hnojiva⁵ na pole, chemikálie proti škůdcům⁶ na polích i ve skladech. Existují samozřejmě hygienické normy, které musí potraviny splňovat, aby se směly dostat ke spotřebiteli. Jenomže: ne každá potravina, která jde do obchodu, může být zkontrolována. A co víc, ne každý rozbor⁷ může odhalit úplně všechny škodlivé látky a nikdo dnes neví jistě, jak se syntetické látky⁸ projeví⁹, když se vzájemně¹⁰ kombinují. Zdá se, že nejsnadnější cesta, jak se vyhnout vlivu¹¹ škodlivých látek na lidský organismus, je chemii do zemědělství vůbec nepustit¹². V praxi se ukazuje, že je to možné, aniž by farmáři bankrotovali. Nechemický způsob¹³ hospodaření je u nás známý pod názvem ekologické zemědělství, v zahraničí se používají také názvy organické či alternativní zemědělství. Produktům z tohoto hospodaření se říká biopotraviny.

Bude stačit značka? Podmínky pro ekologické zemědělství se v České republice vytvořily hned po roce 1989. Ministerstvo zemědělství tehdy začalo finančně podporovat farmáře – v prvních letech dostávali dotace¹⁴ a bezúročné¹⁵ půjčky. Potom však podpora skončila. Ekozemědělci by víc než jednorázové¹⁶ dotace měla pomoci ochranná známka¹⁷, podle které mohou zákazníci biopotraviny poznat. Tato ochranná známka „Bio-produkt ekologického zemědělství“ je udělována pod patronací¹⁸ ministerstva zemědělství. Není nijak lehké ji získat. Teprve asi po třech letech bez chemického hospodaření se půda vzpamatuje¹⁹ po minulých desetiletích a potraviny z ní mohou dostat značku „bio“. V zahraničí o ně mají zájem²⁰ nemocní lidé, mladé rodiny s malými dětmi a také dobře situovaní spotřebitelé, pro které jsou takové potraviny módní. Zájemců o biopotraviny přibývá i u nás, i když koupit si je můžete jen v některých prodejnách²¹. Dnes již existuje v České republice přes 180 farem, především²² soukromých, které hospodaří podle zásad²³ ekologického zemědělství na více než 15 tisících hektarech půdy.

Farmář obchodníkem: Ekologičtí farmáři budou úspěšní jen tehdy, když dokážou své zboží prodat. Nemůžou jen čekat, až zákazník přijde, ale musí jít za ním sami. Nemají ovšem prakticky žádné peníze na reklamu, takže je pro ně těžké na sebe zákazníky upozornit²⁴ v konkurenci běžných²⁵ potravin. Majitel ekologické farmy tak musí například sám jezdit na trh do města prodávat svoji zeleninu, každé ráno objíždět²⁶ svoje zákazníky a vozit jim mléko, maso nebo brambory, a to za cenu nižší než v obchodě. Je to dřina²⁷, ale vyplatí se²⁸. V době, kdy neexistuje síť odběratelů²⁹ bioproduktů, musí farmář sám najít zákazníky a jeho farma tak může vydělávat. Inženýr Daněk ze severní Moravy chová³⁰ druhým rokem skot³¹ na maso. Tele³², které má jen dvě stě kilo, nemů-

že prodat na jatka³³. Nedostal by za něj dost peněz a zřejmě³⁴ by tam takové zvíře ani nechtěli. Kvalita masa je sice podstatně³⁵ vyšší, ale z pohledu³⁶ řezníků³⁷ je ho na teleti příliš málo. Jatka totiž nerozlišují³⁸ běžnou produkci od ekologické. A tak inženýr Daněk staví svůj odbyt na zájmu jednotlivých³⁹ spotřebitelů: například dvou rodin, které společně zakoupí tele za cenu nižší než v obchodě, nechají ho porazit⁴⁰ a maso pak uchovávají v mrazácích⁴¹. Inženýr Daněk však pochybuje⁴², že by poptávka po jeho telatech stačila, kdyby svůj chov rozšířil. Těžko by sehnal dost zájemců. Aby mohl splácet úvěr, musí si zajistit další příjem – ubytovává turisty, pro které je pobyt na jeho statku⁴³ výletem do historie.

1 – Feld, 2 – Ertrag, 3 – sich anvertrauen, 4 – entwickelt, 5 – Düngmittel, 6 – Schädling, 7 – Analyse, 8 – Kunststoffe, 9 – sich äußern, 10 – gegenseitig, 11 – Einfluß, 12 – nicht lassen, 13 – Art, 14 – Dotationen, 15 – zinsfrei, 16 – einmalig, 17 – Schutzmarke, 18 – Pattschaft, 19 – sich fassen, 20 – Interesse, 21 – Geschäft, 22 – vor allem, 23 – Prinzip, 24 – aufmerksam machen, 25 – geläufig, 26 – bereisen, 27 – Schinderei, 28 – sich lohnen, 29 – Kundennetz, 30 – züchten, 31 – Rindvieh, 32 – Kalb, 33 – Schlachthof, 34 – wahrscheinlich, 35 – wesentlich, 36 – Gesichtspunkt, 37 – Fleischer, 38 – nicht unterscheiden, 39 – einzeln, 40 – schlachten, 41 – Tiefkühltruhe, 42 – zweifeln, 43 – Landsgut

1 – field, 2 – yield, 3 – to entrust, 4 – advanced, developed, 5 – fertilizer, 6 – pest, 7 – analysis, 8 – synthetic matter, 9 – to manifest oneself, 10 – mutually, 11 – influence, 12 – not to let in, 13 – way, 14 – financial contributions, 15 – bearing no interest, 16 – extended only once, 17 – trademark, 18 – auspices, 19 – to recuperate, 20 – interest, 21 – shop, 22 – above all, 23 – principle, 24 – to call attention (to), 25 – usual, 26 – to call round (on), 27 – drudgery, 28 – to be worth while, 29 – network of customers, 30 – to breed, 31 – horned cattle, 32 – calf, 33 – slaughterhouse, 34 – probably, 35 – substantially, much, 36 – (point of) view, 37 – butcher, 38 – not to distinguish, 39 – individual, 40 – to slaughter, 41 – deep-freezer, 42 – to doubt, 43 – (country) estate, farm

Všimněte si dalších cizích sloves v češtině:

formovat, bankrotovat, kombinovat, kontrolovat – pf. slovesa se tvoří prefixem „z-“: zformovat, zbankrotovat, zkombinovat, zkontrolovat

Cv

□ 14. Spojte konjunkcí „aniž“:

Vzor: Odešel – nechtěl. – Odešel, **aniž** chtěl.

1. Zastavil se u nás jindy, než jsme si domluvili – neoznámil nám to.
2. Hned souhlasil – nerozmyslel si to.
3. Lékař změnil ordinační hodiny – pacientům to včas neoznámil.
4. Na farmách je možné hospodařit bez chemikálií – farmáři by nezbankrotovali.
5. Někteří zákazníci si kupují biopotraviny jen proto, že jsou dražší – nerozumějí značce BIO.
6. Farmář nemůže rozšířit chov dobytka – neměl by zajištěný odbyt.

□ 15. Opakování deklinace:

- a) Poptávka po _____
(telata, kuřata, mléčné výrobky, vejce, hovězí maso)
- b) Cena _____ za jeden kilogram
(kuře, tele, obilí, jablka, sušené banány, mandle)
- c) Ekozemědělství se orientuje na _____
(potravinářská pšenice, skot, vepř, králíci, drůbeží maso)
- d) Biopotraviny jsou určeny především _____
(nemocní lidé, nároční spotřebitelé, mladé rodiny s malými dětmi, všichni zákazníci)

□ 16. Řekněte v druhém aspektu (z pf. slovesa utvořte impf. a naopak):

1. Objedeš zítra se zbožím naše zákazníky?
Musíme je _____ každý den kromě neděle.
2. Zboží přivezou zítra.
_____ je každou středu.
3. Dceru večer nikam nepouštím.
Ani dnes večer ji _____ za kamarádkami.
4. Tento salám nesplnil hygienickou normu.
Všechny potraviny musí _____ normy.
5. Farma zatím nedosahuje velkých výnosů.
Vloni _____ ještě menších výnosů než letos.
6. Náročná příprava na jednání se mi vyplatila.
Vždycky _____ dobře se připravit.
7. Akce byla finančně podporována soukromými podniky.
_____ ji také ministerstvo.
8. Stát vytvořil podmínky pro rozvoj ekologického zemědělství.
Nyní se _____ síť odběratelů.

□ 17. Doplňte prepozice a konjunkce: „ale, na, než, o, podle, z, za, že“

Zájemců _____ potraviny _____ ekologického zemědělství přibývá pomalu, _____ jistě. _____ spotřebitelských anket 8% obyvatel kupuje biopotraviny pravidelně, 67% občas. Biopotraviny jsou obvykle dražší _____ ty _____ konvenčního zemědělství. Přesto se ukazuje, _____ ty rodiny, které se orientují _____ nákup biopotravin, utratí _____ potraviny _____ něco méně. Je to dáno hlavně tím, _____ v průměru kupují méně potravin živočišného původu.

□ 18. Doplňte prefix „PŘED-“, nebo „VY-“ :

1. Když řídím, nerad ___jíždím.
2. Slyšel jsem, že ___hrál v loterii.
3. Nejdřív jsem si v hotelovém pokoji ___balil kufr.
4. Nemám rád, když ve frontě někdo ___bíhá.
5. Z pokoje jsme ___stěhovali všechn nábytek, protože budeme pokládat nový koberec.
6. Stěhování nábytku se ne___hneš!
7. Letadlo ___letělo nad mraky.
8. ___volali mě jako svědka havárie na policii.
9. Nový typ automobilu Škoda Felicia ___vedli začátkem října.
10. ___stavil rodičům svou přítelkyni.
11. ___platí se ti, když akcie koupíš tento týden.
12. Doktor mi ___(e)psal další antibsiotika.
13. ___pni, prosím tě, televizi!
14. ___táhla z kabelky peněženku.
15. ___vážíme textilní výrobky.

□ 19. Rodina slov: **BÝT**

dobývat / dobýt – dobyti

obývat / — – obývací pokoj
– neobyvatelné místo

odbývat / odbýt – odbyt

nabývat / nabýt +Gen

pobývat / pobýt – pobyt

přebývat / přebýt – přebytek

přibývat / přibýt – příbytek

ubývat / ubýt – úbytek

zbývat / zbýt – zbytek

erobern; gewinnen; eintreiben – Einnahme, Eroberung	to extract (e. g. a coal); to conquer – conquest
bewohnen – Wohnzimmer nichtbewohnbarer Platz	to inhabit – sitting room uninhabitable place
abweisen; abtun; hudehn – Vertrieb	to turn (s. o.) off; to wave aside; to slapdash; to skimp (s. th.) – sales
erwerben; (in Kraft) treten sich aufhalten, verweilen – Aufenthalt	to acquire; to take (effect) to stay – stay
übrigbleiben, sich aufhalten – Überfluß	to stay; to be in excess – surplus
zunehmen, zuwachsen – Wohnung	to increase (in number) – increase; abode
abnehmen, sich vermindern – Abnahme	to decrease, to wane – decrease, wane
übrigbleiben – Rest	to be left, to remain – rest, remainder

bytost – byt – nábytek – dobytek

Lebewesen / being Wohnung / flat Möbel / furniture Vieh / cattle

Rozumíte?

Komu není rady, tomu není pomoci.

Je s ním zle.

Je v koncích (úzkých).

Je v pěkné kaši.

Je z nejhoršího venku.

Je za větrem.

Není ve své kůži.

Je mi do zpěvu.

(Nechce si dát poradit.)

(Je v těžké situaci.)

(Neví, co má dělat dál.)

(Má velké problémy.)

(Je už mimo největší nebezpečí.)

(Je v bezpečí.)

(Necítí se zdráv, dobře.)

(Chce se mi zpívat radostí.)

Je zlostí bez sebe.

To je jedno.

Nic mi do toho není.

Brzo bude po létě.

Je při ruce.

Je duší podniku. (duše = Seele / soul)

Je slaměný vdovec. (Strohwitwer / grass widower)

(Zlobí se, až ztrácí nad sebou kontrolu.)

(Nezáleží na tom.)

(To není moje věc.)

(Brzo léto skončí.)

(Je hned k dispozici.)

(Je hlavní, rozhodující v podniku.)

(Je dočasně bez manželky.)

L6B

□ a) Řekněte ve správném tvaru (zopakujte si slovesa „přibývat, ubývat“ na str. 98) :

Přibýlo (ekologické farmy).

Přibude vám (starosti).

Přibývá (obyvatelstvo).

Přibývá (restaurace, bary, bistra)
jako hub po dešti.

Přibyli (2 noví spolupracovníci).

Do rodiny **přibyl** (nový člen).

(Peníze) **ubývá**.

V rybníku **ubývalo** (voda).

Ubude ti (problémy).

V podniku **ubýlo** (5 pracovních míst).

Ubývá (jeden zájemce za druhým).

□ b) Nahradte sloveso „být“ vhodným synonymem :

Pohádky začínají: **Byl** jednou jeden král ...

Každé pondělí **je** v televizi český seriál.

Trhy **jsou** každý pracovní den ráno.

Celé léto **byly** deště.

Už **je** po dešti.

Není mu dobře.

Co **je** dneska tisíc korun?

Dcera **je** celá po matce.

Ta kniha **je** moje.

Byl v kanceláři až do večera.

Cestou do práce **byl** na poště.

Okna **jsou** na jih.

Kabát **je** na věšáku.

Před chvílí tady **byly** noviny. Kde jsou?

Je na houbách.

Je vysoké postavy.

Ta kniha **není** k sehnání.

Když je jasno, **jsou** odtud vidět hory.

cítit se

zůstat

znamenat

dávat

patřit

žít

podobat se

vést

zastavit se

konat se

pršet

mít

dá se

přestat

viset

mocht

ležet

sbírat

R – Ř

Held	hero, (courageous) warrior
spielen	to play
Rat	advice
gern	gladly
Burg	castle
Wirbel	whirls
Sieden	boil(ing)
Form	shape
Rassen	races
waschen	to wash
Rinne	groove
(auf)spielen	to play
Graupel	small hailstone

rek	– Řek	Grieche	Greek
hrát	– hřát	wärmen	to give out warmth, to warm (up)
rada	– řada	Reihe	line, row; a number (of)
řád	– řád	Ordnung	order
hrad	– hřad	Hühnerstange	roost
víry	– víří	er wirbelt	he whirls
var	– vař	koch(e)!	cook!
tvar	– tvář	Gesicht	face
rasy	– řasy	Augenwimpern; Algen	eyelashes; algae
prát	– přát	wünschen	to wish
ryha	– řiha	(Familiennamen)	(a family name)
zahrát	– zahřát	wärmen	to warm (up)
krupka	– křupka	Knusperflocke	(crackled food)

Přemysl Řehořík řezbář byl, dřeváky ze dřeva tvořil, při záři zářících zřetelně se Jiřině kořil.

Když záře stříbřila přes střechy, Přemysl na žebří dřepěl, překrásné zahořklé říkanky Jiřině v arkýři přepěl.

Denně jí přinášel řeřichy, řezavé jak záře v září, před arkýř připravil žebříky, přál se hřát při její tváři.

Při tom však příšerně vykřikl, zřít se s arkýře stříšky, Jiřina neřád mu s řehotem přeřizla v žebříku příčky.

Hrabě Kolowrat chránil svou tvrz na vrchu Hůrka. – Věrný kmotr Petr vyrazil do Brna na trh prodat krůtu. – Roli lorda Rolfa hrál Vladimír Leraus. – Stará Bára kárá bratra, protože ráno hrál na kytaru a nekropil trávu a nevrátil papíry Řehořovi. – Petrovi mrzly prsty. – Lotr roztrhal hadr. – Turek zdrhl.

Téma: Průmysl, zemědělství L6T

● PRŮMYSL (Industrie) (industry)

průmyslové odvětví – továrna – podnik – pobočka (filiálka)
Industriebranche Fabrik Betrieb Filiale
branch of industry factory enterprise branch

těžký průmysl – zpracovatelský průmysl: hutnictví – železářský (kovoprůmysl)
Schwerindustrie Verarbeitungsindustrie Metallurgie Eisenhütten-
heavy industry (e. g. food) processing industry metallurgy ironworks

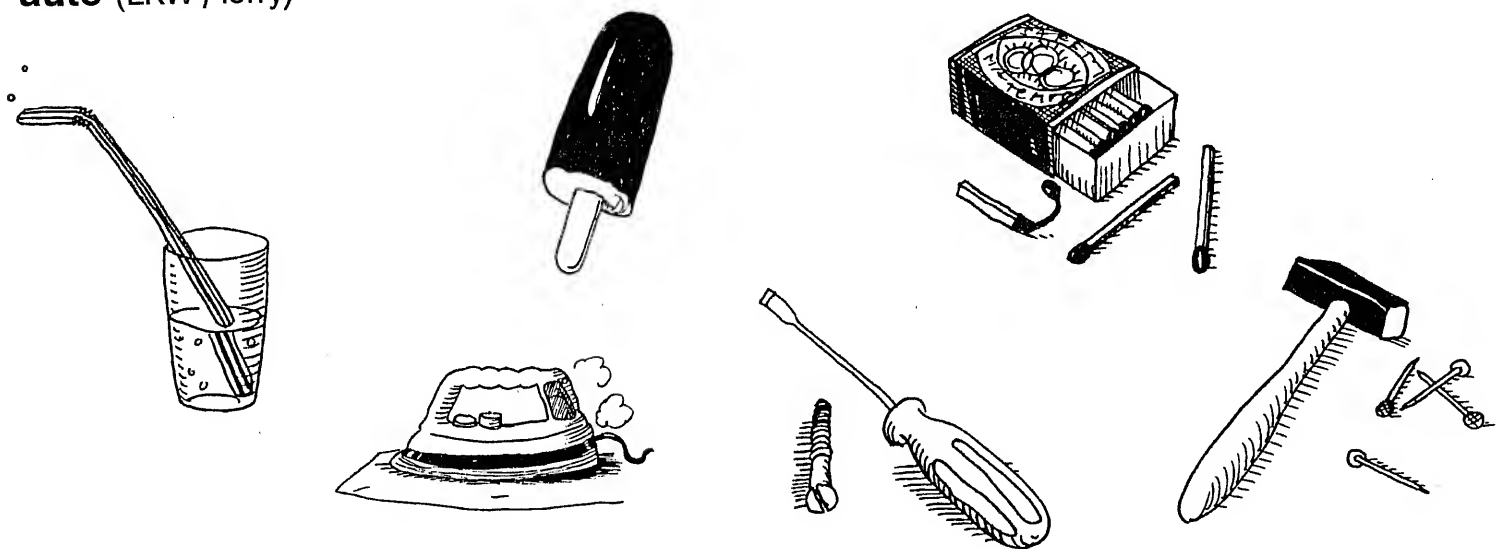
průmysl strojírenský (strojírenství) – stroje, domácí elektrické spotřebiče
Maschinenindustrie Maschinen elektrische Hausgeräte
machine(-tool) industry machines home electrical appliances

průmysl automobilový – automobilka – osobní, nákladní auto, vůz
Automobilindustrie Automobilfabrik PKW LKW Wagen
car industry car factory, motor works car lorry vehicle

stavebnictví průmysl	Bauindustrie	building industry
chemický, petrochemický textilní (textilka – látky, koberce, konfekce, prádlo)	(petro)chemische Industrie Textilindustrie (Textilfabrik – Stoffe, Teppiche, Konfektion, Wäsche)	(petro)chemical industry textile industry (textile factory – cloths, carpets, clothing, underwear)
sklářský (sklárna)	Glasindustrie (Glasfabrik)	glass industry (glassworks)
papírenský (papírna)	Papierindustrie (Papierfabrik)	paper industry (papermill)
obuvnický	Schuhindustrie	shoe industry
polygrafický (tiskárna)	polygraphische Industrie (Druckerei)	polygraphic industry (printing office)
potravinářský – cukrovarnický (cukrovar)	Lebensmittelindustrie Zuckerindustrie (Zuckerfabrik)	food industry sugar-making industry (sugar house)
pivovarnický (pivovar)	Brauindustrie (Brauhaus)	brewing industry (brewery)
lihovarnický (lihovar)	Spiritusindustrie (Spiritusbrennerei)	distilling industry (distillery)
mlékárenský (mlékárna)	Milchindustrie (Molkerei)	dairy industry (dairy)
mlynářský (mlýn)	Mühlindustrie (Mühle)	miller's trade (mill)
masný (jatká)	Fleischindustrie (Schlachthof)	meat industry (slaughterhouse)
pekárna	Bäckerei	bakery

a) Které průmyslové odvětví vyrobilo tyto výrobky?

zápalky = sirky (Streichhölzer / matches), **boty**, ubrousky, parfém, plechovka barvy (Büchse mit der Farbe / tin of paint), **látka** (Stoff / cloth), **nanuk** (Gefrorenes / choc-ice), **skleničky**, **kniha**, **žehlička** (Bügeleisen / flatiron), **kladivo a hřebík** (Hammer u. Nagel / hammer and nail), **šroubovák a šroubek** (Schraubenzieher u. Schraubchen / screwdriver and screw), **nákladní auto** (LKW / lorry)

Nerostné bohatství, suroviny: **černé, hnědé uhlí** – **ropa** – **zemní plyn** –
Mineralreichstum Rohstoffe Stein-, Braunkohle Erdöl Erdgas
mineral resources / riches raw materials black, brown coal crude oil natural gas

železná ruda – **měď** – **cín** – **nikl** – **olovo** – **hliník** – **zinek** (barevné kovy)
Eisenerz Kupfer Zinn Nickel Blei Aluminium Zink Buntmetalle
iron ore copper tin nickel lead aluminium zinc non-ferrous metals

drahé kovy: **zlato** – **stříbro** – **platina**, **drahé kameny** – (polo)drahokamy
Edelmetalle Gold Silber Platin Edelsteine (Halb-)Edelsteine
precious metals gold silver platinum precious stones (semi-)precious stones

těžební průmysl – **hornictví** – **elektrárny** (atomová, vodní, tepelná elektrárna)
Förderindustrie Bergbau Elektrizitätswerke Atom-, Wasser-, Wärmekraftwerk
mining industry mining power plants nuclear, water, thermal power plant

VÝROBA: **objem výroby** – **obchodní obrat** – **roční zisk** – **výdaje** – **investiční**
Produktion Produktionsumfang Handelsumsatz Jahresgewinn Ausgaben
production volume of production (business) turnover yearly profit expenditure investment

náklady – **náklady na reklamu** – **energetické úspory** – **zvyšovat produktivitu práce**
Investitionskosten Reklamenkosten Energieeinsparungen Arbeitsproduktivität erhöhen
costs advertising costs energy savings to increase the productivity of work

vzít si úvěr na x% úrok – **splácet úvěr** – **mít dluh = být zadlužen** –
Kredit auf x% Zins nehmen Kredit abzahlen Schulden haben = verschuldet sein
to take a credit with an x per cent interest to repay a credit (by instalments) to have a debt = to be in debt

vyhlásit konkurs, bankrot – **zbankrotovat**
Konkurs verkündigen Bankrott machen
to file in a petition in bankruptcy to go bankrupt

b) Kam se v podniku obrátíte, když

hledáte zaměstnání

chcete překontrolovat mzdu

chcete podepsat kontrakt na nákup výrobků

urgujete reklamaci

chcete dodávat suroviny pro výrobu

potřebujete spravit lampu

máte fakturu k proplacení

chcete informace o kvalitě výrobků

chcete informace o objemu výroby v příštím pololetí

technický a ekonomický personál (technik středoškolák, vysokoškolák,
technisches und ökonomisches Personal Mittelschultechniker Hochschultechniker
technical and economic staff technician with secondary education engineer with higher education

ekonom, účetní – **vedení podniku:** **ředitel** – **náměstek výrobní,**
Ökonom Buchhalter Betriebsleitung Direktor Stellvertreter (Vizedirektor) für Produktion,
economist accountant enterprise management director deputy (director) of production,

obchodní, ekonomický
Geschäftsführung, Ökonomie
business, economic matters

ZAKLÁDÁTE SI SOUKROMÝ PODNIK?

Existuje mnoho možností založit soukromý podnik. Budoucí podnikatel se musí rozhodnout, jestli bude podnikat sám, nebo jestli bude mít partnery. Prostřednictvím partnerů může získat větší kapitál, spolehlivé pracovní síly nebo i know-how. Na druhé straně se však předpokládá vzájemná důvěra. Volba správné právní formy je důležitou zárukou úspěchu: může zvolit velkou kapitálovou společnost, jako je akciová společnost a společnost s ručením omezeným, nebo menší osobní společnost, komanditní společnost nebo společnost občanského práva.

Zatímco u osobních společností jsou vlastníci kapitálu současně podnikateli, je u kapitálových společností kapitálový majetek a vedení podniku v různých rukou. V oblasti obchodu, řemesel nebo služeb může být zajímavá firma obchodník bez společníka.

společnost s ručením omezeným (s. s. r.o.) – akciová společnost –
GmbH Aktiengesellschaft
limited-liability company Ltd joint-stock company

mít většinový podíl akcií – akcionář – vyplácet dividendy – investovat zisk –
Majoritätsaktionsanteil haben Aktionär Dividenden auszahlen Gewinn investieren
to have majority ownership of shares shareholder to pay dividends to invest the profit

prodávát / kupovat akcie na burze – správní rada – valná hromada akcionářů
verkaufen, Aktien auf der Börse kaufen Verwaltungsrat Vollversammlung der Aktionäre
to sell / to buy shares on the stock exchange board of directors general assembly of shareholders

BURZA cenných papírů – obchod s cennými papíry: akciemi, obligacemi, dluhopisy
Effektenbörse Handel mit Wertpapieren mit Aktien, Obligationen, Schuldscheinen
stock exchange securities trade with shares, obligations, debenture bonds

trh cenných papírů Markt der Wertpapiere securities market
kursovní lístek Kursschein exchange rates
klesající, stoupající kurs sinkender, steigender Kurs falling, rising rate
pokles, vzrůst objemu Senkung, Anstieg des fall, increase in the
obchodů s akciemi Umfanges des Aktienhandels securities trade

SVĚTOVÝ TRH – ceny surovin, zemědělských produktů na světových trzích
Weltmarkt Preise der Rohstoffe, der landwirtschaftlichen Produkte auf den Weltmärkten
world market prices of raw materials, of agricultural products on the world markets

NAKUPUJTE ČESKÉ ZBOŽÍ!

„Kupujte české zboží,“ vybídl veřejnost na pátečním setkání s občany ministr průmyslu a obchodu. Sám chce stát v čele této kampaně. Ministr připomněl v této souvislosti pasivní saldo zahraničního obchodu České republiky v loňském roce a v prvních letošních měsících. Bude-li domácí poptávka orientována především na české zboží, přispěje to podle něho k rychlejšímu ozdravení našeho hospodářského života a růstu a umožní dobře

„se rozjet“ zejména privatizovaným podnikům.
Poté, co přestala být naše ekonomika uzavřená, psychologický faktor směřuje poptávku k zahraničnímu zboží i v situaci, kdy je domácí zboží kvalitativně lepší. Podle ministra kampaně v žádném případě neznamená omezování dovozu a zavádění protekcionismu do naší obchodní politiky, která zůstane liberální.

trh – tržní hospodářství – nabídka – poptávka (po čem)
Markt Marktwirtschaft Angebot Nachfrage
market market economy supply demand

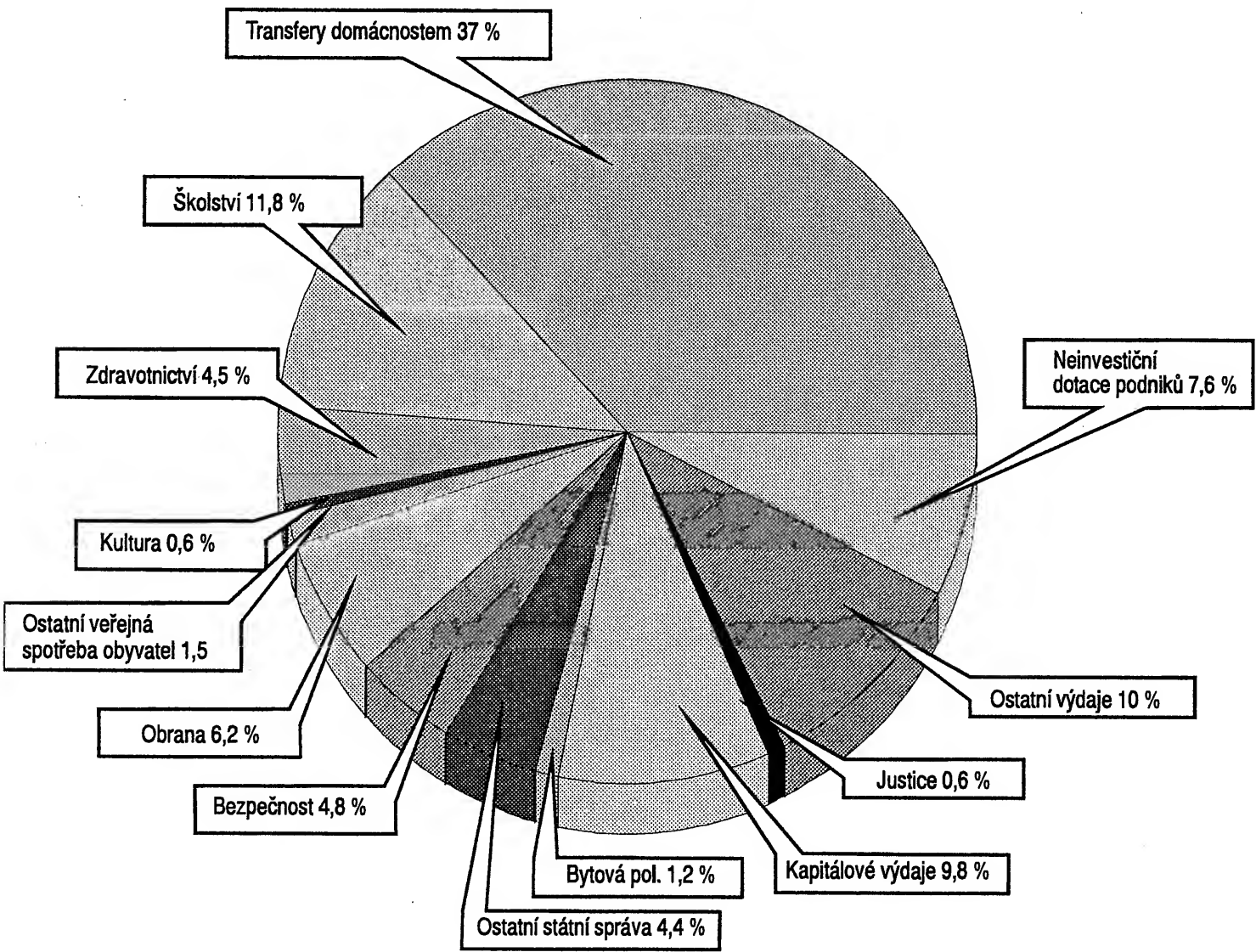
L6T

aktivní, pasivní saldo zahraničního obchodu – omezovat dovoz – podporovat vývoz –
Außenhandelsüberschuß,-verlust Import einschränken Export fördern
active, passive balance of foreign trade to limit import to promote export

zavádět protekcionismus do obchodní politiky – navazovat / navázat obchodní styky
Protektionismus in die Handelspolitik einführen Handelskontakte anknüpfen
to introduce protectionism into the trade policy to establish trade contacts

hrubý domácí produkt – inflace – zahraniční dluh
einheimischer Produkt brutto Inflation Auslandsschulden
gross domestic product inflation foreign debt

Návrh výdajů státního rozpočtu Entwurf der Staatsbudgetausgaben
Proposal of the state budget expenditure

státní rozpočet – vyrovnaný, deficitní (schodkový)
Staatsbudget ausgeglichenes, defizites
state budget balanced deficit

daňový poplatník – daně do státního rozpočtu:

Steuerträger Steuer ins Staatsbudget
taxpayer taxes into the state budget

daň z přidané hodnoty (DPH)	MwS	value added tax (VAT)
daň z obratu	Umsatzsteuer	turnover tax
spotřební daně	Verbrauchssteuer	consumption taxes
daň z nemovitostí	Steuer von Immobilien (Realitäten)	real property tax
domovní daň	Haussteuer	house tax
silniční daň	Straßenmaud	road tax
majetkové daně	Eigentumssteuer	property taxes
zdanění zisku	Gewinnversteuerung	taxation of profit
zdanění osobních příjmů	Versteuerung der persönlichen Einkommen	taxation of personal income

● ZEMĚDĚLSTVÍ (Landwirtschaft) (agriculture)

zemědělské družstvo	statek	farma	zemědělec	farmář	sedlák
landwirtschaftliche Genossenschaft	Gut	Farm	Landwirt	Farmer	Bauer
agricultural co-operative	(country) estate	farm	farmer, peasant	farmer	farmer

zemědělská půda	živočišná, rostlinná výroba	hektarový výnos	pole	pastvina
landwirtschaftlicher Boden	Tier- und Pflanzenproduktion	Hektarertrag	Feld	Weide
agricultural land	animal, plant production	yield per hectare	field	pasture

louka	ovocný sad	vinice	obdělávat / obdělat půdu	orat	semena
Wiese	Obstgarten	Weinberg	Boden bearbeiten	ackern	Samen
meadow	orchard	vineyard	to cultivate the soil	to plough	seeds

sít obilí	sázet, přesadit	hnojit	hnůj, hnojivo	plít plevel
Getreide säen	(um)pflanzen	düngen	Dung Düngemittel	Unkraut jäten
to sow the corn	to plant, to transplant	to manure	manure, fertilizer	to weed, to tear out the weed
(US grain)				

sklízet obilí	sklizeň, žně	vyorávat brambory	sbírat, česat ovoce
Getreide ernten	Ernte	Kartoffel ausackern	Obst sammeln, pflücken
to reap the corn	harvest	to plough out the potatoes	to pick up, to gather the fruits

sběr	sekat trávu	sušit trávu	seno	senoseč	zavlažovat půdu
Sammeln	Gras mähen	Gras trocknen	Heu	Heumahd	Boden bewässern
collection	to mow the grass	to dry the grass	hay	haymaking	to irrigate the soil

zavodňovací systém	kropit záhony	odvodňovat	studna
Bewässerungssystem	Beete spritzen	abwässern	Brunnen
irrigation system	to water the (flower-)beds / (vegetable) patches	to drain	well

PĚSTOVAT obilí:	pšenice	žito	oves	ječmen	kukuřice	zrní	sláma
Getreide anbauen	Weizen	Korn	Hafer	Gerste	Mais	Körner	Stroh
to grow corn (US grain):	wheat	rye	oats	barley	maize (US corn)	grain(s)	straw

pěstovat zeleninu	zahradnictví	skleník	brambory	brokolice	celer
Gemüse anbauen	Gärtnerei	Gewächshaus	Kartoffeln	Brocoli	Sellerie, Zeller
to grow vegetables	gardening	greenhouse	potatoes	broccoli	celeriac, celery

cibule	česnek	luštěniny	čočka	fazole	hrášek	kapusta
Zwiebel	Knoblauch	Hülsenfrüchte	Linsen	Bohnen	Erbsen	Kohl
onion	garlic	pulses	lentil(s)	bean(s)	(young) peas	cabbage

kedlubna (-ben)	křen	květák	mrkev	okurka	oliva	paprika	pažitka
Kohlrabi	Kren	Blumenkohl	Karotte	Gurke	Olive	Paprika	Schnittlauch
turnip cabbage	horse-radish	cauliflower	carrot(s)	cucumber	olive	capsicum	chive

petržel	pórek	rajčata	ředkvička	hlávkový salát	špenát	zelí
Petersilie	Porree	Tomaten	Radieschen	Kopfsalat	Spinat	Kraut
parsley	leek	tomatoes	radish	lettuce	spinach	cabbage

pěstovat ovoce:	ananas	angrešt	banán	borůvka	broskev	brusinka
Obst anbauen	Ananas	Stachelbeere	Banane	Heidelbeere	Pfirsich	Preiselbeere
to grow fruits:	pine-apple	gooseberry	banana	whortleberry	peach	cranberry, cowberry

citrón	datle	fík	grapefruit	hruška	jablko	jahoda	kaštan	malina
Zitrone	Dattel	Feige	Grapefruit	Birne	Apfel	Erdbeeere	Kastanie	Himbeere
lemon	date	fig	grapefruit	pear	apple	strawberry	chestnut	raspberry

mandle	meloun	meruňka	lískový ořech	burský oříšek = arašíd	ostružina
Mandel	Melone	Aprikose	Haselnuß	Erdnuß	Brombeere
almond	melon	apricot	hazel-nut	pea-nut, ground-nut	blackberry

pomeranč	černý, červený rybíz	švestka	třešeň, pl. třešně	višeň, pl. višně
Orange	schwarze, rote Johannisbeere	Pflaume	Kirsche	Weichsel
orange	black, red currant(s)	plum	cherry	sour cherry

ovoce čerstvé	sušené	kandované	mražené	dělat kompot	nakládat zeleninu
Obst frisches	getrocknetes	kandierte	gekühltes	Kompott machen	Gemüse einlegen
fresh fruit	dried	candied	frozen	to make a fruit salad	to preserve vegetables

vinná réva	hroznové víno, hrozny	vinařská oblast	burčák
Weinrebe	Traubenwein, Trauben	Weingebiet	Sturm(wein)
grapevine	grapes, bunches of grapes	wine-growing area	new (half-fermented) wine

chmel	chmelnice	odrůda
Hopfen	Hopfenfeld	Sorte
hop(s)	hop-field	variety

Na drsné Vysočině asi budou chmelnice

Jihlava – Majitel pivovaru Jihlava plánuje v některé z oblastí Českomoravské vrchoviny založit první chmelnice. Projekt by se měl uskutečnit ve spolupráci se zemědělci na Vysočině a Vysokou školou zemědělskou. Již příští sezonu budou vyzkoušeny první vzorky těch odrůd chmele, které se zdají pro zdejší drsné podnebí nejvhodnější.

CHOVAT dobytek na maso, mléko – **chov** dobytka – **hovězí** dobytek, skot –

Vieh für Fleisch, Milch züchten
to breed cattle for meat, milk

Viehzucht
cattle breeding

Rindvieh
(bovine) cattle

kráva – **dojnice** – **dojit** – **býk** – **vůl** – **tele** – **stádo** – **vepří, prasata** – **prasnice** – **sele** –

Kuh Milchkuh melken Stier Ochse Kalb Herde Schweine Zuchtsau Ferkel
cow milk cow to milk bull ox calf herd; flock hogs, pigs sow suckling pig

ovce – **beran** – **jehně** – **stříhat ovce** – **kůň** – **kobyla, klisna** – **hříbě** – **osel** – **koza**

Schaf Schafbock Lamm Schafe scheren Pferd Stute Fohlen Esel Ziege
sheep ram lamb to shear the sheep horse mare foal donkey goat

krmit dobytek – **výkrm prasat** – **krmivo** – **porazit dobytek** – **jít na porážku**

Vieh füttern Schweinemast Futtermittel Vieh metzgen zur Schlachtbank gehen
to feed the cattle pigs feeding fodder; forage to slaughter the cattle to go on the slaughtering

Mléčný trh ovládnou velké firmy

Praha, Plzeň – V příštích letech ovládne podle odborníků trh s mlékem jen několik větších společností, z dosavadní asi stovky podniků kromě toho přežijí asi jen ty, které se zaměří na výrobu specialit. I podle zemědělců jde o logický vývoj. Tuzemský mlékárenský průmysl by se měl zkoncentrovat maximálně do pěti velkých celků.

„Situace na trhu s mlékem se mění i proto, že v posledních pěti letech výrazně klesla spotřeba mléka. Z celkové produkce kolem tři miliard litrů v příštím roce počítáme s prebytkem kolem sedmi set milionů litrů, které s dotací fondu vyvezeme většinou jako maslo,“ říká ředitel Státního fondu tržní regulace.

drůbežářství – **chovat drůbež:** **slépice** – **snášet vejce** – **kohout** – **kuře** –

Geflügelzucht Geflügel halten Henne Eier legen Hahn Huhn
poultry farming to keep the poultry hen to lay eggs cock chicken

kurník – **umělá líheň** – **husa** – **krocan,** **krůta** – **kachna**

Hühnerstall Brutofen Gans Truthahn Pute Ente
hen-house brooder goose turkey(-cock) turkey-hen duck

včelařství – **chovat včely** – **roj** – **úl** – **med** – **vosk**

Bienenzucht Bienen züchten Schwarm Bienenstock Honig Wachs
bee keeping to keep bees swarm (bee)hive honey wax

chov kožešinových zvířat – **kožešina** – **stříbrná liška** – **nutrie** – **lovit divokou zvěř,**

Zucht der Pelztiere Pelz Silberfuchs Nutria Wildvieh jagen
breeding of fur animals fur silver fox nutria to hunt (wild) game,

divoká zvířata – **lovecký revír** – **lovec** – **myslivce**

Wildtiere Jagdrevier Jäger Jäger, Förster
wild animals hunting ground hunter huntsman (and gamekeeper)

rybolov – **chytat ryby** – **rybářský prut** – **vlasce** – **naviják** – **háček** – **návnada**

Fischfang fischen Angelrute Angelschnur Rolle Hákchen Köder
fishing to fish fishing rod line spinning reel (fish-)hook bait

LES – **kácet stromy** – **řezat pilou** – **pařez** – **kmen** – **zalesňovat** – **lesní školka**

Wald Bäume fallen mit der Säge sägen Klotz Stamm bewalden Waldschule
wood, forest to fell the trees to saw down (tree) stump stem to afforest nursery

Lekce 7: Není nad profesionální služby

Text 1: Není nad odborníka, jen ho najít

Text 2: Peníze nemusí jen ležet v bance

INHALT

Sprechintentionen:

Dienste bestellen – in den Reparaturwerkstätten, beim Friseur, beim Schloßer usw. Über die Mode sprechen. Sich in der Bank und in anderen Finanzinstituten verständigen. Ausdrücken, daß etwas zu einer Ganzheit gehört. Ausdrücken, daß sich eine Handlung regelmäßig wiederholt.

Grammatik:

§ 28 Präpositionen mit Dativ
§ 29 Dativ bei Verben und Adjektiven
§ 30 Bildung der Adjektive aus Verben und Adverbien
§ 31 Benennungen der Plätze
§ 32 Wortzusammensetzung
Bedeutungen der Präfixe „*pře-*, „*při-*, „*u-*“
Verschiedene Präfixe „*-pojovat* / „*-pojit*“
Wortfamilie: „*klást*“ (legen)

Aussprache: Konsonanten „K - G, V - F“, Assimilation

Konversationsthema: Služby, peníze

(Dienstleistungen, Geld)

CONTENTS

Language skills:

To order services; in repair shops, at the barber's, at the tailor's etc. To speak about fashion. To make oneself understood in a bank and in other financial institutions. To say that something is part of a whole. To express actions that are regularly repeated.

Grammar:

§ 28 Prepositions with the dative
§ 29 The dative with verbs and adjectives
§ 30 Formation of adjectives from verbs and adverbs
§ 31 Denotation of places
§ 32 Compound words
Meaning of the prefixes „*pře-*, „*při-*, „*u-*“
Various prefixes „*-pojovat* / „*-pojit*“
Word family: „*klást*“ (to lay)

Pronunciation: Consonants „K - G, V - F“, assimilation

Conversation topic: Služby, peníze

(Services, money)

● „Jdi na ulici a zavolej domů z telefonní budky. Nemůžu najít telefon.“

7 A

běžný, -á, -é
částka F
 či = nebo
činnost F (Gen -i)
dětství N
hlučný, -á, -é (hluk M)
chválit +Ak impf. – pochválit pf.
jednoduchý, -á, -é
kadeřnictví N (kadeřník M)
kryt M
 lze = je možné, je možno
mezitím
myšlenka F
nábytek M
 nato = potom, poté
návrat M
odlišný, -á, -é
ochotný, -á, -é k +Dat, inf.
ostříhat +Ak pf. – stříhat impf.
patřit +Dat, k +Dat impf.
plocha F
poctivý, -á, -é

geläufig
 Betrag, Summe
 oder
 Tätigkeit
 Kindheit
 laut, lärmend (Lärm)
 loben – beloben
 einfach
 Friseurstube (Friseur)
 Haube; Deckung
 es ist möglich
 inzwischen
 Gedanke
 Möbel
 danach
 Rückkehr
 unterschiedlich
 zuvorkommend
 schneiden, scheren
 gehören zu
 Fläche
 ehrlich

usual, common
 sum, amount
 or
 activity
 childhood
 noisy (noise)
 to praise
 simple
 hair dresser's (hair dresser)
 cover(ing); case; shelter
 it is possible
 in the meantime
 idea
 furniture
 thereupon
 return
 different
 complaisant, obliging
 to cut, to trim
 to belong to, to rank among
 surface, area
 honest

počítat +Ak impf. –
s +Instr jen impf.
spočítat (počet), vypočítat (příklad) pf.
pohybovat (se), (+Instr) impf.
porouchat se pf.

pořídít si +Ak pf. – pořizovat impf.
nějak pf.
postavit +Ak (dům) pf. – stavět impf.
potvrzovat +Ak impf. – potvrdit pf.
požadavek M
pracovník M

prýč
příliš
přírozeně
přístroj M
působení N
rozlišovat +Ak od +Gen impf. – rozlišit pf.
řemeslník M
řemeslo N
sáhnout někam (na něco, po něčem) pf. –
sahat impf.
sejmout +Ak, sňal pf. – snímat impf.
slavnostní (slavnost F)

složité, -á, -é
služba F
součást F (Gen -i)
součástka F
splést si +Ak s +Instr, spletu pf. –
plést si impf.

splést se pf. – plést se impf.
spořitelna F
spotřebič (elektrický) M
spravedlivý, -á, -é
století N
stvrzenka F
svět M – světový, -á, -é
šířit se impf. – rozšířit se pf.
událost F (Gen -i)
ukládat +Ak impf. – uložit pf.
úplný, -á, -é
určit +Ak pf. – určovat impf.
úrok M

rechnen
 rechnen mit
 berechnen
 (sich) bewegen (mit etw.)
 beschädigt werden
 sich anschaffen
 (irgendwie) ankommen
 bauen
 bestätigen
 Forderung
 Arbeiter (= jemand,
 der eine beliebige
 Arbeit verrichtet)
 weg
 (all) zu; zuviel
 natürlich
 Apparat
 Wirkung
 unterscheiden von
 Handwerker
 Handwerk
 greifen
 to count, to reckon
 to count upon
 to count up (a number)
 to move
 to break, to go wrong
 to go out of order
 to procure
 to do (e.g. well)
 to build
 to confirm
 demand, requirement
 worker (i. e. someone
 doing any type of physical
 or intellectual work)
 away
 too (e.g. much)
 naturally
 apparatus, instrument
 activities
 to distinguish from
 artisan, craftsman
 (artisan's) trade, (handi)craft
 to touch s. th.

herunternehmen, abheben
 feierlich (Feier)
 kompliziert
 Dienst
 Teil
 Bestandteil
 verwechseln mit
 to take off, to take down
 festive, solemn (celebration,
 occasion)
 complicated, complex
 service
 (component) part
 component
 to confuse (s. th. with s. th.
 else), to mistake (s. th.
 for s. th.)

sich irren
 Sparkasse
 (elektrisches) Haushaltgerät
 gerecht
 Jahrhundert
 Bestätigung, Quittung
 Welt – Welt-
 sich verbreiten
 Ereignis
 anlegen
 vollständig, voll
 bestimmen
 Zins(en)
 to make a mistake
 savings bank
 (electrical) appliance
 just
 century
 receipt
 world
 to spread
 event, occurrence
 to deposit
 complete
 to determine
 interest

úvaha F, připadat v úvahu impf.

uvědomit si +Ak pf.

– uvědomovat si impf.

váhat impf. – zaváhat pf.

většina F

většinou

vybavit +Ak +Instr pf. – vybavovat impf.

vyhazovat +Ak impf. – vyhodit pf.

výchova F (vychovávat +Ak impf.)

vymalovat +Ak (pokoj) pf. – malovat impf.

vyplatit se pf. – vyplácet se impf.

výsledek M

vzájemně

zakázka F

zámek (u dveří) M

zapojit +Ak pf. – zapojovat impf.

zcela

zisk M

zjišťovat +Ak impf. – zjistit pf.

zkušenost F (Gen-i)

zlato N – zlatý, -á, -é

způsob M

ztratit +Ak pf. – ztrácet impf.

zvolit (si) +Ak pf. – volit impf.

zvyknout si na +Ak pf. – zvykat si impf.

Erwägung, Betracht(ung)

in Frage kommen

sich (einer Sache) bewußt

werden

zögern

Mehrheit, Majorität

meistens

ausstatten, ausrüsten

hinauswerfen

Erziehung (erziehen)

(aus)malen

sich auszahlen, sich lohnen

Resultat

gegenseitig

Auftrag

Schloß

einschalten

völlig

Gewinn

ermitteln, feststellen

Erfahrung

Gold – Gold-

Art

verlieren

wählen

sich gewöhnen auf

reflection; consideration

to come into consideration

to realize, to become aware

(of / that)

to hesitate

majority, most (of)

mostly, for the most part

to equip

to throw away

education (to bring up)

to paint

to pay off, to be worth while

result, outcome

mutually

order

lock

to plug in

entirely, wholly, quite

profit

to find out, to ascertain

experience

gold – gold, golden

way, method

to lose

to choose

to get used to

Gr

§ 28 PREPOZICE S DATIVEM

k, ke +Dat (k příteli, ke dveřím)

ku +Dat (jen v několika spojeních před „p-“: ku příkladu, ku Praze 3:1 = tři ku jedné, a:b = á ku bé)

díky +Dat (díky jemu, jim)

kvůli +Dat

Kvůli špatnému počasí nikam nepojedeme.

Přišel kvůli zaměstnání.

= ve věci zaměstnání

naproti, proti +Dat

Seděli naproti sobě.

zu

drei zu eins

dank (ihm, ihnen)

wegen

Wegen des schlechten

Wetters werden wir

nirgendhin fahren.

Er kam wegen der

Beschäftigung.

gegenüber

Sie sind sich gegenüber

gesessen.

to, towards

three to one

thanks to (him, them)

because of, owing to

Because of the bad weather,

we won't go anywhere.

He came because of

the job.

opposite

They were sitting opposite

each other.

navzdory +Dat = vzdor +Dat

= přes +Ak

Navzdory problémům úkol splnili.

= i když měli problémy

nehledě k +Dat

= bez ohledu na +Ak

Bez ohledu na špatné počasí

jeli do hor.

oproti +Dat = proti +Dat

Výroba se zvýšila o 6% oproti
minulému měsíci.

proti +Dat

Má něco proti tobě.

přiměřeně k +Dat = úměrně k +Dat

Splnil úkol přiměřeně ke svým
schopnostem.

ohled = zřetel

s ohledem k +Dat

= s ohledem na +Ak

Koncert zrušili s ohledem

na malý zájem.

se zřetelem k +Dat

= se zřetelem na +Ak

ve vztahu k +Dat = v relaci k +Dat

(ve vztahu k našemu tématu)

v poměru k +Dat

(v poměru k jiným státům)

v protikladu k +Dat

Jeho názor je v protikladu
k mému.

vůči +Dat = k +Dat

Vůči tobě už nemám žádné
povinnosti. = k tobě

Vůči němu jsi schopnější.

= proti němu

vzhledem k +Dat

Vzhledem k nedostatku času
práci nemůžu přijmout.

trotz

Trotz der Probleme haben sie
die Aufgabe erfüllt.

abgesehen von,

ohne Rücksicht auf

Abgesehen vom schlechten

Wetter, fuhren sie ins Gebirge.

gegenüber

Die Produktion hat sich
gegenüber dem vorigen

Monat um 6% erhöht.

gegen

Er hat etwas gegen dich.

angemessen, entsprechend

Er erfüllte die Aufgabe
gemäß seiner Fähigkeiten.

Berücksichtigung

mit Rücksicht auf, unter

Berücksichtigung

Das Konzert hat man mit

Rücksicht auf das kleine

Interesse storniert.

mit Rücksicht auf

in Bezug auf

in Bezug auf unser Thema

im Verhältnis

im Verhältnis zu anderen

Staaten

im Gegenteil zu

Seine Meinung ist in Gegenteil
zu meiner.

gegenüber, zu

Dir gegenüber habe ich keine
Pflichten mehr.

Ihm gegenüber bist du fähiger.

in Anbetracht

In Anbetracht Zeitmangels kann

ich die Arbeit nicht annehmen.

despite, in spite of

In spite of the problems

they have fulfilled the task.

irrespective of, regardless of

Regardless of the bad

weather they went to the

mountains.

in comparison with,

compared to

Production has increased

by 6 % in comparison

with last month.

against

He has something

against you.

adequately,

in proportion to

He has fulfilled the task

in proportion to his abilities.

regard, respect

with regard to / in view of

They have cancelled the

concert because of

small interest.

with regard to

in relation to

in relation to our topic

in relation to

in relation to other states

in contrast with,

in contradiction to

His opinion is in

contradiction to mine.

towards; compared with,

as against

I no longer have any

obligations towards you.

Compared with him

you are abler.

in view of

In view of the lack of time

I cannot accept the job.

L7A

□ 1. Všimněte si významu prepozice „K“:

a) směr pohybu, akce k nějakému cíli, do blízkosti něčeho:

(Richtung der Bewegung oder Handlung zu einem Ziel, in die Nähe von etw.)

(direction of a movement or an action towards a goal, in the proximity of s. th.)

Šel, blížil se k(e) _____
(vesnice, já, dveře, náměstí, ostatní lidi, kolegové)

Přisedl si, obrátil se k _____
(René, Julie, Honza, Maruška, Dvořákovi)

Situace se obrátila k lepšímu.

Prohlédl si mě od hlavy k patě.

Vzal si jeho radu k srdci.

b) čas (blíží se nějaká časová hranice):

(Zeit, es nähert sich eine zeitliche Grenze) (time, it's getting near to a time limit)

Usnul jsem až k _____ (ráno). K _____ (večer) už bývá zima.

Dopis jsem dostal ke _____ (konec měsíce). = koncem měsíce

Vrátí se k _____ (osmá hodina). = před osmou, kolem osmé

Bylo tam ke (sto návštěvníků). = asi sto návštěvníků

Je mu k šedesátce. = asi šedesát let

c) účel činnosti, účel věci pro něco:

(Zweck der Handlung, einer Sache für etw.) (purpose of an activity, purpose of s. th.)

Půjdu k _____ (Petr). = Půjdu navštívit _____ (Petr).

Zítra půjdu k _____ (lékař). = Půjdu na _____ (lékařská prohlídka).

Pozvala nás k _____ (oběd). = na _____ (oběd)

Srdečně blahopřeju k _____ (tvůj svátek, vaše narozeniny).

To je hudba k _____ (film Tenkrát na západě).

Není to k _____ (jídlo)! = Nedá se to jíst!

To není k ničemu dobré.

Das ist zu nichts gut.

It is not good for anything.

Mám k dispozici celou kancelář.

Ich habe das ganze Büro zur Verfügung.

The whole office is at my disposal.

§ 29 DATIV U SLOVES A ADJEKTIV

a) ADJEKTIVUM + Dat:

být blízký (mému srdci)	nahe sein (meinem Herz)	to be near (my heart)
být podobný (otci)	ähnlich sein (dem Vater)	to resemble (one's father)
být prospěšný (zdraví)	nützlich sein (für die Gesundheit)	to be beneficial (to the health)
být přístupný (mládeži)	zugänglich sein (der Jugend)	to be accessible (to the youth)
být rovný (nule)	gleich sein (Null)	to equal (zero)
být vděčný (příteli za pomoc)	dankbar sein (dem Freund für die Hilfe)	to be grateful (to a friend for help)
být věrný (manželce)	treu sein (der Ehefrau)	to be faithful (to one's wife)
být úměrný (snaze)	entsprechend, proportional sein (der Bemühung)	to be proportionate (to the effort)
být známý (všem)	bekannt sein (allen)	to be (well-)known (to all)
být kolmý k (hlavní třídě)	senkrecht sein zu (der Hauptstraße)	to be perpendicular to (the main street)
být lhostejný k (svému okolí)	gleichgültig sein zu (seiner Umgebung)	to be indifferent to (one's environment)
být ochotný k (zákazníkům)	zuvorkommend sein zu (den Kunden)	to be obliging towards (the customers)
být nezbytný k (práci)	unentbehrlich sein für (die Arbeit)	to be indispensable for (the work)
být nutný k (práci)	nötig sein für (die Arbeit)	to be necessary for (the work)
být opačný k něčemu	entgegengesetzt sein zu etw.	to be opposite to
být vhodný k (praní při 90°)	geeignet sein zu (dem Waschen bei 90°)	to be suitable for (washing at the temperature of 90°)
být odolný proti (nizkým teplotám)	widerstandsfähig sein gegen (niedrige Temperaturen)	to be resistant to (low temperatures)

b) SLOVESO + Dat:

blahopřát / poblahopřát (příteli k novému roku)	beglückwünschen (dem Freund zum Neujahr)	to congratulate (a friend on the new year)
divit se / podívat se (nějaké informaci)	sich wundern (über eine Information)	to wonder (at some information)
gratulovat / pográtulovat (příteli k narozeninám)	gratulieren (dem Freund zum Geburtstag)	to congratulate (a friend on his birthday)
hodit se / — (to se mi hodí)	passen (das paßt mir)	to come in handy (it comes in handy to me)
hodit se k / — (výrobě)	passen zu (der Produktion)	to come in handy for (the production)

líbit se / zalíbit se
(manželce se to líbí)
lichotit / zalichotit
(hezké ženě)
patřit / — (kabát patří kolegovi)
také: patřit k nejlepším pracovníkům
podobat se / — (otci)
sloužit / posloužit (národu)
sloužit k (domácím pracem)
slušet / — (šaty manželce sluší)
ubližovat / ublížit
(rodičům svým jednáním)
věřit / uvěřit (jeho slovům)
vyhovovat
(termín mi vyhovuje) /
vyhovět (přítelově prosbě)
vyhýbat se / vyhnout se
(protijdoucím)

gefallen (der Ehefrau gefällt es) to appeal (to s. o.)
(my wife likes it)
schmeicheln (der schönen Frau) to flatter (a pretty woman)
gehören (der Mantel gehört meinem Kollegen) to belong (the coat belongs to my colleague)
zu besten Arbeitern gehören to be one of the best workers
to rank among the best workers
ähneln (dem Vater) to resemble (one's father)
dienen (der Nation) to serve (the nation)
dienen zu (Hausarbeiten) to serve for (domestic work)
passen (das Kleid steht meiner Frau gut) to suit (the dress suits my wife)
Unrecht tun, kränken (die Eltern durch seine Handlung) to hurt (one's parents by one's behaviour)
glauben (seine Worte) to believe (his words)
passen (der Termin paßt mir) to suit (the term / date / deadline suits me)
erfüllen (des Freundes Bitte) to comply (with a friend's request)
ausweichen (den Entgegenkommenden) to make way (for the oncoming pedestrians)

K + Dat:

blížit se / přiblížit se k
(náměstí)
docházet / dojít k (havárii)
přikročovat / přikročit k
(dalšímu jednání)
přístupovat / přistoupit k
(jednání)
také: přistoupit do vlaku
přistoupit na podmínky
vztahovat se / vztáhnout se k
(tématu)

sich nähern zu (dem Platz) to be getting near, to get near
(to the square)
kommen zu (dem Unfall) to take place, to occur
(an accident takes place)
schreiten zu (weiteren Verhandlungen) to proceed to (further negotiations)
(to continue the proceedings)
schreiten zu (der Handlung) to proceed to (negotiations)
(Verhandlungen beginnen) to begin (the proceedings)
in den Zug zusteigen to get into (a train)
auf die Bedingungen eingehen to accede to (the conditions)
sich beziehen auf to relate to, to refer to, to concern
(das Thema) (a topic)

PROTI + Dat:

bránit se / ubránit se (proti)
(nemoci)
protestovat proti / —
(zvýšení cen)

sich wehren gegen (die Krankheit), sich erwehren (der Krankheit) to resist / to resist
successfully (an illness)
protestieren gegen (die Preiserhöhung) to protest against (a price rise)

L7A

A: Byl bych rád, kdybyste přišli pračku opravit co nejdříve.

B: Vyhovuje vám to zítra dopoledne ?

A: Víc by se mi hodilo až po obědě.

Zapamatujte si:

Náš zákazník, náš pán. Musíme se snažit vyhovět každému jeho přání.

A: Kolego, přečtěte si tento článek. Vztahuje se k vašemu úkolu.

B: Už jsem ho četl, děkuju. Údaje z něho se mi hodily.

A: Pojd' se se mnou v polední pauze projít.

B: Necítím se úplně dobře, raději nikam nepůjdu.

A: Krátká procházka ti nemůže ublížit, naopak ti udělá dobře.

Na pracovní poradě:

Má ještě někdo něco k tomuto bodu? Ne?

Tak přikročíme k dalšímu a k tomuto bodu se vrátíme na příští poradě.

(bod – Punkt; point, item)

A: To jsem se lekl! Jen tak tak, že nedošlo k nehodě!

B: Neboj. Jsem dobrý řidič. Měl jsem dost času vyhnout se tomu kamiónu.

(leknout se – erschrecken;
to get frightened)

A: On protestoval proti úkolu, který dostal od šéfa? To se mu vůbec nepodobá!

B: A ty se mu divíš? Každý dojde k názoru, že se šéfovo chování už nedá dál vydržet.

A: Nevěřím důvodům, které uvádí.

Zrušil zakázku určitě kvůli něčemu jinému. Co myslíš?

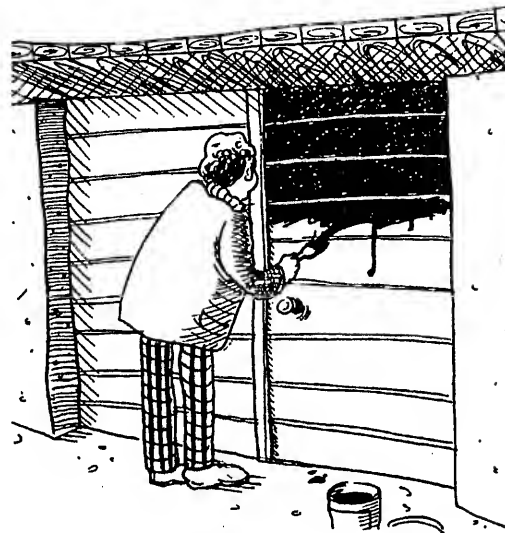
B: Asi šel ke konkurenci.

A: Vánoce se blíží. Nezapomeň poslat příbuzným včas přání k Vánocům.

B: Každý rok se tomu vyhýbáš. Co kdybys je letos napsal ty?

A: Nevíš, kde je nejbližší čistírna?
 B: V Masné ulici.
 A: Která to je?
 B: Znáš ji. Je to kolmá ulice
 k Příkopům.

A: Potřebuju natřít vrata garáže.
 B: Doporučuju vám tuto venkovní
 barvu. Je odolná vůči velmi
 nízkým i velmi vysokým teplotám.

Cv

2. a) Rychle dokončete větu:

- Pogratuloval kolegyni k _____
 Nalil jsem návštěvě _____
 Vypil jsem kolegovi _____
 Dlužím bance _____
 Poradil jsem příteli _____
 Půjčil jsem známému _____
 Dovolil jsem dětem _____
 Představil jsem řediteli _____
 Závidím přátelům _____
 Nabídl jsem ženě ve vlaku _____
 Daroval jsem rodičům _____
 Omluvil jsem se vedoucímu za _____
 Líbí se to _____?
 Hodí se ta kniha _____?
 Noviny patří _____.

b) Tvořte věty:

	KOMU	CO
Zaslat	obchodní partneři	nový ceník
Poslat	obyvatelé	humanitární pomoc
Dodávat	zákazník	objednané zboží do týdne
Předat	spolupracovník	dopis k vyřízení
Předvést	obchodníci	nový model
Zavést	vedoucí	nová telefonní linka
Ukázat	zákaznice	několik večerních šatů
Zakázat	zaměstnanci	soukromé telefonní hovory

Gr

L7A

§ 30 TVOŘENÍ ADJEKTIV ZE SLOVES A ADVERBIÍ

(Bildung der Adjektive aus Verben und Adverbien) (formation of adjectives from verbs and adverbs)

A. ZE SLOVES POMOCÍ SUFIXU:

- a) **-cí:** čtoucí, píšící – **verbální adjektiva aktivní** (§ 19, str. 172)
 z 3. osoby pl. přítentu: (oni) čtou + -cí = **čtoucí** (lesend) (reading)
- b) z **pasívní formy slovesa** + -ý, -á, -é = **verbální adjektiva pasívní** (§ 15, str. 150):
- ný:** (kniha byla přečtena) (das Buch wurde gelesen) (the book has been read)
 – přečtená kniha gelesenes Buch a book which has been read
- tý:** (nádobí bylo umyto) (das Geschirr wurde gewaschen) (the dishes have been washed up)
 – umyté nádobí gewaschenes Geschirr the dishes which have been washed up
- c) **-cí:** **účelová adjektiva** (k čemu?, k jakému účelu slouží?)
 (Zwecksadjektive) (purpose-made adjectives)
- z préterita:** psaX + -cí = **psací stroj** Schreibmaschine typewriter
 šičX + -cí = **šicí stroj** Nähmaschine sewing machine
- POZOR! holící se muž x holící strojek der sich rasierende Mann x a man who is shaving x
 (holit) Rassierapparat (rasieren) an electric shaver (to shave)
 žena balící dárek x balící papír die ein Geschenk packende a woman who is packing
 (balit) Frau x Packpapier a parcel x wrapping paper
 (packen) (to pack up)
- d) **-telný:** **vyjadřují možnost (nemožnost)** – viz str. 214
 (drückt Möglichkeit, Unmöglichkeit aus) (they express a possibility or impossibility)
- neřešitelný problém (není možné ho řešit) unlösbares Problem insoluble problem
 nedýchatelný vzduch (není možné ho dýchat) unatembare Luft unbreathable air

e) vyjadřují schopnost nebo zálibu:

(drücken Fähigkeit oder Gefallen aus) (they express a capacity or a predilection)

-ivý, -livý: **škodlivý** (škodí), **trvanlivý** (trvá dlouho), **mlčenlivý** (hodně mlčí), **lživý** (hodně lže)
 schädlich haltbar schweigsam lügenhaft
 harmful durable taciturn false, mendacious

-vý, -avý, -lavý: **hravý** (rád si hraje), **zpěvavý** (rád si zpívá), **hořlavý** (má schopnost hořet)
 spiellustig sangeslustig; singend brennbar
 playful songloving; singing combustible

B. Z ADVERBIÍ POMOCÍ SUFIXU:

- a) **-ní:** **dolní** (dole), **horní** (nahore), **přední** (vepředu), **zadní** (vzadu), **prostřední** (uprostřed), **tamní** (tam), **zpáteční** (zpátky, zpět), **vnitřní** (uvnitř), **venkovní** (venku), **dnešní** (dnes), **letošní** (letos), **večerní** (večer), **ranní** (ráno), **dosavadní** (dosud) –
také: **denní** (den), **týdenní** (týden), **měsíční** (měsíc), **roční** (rok)
- b) **-ejší:** **zdejší** (zde), **tamější** (tam), **vedlejší** (vedle), **protější** (naproti), **vnější** (vně), **nynější** (nyní), **dřívější** (dříve), **zítřejší** (zítra), **včerejší** (včera)
- c) **-ný:** **snadný** (snadno), **zpětný** (zpět), **přílišný** (příliš)
(leicht) (easy) (Rück-) (regressive, retrograde, return) (übermäßig) (excessive)

Cv

3. a) Vysvětlete: př. hravé dítě – dítě, které si rádo hraje

mlčenlivý člověk – hořlavý materiál – trvanlivé mléko – škodlivé kouření – nepřijatelný návrh – psací stroj – prací prostředky – čisticí prostředky – psací potřeby – holicí strojek – hrací skříň – měřicí přístroj – skládací židle – balicí papír – zlepšovací návrh – obývací pokoj – sedací souprava – stěhovací vůz

prát – waschen; to wash, **skládat** – zusammenstellen; to fold (up), **souprava** – Garnitur; set, service

b) Z adverbii vytvořte adjektiva: př. ulice dole – dolní ulice

náměstí nahoře – škola zde – noviny dnes – noviny včera – adresa zpět – jízdenka zpátky – dům naproti – oslava zítra – řady sedadel vepředu – vchod vzadu – teplota uvnitř – teplota venku – zima letos – podmínky tam – vstávání ráno – procházka večer – ceny nyní – ceny dříve

GRAMATICKÉ POZNÁMKY:

1) o + Lok:

pokoj o dvaceti metrech čtverečních = pokoj, který má 20 m ² (metrů čtverečních)	ein Zimmer von 20 m ²	a room with an area of twenty square metres
voda o teplotě 20°C = má teplotu 20°C	das Wasser mit einer Temperatur von 20°C	water with the temperature of 20°C
dům o třech patrech = má tři patra	ein dreistöckiges Haus	a three-storey(ed) house

2) bývá = často, pravidelně je

(být + -va- = **bývat** – děj se často opakuje = **sloveso opakovací**)

V sobotu **bývám** doma.

V noci **mívám** hlad. (**mít** – **mívat**)

Chodívám k ní často. (**chodit** – **chodívat**)

Nepravidelná opakovací slovesa:

číst – **čítat**

jíst – **jídat**

vidět – **vídat**

slyšet – **slýchat**

sedět – **sedat**

ležet – **léhat**

die Handlung wiederholt sich oft
Samstags pflege ich zu Hause zu sein.
Nachts pflege ich Hunger zu haben.

the action often repeats itself
On Saturdays I am usually at home.
At night I am usually hungry.
I often visit her.

L7A

3) Různé prefixy sloves: –POJOVAT / –POJIT:

zapojovat / zapojit +Ak:
Potřebuju zapojit pračku.

odpojovat / odpojit +Ak:
Na dobu dovolené si nechám odpojit telefon.

napojovat / napojit se někam:
Zase jsem se napojil na cizí hovor.

připojovat / připojit +Ak:
Jdeme na oběd. Nepřipojíš se k nám?

přepojovat / přepojit +Ak:
Přepojte mi hovor do pracovny.

spojoovat / spojit +Ak:
Tyto dvě agendy spojíme.

rozpojovat / rozpojit +Ak:
Rozpojil kontakty.

Ich muß die Waschmaschine anschließen lassen.

Während des Urlaubes laße ich das Telefon ruhend melden.

Ich bin wieder in ein fremdes Gespräch hereingekommen.

Wir gehen zum Mittagessen. Schließt du dich nicht uns an?

Leiten Sie mir das Gespräch ins Arbeitszimmer um.

Diese 2 Agenden verbinden wir.

Er hat die Kontakte abgeschaltet.

I need to plug in the washing machine.

I'll have the telephone disconnected for the duration of my holiday.

I've got a crossed line again.

We are going for a lunch. Will you not join us?

Put my call through to the study / office.

We are going to merge these two agendas (processes).

He has disconnected the contacts.

4) Významy prefixu „PŘE-“:

a) **směr z jedné strany na druhou:**
Přejděte na druhou stranu ulice!
Spolehněte se, dopis **předám**.

Přemluvil jsem ho, aby šel s námi.

Richtung von einer Seite auf die andere:

Gehen Sie auf die andere Straßenseite!

Verlassen Sie sich, ich werde den Brief übergeben.

Ich überredete ihn mit uns zu gehen.

direction from one side to the other:

Cross over to the other side of the street! (= Cross the street!)

Rest assured, I shall hand over the letter.

I talked him over into going with us.

b) **udělat znovu, lépe:**
Zprávu jsem musel **přepsat**
(**předělat**).

c) **udělat špatně, omyl:**
Promiňte, **přeřekl jsem se**.

Nevím o tom, asi jsem to
přeslechl.

d) **udělat příliš hodně (chybně):**

Jsem **přepracovaný**, bolí mě
hlava.
Přejedl jsem se, je mi špatně.

e) **úplné rozdělení:**
Telefonní spojení **se přerušilo**.
Pásek **se přetrhl**.

noch einmal, besser machen:
Die Nachricht mußte ich
umschreiben (umarbeiten).

schlecht machen, Irrtum:
Verzeihen Sie, ich habe mich
versprochen.
Davon weiß ich nicht, ich habe
es mich wohl überhört.

zuviel machen (fehlerhaft):

Ich bin überarbeitet, ich habe
Kopfschmerzen.
Ich habe mich übergegessen,
mir ist schlecht.

völlige Trennung:
Die Telefonverbindung wurde
unterbrochen.
Das Band ist gerissen.

to do / to make again, better:
I had to rewrite (to re-do)
the report.

to do / to make badly, an error:
I beg your pardon, I have
made a slip of the tongue.
I don't know about it, I probably
didn't catch it (hear about it).

to do / to make too much
(incorrectly):

I am overworked, I have
a headache.
I have overeaten, I feel unwell.

complete separation:
The telephone connection has
been interrupted.
The tape has broken.

5) Významy prefixu „PŘI-“:

a) **směr k něčemu:**
Termín **se rychle přibližoval**.

Přimlouval se za svého
přítele.

b) **dodat, doplnit něco:**
Přibyly nám další povinnosti.

Přidám (připojím) k mate-
riálům ještě jeden dopis.

Richtung zu / gegen / auf etw.:
Der Termin näherte sich schnell.

Er hat sich für seinen Freund
eingesetzt.

ergänzen etw.:
Weitere Pflichten sind uns
hinzugekommen.

Ich füge (schließe an) zu den
Materialien noch einen Brief bei.

direction towards s. th.:
The deadline was quickly
drawing near.

He interceded for his friend.

to add s. th.:
The number of obligations
we had increased.

I'll add yet another letter to the
dossier.

LEXIKÁLNÍ POZNÁMKY:

1) **Je to nad mé síly. (nad + Ak)**
Není nad odborníka!

Není nad dobré jídlo!

Das geht über meine Kräfte.
Niemand geht über einen
Fachmann! (= Niemand ist
wichtiger als ein Fachmann.)

Es geht nicht über ein gutes
Essen. (= Nichts ist besser
als ein gutes Essen.)

It is beyond my capacity.

There is no one better
than an expert.

There's nothing to beat a good
meal. (= Nothing is better
than a good meal.)

2) **Dočetl jsem se něco o něčem**
(**něco získat akci**)

Dočetl jsem se o novém
obchodním centru.

Dozvěděl jsem se o jeho
problémech.

Dožil se osmdesáti let. (+Gen)

X **Dočetl jsem** knihu
(**dokončit akci**)

Dopsal jsem zprávu.

Po 6 letech **dostudoval**.

Ich habe etw. über etw.
gelesen (etwas durch
eine Handlung erwerben)
Ich las vom neuen Handels-
zentrum.

Ich erfuhr von seinen
Problemen.

Er erreichte das Alter von
80 Jahren.

Ich habe das Buch zu Ende
gelesen. (die Handlung
zu Ende führen)

Ich habe die Nachricht zu
Ende geschrieben.

Nach 6 Jahren hat er seine
Studien abgeschlossen.

I have read s. th.
about s. th.
(to acquire s. th. by an action)

I have read of the new
business centre.

I have learnt of his problems.

He lived to be eighty.

I have finished (reading)
the book. (to complete
an action)

I have finished writing the
report.

He has completed his studies
after six years.

3) **pravda F: pravdivý, -á, -é**
opravdový, -á, -é
pravděpodobný, -á, -é
pravdomluvný, -á, -é
opravdu? = doopravdy?

Wahrheit – wahr
wirklich
wahrscheinlich
Wahrheit redend

wirklich? wahrhaftig?

truth – true, truthful
real, genuine
probable
veracious

Indeed? Really?

4) **(ne)být s to něco udělat**
= (ne)být schopný něco udělat

Nejsem s to se tak rychle
rozhodnout.

Firma **nebyla s to** reagovat
na naše požadavky.

(nicht) fähig sein, etw. zu tun

Ich bin nicht imstande, mich
so schnell zu entscheiden.

Die Firma war nicht imstande,
auf unsere Forderungen
zu reagieren.

(not) to be in a position
to do s. th.

I am not in a position to
make up my mind so
quickly.

The firm was not in
a position to react to our
demands.

5) a) **pořizovat si / pořídit si něco**
Pořídili jsme si nový nábytek.

sich etw. anschaffen

Wir schafften uns die neuen
Möbel an.

to procure s. th.

We have procured / got new
furniture

b) **pořídit nějak pf.**

irgendwie ausfallen

Jak jsi pořídil? = Jak jsi dopadl? Wie bist du angekommen?
(Wie ist es dir ergangen?)

to do somehow (e. g. well, badly)
to come off

How did you come off?

(= What have you achieved,
were you successful or not?
How have you done / fared?)

Nepořídili jsme.

Uns ist das nicht gelungen.
(= Wir sind schlecht
angekommen.)

We came off badly.

6) patřit impf. komu? (+Dat)	gehören wem?	to belong to whom?
ke komu? (k +Dat)	zu wem?	to rank among whom?
mezi koho? (mezi +Ak)	unter wen?	to rank among whom?
do čeho? (do +Gen)	worin?	to belong to what? (= to be a part of what?)

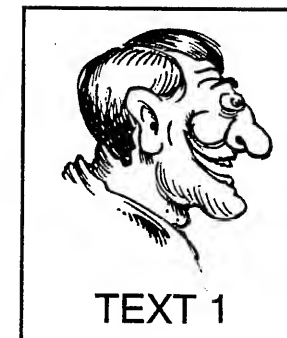
Patří mu rodinný dům.	Es gehört ihm ein Familienhaus.	A family house belongs to him. (= He owns a family house)
Patří k nejlepším studentům.	Er gehört zu den besten Studenten.	He ranks among the best students.
Patří mezi nejlepší studenty.	Er gehört unter die besten Studenten.	He ranks among the best students.
Patří do skupiny nejlepších studentů.	Er gehört in die Gruppe der besten Studenten.	He belongs to the group of the best students.

7) Má obě ruce levé.	Er hat zwei linke Hände.	He is ham-handed / left-handed.
Má zlaté ruce . To zvládnou levou rukou .	Er hat goldene Hände. Das bewältige ich mit der linken Hand.	He has golden hands. It's a piece of cake.
Nechtěl bych se mu dostat do rukou .	Ich möchte nicht in seine Hände fallen.	I would not like to fall into his hands.
Tu informaci mám z první ruky .	Die Information habe ich aus erster Hand.	I got the information at first hand.
K ruce ti bude moje sekretářka.	Meine Sekretärin wird dir zur Hand sein.	My secretary will be at your disposal.

Cv

4. Doplňte prefix „PŘE-“, nebo „PŘI-“:

1. Kolega Navrátil se k nám ____pojí až po obědě.	6. Delegaci ____vítal ředitel.
2. Zájem o naše výrobky ____výšil nabídku.	7. Vlak se rychle ____bližoval.
3. Náš partner ____letí zítra ráno.	8. ____cházet ulici můžeme jen na zelenou.
4. Tento měsíc ____bylo reklamací.	9. Můžeme toto zboží ____vážet přes hranici bez cla?
5. ____pojte mi hovor vedle do kanceláře.	10. Zboží nám ____vážejí dvakrát týdně.

TEXT 1

NENÍ NAD ODBORNÍKA, JEN HO NAJÍT

Ještě před pár lety bylo daleko jednodušší vyrobit si nábytek, opravit auto či postavit dům než k tomu přemluvit řemeslníka. Ale doby, kdy většina z nás měla čas naučit se devatero řemesel, jsou pryč. Začalo platit, že je lépe vydělávat si tím, co umím, na to, co neumím, než ztrácet čas a nervy při činnostech, které odborník zvládne levou rukou. Ale

Panu Navrátilovi se porouchal moderní elektrický spotřebič. Podle starého zvyku sňal kryt – a při pohledu na složitou elektroniku sáhl po Zlatých stránkách. Brzy nato byl porouchaný přístroj v rukou odborníka. Ten za pár minut vyměnil několik panelů s mnoha součástkami a ještě méně času mu trvalo vyplnit stvrzenku na tisícikorunovou částku. Při placení se pan Navrátil uklidňoval myšlenkou, že neplatíme odborníka za čas, ale za to, že ví, kam sáhnout. Teprve později mu jiný odborník prozradil, že v podobných případech stačí vyměnit jeden obvod za pár desítek korun. Pana Navrátila neuklidnilo, že mezitím nepoctivý podnikatel díky spravedlivému působení trhu zbankrotoval. Protože se chtěl příště podobné zkušenosti vyhnout, zvolil zcela odlišnou metodu – žádná reklama, žádná inzerce. Stačilo zeptat se v práci, v hospodě i u sousedů – a získal daleko úplnější reference než ze Zlatých stránek. Tam se pan Navrátil ještě nikdy nedočel, jestli jsou pracovníci podniku hluchí nebo po sobě nechají nepořádek. Ukázalo se, že i v časech billboardů a elektronických médií se pravdivé zprávy o firmách šíří jako ty ostatní. Výsledek stál za to. Pan Navrátil už má čas na to, co umí, a to mu vydělá na zaplacení těch, kteří umějí zase něco jiného. A hlavně ví, kde je má hledat. Jen se mu to nezdá být správným vstupem do 21. století.

Podívejte se na lexikum k tématu Služby na str. 286.

Zámečník:

Zabouchl jsem si dveře a klíče jsem nechal uvnitř. Mohl byste hned přijít? Jsem venku jen v domácím oděvu.
– Máte běžný typ zámku?
Ano, ale kromě toho mám speciální bezpečnostní zámek.
– Tak to bude složitější. Uvidíme, co se s tím dá dělat. Vaši adresu, prosím

Instalatér:

Potřebuju vyměnit umyvadlo i s baterií a zapojit automatickou pračku. Byl bych rád, kdybyste mohl přijít co nejdříve.
– Všechno máte vlastní? Pak by to bylo možné pozítří kolem jedenácté. Hodí se vám to?

Malíř:

Chtěl bych si u vaší firmy objednat malování a tapetování dvou pokojů a chodby.
– Na jak velké ploše?
To nevím. Vymalovat potřebuju chodbu o 15 m² a jednu místnost o 20 m².
Druhou místnost, má 18 m², bych chtěl vytapetovat – tapety mám vlastní.
– Připadalo by to v úvahu až v druhé polovině měsíce. Kdy se vám to hodí? Budeme na to potřebovat dva dny.
Nejlépe kolem dvacátého. Kolik stojí metr čtvereční?

Cv

□ 5. Z verbálního adjektiva pasivního tvořte věty se slovesem:

Vzor: **porouchaný přístroj** – přístroj **se mi porouchal**

v Německu vyrobený nábytek – opravené auto – vlastnoručně postavená chata –
vydělané peníze – ztracený čas – dobře zvládnutá práce – vyměněná součástka –
vyplněná stvrzenka – oprava zaplacená manželkou – uklidněný soused – mnou
prozrazené tajemství – reference získané od partnerů – zabouchnuté dveře –
vymalovaná chodba – vytapetovaný pokoj – zapojená pračka – odpojený telefon –
oblek koupený v obchodním domě – objednaná služba

□ 6. Doplňte prepozice:

1. Není ____ dobré jídlo! 2. Ta práce je ____ moje síly. 3. Ještě ____ dvěma lety
jsem tapetoval sám. 4. V největší místnosti ____ velikosti 25 m² je dětský pokoj.
5. Když mě ____ noci probudil telefon, chvíli mi trvalo, než jsem ____ něm sáhl.
6. ____ několik minut byl ____ opravou hotový. 7. Stvrzenku ____ 500 Kč, které
jsem zaplatil ____ opravu, jsem si schoval. 8. ____ práci se začal pomalu uklidňo-
vat. 9. ____ veletrhu jsem se dočetl v novinách. 10. Zpráva se ____ mém odchodu
rozšířila velmi rychle. 11. Mohl bych přijít až ____ desáté a to už nestojí za to.
12. Stavební práce jsem si objednal ____ bratrovy firmy. 13. Objednala jsem se
____ kadeřníkovi ____ zítřek. 14. ____ divadla se dostanu jen dvakrát ____ rok.
15. Manželka zase neví, co si má vzít ____ sebe ____ zítřejší recepci. 16. ____ tvé
pomoci by se mi to nepodařilo opravit. 17. ____ zpoždění autobusu jsem přišel
pozdě ____ práce. 18. Večer musím jít ____ nádraží ____ své manželce, vlak při-
jede ____ sedmou. 19. ____ svému bratrovi jsem menší a tlustší. 20. ____ jednání
seděl ____ mně. 21. Přistoupil ____ mně a představil se.

□ 7. SLUŽBY:

kadeřnictví
kosmetika, pedikura
optika
hodinářství
zlatnictví
fotostudio
opravna obuvi
(rychloopravna)

Friseurstube
Kosmetik, Pediküre
Optik
Uhrengeschäft
Goldschmiedladen
Photostudio
Schuhreparaturwerkstatt
Schnellreparaturwerkstatt

hair dresser's, barber's (shop)
cosmetics, chiropody
optical equipment
watchmaker's, clockmaker's
goldsmith's (shop)
photographic studio
shoe repair shop
repair shop where the repairs
last e. g. only 24 hours
dry cleaner's
laundry; launderette
tailor's / dressmaker's shop,
fashion parlor

L7A

Řekněte vhodným způsobem, kterou službu chcete. Můžete doplnit další in-
formace.

Př.: V kadeřnictví chcete ostříhat.

VY: Chtěl bych jen trochu ostříhat (oholit).

Potřebuju jen trochu zkrátit ofinu. (Pony) (fringe, hair-line)

Zkratek mi, prosím, vlasy jen asi o 3 cm.

Mám čas jen půl hodiny. Nemohl byste mi rychle umýt hlavu a ostříhat?
Mám čas jen půl hodiny. Stihnete mi umýt hlavu a ostříhat?

– Rozbilo se vám sklo v brýlích. V optice ho chcete co nejrychleji vyměnit,
bez brýlí totiž velmi špatně vidíte.

– V opravně obuvi chcete dát nové podpatky. (Absätze)
(heels)

– Kupujete nový oblek, ale potřebujete upravit
(zkrátit, prodloužit) délku rukávů. (Ärmel) (sleeves)

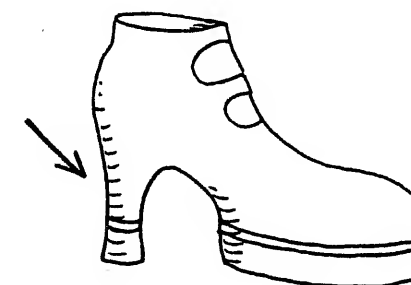
– V čistírně chcete nejpozději do zítřka vyčistit oblek.

– Chcete nechat vyfotit svého syna – vybral jste si barevné fotografie 9x13 cm.

– Chcete spravit ihned hodinky – zpoždují se.

– Objednáváte se na příští týden na kosmetiku.

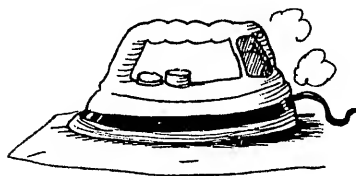
– V krejčovství si vybíráte látku na večerní šaty a přinesla jste obrázek modelu,
podle kterého si je chcete nechat ušít.

8. NĚCO, NĚKDO PATŘÍ, PŘÍSLUŠÍ K CELKU:

(etw., j-d gehört zum Ganzen) (s. th., s. o. belongs, appertains to a whole)

Žehlička

Rakousko

je jeden z domácích elektrických spotřebičů.
je jedním ze spotřebičů.
patří mezi domácí elektrické spotřebiče.
patří k elektrickým spotřebičům.

patří do Evropské unie.
je součástí Evropské unie.
je jeden (jedním) ze států Evropské unie.

Říkejte podle vzoru:

Petr	–	mí nejlepší přátelé.
Kolega Navrátil	–	nejlepší pracovníci našeho podniku
Osobní počítač	–	vybavení každé kanceláře
Kuchyňský robot	–	mé domácí pomocníci
Tvoje šaty	–	nejkrásnější večerní šaty, které jsem viděla
Tento obraz	–	nejoriginálnější obrazy na výstavě
Tento typ	–	nejdražší výrobky své kategorie
Zlato	–	drahé kovy
Představím ti někoho, kdo	–	naše rodina

MÓDA: VÝCHOVA KE SPOLEČENSKÉMU ODĚVU

Potkají se dvě ženy a vzájemně si chválí své děti. „To je ale krásný chlapec,“ lichotí jedna ženě druhé. „Jistě, až na to, že je to holčička.“ Omluva už pak příliš nepomůže. Problém je v tom, že se oděv děvčat a chlapců u nás příliš neliší a navíc nepočítáme většinou se společenským oblečením. Tvrdilo se, že dětské oblečení má být hlavně praktické. Šlo-li dítě dvakrát za rok do divadla, jednou na svatbu, považoval se nákup vhodného společenského oblečení za vyhazování peněz. Rodiče odmítají pořídit malým chlapcům klasický oblek – děti rostou, a tak by vydržel jen jednu sezonu, argumentují. Řešením je proto bílá košile – tu předepisuje móda v letošní sezoně i pro tatínka – a kalhoty s vestou z odlišného materiálu. Svou první kravatou nebo ještě lépe motýlkem, které k slavnostnímu oblečení patří, si chlapci otevírají cestu do světa opravdových mužů. Zvykne-li si chlapec na takové oblečení už v dětství, pak se v něm bude celý život přirozeně pohybovat – ve společnosti i při pracovních jednáních.

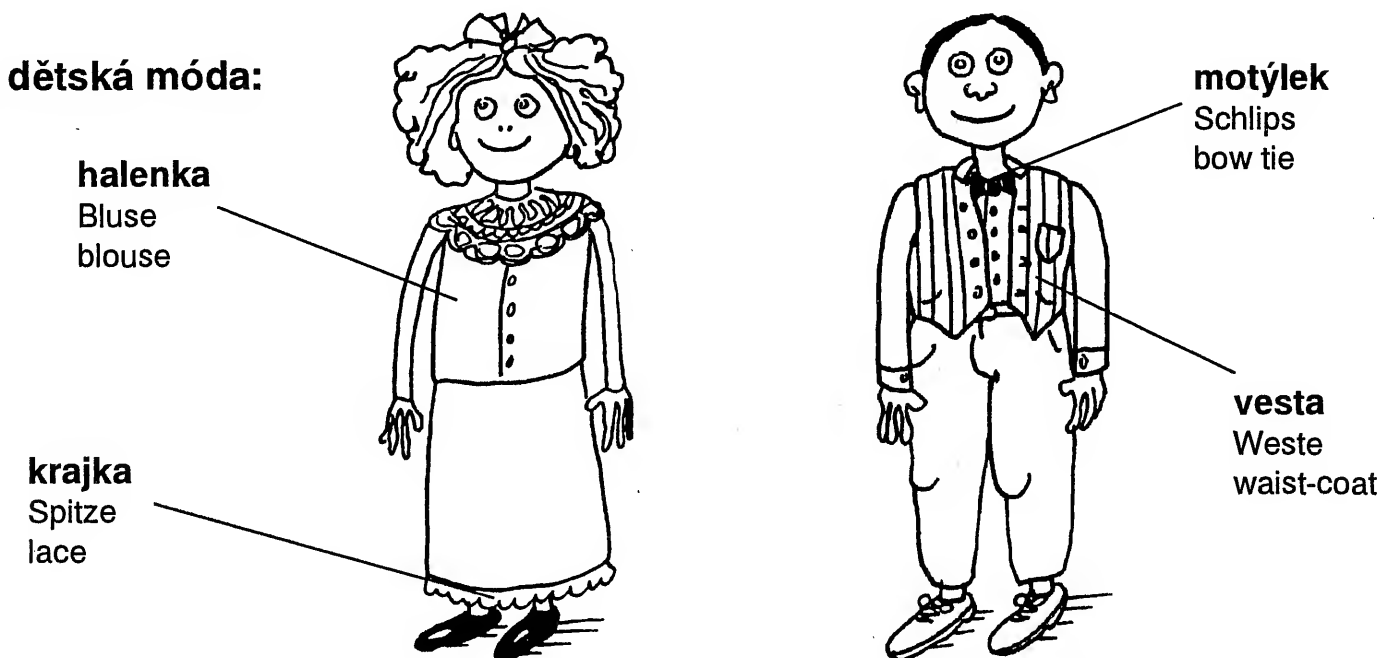
I dětská móda má své komerčně úspěšné světové veletrhy. Ty letošní diktují v dívčím společenském oblečení návrat šatů. Delší sukně, krajka, samet – prostě dívčí romantika. V takovém oblečení si holčičky nejlépe uvědomí svou budoucí ženskou roli.

Všimněte si cizích slov:

argumentovat, diktovat, evokovat, zruinovat, kombinovat – kombinace, manipulovat – manipulace, komplikovat – komplikace, komplikovaný, spekulovat – spekulace, investovat – investice, investiční, akce
klasika – klasický, romantika – romantický, praxe – praktický, sezona – sezonní, tradice – tradiční, komerční

L7A

Děti – dětská móda:

dívka F – dívčí móda
holčička F
děvče N, pl. děvčata

chlapec M – chlapecká móda
kluk M

Cv

9. Rozuměli jste textu dobře? Řekněte, je-li to správně, nebo ne:

1. Setkají se dvě známé.
2. Vzájemně si lichotí, jak jsou krásně oblečení.
3. Jedna si však splete chlapce s holčičkou.
4. Dnešní dětská móda příliš nerozlišuje oděvy pro chlapce a dívky.
5. Většina rodičů považuje za nutné pořídit dětem společenský oděv.
6. Rodiče tvrdí, že společenské oblečení je moc drahé a děti z něj rychle vyrostou. Nechtějí proto za něj vyhazovat peníze.
7. Letošní móda diktuje mužům nosit do obleků barevnou košili.
8. Na oblek s kravatou nebo motýlkem by si měl zvykat už malý chlapec.
9. Aby byl mladý muž úspěšný, musí se umět přirozeně pohybovat ve společenském oděvu. To se naučí rychle.
10. Už holčičky si ve svých romantických šatech uvědomují, že se chtějí líbit.

□ 10. POŘÍDIT SI NĚCO, POŘÍDIT NĚJAK:

a) **Doplňujte: nové auto, nový nábytek, horské kolo, pes**

Slyšel jsem, že si chceš pořídit _____?

Je pravda, že si chcete pořídit _____?

Rozhodl jsem se, že si pořídím _____.

Pořídili jsme si _____.

b) **Odpovězte příteli, který se vás ptá: Jak jsi pořídil(a)? (= Jak jsi dopadl?)
Jak jste pořídili?**

– Doma jste měl přemluvit manželku (manžela), aby s vámi jel(a) na sportovní víkend.

– Nutně potřebujete dva dny dovolené a musel jste přesvědčovat šéfa, aby vám ji dal.

– Dlouho jste si nemohli vybrat vhodnou sedací soupravu do obývacího pokoje. Včera jste se rozhodli, že už dál nebudete váhat a nějakou koupíte.

□ 11. Doplnujte do vět:

a) **HODIT** něco někam –
HÁZET (často, pravidelně)

_____ dopis do schránky.

Rozzlobil se a _____

po mně knihou.

Je velký sportovec, _____ diskem.

b) **TVRDIT** něco

On _____ něco jiného než ty.

_____ se, že jíst hodně masa

je zdravé.

_____ mi do očí, že tam nebyl,

ale já jsem věděl, že lže.

VYHAZOVAT / VYHODIT něco

Šel bys _____ koš s odpadky?

Drze mě _____ z kanceláře.

Pořád _____ peníze za věci,

které nejsou k ničemu.

POTVRZOVAT / POTVRDIT něco

Že říkám pravdu, může _____

můj kolega.

Letím už zítra, právě mi _____

letenku.

Říká se: Výjimka _____ pravidlo.

potvrzovat – **potvrzení**: Potřebuju lékařské _____.

stvrzovat – **stvrzenka**: stvrzenka na nějakou platbu

Opravář mi napsal _____ na 500 korun.

c) **LIŠIT SE** od něčeho

Obě sestry se _____ jen barvou vlasů.

S bratrem se od sebe _____

v názorech i způsobu života.

Tento typ pračky se od tohoto

dražšího _____ velmi málo.

ROZLIŠOVAT / ROZLIŠIT

něco od něčeho

Současná móda _____ málo

oblečení chlapců a dívek.

Ne _____ dobře barvy.

Musíš _____ úkoly podle

důležitosti.

rozlišovat = odlišovat – odlišný (= jiný, různý)

Tohle je úplně _____ situace, nemůžeš to srovnávat.

Vůbec se k sobě nehodí, mají na všechno _____ názory.

L7A

□ 12. Opakování deklinace: doplňujte ve správném tvaru

a) **společenský oděv, sako a kalhoty, večerní šaty, bílá košile s kravatou, dlouhá sukně a halenka**

Půjdu tam v _____.

Vezmu si na sebe _____.

Neobejdu se bez _____.

Tyto boty se hodí k _____.

b) **jedna společenská akce (událost), pracovní večere, oděvní veletrh, schůzka s přáteli**

Byl jsem pozván na _____.

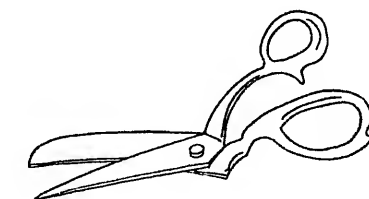
Manžel je na _____.

Zítra se zúčastním _____.

Nemůžu přijít kvůli _____.

Je spokojený s _____.

c) **ten drahý přístroj, elektrické spotřebiče, žehlička, počítač a tiskárna**
(Drucker; printer), **hi-fi věž, nůžky** (F pl.)

Oprava _____.

Ptá se mě po _____.

Snadná manipulace s _____.

Návod k (Anweisung) (directions for use) _____.

Cv

□ 13. Na str. 257 se znovu podívejte na opakovací slovesa: je – bývá

Připomeňme si: jít – chodit (akce se často, pravidelně opakuje) – také:
chodívat

jet – jezdit – **jezdívat**

nést – nosit – **nosívat**

letět – létat – **létávat**

vést – vodit – **vodívat**

běžet – běhat – **běhávat**

vézt – vozit – **vozívat**

Dokončete věty:

1. Ke kadeřníkovi chodívám dvakrát _____.
2. Jezdívám do Prahy každý _____.
3. Většinou létávám _____.
4. Do divadla nejraději nosívám _____.
5. Střídáme se s manželkou. Někdy vodívám (vozívám) děti do školy já, jindy _____.
6. Jdeme-li do společnosti, bývá pro ženu první otázkou – _____?
7. Stále od manželky slýchám, že nemá _____.
Já jí na to většinou říkávám, že má přece plnou skříň _____ (čeho?).
8. Obleky si kupovávám v _____.
9. Když jdeme s manželem večer do společnosti, starává se mi o děti _____.
10. Na velký úklid si vždycky objednávám _____.
11. Na turistické túry s sebou brávám _____.
12. Pravidelně čítávám v novinách _____.
13. K obědu míváme často _____.
14. Obvykle snídávám _____.

být – **bývat**

slyšet – **slýchat**

říkat – **říkavat**

kupovat – **kupovávat**

starat se – **starávat se**

objednat – **objednávat**

brát – **brávat**

číst – **čítat, čítávat**

mít – **mívat**

snídat – **snídávat**

14. a) Vyberte správnou reakci:

Tady není kadeřnictví, ale soukromý byt.
Chtěla bych, abys chodbu vymaloval sám.
Hodí se vám pro schůzku příští středa?
Jak jste se rozhodli? Pojedete s námi?
Už víš, ve kterém hotelu se ubytoval?
Nezapomněl jsi, že Tě čekáme zítra večer?
Jedna stránka chybí. Nedal jsi ji někam?
Oprava fotoaparátu by stála přes tisíc korun.
Podívej, jaký jsem si koupila kostým.
Ty pro něj nemáš žádný dárek?
Neznáš telefonní číslo na úklidovou službu?

Nepodařilo se mi to zjistit.
Ne, na nic jsem nesahal.
Ještě váháme.
To nepřipadá v úvahu!
Promiňte, spletl jsem se.
To se nevyplatí.
Ano, hodinu určíme až příští týden.
Počítám s tím.
Ztratil jsem bohužel svůj adresář.
Vyhazuješ za šaty spoustu peněz!
Neuvědomil jsem si, že třináctého je právě dnes.

b) Spojte podle významu:

chválit
sáhnout si
váhat
uložit
vymalovat
zvolit
poradit si
natřít
spravit

na látku
chodbu na bílo
svetr do skříně
nové šaty
skříň
žehličku
s opravou pračky
mezi dvěma kravatami
jinou barvu tapety

PRO ŽENY:

První otázkou, jdeme-li do společnosti, bývá – co na sebe? Zatímco však krásné šaty lze koupit během pěti minut, šperky také, o vlasy se musíme pravidelně starat společně s odborníky – kadeřníky. Nemusí se nám vyplatit, když se ke kadeřníkovi objednáme po roce až večer před společenskou událostí. Šaty a účes by spolu měly ladit. A protože účes závisí na typu vlasů, s překvapením zjišťujeme, že to budou vlasy, které určí naši večerní toaletu.

Čemu dávají kadeřníci přednost tuto sezónu?

přirozeným odstínům – hnědé barvě s odstínem medovým, zlatým, tabákovým, často musí sáhnout po dvou i třech barvách, aby dosáhli melírování

všem délkám vlasů – dlouhým, polodlouhým i krátkým podle kvality vlasů kvalitnímu střihu, protože ten určuje kvalitu účesu – poslední novinkou jsou společenské účesy evokující 30. léta

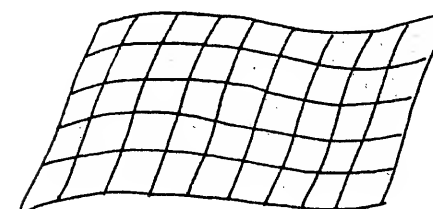
Na jaký odstín si dáte obarvit vlasy? Dáte se ostříhat, diktujete-li to móda? Zvolila byste si za společenský účes drdol? Jaká je večerní toaleta vašich snů? Jaké barvy, délky, střihu, materiálu?

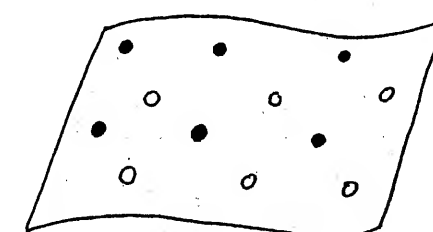
šperk M – Juwel; jewel * účes M – Frisur; hair-do coiffure * střih M – Schnitt; cut * odstín M – Tönung; shade * sen M – Traum; dream * barva F – barvit / obarvit +Ak – färben; to paint to dye * ladit s +Instr impf. – harmonieren, stimmen mit; to be in tune with

materiál: bavlna – Baumwolle; cotton * vlna – Wolle; wool * (umělé) hedvábí – Seide (Kunstseide); (artificial) silk * plátno – Leinwand; linen * len – Lein; flax * samet – Samt; velvet * manšestr – Manchester; corduroy * tvíd – Tweed; tweed * satén – Satin; satin

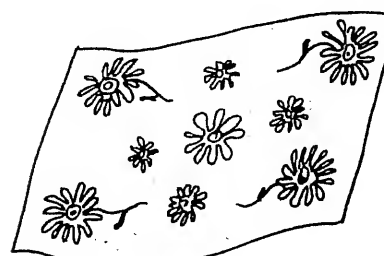
vzorek – Dessin; pattern:

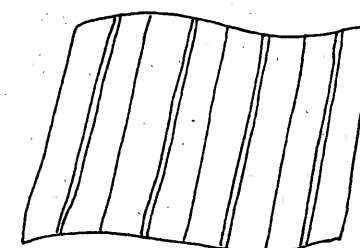
kostkovaná látka
kostka

puntikovaná
(puntikatá) látka
puntík

s květinovým vzorem

proužkovaná látka
proužek

§ 31 **TVOŘENÍ SUBSTANTIV – NÁZVY MÍST** – ze substantiv nebo sloves

-na: **jídelna, koupelna, šatna, prádelna, opravna, herna,**
 Speisesaal Badezimmer Garderobe Waschzimmer Reparaturwerkstatt Spielbank
 dining-room bathroom cloakroom wash house repair shop gambling room

tělocvična, ředitelna, poradna, dílna, prodejna
 Turnhalle Direktionszimmer Beratungsstelle Werkstatt Geschäft
 gymnasium headmaster's study advice centre workshop shop (US store)

-árna: **cukrárna, vinárna, kavárna, čekárna, čítárna,**
 Konditorei Weinstube Café Wartesaal Lesesaal
 sweetshop, confectionery wine bar coffeehouse waiting-room reading-room

kuárna, továrna, sklárna, obrazárna, mlékárna, pekárna
 Raucherraum Fabrik Glasfabrik Bildergalerie Molkerei Bäckerei
 smoking-room factory glass works picture gallery dairy bakery

-írna: **čistírna, mrazírna** **-í:** **vězení, předměstí**
 Putzerei Kühlanlage Gefängnis Vorstadt
 cleaning shop cooling plant prison suburb

-ovna: **knihovna, studovna, pracovna, provozovna, půjčovna**
 Bibliothek Studierzimmer Arbeitszimmer Betriebsstätte Leihanstalt
 library reading-room; study office / study place of business, premises rental lending office

-nice: **nemocnice, ložnice, dálnice, celnice, věznice, pivnice**
 Krankenhaus Schlafzimmer Autobahn Zollamt Gefängnis Bierstube
 hospital bedroom motorway (US custom-house prison alehouse
 express highway)

-ín: **kravín, vepřín, ovčín** **-ík:** **rybník, trávník**
 Kuhstall Schweinestall Schafstall Teich Rasen
 cowshed pigsties (US hog-pen) sheep-fold pond lawn

-ina: **rovina, pastvina** **-ka:** **textilka, automobilka**
 Ebene Weideplatz Textilfabrik Automobilfabrik
 plain, lowland pasture textile factory car factory, motor works

-iště: **letiště, hřiště, bydlíště, pracoviště, parkoviště, koupaliště**
 Flugplatz Sportplatz Wohnort Arbeitsplatz Parkplatz Badeplatz
 airport playground domicile workplace car park swimming pool

x -isko: **hlediště** v kině **x hledisko** = **názor** (Zuschauerraum x Gesichtspunkt, Standpunkt)
 (auditorium x point of view, standpoint)
stanoviště taxiků **x stanovisko** = **názor** (Standplatz x Standpunkt)
 (rank, stand, station x point of view, standpoint)
 („-iště“ – konkrétní místo x „-isko“ – abstraktní význam)

-ství: **království, císařství, zlatnictví, hodinářství, krejčovství**
 Königreich Kaiserreich Goldschmiedstube Uhrmacherstube Schneiderwerkstatt
 kingdom empire goldsmith's (shop) watchmaker's, tailor's shop (US store)
 clockmaker's

-sko, -cko: **jméno země, kraje, oblasti** –
 Name eines Landes, Kreises, Gebietes (einer Region)
 name of a country, region, area

Rakousko, Polsko, Plzeňsko, Českobudějovicko
 Österreich Polen Region Pilsen Region České Budějovice (Budweis)
 Austria Poland Plzeň region České Budějovice region

Cv

□ 15. a) Co se dělá v, na:

čistírně, kavárně, celnici, pracovišti, knihovně, mlékárně, koupelně, cukrárně,
 číárně, hřišti, tělocvičně, pivnici, pivovaru, cukrovaru, textilce, jídelně, kuárně,
 obrazárně, sklárně, ložnici, šatně, půjčovně aut, herně

b) Víte, jak se jmenují centra těchto oblastí?

Českobudějovicko, Karlovarsko, Ostravsko, Poděbradsko, Pardubicko,
 Ústecko, Tábořsko, Děčínsko, Liberecko, Českolipsko, Olomoucko

Gr

§ 32 **SKLÁDÁNÍ SLOV** (Wortzusammensetzung) (formation of compound words)

Slova, která vznikla složením ze 2 slov (tzv. kompozita), nejsou v češtině častá.

Wörter, die durch die Zusammensetzung von 2 Wörtern entstanden sind (Kompositen), sind im Tschechischen nicht häufig.

Compound words formed from two base words are not frequent in Czech.

Jen málokdy se skládají 2 slova beze změny tvaru:

(Nur selten setzt man 2 Wörter ohne Änderung der Form zusammen:)

(Two words are rarely compounded without a change of form:)

př.: **pravděpodobný** = podobný pravdě wahrscheinlich probable
dlouhotrvající = trvající dlouho langdauernd long(-lasting)
pozoruhodný = hodný pozoru merkwürdig remarkable
úctyhodný = hodný úcty ehrwürdig respectable

světadíl = díl světa (= kontinent)
zemětřesení = třesení země
životaschopnost = schopnost života
sebekritika = kritika sebe

Erdteil continent
Erdbeben earthquake
Lebensfähigkeit vitality, viability
Selbstkritik self-criticism

Často spojuje obě části vokál „-o-“ nebo „-e-“:

(Oft verbinden beide Teile die Vokalen „-o-“ oder „-e-“:
(Both parts are often connected by the vowels „-o-“ or „-e-“:)

- př.: – **velkoměsto** (velké město), **vysokoškolský** (vysoká škola), **listopad** (padá listí), **středověk** (Mittelalter; the Middle Ages), **novostavba** (Neubau; recently erected building), **rychločistírna**, **velkoobchod** (Großhandel; wholesale trade), **maloobchod**, **celosvětový**, **černovlasý** (černé vlasy), **modrooký** (modré oči), **pravdomluvný** (mluví pravdu), **vodoměr** (měří vodu), **plynovod** (vede plyn) (Gasleitung; gas-line), **vodovod** (vede vodu) (Wasserleitung; water main), **černobílý**, **zelenomodrý**, **sladkokyselý**, **českomoravský**, **severozápad**, **jihovýchod**, **dlouhodobý**, **krátkodobý**
- půl → **polo-**: **polokoule** (Halbkugel; hemisphere), **poloměr** (= rádius) (Halbmesser; radius), **polodlouhý**, **poloprázdný**
- **kožedělný** průmysl (vydělát kůži) (Lederindustrie – die Haut gerben; leather industry – to tan the skin)

Je-li první část kompozita číslo, je ve formě genitivu:

2	(Gen: dvou)	–	dvoudenní (2 dny), dvouletý (2 roky = léta),
		–	dvouprocentní (2 procenta)
3	(Gen: tři)	–	třítýdenní (3 týdny), tříměsíční (3 měsíce)
4	(Gen: čtyř)	–	čtyřletý (4 roky), čtyřdílný (4 díly – 4 Teile; 4 parts)
5	(Gen: pěti)	–	pětikoruna (5 korun), pětibarevný (5 barev)
10	(Gen: deseti)	–	desetidenní (10 dní), desetihaléř (10 haléřů),
desetinásobný (10 x)

X ALE ! **stokoruna**, **století**, **stokilový**, **stoprocentní**
! **tisícikoruna**, **tisíciletí**

☐ **Tvořte slova!**

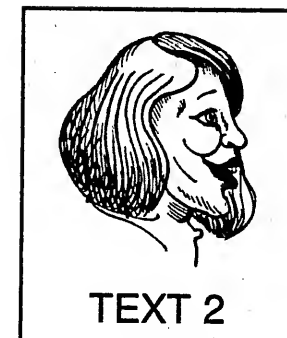
novo-

-věk
-gotika
-stavba
-zélandská příroda
-roční přání
-dobá kultura
-manželé

polo-

-čas
-hlas -koule
-leť
-měr -spánek
-pravda -šero
-ostrov -stín
-poušť

-denní
-prázdný
-oblečený - nahý
-mrtvý -otevřený
-hrubá mouka
-jasno

TEXT 2

PENÍZE NEMUSÍ JEN LEŽET V BANCE

Jak zhodnotit¹ své úspory²? Než se rozhodneme, jak budeme investovat, musíme si odpovědět na tři základní otázky: Na jak dlouho chci své peníze investovat? Jaký výnos³ od nich očekávám? Do jakého rizika jsem ochotný jít?

Tradiční možností je uložit úspory do banky. Musíme si však dát pozor před různými nabídkami – nabídka vysokého úroku, což nabízejí hlavně menší banky, neznamena vždy jistotu. Právě menší banky se můžou dostat do těžkostí. Velké banky zase nejsou mnohdy⁴ s to pružně⁵ reagovat na požadavky klientů. Jestliže ukládáte peníze na dlouhodobé vklady⁶, což přinese větší úrok, informujte se, jaká je možnost vybrat si peníze předčasně⁷, protože kdykoliv se může stát, že je můžete potřebovat. Některé banky předčasný výběr úplně vylučují⁸, minimálně si za něj účtují⁹ sankci.

Snad v žádné jiné zemi není burza a akcie tak populárním tématem jako u nás. Investice do akcií sice slibují nadprůměrné¹⁰ zisky, ale nesou s sebou i nadprůměrné riziko neúspěchu. Jen ten, kdo je ochotný vzít na sebe toto riziko, totiž že by mohl o všechno přijít, by se měl do obchodů na burze pouštět¹¹. Koho by měla ztráta na burze zruinovat, měl by jít raději do banky. Investice do akcií ale neznamena hned spekulace s nimi. Peníze se do nich dají uložit, aniž bychom je museli při každém pohybu kursu prodávat nebo nakupovat jiné.

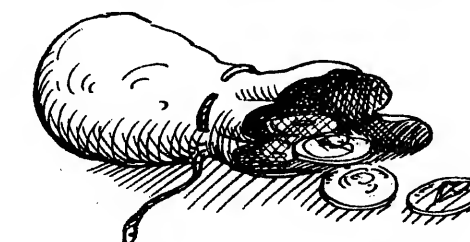
Velmi zajímavou investiční možností je koupě dluhopisů¹², a to buď hned při jejich vydání¹³, nebo později za vyšší ceny na burze. Zisk přinášejí jednak¹⁴ úroky (roční sazba¹⁵ se pohybuje mezi 14 až 23 procenty), jednak¹⁴ podobně jako u akcií vyšší kursy na burze. Nevsadte¹⁶ všechno na jednu kartu. Je vhodné investici rozložit. Jestliže můžete investovat například třicet tisíc, může to být kombinace deset tisíc na šestiměsíční termínovaný¹⁷ vklad v bance, deset tisíc do obligací a zbytek do akcií. Variant je samozřejmě mnoho.

Anketa: Máte k dispozici¹⁸ 30 000 korun. Jak byste je investovali?

– Kdybych měl třicet tisíc a dost volného času sledovat¹⁹ dění²⁰ na burze, pustil bych se do obchodování s akciemi.
(pracovník v oblasti financí)

– Třicet tisíc? To jsou pro mne velké peníze. Asi bych je uložil na termínovaný účet, nejlépe s dvouletou splatností²¹. (ekonomický redaktor)

– Pokusil bych se prostřednictvím²² burzy získat akcie některé české společnosti – zřejmě bych nakoupil akcie některého z energetických podniků. Hodnota²³ akcií bude stoupat a je škoda všech peněz, které leží nevyužity. (úředník městské správy²⁴)

– Pokud bych měl tyto prostředky dlouhodobě volné, rozdělil bych²⁵ je na tři díly. První bych uložil na vkladní knížku²⁶ nebo vkladový certifikát²⁷. Druhý bych použil na nákup státních obligací a zbylých²⁸ deset tisíc bych investoval na burze do akcií. (pracovník spořitelny)

1 – aufwerten, 2 – Ersparnis, 3 – Ertrag, 4 – häufig, 5 – elastisch, 6 – Einlage, 7 – vorzeitig, 8 – ausschließen, 9 – berechnen, 10 – überdurchschnittlich, 11 – sich einlassen, 12 – Schuldschein, 13 – Emission, 14 – einerseits – andererseits, 15 – Tarif, 16 – setzen (auf), 17 – befristet, 18 – zur Verfügung haben, 19 – verfolgen, 20 – Geschehen, 21 – Fälligkeit, 22 – mittels, 23 – Wert, 24 – Stadtverwaltung, 25 – ich würde teilen, 26 – Sparbuch, 27 – Sparzertifikat, 28 – übriggeblieben

1 – to valorize, 2 – savings, 3 – yeald, profit, return(s), 4 – many times, 5 – flexibly, 6 – deposit, 7 – before (one's) time, 8 – to exclude, 9 – to charge, 10 – above-average, 11 – to embark (upon), to throw himself (into), 12 – bond, obligation, 13 – emission, 14 – on the one hand – on the other hand, 15 – rate, 16 – do not stake, 17 – forward (= with fixed deadline), 18 – to have at one's disposal, 19 – to follow, 20 – the events, what is taking place, 21 – maturity, 22 – by means of, 23 – value, 24 – municipal administration, 25 – I would divide, 26 – deposit-book, 27 – deposit certificate, 28 – remaining

Cv

16. Spojte výrazy, které patří k sobě:

Rozhodl jsem se investovat	úspory do banky
Uložil jsem	na vysoký úrok
Uložil jsem peníze	trícetiprocentní zisk
Dlouhodobé vklady mají	do akcií
Akcie mi přinesly	uložit na vkladní knížku
Na burze se obchoduje	do obchodování na burze
Pustil jsem se	vyšší úrok
Mám padesát tisíc korun, chci je	s akciemi

17. Vyberte, ze kterých sloves byla vytvořena substantiva:

vklad

výběr zisk

přínos

koupě nákup

investice

Slovesa spojte se substantivem:

získat

nakoupit investovat

vybírat / vybrat

přinášet / přinést

vkládat / vložit

koupit

jistota, akcie, úspory, zboží, peníze na konto, za deset tisíc korun, informace z burzy

18. Říkejte ve správném tvaru:

L7B

Př.: 5 procent – **pětiprocentní**, 5 dní – **pětidenní**, 5 měsíců – **pětiměsíční**, 5 let – **pětiletý**, ale! 1 rok – **roční**

Akcie mi přinesly	15%, 20%, 25%, 30%	zisk.
Počítal jsem s		ziskem.
Odjel na	7 dní, 10 dní, 14 dní	dovolenou.
Uložil jsem peníze na	6 měsíců, 12 měsíců 1 rok, 2 roky (= léta)	termínovaný vklad.

19. Na str. 33–35 si zopakujte různé významy slovesa „brát“.

a) Doplněte do vět sloveso „vybírat (si) / vybrat (si)“:

1. Za jakých podmínek je možné _____ peníze z dlouhodobého vkladu?
2. Na parkovišti _____ deset korun za hodinu parkování.
3. Zítra se počasí určitě _____.
4. Tak už _____, na jaký film půjdeme.
5. Poštovní schránka se _____ ve tři odpoledne.
6. Mohu vám nějak pomoci? – Ne, děkuju, jen _____ nějakou detektivku.
7. _____! Chceš jako dezert zmrzlinu, nebo kompot?

Přeložte! (1. herausnehmen, 2. sie kassieren, 3. wird besser, 4. wähle aus, 5. wird geleert, 6. suche ich mir aus, 7. Wähle aus!)
(1. to withdraw, 2. they collect, 3. improve, 4. have you chosen / selected, 5. is cleared, 6. I shall chose / select 7. Make your choice!)

b) Doplněte správný prefix:

1. Noviny přinášejí ___bor politické situace.
2. ___ber rychlost, nerada jezdím tak rychle.
3. Skartované materiály z naší kanceláře se odvezou do ___běrny.
4. Jen velmi málo si objednávám zboží na ___bírku.
5. Jako student jsem brigádně ___bíral ovoce.
6. Po dobu dovolené za mě ___bere agendu kolega.
7. ___brali jsme si týdenní pobyt v Alpách.
8. Za minulý měsíc jsem ___brala dvě kila!
9. Máme bohatý ___běr značkových vín.

20. Všimněte si významů prefixu „U-“:

a) směr pryč: Vlak nám ujel , přišli jsme pozdě.	Richtung weg: Der Zug ist uns davongefahren, wir kamen zu spät.	direction away: We have missed the train, we came too late.
Ustoupil jsem stranou , aby mohl projít.	Ich bin beiseite getreten, damit er vorbeigehen kann.	I (have) stepped aside so that he may pass.

b) **směr do blízkosti** –
– **připojit něco k něčemu:**
utáhnout kravatu

– **určit místo pro někoho,**
něco:

Ubytoval rodinu v hotelu.

Usadil se na venkově.

Uložil peníze do banky.

Richtung in die Nähe,
etw. zu etw. anschließen:
Krawatte festbinden

einen Platz für j-n, etw.
bestimmen:

Er quartierte die Familie im
Hotel ein.

Er ließ sich auf dem Lande
nieder.

Er legte das Geld bei der
Bank ein.

direction to the proximity (of)
– to add, to annex s. th. to s. th.:
to tighten a tie

to fix a place for s. o., s. th.:

He accommodated the family
in a hotel.

He settled in the
country(side).

He deposited money
at a bank.

c) **akci něco získat:**

Ušetřil jsem na videokameru.

Uspóřili jsme padesát tisíc.

durch eine Tätigkeit etw.
erwerben:

Ich sparte auf die
Videokamera ein.

Wir sparten 50 000.

to obtain / to gain s. th. by
an action:

I saved the money for
the videocamera.

We have saved 50 000.

d) **schopnost, možnost** –
jen u pf. sloves:

Ušli jsme deset kilometrů.

Ujeli jsme přes pět set kilometrů.

Fähigkeit, Möglichkeit –
nur bei pf. Verben:

Wir legten 10 km zurück.

Wir legten über 500 km
zurück.

ability, possibility – only with
perfective words:
We covered (the distance of)
10 km on foot.

We covered (the distance of)
more than 500 km
(driving / riding).

Nemůžu ten kufr **unést**, jak je
těžký.

Ich kann den Koffer nicht
tragen, wie schwer er ist.

I cannot carry that suitcase,
it's so heavy.

e) **dojit do negativního konce,**
zničit, překonat:

Upracoval se k smrti.

Uprosil mě, abych mu to napsal.

bis zum negativen Ende
kommen, vernichten,
überwinden:

Er hat sich zu Tode gearbeitet.

Er bewog mich durch Bitten,
es ihm zu schreiben.

to come to a negative end,
to destroy, to overcome:

He has worked himself to
death.

He wheedled me into writing it
for him.

□ **Vysvětlete význam:**

Omluvte mě, že jsem přišel pozdě, **ujel** mi autobus.

Auto **ujede** až 250 kilometrů za hodinu.

Uložil jsem knihu zpátky do knihovničky.

Neuběhnu víc než dva kilometry.

Dětem **uplaval** míč po řece.

Nestačil jsem **uhnout**, takže jsme do sebe vrazili.

Číšník **usadil** hosty k objednanému stolu.

Umluvil mě, abych šel s ním.

□ 21. Rodina slov: „KLÁST“ (–kládat / –ložit) (legen) (to lay)

L7B

dokládat / doložit – doklad

nachweisen – Dokument

to substantiate, to document
– evidence, document

**nakládat / naložit –
náklad – nakladatel –
nakladatelství**

aufladen; einlegen –
Ladung; Auflage – Verleger –
Verlag

to load; to bottle – load; number of
copies, edition – publisher –
publishing house

**obkládat / obložit –
obklad – obloha –
obložený chlebiček**

belegen, bekleiden, garnieren –
Umschlag; Belag – Himmel;
Belegung – belegtes
Brötchen

to put (s. th.) round (s. o., s. th.),
to face (e. g. a building with
marble) – compress; facing –
sky; veg – open sandwich

odkládat / odložit – odklad

ablegen; aufschieben –
Aufschub

to put aside, to take off;
to delay – delay

**pokládat / položit –
poklad – pokladna – poloha
překládat / přeložit –**

ansehen, halten für; legen;
Schatz – Kasse – Lage
übersetzen; verlegen;
versetzen; umladen –

to regard (as); to put –
treasure – cash (desk) – position
to translate; to re-lay; to shift,
to transfer –

**překlad – překladatel
předkládat / předložit –
předloha – předložka**

Übersetzung – Übersetzer
vorlegen, unterbreiten –
Vorlage, Muster – Präposition

translation – translator
to put forward (e. g. a claim),
to submit – model, pattern – preposition

**příkládat / přiložit –
příklad – příloha
rozkládat / rozložit –**

beilegen, beischließen –
Beispiel – Beilage
ausbreiten; zerlegen,
zerspalten – Zerlegung

to enclose; to apply (e. g. a bandage)
– example – enclosure, appendix
to spread, to lay out; to break
(down); to resolve (e. g. a galaxy

**rozklad
rozkládat se / — –
rozloha**

sich ausbreiten –
Ausdehnung

into stars), to decompose –
breakdown; decomposition, to be
situated, to extend – extent; area

skládat / složit –

entladen; zusammenstellen;
erlegen; komponieren; ablegen

to unload; to assemble; to deposit;
to compose; to pass (e. g. an exam)

**skladatel – skladba – sloh
sklad, skladiště – skládka
ukládat / uložit –**

– Komponist – Komposition –
Stil – Lager – Abladeplatz
deponieren; anlegen;

– composer – composition – style –
storeroom – dump
to put, to stow; to deposit; to charge

**úkol, úloha – úklad –
úložný
vkládat / vložit – vklad**

auftragen –
Aufgabe – Anschlag –
Lager-

(e. g. with a task) –
task, exercise – intrigue, plot –
storing (e. g. space)

**vykládat / vyložit –
výklad – výloha**

einlegen – (Spar-)Einlage

to put (s. th. into s. th.), to insert;

**zakládat / založit –
základ – zakladatel –
základna – záloha**

ausladen; erklären –
Deutung; Erläuterung;
Schaufenster – Schaufenster

to deposit – deposit
to unload; to explain, to expound –
interpretation,

**zakládat / založit –
základ – zakladatel –
základna – záloha**

gründen; stiften; einschlagen,
umlegen – Fundament –
Gründer – Basis – Vorschuß;
Reserve

construction (e. g. of a law);
exposition; shop window – shop window
to found, to establish; to tuck in
basis, foundation – founder –
basis – advance (payment); reserve

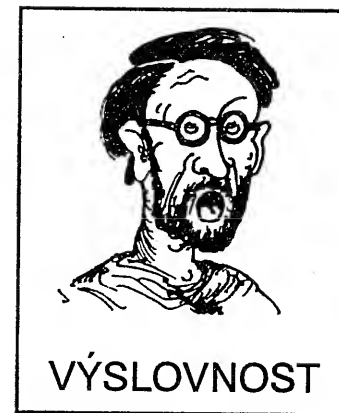
□ a) Doplněte správný prefix podle významu nebo vhodné substantivum (od sloves „–kládat/ –ložit“):

1. ...ložili jsme si kabáty v šatně a vešli jsme dovnitř. – Další _____ splácení úroků vám banka bohužel nemůže povolit.
2. ...ložil jsem mapu a hledal nejkratší cestu k Máchovu jezeru. Potom jsem mapu zase ...ložil. – Mezi nejvýznamnější české hudební _____ patří Antonín Dvořák a Bedřich Smetana.
3. Vybalil jsem věci z kufru a ...ložil je do skříně. V novém bytě máme hodně _____ prostor.
4. Bylo už po páté, když jsme ...ložili poslední kus nábytku do stěhovacího vozu. Hned potom vůz s _____ odjel.
5. Kolega Dvořák tady není? Jen mu ...ložím tyto papíry na pracovní stůl. – Peníze vám vydají v hlavní _____.
6. ...ložte, prosím, tento dopis do češtiny. S vašimi _____ jsem velmi spokojený.
7. Až si budu vybírat ze svého bankovního konta, musím ...ložit pas? – Když reklamujete u nás zakoupené zboží, musíte ...ložit účet. – Ve větě doplňujte prepozice neboli _____.
8. Ke své žádosti musíte ještě ...ložit životopis. – Vezmi si ze svého bratra _____!
9. Pražské Nové Město i s dnešním Václavským náměstím ...ložil český král Karel IV. ve 14. století. Je také _____ Karlovy univerzity.
10. ...kládala si jeho mlčení jako souhlas. – Průvodce po zámku podal dobrý _____.
11. Krkonoše se ...kládají na česko-polských hranicích.
12. Musíte ...ložit vaše vysokoškolské vzdělání. – Cestou jsem ztratil peněženku i s osobními _____.

□ b) Doplněte podle významu:

obloha – poloha – příloha – úloha – výloha – rozloha – záloha

1. Na _____ svítí hvězdy.
2. _____ České republiky je 78 864 kilometry čtvereční (km²).
3. Dům nemá dobrou _____.
4. Ve _____ jsem viděla krásný kostým.
5. Při objednávce dortu se platí _____ padesát korun.
6. Syn svoje domácí _____ vždycky odbyde.
7. V _____ vám zasílám kopii smlouvy.

VÝSLOVNOST

herum	around
Laden	shop (US store)
König	king
Karte	card
Schritt	step

K – G

kolem	–	Golem
krám	–	gram
král	–	grál
karta	–	garda
krok	–	grog

k Báře [gbáře]	–	k Pavle
k Daně [gdaně]	–	k Tereze
k Honzovi [ghonzovi]	–	k Chryštofovi
k Zdeně [gzdeně]	–	k Sabině
k Řehořovi [gřehořovi]	–	k Čeňkovi

dialog [dialok]	–	v dialogu
katalog [katalok]	–	v katalogu
pedagog [pedagok]	–	o pedagogu

V – F

Eule	owl
Wrack	wreck(age)
Fama, Gerüchte	rumours
Veto einlegen	to veto
Vilma (Ak)	Vilma (Acc)
Schleppzug	towing

sova	–	sofa
vrak	–	frak
fámy	–	vámi
vetovat	–	fetovat
Vilmu	–	filmu
vlek	–	flek

Sofa	sofa
Frack	swallow tail coat
(mit) Ihnen	(e. g. with) you (pl.)
Drogen einnehmen	to sniff / take drugs
(Dat)	(e. g. about the) film
Fleck	stain

v přízemí [fpřízemí]	–	v baru
v televizi [ftelevizi]	–	v divadle
v chladu [fchlada]	–	v horku
v sobotu [fsobotu]	–	v závěru
v trávě [ftrávje]	–	v řadě

stovka [stofka]	–	pět stovek
žárovka [žároafka]	–	sto žárovek
láhev [láhef]	–	dvě láhve
větev [vjetef]	–	na větvi
zpěv [spjef]	–	do zpěvu

V tom filmu zabili Vilmu. – Gisele koupil aktovku. – Šla kolem garda. – Být vámi, nedám na fámy. – V řece Kongo jsou krokodýli. – Má hezkou ofinu. – Ovinu si šálu kolem krku. – Vyvolal ve mně hněv. – Přivez tu dodávku do firmy ve Flandrech. – Líbila se mi pověst o králi s grálem. – Ten frak má flek. – Fouká velký vítr.

Téma: Peníze, služby

● PENÍZE

zacházet s penězi – **vyjít s penězi** – **utrácet peníze** – **šetřit = spořit** –
mit dem Geld umgehen mit Geld auskommen Geld ausgeben sparen
to deal with / to manipulate money to make do with money to spend money to save

ukládat / uložit peníze ve spořitelně, v bance na 4% (čtyřprocentní) úrok –
Geld in der Sparkasse, in der Bank auf 4% Zinsen anlegen
to deposit money in a savings bank, in a bank at a 4 per cent interest

uložit peníze do nemovitostí, cenných papírů – **úspory** – **peněžní vklad** –
Geld in die Immobilien, Wertpapiere anlegen Ersparnisse Geldeinlage
to invest money in real estate, securities savings financial deposit

vybrat si peníze z konta – **vybrat si hotovost z bankomatu** –
Geld vom Konto abheben Bargeld vom Bankomat abheben
to withdraw (one's money) from an account to withdraw money from (an automatic) cashpoint

spořitelní knížka – **šeková knížka** – **platební karta** – **založit si konto** –
Sparbuch Scheckbuch Zahlkarte Konto eröffnen
savings book chequebook payment card to open an account (for oneself)

otevřít si běžný účet
Kontokorrentkonto eröffnen
to open a current account (for oneself)

Test: CO PRO VÁS ZNAMENAJÍ PENÍZE?

1. Jak zacházíte¹ se svým platem?

- a) Mám jen rámcový rozpočet², který mi nechává určitou volnost.
- b) Peníze utrácím³, dokud je mám. Rozpočet nepotřebuju.
- c) Můj rozpočet je plánován do posledního detailu. Počítá s každou korunou.
- d) Mám rozpočet jen na část platu, zbytek používám volně.

2. Co děláte s ušetřenými penězi?

- a) S částí peněz spekuluju.
- b) Dávám stranou jen nejnutnější částku.
- c) Spořím cílevědomě⁴, především na větší nákupy a na dobu nouze⁵.
- d) Spořím především pro své bezpečí⁶.

3. Z jakých finančních poměrů vycházíte?

- a) Rodiče měli vždy dost peněz, zbytečně je však neutráceli.
- b) Peněz bylo dost a hodně se utrácely.
- c) Peněz bylo velmi málo, všichni jsme museli šetřit.
- d) Bylo vždy hodně peněz, ale přesto jsme se naučili šetřit.

4. Nastoupil jste na nové místo. Které nabídky dáte přednost?

- a) Budete mít pružný plat⁷ – čím více budete pracovat, tím větší bude plat.
- b) Budete dostávat stejně jako na minulém pracovišti, ale budete mít kratší pracovní dobu.

- c) Budete dostávat fixní plat, který bude vyšší než dosud.
- d) Měsíčně budete dostávat pevnou částku⁸ a kromě toho podíly⁹ na zisku firmy.

5. Jaký máte vztah¹¹ k penězům?

- a) Nikdy nežiju ze dne na den. Všechny výdaje dobře plánuju.
- b) Jsem trochu marnotratný¹².

- c) Spořím co nejvíc.
- d) Chci spořit, ale nikdy se mi nepodaří dát dohromady to, co jsem naplánoval.

6. Co byste dělal s miliónem korun?

- a) Začal bych samostatně podnikat.
- b) Peníze bych utratil za zábavu.
- c) Polovinu peněz bych bezpečně uložil, s druhou bych si zpříjemnil¹⁰ život.

Zvolil jste většinou možnost a)?

Samostatnost¹³ pro vás znamená vše. K tomu jste ochotný¹⁴ finančně podporovat i své kolegy a kolegyně. Peníze vám dávají jistotu – neznámá to ale, že volíte jen ty nejjistější vklady, jako jsou nemovitosti nebo akcie, ale běžné jdou pro vás i spekulativní obchody.

Zvolil jste většinou možnost b)?

Jste vysloveně citový typ¹⁵. Jde vám především o to, abyste dobře žil. Proto nemáte žádné zábrany¹⁶ a necháte o sebe pečovat partnera či partnerku. Malými dárky udržujete přátelství. Peníze pro vás mají jen jeden význam: musí se utrácet.

Zvolil jste většinou možnost c)?

Jste rozumový typ¹⁷, který k finančním otázkám přistupuje s intelektem a vědomostmi. Zároveň máte od peněz určitý odstup¹⁸, neovládají¹⁹ vás. Občas si dovolíte utrácet naplno – ale jen tehdy, když zůstane dost, abyste zabezpečil své základní potřeby. Dáváte přednost jistým peněžním vkladům – nemovitostem a cenným papírům s pevným úrokem, spekulativní obchody se vám naopak nelíbí. A když dobré časy skončí, přizpůsobíte se tomu a zase s penězi dobře vyjdete.

Zvolil jste většinou možnost d)?

Jste rozvážný²⁰ typ. Zacházíte s penězi podle rozpočtu. Život bez podrobného²¹ finančního plánování si vůbec neumíte představit. Nikdy pro vás není problém vyjít s penězi, které máte k dispozici. Touha²² po bezpečí je větší než všechny ostatní potřeby. Rádi si svůj život plánujete.

1 – umgehen, 2 – Rahmenbudget, 3 – ausgeben, 4 – zielbewußt, 5 – Not, 6 – Sicherheit, 7 – bewegliches Gehalt, 8 – fixer Teil, 9 – Anteil, 10 – angenehm machen, 11 – Beziehung, 12 – verschwenderisch, 13 – Selbständigkeit, 14 – bereit, 15 – Gefühlstyp, 16 – Hemmung, 17 – Vernunftstyp, 18 – Abstand, 19 – nicht beherrschen, 20 – bedächtig, 21 – ausführlich, 22 – Sehnsucht

1 – to manage, 2 – budget in general outline, 3 – to spend, 4 – purposefully, 5 – need, 6 – security, 7 – flexible salary, 8 – fixed sum, 9 – share, 10 – to make more pleasant, 11 – attitude, 12 – spendthrift, 13 – independence, 14 – willing, 15 – emotional type, 16 – inhibition, 17 – rational type, 18 – detachment, 19 – not to have control (of), 20 – deliberate, 21 – detailed, 22 – longing, yearning

SPORITELNA: spořit – spoření
Sparkasse sparen Sparen
savings bank to save saving

POJIŠŤOVNA: pojišťovat / pojistit něco, někoho –
Versicherungsanstalt versichern etw., j-n
insurance company to insure s. th., s. o.

uzavřít pojištění – **sazba pojistného** – **výše pojistného**
Versicherung abschließen Versicherungsgebühr Höhe der Versicherung
to effect an insurance insurance tarif amount of the premium

úrazové pojištění (pro případ úrazu) Unfallversicherung accident insurance
životní pojištění Lebensversicherung life insurance / assurance
nemocenské pojištění Krankenversicherung health insurance
(pro případ nemoci)
pojištění budov a domácností Vers. der Gebäude und insurance of buildings and
Haushalte households

havarijní pojištění (pro případ poškození, zničení, ztráty nebo odcizení motorového vozidla) Unfallversicherung (für den Fall motor insurance (in case
der Beschädigung, of damage, destruction,
Vernichtung, des Verluŝtes loss or theft of a motor
oder der Entwendung eines vehicle)
Kraftfahrzeuges)

BANKA: guvernér České národní banky – bankovníctví – bankéř – makléř
Bank Gouverneur der Tschechischen Nationalbank Bankwesen Bankier Makler
bank governor of the Czech National Bank banking banker stockbroker

bankovka – **bankovní tajemství** – **kurs** – **kursovní lístek** – **valuty** –
Banknote Bankgeheimnis Kurs Kursblatt Valuten
(bank)note (US bill) banking secret rate (of exchange) exchange rates foreign exchange

devizy – **národní měna** – **směnit marky za zdejší měnu** –
Devisen einheimische Währung die Marken gegen hiesige Währung wechseln
foreign exchange national currency to exchange marks for local currency

volná směnitelnost koruny – **směnárna** – **směnárník** – **směnárenský poplatek**
freie Austauschbarkeit der Krone Wechselstube Wechsler Wechselgebühr
full convertibility of the crown exchange office moneychanger commission (charge)

šek – **platit šekem** – **přijmout šek** – **vybrat si šek** – **proplatit šek** –
Scheck mit dem Scheck zahlen Scheck annehmen Scheck abheben Scheck einlösen
cheque to pay by cheque to accept a cheque to cash in a cheque to cash a cheque

vypsat šek na částku ... – **falešný šek**
Scheck auf Summe . . . ausschreiben falscher Scheck
to write out a cheque for the sum of . . . false cheque

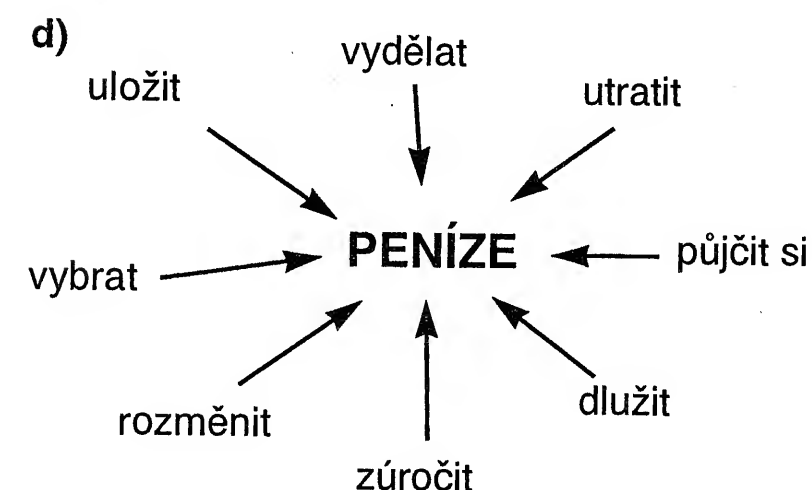
vzít si úvěr, půjčku na několikaprocentní úrok – **vzít si hypotéku splatnou do 25 let** –
Kredit, Anleihe auf mehrprozentige Zinsen nehmen in 25 Jahren zahlbare Hypothek nehmen
to take out a credit, a loan at such and such per cent interest to take out a mortgage repayable over 25 years

dům zatížený hypotékou
mit einer Hypothek belastetes Haus
a house burdened with a mortgage

a) Chcete uzavřít pojištění na domácnost: zeptejte se, na co se vztahuje pojištění a jaká je výše pojistného. **L7T**

b) Ve směnárně chcete vyměnit stomarkovou (tisícišilinkovou, stofrankovou, stodolarovou, padesátilibrovou) bankovku za české koruny. Ptáte se, jaký je dnešní kurs marky ke koruně (šilinku, franku, dolaru, libry ke koruně) a jak velký je směnárenský poplatek – nechcete však platit víc než 5%.

c) V bance si chcete otevřít běžný účet. Ptáte se, které dokumenty k tomu potřebujete a jakou minimální částku musíte vložit na účet.

Rozumíte?

Čas jsou peníze.

Má peněz jako želez. (velmi mnoho)

Za málo peněz málo muziky.

Je bez peněz. = Je na mizině. =

Nemá ani haléř.

To leze (jde) do peněz.

Je na peníze.

Sedí na penězích.

Nemám prachy. (= peníze)

(nespisovně, slangově)

prach (Staub) (dust)

zpeněžit – **peněžitá odměna** – **peněžní** = **finanční** – **peněženka**
in Geld umsetzen Geldbelohnung Geld- Finanz- Geldtasche
to convert into money financial bonus monetary financial purse

MĚNOVÝ SYSTÉM – **měna** – **bankovky, mince** – **oběh peněz,** **peníze obíhají** –
Währungssystem Währung Banknoten, Münzen Geldumlauf Geld läuft um
monetary system currency (bank)notes, coins circulation of money the money circulates

rub a líc (lícni, rubová strana) bankovky, mince

Revers und Vorderseite der Banknote, der Münze
reverse and obverse (obverse, reverse side) of a banknote, a coin

ČESKÉ BANKOVKY:

Nová řada českých bankovek je zvláštní tím, že se autor návrhů, Oldřich Kulhánek, rozhodl vyprávět na jejich rubových stranách životní příběhy velkých osobností české historie, jejichž portréty jsou na líci bankovky.

Dvacetikoruna: Na lící straně je portrét **Přemysla Otakara I.**, českého krále († 1230) – v době jeho panování byl úspěšně ukončen proces konstituování českého království a královský titul se stal dědičným. Na rubu proto dominuje královská koruna, dále je tam dvouocasý lev, znak českého státu, a orlice, znak Moravy.

Padesátikoruna: Na lící straně je portrét **Anežky Přemyslovny** (1205–1282), nejmladší dcery Přemysla Otakara I., která byla v listopadu 1989 prohlášena za svatou jako Anežka Česká. Na rubové straně je goticky stylizovaná iniciála „A“ na pozadí klenby kostela svatého Salvátora z komplexu Anežského kláštera.

Stokoruna: Na lící straně je portrét **Karla IV.** (1316–1378), českého krále, „otce vlasti“. Na rubu dominuje tradiční pečeť Karlovy univerzity, kterou roku 1348 Karel IV. založil.

Dvousetkoruna: Na líci je portrét „učitele národů“ – **Jana Ámose Komenského** (1592–1670). Jeho životní příběh dokumentuje v podtisku holandský Naarden, kde je pohřben. Na rubu motiv propojené dětské a dospělé ruky symbolizuje nejen jeho dílo, ale také nenaplněnou touhu po návratu domů.

Pětisetkoruna: Na líci je portrét **Boženy Němcové** (1820–1862), české spisovatelky. Také její osud byl pohnutý. Květinová zahrada na rubu symbolizuje šťastné konce jejích pohádek a trnité křoví její těžký život.

Tisíciakoruna: s portrétem **Františka Palackého** (1798–1876), „otce národa“ na líci. Respekt si získal historickými studiemi, zejména Dějinami národu českého v Čechách i v Moravě. V podtisku je symbolický strom, jehož košatá koruna vyrůstá z kořenů historie národa. Na rubu je zámek v Kroměříži, který překrývají křídla orlice – symbolu Moravy a Slezska.

Dvoutisíciakoruna: Návrh na tuto bankovku dosud nebyl vypracován, na líci bude portrét **Emy Destinové** (1878–1930), slavné české operní pěvkyně.

Pětitisíciakoruna: Na líci je zobrazen první československý prezident **Tomáš Garrigue Masaryk** (1850–1937), který se zasloužil o vznik Československého státu v roce 1918. Na rubu je jako symbol české státnosti zobrazena Praha s Hradčany.

dědic, dědičný – Erbe, erblich; heir, hereditary * **dějiny** – Geschichte; history * **dvouocasý lev** – zwei-schwänziger Löwe; two-tailed lion * **klenba** – Wölbung; vault * **košatá koruna** – dichbelaubte Krone; spreading crown * **kořen** – Wurzel; root * **křídlo** – Fliegel; wing * **orel, orlice** M, F – Adler; (spread) eagle * **osobnost** – Persönlichkeit; personality * **panování** – Herrschaft, Regierung; rule, reign * **pečeť** F – Siegel; seal * **podtisk** – Unterdruck; backprint * **pohnutý osud** – bewegtes Schicksal; moving fate * **pohřbít** – begraben; to bury * **pozadí x popředí** – Hintergrund x Vordergrund; background x foreground * **prohlásit za svatou** – heiligsprechen; to canonize * **propojený** – (miteinander) verbunden; interconnected * **překrývat / překrýt** – überdecken; to superimpose * **státnost** – Staatlichkeit; statehood * **touha** – Sehnsucht; longing, yearning * **trnité křoví** – dorniges Gebüsch; thorny bush(es) * **vlast** – Heimat; native country * **znak** – Wappen; emblem, coat-of-arms * **zobrazit** – abbilden; to depict

● SLUŽBY

opravny:
autoopravna, opravná obuv, televizorů, elektrických spotřebičů atd.

hodinářství, klenotnictví, zlatnictví (oprava hodinek, šperků)

čistírna, prádelna, barvení látek, krejčovství (šití oděvů na zakázku), módní salón, úpravná oděvů v obchodech Oděvy, obchodních domech

restaurace, hospoda, hostinec, pivnice, vinárna, kavárna, bar, noční klub, herna, kasino

sběrna surovin

půjčovny: autopůjčovna, půjčovna průmyslového zboží, sportovních potřeb, svatebních šatů atd.

kadeřnictví, holičství

salón krásy – kosmetika, pedikura, manikura

pošta – poštovní přepážka:

listovní zásilky, doporučené zásilky balíky, cenná psaní, telegramy, telefon a telegraf, fax, peněžní poukázky – příjem, výdej, výplata důchodů, prodej cenin, známek

Dienste

Reparaturwerkstätten:
Auto-, Schuhreparatur
TV-Reparatur, Reparatur der elektrischen Stromverbraucher

Uhrmacherhandwerk,
Juwelenhandel, Juwelierladen,
(Uhr-, Juwelenreparatur)

Putzerei, Wäscherei, Stofffärben,
Schneiderei (Nähen der Kleidungen auf Bestellung), Modosalon,
Kleideranrichtung in den Geschäften der „Oděvy“ (Bekleidung), in den Kaufhäusern

Restaurant, Gasthaus, Gaststätte,
Bierstube, Weinstube, Café, Bar,
Nachclub, Spielzimmer, Casino

Rohstoffannahmestelle

Leihanstalten:
Kraftwagen-,
Industriewaren-, Sportartikel-,
Hochzeitskleiderverleih

Friseurstube

Schönheitssalon – Kosmetik,
Pediküre, Maniküre

Post – Postschalter:

Postsendungen, rekommandierte Sendungen, Pakete, Wertbriefe

Geldanweisungen – Annahme,
Ausgabe, Rentenauszahlung,
Postwertzeichen-,
Briefmarkenverkauf

services

repair shops:
car repair service, shoe repair shop, TV repair shop, electrical appliances repair shop etc.

watchmaker's / clockmaker's jeweller's, goldsmith's, (repair of watches, jewels)

(dry-)cleaner's, laundry / launderette, dyeing of clothes, tailor's / dressmaker's (sewing of clothes to order), fashion parlour, clothing adjustment service in „Oděvy“ clothes shops, in the department stores

restaurant, pub, public house, alehouse, wine-bar, coffee-house, night-club, night-club, gambling room, casino

scrap-yard

hire services:
car hire service (US auto-rental office), industrial goods hire service, sports goods hire service, wedding clothes hire service etc.

hair dresser's saloon (US parlour), barber's shop beauty parlour – cosmetics, chiropody, manicure

post office – post office counter:

mail, registered mail parcels, insured letters

money orders – receipt, issue, payment of pensions, sale of postal stationery, stamps

L7T

ŘEMESLNICKÉ PRÁCE (Handwerksarbeiten) (craftman's jobs)

Když se něco rozbije, porouchá, poškodí, pozveme si šikovného řemeslníka:
Wenn sich etwas zerschlägt, etwas verdirbt, beschädigt wird, laden wir einen geschickten Handwerker ein:
When something breaks, goes wrong or is damaged we call out a handyman:

- **zedníka (zazdí díru ve zdi, postaví garáž, dá novou omítku, nové dlaždice v koupelně)**
Maurer (vermauert ein Loch in der Wand, baut eine Garage, gibt neuen Putz, neue Fliesen im Badezimmer)
bricklayer (bricks in a hole in the wall, builds a garage, lays on new plaster, installs new tiles in the bath-room)
- **zámečníka (otevře zabouchnuté dveře – zabouchnout dveře, spraví zámek, instaluje bezpečnostní zámek)**
Schlosser (öffnet die zugeschlagene Tür – die Tür zuschlagen, repariert das Schloß, installiert das Sicherheitsschloß)
locksmith (opens your door when you've locked yourself out – to lock yourself out, fixes locks, installs safety locks)
- **elektrikáře (opraví elektrické vedení, vymění kabel, pojistku, spraví zásuvku, vypínač)**
Elektriker (repariert Stromleitung, tauscht Kabel, Sicherung aus, repariert Steckdose, Schalter)
electrician (repairs the circuit, replaces the cable, repairs the fuse, the switch)
- **instalatéra (spraví kapající kohoutky, ucpaný odpad, vymění prasklou trubku, umyvadlo, vanu, zapojí automatickou pračku)**
Installateur (repariert tropfende Wasserhähne, verstopften Abfluß, tauscht gesprungenes Rohr, Waschbecken, Wanne aus, schließt die automatische Waschmaschine ein)
plumber (fixes dripping taps, clogged drains, replaces a broken pipe, wash-basin, bath-tub, plugs in the automatic washing machine)
- **sklenáře (vymění rozbité okenní sklo = zasklí okno)**
Glaser (tauscht zerschlagenes Fensterglas aus = verglast Fenster)
glazier (replaces broken window panes = glazes a window)
- **kominíka (vymete komín – vymést, spraví kouřící kamna, krb)**
Rauchfangkehrer (kehrt Kamin aus – auskehren, repariert rauchenden Ofen, Herd)
chimney sweep (sweeps the chimney – to sweep (up), repairs smoking stoves)
- **truhláře (vyrobí polici na zeď, opraví zásuvku v prádelníku)**
Tischler (erzeugt Regal für die Wand, repariert Schublade im Wäscheschrank)
cabinet maker (makes and fits shelves to the wall, repairs draws in chests of draws)
- **malíře a tapetáře (vymaluje, vytapetuje pokoj, natře dveře – natírat / natřít)**
Maler und Tapezierer (malt, austapeziert Zimmer, streicht Türen an – anstreichen)
painter and decorator (paints, papers the room, paints the doors – to paint)
- **čalouníka (potahuje / potáhne křesla, sedací soupravy čalounem)**
Tapezierer (überzieht Lehnstühle, Sitzgarnituren mit Möbelstoff)
upholsterer (upholsters armchairs and suites with upholstery)

Lekce 8: Už jsi četl dnešní noviny?

Text 1: Česká republika
novinové články

Text 2: České baroko na seznamu
památek UNESCO
Don Quijote z Antarktidy

INHALT

Sprechintentionen:

Durch die Beherrschung des Wortschatzes der grundlegenden gesellschaftlichen und politischen Themen die gewöhnlichen Nachrichten in den Zeitungen verstehen und auf diese Themen Gespräche führen. Aus dem Graph lesen. Den Umstand einer Handlung ausdrücken. Ausdrücken, daß sich, auch wenn der Umstand ungünstig ist, die Handlung verwirklicht. Ausdrücken, daß etwas geschehen ist, daß es zu etwas gekommen ist. Redewendungen mit den Verben „padat“, „psát“.

Aussprache: Konsonanten „S – Z“, Assimilation

Konversationsthema: Tisk, soudnictví a kriminalita, politický život, mezinárodní organizace, armáda (Presse, Gerichtswesen und Kriminalität, politisches Leben, internationale Organisationen, Armee)

CONTENTS

Language skills:

Understanding the customary news in the press by mastering the vocabulary of basic social and political topics, being able to conduct conversations on these topics. To read from a diagram. To express a circumstance pertaining to an action. To express that an action will take place despite unfavourable circumstances. To express that something has happened / occurred / taken place. Idioms with the verbs „padat“, „psát“.

Pronunciation: Consonants „S – Z“, assimilation

Conversation topic: Tisk, soudnictví a kriminalita, politický život, mezinárodní organizace, armáda (Press, judiciary and crime, political life, international organizations, army)

Grammatik:

- § 33 Konstruktionen „es kommt zur Änderung“
 - § 34 Relativpronomen „jenž“ (welcher)
 - § 35 Bildung der Adjektive aus Substantiven
 - § 36 Präpositionen mit Lokativ „o, po, při, v“
 - § 37 Verben mit Lokativ
- Bedeutungen der Präfixe „o-, pro-“
Wortfamilie: „psát“

Grammar:

- § 33 Verbal sentential constructions
 - § 34 Relative pronoun „jenž“ (who, which, that)
 - § 35 Formation of adjectives from nouns
 - § 36 Prepositions with the locative „o, po, při, v“
 - § 37 Verbs with the locative
- Meanings of the prefixes „o-, pro-“
Word family: „psát“

Rozvojová velká metropole všech a změna

Praha - Chycení toulaví psi čekají v indickém městě Bangalore na svůj osud v betonových kotcích o rozměrech 120 krát 60 centimetrů. Místní bezdomovci jsou na tom ještě hůře. Maliga Vezumuthouvi žije se svými pěti dětmi kousek od ohrazení pohodného, v příbytku stlučeném z vládních obřadních prostor. Tam hoďte dle

Mexico City - Mexická metropole Bombaj a Kalkata. Rozvojová metropole v Indii je v Kalkatě.

V červnu si v mexické Istanbulu sejde konference OSN věnovaná problémům velkoměst a teď se bude předvídat kolem přelidněných metropolí rozvoje-

vatel, neboť město žije v podmínkách, které ohrožují jejich zdraví, nebo dokonce život. Chybějící zde vodovody s nezávadnou vodou, chybějící hygienická zařízení, odpady se vrší vedle odpadků. O zdravotní péči či o přístup k pořádnému vzdělání si obyvatelé slumů mohou nechat jenom

v Mexico City zase způsobuje značný vzduch 12 500 úmrtí ročně.

Konference OSN, jak vyplývá z příspěvků novinářů, se chystá doporučit vládním, aby zlepšily plánování rozvoje měst, podporovaly stavbu domů, vodovodů a kanalizací a také investovaly do městské tro-

HOSPITÁLNÍ POKOJ V BOMBAYI

Prostředím pro nemocné. Hlavní problém jsou peníze, protože chybějící jak v kapsách příštivců, tak v městských pokladnicích. Když nejsou, nelze je ani efektivně nakládat. "Kupovat vodu od poulicních

bedna F
čtenář(ka) M (F)
čtvrť F (městská) (Gen -i)
dočasně – dočasný, -á, -é
dohoda F
domov M
doprovodit +Ak pf. – doprovázet impf.
dosud – dosavadní

hlasovat (pro, proti) impf.
hranice F
listovat impf. (list M)

mimo +Ak

ministerstvo N
ministr M, **ministryně** F
mír M
moc F (Gen -i)
nahradit +Ak +Instr pf. –
nahrazovat impf.

**náhradní
oběť F (Gen -i)
ocenit +Ak pf. – oceňovat impf.**

odpadky M pl.

Kiste
 Leser/in
 (Stadt)viertel
 provisorisch – vorübergehend
 Abkommen
 Heim; Heimat
 begleiten
 bisher – bisherig

stimmen (für, gegen)
Grenze
blättern (Blatt)

außer

Ministerium
Minister/in
Frieden
Macht
ersetzen

Ersatz-
Opfer
würdigen; bewerten,
abschätzen
Abfall

box, case
reader
ward, (urban) district, quarter
temporarily – temporary
agreement, understanding
home
to accompany
up to now, till the present
time – hitherto
to vote (for, against)
frontier, borderline; boundary
to turn over the pages, to leaf
thumb through (leaf)
except; beyond; out of,
outside; past

- ministry
- minister
- peace
- power
- to replace; to make up / to compensate (for)
- substitute; reserve, spare
- sacrifice; victim
- to appreciate; to appraise, to assess
- rubbish, garbage

omezit +Ak pf. – omezovat impf.

oslovovat +Ak impf. – **oslovit** pf.
osvobodit +Ak pf. – **osvobožovat** impf.
otiskovat +Ak impf. – **otisknout** pf.
písemný, -á, -é
počet M
podstata F – **v podstatě**

pokud

poslanec M, poslankyně F
pouze = jen, jenom
požadovat +Ak (od +Gen,
na +Lok) impf. –

**požádat +Ak (o +Ak pf.
pravidelný, -á, -é
právní (právo N)
právník M, právnička F
projev M**

proniknout někam pf. – **pronikat** impf.
průzkum M
 (zkoumat / prozkoumat +Ak)
předseda M, **předsedkyně** F
představení N

přímý, -á, -é
rozdíl M – na rozdíl od +Gen

rozhlas M
samostatný, -á, -é
sdělovací prostředky M pl.
sdělovat +Dat +Ak impf. – sdělit pf

schválit +Ak pf. – schvalovat impf.
sněmovna F

soud M – soudce M, soudkyně F
svoloba F
tisk M – tiskový, -á, -é
účinný, -á, -é
ukrást +Ak, ukradnu pf. –
krást, kradu impf.
krádež F

begrenzen

ansprechen
 of. befreien
 abdrucken
 schriftlich
 Zahl
 Wesen, Substanz –
 im wesentlichen
 soweit, solange

Abgeordnete/r
nur
verlangen (etw. von j-m)

bitten (j-n um etw.)
regelmäßig
Rechts-, rechtlich (Recht)
Jurist/in
Rede, Kundgebung,
Äußerung
f. durchdringen
Untersuchung
(untersuchen / erforschen)
Vorsitzende/r
Vorstellung

direkt
Unterschied – im
Unterschied von
Rundfunk
selbständig
Medien
mitteilen

billigen
Kammer, Parlament

Gericht – Richter/in
Freiheit
Presse – Presse-
wirksam, tatkräftig
stehlen

Diebstahl

L8A

to limit, to confine,
to reduce
to address (a p.)
to liberate, to free
to print, to publish
written, in writing
number
substance, essence –
in essence
as far as, as long as,
provided (that)
deputy, M.P.
only, merely
to demand, to require (s. th.
from s. o.)
to ask (for)
regular; periodic
legal (law)
lawyer
speech, address;
manifestation (of)
to penetrate
inquiry, investigation
en) (to explore)
chairman, chairwoman
performance; introduction
(of s. o. to s. o. else)
direct; through (e.g. train)
difference – in distinction
from, unlike
radio
independent; separate
(mass) media
to inform, to communicate
(to s. o.)
to approve; to pass (e.g. a bill)
House (e.g.
House of Commons,
House of Representatives),
chamber of deputies
court (of law) – judge
freedom, liberty
press
effective
to steal

theft

upravovat +Ak impf. – **upravit** pf.

ústava F – **ústavní**

uvítat +Ak pf. – **vítat** impf.

v čele s +Instr

válka F – **válečný**, -á, -é

věda F – **vědecký**, -á, -é

velvyslanec M, **velvyslankyně** F

velvyslanectví N

vláda F – **vládní**

volby F pl. – **volební**

výbor M

vyhlásit +Ak pf. – **vyhlašovat** impf.

vymezit +Ak pf. – **vymezovat** impf.

zákon M

zdržet se +Gen (hlasování) pf.

zmizet pf. – **mizet** impf.

zřízení státní N (**zřizovat** / **zřídít** +Ak) Staatsverfassung (errichten, gründen)

regulieren, herrichten,
zubereiten

Verfassung – konstitutionnell
begrüßen
an der Spitze mit . . .

Krieg – Kriegs-

Wissenschaft – wissenschaftlich

Botschafter/in

Botschaft

Regierung – Regierungs-

Wahlen – Wahl-

Komitee

verlaublichen, verkündigen

abgrenzen

Gesetz

sich (der Stimme) enthalten

verschwinden

Staatsverfassung (errichten,
gründen)

to regulate; to arrange;

to adjust, to adapt

constitution – constitutional

to welcome, to greet

headed by, with (s. o.)

at the head

war

science – scientific

ambassador, ambadress

embassy

government – government(al)

elections – election, electoral

committee

to declare, to proclaim

to demarcate, to delimitate,

to define

law, act (of parliament)

to abstain (from voting)

to disappear

régime (to establish, to set up,
to found)

Gr

§ 33 SLOVESNĚ JMENNÉ VAZBY

Př.: **Ekonomika se rozvíjí.** = **Dochází k rozvoji ekonomiky.**

Nastává rozvoj ekonomiky.

Die Ökonomie entwickelt sich. = Es kommt zur Entwicklung der Ökonomie.

Es tritt die Entwicklung der Ökonomie ein.

The economy develops. = Economic development is taking place.

Economic development is setting in.

DOCHÁZET / DOJÍT k něčemu:

dochází / došlo k rozvoji = rozvíjí se,
rozvinul se

dochází / došlo ke změně = mění se,
změnil se

dochází / dojde ke vzniku = vzniká,
vznikne

dochází / dojde k rozpadu = rozpadá se,
rozpadne se

kommen (zu etw.)

es kommt / kam

zur Entwicklung

es kommt / kam

zur Änderung

es kommt / es kommt

zum Entstehen

es kommt / es kommt

zum Zerfall

to occur, to happen,

to take place

the development takes /

took place

a change takes /

took place

(s. th.) comes /

will come into being

a disintegration takes /

will take place

NASTÁVAT / NASTAT

nastává / nastane pokles = klesá, klesne

nastává / nastane uvolnění = uvolňuje se,
uvolní se

nastává / nastalo zlepšení = zlepšuje se,
zlepšil se

nastává / nastalo oživení = oživuje se,
oživil se

VĚST k něčemu:

vede ke zhoršení = zhoršuje

povede k deformaci = bude deformovat

vedl k uvolnění = uvolnil

PROVÁDĚT / PROVÉST něco:

provádí / provedl kontrolu = kontroluje,
zkontroloval

provádí / provede průzkum = zkoumá,
prozkoumá

provádí / provede modernizaci =
modernizuje, zmodernizuje

provádějí / provedli opravu =
opravují, opravili

MÍT něco:

má vliv = ovlivňuje

má obsah = obsahuje

KONAT, VYKONÁVAT pohyb =

pohybovat se

PROCHÁZET / PROJÍT vývojem =

vyvíjet se / vyvinout se

PODLÉHAT / PODLEHNOUT změně =

měnit se / změnit se

PODÁVAT / PODAT důkaz =

dokazovat / dokázat (dokázu)

SPĚT (spěje) / DOSPĚT ke konci =

končit / skončit

eintreten,
anfangen

Senkung eintr.

Entspannung,
Lockerung eintr.

Verbesserung
eintr.

Belebung eintr.

zu etw. führen

zur Verschlechterung

zur Deformation

zur Lockerung

etw. durchführen

Kontrolle durchf.

Untersuchung
durchf.

Modernisierung
durchf.

Reparatur durchf.

etw. haben

Einfluß hat

Inhalt hat

Bewegung machen,
sich bewegen

Entwicklung
durchmachen

sich entwickeln

der Änderung
unterliegen,

erliegen

sich ändern

Beweis geben

beweisen

dem Ende ent-
gegengehen /

zum Ende

gelangen, enden

to set in, to start

A decrease / fall is setting in /
will set in.

An easing / relaxation

is beginning / will begin.

An improvement is setting in /
has set in.

A revival is setting in /
has set in.

to lead to s. th.

to a deterioration, a worsening

to a deformation, a distortion

to a relaxation, an easing

to carry out, to perform s. th.

he is carrying out / has carried
out a check(-up)

he is carrying out / will carry out
an exploration

he is carrying out / will carry out
a modernization

they are making /
have made a repair

to have s. th.

he has an influence = influences

it has the content(s) / the volume

= contains, comprises

to perform a movement
to move

to undergo an evolution
to develop

to be subject to change
to change

to give a proof

to prove

to head for / to reach the end

to end

L8A

Cv

□ 1. Doplnujte věty:

Vzor: **Dochází k rozvoji ekonomiky.** (+Gen) – _____ se rozvíjí.
Ekonomika **se rozvíjí.**

- Sociologové **provedli průzkum** trhu práce. – Sociologové **prozkoumali** _____.
- Nastal úbytek** pracovních míst ve stavebnictví. – **Ubylo (ubývá)** _____.
- Nastal pokles** denních teplot. – _____ **poklesly.**
- Projev **spěje ke konci.** – _____ **končí.**
- Nastává oživení** průmyslu. – _____ **se oživuje.**
- Nedošlo k zlepšení** jeho zdravotního stavu. – _____ **se ne-zlepšil.**
- Tento materiál snadno **podléhá změnám.** – _____ **se snadno mění.**
- Provedli kontrolu** kvality výrobků. – **Zkontrolovali** _____.
- Došlo k zvýšení** produktivity práce. – _____ **se zvýšila.**
- To **povede k zhoršení** mezinárodní situace. – To **zhorší** _____.
- V našich obchodních vztazích **došlo k pozitivním změnám.** – _____ **se pozitivně změnily.**
- Dochází k prohlubování** rozdílů mezi oběma státy. – **Prohlubují se** _____.

Gr

§ 34 RELATIVNÍ ZÁJMENO „JENŽ, JEŽ“ (= který, -á, -é)

Př.: Ministr, **jenž** odcestoval na třídní návštěvu ...
= ministr, který

Obchodní cesta, **během níž** podepsali smlouvu
= cesta, během které

Cizinci, **s nimiž** jsme se seznámili
= cizinci, se kterými

M **JENŽ** – používá se hlavně v odborném jazyce
F + N **JEŽ** (man verwendet es hauptsächlich in der Fachsprache)
(used mainly in professional language)

Deklinace: jako zájmena 3. osoby „on, ona, ono“ + ž
ke kterému = **k němuž** (M on: k němu + ž)
se kterou = **s níž** (F ona: s ní + ž)

L8A

Sg.	M	N	F
Nom	jenž	jež	jež
Gen	jehož		jíž
Dat	jemuž		jíž
Ak	jehož, jež (Mž) jež (Mn)	jež	jíž
Lok	o němž		o níž
Instr	jímž		jíž

Pl.	Mž	Mn + N + F
	(již)	jež
	jichž	
	jímž	
	jež	
	o nichž	
	jimiž	

!! Po prepozici: **j > n**

Ak: muž, jehož vidím – **na něhož** se dívám
žena, již vidím – **na níž** se dívám

Cv

□ 2. a) Zájmeno „jenž“ nahradte zájmenem „který“:

vlak, **jímž** pojedeme – úspěch, **jehož** jsme dosáhli – židle, **na níž** jsem položil tašku – hosté, **jichž** si nikdo nevšímá – rodiče, **jímž** děkujeme – sekretářka, **s níž** jsem spokojený – auto, **jež** jsem koupil na leasing – sbírka mincí, **nad níž** tráví mnoho času – problém, **jenž** nyní řešíme – obchodní partneři, **jež** jsme doprovodili – reklama, **jež** byla omezena – reklama, **již** zákon omezuje – zákon, **jenž** byl schválen – časopis, **v němž** listuju – televize, **do níž** zpráva pronikla – ministr, **s nímž** cestují přední podnikatelé

b) Zájmeno „který“ nahradte zájmenem „jenž“:

Jablonec nad Nisou je město v severních Čechách, **ve kterém** zahájila výrobu mincí první česká novodobá mincovna. (Poslední mince se razily v Čechách v Praze roku 1857.) Akciová společnost Bižuterie zvítězila v konkursu, **do kterého** se přihlásilo 30 uchazečů. Z 30 podniků, **ze kterých** vybírala vítěze Česká národní banka, byla Bižuterie jediná tuzemská firma a také jediná firma, **která** nepožadovala finanční podporu. V provozu, **který** byl vybudován během tří měsíců za padesát milionů korun, se vyrábějí zatím deseti, dvaceti a padesáti-haléřové mince, počítá se i s korunami, **které** se zatím razí v Kanadě a v Hamburku. Zaměstnanci jablonecké mincovny mají zvláštní příplatky, **o které** by však přišli, kdyby nějaké mince chyběly.

razit +Ak (prägen) (to coin), **mincovna** F (Münzamt) (mint)

§ 35 **TVOŘENÍ ADJEKTIV ZE SUBSTANTIV**

(Bildung der Adjektive aus Substantiven) (Creation of adjectives from nouns)

a) Posesivní adjektiva (viz § 13, str. 130–132):– Tvoří se sufixy **ze jmen osob** (Karlův most, **matčino** auto): **-ův, -ova, -ovo** (z M)
-in, -ina, -ino (z F)– Tvoří se sufixy „-í, -cí“ **ze jmen zvířat**:

drůbeží (drůbež),	kuřecí (kuře),	hovězí , telecí (tele),	psí (pes),	kočičí (kočka),	lví (lev)
Geflügel-	Hühner-	Rind-	Kalb-	Hund-	Katzen-
poultry	chicken	beef	(of) veal	dog('s), canine	cat('s), feline
					lion's

b) Adjektiva označují příslušnost k druhu, místu nebo zaměstnání:(Adj. bezeichnen Angehörigkeit zur Sorte, zum Platz oder zum Beruf)
(The adjectives denote the appurtenance to a type, a place or a profession)**-ský:** **mužský, ženský, pánský, dámský, dětský, lékařský, ministerský, český, sklářský, papírenský (průmysl)**
(Glas-, Papierindustrie) (glass, paper industry)**-cký:** **chlapecký** (chlapec), **dělnický** (dělník), **africký** (Afrika), **vědecký** (vědec)
(Knaben-) (boys'; boyish) (Arbeiter-) (workman's / workers') (wissenschaftlich) (scientific)
! ALE: **dívčí** (dívka) (Mädchen) (girl's/girls')**c) Adjektiva označují vlastnost:** (Adj. bezeichnen Eigenschaft) (The adjectives denote a property)**-ný:** **srdečný, silný, pilný, pyšný, nákladný, pokojný, slaný, nadaný**
herzlich stark fleißig stolz kostspielig friedlich gesalzen begabt
hearty strong diligent proud costly peaceful salty gifted**d) Vztahy místní, časové, účelové:**

(Platz-, Zeit-, Zweckbeziehungen) (place, time, purpose relationships)

-ní: **lesní, říční** (řeka), **námořní, pondělní, čtvrteční, zimní, jarní,**
Wald- Fluß- Marine- Montags- Donnerstags- Winter Frühlings-
forest river maritime Monday Thursday winter spring, vernal**pouliční** (ulice), **silniční** (silnice), **firemní** (firma), **televizní** (televize), **vládní** (vláda)
Straßen- Straßen- Firmen- TV- Regierungs-
street (e.g. clock) road (e.g. traffic) firm (e.g. name) T.V. (e.g. transmitter) government(al)!! **srdeční** nemoc x **srdečný** pozdrav (Herzkrankheit x herzlicher Gruß)
(heart disease x cordial greeting)**-ský:** **horský** (hory), **pražský** (Praha), **plzeňský** (Plzeň), **karlovarský** (Karlovy Vary)**-ový:** **pokojevý** (pokoj), **lednový** (leden), **rozhlasový** (rozhlas),
Zimmer- Jänner- Radio-
room (e.g. temperature) January (e.g. temperature) broadcasting (e.g. corporation)**filmový** (film), **novinový** (noviny), **tiskový** (tisk), **podnikový** (podnik)
Film- Zeitungs- Presse- Betriebs-
film (e.g. actor) newspaper (e.g. item) press (e.g. conference) works, factory (e.g. council)**e) Adjektiva označují látku nebo původ:**

(Adj. bezeichnen Stoff oder Herkunft) (the adjectives denote a material or an origin)

-ový: **kovový** (kov), **ocelový** (ocel), **mramorový** (mramor), **papírový** (papír)
Metall- Stahl- Marmor- Papier-
metal (e.g. industry) steel (e.g. pen) marble (e.g. floor) paper (e.g. money)**tabákový** (tabák), **zeleninový** (zelenina), **květinový** (květina)
Tabak- Gemüse- Blumen-
tobacco (e.g. industry) vegetable (e.g. soup) flower (e.g. basket)**-ný:** **železný** (železo), **kamenný** (kámen), **dřevěný** (dřevo), **skleněný** (sklo),
Eisen- Stein- Holz- Glas-
iron (e.g. will) stone (e.g. age) wooden glass (e.g. bottle)**ovocný** (ovoce), **vaječný** (vejce), **rostlinný** (rostlina), **světelný** (světlo),
Obst-; fruit (e.g. juice) Eier-; egg (e.g. shell) Pflanzen-; vegetable (e.g. oil) Licht-; light (e.g. year)**větrný** (vítr), **vesmírný** (vesmír), **plynný** (plyn)
Wind-; windy (e.g. weather) kosmisch; cosmic Gas-; gas (e.g. lamp)**f) Adjektiva označují podobu, vlastnost podle nápadného znaku:**(Adj. bezeichnen Ähnlichkeit, Eigenschaft nach auffallendem Merkmal)
(The adjectives denote appearance, a property according to a conspicuous feature)**-ovitý:** **kruhovitý** (kruh), **elipsovité** (elipsa), **heslovitý** (heslo), **kopcovitý** (kopec)
Ring-; circular elliptisch; elliptical schlagwortartig; succinct hügelig; hilly**-atý:** **vousatý** (vousy), **kulatý** (koule), **hranatý** (hrana), **jedovatý** (jed)
bärtig; bearded rund; round (e.g. table) kantig; angular (e.g. youth) giftig; poisonous**-natý:** **skalnatý** (skála), **hornatý** (hora), **vodnatý** (voda), **rovinatý** (rovina)
felsig; rocky bergig; mountainous wasserreich; watery flach; flat (e.g. country)**-itý:** **kamenitý** (kámen), **písčitý** (písek), **zákonitý** (zákon), také: **blátivý** (bláto)
steinig; stony sandig; sandy gesetzmäßig; lawful matschig; muddy**-ový:** **růžový** (růže), **čtvercový** (čtverec), **duhový** (duha)
rosig; rosy quadratisch; square Regenbogen-; rainbow (e.g. colours)

3. a) Vyberte správné adjektivum:

- srdeční – srdečný: Vyřídte mu ode mne _____ pozdrav!
nákladní – nákladný: Zboží přivážela _____ auta.
nervový – nervózní: Jsem z té zkoušky celý _____.
pokojový – pokojný: Ta květina potřebuje _____ teplotu.
skleněný – sklářský: Čechy jsou známé svým _____ průmyslem.
kamenný – kamenitý: Ty talíře jsou _____, nebo porcelánové?
manželův – manželský: Původní název Karlova mostu je _____ most.
vlasový – vlasatý: Nahoru vede špatná _____ cesta.
Doporučila jsem jim, aby navštívili _____ po-
radnu.
Musím dát do čistírny _____ oblek.
Můžeme vám nabídnout několik druhů _____
regeneračních přípravků.

b) Adjektivum nahradte synonymem nebo vysvětlete jeho význam:

1. Má kaštanové vlasy. 2. Vede nákladný způsob života. 3. Byla to pokojná demonstrace. 4. Má kamenné srdce. 5. Prezident má státnické povinnosti. 6. Dal mi cenné rady. 7. To čekání je nekonečné! 8. Bydlí někde tam v těch řadových rodinných domcích. 9. Je to řadový pracovník. 10. Byla to pro mne bolestná zkušenost. 11. Je to bezcharakterní člověk. 12. Je tam pohádková krajina! 13. Nouzový východ

GRAMATICKÉ POZNÁMKY:

- 1) i když = ačkoli(v) = ač = přestože = třebaže auch wenn, obzwar, obwohl
even though, although, in spite of the fact that
- 2) dvojice, trojice, čtveřice, pětice, šestice Paar, Dreierheit – Dreiergruppe, Vierzahl
= skupina 2, 3, 4, 5, 6 osob pair, trio, group of four / five / six
- 3) Další tvoření substantiv ze sloves:
doprovázet / doprovodit
– doprovod	begleiten – Begleitung	to accompany – accompaniment
navrhovat / navrhnout – návrh	vorschlagen – Vorschlag	to propose – proposal
novelizovat / – – novela (zákona)	novellieren – Novelle	to amend – amendment
probíhat / proběhnout – průběh	durchlaufen – Durchlauf	to take place – course
(e.g. of events)

rozhlašovat / rozhlásit – rozhlas	kundmachen – Rundfunk	to proclaim, to broadcast (e.g. information) – radio
stavět / vystavět – výstavba	bauen – Aufbau	to build – construction
vznikat / vzniknout – vznik	entstehen – Entstehung	to arise (from), to originate (from / in), to come into being – emergence (of something new)
vzpomínat / vzpomenout (si) – vzpomínka	sich erinnern – Erinnerung	to call to memory, to remember, to recall – remembrance, memory (e.g. of childhood)
zakazovat / zakázat – zákaz	verbieten – Verbot	to forbid, to prohibit – prohibition, ban
zkoumat / prozkoumat – průzkum	forschen / durchforschen – Untersuchung	to inquire (into), to examine, to explore – exploration
zkoumat / vyzkoumat – výzkum	forschen / erforschen – Forschung	to inquire (into), to do research / to find out – research

4) Verbální adjektivum z préterita: „-lý“ (jen z některých sloves)

minulý rok (rok minul + „-ý“)	voriges Jahr	last year
uplynulé období (období uplynulo)	vergangene Periode	past, finished period
zbylé peníze (peníze zbyly)	übriges Geld	remaining money
zapadlé slunce (slunce zapadlo)	untergegangene Sonne	Sun which has set
rozpadlé manželství (manželství se rozpadlo)	zerfallene Ehe	dissolved marriage
prošlá záruční lhůta (lhůta prošla)	abgelaufene Garantiefrist	expired guarantee
zralé ovoce (ovoce dozrálo)	reifes Obst	ripe fruit(s)
zemřelý otec (otec zemřel)	verstorbener Vater	late father
(ne)zletilá mládež	(un)mündige Jugend	(minor) / adult youth

5) Tvoření adjektiv z cizích slov:

často se tvoří sufixem „-ní“:		
diskuse – diskusní příspěvek	Diskussionsbeitrag	contribution to the discussion
inzerát – inzertní rubrika	Insertrubrik	advertisement columns
koalice – koaliční partneři	Koalitionspartner	coalition partners
kultura – kulturní dědictví	Kulturerbe	cultural heritage
neformální rozhovor	unformales Gespräch	informal conversation
oficiální návštěva	offizieller Besuch	official visit
opera, balet – operní, baletní představení	Opern-, Balletvorstellung	opera, ballet performance
operace – operační tým	Operationsteam	operating team
parlament – parlamentní prázdniny	Parlamentsferien	parliamentary holidays
regulace – regulační opatření	Regulationsmaßnahmen	regulative measures
rekord – rekordní vedra	Rekordhitzen	record heat
senzace – senzační zpráva	sensationelle Nachricht	sensational news

sufix „-ový“:

komora – dvoukomorový parlament
mír – mírová operace
model – modelové šaty
počítač – počítačový pirát
smog – smogová mlha

Zweikammerparlament
Friedensoperation
Modellkleid
Computerpirat
Smognebel

two-chamber parliament
peace operation
model clothes
computer pirate, hacker
smog (literally „smog fog“)

sufix „-cký“:

ekologie – ekologické hnutí
fotografie – fotografický ateliér
publicistika – publicistický pořad
statistika – statistický údaj

ökologische Bewegung
Fotoatelier
publizistisches Programm
statistische Angabe

ecological movement
photographic studio
public information programme
statistical data

6) Významy prefixu „O-“:

a) „OB-“ – směr kolem dokola:
Obešli jsme náměstí.

Novináři obklopili hosta.

b) změna k horšímu, vzniklá
užíváním:

Koupili jsme ojeté auto. (ojet)

Ta kniha je už celá
opotřebovaná. (opotřebovat)

také: nepříznivý vliv na
výsledek děje –
opít se, oběsit se

c) změna stavu – u sloves
z adjektiv:

onemocnět, obveselit,
oněmět, obcerstvit,
obnovit, objasnit,
obohatit

d) kopírovat, napodobit něco:
okopírovat, ofotografovat,
obkreslit, obtisknout

Richtung herum:
Wir sind um den Platz
herumgegangen.

Die Journalisten umstellten
den Gast.

Änderung zum Schlechteren,
die durch Benützen
entsteht:

Wir kauften ein abgenutztes
Auto.

Das Buch ist schon ganz
abgenutzt.

auch: ungünstiger Einfluß auf
den Ausgang der Handlung
sich betrinken, sich aufhängen

Zustandsänderung – bei
Verben die aus Adj.
entstanden sind:

erkranken, belustigen,
verstummen, erfrischen,
erneuern, erläutern,
bereichern

etw. kopieren, nachmachen:
kopieren, (ab)fotografieren,
ab-, nachzeichnen, abdrucken

direction round and round:
We have gone round the
square.

The journalists surrounded
the guest.

change for the worse
caused by use of s. th.:

We bought a second-hand /
used car.

The book is already all
worn-out.

also: unfavourable influence
on the outcome of an action
to get drunk, to hang oneself

change of a condition –
with verbs formed from
adjectives:

to fall ill, to cheer up, to
become dumb, to refresh,
to renew, to clear up,
to enrich

to copy, to imitate s. th.:
to copy, to photograph,
to copy (out / down), to
transfer / to copy

7. Významy prefixu „PRO-“:

a) směr skrz něco, přes něco:

Vlak projel tunelem.

Zpráva pronikla do rozhlasu.

b) provádět něco důkladně,
intenzivně, ve velké míře:

Dobře si promyslete odpověď.

Prohledal jsem celý byt, ale
nenašel jsem to.

Procestoval celou Evropu.

c) provádět něco ve velké míře,
případně ve spojení se
ztrátou, neúspěchem:

Ve finále Češi prohráli.

Protelefonoval jsem spoustu
peněz.

d) u sloves mluvení sdělit něco
veřejnosti,

také: nějaké tajemství se
dostane na veřejnost:

Prezident promluvil na
shromáždění.

Ministr pronesl několik slov.

Prohlásil, že

Prořekl se, že o tom věděl.

e) u pf. sloves pohybu se „se“ –
spokojenost s dějem:

Hezky jsme se prošli (projeli,
proběhli).

Richtung durch etw.,
über etw.:

Der Zug ist durch den Tunnel
(durch)gefahren.

Die Nachricht ist in den
Rundfunk durchgedrungen.

etw. gründlich, intensiv, in
großem Maße durchführen:

Überlegen Sie sich gut die
Antwort.

Ich habe die ganze Wohnung
durchgesucht, aber habe
das nicht gefunden.

Er hat ganz Europa
durchgereist.

etw. in großem Maße
durchführen, bzw. in
Verbindung mit einem
Verlust oder Mißerfolg:

Im Finale haben die Tschechen
verspielt.

Ich habe eine Menge Geld für
das Telefon ausgegeben.

bei Verben des „Sprechens“ der
Öffentlichkeit etw. mitteilen,
auch: ein Geheimnis kommt
in die Öffentlichkeit:

Der Präsident sprach zur
Versammlung.

Der Minister sagte einige
Worte.

Er erklärte, daß

Er hat sich verplaudert, daß
er davon gewußt hatte.

bei der pf. Verben der
Bewegung mit „se“ –
Zufriedenheit mit der
Handlung:

Wir sind schön spazieren-
gegangen (spazieren-
gefahren). (Wir haben uns
schön ausgelaufen.)

direction through s. th.,
over / accross s. th.:

The train passed through
the tunnel.

The news made it onto
the radio.

to perform / to carry out s. th.
thoroughly, intensively,
to a great extent:

Think over your answer well.

I have searched the whole
flat but I didn't find it.

He has travelled through
the whole of Europe.

to perform / to carry out s. th.
to a great extent, possibly
leading to a loss, a failure:

The Czechs lost in the
finals.

I have spent a lot of money
telephoning.

with the verbs which express
speaking to communicate
s. th. to the public,
also: the leaking of secrets:

The president spoke at
the gathering.

The minister uttered a few
words.

He declared that...

He admitted (let it be known)
that he had known about it.

with perfective verbs
of motion with „se“ –
satisfaction with the
action:

We have had a good walk
(ride, jog).

L8A

LEXIKÁLNÍ POZNÁMKY:

1) Při četbě novin se setkáte s méně frekventovanými synonymy, charakteristickými pro psaný text:

zahajovat / zahájit rozhovory = začínat / začít rozhovory	die Gespräche eröffnen	to open talks
chystat nový zákon (impf.) = připravovat zákon	ein neues Gesetz vorbereiten	to prepare a new law
hodlá (impf.) podniknout (pf.) zahraniční cestu = plánuje jet na zahraniční cestu	er hat vor eine Auslandsreise zu unternehmen	he intends to make a journey abroad
činit / učinit rozhodnutí = dělat / udělat rozhodnutí, rozhodnout	eine Entscheidung treffen	to make a decision
domnívat se (impf.) = myslet si uvádět / uvést (веду, uvedl jsem) = sdělovat / sdělit = říkat / říct	meinen, denken, vermuten anführen, mitteilen, sagen	to believe, to presume to mention, to state, to communicate
nalézt něco, naleznu (pf.) = najít něco nabádat ke kouření (impf.) = pobízet ke kouření	finden zum Rauchen anstiften	to find to incite to smoke
povolovat / povolit něco = dovolit něco	etw. bewilligen, genehmigen	to permit, to allow s. th.
již = už, zde, tu = tady, nyní = teď zřejmě, pravděpodobně, přibližně, zhruba = asi téměř = skoro, stále = pořád	schon, hier, jetzt anscheinend, wahrscheinlich; ungefähr, etwa fast, ständig	already, here, now apparently, probably; approximately, roughly almost, nearly; still; all the time
především, zejména = hlavně	vor allem, insbesondere, hauptsächlich	above all, especially, in the main
mnoho = hodně, mnohdy = často	viel, oft	much, a lot of; many times, often
pouze, pouhý (1 km) = jen (1 km)	nur, bloß	only, merely; mere; only, merely
poté, nato = potom	danach, nachher	then, afterwards, thereafter

2) Prefix „PRA-“ u substantiv a adjektiv:

znamená velmi dávný, původní –	bedeutet etw. sehr altes, ursprüngliches	means very old, original
pravěk, pračlověk, prahory, pradávný	Uralter, Urmensch, Urgebirge, längst vergangen	primeval ages, primeval man, primary rock(s), ancient
u příbuzenských vztahů o generaci předcházející nebo následující –	bei den Verwandtschafts- beziehungen um eine Generation vorhergehend oder nachfolgend	with family relationships preceding by or succeeding after one generation
prarodiče, pravnuke, prateta	Ureltern, Urenkel, Urtante	grandparents, great- grandson, great aunt

3) a) **padat / padnout:**

Všechno mi **padá** z ruky.

Všechno tady na mě **padá**.
(= je mi úzko)

Padá sníh. **Padají** kroupy.

Vláda **padla**.

Padl ve válce.

Volba **padla** na tebe.

Šaty ti **padnou** jako ulité.

Všechno čas **padl** na úklid.

Příslaví:

Jablko **nepadá** daleko od
stromu.

Kdo jinému jámu kopá, sám
do ní **padá**.

Padla kosa na kámen.

Škoda každé rány, která
padne vedle.

b) **zapadat / zapadnout:**

Slunce **zapadlo**.

Zapadli jsme do sněhu.

Kniha **zapadla** za skříň.

c) **rozpadat se / rozpadnout se:**

Říše **se rozpadla**.

Chalupa **se rozpadá**.

4) **smlouva F:**

smlouvu

sjednat, uzavřít, podepsat
plnit, dodržovat, prodloužit
porušovat, zrušit, vypovědět

mít s někým smlouvu

Platnost smlouvy **skončila**.

Alles fällt mir aus der Hand.

Alles bedrückt mich hier.
(mir ist bange)

Es schneit. Es hagelt.

Die Regierung ist gefallen.

Er ist im Krieg gefallen.

Die Wahl fiel auf dich.

Das Kleid sitzt dir wie
angegossen.

Die ganze Zeit fiel aufs Räumen.

Der Apfel fällt nicht weit
vom Stamm.

Wer anderen eine Grube gräbt,
fällt selbst hinein.

Er (sie) hat auf Granit gebissen.

Schade um jeden Schlag, der
daneben geht.

Die Sonne ist untergegangen.
Wir sanken in den Schnee ein.
Das Buch fiel hinter den
Schränk.

Das Reich zerfiel.
Die Hütte zerfällt.

Vertrag
vereinbaren, abschließen,
unterschreiben
erfüllen, einhalten, verlängern
brechen, aufheben, kündigen

mit j-m Vertrag haben

Gültigkeit des Vertrages ist
abgelaufen

Everything is
slipping from my hand.
Everything is coming down on
top of me. (=I feel anxious)
It is snowing. It is hailing.
The government has fallen.
He fell in the war.
The choice fell upon you.
The clothes fit you like
a glove.
The whole time was spent
cleaning up.

Like tree like fruit.
He that mischief hatches
mischief catches.
Diamond cuts diamond.
Spare the rod and spoil
the child.

The sun has set.
We sank into the snow.
The book fell behind
the wardrobe.

The Empire broke up.
The cottage is falling into
disrepair.

treaty; contract
to negotiate, to conclude,
to sign
to fulfil, to observe, to prolong
to violate, to annul,
to denounce
to have a treaty / contract with
somebody
The validity of the treaty
has expired.

TISK
O čem píšou dnešní noviny? Přeložte! (Pomůže vám lexikum od str. 324)

Od dubna bude dražší poštovné a telefon

Rakousko bude trestat příliš rychlou jízdu

Favorité na mistrovství Evropy zklamali

ŠKODA SE JIŽ CHYSTÁ NA VÝROBU VELKÉHO MODELU

U soutěži Grafika roku bylo oceněno 5 prací

Remíza otevřela Švédské hokejové hry

Bizoni se stěhují na Šumavu

Tramvaje se na Václavské náměstí nevrátí

Hotel v rukou podvodníků

Podle ekologů je freonový zákon neúčinný

Začátek podzimní fotbalové ligy netradičně v červenci

DÁNSKÁ KRÁLOVNA SI PROHLÉDLA ČESKÝ KRUMLOV

Francie je i nadále pod vodou

Zemětřesení v Kolumbii

Sněmovnu zřejmě nyní čekají bouřlivé diskuse (bouřlivý – stürmig; stormy)

Z garáže zmizely bedny šampaňského

Odsouzen na sedm let za vraždu manželky

Ministerstvo jedná o prodeji Komorního divadla

Rada bezpečnosti zahajuje novou mírovou operaci v Angole

Velryba opět získala svobodu

Padly dva světové rekordy běžců v hale

V severních Čechách udeřil smog (udeřit – eintreten, schlagen; to strike)

Cv

L8A

□ 4. a) Ve které rubrice najdete články, jejichž titulky jste si právě přečetli?
Zprávy z domova – Zprávy ze zahraničí – Kultura – Sport – Kriminalita

b) Zkuste definovat, kdo nebo co je:

zpráva – článek – komentář – reportáž – fejeton – inzerát – reklama – novinář –
reportér – sportovní komentátor – karikaturista – zpravodaj (dávat zprávy) –
tisková agentura – publicistika – deník – týdeník – čtrnáctideník

□ 5. a) Spojte výrazy, které se k sobě hodí, a říkejte s nimi krátké věty.:

poskytnout

přinést

předplatit si

listovat

začít číst noviny

noviny otiskují

být pravidelným čtenářem

noviny

rozhovor

prezidentův projev

senzační zprávu

v časopise

od sportovní stránky

ekonomických komentářů

b) O čem píšou dnešní noviny?

Vzor:

Ukradeny Picassovy obrazy

Píšou o Picassových obrazech.

Píšou o krádeži Picassových obrazů.

Píšou o tom, že byly ukradeny Picassovy obrazy.

KRÁLOVNA NAVŠTÍVILA STÁTNÍ OPERU

Konec největšího počítačového piráta

Zvolena Miss České republiky

Z čeho financovat volební kampaň?

Zemědělci pod sprchou

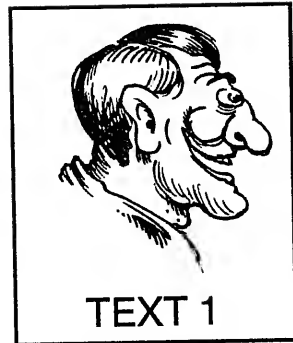
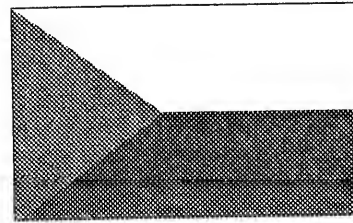
Picassova medaile českému filmu Bílá nemoc z roku 1933

Rozdány ceny novinářské fotografické soutěže World Press Photo

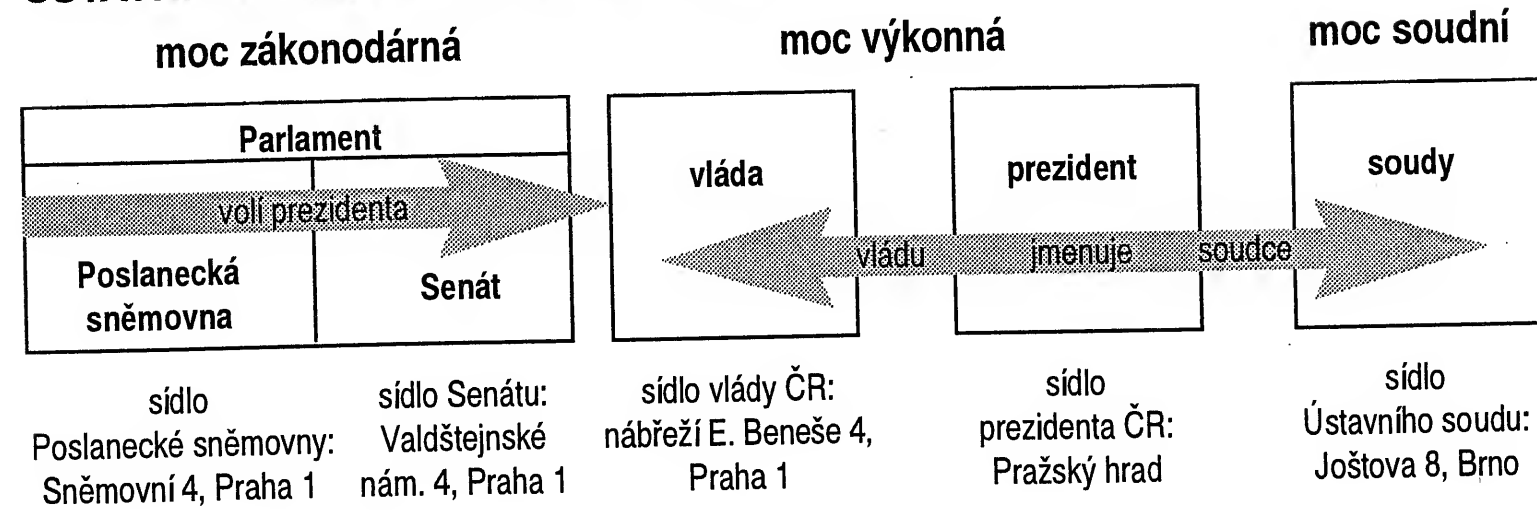
≡ Zahájena mezinárodní výstava Volný čas a dovolená ≡

ČESKÁ REPUBLIKA

Vznik: 1. ledna 1993
Rozloha: 78 864 km²
Počet obyvatel: 10 321 344 (1995)
Hlavní město: Praha (1 214 000 obyvatel)
Úřední jazyk: čeština
Měna: česká koruna (1 Kč = 100 haléřů)
Státní zřízení: parlamentní republika, hlava státu – prezident
Nejvyšší orgán státní moci: dvoukomorový Parlament
(Poslanecká sněmovna + Senát)
Nejvyšší výkonný orgán státní moci: vláda v čele s předsedou vlády

ÚSTAVNÍ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY

Budeme mít dvanáct svátků?

Praha, 23. 1. – Skupina koaličních poslanců předložila Poslanecké sněmovně návrh zákona o státních svátcích, svátcích a památných dnech. Poslanci navrhuji, aby se nově stal státním svátkem 1. leden – den vzniku samostatné České re-

publiky (v roce 1993) a 28. září – den české státnosti, vzpomínka na knížete Václava a tisíciletou historii českého státu. Státním svátkem zůstává tradičně 28. říjen – den vzniku Československé republiky v roce 1918. Svátky jsou dosud 1. květen (svátek práce), 5. červenec (den slovanských věrozvěstů svatého Cyrila a Metoděje), 6. červenec (den upálení Mistra Jana

Husa) a 24., 25. a 26. prosinec (vánoční svátky). Podle návrhu poslanců by měly být vyhlášeny za svátky ještě 1. a 2. listopad – svátek Věch svatých, vzpomínka všech zemřelých a obětí války. Protože by naopak přestal být svátkem 8. květen – den osvobození od fašismu, zvýšil by se počet dnů pracovního klidu z nynějších deseti na dvanáct.

Kníže Václav (svatý Václav)

(907 – zavražděn 935) vládl v dosud nesjednocených Čechách, prohlášen za svatého, stal se patronem českého státu

Fürst Václav (heiliger Václav)

(907 – ermordet 935) er herrschte in bisher unvereinitem Böhmen, heiliggesprochen, er wurde zum Patron des tschechischen Staates

Prince Wenceslas (st. Wenceslas) (907 – murdered in 935) ruled in the as yet disunited Bohemia, was canonized, became the patron of the Czech state

Cyril a Metoděj

slovanskí věrozvěsti, kteří r. 863 přinesli na Moravu slovanskou liturgii a položili základ slovanskému písemnictví

slawische Glaubensapostel, die im Jahre 863 nach Mähren die slawische Liturgie brachten und die Grundlage des slawischen Schrifttums legten

Cyril and Methodius

Slavonic missionaries who in 863 brought to Moravia the Slavonic liturgy and laid the foundations of Slavonic literature

Mistr Jan Hus

český myslitel, kazatel a vůdce reformního hnutí, rozvinul učení anglického reformátora J. Wycliffa, upálen 6. 7. 1415 v Kostnici

tschechischer Denker, Prediger und Führer der Reformbewegung, er entwickelte die Lehre des englischen Reformators J. Wycliff, verbrannt 6. 7. 1415 in Konstanz

Master John Hus

Czech thinker, preacher and leader of the reform movement, developed the teachings of the English reformer J. Wycliff, burnt to death on July 6, 1415 in Constance

L8A

Dánská královna si prohlédla Krumlov

Praha, 13. 10. – Ve středu přicestovala na třídení oficiální návštěvu dánská královna s manželem. Ve své dočasné pražské rezidenci v Lichtenštejnském paláci přijala večer dopoledne k neformálnímu rozhovoru předsedu vlády a předsedu parlamentu, odpoledne navštívila s manželem v doprovodu ministra kultury Český Krumlov, kde si prohlédla historické jádro města a navštívila Mezinárodní kulturní centrum malíře Egona Schieleho. Večer strávil královský pár ve Státní opeře na představení Královského dánského baletu.

Premiér odjíždí na ekonomické fórum

Praha, 29. 6. – Premiér dnes odjíždí na šestidenní cestu, během níž se zúčastní mezinárodního ekonomického fóra ve švýcarské Crans-Montaně a poté navštíví Portugalsko na pozvání portugalského premiéra.

Podepsána dohoda o programu PHARE

Praha, 18. 7. – Dohodu, podle níž bude z programu PHARE poskytnuto přibližně 84 milionů korun na investice do dopravy v České republice, večer podepsal český ministr dopravy a velvyslanec Komise Evropské unie v Praze. Peníze budou poskytnuty na výstavbu a rozšíření příjezdových komunikací na česko-polských hranicích.

Premiér vítá čtvrté hodinky před poslanci

Praha, 3. 2. – Předseda vlády by uvítal, pokud by mohl, podobně jako je tomu v jiných státech, každý čtvrtek předstoupit před poslance parlamentu a hodinu odpovídat na jejich přímé otázky. Reagoval tak na doporučení ústavněprávního výboru nahradit dosavadní písemné interpelace poslanců živou diskusí s členy vlády.

Návrh zákona o reklamě a odpadcích

Na programu schůze Poslanecké sněmovny, která začíná v úterý, je mimo jiné projednání návrhu zákona o reklamě a odpadcích.

Vláda o svém návrhu zákona o regulaci reklamy tvrdí, že je moderní právní normou. Jeho součástí jsou i předpisy upravující reklamu na tabák, alkohol a léky. Vládní návrh zákona o odpadcích vymezuje co, kam a za kolik lze uložit. Hledá současně bariéry proti dovozu odpadů k nám.

Praha, 10. 2. – Sněmovna včera schválila zákon o regulaci reklamy. Na rozdíl od dosavadního stavu, kdy

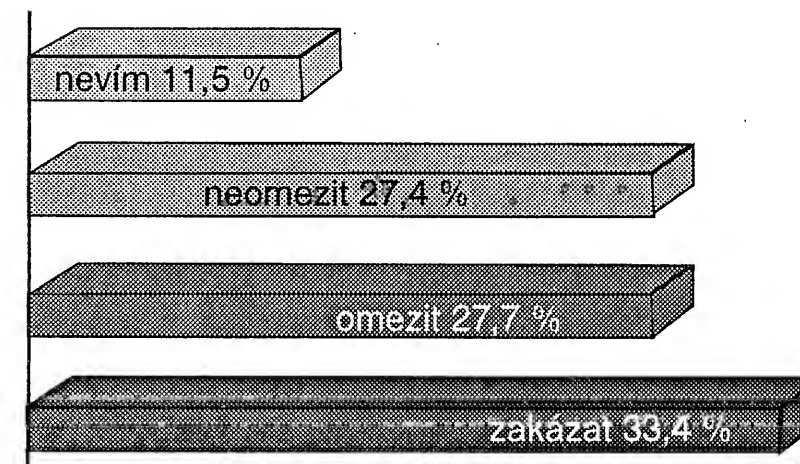
tabákové firmy měly zakázáno propagovat své výrobky, nový zákon propagaci cigaret, doutníků nebo tabáku do dýmek povoluje. Tabáková reklama se nebude smět objevit pouze v televizi. Do rozhlasu budou smět proniknout mezi dvadvacátou hodinou večerní a šestou hodinou ranní. Ostatní sdělovací prostředky i pouliční billboardy nová norma v podstatě nijak neomezuje. Nesmí však oslovovat nezletilé děti a vůbec nabádat ke kouření. Někteří poslanci požadovali mnohem tvrdší omezení tabákové reklamy, jejich návrhy však nenašly dostatečnou podporu.

6. a) Rozuměli jste dobře?

Zákon o tabákové reklamě: dosavadní stav	K jaké změně došlo?
úplný zákaz reklamy na tabákové výrobky	
nemožnost propagovat tabákové výrobky ve všech sdělovacích prostředcích	
nemožnost propagovat tabákové výrobky v rozhlasu	
nesmí se obracet k dětem a nabádat ke kouření	

Představte si, že jako poslanec máte právé hlasovat pro návrh zákona, nebo proti návrhu. Jak se rozhodnete? A proč? Nebo se zdržíte hlasování?

b) CO S REKLAMOU NA CIGARETY?

Podle grafu uveďte statistické údaje:

Př.: Necelých 28% Čechů je toho názoru (myslí si), že by se reklama na cigarety měla omezit.

= Téměř 28% lidí je pro omezení reklamy na cigarety.

= Skoro 28% lidí chce omezit reklamu na cigarety.

7. Spojte do vět podle významu:

1. leden by se měl stát
Den 28. září by měl být vyhlášen
Československá republika přestala
existovat

Válečné oběti si připomínáme
Poslanci předložili
Ministři obou zemí podepsali
Premiéři obou zemí projednali
Pomoc bude poskytnuta
Parlament bude jednat
Premiér předstoupil
Premiér by rád nahradil písemnou formu
Novela zákona o reklamě upravuje

za den české státnosti
státním svátkem
1. a 2. listopadu

návrh zákona o svátcích
před poslance
k 1. lednu 1993
o regulaci reklamy
tabákovou reklamou
smlouvu o hospodářské spolupráci
na opravu silniční sítě
bezpečnostní situaci v Evropě
živou diskusí

8. a) Doplňte do vět: PŘESTÁVAT / PŘESTAT (-stanu) něco dělat s něčím, v něčem

- Čekal jsem, až _____ pršet. Konečně _____ pršet, takže jsem mohl jít se synem na procházku.
- Bolí tě ještě hlava? – Už ne, po tom prášku mě _____ bolet.
- Když si všechno vysvětlíte, uvidíš, že vaše problémy _____.

4. _____ mluvit tak nahlas! Bolí mě z tebe hlava.
5. Když začne hrát karty, neví, kdy má _____.
6. _____ být ženou v domácnosti a vrátila se do práce.
7. Ve svých třiceti konečně _____ být studentem.
8. Závídím mu, že dokázal _____ s kouřením. Já _____ kouřit každý měsíc, ale nikdy to nedokážu.
9. _____ s tím! Už ztrácím trpělivost.

b) Řekněte ve správném tvaru podle významu:

STÁVAT SE / STÁT SE (stanu) někým, něčím
STÁVAT SE / STÁT SE: co se stalo (někomu)?

1. Stalo se (něco)? – Stala se (taková nepříjemnost).
2. Nestalo se (vy) nic? – Ne, jen (já) z toho pádu trochu bolí ruka.
3. Řidič při havárii zemřel, ale (cestující) se nic nestalo.
4. Za půl roku se stal (vedoucí oddělení).
5. Jsem přesvědčen, že se brzy stane (známý odborník).
6. Čím je starší, tím se stává (rozumnější). Stává se z (on) dospělý muž.
7. Z (tato stará čtvrť) se za pár let stane moderní obchodní centrum.
8. Neomlouvej se, to se stává (mnoho lidí).

9. a) Doplněte prefixy „pro-, o-, roz-, před-“:

1. Na veřejnost ne _____ nikla žádná informace.
2. Úvodní zprávu _____ nesl premiér.
3. Prezident _____ mluví k delegátům.
4. Každý čtvrtek _____ stoupí členové vlády před poslance.
5. Parlament _____ jednal zákon o reklamě.
6. Po prezidentské projevu se delegáti _____ tleskali.
7. _____ četl jsem celé noviny, ale tu zprávu jsem v nich nenašel.
8. Zákon _____ mezuje tabákovou reklamu.
9. Reklama nesmí _____ slovit děti.
10. Na ulici mě _____ slovil neznámý muž.
11. _____ platil jsem si jeden deník a jeden týdeník.
12. Všem delegátům _____ dali program jednání.
13. Vzácní hosté se _____ šli po Karlově mostě.
14. Přečti si tenhle článek „Jak _____ cházet chřipce?“
15. Musím si nechat _____ kopírovat tyto materiály.

b) Spojte podle významu

<p>odnést</p> <p>donést pronést</p> <p>přednést přinést</p> <p>vynést vnést</p> <p>roznést</p> <p>snést</p>	<p>několik vět</p> <p>nákup květiny</p> <p>pořádek do věcí</p> <p>pozvánky referát</p> <p>koš s odpadky</p> <p>oblek do čistírny</p> <p>kufr ze schodů</p>
---	--

§ 36 PREPOZICE S LOKÁLEM

o +Lok:

- a) voda **o teplotě** 10 °C = má teplotu 10 °C – viz str. 256
 byt **o dvou pokojích** = má 2 pokoje
 dopis **o osmi stránkách** = má 8 stránek

- b) **kdy?** – **o prázdninách, o dovolené, o vánocích, o víkendu (o sobotách a nedělích), o přestávce, o půlnoci, o půl druhé** (= v půl druhé)

- c) **okolnost:** zůstat s někým **o samotě**, Umstand – mit j-m allein
 být **o hladu** bleiben, Hunger leiden a circumstance – to remain alone with s. o., to work on an empty stomach
- také: skok **o tyči**, chodit **o holi** Stabhochsprung
 am Stocke gehen to walk with a stick
- x **o +Ak:** Je **o tři roky** mladší. Er ist um 3 Jahre jünger. He is younger by three years.
 (při komparaci)
 Ustoupil **o krok** dozadu. Er trat einen Schritt zurück. He stepped one pace back.
 Přišel **o hodinu** dřív. Er kam 1 Stunde früher. He came one hour earlier.

po +Lok:

- a) **kde?** – Procházel se **po městě, po parku, po ulici**. wo? – Er spazierte in der Stadt, im Park, auf der Straße. where? – He was taking a walk about the town, in the park, along the street.
- Šel **po levé straně** silnice. Er ging auf der linken Seite der Straße. He was walking along the left side of the road.
- Cestoval **po Čechách, po Evropě**. Er bereiste Böhmen, Europa. He travelled throughout Bohemia, throughout Europe.
- b) **kdy? (potom)** – wann? (danach) – when? (afterwards) – After
Po divadle šli do vinárny. Nach dem Theater gingen sie in die Weinstube. the play they went to a wine bar.
- Jednání začne až **po druhé hodině**. Die Verhandlung beginnt erst nach 2 Uhr. The proceedings / negotiation(s) won't begin until after two o'clock.
- Znovu jsme se sešli až **po letech**. Wir haben uns wieder erst nach Jahren getroffen. We only met again after years. (We didn't meet again for years.)
- Odcházel jeden **po druhém**. Sie gingen einer nach dem anderen weg. They were leaving one by one.

c) způsob, prostředek: Poslal zprávu po příteli.	Art, Mittel Er schickte die Nachricht über den Freund.	way, means He sent the news via a friend.
Dopravují zboží po železnici.	Man liefert die Ware mit der Eisenbahn.	They transport the goods by rail.
Umí chodit po rukou.	Er kann auf den Händen gehen.	He can walk on his hands.
d) podílnost: Přicházeli po jednom. = nejdřív jeden, potom druhý ...	Anteil – Sie kamen einzeln. = nacheinander	an action carried in stages: They were coming one after the other.
Dal dětem po čokoládě. = každé dítě dostalo čokoládu Chodili po obchodech. = Šli do jednoho, potom do druhého ...	Er gab jedem Kind eine Schokolade. Sie gingen die Geschäfte durch.	He gave each child a cho- colate. They went shopping. (= shop by shop)
e) po které vlastnosti někoho, něco poznáváme? Má oči po matce.	nach welcher Eigenschaft erkennen wir j-n, etw.? Er hat Augen nach der Mutter.	by which property do we recognize s. o., s. th.? He has eyes after his mother.
Jmenuje se po otci.	Er heißt nach dem Vater.	He is named after his father.
Chutná po jahodách. Poznal jsem ho po hlase.	Es schmeckt nach Erdbeeren. Ich erkannte ihn nach der Stimme.	It tastes of strawberries. I recognized him by his voice.
také: Je mu špatně po salámu.	Es ist ihm schlecht nach der Wurst.	He feels bad after the salami.
Žije si po svém.	Er lebt nach seinem eigenen Kopf.	He lives in his own way.
Chce to po dobrém i po zlém.	Er will das im guten oder im bösen.	He wants it by hook or by crook.
Po tom ti nic není. = o to se nestarej	Das geht dich nichts an. = Kümmere dich nicht darum.	That is none of your business.
x po +Ak: Pracoval (po) celou noc.	Er arbeitete die ganze Nacht (hindurch).	He has worked all night (long).
místo – až kam? Voda mu sahala po kolena.	Platz – bis wohin? Das Wasser reichte ihm bis zu den Knien.	place – up to where? The water reached up to his knees.
při +Lok:		
a) při = u, vedle (používá se málo) pole při silnici pták letěl při zemi	bei Feld bei der Straße der Vogel flog bei der Erde	by, near field by the road the bird flew close to the ground
mám při sobě (u sebe) peníze	ich habe bei mir Geld	I have money with me

b) okolnost, podmínka nějaké akce:	Umstand, Bedingung einer Handlung:	circumstance, condition L8B relating to an action:
Studuje při zaměstnání.	Er ist ein Werkstudent. = gleichzeitig ist beschäftigt und studiert	He is a part time student (he works while studying).
Při práci si zpívá. Všechno zůstalo při starém. = nic se nezměnilo Při dobré vůli jde všechno.	Bei der Arbeit singt sie. Alles blieb beim alten. = nichts hat sich verändert Bei gutem Willen geht alles.	She is singing at work. Everything stayed as it was before. With goodwill everything is possible/can be done.
také: Stojím při tobě. = Držím s tebou.	Ich stehe bei dir / an deiner Seite. = Ich halte mit dir.	I stand by you. = I'm with you.
v +Lok:		
a) místo: V rohu stála starožitná skříň.	Platz: In der Ecke stand ein altertümlicher Schrank.	Place: An antique wardrobe stood in the corner.
Všechno si odnesl v tašce.	Er trug alles weg in der Tasche.	He carried away every- thing in the bag.
oblast činnosti: práce v úřadě, závod v běhu na 100 m Smysl života vidí v bohatství.	Tätigkeitsgebiet: Arbeit im Amt Wettlauf über 100 m Den Sinn des Lebens sieht er im Reichtum.	field of action: work at an office 100 m (running) race He sees the purpose of life in wealth.
b) okolnost: Rozešli se ve zlém.	Umstand: Sie sind im Bösen geschieden.	circumstance: They had a bitter parting.
Zahrajeme si karty ve třech.	Wir werden Karten zu dritt spielen.	We shall play cards with three players.
c) čas: v nejbližší době, v tom okamžiku, v létě, v zimě, ve dne, v noci, v roce 1995, v minulém století	Zeit: in der nächsten Zeit, in diesem Augenblick, im Sommer, im Winter, am Tage, in der Nacht, im Jahre 1995, im vorigen Jahrhundert	time: shortly, in that moment, in summer, in winter, during the day, in the night, in 1995, in the last century

v závislosti na +Lok:
v závislosti na přírodních
podmínkách

in Abhängigkeit
von den Naturbedingungen
in dependence /depending
on natural conditions

Cv

10. Doplnujte prepozice:

o: Pojedu tam o (velikonoce). Poprosili jen o (trochu vody). Vráťím se asi až o (půl-noc), nečekej na mě. Potřebuju vymalovat pokoj o (20 m²). Pronajmu byt o (3 míst-nosti). Balíček o (váha do 1 kilogramu) můžete poslat jako dopis. Tenhle svetr je o (500 Kč) dražší. O (víkendy) jezdí jen po (výlety), nic doma neudělá. Vystoupil o (1 patro) výš. Bála se o (svůj život). Někdo volá o (pomoc), slyšíš?

po: Přečtěte si to znovu až po (strana 53). Děti šly nesprávně po (pravá strana cesty). Obrazy rozevěsila po (celá stěna). Celé odpoledne chodila po (obchody a kavárny). K moři jezdím až po (letní sezóna). Nenavštívila mě po (celá doba), co jsem byl nemocný. Lék jsem bral po (lžičky). Nevypadá dobře, je po (nemoc). Nevím, jak by se mi řídilo ve Velké Británii po (pravá strana silnice). Všechno, co potřebuju, musím mít při práci po (ruka). Vráťím se až po (devátá hodina). Sešli se znovu až po (tři roky). Jsem na radě po (tamten pán). Tyto šperky mám po (babička). Je hezká po (matka). Posílám ti to po (Jirka). A je po (déšť) – můžeme jít konečně ven. Levnější je doprava po (železnice). Ptají se po (ty) – chceš s nimi mluvit?

v: Viděl jsem tam nějakého muže v (uniforma). Neměl od rána nic v (ústa). (= nic ne-jedl) Slunce zmizelo v (mraky). V (mlha) bylo špatně vidět. Držela v (ruce) malé dítě. Bydlím v (jedna předměstská čtvrť). V (manžel) má nejlepšího přítele. V (oči) jsem jí viděl, jakou má radost. Dneska není v (hotely) v (Pardubice) ani jeden volný pokoj. Vítr způsobil v (lesy) velké škody. V (mé věci) mám pořádek. Hledá v (lidi) jen dobré stránky. Odešel v (padesátá léta), konkrétně v (rok 1957). Seděla u ne-mocného ve (den) v (noc). (= stále) Neměla ho v (láska). Projekt je ve (stadium příprav). Všechny peníze prohrál v (karty). V (rychlost) se naobědval a odjel.

Gr

§ 37 SLOVESA S LOKÁLEM

NA + Lok: (Zopakujte si slovesa s prepozicí **na + Lok** na str. 153)

dohadovat se / dohodnout se na
(termínu)

verhandeln (über den Termin)/
(den Termin) vereinbaren to haggle about / to agree
upon (the deadline)

záležet někomu na někom, něčem
/ –

(záleží mi na příteli)

záviset na (podmínkách) / –

být závislý na (počasí)

j-m auf j-n, etw. ankommen

(es kommt mir auf den
Freund an)

abhängen von (den
Bedingungen)

abhängig sein von (dem Wetter) to be dependent on (the
weather)

to care about / for
(s. o. cares about /
for s. o., s. th.)
(I care for my friend)

to depend on (the conditions)

to be dependent on (the
weather)

L8B

O + Lok (Zopakujte si slovesa s prepozicí **o + Lok** na str. 53)

diskutovat o (problému) /
x prodiskutovat +Ak (problém)

dozvídat se / dozvědět se o
(veletrhu)

hovořit / pohovořit si o
(celé situaci)

mluvit / promluvit si o (problémech)

informovat se o / – (podmínkách
prodeje)

pochybovat / zapochybovat o
(správnosti)

pojednávat / pojednat o (českém
průmyslu)

povídat / povědět někomu o (svém
problému)

přesvědčovat se / přesvědčit se o
(správnosti)

být přesvědčen o (správnosti)

radit se / poradit se s někým o
(problému)

rozhodovat (se) / rozhodnout
(se) o (dovolené)

slyšet / uslyšet o (havárii)

soudit něco o (novém filmu) /
usoudit něco (+Ak)

uvažovat o / – (dalším studiu)

vykládat = vyprávět o / –
(dovolené)

zmiňovat se / zmínit se někomu o
(té události)

diskutieren über (das Problem) to discuss (a problem)

erfahren von (der Messe) to learn of (the fair)

sprechen von (der ganzen
Situation) to talk about (the whole
situation)

sprechen von (den Problemen) to speak about (the problems)

sich informieren über (die
Verkaufsbedingungen) to get informed (of the
conditions of sale)

zweifeln an (der Richtigkeit) to doubt (the correctness)

behandeln, erörten (die tsch.
Industrie) to deal with (Czech industry)

j-m sagen über (sein Problem) to tell s. o. of (one's problem)

sich überzeugen von (der
Richtigkeit) to persuade oneself/to
become convinced of (the
correctness)

überzeugt sein von (der
Richtigkeit) to be convinced of (the
correctness)

beraten mit j-m über (das
Problem) to consult s. o. on / about
(a problem)

(sich) entscheiden über
(den Urlaub) to be deciding / to decide
about (the holiday)

hören von (dem Unfall) to hear of (the crash)

urteilen etw. über (den neuen
Film) / auf etw. schließen to judge something about (the
new film) / to form a judgement

überlegen über (das weitere
Studium), (das weitere
Studium) erwägen to speculate about / to take
into consideration the

possibility of (further studies)
erzählen über to give an account of

(den Urlaub) (the holiday)
erwähnen (das Ereignis) to mention (that event)

to s. o.

PO + Lok:

dotazovat se / dotázat se po (detailech)
pátrat po (důkazech) /
 x vypátrat +Ak (důkazy)
ptát se po (kolegovi) /
poptat se po (zdraví)
stýskat se někomu **po** někom / –
 (stýská se mi po rodině)
toužit / zatoužit po (cestě do
 Afriky)

sich erkundigen nach (den Details)	to inquire about (the details)
forschen, fahnden nach (den Beweisen) x ausforschen (die Beweise)	to search for (proof, evidence) x to search out (the proof, evidence)
fragen nach (dem Kollegen, der Gesundheit)	to ask for (the colleague) / to ask after (the health)
sich sehnen nach j-m (ich sehne mich nach der Familie)	to miss s. th. (I miss my family)
sehnen / Sehnsucht bekommen nach (der Afrikareise)	to long / to begin to feel a longing for (a journey to Africa)

V + Lok:

klamat se / zklamat se v (příteli)
libovat si v / – (dobrém jídle)
mýlit se / zmýlit se v (příteli)
pokračovat v / – (práci)

sich täuschen in (dem Freund)	to be deceived / disappointed in (a friend)
Gefallen finden an (dem guten Essen)	to take pleasure in (good food)
sich irren in (dem Freund)	to misjudge (a friend)
fortsetzen (die Arbeit)	to continue (work)

A: Už jste se konečně dohodli, kdy přijdete?
B: Chtěli bychom ještě dneska, ale závisí to na tobě, jestli budeš mít čas.

A: Mohl bych si s vámi o té záležitosti promluvit mezi čtyřma očima?
B: To by bylo zbytečné. Můžeme o tom mluvit přede všemi.

A: Večer bych šla do divadla a potom si sednout někam na skleničku!
B: Asi tě zklam. Já nejvíc toužím po dlouhém spánku.

A: Děti máš pořád u rodičů na venkově?
B: Ano, jsou tam čtrnáct dní, už se mi po nich stýská.

A: Nevím, jestli mám o tom Marii povědět.
B: Jestli ti na ní záleží, tak jí o tom musíš říct.

A: Nevím jistě, jestli jsem zamkl.
B: Počkej, raději se půjdu přesvědčit.

L8B

A: Co budeš dělat o víkendu?
B: Manžel si libuje v dlouhých výletech, takže zase určitě někam pojedeme.

A: Na tomto kontraktu si dejte záležet. Záleží na každém detailu.
B: Spolehněte se. Budu vás o všem informovat.

A: Co si myslíš o novém kolegovi?
B: Že víc než na čemkoliv jiném mu záleží na penězích.

A: Jsi už definitivně rozhodnutý o tom, že z podniku odejdeš?
B: Jsem, i když mě šéf stále přesvědčuje, abych zůstal.

A: Myslím to s tebou dobře, opravdu by ses potřeboval poradit s právníkem.
B: Budu o tom právníkovi uvažovat. Znáš někoho?

Cv

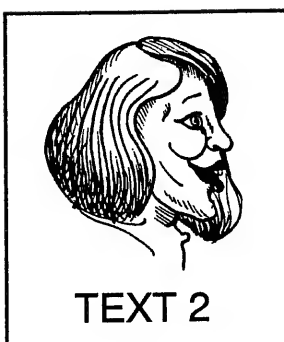
11. a) Dokončete věty – doplňte prepozici a slova ve správném tvaru:

Termín dovolené závisí	na	náš návrh
To, zda přijmeme pozvání, záleží jen	o	nějaké pobytové zájezdy u moře
Už jsi informoval ředitele	po	manželka
Už ses ptal	v	doba dovolené
Tento článek pojednává		ty
Musím se dohodnout s kolegou		výrobní plány podniku Škoda
Od vrátného jsem se dozvěděl		staré mapy
Zklamal jsem se		některé nejasnosti
Musím se poradit s daňovým poradcem		připravovaná oslava
V antikvariátech pátrám		nový spolupracovník

b) Nahradte vhodným synonymem:

Už jsem vám o tom řekl.
 Termín **závisí** na vás.
 Pořád **se** dohadujeme na termínu.
 Můžeme **si** o tom v klidu **pohovořit**.
 Co **soudíš** o nové premiéře v Národním divadle?
Uvažuješ o mém návrhu?
 Dokumentární film **pojednává** o cestě kolem světa.
Zmínil ses o tom někomu?
Dotazuje se po dalších podrobnostech.

diskutovat o
promluvit si o
přemýšlet o
povědět o
vyprávět o
ptát se po
záležet na
myslet si o
říct o

ČESKÉ BAROKO NA SEZNAMU¹ PAMÁTEK UNESCO

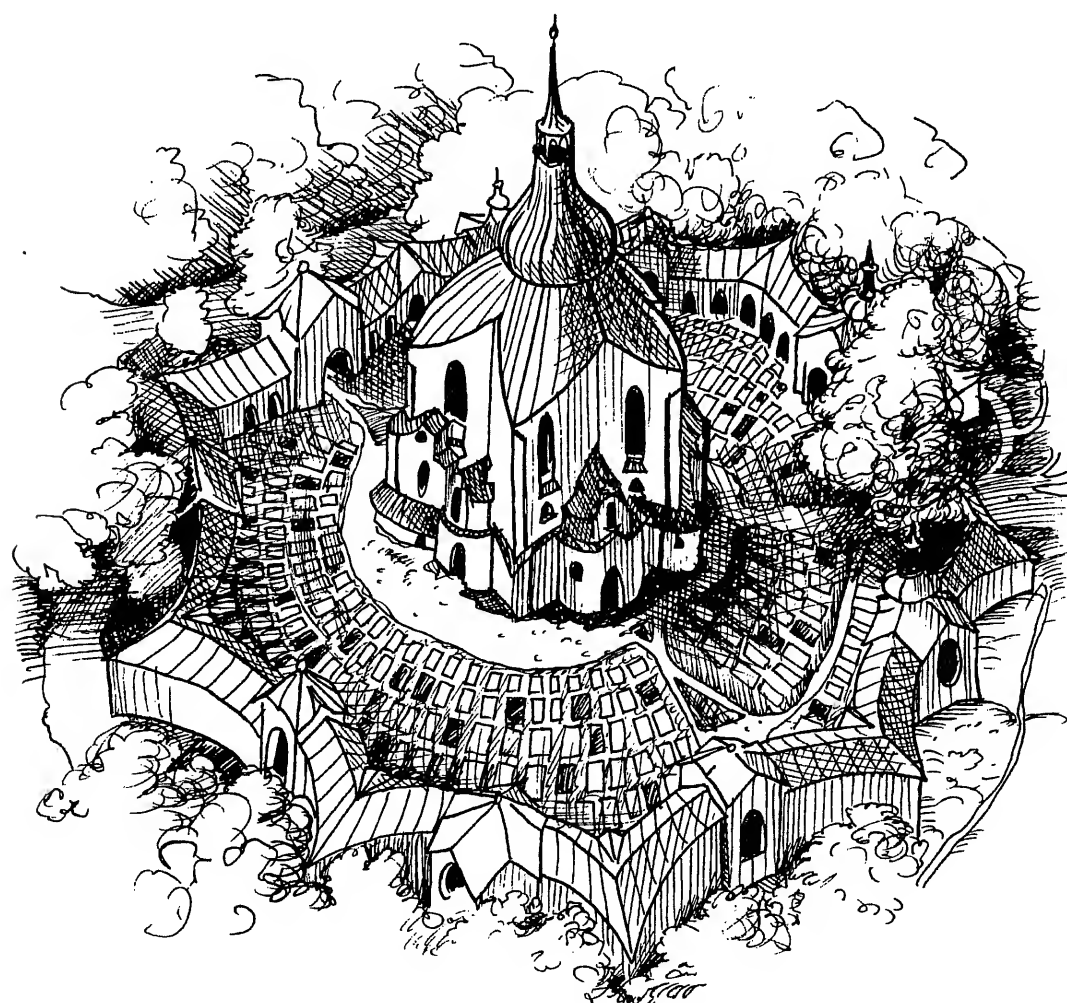
Praha, 11. 2. – V seznamu památek světového kulturního dědictví UNESCO je zapsáno² zhruba 420 světových kulturních i přírodních památek dokládajících³ celkový⁴ kulturní vývoj⁵ lidstva. Mezi památky UNESCO patří trojice českých měst: Praha díky svému historickému centru, které v sobě spojuje⁶ jednotlivé⁷ architektonické styly od románského období až po současnost, a Telč a Český Krumlov, kterým se podařilo uchovat⁸ autentický charakter historického jádra⁹.

Na konci loňského roku byl prestižní seznam památek obohacen¹⁰ o barokní památku z Moravy – pozoruhodný poutní¹¹ kostel svatého Jana Nepomuckého na Zelené Hoře u Žďáru nad Sázavou. Představitelé¹² 120 zemí, které se připojily k úmluvě¹³ o světovém dědictví, tak rozhodli především s ohledem na¹⁴ architektonickou hodnotu¹⁵ kostela a jeho význam pro vývoj barokní architektury. Spolu se žďárským kostelem byly do seznamu zapsány tři desítky kulturních památek a 8 památek přírodních. Mezi nimi jsou například dávné sídlo¹⁶ dánských panovníků¹⁷ v Jellingu, staré čtvrti Lucemburku, Konfuciov chrám v Číně či národní parky v Ugandě.

Kostel svatého Jana Nepomuckého byl ve stínu turisticky tak atraktivních míst, jako je Karlštejn nebo Hluboká, avšak svou uměleckou hodnotou je výrazně¹⁸ převyšuje¹⁹. Díky publicitě, která provází²⁰ vyhlášení každého nového objektu za památku UNESCO, přitáhla²¹ k sobě Zelená Hora výjimečnou²² pozornost²³ veřejnosti i zájem cestovních kancelářů. Např. už rok po zápisu²⁴ Krumlova a Telče mezi památky UNESCO vzrostl počet turistů v těchto městech desetkrát.

Česká strana má už delší dobu zájem na zapsání hradu Karlštejn na seznam UNESCO, ale návrh zatím Centrum světových památek UNESCO odložilo a hodlá se jím ještě nějakou dobu zabývat. Karlštejn je sice unikátní světoznámá památka, ale v devatenáctém století v něm došlo k přestavbám²⁵, které poněkud²⁶ zpochybňují²⁷ její autenticitu.

Dílo českého architekta italského původu²⁸ Jana Blažeje Santiniho-Aichla, významného barokního architekta. Základní kámen byl položen roku 1720 a chrám vyrostl za pouhé dva roky. Všechno se v něm podřizuje²⁹ dominujícímu prvku³⁰ pěticípé hvězdy³¹, jednoho ze základních symbolů křesťanské³² mystiky.

1 – Verzeichnis, 2 – eintragen, 3 – belegend, 4 – allgemein, 5 – Entwicklung, 6 – verbinden, 7 – einzeln, 8 – erhalten, 9 – historischer Kern, 10 – bereichern, 11 – Wallfahrts-, 12 – Repräsentanten, 13 – Verabredung, 14 – mit Rücksicht auf, 15 – Wert, 16 – Sitz, 17 – Herrscher, 18 – markant, 19 – übertreffen, 20 – begleiten, 21 – anziehen, 22 – Ausnahme-, außergewöhnlich, 23 – Aufmerksamkeit, 24 – Eintragung, 25 – Umbauten, 26 – einigermaßen, 27 – in Zweifel stellen, 28 – Herkunft, 29 – sich unterordnen, 30 – Element, 31 – fünfzackiger Stern, 32 – christlich

1 – list, 2 – to list, 3 – attesting, 4 – general, 5 – development, 6 – to combine, to link, 7 – individual, 8 – to preserve, 9 – historical centre, 10 – to enrich, 11 – pilgrimage (adj.), 12 – representatives, 13 – convention, 14 – with regard to, 15 – value, 16 – seat, 17 – sovereigns, monarchs, 18 – significantly, by a large margin, 19 – to exceed, 20 – to accompany, 21 – to attract, 22 – exceptional, 23 – attention, 24 – inscription, 25 – reconstructions, 26 – somewhat, 27 – to cast doubts (on), 28 – origin, 29 – to be subordinated, 30 – element, 31 – five-pointed star, 32 – Christian.

DON QUIJOTE Z ANTARKTIDY

Prvním Čechem, který vystoupil na sedmitisícovou horu a který se dostal na jižní pól¹, je geolog Josef Sekyra, rodák² z Nového Města nad Metují. Dosáhl toho ve službách vědy.

V srpnu roku jedenašedesátého se třiatřicetiletý Josef Sekyra dostal s mezinárodní skupinou horolezců³ na druhou nejvyšší ze tří pamínských sedmitisícovek, Pik Kaufmanna. Horu zlezl⁴ kvůli jedinému cíli – jako geolog chtěl studovat, jak mráz, vítr a slunce rozrušují⁵ skály. Až doma si uvědomil, že vlastně zlezl sedmitisícovku. Jeho výškový⁶ rekord – 7 134 metry nad mořem – vydržel šest roků.

Na velkém mezinárodním geologickém kongresu v Praze v srpnu roku osmašedesátého měla obrovský⁷ ohlas⁸ jeho výstava Antarktida, jejíž exponáty sám nasbíral, utřídil⁹ a uspořádal. Přestože se brzy zhoršily společenské poměry¹⁰, podařilo se mu na pozvání Belgičanů dostat do americké polární expedice¹¹. Na 82. rovnoběžce¹² expedice pátrala po zkamenělinách¹³ pravěkého ještěra¹⁴ – a našla je. Byla to světová vědecká senzace, protože potvrdila existenci prakontinentu, který se rozpadl na dnešní světadily jižní polokoule. Josef Sekyra vedl výzkum ve velmi tvrdých podmínkách – za teplot čtyřicet stupňů pod nulou, uragánu, často sám na stovky kilometrů. Vrtulníkem¹⁵ nebo saněmi¹⁶ se badatelé¹⁷ dopravili na určené místo a s vysílačkou¹⁸, potravinami a nejnutenějšími potřebami tam zůstávali mnohdy sami i několik dní. Vzhledem k tomu, že v antarktickém létě slunce vůbec nezapadá, člověk brzy ztratí pojem¹⁹ o dni a noci a pracuje tak dlouho, dokud se udrží²⁰ na nohou – třeba i sedmdesát hodin nepřetržitě²¹. Spí se hlavně za špatného počasí, odpočinek ve stanu padne na psaní poznámek²². „Navíc je v tom mrazu a větru zcela nemožné sundat²³ rukavice²⁴ a dělat si poznámky. Proto musíte pořád v hlavě nosit spoustu²⁵ údajů a opakovat si je, třeba nahlas, abyste je nezapomněl do odpočinku ve stanu,“ vypráví Josef Sekyra.

Šestadvacátého prosince roku devětašedesátého zavlála²⁶ na jižním pólu poprvé československá vlajka a ke kilometrovníku²⁷ přibyla tabulka se vzdáleností²⁸ z jižního pólu ke geologickému ústavu²⁹ v Praze – 15 560 kilometrů. To, že Josef Sekyra stanul³⁰ na jižním pólu, způsobila³¹ nemoc. Musel se vrátit na základnu, protože onemoc-

něl. Za pár dní se už cítil dobře, ale kvůli počasí se nemohl vrátit na místo svého výzkumu. Nechtěl zbytečně³² zahálet³³, a tak vypracoval náhradní program výzkumu ledovců³⁴ – v jeho rámci³⁵ navštívil i stanici na pólu.

„Už tehdy v Pamíru jsem si uvědomil, že tak nádherné a přitom³⁶ jedinečné ukázky³⁷ přírody by mělo mít možnost vidět co nejvíc lidí.“ V sedmdesátých letech byla opravdu v Novém Městě nad Metují otevřena stálá výstava ze Sekyrových exponátů, většinou světových unikátů, nazvaná Antarktida – kontinent vědy a míru. Výstava však byla po roce 1989 ukončena a Josef Sekyra se neúnavně snaží najít pro ni jiné prostory.

1 – Südpol, 2 – gebürtig, 3 – Bergsteiger, 4 – ersteigen, 5 – zerstören, 6 – Höhen-, 7 – riesig, 8 – Widerhall, 9 – sichten, 10 – Verhältnisse, 11 – Polarexpedition, 12 – Parallelkreis, 13 – Fossilien, 14 – Saurier, 15 – Hubschrauber, 16 – Schlitten, 17 – Forscher, 18 – Sender, 19 – Vorstellung, 20 – sich erhalten, 21 – ununterbrochen, 22 – Notizen, 23 – ablegen, 24 – Handschuhe, 25 – Menge, 26 – wehen, 27 – Kilometerstein, 28 – Entfernung, 29 – Institut, 30 – anlangen, 31 – verursachen, 32 – umsonst, 33 – faulenzten, 34 – Eisberge, 35 – in seinem Rahmen, 36 – zugleich, 37 – einzigartige Muster

1 – south pole, 2 – native (of), 3 – mountain-climbers, 4 – to climb, 5 – to erode, 6 – height (adj), 7 – enormous, 8 – response, 9 – to sort (out), to classify, 10 – conditions, 11 – polar expedition, 12 – parallel (of latitude), 13 – fossils, 14 – lizard, 15 – helicopter, 16 – sledge, 17 – explorers, 18 – transmitter, 19 – notion, 20 – to keep, 21 – without interruption, 22 – notes, 23 – to take off, 24 – gloves, 25 – a lot of, 26 – to be hoisted, 27 – distance indicator, 28 – distance, 29 – institute, 30 – to set one's foot (on), to reach, 31 – to cause, 32 – needlessly, 33 – to be idle, 34 – glaciers, 35 – within its framework, 36 – at the same time, 37 – unique exhibits

Cv

☐ 12. Představte si, že jste Josef Sekyra. Podle článku odpovídejte na otázky zvědavého novináře.

- Kdy jste zlezl sedmitisícovku? Věděl jste při výstupu, že budete prvním Čechem, který by překonal hranici 7000 metrů?
- Co vás vedlo k takovému horolezeckému výkonu?
- Která část světa vás nejvíce přitahuje?
- Účasti na které expedici si nejvíc ceníte?
- Slyšel jsem, že jedna expedice, které jste se účastnil, přinesla vědeckou senzaci. Můžete nám říct něco bližšího?
- V jakých podmínkách jste v Antarktidě pracoval?
- Plánoval jste, že jako první Čech vstoupíte na jižní pól? Kdy na něm zavlála československá vlajka?
- Máte velmi cennou geologickou sbírku. Jaké s ní máte plány?
- Je to náhoda, že výstava vašich exponátů byla otevřena v Novém Městě nad Metují?

☐ 13. Podle článku o barokním kostele na Zelené Hoře doplňte další informace:

Praha, Telč a Český Krumlov byly vyhlášeny za světové památky UNESCO.
(která část města? důvod?)

V prosinci 1994 byla zapsána do seznamu světových památek UNESCO
další česká pamětihodnost. (která? důvod?)

Spolu s ní bylo zapsáno dalších zhruba čtyřicet kulturních a přírodních památek.

Kostel svatého Jana Nepomuckého nepatřil mezi turisticky známá místa.
Situace se však změnila.

Není jisté, zda Karlštejn, jedna z nejznámějších českých památek, splní
kritéria UNESCO.

☐ 14. Řekněte ve správném tvaru a doplňte chybějící prepozice:

Josef Sekyra jako geolog dosáhl (významné úspěchy). Patřil ____ (skupina horolezců), která vystoupila ____ (sedmitisícový Pik Kaufmanna). (Horolezec) se stal kvůli (jediný cíl – geologické výzkumy). (Rok 1968) měl obrovský úspěch ____ (jeho výstava Antarktida) ____ (geologický kongres v Praze). ____ (tento úspěch) byl pozván ____ (polární expedice), která ____ (Antarktida) pátrala ____ (zkameněliny). Nález (zkameněliny) způsobil (vědecká senzace) – dokázal (existence prakontinentu) ____ (jižní polokoule). Josef Sekyra pracoval ____ (tvrdé podmínky). Teploty se pohybovaly ____ (- 40°C). Vzhledem k (velký mráz) musel psát poznámky až ____ (odpočinek) ____ (stan). Protože slunce ____ (antarktické léto) nikdy nezapadá, badatel ztrácí pojem ____ (čas), nerozlišuje (noc a den) – pracuje třeba i dva dny ____ (odpočinek). Josef Sekyra se stal (první Čech), který vstoupil ____ (jižní pól). Dohodl se totiž ____ (velitel expedice) ____ (změna programu), když se ____ (špatné počasí) nemohl dopravit ____ (jeho základna). ____ (plnění náhradního programu) se 26.12.1969 dostal ____ (stanice na jižním pólu). Tento den se tam poprvé objevila československá vlajka a přibyla tabulka se (vzdálenost) ____ (jižní pól) ____ (Praha).

☐ 15. Vyberte vhodný prefix:

1. Dlouho mi (do-/vy-)kládal o svém rodném městě.
2. Návštěvu příbuzných jsem (s-/za-)pojil s prohlídkou města.
3. Do turistického ruchu se (na-/za-)pojují všichni.
4. Předpokládáme, že geologický průzkum (do-/vy-)padne dobře.
5. Ne(vy-/pře-)padá dobře. (Na-/při-)padá mi nemocný.
6. V devadesátém roce (pro-/vz-)nikla řada nových deníků a časopisů.
7. Železničáři (roz-/vy-)hlásili stávku na 1. březen.
8. Mohla byste mne (roz-/o-)hlásit k panu řediteli?

L8B

9. (Roz-/pro-)hlašuju na svou čest, že jsem o tom nevěděl.
10. (U-/při-)vítal bych tvou pomoc.
11. Musím (o-/vy-)mezit kouření.
12. Po dobu dovolené mě (před-/za-)stoupí kolegyně Černá.
13. Před odchodem na dovolenou jsem (roz-/s-)dělil svou práci mezi kolegy.

□ 16. Věty spojte konjunkcemi „i když = třebaže = přestože = ačkoliv“:

Byl unavený – slíbil, že ještě přijde.
 Začalo pršet – vydal se na výlet.
 Cestoval celou noc – nevypadal unaveně.
 Je rád o samotě – má řadu přátel.
 Láká mě horolezectví – bojím se výšek.
 Dělal geologický výzkum – byli jen amatéři.
 Teplota klesala na minus 40° – zůstával v terénu mimo základnu i několik dní.
 Potřeboval by si odpočinout – musel psát poznámky.
 Kostel na Zelené Hoře nebyl ještě před nedávnem příliš známý – nyní vzrostl zájem turistů i cestovních kancelářů.

□ 17. Ze slovesa vytvořte pasívní slovesné adjektivum:

Vzor: Chtěl si tu knihu **přečíst**. – **Přečtenou** knihu ti hned vrátím.

1. V seznamu UNESCO **jsou zapsány** nejvýznamnější kulturní a přírodní památky světa.
Cestovní kanceláře organizují turistické zájezdy do míst _____ v seznamu UNESCO.
2. Praha **vyhlásila** smogovou situaci.
Při _____ smogu by děti a nemocní neměli vycházet ven.
3. Už **ses rozhodl**, jestli to uděláš? – Jsem _____ to udělat za každou cenu.
4. **Přestavěli jsme** nábytek v obývacím pokoji.
Takto _____ pokoj se mi víc líbí.
5. Musel jsem si nechat **odtáhnout** porouchané auto.
_____ auto jsem nechal v servisu.
6. **Ztratil jsem** na té práci spoustu času. – _____ čas mi chybí.
7. Geologové **prozkoumali** půdu. – Stavět je možné jen na _____ půdě.
8. **Nasbíral** přes dvacet kilo geologického materiálu.
Dlouho mu trvalo, než _____ materiál **utřídil**.
_____ sbírky představil na výstavě.
9. Nález **potvrdil** teorii o rozdělení prakontinentu na jižní polokouli.
Existence prakontinentu je tím _____.
10. Zase **jsi u mě zapomněl** svou aktovku. Pořád ti nosím _____ věci.

□ 18. Rodina slov: **PSÁT**

dopisovat (si) / dopsat něco – dopis

psát / napsat (někomu) něco – nápis

nadepisovat / nadepsat něco – nadpis

opisovat / opsat něco – opis

odepisovat / odepsat někomu – odpis

popisovat / popsat někoho, něco – popis

podepisovat se / podepsat se – podpis

propisovat / propsat (papír) –

propisovací tužka = propiska, průpis

přepisovat / přepsat něco – přepis

předepisovat / předepsat někomu něco – předpis

připisovat / připsat něco k něčemu – přípis

rozepisovat (se) / rozepsat (se) – rozpis

spisovatel – spis – rukopis

sepisovat / sepsat něco – soupis

vepisovat / vepsat něco (do něčeho)

vypisovat / vypsat něco – výpis, výpisky

zapisovat / zapsat něco (někam) – zápis, zápisky, zápisník

psaní – písmo – písmeno – písemný

etw. zu Ende schreiben
(korrespondieren) – Brief

schreiben (j-m) etw. – Auf-, An-, Überschrift

überschreiben – Überschrift, Titel

abschreiben – Abschrift, Kopie
ab-, zurückschreiben j-m –

Abschreibung

beschreiben – Beschreibung

s. unterschreiben – Unterschrift

durchschreiben (das Papier) –

Kugelschreiber, Durchschrift; Kopie

umschreiben – Umschreibung; Transkription

vorschreiben j-m etw. –
Vorschrift; Rezept

zuschreiben etw. zu etw. –
Zuschrift

ausschreiben (ausführlich schreiben) – Ausschreibung, Aufstellung

Schriftsteller – Schrift – Handschrift

verfassen, aufnehmen –
Verzeichnis

einschreiben etw. (in etw.)

ausschreiben – Auszug, Exzerpte

einschreiben, eintragen –
Einschreibung, Notizen, Notizbuch

Schreiben, Brief – Schrift – Buchstabe – Schrift-

to add (e.g. a few letters);
(to correspond) / to finish
writing s. th. – letter

to write s. th. (to s. o.) –
notice, inscription

to inscribe s. th., to head
(e.g. a chapter) – heading

to copy out s. th. – transcript

to write off; to write back

to s. o. – write-off
to describe s. o., s. th. –
description

to sign one's name –
signature

to write in duplicate,
to trace –

tracing pencil, ball-point
pen; copy

to rewrite s. th.;
to transcribe – copy;
transcription

to prescribe s. th. to s. o. –
prescription; recipe;
regulation

to write in – addition (in
writing); notification, note
to specify, to break down,
to break down (to dilate
upon s. th.) –
specification, breakdown

writer – publication; paper
– manuscript; handwriting

to draw up, to make out
s. th. – list

to inscribe s. th. (in s. th.)
to write out s. th. –
excerpt(s)

to write down s. th. (some-
where) – entry (e.g. into
a list), notes, notebook
writing; letter – script –
letter, type – written

□ a) Doplněte do vět vhodné sloveso:

- 1. Dokázal velmi humorně _____ své příhody, rádi jsme ho poslouchali.
- 2. Napsal jsem tetě přání k vánocům. _____ se také!
- 3. Svou přítelkyni jsem dlouho neviděla. Žije v Anglii a jen si _____.
- 4. Napsala mi minulý měsíc, já jí ještě nestačila _____.
- 5. Mám to zatím jen v rukopisu, musím to ještě _____ na stroji.
- 6. Nechci tě v ničem omezovat, ale víš, že doktor ti _____ klid a odpočinek.
- 7. Tady máš program naší cesty, _____ jsem ho na jednotlivé dny.
- 8. UNESCO _____ na seznam světových památek barokní kostel v Zelené Hoře.

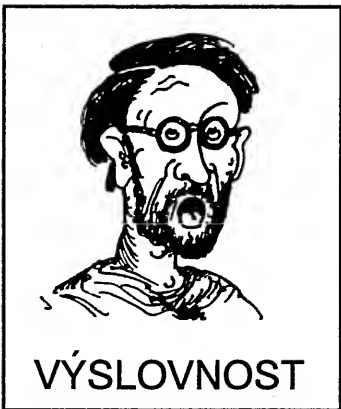
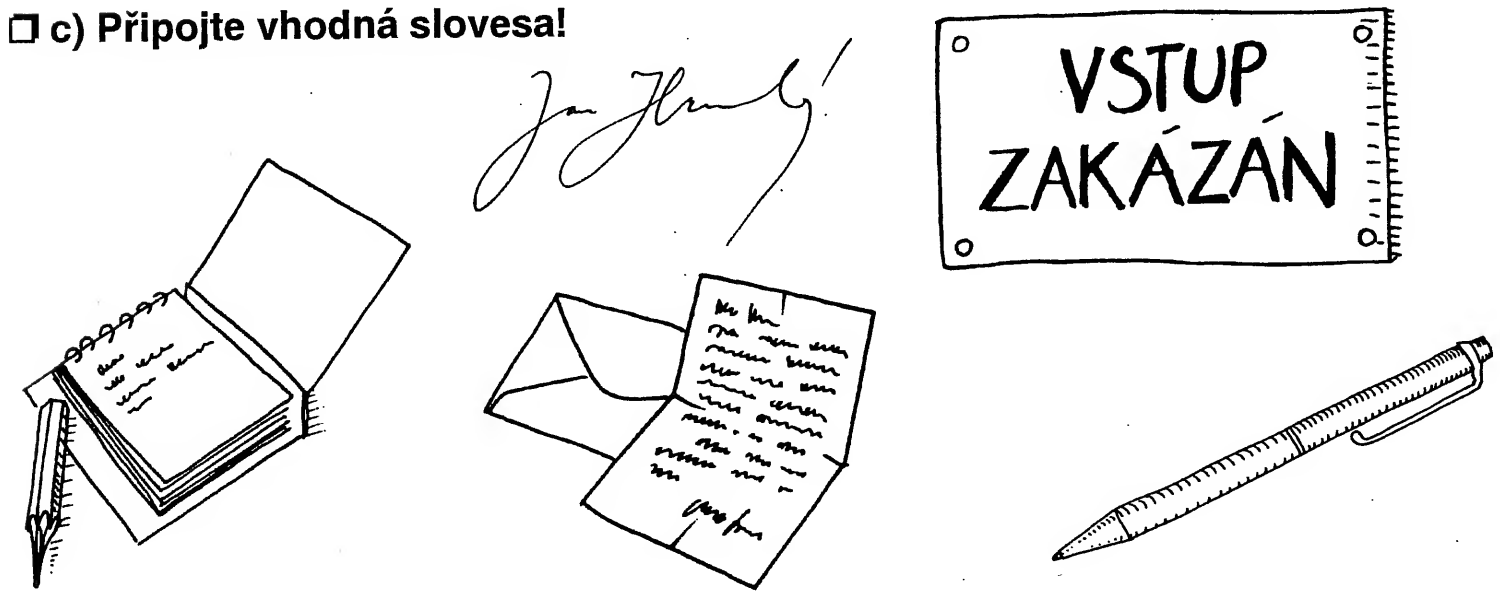
Rozumíte těmto frázím?

To **si** píš, že ano. (Můžeš si být jistý, že ano.)
To **si** zapiš za uši! (Pamatuj si to.)
Co **je** psáno, to je dáno.

□ b) Co to je?

- zápis, nebo soupis?** – systematický seznam (zboží, materiálu, majetku, památek atd.)
– přesná písemná zpráva o ústním jednání
- nápis, nebo nadpis?** – krátké písemné oznámení např. nad vchodem do domu, na reklamní tabuli, na minci apod.
– titul článku, částí textu, odstavců
- rozpis, nebo výpis?** – rozdělení nějakého úkolu mezi jednotlivé osoby, např. rozdělení služeb v nemocnici mezi zdravotní sestry
– část textu z něčeho doslova opsaná, např. z matriky, trestního rejstříku

□ c) Připojte vhodná slovesa!

S – Z

wieder	again	zase – saze	Ruß	speck of soot; soot
Erboden	earth, soil	zem – sem	hierher	here, hither
es friert	(e. g. I) freeze (in Czech the 3rd person is used here)	zebe – sebe	sich	oneself
Rücken G.pl	of the back	zad – sad	Garten	orchard
Wild	animals; game	zvěř – svěř	vertraue an!	entrust!
Ziege	goat	koza – kosa	Sense	scythe
er führt	he carts	vozí – vosí	Wespen-	wasp's
Zauber	magic, charm	kouzlo – kouslo	es hat gebissen	it has bitten
Änderung	change	změna – směna	Tausch; Schicht	exchange; (work-)shift
er hat eingeladen	he has invited	zval – sval	Muskel	muscle
rufen	to exclaim	zvolat – svolat	zusammenrufen	to convoke

sage! Say! Tell! pověz! [povjes] – pověs! [povjes] hänge (auf)! Hang (up)!

bez barev [bezbaref] – bez peněz [bespeněš]
bez hodin [bezhodin] – bez chyb [beschyp]
bez dětí [bezdetí] – bez tety [bestety]
bez Vandy [bezvandy] – bez Franty [besfranty]
z garáže [zgaráže] – z kuchyně [skuchyně]

obraz [obras] – pár obrazů
průkaz [průkas] – v průkaze
vývoz [vývos] – o vývozu
mráz [mrás] – v mrazu
vítěz [vítěš] – bez vítěze

Zase zlézají vysoké srázy. – Seznámili se na sezení správní rady. – Zasmál se, až zaslzel. – Saze zasypaly sazenice sedmi-krásek. – Dostávala slušné služné. – Jako jedna z mála se stále smála. – Zvou si svou sousedku na schůzi. – Svolili zvolit ho zástupcem.

Téma: Tisk

● TISK (Presse) (press)

noviny: **raník** – **večerník** – **deník** – **týdeník** – **čtrnáctideník** – **měsíčník** –
 Zeitung(en) Morgen- Abend- Tages- Wochenzeitung Zweiwochenblatt Monatsschrift
 newspaper(s) morning paper evening paper daily weekly fortnightly monthly

bulvární plátek – **zvláštní vydání** – **víkendová příloha** – **vychází v nákladu x výtisků**
 Boulevardzeitschrift besondere Ausgabe Wochenendbeilage erscheint in Auflage von x Exemplaren
 tabloid special edition weekend supplement appears in an edition of x copies

časopis – **ilustrovaný, dětský, ženský, módní, sportovní, literární, vědecký,**
 Zeitschrift illustrierte Kinder- Frauen- Mode- Sport- literarische wissenschaftliche
 periodical illustrated juvenile women's fashion sports literary scientific

humoristický – **předplatit si noviny** – **roční předplatné činí x Kč** – **zrušit**
 humoristische abonnieren Jahresabonnement macht x Kronen stornieren
 humoristic, humorous to subscribe annual subscription fee is x Czech crowns to cancel

předplatné – **objevit se na titulní straně, na obálce časopisu** – **v titulcích (titulky)**
 das Abonnement auf dem Titelblatt, auf dem Umschlagsblatt erscheinen in Titeln
 the subscription to appear on the title page, on the cover of a magazine in the headlines

článek – **úvodník** – **komentář, komentátor** – **reportáž, reportér** – **zprávy z domova,**
 Artikel Leitartikel Kommentar, Kommentator Reportage, Reporteur Nachrichten aus der Heimat,
 article leading article commentary, commentator reportage, reporter domestic,

ze zahraničí – **otisknout / otiskovat zprávu o** – **zpráva zabírá celou druhou stranu** –
 aus dem Ausland abdrucken die Nachricht über die Nachricht nimmt die ganze 2.Seite ein
 foreign news to print news about / a news item about the news occupies the whole second page

přehled denních zpráv – **zpravodajství, zpravodaj**
 Übersicht der Tagesnachrichten Nachrichtendienst, Korrespondent
 summary of the day's news news service, reporter

rubrika: ekonomika a finance – **počasí** – **televizní programy** – **programy kin a divadel** –
 Rubrik Wirtschaft und Finanzen Wetter Fernsehprogramme Kino-, Theaterprogramme
 column economy and finance weather television programmes cinema and theatre programmes

názory, dopisy čtenářů – **kultura** – **sport** – **zdraví** – **móda** – **horoskop** –
 Meinungen, Briefe der Leser Kultur Sport Gesundheit Mode Horoskop
 opinions, readers' letters culture sport health fashions horoscope

kriminalita, černá kronika – **zajímavosti ze světa** –
 Kriminalität schwarze Chronik Inreressantes aus der Welt
 criminality black chronicle (e.g. news about crime, accidents etc.) world features

zprávy ze společnosti – **rozhovory se slavnými osobnostmi** – **inzerce**
 Nachrichten aus der Gesellschaft Gespräche mit berühmten Persönlichkeiten Inserate
 society news interviews with famous personalities advertising

Inzertní rubriky: **Zaměstnání** – **Práci hledají** – **Byty** – **Nemovitosti** – **L8T**
 Insertrubriken Beschäftigung Arbeit suchen Wohnungen Immobilien
 advertisement columns job openings job seekers flats real estate

Koupě – **Prodej** – **Auto-moto** – **Cestování** – **Kursy** – **Různé** –
 Kauf Verkauf Reisen Kurse Verschiedenes
 purchase sale travelling courses miscellaneous

Seznámení – **Oznámení** – **Výzvy**
 Bekanntschaft Anzeigen Appelle
 lonely hearts announcements calls, invitations

Auto-moto
KOUPIM MERCEDES
 KABRIOLET, typ 190-300.
 Rok výroby do roku 1967.
 Jen nepojízdný-poškozený.

Nebytové prostory
PRONAJMU nebytové
 prostory v centru Prahy,
 125 m².

Byty-místnosti
NABÍZÍM VOLNÉ
POKOJE VE VÍLE pro turisty,
 s koupelnou, WC, za výhodné
 ceny. U stanice metra Skalka.

HLEDÁM MALÝ BYT NEBO
GARSONKU KE KOUPÍ
 nebo k dlouhodobému pronáj-
 mu na Malé Straně.

Koupě-prodej
KOUPIM MINCE,
BANKOVKY, poštovní
 známky a vojenská vyzna-
 menání. Platba ihned.

PRODÁM rohovou rozkládací
 sedací soupravu béžové barvy.
 Cena dohodou.

nepojízdný – nicht fahrbar; immobile * **poškozený** – beschädigt; damaged * **nebytový prostor**
 (prostor k podnikání) M – Nichtwohnungsräume; business premises * **pronajímat / pronajmout,**
 prêt. **pronajal** – vermieten; to rent, to lease (out) * **pronájem** M – Vermietung; lease * **vyznamenání** N
 – Auszeichnung, Medaille; distinction, decoration

a) Odpovíte na nějaký inzerát?

Listujete novinami. U které rubriky se zastavíte nejdřív?

Přeskakujete některé rubriky? Které?

Chcete si na cestu do vlaku koupit nějaké časopisy. Které (podle obsahu)?

Máte předplacené nějaké noviny? V čem je (ne)výhoda předplatného?

Proč si (ne)kupujete bulvární noviny?

Které zprávy se objevují na titulní straně?

senzační zpráva – **honit se za senzacemi** – **vyvolat senzaci** – **rozpoutat aféru** –
 sensationelle Nachricht nach Sensationen jagen Sensation erregen Affäre entfesseln
 sensational news to run after sensations to make a sensation to produce a scandal, an affair

článek cituje – **deník zveřejňuje informace** – **věnuje pozornost** –
 Artikel zitiert Tageszeitung veröffentlicht die Informationen widmet Aufmerksamkeit
 the article cites the daily publishes information pays attention

novinářská kachna – **dementovat zprávu** – **veřejně se omluvit**
 Zeitungssente Nachricht dementieren sich öffentlich entschuldigen
 canard to deny a news report to apologize in public

psát o události – **popisovat událost** – **událost se dostala na titulní stranu** –
 über das Ereignis schreiben Ereignis beschreiben Ereignis kam aufs Titelblatt
 to write about an event to describe an event the event got onto the front page

budí pozornost – **zatajit událost** – **přejít ji mlčením**
 es weckt Aufmerksamkeit Ereignis verheimlichen es mit Schweigen übergehen
 attracts attention to conceal an event to pass it over in silence

● SOUDNICTVÍ, KRIMINALITA (Gerichtswesen, Kriminalität) (justice, crime)

Na horách se nyní krade méně aut než loni

V Krkonoších se v letošní zimní sezóně ztrácí méně aut než loni, méně jsou také automobily vykrádány. Policie tvrdí, že je to zejména proto, že její příslušníci více hlídají v ulicích a častěji kontrolují řidiče na silnicích. V loňské zimní sezóně vyšetřovala tamní policie 45 případů krádeží a vykradení aut se škodou přes 21 milionů korun, letos to zatím bylo jen 12 případů. Podle kriminalistů by krádeží mohlo být ještě méně, kdyby návštěvníci nechávali své vozy na hlídání parkovištích.

Vyloupený obchod

Do prodejny v Praze 7 se v noci na 15. února vloupal neznámý pachatel. Odcizil spotřební elektroniku a další zboží. Celkem způsobil škodu v přibližně výši půl milionu korun.

Unesené dítě

Únos sedmiletého syna oznámila v pondělí plzeňské policii sedmadvacetiletá žena. Matka se nejdříve domnívala, že rozvedený manžel s ním odjel na výlet a přiveze jej zpět, ani po pěti dnech se však neobjevili. Policisté vyhlásili po chlapci pátrání.

Za loňský rok odsouzeno 52 tisíc osob

V loňském roce odsoudily soudy v České republice téměř 52 tisíc osob. Informovalo o tom včera ministerstvo spravedlnosti. Pachatelé byli nejčastěji odsouzeni za trestný čin krádeže, porušování domovní svobody a zanedbání povinné výživy. Za vraždu bylo odsouzeno 102 lidí, v jednom případě soud uložil trest doživotní, osm lidí bylo odsouzeno k výjimečnému trestu odnětí svobody nad 15 let. Téměř v 80 procentech případů byli pachatelé odsouzeni k trestu s podmíněným odkladem.

trestný čin, zločin – **krádež, loupež** – **krást (krade) / ukrást** – **vykrádat / vykrást auto** –
 Straftat, Verbrechen Diebstahl, Raub stehlen ein Auto ausstehlen
 criminal offence, crime theft, robbery to steal to break into a car

vyloupit obchod – **vloupání do obchodu** – **únos** – **unést dítě** –
 Geschäft ausrauben Einbruch ins Geschäft Entführung Kind entführen
 to burgle a shop shop burglary kidnapping to kidnap a child

vydírat majitele baru – **pašovat zboží přes hranice** – **podvádět / podvést někoho** –
 Barbesitzer erpressen Ware über die Grenze schmuggeln betrügen j-n
 to blackmail a night club owner to smuggle goods across the frontier to deceive s. o.

ošidit někoho o peníze – **spáchat vraždu** – **zavraždit svědka** – **pokus o vraždu** – **L8T**
 j-n ums Geld betrügen Mord begehen Zeugen ermordern Mordversuch
 to cheat s. o. out of his money to commit murder to murder a witness attempted murder

neúmyslné zabití – **zabít v sebeobraně** – **zastřelit** – **uškrtit** – **utopit**
 unabsichtliches Töten in Notwehr töten erschießen erwürgern ertränken
 unintentional homicide to kill in self-defence to shoot (dead) to strangle to drown

pachatel – **zločinec** – **zloděj, lupič** – **kapsář** – **únosce** – **vyděrač** – **pašerák** –
 Täter Verbrecher Dieb, Räuber Taschendieb Entführer Erpresser Schmuggler
 offender criminal thief, robber pickpocket hijacker blackmailer smuggler

podvodník – **vrah** – **mít záznam v trestním rejstříku**
 Betrüger Mörder Vermerk im Strafregister haben
 swindler murderer to have a criminal record

soud – **soudce** – **státní prokurátor** – **obhájce** – **právní poradce** – **advokát**
 Gericht Richter Staatsprokurator Verteidiger Rechtsberater Advokat
 court (of law) judge public prosecutor defence counsel legal adviser barrister

soudní proces – **žalobce** – **obžalovaný** – **podat žalobu na někoho** –
 Rechtsstreit Kläger Beklagte Klage gegen j-n einreichen
 trial, lawsuit prosecutor; plaintiff defendant to file a charge against s. o.

obžalovat, obvinít někoho – **obviněný** – **svědek** – **soudní výslech** –
 anklagen, beschuldigen j-n Beschuldigte Zeuge Gerichtsverhör
 to bring a suit against s. o., to accuse s. o. the accused witness interrogation by the court

vypovídat pod přísahou – **předložit důkaz** – **vynést rozsudek** – **odsoudit na 5 let**
 unter dem Eid aussagen Beweis vorlegen Urteil fällen verurteilen auf 5 Jahre
 to testify (under oath) to submit a proof to pronounce a sentence to condemn to 5 years

odnětí svobody, na doživotí – **dostat peněžitý trest** – **podmínečné odsouzení** –
 Freiheitsentziehung, auf Lebensdauer Geldstrafe bekommen bedingte Verurteilung
 of imprisonment, to give a life sentence to be fined conditional discharge

zproštění viny – **odvolat se proti rozsudku**
 Freisprechung sich gegen das Urteil berufen
 acquittal to appeal against a judgement

porušit, dodržovat zákon – **policejní pátrání** – **pátrat po pachateli / vypátrat**
 Gesetz verletzen, einhalten polizeiliche Nachforschung nach dem Täter fahnden / Täter ausfindig
 to break, to abide by a law police investigation to search for the offender / to find

pachatele – **zatkout pachatele** – **vyslýchat podezřelého** – **křížový výslech** – **mít alibi** –
 machen Täter verhaften Verdächtigen verhören Kreuzverhör Alibi haben
 the offender to arrest the offender to interrogate the suspect cross-examination to have an alibi

přiznat se k činu – **sejmout otisky prstů** – **být ve vězení** – **vězeň**
 Tat eingestehen Fingerabdrücke abnehmen im Gefängnis sein Gefangener, Häftling
 to plead guilty to take the fingerprints to be in jail prisoner

b) Spojte sloveso s vhodným výrazem:

porušit	byt	zločinec
spáchat	zboží přes hranici	zloděj
vykrást	zloděje	kapsář
pašovat	ke krádeži	podvodník
zatknout	zákon	vyděrač
přiznat se	k trestu smrti	únosce
zabít	alibi	detektiv
odsoudit	policistu	vyšetřovatel
potvrdit	vraždu	soudce

Zkuste určit význam podtržených slov (všimněte si prefixů):
(Versuchen Sie die Bedeutung der unterstrichenen Worte zu bestimmen; beachten sie die Präfixe:)
(Try to determine the meaning of the underlined words; take note of the prefixes:)

ukrást auto – **vy**krást auto; **ok**rást turistu – **uk**rást turistovi peněženku
zastřelit zloděje při útěku – **po**střelit zloděje
unést dítě – **pro**nést zbraň přes celnici do letadla
spáchat **se**bevraždu – zabít v **se**beobraně

c) Oznamte policii: ztrátu pasu, krádež osobních dokladů a peněz
okradení na ulici, ukradení auta
vykradení hotelového pokoje
byl jste svědkem havárie

Uvedte Vaše osobní data, bydliště, okolnosti (Umstände) (circumstances), za kterých
k činu došlo, a další detaily, které by mohly policii pomoci při pátrání.
Čtete nebo díváte se rád na detektivky? Máte oblíbeného autora nebo oblíbeného fil-
mového či televizního hrdinu (Held) (hero)? Podíváte se při četbě detektivky nejdřív na
konec, kdo je pachatelem?

● POLITICKÝ ŽIVOT

výkonná moc: Exekutivgewalt executive (power)	prezident – Präsident president	vláda – Regierung government	ministr/yně – Minister/in minister M, F	předseda vlády – Premier, Ministerpräsident prime minister
místopředseda vlády – Vizepremier deputy prime minister	zasedání – Sitzung, Tagung session, meeting	schválit návrh zákona Gesetzs-vorschlag genehmigen to pass a bill		

Kdo jsou, co dělají?

Ministerstvo zahraničních věcí

Ministerstvo financí
Ministerstvo průmyslu a obchodu
Ministerstvo hospodářství
Ministerstvo zemědělství
Ministerstvo pro hospodářskou soutěž
Ministerstvo dopravy
Ministerstvo obrany
Ministerstvo vnitra
Ministerstvo spravedlnosti
Ministerstvo práce a sociálních věcí
Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Ministerstvo kultury

Außenministerium	Ministry of Foreign Affairs
Finanzministerium	Ministry of Finance
Ministerium für Industrie und Handel	Ministry of Industry and Trade
Wirtschaftsministerium	Ministry of National Economy
Ministerium für Landwirtschaft	Ministry of Agriculture
Ministerium für wirtschaftlichen Wettbewerb	Monopolies Commission
Verkehrsministerium	Ministry of Transport
Verteidigungsministerium	Ministry of Defence
Innenministerium	Ministry of the Interior
Justizministerium	Ministry of Justice
Ministerium für Arbeits- und Sozialangelegenheiten	Ministry of Labour and Social Affairs
Ministerium für Gesundheitswesen	Ministry of Public Health
Ministerium für Schulwesen, Jugend und Körperkultur	Ministry of Education, Youth and Physical Culture
Kulturministerium	Ministry of Culture

L8T

zákonodárná moc: parlament – **sněmovna** – **senát** – **poslanec** – **senátor** –
gesetzgebende Gewalt Parlament Kammer Senat Abgeordnete Senator
legislative power parliament Chamber of Deputies Senate deputy senator

poslanecký výbor – **zasedání**
Abgeordnetenkomitee Tagung
parliamentary committee session

hlasovat pro / proti přijetí zákona – **zdržet se hlasování** – **schválit nadpoloviční**
für / gegen die Gesetzannahme stimmen sich der Stimme enthalten mit der absoluten Stimmenmehrheit
to vote for / against the passage of a bill to abstain from voting to pass by a majority

většinou hlasů – **pozměňovací návrh je přijat, zamítnut** – **platnost zákona** –
genehmigen Abänderungsantrag ist angenommen, abgelehnt Gültigkeit des Gesetzes
the amendment is adopted, rejected validity of the law

vstoupit v platnost kdy – **nabýt účinnosti prvním lednem** – **volič** –
wann in Kraft treten in Kraft ab 1. 1. treten Wähler
to come into force on to take effect from 1st January voter

volby do parlamentu, do místních zastupitelství – **kandidovat za volební obvod**
Parlaments-, Lokalvertretungenwahlen für den Wahlbezirk kandidieren
parliamentary elections, elections into the organs of local self-government to run for a seat in the election district

– **stáhnout, odvolat kandidaturu** – **z/volit kandidáta** – **být zvolen poslancem** –
Kandidatur zurückziehen den Kandidaten wählen zum Abgeordneten gewählt werden
to withdraw the candidature to elect the candidate to be elected deputy

pravicová, levicová politická strana – **pravice, levice** – **strana politického středu** –
rechts-, linksgerichtete politische Partei die Rechte, die Linke Partei des politischen Zentrums
right-wing, left-wing political party the right, the left party of the centre

být v opozici – **opoziční strana** – **založit stranu** – **vstoupit do strany, vystoupit ze strany** –
in Opposition sein Oppositionspartei Partei gründen in die Partei eintreten aus der Partei aussteigen
to be in opposition opposition party to found a party to enter into a party to withdraw from a party

stát se, přestat být členem – **svolat sjezd** – **uspořádat sjezd** – **zvolit předsedu** –
Mitglied werden, aufhören zu sein Kongreß einberufen K. veranstalten den Vorsitzenden wählen
to become, to cease to be a member to convene a congress to organize a c. to elect the chairman

vykonávat funkci předsedy – **funkcionář** – **vzdát se funkce** –
Funktion des Vorsitzenden ausüben Funktionär auf die Funktion verzichten
to perform the function of the chairman official, functionary to resign

zahájit, ukončit jednání – **zahajovací, závěrečný projev** – **otevřít, uzavřít diskusi** –
Verhandlungen eröffnen, schließen Eröffnungs-, Schlußrede Diskussion eröffnen, schließen
to open, to close the proceedings opening, closing speech to open, to close discussion

zasáhnout do diskuse – **dát někomu slovo**
in die Diskussion eingreifen j-m das Wort geben
to take part in the discussion to call upon s. o. to speak

● **MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE:** (Internationale Organisationen) (international organizations)

- OSN (= UNO)** – Organizace spojených národů
UNESCO – Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu
UNICEF – Dětský fond OSN
UNIDO – Organizace OSN pro průmyslový rozvoj
FAO – Organizace OSN pro výživu a zemědělství
IAEA – Mezinárodní agentura pro atomovou energii
GATT – Všeobecná dohoda o clech a obchodu
IMF – Mezinárodní měnový fond
UNPROFOR – Ochrané síly OSN

Podle bodů řikejte základní informace o Organizaci spojených národů (OSN):

- založena 24. 10. 1945
- sídlo: New York
- hlavní orgány: Valné shromáždění (Generalversammlung) (General Assembly)
Rada bezpečnosti (Sicherheitsrat) (Security Council)
Mezinárodní soudní dvůr (International Gerichtshof)
(International Court of Justice)
Hospodářská a sociální rada
sekretariát – v čele generální tajemník OSN
(jmenován Valným shromážděním
na doporučení Rady bezpečnosti)

– oficiální jazyky: angličtina, čínština, francouzština, ruština, španělština **L8T**
– cíle: udržovat mezinárodní mír a bezpečnost
rozvíjet mezi národy rovnoprávné přátelské vztahy
uskutečňovat mezinárodní hospodářskou, sociální, kulturní a humanitní
spolupráci
boj za respektování základních lidských práv a svobod

Je vaše země členem

Rady Evropy?	(des Europarates)	(of the Council of Europe)
Evropské unie?	(der Europäischen Union)	(of the European Union)
NATO (Severoatlantické aliance)?	(der Nordatlantischen Allianz)	(of the North Atlantic Alliance)
Organizace amerických států?	(der Organisation der amerikanischen Staaten)	(of the Organization of American States)
Organizace africké jednoty?	(der Organisation der afrikanischen Einheit)	(Organization of African Unity)

● **ARMÁDA** (Armee) (army)

armáda, ozbrojené síly – **armádní velení** – **náčelník generálního štábu** – **voják z povolání** –
Armee, bewaffnete Kräfte Armeeführung Chef des Generalstabes Berufssoldat
army, armed forces army command chief of (general) staff professional soldier

branec – **základní vojenská služba** – **náhradní civilní služba** – **sloužit v armádě** –
Rekrut Grundwehrdienst Ersatzzivildienst in der Armee dienen
recruit national service substitute civilian service to serve in the army

být na vojně – **být povolán na vojenské cvičení** – **důstojník v záloze** –
beim Heer sein zur Militärübung einberufen werden Reserveoffizier
to be in the services to be called up to a military exercise officer of the reserve

vojenská posádka – **kasárna**
Militärgarnison Kaserne
garrison barracks

pěšák (pěchota) – **dělostřelec** (dělostřelectvo) – **radista** – **tankista** –
Infanterist Infanterie Kanonier Artillerie Funker Panzersoldat
infantryman infantry artilleryman artillery radio-operator member of tank-corps

pilot, letec (letectvo) – **parašutista** – **ženista** – **mít stráž, hlídku** – **velitel**
Flieger Luftwaffe Fallschirmspringer Armierer Wache haben Kommandeur
pilot, airman air force parachutist engineer to keep guard commander

vojenská hodnost: **vojín** – **poddůstojníci:** **svobodník** – **desátník** –
Militärrang Soldat Unteroffiziere Gefreiter Korporal
military rank private noncommissioned officers lance-corporal corporal
(US private 1st class)

četař – **rotný** – **rotmistr** – **důstojníci:** **podporučík** –
Zugführer Unterfeldwebel Feldwebel Offiziere Unterleutnant
sergeant company sergeant-major regimental sergeant major officers second lieutenant
(US sergeant 1st class) (US sergeant-major) (US chief warrant officer)

poručík – **nadporučík** – **kapitán** – **major** – **podplukovník** – **plukovník** –
Leutnant Oberleutnant Kapitän Major Oberstleutnant Oberst
lieutenant first lieutenant captain major lieutenant colonel colonel
(US lieutenant 2nd class)

generálmajor – **generálporučík** – **generálplukovník** – **armádní generál**
Generalmajor Generalleutnant Generaloberst Armeegeneral
major general lieutenant general general general of the army

četa – **rota** – **prapor** – **pluk** – **divize** – **brigáda**
Zug Kompanie Bataillon Regiment Division Brigade
troop company battalion regiment division brigade

střelná zbraň – **pistole** – **puška** – **samopal** – **kulomet** – **střelivo** = **munice** –
Schießwaffe Pistole Gewehr Maschinenpistole Maschinengewehr Munition
firearm pistol rifle submachine gun machine-gun ammunition
(US tommy gun)

náboj – **vystřelit**, **zastřelit** – **výstřel**, **rána** – **střelba**, **palba** – **pal!** – **výbušnina**,
Ladung losschießen erschießen Schuß Schießen Feuer Feuer! Sprengmittel
cartridge to shoot to shoot (dead) shot shooting fire shoot! explosive

výbuch, **vybuchnout** – **ruční granát** – **položít protitankovou minu** – **shodit bombu** –
Explosion explodieren Handgranate Panzerabwehrmine legen Bombe abwerfen
explosion to explode hand-grenade to lay an antitank mine to drop a bomb

bombardér – **protiraketová střela** – **raketa** – **tank** – **obrněné vozidlo** –
Bombenflugzeug Panzerabwehrgeschoß Rakete Panzer Panzerwagen
bomber anti-rocket missile rocket tank armoured vehicle

protitankové dělo – **radar** – **průzkumný letoun** – **stíhací letoun (stíhačka)** – **padák** –
Panzerabwehrkanone Radar Aufklärungsflugzeug Jagdflugzeug Fallschirm
antitank gun radar reconnaissance plane fighter(plane) parachute

vrtulník – **ponorka** – **letadlová loď** – **letecká základna**
Hubschrauber Unterseeboot Flugzeugträger Flugbasis
helicopter submarine (aircraft) carrier air base

obrana – **útok** – **protiútok**
Verteidigung Angriff Gegenangriff
defence attack counterattack

Lekce 9: Z kultury

Text 1: I život bez televize je životem

Text 2: Zlodějská přítelkyně

INHALT

Sprechintentionen:

Durch die Beherrschung des Wortschatzes der Kunst die Texte aus der Literatur, des Filmes, der Musik und Fernseh- und Theaterprogramme verstehen, auf diese Themen Gespräche führen. Ausdrücken, daß wir mit jemandem verkehren, jemanden zum Nachbarn haben, daß wir mit ihm Streit haben. Durch verschiedene Art „die Möglichkeit“ äußern. Ausdrücken, daß es möglich ist, etwas zu machen. Ausdrücken, daß zwei Begriffe identisch sind. Ausdrücken, daß eine Handlung der anderen widerspricht. Redewendungen mit den Wörtern „*mluvit*, *řeč*“.

Aussprache: Konsonanten „Š – Ž“, Assimilation

Konversationsthema: Umění – literatura, divadlo, výtvarné umění, hudba, film
(Kunst – Literatur, Theater, bildende Kunst, Musik, Film)

CONTENTS

Language skills:

To understand literary texts, film, music, TV and theatre programmes by mastering the vocabulary of the arts, and to conduct conversations on these topics. To express that we are in contact with s. o., live next door to s. o., that we are in dispute with them. To express „possibility“ in various ways. To express that it is possible to do s. th. To say that two concepts are identical. To express that one action runs counter to another. Idioms with the words „*mluvit*, *řeč*“.

Pronunciation: Consonants „Š – Ž“, assimilation

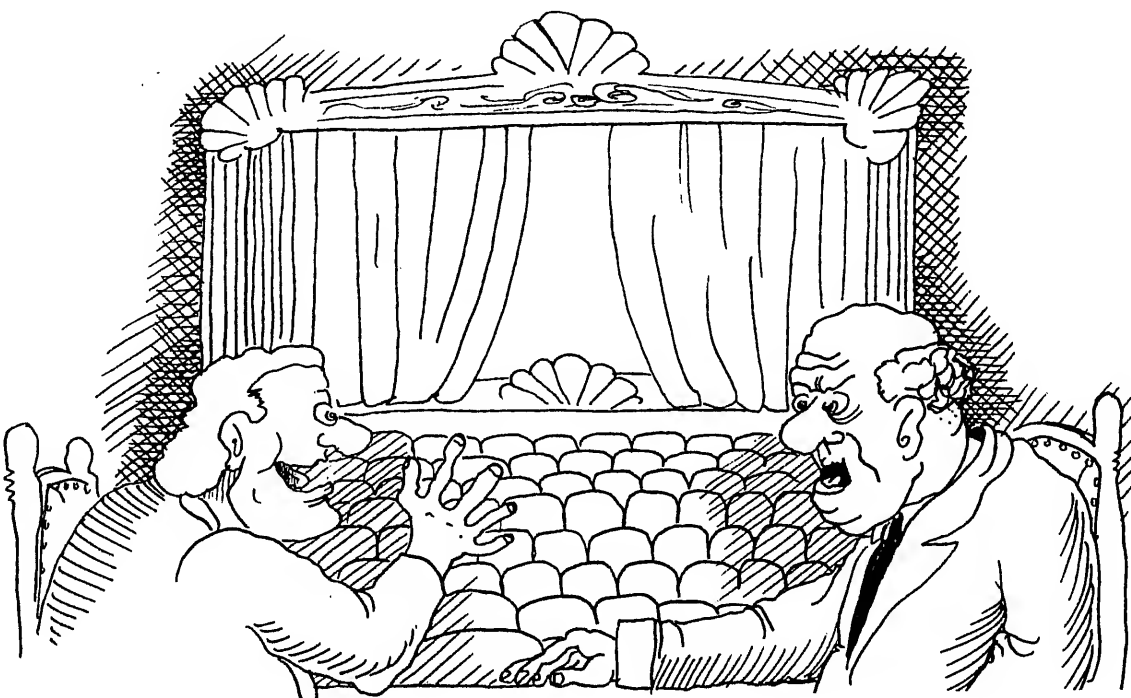
Conversation topic: Umění – literatura, divadlo, výtvarné umění, hudba, film
(Art – literature, theatre, graphic and/or plastic art, music, film)

Grammatik:

§ 38 Präpositionen mit Instrumental
§ 39 Instrumental bei Adjektiven und Verben
§ 40 Unbestimmte und negative Pronomina und Adverbien
§ 41 Pronomen „*týž*, *tentýž*“ (derselbe)
§ 42 Verkleinerungsform und Vergrößerungsform der Substantive
Bedeutungen der Präfixe „*po-*, *za-*“
Empfindungswörter
Wortfamilie: „*mluvit*“

Grammar:

§ 38 Prepositions with the instrumental
§ 39 The instrumental with adjectives and verbs
§ 40 Definite and indefinite pronouns and adverbs
§ 41 The pronoun „*týž*, *tentýž*“ (the same)
§ 42 Diminutive and augmentative form of nouns
Meanings of the prefixes „*po-*, *za-*“
Interjections
Word family: „*mluvit*“

- Divákům se zřejmě vaše hra nelíbí.
- Jak to víte, když tu žádní nejsou ?

9 A

alespoň, aspoň
bohatý, -á, -é x chudý, -á, -é
báseň F
básník M
bleskově (blesk M)
bránit +Dat v +Lok, (+ inf.) impf. –
zabránit pf.

wenigstens
 reich x arm
 Gedicht
 Dichter
 blitzartig
 hindern j-m an etw. –
 verhindern

at least
 rich x poor
 poem
 poet
 in a flash
 to keep (s. o.) from (doing
 s. th.), to prevent (s. o.)
 from (doing s. th.)

bránit se (proti) +Dat impf. –
ubránit se pf.
čerpat +Ak impf. – vyčerpat pf.

sich wehren (gegen etw.) –
 (etw.) abwehren
 schöpfen – ausschöpfen;
 erschöpfen

to defend oneself (against)
 – to resist successfully
 to draw (e.g. water) – to
 exhaust

dílo N
divák M, divačka F
herec M, herečka F
hledisko N
hrozný, -á, -é
místo +Gen
morální (morálka F)
nabitý, -á, -é (program)
namáhavý, -á, -é
natočit +Ak pf. – natáčet impf.
nezávislý, -á, -é
oblíbený, -á, -é (oblíbit si + Ak pf.)
odreagovat se pf.

Werk
 Zuschauer(in)
 Schauspieler(in)
 Gesichtspunkt
 schrecklich
 anstatt
 Moral- (Moral)
 vollgefüllt
 anstrengend
 drehen
 unabhängig
 beliebt (Gefallen finden)
 sich abreagieren

work
 spectator, (woman) spectator
 actor, actress
 point of view
 terrible
 instead of
 moral (morality; morals; morale)
 crowded
 straining, trying
 to shoot (e.g. a film)
 independent
 popular (to take a liking)
 to let off steam; to work off
 one's anger

píseň F
podnět M
pokládat +Ak za +Ak impf.
pořad M

Lied
 Anlaß, Anstoß, Anregung
 halten für
 Programm

song
 instigation, suggestion
 to regard as
 programme

pořád = stále
postupně

immer
 schrittweise

always, all the time
 gradually, step by
 step

L9A

prostřednictvím +Gen
prožít +Ak, prožiju pf. – prožívat impf.
průměr M
přenos M (přenášet / přenést +Ak)

mittels
 durchleben, erleben
 Durchschnitt
 Übertragung
 (übertragen)
 trotzdem
 einschalten
 reihen – einreihen

by means of
 to live through
 average
 transfer; transmission (to
 transfer; to transmit)
 in spite of it
 to turn (the radio) on
 to order, to arrange – to

přesto
pustit +Ak (rádio) pf. – pouštět impf.
řadit +Ak impf. – zařadit pf.

Sprache; Rede
 Siedlung
 Saal, Halle
 sich konzentrieren auf

classify, to place, to file
 language, tongue; speech
 housing estate
 hall

řeč F (Gen-i)
sídlště N
síň F
soustředit se na +Ak pf. –
soustředovat se impf.

Schriftsteller(in)
 sich verbinden mit

writer (woman writer)
 to unite with; to get into
 touch with

spisovatel(ka) M(F)
spojit se s +Instr pf. – spojit se impf.

tentýž, tatáž, totéž
totožný, -á, -é
tvorba F (tvořit / vytvořit +Ak impf.)

der-, die-, dasselbe
 identisch
 Schöpfung (schöpfen /
 schaffen)

the same
 identical
 production, creation (to
 create)

umění N
upozornit +Ak na +Ak pf. –
upozorňovat impf.

Kunst
 aufmerksam machen auf

art
 to call attention to

úroveň F
vítězství N (vítězit / zvítězit nad +Instr)
vládnout +Dat impf. – ovládnout +Ak pf.

Niveau
 Sieg (siegen)
 herrschen – beherrschen

level; standard (e. g. of living)
 victory (to win)
 to govern, to rule – to get
 control (of / over)

vyhovovat +Dat impf. – vyhovět pf.

passen; entsprechen

to suit (s. o.) – to comply
 (with)

vynikající (vynikat / vyniknout nad +Ak)
vyrušovat +Ak impf. – vyrušit pf.
vysílat +Ak impf. – odvysílat pf.
vzdát se +Gen pf. – vzdávat se impf.
zabírat +Ak impf. – zabrat, zaberu pf.

hervorragend, überragend
 stören
 senden
 (auf etw.) verzichten
 einnehmen; beschlag-
 nahmen, einziehen

excellent, outstanding
 to disturb
 to transmit, to broadcast
 to give up (s. th.)
 to take (e.g. much time)
 to occupy

zásada F
zasloužit si +Ak pf. – zasluhovat si impf.
zaspát, zaspím (+Ak) pf.
záznam M

Prinzip
 verdienen
 verschlafen
 Aufnahme, Aufzeichnung
 (aufzeichnen)

principle
 to deserve
 to oversleep
 record, note, entry
 (to record)

(zaznamenávat / zaznamenat +Ak)
zážitek M (zažívat / zažít +Ak)
zbytečně – zbytečný, -á, -é

Erlebnis (erleben)
 unnötigerweise – unnötig

experience (to experience)
 unnecessarily, to no avail –
 unnecessary

zemřít, zemřu pf. – umírat impf.	sterben	to die
zpracovávat +Ak impf. – zpracovat pf.	bearbeiten, verarbeiten	to work (up), to process
zrušit +Ak pf. – rušit impf.	annulieren, liquidieren, aufheben	to cancel, to annul, to abolish
zvláště = hlavně	besonders	especially, in particular

Gr

§ 38 PREPOZICE S INSTRUMENTÁLEM

nad + Instr	über	above, over
Ústí nad Labem (kde?)	an der Elbe (wo?)	on the Elbe (where?)
mezi + Instr	zwischen, unter	between, among
stál mezi dveřmi (kde?)	er stand zwischen der Tür (wo?)	he stood in the door (where?)
mezi třetí a čtvrtou hodinou (kdy?)	zwischen 3 und 4 Uhr (wann?)	between three and four o'clock (when?)
mezi nimi je velký věkový rozdíl (srovnání)	zwischen ihnen ist ein großer Altersunterschied (Vergleich)	there's a large age difference between them (comparison)
to zůstane mezi námi (ve skupině)	das bleibt unter uns (in der Gruppe)	it will remain between us (within a group)
pod + Instr	unter	under, below, beneath
Novákovi bydlí pod námi (kde?)	die Nováks wohnen unter uns (wo?)	the Nováks live under us (where?)
jednal pod vlivem alkoholu (podřízenost)	er handelte unter dem Einfluß des Alkohols (Unterordnung)	he acted under the influence of drink (subordination)
udělám to pod podmínkou, že ... (okolnost)	ich mache es unter der Bedingung, daß ... (Umstand)	I shall do it on the condition that... (circumstance)
před + Instr	vor	before, in front of; ... ago
stalo se to před mnou (kde?)	es geschah vor mir (wo?)	it happened in front of me (where?)
vysílali to před časem (kdy?)	man sendete das vor einiger Zeit (wann?)	it was broadcast some time ago (when?)
mám před sebou hodně práce má strach před zkouškou (pocit strachu)	ich habe vor mir viel Arbeit er hat Angst vor der Prüfung (Angstgefühl)	I've got a lot of work to do. he is afraid of the examination (sensation of fear)

s + Instr	mit	with	L9A
vezmu s sebou syna (společnost)	ich nehme den Sohn mit (Gesellschaft)	I shall take my son with me (company)	
už jsem s ním mluvil (vzájemnost)	ich habe mit ihm schon gesprochen (Gegenseitigkeit)	I have already spoken with him (mutuality, reciprocity)	
pracuje s velkou chutí (okolnost)	er arbeitet mit großer Lust (Umstand)	he works with great zest (circumstance)	

!! nástroj, dopravní prostředek – jen Instr	Instrument, Verkehrsmittel – nur Instr.	implement, instrument, tool, means of transport – only instr.
umyj se teplou vodou pocestujeme autobusem	wasch dich mit warmem Wasser wir werden mit Bus reisen	wash with hot water we shall travel by a bus
za + Instr	hinter, um	behind, after
pošta je hned za rohem (kde?)	die Post ist gleich um die Ecke (wo?)	the post office is just round the corner (where?)
bydlí za městem jdu za ředitelem díval se za nimi, jak odcházejí	er wohnt außerhalb der Stadt ich gehe zum Direktor er schaute ihnen nach, wie sie weggingen	he lives outside the town I go to the director he looked after them as they were leaving
už to máme za sebou	das haben wir schon hinter uns	we have it already behind us

!! POZOR KDE ? – nad, pod, před, za. mezi + Instr x KAM ? – nad, pod, před, za, mezi + Ak

ve shodě s + Instr ve shodě s mými názory	in Übereinstimmung mit in Übereinst. mit meinen Ansichten	in accordance / conformity with in accordance with my opinions
v souhlase, v souladu s + Instr v souladu se zákonem	im Einklang mit in Übereinstimmung mit dem Gesetz	in accordance with in accordance with the law
v rozporu s + Instr v rozporu se zájmy rodiny	im Widerspruch mit im W. mit den Interessen der Familie	in contradiction with in contradiction with the interests of the family
= v protikladu k + Dat	im Gegensatz zu	in contrast with, in contradiction to
v souvislosti s + Instr v souvislosti s politickou aférou	im Zusammenhang mit im Z. mit der politischen Affäre	in connection with in connection with the political affair
ve spojení s + Instr ve spojení s praxí	in Verbindung mit in Verb. mit der Praxis	in connection with in connection with practice
ve srovnání s + Instr	im Vergleich mit	in comparison with
v porovnání s + Instr v porovnání s loňským rokem	im Vergl. mit vorigem Jahr	in comparison with the last year

1. a) Řekněte ve správném tvaru a všimněte si významu prepozice „ZA“:

1. Volala za (děti), aby na sebe dávaly pozor. 2. V pátek odjíždím za (rodina) na chatu. 3. To nejhorší už je za (my). 4. Jsem rád, že už je ta nepříjemnost za (já). Jsem rád, že to mám za (já) 5. Stojím za (má slova), svůj názor nezměním. 6. Za (dveře) se neposlouchá! 7. Když jsem vešel, seděl unaveně za (pracovní stůl). 8. Má malou zahrádku za (město). 9. Půjdu za (Jirka) až zítra. 10. Zaparkuju tamhle za (roh) a počkám na tebe. x (Ak) 11. Půjdu se trochu projít za (město). 12. Auto zahnulo za (roh) a zmizelo mi z očí. 13. Postav to za (dveře). 14. Udělám to za (ty).

b) Řekněte ve správném tvaru a všimněte si významu prepozice „S“:

1. Je to krásná holčička s (modré oči) a (světlé vlasy). 2. Ještě jsi s (hosté) nepromluvil ani slovo! Jdi se s (oni) aspoň přivítat. 3. Oslavíme to se (všichni spolupracovníci). 4. Poslouchala jeho vyprávění s (velký zájem). 5. Říkal jsem to manželce s (obava), že se bude zlobit, ale přijala to s (pochopení). 6. Musím jít se (záda) k doktorovi, bolí mě čím dál tím víc. 7. Co se s (ty) děje? Jsi nějak nervózní. – Mám starosti s (dcera). 8. S (příchod nového vedoucího) se vztahy zlepšily. 9. Nemůžu vyjít s (výplata), peníze mi dojdou vždycky před (konec měsíce). – Co s (ty peníze) děláš?

§ 39 INSTRUMENTÁL U ADJEKTIV A SLOVES

a) být si jistý (úspěchem)	sicher sein (des Erfolges)	to be sure (of success)
být slavný (svými romány)	berühmt sein (durch seine Romane)	to be famous (for one's novels)
být vinný, vinen, F vinna (neštěstím)	schuldig sein (an dem Unglück)	to be guilty (of a disaster / an accident)
být známý (svým uměním)	bekannt sein (durch seine Kunst)	to be well-known (for one's art)
být hotový s (práci)	fertig sein mit (der Arbeit)	to be ready with (the work)
být spojený s (těžkostmi)	verbunden sein mit (Schwierigkeiten)	to be fraught with (difficulties)
být spokojený s (výsledky)	zufrieden sein mit (Resultaten)	to be satisfied with (the results)
být totožný s (našimi návrhy)	identisch sein mit (unseren Vorschlägen)	to be identical with (our proposals)

b) SLOVESO + Instr:

být / — (známým umělcem)	sein (bekannter Künstler)	to be (a well-known artist)
disponovat / — (manžellovým kontem)	verfügen (über das Konto des Ehegatten)	to have at one's disposal (the husband's account)
chlubit se / pochlubit se (svým úspěchem)	sich prahlen (mit seinem Erfolg)	to boast of (one's success)
stávat se / stát se (slavným hercem)	werden (berühmter Schauspieler)	to become (a famous actor)
trpět (zimou) / ! vytrpět + Ak (mnoho zlého)	leiden (durch die Kälte) durchleiden (viel Böses)	to suffer (from cold) to suffer (much evil)
vynikat / vyniknout (talentem nad ostatní)	überlegen sein (den anderen an Talent)	to surpass (the others in talent)
zabývat se / — (sportem)	sich beschäftigen (mit dem Sport), treiben (Sport)	to go in (for sport), to occupy oneself (with sport)

SLOVESO + Ak + Instr: (NĚKOHO NĚKÝM, NĚCO NĚČÍM)

jmenovat (někoho ministrem) / ! pojmenovat +Ak	ernennen (j-n zum Minister) benennen	to appoint (sb. minister) to name
nazývat / nazvat (věci pravým jménem)	nennen (die Dinge beim rechten Namen)	to call (things by their names)
pokrývat / pokrýt (stůl ubrusem)	bedecken (den Tisch mit dem Tischtuch)	to cover (the table with a table-cloth)
vybavovat / vybavit (kancelář novým nábytkem)	ausstatten (das Büro mit neuen Möbeln)	to equip (the office with new furniture)
zahlcovat / zahltit (diváka informacemi)	überschwemmen (den Zuschauer mit Informationen)	to flood (the spectator with information)

MEZI + Instr:

rozhodovat se / rozhodnout se mezi (několika možnostmi)	sich entscheiden zwischen (mehreren Möglichkeiten)	to be making up one's mind / to choose among (several possibilities)
rozlišovat / rozlišit mezi (dobrem a zlem)	unterscheiden zwischen (Gutem und Bösem)	to distinguish between (the good and the evil)

NAD + Instr:

trápit se nad / — (úkolem)	sich quälen über (die Aufgabe)	to bother with (the exercise)
vítězit / zvítězit nad (konkurencí)	siegen über (die Konkurrenz)	to win over (the competition)
vládnout nad (městem) / ! ovládnout +Ak	herrschen über (die Stadt) / sich bemächtigen	to govern, to rule (the town) / to get control (over)
zamýšlet se / zamyslet se nad (příčinami neúspěchu)	nachdenken über (die Gründe des Mißerfolges)	to think about (the causes of the failure)

PŘED + Instr:

bránit se / ubránit se před
(nebezpečím)

tajit / zatajit (něco před rodiči)

utíkat / utéct, uteču (před deštěm)

S + Instr:

bavit se / pobavit se s (kolegou)

= **hovořit / pohovořit si s**
(kolegou)

= **mluvit / promluvit si s**
(kolegou)

= **povídat si / popovídat si s**
(kolegou)

hádat se / pohádat se s
(manželkou)

jednat, vyjednávat o něčem **s**
(obchodním partnerem)

/ ! vyjednat, projednat + Ak

míjet se / minout se s (bratrem)

obchodovat s / — (Německem)

potkávat se / potkat se s
(přítelem na ulici)

pracovat s / — (počítačem)

radit se / poradit se s (právníkem)

sblížovat se / sblížit se s
(jeho rodinou)

setkávat se / setkat se s (přáteli)

seznamovat se / seznámit se s
(novými lidmi)

shodovat se s / — (jeho názorem)

scházet se / sejít se s (přáteli)

sich wehren (gegen die Gefahr) /
sich erwehren (der Gefahr)

to defend oneself against/
to resist successfully
(a danger)

verheimlichen (etw. vor den
Eltern)

to conceal (s. th. from the
parents)

weglaufen (vor dem Regen)

to flee (before the rain)

sich unterhalten mit
(dem Kollegen)

to converse with
(a colleague)

sprechen mit (dem Kollegen)

to talk / to have a talk with
(a colleague)

sprechen mit (dem Kollegen)

to speak / to have a talk
with (a colleague)

plaudern mit (dem Kollegen)

to chat / to have a chat with
(a colleague)

streiten / in Streit geraten
mit (der Ehefrau)

to quarrel / to have a quarrel
with (the wife)

verhandeln über etw. mit
(dem Geschäftspartner)

to negotiate about s. th. with
(the business partner)

abmachen, erörtern

to negotiate, to discuss (s. th.)

sich verfehlen mit (dem Bruder)

to miss (one's brother) (= not
to meet him)

Handel treiben mit
(Deutschland)

to do business / to trade
with (Germany)

sich treffen mit (dem Freund auf
der Straße)

to meet (a friend in the
street)

arbeiten mit (dem Computer)

to work with (the computer)

sich beraten mit (dem
Juristen)

to consult (a lawyer)

sich annähern mit (seiner
Familie)

to get closer (= to become
friends) to (his family)

sich treffen mit (den Freunden)

to meet (friends)

kennenlernen (neue Leute)

to make the acquaintance
of (new people)

übereinstimmen mit (seiner
Ansicht)

to accord with (his opinion)

sich treffen mit (den Freunden)

to meet (friends)

soudit se s(e) / — (sousedem)

souhlasit s / — (jeho slovy)

sousedit s / — (Rakouskem)

souviset s / — (nemocí)

spojovat se / spojit se s
(ním telefonicky)

spokojovat se / spokojit se s
(průměrnými výsledky)

stýkat se s(e) / — (zákazníky)

vidět se, vidat se / uvidět se s
(bývalými kolegy)

vyrovnávat se / vyrovnat se s(e)
(smrtí manžela)

prozessieren mit (dem Nachbarn)

to litigate with
(a neighbour)

einverstanden sein mit (seinen
Worten)

to agree with (his words)

grenzen an (Österreich)

to border on (Austria)

zusammenhängen mit (der
Krankheit)

to be connected with (the
illness)

sich verbinden mit (ihm
telefonisch)

to get in touch with (him
by phone)

sich begnügen mit
(durchschnittlichen Resultaten)

to content oneself with
(average results)

verkehren mit (den Kunden)

to be in contact with (the
customers)

sich sehen mit
(ehemaligen Kollegen)

to see, to meet
(former colleagues)

sich ausgleichen mit (mit dem
Tode des Mannes fertig werden)

to cope with
(the husband's death)

L9A

Cv

2. Spojte vhodné výrazy. Všimněte si, že slovesa vyjadřují

a) **vzájemný přátelský vztah (seznámení, sblížení, soužití a podobně):**
(gegenseitige freundliche Beziehung – Bekanntmachung, Annäherung, Zusammenleben u. ä.)
(mutual friendly relationship – getting acquainted, becoming friends, common life etc.)

Seznámil jsem se	s, se	všemi lidmi	každý týden.
Vídám se		rodiči	pravidelně
Stýkám se		svými sousedy	před šesti lety
Umí vycházet dobře		děti	před nedávnem
Sblížil jsem se		s bývalým kolegou	
(Ne)umí to		manželkou	
Žiju ve shodě		s kolegou	

b) **nepřátelský vztah (měření sil, boj, konflikt apod.):**

(feindliche Beziehung – Messen der Kräfte, Kampf, Konflikt u.a.)
(hostile relationship – measuring of strength, struggle, conflict etc.)

Má neustále konflikty	s, se	kolegou	kvůli alimentům.
Slyšel jsem, jak se hádal		češtinou	kvůli maličkosti
Soudí se		svým vedoucím	
Má problémy		bývalým manželem	

c) vzájemný styk (sousedství, spojení, souvislost):

(Gegenseitiger Verkehr – Nachbarschaft, Verbindung, Zusammenhang)
(mutual contact – neighbourhood, connection)

Můj dům sousedí Vyjednáváme Nerada se bavím Musím se poradit Nepodařilo se mi spojit se Naše firma obchoduje	s, se	cizími lidmi tímto zákazníkem advokátem parkem konfekcí Prahou	už celý měsíc. o smlouvě za celé odpoledne
---	-------	---	--

A: Už jsi řekl Pavlovi o našem plánovaném setkání?

B: Včera jsem se s ním potkal v kině, ale zapomněl jsem na to.

A: Už jste hotovi se smlouvou?

B: Ještě se se zákazníkem domlouváme na některých detailech, ale to dořešíme dnes a zítra bude smlouva připravená.

A: Přišel jste za mnou?

B: Za inženýrem Veselým, ale neznám ho osobně.

A: To jsem já. S čím přicházíte?

A: Měl byste chvíli čas? Potřeboval bych si s vámi promluvit.

B: Také já s vámi musím mluvit, ale mezi čtyřma očima. Mohl byste jít se mnou do vedlejší kanceláře?

A: Nesouhlasím s tak velkým trestem. To si nezaslouží.

B: Já ano, jednal v rozporu se všemi morálními zásadami.

A: Nesejdeme se zase někdy spolu?

Rád bych si s tebou popovídal.

B: Ted' mám dost nabitý program, ale zavolej mi koncem měsíce, určitě se dohodneme na začátek března.

A: Manžela jmenovali obchodním ředitelem.

B: Vyříd' mu mou gratulaci.

A: Jak jsi spokojený s novým bytem?

B: S bytem ano, ale sídliště má špatné spojení s centrem.

A: Vyhovují vám pracovní podmínky?

B: Ano. Nejvíc mě na této nové práci přitahuje, že budu často přicházet do styku s lidmi. Dříve jsem pracovala jen s papíry a to mi nevyhovovalo.

A: Trápí se nad tím, že si nerozumí se synem.

B: Je tím částečně vinna i ona, podle mě to s ním nikdy neuměla.

A: Ty jsi přišel sám? Vždyť ti Pavel šel naproti.

B: Asi jsem se s ním cestou minul. Půjdu se za ním podívat, aby na mě na nádraží zbytečně nečekal.

A: Trápí se nad svou situací, ale nemůže ji zvládnout sama. Měla by se poradit s psychologem.

B: Už jsem s ní mluvila a chtěla jsem jí poradit totéž, ale není s ní řeč.

GRAMATICKÉ POZNÁMKY:

1) Psaní „-i, -y“ v préteritu sloves:

Mž: Muži byli spokojeni. – v préteritu pl.: -i

Mn: Koncerty byly vyprodány. – -y

F: Ženy byly spokojeny. – -y

Mž+F: Muži a ženy byli spokojeni. – -i

Mž: -i
Mn, F: -y
Mž + F: -i

2) avšak (na začátku věty),

aber

but, however

však (ve větě)

= ale = jenže = jenomže

Je hezky, avšak zima. – Bylo mi však zima.

3) Další tvoření adjektiv:

lid – lidová píseň

Volkslied

folk song

myšlenka – myšlenkový proces

Gedankenprozeß

train of thought

obraz – obrazová encyklopedie

Bilderencyklopädie

illustrated encyclopaedia

rozhlas – rozhlasové vysílání

Rundfunksendung

(radio) broadcasting

rubín – rubínový šperk

Rubinschmuck

ruby jewel

ztráta – ztrátový podnik

Verlustbetrieb

loss-making enterprise

detektiv – detektivní román

Detektivroman

detective novel

divadlo – divadelní premiéra

Theaterpremiere

theatre première

slovo – slovní projev

Wortäußerung

verbal expression

cestopis – cestopisný pořad

Reisebeschreibungssendung

(e.g. T.V.) programme
about travels, travelogue

mléko – mléčné sklo

Milchglas

milk glass

průměr – průměrný film

durchschnittlicher Film

average film

rodina – rodinný seriál

Familienserie

family serial

básník – básnická sbírka

Gedichtsammlung

collection of poetry

energie – energický člověk

energischer Mensch

resolute person

zloděj – zlodějská přítelkyně

diebische Freundin

thievish (woman-)friend

zpravodajství – zpravodajský pořad

Berichterstattungssendung

news and comments
programme

L9A

4) Významy prefixu „PO-“:

a) **směr po povrchu:**
Popsal jsem dva listy papíru.

Polepil si stěny plakáty.

Posypali chodník pískem kvůli náledí.

b) **malá míra děje:**
Poodešel kousek stranou.
Pootevřel okno.

Pousmál se.

c) **postupně dokončit děj:**

Během návštěvy **jsem popijeli** čaj.

Posbíral papíry, které spadly na zem.

Při odchodu **pozavírejte** okna.

d) **spokojenost s dějem:**
 (s reflexivním zájmenem „si“):
 jen pf. – V neděli **jsem si pospal**.

Hezky **jsem si popovídali**.

Richtung auf der Oberfläche:
 Ich beschrieb 2 Blätter Papier.

Er beklebte sich die Wände mit den Plakaten.

Man bestreute den Gehsteig wegen des Glatteises.

kleiner Maß der Handlung:
 Er ging ein wenig abseits.
 Er machte das Fenster ein bißchen auf.
 Er lächelte ein bißchen.

schrittweise die Handlung abschließen:
 Während des Besuches tranken wir Tee.
 Er klaubte die Papiere, die auf die Erde gefallen sind, auf.

Beim Weggehen machen Sie die Fenster zu.

Zufriedenheit mit der Handlung:
 Am Sonntag habe ich länger geschlafen.
 Wir haben uns gut unterhalten.
 (= Wir haben ein wenig geplaudert.)

direction over the surface:
 My writing has covered two sides.

He papered the walls with posters.

They besprinkled the pavement with sand because of icy ground.

small extent of the action:
 He stepped a little aside.
 He opened the window slightly.
 He smiled slightly.

to complete gradually an action:
 During the visit we were drinking tea.
 He picked up the papers which had fallen to the ground.

When you leave, shut (all) the windows (one by one).

satisfaction with an action:
 On Sunday I had a bit of extra kip.
 We had a nice chat.

Významy prefixu „POPO-“:

u sloves pohybu jen malá míra děje (pohnout se jen o kousek):

Poposedli, aby mi udělali místo.

Auto **popojelo** ke vchodu.

bei den Verben der Bewegung nur ein kleiner Maß der Handlung (sich nur um ein Stückchen bewegen):

Sie rückten ein wenig weiter, um mir Platz zu machen.
 Das Auto fuhr einige Schritte weiter zum Eingang.

with verbs of motion only a small degree of action (to move only a little):

They edged up (a little) to make room for me.
 The car moved a little towards the entrance.

5) Významy prefixu „ZA-“:

a) **směr dozadu, za něco:**
 Auto **zajelo** za roh.
 Kniha mi **zapadla** za skříň.

b) **směr dovnitř něčeho:**
Zašel do lesa.
Zastrčil peněženku do kapsy.

Zařadil spis do kartotéky.

c) **pokrýt povrch, vyplnit něco něčím:**
Zastavěli celou parcelu.

Krajina je **zasněžená**.

Musím dát **zasklít** okno.

Musím nějak **zalepit (zazdit, zašít)** tu díru.

d) **začátek děje a jeho krátké trvání:**
 Televize mi **zabrala** většinu volného času.
 Tamhle **jsem zahlédl** Petra.

Zakašlal. Začervenal se.

e) **něco utajit, zničit:**
Zamlčel důležitou informaci.

Zakázal o tom mluvit.
Zastřelili ho ve válce.

f) **provádět děj s chutí, pocitem uspokojení (se „si“):** jen pf.
Zajdeme si večer do kina?

zajet si do Brna
zaběhat si, zacvičit si
zatancovat si, zakouřit si
zazpívat si, zahrát si šachy

Richtung nach hinten, hinter etw.: direction backwards, behind s. th.:
 Das Auto fuhr hinter die Ecke. The car turned the corner.
 Das Buch ist mir hinter den Schrank gefallen. I lost the book down the back of the wardrobe. / The book fell behind the wardrobe.

Richtung nach innen: direction inwards:
 Er ging in den Wald hinein. He walked into the forest.
 Er steckte die Geldtasche in die Tasche. He pocketed his purse.

Er hat das Aktenstück in die Kartothek eingereiht. He filed the dossier (into the filing cabinet).
 Oberfläche bedecken, etw. to cover a surface, to fill(up) s. th. mit etw. ausfüllen: by s. th.:
 Man verbaute die ganze Parzelle. They built over the whole area / building plot.
 Die Gegend ist verschneit. The landscape is covered with snow.

Ich muß das Fenster verglasen lassen. I must have the window glazed.

Ich muß irgendwie das Loch verkleben (vermauern, zunähen). I must somehow paste over (wall up, sew up) that hole.

Anfang der Handlung und deren kurze Dauer: beginning of an action and its short duration:
 TV nahm mir die meiste Freizeit in Anspruch. T.V. took most of my free time.

Dort habe ich den Peter erblickt. I saw Peter (for a few moments) over there.

Er hustete auf. Er wurde rot. He gave a (slight) cough. He blushed.

etw. verheimlichen, zerstören: to keep s. th. secret, to destroy s. th.:
 Er verschwieg eine wichtige Information. He concealed important information.

Er verbat darüber zu sprechen. He forbade (s. o.) to speak about it.
 Man erschoss ihn im Kriege. He was shot in the war.

die Handlung mit Lust, mit einem Befriedigungsgefühl durchführen: to carry out an action with zest, with a feeling of satisfaction:
 Gehen wir abends ins Kino? Shall we go to the cinema this evening?

nach Brno fahren to make an excursion to Brno
 laufen, turnen to take a run, to take exercise
 tanzen, rauchen to have a dance, to have a smoke
 (für sich) singen, Schach spielen to sing (to oneself), to have a game of chess / to play chess

LEXIKÁLNÍ POZNÁMKY:

1) dá se to opravit = jde to opravit = může se, je možné to opravit = lze to opravit	man kann es reparieren	it can be repaired
2) vládnout +Dat impf. Televize vládla celé rodině. pf. ovládnout +Ak – impf. ovládat Televize ovládla všechně můj volný čas. pf. zvládnout +Ak – impf. zvládat (práci s počítačem) pf. převládnout – impf. převládat V místnosti převládala modrá barva. vláda F, nadvláda F	regieren TV regierte die ganze Familie. sich (einer Sache) bemächtigen – beherrschen TV beherrschte meine gesamte Freizeit. meistern, bewältigen (die Arbeit mit dem Computer) vorherrschen, überwiegen Im Raum überwog die blaue Farbe. Regierung; Herrschaft – Vorherrschaft, Hegemonie	to rule TV ruled the whole family. to get control (of) – to control – beherrschen TV took control of all my free time. to master (work with the computer) to dominate, to prevail The colour blue dominated the room. government; rule, reign – hegemony, dominance, rule
3) a) zabírat / zabrat něco: Televize mi zabírá spoustu času. b) zabrat se do něčeho pf.: Zabral se do práce. 4) řeč F: Není s ní řeč . = Nedá se s ní mluvit. Není mi do řeči . To nestojí za řeč . Skočil mi do řeči . Překvapením ztratil řeč . To jsou jen řeči ! Máš moc řečí ! Přišla na to řeč . Zavedl řeč na ... Udělal to bez řeči .	etw. beschlagnahmen, einziehen TV nimmt mir eine Menge Zeit in Anspruch. sich in etw. vertiefen Er vertiefte sich in die Arbeit. Sprache, Rede Sie läßt nicht mit sich reden. Ich bin nicht zum Sprechen aufgelegt. Es ist nicht der Rede wert. Er ist mir ins Wort gefallen. Er hat vor Überraschung die Sprache verloren. Das ist nur Gerede! Du machst viel Redens. Es kam zur Sprache. Er hat das Gespräch auf ... gebracht. Er machte das ohne Widerrede.	to occupy s. th. TV takes a lot of my time. to become absorbed in s. th. He became absorbed in work. speech, language, tongue, talk You can't get anywhere with her. I am in no talking mood. It is not worth mentioning. He butted in (when I was speaking). He was struck dumb with surprise. It's only rumour! You speak too much! (The subject of) was broached. He broached the subject of He did it without a murmur (of protest).

5) **Cizí synonyma:**

autentický – **původní, pravý**
identický – **totožný**
impuls – **podnět**
internacionální – **mezinárodní**
koncentrovat se – **soustředit se /**
soustředit se

kontext – **souvislost**
melodický – **zpěvný**
princip – **zásada**
specialista – **odborník**
torzovitý – **útržkovitý, nesouvislý**
unikátní – **jedinečný**

L9A

6) **Citoslovce:**

vyjadřují emoce:
ach! och! ó! já! ha! fuj! brr!

Empfindungswörter
drücken Gefühle aus
interjections
express emotions

označují hlasy, zvuky:
cink! bác! prásk! checheche!

bezeichnen Stimmen, Schälle:
kling! bauz! bums! hihi!
designate voices, sounds:
ting-a-ling! bang! crash!
he! he!

mňau, haf, bú
– tvoří se z nich slovesa:

miau, wau wau, muh
man bildet von ihnen Verben:
miaouw, bow(-wow), moo
from them are formed the
verbs:

cinkat, bouchnout, prásknout,
chechtat se, mňoukat, bučet

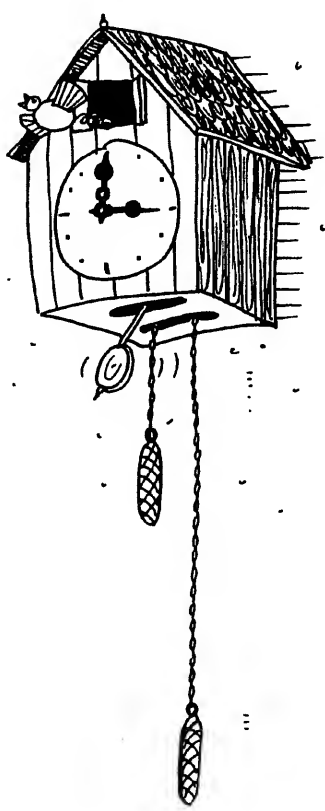
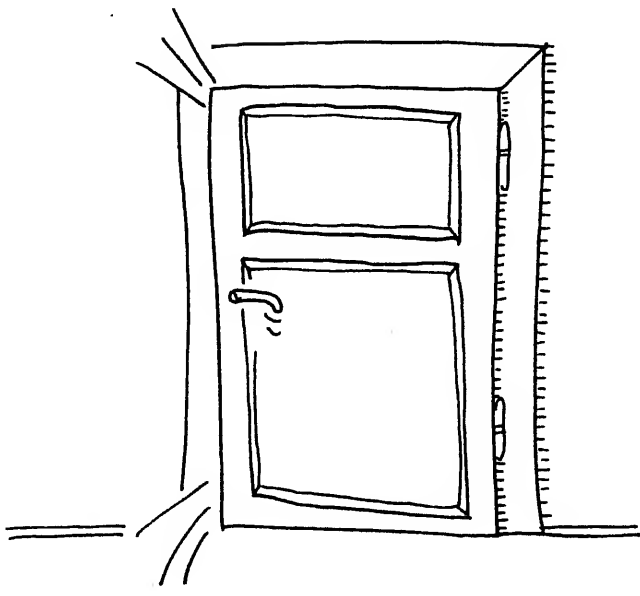
klingeln, knallen
laut lachen, miauen, muhen
to tinkle, to bang, to crack,
to guffaw, to miaow,
to bellow

upozorňují, k něčemu vybízejí:

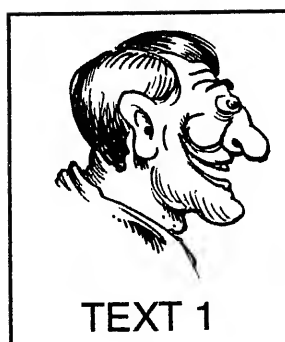
aufmerksam machen, zu etw.
auffordern:
da hast du! (da habt ihr!)
schau mal! nicht wahr!
(gelt?) schau! sieh da!
Pst! Hallo!
call attention (to s. th.),
invite s. th.:
Here's for you! Look here!
..... isn't it? (and other
questions like that) Hallo!
Hush! Hallo!

na(te)! he! vid(te)? vida! pst! haló!

☐ **Jaké zvuky slyšíte?**

(crrr! prásk! bum! kuku! tik-tak)

I ŽIVOT BEZ TELEVIZE JE ŽIVOTEM

Vznikají nové televizní společnosti, rozšiřují se programy. Zatímco jedny to nutí sedět před televizorem déle, druhé vede k tomu, že doma televizor nechtějí mít vůbec. Běžní diváci s nimi souhlasí v tom, že co se vysílá, je často hrozné. Ale vzdát se televize úplně? Bude to v tom tichu ještě život? Pokusme se najít argumenty na příkladu pana Martina a paní Evy, že i život bez televize je životem, a navíc plnějším.

Jiný zážitek? Všechno, co ukazuje televize, jsme schopni prožít taky. Je to namáhavější, ale zůstane něco, co televize nenabídne – skutečný zážitek. Martin má rád hokej, avšak v televizi se na něj ještě nedíval. Potřebuje si na něj zajít, prožít si ho – a ne sám. Ze stejných důvodů dává Eva přednost návštěvě koncertní síně před koncertem v televizi. Martin i Eva tak žijí úplně jinak než televizní divák, pro kterého se televize stala drogou a který u ní prosedí denně většinu volného času – víc času věnuje už jen spánku a zaměstnání.

Rychlé zprávy? Za hlavní přednost televize se pokládá její schopnost bleskově informovat. Podle Martina a Evy to není tak zcela pravdivé. Krátké a torzovité zprávy jdou rychle za sebou, nejsou řazeny v kontextu, dá se tedy jejich prostřednictvím manipulovat. Divák si navíc rychle zvykne nehledat jiné informace, ani nemá potřebu si je ověřovat. Zatímco v novinách si můžeme podle titulků alespoň vybrat, televizní divák je zahlcen i pro něj nezajímavými a zbytečnými informacemi. Martin říká, že zbytečné informace zabírají jeho myšlenkovou kapacitu a brání mu myslet na důležité věci. Je však lepší nemít žádnou informaci než mít aspoň tu špatnou? Podle Evy ne. K tomu, aby se člověk stal na televizi nezávislým, musí být chytrý, je lépe, když zná cizí jazyky, aby mohl informace čerpat i z cizích rozhlasových stanic a periodik, a ještě lepší je, pokud je navíc bohatý. Místo sledování cestopisných pořadů v televizi si do stejných míst může zajet.

Vítězství obrazu? Tím, že se člověk na televizi jenom dívá, přestává se účastnit, nezpracovává nové podněty a postupně si zvyká na jiný druh myšlení – obejde se beze slov a myslí v obrazech. Televize jako pasívní forma předávání informací rychle nahrazuje aktivnější čtení. Obrazová informace tak získává přednost před slovem a psaným textem, na jejichž znalosti je postavena lidská kultura i civilizace. K čemu vede takové vítězství, je vidět obzvlášť na zpravodajských pořadech. Od té doby, kdy moderátoři začali před kamerami za řeči chodit, což je prý z optického hlediska zajímavější, úroveň jejich slovního projevu šla dolů. Eva zrušila doma televizi, když bylo dcerám osm a deset let. Televize byla do té doby puštěná pořád, a protože mají malý byt, všem vládla. Každý měl oblíbené pořady – děti pohádky, manžel sport, Eva soutěže,

ale nakonec se všichni dívali na všechno. Pomohla ale náhoda. Televize se porouchala, oprava zabrala několik týdnů a za tu dobu děti samy zjistily, že bez ní je jim líp. Rodinné večery od té doby vypadaly jinak. Víc se povídalo, hrály se různé hry, v bytě se objevila kytara, začali víc chodit do kina a divadla. Všichni dnes máme víc své práce a zájmů, umíme se odreagovat i bez televize, končí Eva.

L9A

Cv

□ 3. Spojte slovesa s vhodnými výrazy ve správném tvaru:

Nechci se vzdát	odpočinek a koníčky
Nutil syna k	droga
Televize se pro některé diváky stala	hra na kytaru
Televize zabírá	pravidelná návštěva divadla
Nejméně času věnuju	zahraniční tisk
Informace si vybírám podle	úplná informovanost
Sledování televize nestačí k	fotbalové zápasy
Potřebuju se osobně účastnit	většina volného času
Zvykl jsem si na	divadelní představení
Informace jsem čerpal z	zájem a důležitost

□ 4. Ze kterých sloves byla vytvořena substantiva? Vytvořte věty s těmito slovesy k tématu „televize, divák“ atd.

sledování	–	_____
vysílání	–	_____
rozšíření	–	_____
zážitek	–	_____
zaměstnání	–	_____
spánek	–	_____
informace	–	_____
výběr	–	_____
nezávislost	–	_____
vítězství	–	_____
řeč	–	_____
zájem	–	_____

(Př.: sledovat fotbalový zápas, vysílat v televizi – rozšířit vysílání – zažít něco zajímavého – zaměstnat dalšího moderátora – zaspát ranní vysílání – informovat o události – vybírat si v programu – záviset na volném čase – zvítězil pořad – říct důležité zprávy – zajímat se o sport)

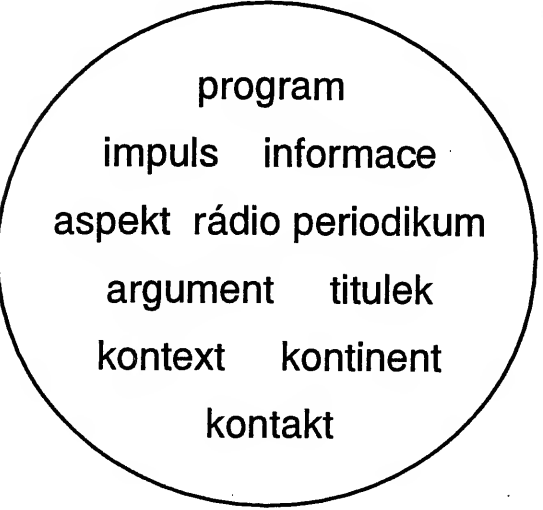
5. Spojte adjektivum s vhodným substantivem:

6. Najděte k cizímu slovu české synonymum!

Vyjádřete, že jsou synonyma totožná, shodná:

Vzor: analýza čili rozbor
analýza **neboli** rozbor
rozbor, **jinak také, jinak řečeno** analýza
rozbor, **jiným slovem** analýza
rozbor, **to je (tj.), to znamená (tzn.)** analýza

7. Řekněte různými způsoby možnost:

Můžeme říct, že	rodiny prožívají většinu volného času u televize
= je možné říct	televize se stala nejběžnějším prostředkem k využití
= je možno říci	volného času
= lze říci	televize omezuje rodinné kontakty
= dá se říct	jen málokdo si uvědomuje nebezpečný vliv televize
	pro většinu dětí je čas strávený u televize ztrátový
	televize a video nahrazuje čtení a to omezuje fantazii

8. Konjunkci „ale“ nahradte synonymem „avšak, však, jen(om)že“:

L9A

1. To je **ale** jen část toho problému. 2. Chtěl s námi jít, nebyl **ale** ještě úplně rozhodnutý. 3. Běžní diváci vědí, že úroveň pořadů není vysoká, **ale** přesto se dívají skoro na všechno. 4. Divák se dozví z televize hodně zpráv, **ale** často bez souvislostí. 5. Raději bych si zajel do exotických míst, než se na ně díval v televizi, **ale** bohužel na to nemám peníze. 6. Rád bych sledoval zpravodajství CNN, neumím **ale** tak dobře anglicky. 7. Člověk má spoustu volného času, který by měl aktivně využít, **ale** je líný a pasivní, a tak si sedne před televizi. 8. Průzkum ukázal, že přes den dávala většina lidí přednost péči o rodinu, po 19. hodině se **ale** situace obrátila. 9. Skoro nikdo se nedovede televizi ubránit, **ale** jde to. 10. Rozhovor s Janem Werichem byl natočen v roce 1977, televize **ale** odvysílala jen jeho malou část.

9. Doplňte prepozice:

bez – do – k – mezi – na – nad – od – podle – pro – před – s – u – v –
ve srovnání s – z – za

Běžný divák prosedí ____ (televizor) mnoho volného času, i když souhlasí ____ (názor), že kvalita pořadů není dobrá. To vede ____ (to), že takový divák nemá čas ani ____ (rodina) ani ____ (jeho koníčky). Navíc si takový divák zvyká ____ (pasivita), televize ____ (on) nevyžaduje aktivní myšlení. Přitom zná ____ (jeho okolí) sousedy nebo známé, kteří se ____ (televize) obejdou. Dávají přednost aktivní návštěvě stadionu či divadla ____ (pasivní sezení) ____ (televize). Také raději přijímají zprávy ____ (různá periodika nebo rozhlasové stanice). ____ (noviny) si můžou aspoň ____ (titulky) vybrat a nezabývají se (informace), které ____ (oni) nejsou důležité. Pokud je nějaká informace zajímavá, můžou se ____ (ona) zamyslet. Brání se tak ____ (manipulace). Televizní moderátor naopak sděluje informace rychle ____ (se) a navíc je neřadí ____ (kontext), což takovou manipulaci umožňuje. ____ (televizní diváci) jsou ti, kteří televizor nemají, svobodnější a žijí plnějším životem. Rozdíl ____ (oni) se postupně zvětšuje.

10. Doplňte sloveso podle významu:

a) VYSÍLAT / VYSLAT něco, někoho – POSÍLAT / POSLAT něco
Rozhlasová stanice _____ hity 80. a 90. let.
Při premiéře jí diváci _____ květiny na jeviště.
Fakulta _____ na odborné stáže pedagogy i studenty.

b) VYBÍRAT / VYBRAT něco – ZABÍRAT / ZABRAT něco
Čekající lidé _____ celý chodník před vchodem do divadla.
Ta skříň _____ moc místa, dáme ji pryč.
Poštovní schránku _____ až odpoledne ve tři.
Lék, který mi doktor předepsal, ne _____ .
_____ si knihu, kterou chceš.

c) VZNIKAT / VZNIKNOUT – VYNIKAT / VYNIKNOUT nad co, koho – vynikající

Z cesty po Jižní Americe _____ reportáž.
Mezi lidmi _____ panika.
Už svým filmovým debutem _____ nad průměr.
Stále _____ nové rozhlasové stanice.
Včerejší pořad byl _____.

d) RUŠIT / ZRUŠIT něco – VYRUŠOVAT / VYRUŠIT někoho

Máte chvílku čas? Ne _____?
Večerní představení se _____ pro onemocnění herců.
Je škoda, že kavárnu _____, rád jsem tam chodil.
Nemohl jsem se soustředit, stále mě _____ telefon, až jsem ho nakonec vypnul.

□ 11. a) Doplňte prefix „U-“, nebo „ZA-“:

1. Slunce _____padá už v 17 hodin. 2. Děti _____šly za garáž a zmizely mi z očí.
3. Byl takový vítr, že mi _____letěl deštník. 4. Musím _____jít s dopisem na poštu.
5. V ceně je _____počítáno i poštovné. 6. _____hnul jsem na poslední chvíli, jen tak tak, že jsem do ní nevrazil. 7. _____pni si bundu, je zima. 8. Než jsem doběhl na zastávku, autobus mi _____jel. 9. Na poště je _____věno, už je po šesté.
10. Nejvíce času mi _____bírají domácí práce. 11. _____bytovali jsme se v hotelu a hned jsme vyrazili na pláž. 12. Vzácného hosta _____sadili do čela stolu.
13. Bude nutné krajinu _____lesnit. 14. _____stavěli už celé okolí města. 15. Zavolám ti, hned jak _____ložím syna do postýlky. 16. Kde sis tak _____špinil tu bundu? Budu ji muset dát do čistírny. 17. _____bral si pro sebe nejlepší místo u okna.
18. Některé věci budu muset nechat doma, tak těžký kufr bych ne_____nesla.
19. Krátce _____kašlal, aby na sebe upozornil. 20. Dal bys mi trochu vody? Potřebuju _____pít tabletu. 21. O vánocích jsem si hezky _____lyžoval. Denně jsme na běžkách _____běhli přes třicet kilometrů. 22. Večer jsme si _____hráli karty.

b) Řekněte, že jste něco dělal(a) s chutí.

Vzor: Povídali jste si hezky. – Hezky jsme si popovídali.

Cvičil(a) jste hezky. – Hezky jsem si zacvičil(a).

– šli jste na skleničku vína	– pili jste cinzano s ledem
– jeli jste se vykoupat	– povídal(a) jste si hezky s přítelem
– plaval(a) jste v moři	– četl(a) jste
– tancoval(a) jste večer na terase	– lyžoval(a) jste o víkendu
– hráli jste karty	– sáňkoval(a) jste s dětmi
– spal(a) jste až do deseti	– bruslil(a) jste hezky

□ 12. Který pořad si večer pustíte?

L9A

13.50 V. NEUMANN O G. MAHLEROVI

Český dokumentární film

Vyznání předního českého dirigenta Václava Neumanna z obdivu k symfonickému dílu rakouského skladatele Gustava Mahlera, zejména k Symfonii č. 1 D dur. Moravský rodák G. Mahler je představitelem období přechodu od pozdního romantismu k moderní hudbě, autorem děl s hlubokou filozofickou problematikou komponovaných často pro velké symfonické orchestry. Na pořadu spolupracovala Česká filharmonie.

15.15 STUDIO SPORT

V dnešním vydání sportovního pořadu uvidíme zkrácené záznamy z tenisového turnaje Australian Open, z mistrovství světa v cyklokrosu a z mezinárodních závodů ve skocích na lyžích v Liberci. V přímém přenosu se podíváme na Evropský pohár ve skiakrobacii v Harrachově.

21.15 OBECNÁ ŠKOLA

Laskavá komedie z roku 1991 je celovečerním debutem šestadvacetiletého režiséra Jana Svěráka. Scénář k filmu napsal režisérův otec Zdeněk Svěrák jako autobiografickou úsměvnou vzpomínku na dětství. Sam si zahrál jednu z hlavních postav – svého tatínka před pětácti lety. Desetiletý Eda a jeho spolužák Tonda chodí do chlapecké třídy jedné školy na pražském předměstí. Z divokých žáků se zblázní učitelka a na její místo přichází přísný a záhadný Igor Hnízdo (Jan Tríska), údajný hrdina mnoha vojenských akcí, který má mimořádnou slabost pro ženy. Mlčenlivý Eda ho začne srovnávat se svým otcem. V mozaice drobných příhod se odehrává školní rok 1945–46, který byl rokem naděje, že po válečném utrpení konečně přijde to, po čem všichni toužili: svoboda, mír, prosperita. Film byl nominován na prestižní americkou filmovou cenu Oscara.

17.00 EUROMIX

Každý měsíc natočí Česká televize krátký příspěvek a zašle ho do deseti evropských zemí, kde udělají totéž. V České televizi z prvního zaslaného materiálu vybrali to nejzajímavější o životě mladých Evropanů. Seznámíte se s finským lodníkem a s českou grafickou zíjící v Paříži, Uvidíte oštěpaře Jana Železného a francouzského pilota.

18.20 BYLO NAS PĚT (6/6)

Český televizní seriál, 1994

Režie: K. Smyczek

Závěrečná část šestidílného televizního seriálu podle humoristického románu Karla Poláčka se jmenuje Cesta do Indie a zpět.

20.00 ANDELSKÉ OČI

Český film, 1994, 89 minut

Režisér D. Klein se ujal nesnadného úkolu převést osobitou prózu Bohumila Hrabala do filmové podoby. Vyšel z rané Hrabalovy povídky Bambini di Praga a doplnil ji motivy z povídkových sbírek Perličky na dně a Pábitelé. Je to již šestý celovečerní film natočený podle literární předlohy B. Hrabala. Komedialní příběh se odehrává v roce 1947. Jeho hrdiny jsou falešní pojišťovací agenti, kteří naletí „andělským očím“ mladíka, jehož přiberou do party.

22.20 HLEDÁNÍ ZTRACENÉHO ČASU

Český dokumentární film, 1977 – premiéra

V zimě roku 1977 se televizní štáb vydal za již těžce nemocným Janem Werichem na Kampu a natočil s ním poslední rozhovor před smrtí. Vyprávění však skončilo na dlouhá léta ve filmovém archivu. U příležitosti nedožitých devadesátin Jana Wericha, významného herce a autora divadelních her, ho v premiéře uvádí Česká televize.

O čem byl pořad, který jste si vybral?

13. Doplňte slova podle významu:

natočil
scénář
premiéra
uvádí
hlavní role
záznam
dokumentární film
pořad
tvorba
přímý přenos

1. Jednu z _____ ve filmu Obecná škola si zahrál režisérův otec.
2. _____ k seriálu Bylo nás pět vznikl podle stejnojmenného románu českého spisovatele Karla Poláčka.
3. Film Obecná škola _____ mladý režisér Jan Svěrák.
4. Nový český film Jízda bude mít _____ 15. března v kině Lucerna.
5. Na programu koncertu je _____ českého skladatele Antonína Dvořáka.
6. _____ koncertu Plácida Dominga v Praze uvidíte v pátek večer.
7. V _____ se podíváte na mistrovství světa v atletice.
8. Program _____ televize k životnímu jubileu Jana Wericha.
9. Pravidelným sportovním _____ na nedělní odpoledne je Studio Sport.
10. S významným českým hercem a dramatikem Janem Werichen se seznámíte v _____ z roku 1977, který je však uváděn v _____.

14. O čem může být dokumentární film? Doplňujte:

- o válce v _____
o zemětřesení v _____
o expedici do _____
o krásách přírody v (na) _____
o zámcích v (na) _____
o filmové hvězdě _____
o slavném režisérovi _____
o mezinárodním filmovém festivalu v _____
o výstavě _____
o historii _____
o koncertním turné _____

Gr

9B

§ 40 NEURČITÁ A ZÁPORNÁ ZÁJMENA A ADVERBIA

(Unbestimmte und negative Pronomina und Adverbien)
(Indefinite and negative pronouns and adverbs)

Zopakujte si je na str. 96 1. dílu.

A. Neurčitá zájmena a adverbia tvoříme nejčastěji prefixem „ně-“: někdo, něco, někam, nějak

Další prefixy nebo sufixy neurčitých zájmen a adverbí:

-si:	kdosi = někdo, kamsi = někam		
	! kdysi = dávno, před dlouhou dobou	einmal (eine lange Zeit her, vor langer Zeit)	once (long ago, a long time ago)
lec-:	leckdo = hodně lidí, dost z mnoha, ne všichni	mancher	many a person, many sorts of people (but not everyone)
	leccos = hodně věcí z mnoha, ale ne všechno	manches, verschiedenes	many a thing, many sorts of things (but not everything)
ledas-:	ledaskdo = leckdo = dost z mnoha		
málo-:	málokdo = jen málo lidí, málo z mnoha máloco = jen málo věcí z mnoha	selten wer selten was	(very) few people (very) few things
-koli(v):	kdokoliv = každý z mnoha, není důležité, kdo kdekoliv = na libovolném místě, není důležité, kde	jeder beliebige; wer (auch) immer wo auch immer; an jedem beliebigen Ort	anyone; no matter who; whoever anywhere; wherever
kde-:	kdekdo = skoro každý	alle Welt (= fast jedermann)	all sorts of people (= almost everybody)
	kdeco = skoro všechno	alles mögliche	all sorts of things

kdo	někdo	=	kdosi	leckdo	málokdo	kdokoliv
co	něco	=	cosi	leccos	máloco	cokoliv
čí	něčí	=	čisi	(leccí)	—	čikoliv
jaký	nějaký	=	jakýsi	lecjaký	—	jakýkoliv
který	některý	=	kterýsi	leckterý	málokterý	kterýkoliv
kde	někde	=	kdesi	leckde	málokde	kdekoliv
kam	někam	=	kamsi	leckam	málokam	kamkoliv
odkud	odněkud	=	odkudsi	(odleckud)	—	odkudkoliv
kudy	někudy	=	(kudysi)	(leckudy)	—	kudykoliv
kdy	někdy	=	! kdysi	leckdy	málokdy	kdykoliv
jak	nějak	=	jaksi	lecjak	—	jakkoliv

kdo – všichni, každý	kde – všude	kdy – vždycky, vždy
co – všechno	odkud – odevšad	

Př.: Málokdo z nás mu věřil.	Selten wer von uns hat ihm geglaubt.	Few of us believed him.
Mohl to udělat kdokoliv . Pomůžu rád komukoli . Půjdu tam s kýmkoliv .	Es konnte jeder machen. Ich helfe gern jedem. Ich werde dorthin mit jedem gehen.	Anyone could have done it. I shall gladly help anybody. I shall go there with everyone.
Leckdo už to věděl. To se stává leckomu . Kdesi jsem to už četl.	Mancher wußte das schon. Das passiert manchem. Irgendwo habe ich das schon gelesen.	Many a person already knew it. This happens to many a person. I have already read it somewhere.
Odešel kamsi do města.	Er ist irgendwohin in die Stadt gegangen.	He has gone somewhere in town.
Málokteré město znám tak dobře jako Prahu.	Wenige Städte kenne ich so gut wie Prag.	I know hardly any city / few cities as well as Prague.
Kamkoliv přišel, všude ho rádi viděli.	Wohin er auch kam, überall hat man ihn gern gesehen.	Wherever he went, he was gladly seen / warmly welcomed.

B. Záporná (negativní) zájmena a adverbia tvoříme prefixem „ni-“: nikdo, nic, ničí, žádný (jaký, který – žádný), nikde, nikam, odnikud, nikudy, nikdy, nijak

Cv

☐ **15. a) Odpovídejte podle vzoru:**
Čemu se směješ? – Nesměju se ničemu.
Něčemu se směju.

1. Na co se ptáš?	8. Kde jsi to našel?
2. Od koho ses to dozvěděl?	9. Kdy mu odepíšeš?
3. Ke komu jsi šel?	10. Odkud se vrací Petr?
4. Co jsi ztratil?	11. Jak to uděláš?
5. O kom jste mluvili?	12. Čí jsou ty papíry?
6. Které noviny jsi koupil?	13. Čeho se bojíš?
7. Kam pojedáš o dovolené?	14. S kým tam půjdeš?

b) Odpovězte na otázku zájmenem nebo adverbiem v závorce:
Vzor: Mluvil jsi už **se všemi**? (**leckdo**) – Mluvil jsem **s leckým**, **ale se všemi ne**. **L9B**

1. Můžu položit otázku? (**kterákoli**)
2. Můžu si vzít kousek toho dortu? (**cokoliv**)
3. Přišel bych zítra. Hodí se ti to? (**kdykoliv**)
4. Kam to mám dát? (**kamkoliv**)
5. Jak to, že to víš? Kdo ti to řekl? (**leckdo**)
6. Kde se dá ještě lyžovat? Kde je sníh? (**leckde**)
7. Co mi o tom můžeš říct? (**leccos**)
8. Znáš už všechny své nové kolegy? (**málokdo**)
9. Chodí k vám ještě? (**málokdy**)
10. Četl jsi tuhle knihu? (**kdysi**)
11. Kde se tak dlouho zdržela? Nepotkala zase někoho? (**kdosi**)
12. Kdo o tom ví? (**kdekdo**)

c) Odpovězte podle vzoru:
Vzor: On **k vám** nechodí na návštěvu? – On nechodí **vůbec nikam**.

1. On nezdraví svého souseda?	5. On nečte noviny?
2. On neviděl ten nový český film?	6. On se tomu nesmál?
3. On si nechodí někdy zahrát volejbal?	7. On ti o tom nevypravoval?
4. On tu knihu hledal u tebe doma?	8. On s tebou nemluví?

Gr

§ 41 **ZÁJMENO „TÝŽ, TENTÝŽ“** (derselbe) (the same)

M – týž, tentýž	= (úplně) stejný, ten samý	dergleiche, derselbe	the same, the very same
F – táž, tatáž	(úplně) stejná, ta samá	diegleiche, dieselbe	the same, the very same
N – totéž	(úplně) stejné, to samé	dasgleiche, dasselbe	the same, the very same

Př.: Mám **tentýž problém** jako ty. = Mám stejný problém jako ty.
Mám **tytéž problémy** jako ty. = Mám stejné problémy jako ty.

Deklinace: „týž“ – jako adjektivum „mladý“ + ž
„tentýž“ – jako „ten“ + týž (nemá tvary pro všechny pády)
(hat nicht Formen für alle Fälle) (has not forms for all cases)

Sg.	M	F	N
Nom	týž, tentýž	táž, tataž	totéž
Gen	téhož	téže	téhož
Dat	těmuž	těže	těmuž
Ak	téhož (Mž) týž, tentýž (Mn)	touž, tutěž	totéž
Lok	o témž, tomtěž	o téže	o témž, tomtěž
Instr	týmž, tímtež	touž, toutěž	týmž, tímtež

Pl.	Mž	Mn + F	N
Nom	titíž, tíž	tytéž	tataž, táž
Gen	týchž		
Dat	týmž		
Ak	tytéž	tytéž	tataž, táž
Lok	o týchž		
Instr	týmiž		

Cv

16. a) Zájmeno „tentýž“ nahradte adjektivem „stejný“:

1. Každý den se setkávám s **týmiž** lidmi. 2. Setkávám se s nimi stále na **týchž** místech. 3. To je **tentýž** článek, který jsem četl před měsícem. 4. Chodím k **téže** doktorce jako ty. 5. Pořád diskutujeme o **témž** problému, o **téže** otázce. 6. Letos máme **tytéž** hospodářské výsledky jako vloni. 7. Zabýváme se **týmiž** problémy jako vy. 8. Za **tutéž** dobu byste toho mohl stihnout udělat víc. 9. Koupili jste si **totéž** auto jako mí rodiče. 10. Chci na tom pracovat s **toutěž** asistentkou jako minule.

b) Řekněte ve správném tvaru:

Mám

stejný
ten samý
tentýž

kabelka

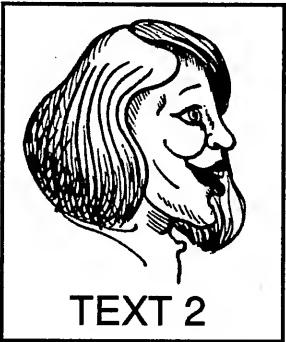
deštník

dopisní papíry

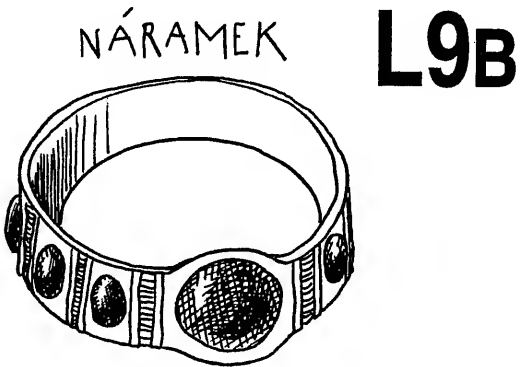
pero

náramek

jako ty.

ZAHRAJTE SI NA DETEKTIVY:
 ZLODĚJSKÁ PŘÍTELKYNĚ

„Tak, paní Bornová,“ kriminální komisař¹ Sova se rozhodl zahrát si na přísného², a proto pronesl³ svá slova velmi energicky. „Vyprávějte mi svůj příběh ještě jednou od začátku do konce a co nejstručněji⁴ to bude možné.“

„Ale jistě,“ zamrkala⁵ stará dáma za svými kostěnými brýlemi⁶. „Tedy především jsem pozvala na návštěvu dvě přítelkyně, slečnu Hurychovou a paní Liškovou. Můj manžel byl v úřadě, vždycky si zvu přítelkyně, když není doma, znáte to ...“

„K věci,“ pravil⁷ komisař.

„Už to bude,“ ujistila⁸ ho paní Bornová. „Seděly jsme v zimní zahradě a pily čaj. Cejlonský. Dámy hovořily o rubínovém náramku, který mi manžel koupil před několika dny k narozeninám. Neřeknu vám, ke kolikátým, protože už je sama nepočítám... Uložila jsem náramek hodinu před příchodem svých přítelkyň do horní zásuvky⁹ své skříňky.“

„V kolik hodin přišla návštěva?“ otázal se¹⁰ Sova.

„V půl třetí. Pak jsme popíjely čaj, to už jsem říkala, a přibližně do čtyř hodin mluvily přítelkyně o mém náramku.“

Komisař Sova nevěřičně¹¹ povytáhl obočí¹².

„Pak mě přemluvily, abych jim ho ukázala. Vyšla jsem tedy do prvního patra do ložnice. Věděla jsem zcela přesně, kam jsem náramek uložila, a tak jsem hned zjistila, že ze zásuvky zmizel. Sešla jsem zpět do zimní zahrady a řekla dámám, že jim nemůžu náramek ukázat, protože ho manžel odvezl ráno ke zlatníkovi. Tvářila jsem se¹³, že jsem na to zcela zapomněla. Ale nikdo mi nevymluví¹⁴,“ paní Bornová zvýšila hlas¹⁵, „že můj náramek ukradla jedna z těch dvou. Obě byly během návštěvy v prvním patře v koupelně. Ach ...“

„Která z vašich přítelkyň šla do patra první?“ otázal se Sova.

„Slečna Hurychová.“

„Viděla jste zcela přesně, kde byla?“

„To nemůžu tvrdit. Poté, co odešla, začala paní Lišková hovořit o jejím nemožném¹⁶ kostýmu. Zabraly jsme se do hovoru... Když se slečna Hurychová vrátila, řekla, že viděla jít po ulici paní Burešovou v nemožných zelených šatech.“

„Koupelna má okna do ulice?“

„Koupelna i ložnice,“ pokývala hlavou paní Bornová.

„A máte v oknech koupelny mléčná skla?“

„Ne, bílé rolety¹⁷. Nemám ráda mléčná skla. Nikdo z nás neviděl jít paní Burešovou po ulici v těch šatech, ale přísahala bych¹⁸, že nejsou zelené, ale modré. Řekla jsem to,

a zatímco jsme se snažily přijít na to, kdo má pravdu, odešla do koupelny i paní Lišková.“

Dále paní Bornová komisaři sdělila, že včerejšího dne přece jen¹⁹ prozradila svým dvěma přítelkyním ztrátu náramku. „Paní Lišková mi potom sdělila, že ji překvapilo, když viděla cestou do koupelny otevřené dveře do ložnice. Slečna Hurychová však přísahala, že když ona šla do koupelny, dveře byly zavřené.“

„Bylo okno v ložnici otevřené?“
„Ne. Bylo zavřené a žluté rolety byly zataženy²⁰. Nikdo cizí se do domu nemohl zvenčí²¹ dostat.“

„Takže opravdu zbývá možnost, že se jedna z vašich přítelkyň nestyděla²² ve vašem domě krást,“ uzavřel případ komisař .

„Myslím, že už vím, která z nich to byla.“

Řešení:

Slečna Hurychová hovořila o paní Burešové, kterou viděla projít kolem domu po ulici v zelených šatech. Z okna koupelny ji vidět nemohla, protože pak by si jistě všimla, že šaty jsou ve skuteč-
nosti modré. Jen přes žlutou roletu ložnice se mohly šaty zdát zelené.

1 – Kriminalkommissar, 2 – streng, 3 – aussprechen, äußern, 4 – womöglich kurz, 5 – zwinkern, 6 – Hornbrille, 7 – sagen, 8 – versichern, 9 – Schublade, 10 – fragen, 11 – ungläubig, 12 – Augenbrauen, 13 – sich stellen, 14 – ausreden, 15 – Stimme, 16 – unmöglich, 17 – Rolladen, 18 – schwören, 19 – doch, 20 – zugezogen, 21 – von draußen, 22 – sich schämen

1 – criminal police inspector, 2 – severe, strict, 3 – to utter, 4 as briefly as possible, 5 – to blink and wink, 6 horn(-rimmed) spectacles, 7 – to say, 8 – to assure, 9 – drawer, 10 – to ask, 11 – incredulously, 12 – eyebrow, 13 – to pretend, 14 – to persuade s. o. (by talking) that something is not true, 15 – voice, 16 – impossible, 17 – blind, 18 – to swear, 19 – nevertheless, yet, 20 – drawn down, 21 – from outside, 22 – to be ashamed

Cv

17. Je informace správná, nebo není?

- 1. Celý příběh o krádeži vypravuje komisař Sova.
- 2. Stará paní Bornová nevěří, že by jedna z jejích přítelkyň mohla krást v jejím domě.
- 3. Ještě při návštěvě přítelkyň zjistila, že se jí z ložnice ztratil náramek.
- 4. Hned jim ztrátu oznámila.
- 5. Všechny přítomné dámy se shodly na tom, že dveře do ložnice byly po celou dobu otevřené.
- 6. Předpokládají, že se domu dostal někdo zvenčí a náramek ukradl.
- 7. Zlodějka na sebe sama upozornila zbytečnými řeči.
- 8. Na správnou stopu přivedla komisaře barva rolet.

Odhaliili jste pachatele?

(dědictví – Erbe; inheritance)

18. a) Najděte v textu synonyma slovesa „řít“. b) Použijte je ve vyprávění podle předcházejícího obrázku!
- Př.: Komisař Sova (řekl) _____, že k vraždě muselo dojít před několika minutami.
Spolubydlící mrtvé (řekla) _____ inspektorovi, že ji měla přijít navštívit jedna z jejích dvou sester.

19. Doplňte prefixy „PO-“, nebo „PRO-“:
1. Musím si _____ myslet vhodnou odpověď. 2. Podlahu jsme _____ kryli kobercem. 3. Nechceš se jít po práci trochu _____ jít? 4. Kostel byl _____ staven v 17. století. 5. _____ stavěli jsme všechny peníze a ještě jsme se zadlužili, ale dům stojí. 6. Hezky jsme si _____ seděli v kavárně. 7. _____ pili jsme kávu a _____ vídali jsme si. 8. _____ chodil jsem celou Prahu, znám ji jako své boty. 9. Jahody nemám z trhu, _____ dali nám je sousedi ze své zahrady. 10. _____ vytáhl z desek nějaký papír, ale nepoznal jsem, jestli to je ten dokument. 11. _____ otočil se a v tu chvíli ji uviděl. 12. Nechal jsem syna _____ hlédnout u lékaře, nějak se mi nelíbil. 13. Děti _____ seděly u televize celou neděli. 14. Kongres byl zahájen _____ jevem premiéra.

20. Rodina slov: **MLUVIT**
Všimněte si významů různých prefixů „-MLUVIT / -MLOUVAT“:

DOMLOUVAT / DOMLUVIT:
domluva

1. Matka domlouvá dětem, aby víc studovaly.
2. Nech mě domluvit!
Už jsme spolu domluvili.
3. Domluvili jsme se s nimi na tom.
4. Domluvili jsme se česky.

NAMLOUVAT / NAMLUVIT:

1. Namluvil jí, že je bohatý.
2. Moc toho nenamluví.
3. Už jsme se o tom namluvili dost!
4. Namluvil si hezkou dívku.

Zureden; Abrede

Die Mutter redet den Kindern zu, daß sie mehr studieren sollen.

Laß mich ausreden!

Wir haben uns nichts mehr zu sagen.

Wir haben uns mit ihnen darüber verabredet.

Wir haben uns auf tschechisch verständigt.

Er redete ihr ein, daß er reich ist.

Er macht nicht viele Worte.

Wir haben darüber schon lange genug geredet!

Er hat mit einem schönen Mädchen Bekanntschaft angeknüpft.

talking to; agreement; ability to understand each other

The mother tries to persuade her children that they should study more.

Let me finish speaking!

We've finished speaking with each other.

We have reached an understanding with them about it.

We made ourselves understood in Czech.

He made her believe that he was rich.

He doesn't talk much.

We have already talked enough about it.

He has picked up a pretty girl.

OMLOUVAT / OMLUVIT: omluva

1. Omluvil svou nepřítomnost.
2. Snaží se omluvit svoje chyby.
Není třeba se za to omlouvat.

ODMLOUVAT / ODMLUVIT:
odmluva

1. Neodvážil se otci odmlouvat.
2. Odmluvil svou přednášku co nejrychleji.

POMLOUVAT / POMLUVIT:
pomluva

Pomlouvala sousedku, jak mohla.

PROMLOUVAT / PROMLUVIT:

1. Prezident promluvil k národu.
2. Nemohl promluvit.

PŘEMLOUVAT / PŘEMLUVIT:

1. Snažila se ho přemluvit. (k tomu, aby...)
2. Přemlouvali text na pásek.

PŘIMLOUVAT / PŘIMLUVIT:
přimluva

1. Prosil mě, abych se za něj přimluvil.
2. Přimlouval se za to.

ROZMLOUVAT / ROZMLUVIT:
rozmluva

1. Rozmlouval jsem s ním o tom dlouho.
2. Dlouze mu to rozmlouvali.

Entschuldigung

Er entschuldigte seine Abwesenheit.

Er bemüht sich, seine Fehler zu entschuldigen.

Es bedarf keiner Entschuldigung.

Widerrede

Er wagte nicht, dem Vater zu widersprechen.

Er sprach seinen Vortrag möglichst schnell.

Verleumdung

Sie verleumdete die Nachbarin, wie sie konnte.

Der Präsident sprach zum Volk.

Er brach kein einziges Wort heraus.

Sie versuchte ihn zu überreden (dazu, daß ...)

Sie sprachen den Text auf Band.

Fürsprache

Er bat mich, für ihn ein gutes Wort einzulegen.

Er hat der Sache das Wort geredet.

Gespräch

Ich sprach mit ihm darüber lange.

Sie redeten es ihm lang aus.

apology

He excused his absence.

He tries to excuse his mistakes.

It is not necessary to apologize for it.

gainsaying

He did not dare talk back to his father.

He finished his lecture as quickly as possible.

slander

She was slandering her neighbour as much as she could (= She used every opportunity to slander her neighbour).

The president spoke to the nation.

His tongue failed him.

She tried to talk him over (to talk him into doing s. th.)

They were recording the text onto a tape.

intercession

He asked me to put in a word for him.

He was putting in a word for it.

conversation

I had a long talk with him about it.

They were dissuading him from it at great length.

L9B

SMLOUVAT / SMLUVIT: smlouva

1. Smluvil si s ní schůzku.

2. Smlouvali o cenu. (o + Ak)

UMLOUVAT / UMLUVIT: úmluva

1. Umlouvá si s ní schůzku.

2. Dlouho ji umlouval.

3. Průvodkyně už byla umluvená.

VYMLOUVAT / VYMLUVIT: výmluva

1. Vymlouval mu ten plán.

2. Vymluvil se na práci.

Nevymlouvej se!
3. Nechte ho, ať se vymluví!

ZAMLOUVAT / ZAMLUVIT:

1. Marně to zamlouváš!

2. Zamluvil si letenku na pondělí.

3. Ten člověk se mi nezamlouvá. (jen impf.)

Vertrag	contract, treaty
Er verabredete mit ihr ein Zusammentreffen.	He made an appointment with her.
Sie feilschten um den Preis.	They were bargaining for the price.
Verabredung	arrangement, agreement
Er verabredet eine Verabredung mit ihr.	He is arranging an appointment with her.
Er hat sie lange beschwatzt.	He was talking her down at great length.
Die Begleiterin hat sich schon müde geredet.	The guide has already talked herself hoarse.
Ausrede	evasion, (false) excuse
Er hat ihm den Plan ausgeredet.	He was dissuading him from that plan.
Er hat sich auf die Arbeit ausgeredet.	He was pleading too much work (= he argued that he cannot do s. th. because he has too much work).
Rede dich nicht aus!	Don't make excuses!
Lassen Sie ihn, er soll sich satt reden!	Let him speak as long as he wants (to)!
verreden	
Es nützt nichts, daß du das Gespräch auf etwas anderes lenkst!	You are trying, in vain, to avoid the topic by changing the subject.
Er hat sich die Flugkarte für Montag gebucht.	He has booked the air ticket for Monday.
Der Mensch gefällt mir nicht.	I do not like that person (= he does not seem to me to be a good person).

mluvnice – mluvka – mluvčí

Grammatik	Schwätzer	Sprecher, Wortführer
grammar	windbag	spokesman/spokeswoman

Rozumíte těmto frázím?

Mluví jako kniha.

Mluví páte přes deváté.

Mluví do větru.

Mluvití stříbro, mlčeti zlato. (příslví)

Mluví z cesty.

Mluví bez obalu.

Škoda mluvit!

Nedá se s ním mluvit!

(souvisle, krásně)

(nesouvisle)

(naprázdno, zbytečně)

(Někdy je lépe mlčet než mluvit.)

(beze smyslu)

(otevřeně)

(rozzlobeně nad něčím zbytečným, špatným)

(není možné s ním jednat)

Gr

L9B

§ 42 TVOŘENÍ SUBSTANTIV – DEMINUTIVA A AUGMENTATIVA

(Verkleinerungsform und Vergrößerungsform der Substantive)
(diminutives and augmentatives)

A. Deminutiva (slova zdobnělá) vyjadřují malý rozměr (př.: stůl – stoleček) nebo citový vztah (př.: matka – maminka).

(Diminutiva drücken eine kleine Dimension oder Gefühlsbeziehung aus)

(the diminutives express small dimensions or an emotional relationship)

SUBSTANTIVA – tvoří se sufíxy:

M	<div><div>-ek:</div><div>-eček:</div><div>-ík:</div><div>-íček:</div><div>-ínek:</div></div>	obrázek, domek, obchůdek, můstek, stolek, klíček, vláček, míček, kobereček, kousek, měsíček, chlapeček, strýček, Filípek, Tomášek, pejsek, kocourek dědeček, domeček, stoleček, stromeček, lísteček, dáreček lesík, prstík, nožík, dortík, větřík, koník, parčík, kostelík, Honzík, Vašík lesíček, prstíček, kousíček, hrníček, koníček, bratříček, Petříček, Pavlíček tatínek
F	<div><div>-ka:</div><div>-ečka:</div><div>-ička:</div><div>-inka:</div></div>	knížka, lžička, skříňka, chvilka, lod'ka, ulička, vesnička, kytička, Alenka, Zuzanka knížečka židlička, písnička, hlavička, ručička, holčička, tetička, sestřička, Evička, Janička maminka, tetinka, Olinka, pusinka, chvilinka, tyčinka
N	<div><div>-ko:</div><div>-ečko:</div><div>-íčko:</div></div>	okénko, očičko, dětátko, děvčátko, kuřátko, zvířátko, divadélko, letadélko kolečko, městečko, vínečko, pivečko sluníčko, srdíčko, slovíčko, náměstíčko, autíčko, vajíčko, masíčko, jablíčko

ADJEKTIVA A ADVERBIA:

malý – maličký

milý – miloučký

hezký – hezoučký, hezounký

drobný – droboučký, drobounký, droboulínký

měkký – měkoučký

trochu – trošku, trošičku, trošinku

brzy – brzičko, brzinko

málo – maličko

SLOVESA (patří do dětského slovníku):

(sie gehören in den Kinderwortschatz)

(they belong to children's vocabulary)

spát – spinkat, hajat, hajinkat

ležet – hajat

jíst – papat, hamat

pít – bumbat

sedět – hačat

spadnout – hapat

B. AUGMENTATIVA (slova zveličelá) vyjadřují **velký rozměr, zesílení**. Často mají pejorativní význam. Používají se velmi málo.

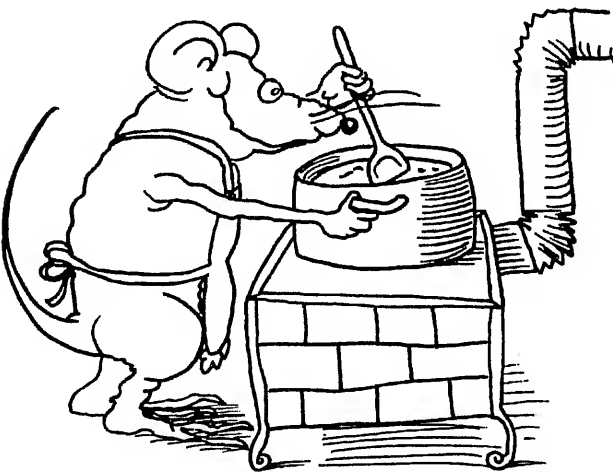
(Sie äußern eine große Dimension, Verstärkung. Oft haben sie eine pejorative Bedeutung. Man benutzt sie sehr wenig.)

(They express a large dimension, a strengthening. They have often a pejorative meaning and are used very little.)

Tvoří se sufixy:

-isko:	chlapisko, psisko (N) = velký nebo ošklivý chlap (Kerl) (fellow, chap), pes (M)
-izna:	babizna = ošklivá bába (altes Weib) (hag), barabizna = ošklivý barák (dům)
-ánský:	velikánský = hodně velký
-anánský:	velikanánský
-atánský:	dlouhatánský = hodně dlouhý

Dětská říkanka: Vařila myška kašičku (Kindersprüchlein: Das Mäuschen kochte einen Brei)
(Children's nursery rhyme: A little mouse was cooking the pap)

tomu dala, tomu nic,
tomu málo, tomu víc,
ten plakal, ten skákal

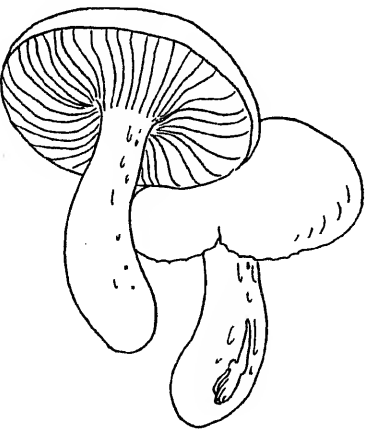
Vařila myška kašičku
na zeleném rendlíčku:

a ten maličký frrr na homolečky
do komůrečky, tam se napapal.

Co je to?
Má to klobouček,
jednu nožičku,
pěkně si to hačá
v mechu v lesíčku.

Václav Havel: Zemřel Jaroslav Seifert (úryvek)¹

V zahraničí projeví² někteří lidé údiv³ nad tím, že dostal Nobelovu cenu básník ve světě téměř neznámý. Já naopak si velice vážím toho, že švédská akademie nepřihlíží⁴ při svém rozhodování pouze k mezinárodní známosti a oblibě autorů, ale i významu, který mají v jednotlivých⁵ národních literaturách. A z tohoto hlediska si neumím představit, že by si některý jiný český spisovatel zasloužil dnes toto ocenění víc než Jaroslav Seifert. V mé vlasti⁶ je pravděpodobně nejoblíbenějším českým básníkem, s jeho dílem – ať už tak či onak – se muselo postupně vyrovnat několik básnických generací. Krásný, zpěvný jazyk jeho veršů⁷, mistrovství jeho metafor a především ovšem⁸ vztah⁹ k světu, který jeho dílo ztělesňuje¹⁰, je neodmyslitelnou¹¹ součástí české moderní poezie.

UKOLÉBAVKA¹²

Až, chlapečku, zavřeš víčka,
vyskočíš si na koníčka.
A koníček spí.

Na louce je plno květin,
pojedeš s ním do kopretin.
Kopretinky spí.

Pojedeš s ním k černé skále
po silnici u maštale.
Černá skála spí.

Jiskry prší od podkůvek,
pojedeš s ním do borůvek.
A borůvky spí.

Krásná panna drží vlečku,
sbírá si je do džbánečku.
A džbáneček spí.

A pod skálou voda hučí,
vezmu tě zas do náručí.
A chlapeček spí.

(Jaroslav Seifert: Maminka)

JAROSLAV SEIFERT (1901–1986)

významný český básník, nositel Nobelovy ceny za literaturu z roku 1984.
Ve svých básních ukazoval krásu obyčejných věcí, krásu mateřského jazyka¹³, české krajiny, země a jejích písní, krásu národní kultury a jejích tradic, krásu i stesk¹⁴ vzpomínky. Jeho poezie má svým lyrismem, melodičností, citovou upřímností¹⁵ i formální jednoduchostí blízko k lidové písni.

Některé jeho básnické sbírky:

- 1921 Město v slzách
- 1929 Poštovní holub
- 1933 Ruce Venušiny
- 1937 Jaro, sbohem
- 1938 Zhasněte světla
- 1944 Kamenný most
- 1954 Maminka
- 1971 Deštník z Picadilly
- 1981 Morový sloup

1 – Ausschnitt, 2 – äußern, 3 – Staunen, 4 – berücksichtigen, 5 – einzeln, 6 – Heimat, 7 – Vers, 8 – natürlich, allerdings, 9 – Beziehung, 10 – verkörpern, 11 – unwegdenkbar, 12 – Schlaflied, 13 – Muttersprache, 14 – Sehnsucht, 15 – Aufrichtigkeit

1 – fragment, 2 – to express, 3 – astonishment, 4 – to take into account, 5 – individual, 6 – native country, 7 – verse, 8 – to be sure, 9 – relationship, 10 – to embody, 11 – inseparable (without which it is not possible to think of a t.), 12 – lullaby, cradle-song 13 – mother tongue, 14 – nostalgia, 15 – sincerity

Š – Ž

nähen to sew
sie näht she sews
Kleiderhaken clothes-rack
er hängt (auf) he hangs (up)
er ging he went
Leidenschaften passions
anständig fair, decent
mit unserer with our
er freut sich he looks forward (to)

šit	–	žít	leben	to live
šije	–	žije	sie lebt	she lives
věšák	–	věžák	Turmhaus	tower block
věši	–	věži	der Türme	of the towers
šel	–	žel	leider	alas
vážně	–	vážně	ernst	seriously, earnestly
slušné	–	služné	die Gage	pay
s naší	–	snaží se	er bemüht sich	he tries
těší se	–	těží se	es wird gefördert	it is mined

lež! [leš] – už ležím [uš ležím]
běž! [bješ] – už běžím [uš bježím]
nůž [nůš] – nožem [nožem]
pláž [pláš] – na pláži [napláži]
věž [vješ] – na věži [navježi]
soutěž [souřeš] – bez soutěže [bessouřeže]

Švarný švagr leží na lůžku. – Vážný strážný běží na věž. – Šedí muži sedí na židli. – Nemůže se žít s tou ženou. – Šel pštros s pštrosicí a s pštrosácaty. – Ušila si plášť se šedivou kožešinou. – Zamažeš si tu žlutou šálu. – To je lež jako věž. – Ve věžáku na věšáku visí šedozelený šál. – Už se uč. – Věžní ho ve věžní komnatě. – Šikovný pan Štěpán Žalud šel do Žatce.

Jaroslav Seifert: PÍSEŇ (ze sbírky Poštovní holub)

Bílým šátkem mává,
kdo se loučí,
každého dne se něco končí, něco překrásného končí.

Poštovní holub křídly o vzduch bije,
vraceje se domů,
s nadějí i bez naděje
věčně se vracíme domů.

Šetří si slzy
a usměj se uplakanýma očima,
každého dne se něco počíná,
něco překrásného počíná.

Téma: Umění

L9T

starověké, antické, středověké, novověké umění – současné, soudobé umění
altertümliche antische mittelalterliche neuzeitliche Kunst gegenwärtige Kunst
ancient classical medieval modern art present-day contemporary art

● LITERATURA

beletrie = krásná literatura – odborná, populárně vědecká literatura –
Belletristik schöne Literatur Fach- populär-wissenschaftliche Literatur
fiction belles-lettres specialist popular scientific literature

současná literatura – dětská literatura – pro mládež – kapesní slovník –
gegenwärtige Literatur Kinderliteratur für Jugend Taschenwörterbuch
contemporary literature children's literature for youth pocket dictionary

dvojazyčný slovník – slovník naučný = encyklopedie – kuchařka – průvodce
Zs Sprachiges Wörterbuch Konversationslexikon Enzyklopädie Kochbuch Reiseführer
bilingual dictionary encyclopaedia encyclopaedia cookery book guide(-book)
(US cook-book)

spisovatel – básník – dramatik – autor – humorista – překladatel
Schriftsteller Dichter Dramatiker Autor Humorist Übersetzer
writer poet dramatist author humorist translator

literární druhy, žánry: epika – poezie – drama
Literaturgenres Epik Poesie Drama
literary types, genres epic poetry poetry drama

román – novela – povídka – pohádka – esej – pověst, legenda – bajka –
Roman Novelle Geschichte Märchen Essay Sage Legende Fabel
novel short story (short) story, tale fairytale essay myth, tale legend fable

přísloví – satira na něco – životopis
Sprichwort Satire auf etw. Lebenslauf
proverb satire upon s. th. biography

román historický, životopisný, válečný, detektivní (detektivka), dobrodružný,
R. historischer biografischer Kriegs- Detektivroman (Kriminalroman) abenteuerlicher
historical biographical war(time) detective novel (detective story) novel of adventure

vědeckofantastický, humoristický, milostný, psychologický – cestopis
wissenschaftlich-phantastischer humoristischer Liebesroman psychologischer R. Reisebeschreibung
science fiction humorous novel love story psychological novel travel book / story

poezie epická, lyrická, milostná – báseň – balada – sonet – básnická sbírka –
Poesie epische lyrische Liebespoesie Gedicht Ballade Sonett Gedichtsammlung
epic lyric love poetry poem (mournful) ballad sonnet collection of poetry

výbor světové poezie – **drama** = **divadelní hra** – **tragédie** – **veselohra** – **fraška** –
Auswahl der Weltpoesie Drama = Theaterstück Tragödie Lustspiel Posse
anthology of world poetry drama = play tragedy comedy farce

tragikomedie – **psychologické, romantické drama**
Tragikomödie psychologisches, romantisches Drama
tragicomedy psychological, romantic drama

rukopis – **kniha vyšla, vyjde** – **je v tisku** – **vytisknout** –
Handschrift das Buch erschien, wird erscheinen es ist im Druck drücken
manuscript the book has appeared, will appear it is in press to print

vydalo ji nakladatelství – **nakladatel** – **1. vydání** – **upravené vydání** –
es erschien im Verlag Verleger 1. Ausgabe neubearbeitete Ausgabe
it has been published by the publishing house publisher 1st edition revised edition

náklad: 1000 výtisků – **koupit v antikvariátu, v knihkupectví** – **stát se bestsellerem** –
Auflage: 1000 Exemplare im Antiquariat, in der Buchhandlung kaufen Bestseller werden
impression: 1 000 copies to buy in a second-hand bookshop, in a bookshop to become a bestseller

půjčovat si / půjčit si ve veřejné knihovně – **hledat v katalogu** – **studovna, čítárna**
in der öffentlichen Bibliothek ausleihen im Katalog suchen Studierzimmer Leseraum
to borrow in a public library to seek in the catalogue study hall reading-room

sebrané spisy – **díl** – **dvoudílný román, trilogie = třídílný, tetralogie = čtyřdílný,**
gesammelte Schriften Teil 2teiliger Roman, Trilogie = 3teiliger R. Tetralogie = 4teiliger R.
collected works volume two-volume novel trilogy = three-volume n. tetralogy = four volume n.

pentalogie = pětídílný román – **ilustrace** – **ilustrovaný román** – **obsah** – **kapitola** –
Pentalogie = 5teiliger Roman Illustration illustrierter Roman Inhalt Kapitel
pentalogy = five-volume novel illustration illustrated novel contents chapter

předmluva – **doslov** – **titulní stránka** – **brožované vydání** – **kožená vazba**
Vorwort Schlußwort Titelblatt broschierte Ausgabe Ledereinband
preface epilogue title page paperback edition leather binding

● DIVADLO (Theater) (theatre)

činohra – **loutkové divadlo** – **pantomima** – **balet** – **opera** – **hudební divadlo** –
Schauspiel Marionettentheater Pantomime Ballett Oper Musiktheater
play puppet theatre dumb show, pantomime ballet opera musical theatre

muzikál, opereta – **ochotnické, amatérské divadlo**
Musical, Operette Laien-, Amateurtheater
musical, operetta amateur dramatics

divadelní představení – **dávat hru** – **být na programu, na repertoáru** – **zařadit do**
Theatervorstellung Schauspiel aufführen am Programm sein, auf dem Repertoire ins Programm
theatre performance to give a play to be on, in the repertoire to include in the

programu – **mít generálku, premiéru** – **hra o 3 dějstvích = jednáních** – **přestávka**
einreihen Generalprobe, Premiere haben Spiel in 3 Akten Pause
programme to have the dress rehearsal, the première a play in three acts interval (break)

osoby a obsazení – **herec, herečka** – **herecký soubor** – **komik, tragéd** – **mim** – **L9T**
Personen und Besetzung Schauspieler(in) Schauspielensemble Komiker, Tragöde Mim
the cast actor, actress theatrical company comic, tragic actor mime

hrát ve hře – **hrát roli, úlohu Julie** – **hrát hlavní roli** – **mít trému** –
im Schauspiel spielen Rolle der Julia spielen Hauptrolle spielen Lampenfieber haben
to play in a performance to play the role of Julia to play the principal part to have stage fright

režisér – **režie,** **režirovat hru** – **navrhnout kostýmy** –
Regisseur Regie im Schauspiel die Regie führen Kostüme entwerfen
producer (US director) production (US direction) to produce / to direct a play to design the costumes

líčení – **maskérka** – **nápověda** – **jeviště** – **hlediště** – **zvedá se opona** –
Schminken Maskenbildnerin Einsage, Einsager Bühne Zuschauerraum Vorhang geht auf
make-up make-up woman prompting, prompter stage auditorium the curtain rises

kulisy – **v zákulisí** – **jevištní výtvarník** – **navrhnout scénu** – **osvětlení** –
Kulissen im Kulissenraum Bühnenbildner Szene entwerfen Beleuchtung
wings behind the scenes stage setter to design the stage lighting

křeslo v přízemí – **lóže** – **balkón** – **první galerie** – **„bidýlko“** = **poslední galerie ke stání** –
Parterresperrsitz Loge Balkon 1. Galerie letzte Galerie zum Stehen
seat in the stalls box balcony, circle first gallery the gods last gallery for standing
(US in the parquet)

mít předplatné – **vypůjčit si divadelní kukátko** – **foyer**
Abonnement haben Opernglas ausleihen Foyer
to have a pre-paid (seat) to borrow the opera glass(es) lobby, foyer

Mělo představení úspěch? (Hatte die Vorstellung Erfolg?) (Was the play a success?)

mělo obrovský úspěch – **dlouho se tleskalo** – **potlesk nebral konce** –
sie hatte einen riesigen Erfolg man klatschte lange Applaus nahm kein Ende
it was a huge success the audience applauded for a long time there was no end to the applause

herci se třikrát vrátili na jeviště – **hra propadla, neměla úspěch**
Schauspieler kehrten 3x auf die Bühne zurück Schauspiel ist durchgefallen
the actors took three curtain calls the play was a flop

● VÝTVARNÉ UMĚNÍ (Bildende Kunst) (graphic and plastic arts)

malířství – **sochařství** – **užité umění** – **umělecká řemesla** –
Malerei Bildhauerkunst angewandte Kunst Kunstgewerbe
painting sculpture applied art arts and crafts

akademie výtvarných umění – **uměleckoprůmyslová škola**
Akademie der bildenden Künste Kunstgewerbeschule
academy of fine arts school of applied arts

malíř – **ateliér** – **náčrtek, skica** – **kresba (kreslit) perem, tužkou, uhlem** –
Maler Atelier Entwurf, Skizze Feder-, Bleistift-, Kohlezeichnung (zeichnen)
painter studio sketch pen-and-ink, pencil, charcoal drawing (to draw)

pastel – akvarel – olejomalba – malovat akvarelovými, olejovými barvami –
Pastell Aquarell Ölgemälde mit Aquarell-, Ölfarben malen
pastel watercolour, aquarelle oil (painting) to paint in watercolours, in oils

barevný odstín – štětec – paleta – nástěnná malba – ilustrace – námět obrazu –
Farbton Pinsel Palette Wandgemälde Illustration Bildthema
colour shade brush palette wall painting illustration subject of a painting

zátiší – krajina – portrét, autoportrét – akt – žánrový obrázek – grafika –
Stilleben Landschaft Porträt, Autoporträt Akt Genrebild Graphik
still life landscape portrait, self-portrait nude genre piece of graphic art

rytina – lept – dřevoryt – koláž – abstraktní, figurální malířství
Gravierung Radierung Holzstich Collage abstrakte, figurelle Malerei
engraving etching woodcut collage abstract, figurative painting

originál – kopie – reprodukce – kýč – zarámovat obraz, zapaspartovat grafiku
Original Kopie Reproduktion Kitsch Bild einrahmen, Graphik paspartieren
original replica reproduction chocolate-box art to frame a picture, to mount a piece of graphic art

Rakouský malíř Schiele se vrátil do Českého Krumlova

V bývalém pivovaru, v jedné z nejkrásnějších českokrumlovských renesančních staveb bylo začátkem listopadu otevřeno Mezinárodní kulturní centrum Egona Schieleho. Centrum bylo pojmenováno podle jednoho z nejvýznamnějších malířů 20. století Egona Schieleho (1890–1918). Schieleho matka se v Českém Krumlově narodila a Schiele toto město maloval a často se sem vracel. Prezidentem Centra se stal jedenaosmdesátiletý Serge Sabarsky, Američan, o kterém se říká, že je největším znalcem Schieleho života a díla. Ze soukromých amerických sbírek sestavil kolekci osmdesáti kreseb a akvarelů, která tady bude k vidění celý rok. Tato kolekce se vůbec poprvé představuje v Evropě. Součástí expozice jsou také Schieleho unikátní fotografie, osobní dopisy, nábytek, jeho jediná busta nebo posmrtná maska. K dispozici je i knihovna s monografiemi a katalogy. V Centru budou vystavovat i soudobí umělci. Zájem projeví Rakušané, Maďaři, Němci a další.

sochař – sochařský ateliér – hlína – sádra – dláto – kámen – mramorová,
Bildhauer Bildhaueratelier Lehm Gips Meißel Stein Marmor-,
sculptor sculptor's studio clay plaster (of Paris) chisel stone marble,

bronzová socha – busta – jezdecká socha – sousoší – stát na podstavci –
Bronzestatue Büste Reiterstatue Statuengruppe auf einem Sockel stehen
bronze statue bust equestrian statue sculptural group to stand on a pedestal

odhalit pomník (koho?) – keramik, keramička – lidová keramika
(wessen?) Statue enthüllen Keramiker(in) Volkskeramik
to unveil the monument (to whom?) ceramist M, F folk ceramics

galerie – výstavní síň – zahájit výstavu – vernisáž – vystavovat dílo
Galerie Ausstellungssaal Ausstellung eröffnen Vernissage Werk ausstellen
gallery exhibition hall to open an exhibition private view, opening to exhibit a work

● HUDBA (Musik) (music)

vážná, klasická – symfonická – komorní – moderní, populární – lidová, folklórní –
ernste, klassische sinfonische Kammer- moderne, populäre Volks-
serious, classical symphonic chamber modern, popular folk, folklore

taneční – operní – dechová – jazzová hudba (džezová)
Tanz- Opern- Blas- Jazzmusik
dance- opera brass jazz music

komponovat, skládat hudbu – skladatel – hudební dílo, skladba – symfonie –
komponieren Komponist Musikwerk, Komposition Sinfonie
to compose composer work, opus, composition symphony

koncert pro klavír a orchestr – opera – opereta – árie – píseň – předehra
Konzert für Klavier und Orchester Oper Operette Arie Lied Ouvertüre
concerto for piano and orchestra opera operetta air, aria song overture

vysoký, hluboký tón – půltón – notová osnova – houslový klíč – křížek – akord –
hoher, tiefer Ton Halbton Liniensystem Violinschlüssel Kreuz Akkord
high, low tone semitone staff violin clef sharp chord

takt – durová, mollová stupnice – operní pěvec, pěvkyně – bas(ista), baryton(ista),
Takt Dur-, Moll-Tonleiter Opersänger(in) Baß(sänger) Bariton(sänger)
time major, minor scale opera singer M, F bass(-singer) baritone(-singer)

tenor(ista) – soprán, alt – sopranistka – zpěvák, zpěvačka – sólista –
Tenor(sänger) Sopran, Alt(stimme) Sopranistin Sänger(in) Solist
tenor(-singer) soprano, alto soprano(-singer) F singer, (woman) singer soloist

hudebník – první houslista – klavírista – virtuos – dirigent
Musiker 1. Geigenspieler Klavierspieler Virtuos Dirigent
musician first violin pianist virtuoso conductor

koncert pořádají:	Konzert veranstalten	the concert is given by
symfonický, komorní orchestr	Sinfonie-, Kammerorchester	symphonic, chamber orchestra
smyčcové trio, kvarteto	Streichtrio, Quartett	string trio, quartet
pěvecký sbor	Sängerchor	chorus
hudební skupina	Musikgruppe	musical group
vojenská kapela	Militärkapelle	military band
dechovka	Blaskapelle	brass band

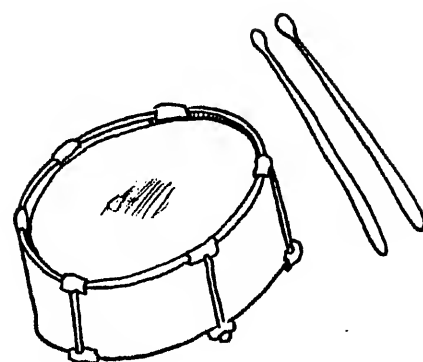
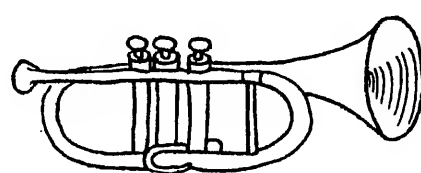
koncert: jít na koncert	ins Konzert gehen	to go to a concert
vyslechnout si koncert	(sich) Konzert anhören	to hear a concert
v rozhlasovém přenosu	in Rundfunkübertragung	in a radio transmission / on the radio
pustit si nahrávku koncertu	sich eine Konzertton- aufnahme anschalten	to play back the recording of a concert

zazpívat si:	lidovou píseň,	písničku	– koledu	– ukolébavku	– hymnu
anstimmen	Volkslied,	Liedchen	Weihnachtslied	Schlaflied	Hymne
to sing	folk song	ditty	carol	cradle-song	anthem

sólově, dvojhlasně, trojhlasně, sborově
 Solo, 2stimmig, 3stimmig, im Chor
 solo with two / three voices in chorus

hrát na hudební nástroj: (Musikinstrument spielen) (to play (on) a musical instrument)

smýčcové (smyčec), bicí,	dechové nástroje
Bogen-, (Bogen) Schlag-, Blasinstrumente	
string (bow) percussion wind instruments	

buben – činely – dudy – fagot – flétna – harfa – harmonika –
Trommel Tschinellen Dudelsack Fagott Flöte Harfe Harmonika
drum cymbals bagpipe(s) bassoon flute harp mouth-organ; accordion

hoboj – housle – klarinet – klavír, piano – kontrabas, basa – kytara – lesní roh –
Oboe Geige Klarinette Klavier, Piano Kontrabaß, Baßgeige Gitarre Waldhorn
oboe violin clarinet piano contrabass, double-bass guitar French horn

pikola – pozoun, trombón – saxofon – trubka –
Pikkoloflöte Posaune, Trombone Saxophon Trompete
piccolo trombone saxophone trumpet

tympán – varhany – viola – violoncello
Tympanum Orgel Viola Violoncell
tympanum organ viola violoncello

rozladěný nástroj – ladit – hrát falešně
verstimmtes Instrument stimmen falsch spielen
instrument which is out of tune to tune to play out of tune

a) Která slova mají stejný základ?

taneční soubor – zpěvák – zatancovat si – hudební skupina – pěvecká soutěž –
 tanečník – hudebník – zazpívat – soutěž v latinskoamerických tancích – hudba –
 tančit valčík – světoznámá pěvkyně

Připojte slova, která mají nějaký vztah k těmto výrazům:

Př.: **píseň, písnička** – zpívat písničku, zpívá ji zpěvák XY, složil ji skladatel XY, písnička o lásce, hit = v současnosti nejpopulárnější píseň atd.

koncert – opera – zpěvačka – kytara – diskotéka – gramofonová, CD deska

b) Co vy a hudba?

Hrajete nebo hráli jste na nějaký hudební nástroj? Rád zpíváte? Rád tancujete? Co je vaším národním tancem? Kterému druhu hudby dáváte přednost? Kdy jste byl naposledy na nějakém koncertě? Co doma posloucháte?

Znáte: Pražské jaro, Bedřicha Smetanu, Mou vlast, Prodanou nevěstu, polku?

(mezinárodní hudební festival, který se koná každoročně od roku 1946 v Praze od 12. května do 4. června; český skladatel – zakladatel české národní hudby; nejslavnější Smetanův cyklus symfonických básní; „nejnárodnější“ Smetanova opera; český lidový tanec)

● FILM

natáčet, natočit film	– producent	– režisér	– kameraman	– scenárista,
Film drehen	Produzent	Regisseur	Kameramann	Drehbuchautor
to take / shoot a film	producer	producer, director	cameraman, operator	screenwriter

scénář	– původní scénář	– adaptace literárního díla	– herecké obsazení
Szenar	Originalszenar	Adaptierung eines literarischen Werkes	Schauspielerbesetzung
screenplay	original screenplay	adaptation of a literary work	cast

herec, herečka	– hrát ve filmu	– hrát hlavní, vedlejší roli	– obsadit do filmu
Schauspieler(in)	im Film spielen	Haupt-, Nebenrolle spielen	den Film mit einem
actor, actress	to play in a film	to play the principal, a supporting role	to engage in a film

nějakého herce, filmovou hvězdu

Schauspieler, Star besetzen
 an actor, a film star

film němý, zvukový	– černobílý, barevný	– širokoúhlý	– kreslený, hraný
Stumm-, Tonfilm	Schwarzweiß-, Buntfilm	Breitwandfilm	Zeichenbuch-, Spielfilm
silent, sound film	black-and-white, colour	wide-screen	animated, feature

celovečerní, krátký	– dokumentární	– v původním znění,	v českém znění,
Ganzabend-, Kurzfilm	Dokumentarfilm	in ursprünglicher Fassung	in tschechischer Fassung
full-length, short	documentary	in the original version	in the Czech version

s titulky	– veselohra (komedie)	– drama	– muzikál (hudební film)	– psychologický film
mit Untertiteln	Lustspiel (Komödie)	Drama	Musikal (Musikfilm)	psychologischer Film
with subtitles	comedy	(film) drama	musical (musical film)	psychological film

dobrodružný, akční film	– kriminální film	– detektivka	– historický film	– válečný film
Abenteuer-, Aktionsfilm	Krimifilm	Krimi	historischer Film	Kriegsfilm
adventure film, action film	crime film	detective film	historical film	war film

milostný příběh	– pohádka	– cestopisný film
Liebesgeschichte	Märchen	Reisefilm
love story	fairy tale	travelogue

film hrají, dávají, promítají – má premiéru – premiérové kino – filmové plátno –
den Film spielt, gibt, projiziert man – er hat Premiere – Premierenkino – Bildwand
the film is on, is being shown – it has its first run – first-night cinema – (film) screen

hlediště – film přístupný mládeži – do 15 let nepřístupný
Zuschauerraum – Film, der der Jugend zugänglich ist – bis 15 Jahren unzugänglich
auditorium – film with admittance to children – with no admittance to children under 15

c) Kterému filmu dáváte přednost? Který film je vhodný pro děti?

francouzská veselohra – česká komedie – americký akční film – psychologické drama – anglická detektivka – kreslená pohádka – přírodopisný film – muzikál – válečné drama – hraná pohádka – dobrodružný film pro mládež – Chaplinovy němé filmy – groteska – historický velkořím – tragikomedie

O čem může být tento řím? Zkuste odhadnout podle řítulu.

Nebezpečné známosti – Lví král – Hráč – Táta nebo milenec? – 100 dní v Palermu – Popelka – Nebe nad Berlínem – Na západní frontě klid – Vzpomínky na Afriku – S tebou mě baví svět – Někdo to rád horké – Mladý Einstein – Teroristé – Amadeus – Vlasy – Anděl na horách – Muži nestárnou

d) Kdo jsou?

Světznámý český režisér žijící v USA, proslavil se římem Vlasy , držitel 2 Oscarů za režii římů Přelet nad kukaččím hnízdem a Amadeus .	Miroslav Ondříček je dvorní kameraman režiséra Miloše Formana .
Malíř a výtvarník, vytvořil kostýmy pro římy Amadeus (za ně získal Oskara), Valmont a víc než stovku dalších, českých i zahraničních římů.	Český režisér, který nespřlupracoval s M. Ondříčkem a žije v Praze, se jmenuje Jiří Menzel .
Režisér, držitel Oscara za řím Ostře sledované vlaky (podle prózy Bohumila Hrabala), autor jedné z nejúspěšnějších českých komedií Vesničko má středisková , zřímoval kromě jiného divadelní hru Václava Havla Žebrácká opera .	
Kameraman římů Amadeus , Valmont , Přelet nad kukaččím hnízdem , spolupracoval s mnoha zahraničními režiséry – např. byl vybrán jako kameraman pro řím – dokument o Lucianu Pavarottim a jeho koncertním turné v Asii.	Theodora Pištěka kromě malování baví automobilové závody.

Nový řím Jiřího Weisse **Marta a já**

Jiří Weiss, osmdesátiletý český režisér s americkým pasem, natočil v roce 1990 svůj další velký řím. Námět, se kterým režisér cestoval od producenta k producentovi, než se mu ho podařilo prosadit, je autobiografický. „Já“ z řítulu je Emil, autor, na začátku příběhu třináctiletý kluk, který vzpomíná na řídinu svého strýce Arnošta Fuchse. Na začátku vyprávění je důležité, že je úspěšný lékař v Mostě, později, ve třicátých letech, že je Žid, který žije v německém městě, odkud Češi odcházejí. Svědkem jeho nejlepších a zároveň nejtěžších let je synovec Emil, který žije v jeho řídině. Od strýce odchází mladá temperamentní manželka a strýc se v prázdném domě sblíží se služkou Martou, na první pohled ustrašenou Němkou. Větší kontrast si lze jen těžko představit. Nemluvná, nevzdělaná žena bez viditelného půvabu a společenský, vzdělaný a náročný muž v nejlepších letech. Co je vedlo k tomu, že se spojili? Samota, vzájemná potřeba opory, kterou budou v budoucnu oba potřebovat. Emil pozoruje jejich vztah a získává představu o možné podobě lásky. V domě je vše krásné. Marta svému muži slouží jako dřív, ale už ne z povinnosti. Už není ustrašená, ale dokáže být vtipná, žádoucí. Venku se však hraje jiná hra. Arnošt se chce rozvést, aby Martu uchránil, a teprve teď poznává její sílu. Marta se postaví proti všem, proti vlastní řídině i proti říšským zákonům, aby Arnošta zachránila. Její snaha je marná. To vše pozoruje teď už starší Emil, a když se všechno rozpadne, odjíždí za hranice. Pro Jiřího Weisse bylo důležité, aby řím obsadil herci, kteří by mu pomohli přemluvit producenty. V čínské restauraci v New Yorku se dohodl při obědě s německou herečkou Marianne Sägerbrechtovou. Nebyla sice podobná skutečné Martě, ale měla její oči. Arnošt však zůstával stále neobsazený. Režisér uvažoval o Maxi von Sydowovi. Nakonec vyprávěl telefonicky celý příběh Michelu Piccolimu a bylo dohodnuto. Dvě evropské hvězdy dodaly římu atraktivnost. Není to řím pro milovníky akčních římů, ale pro ty ostatní bude určitě přitažlivý. Desetiminutový potlesk na mezinárodním římovém řívalu v Benátkách nebyl náhodný.

římový říval – **získat cenu za nejlepší řím, scénář** –
Filmfestival – Preis für den besten Film, das beste Szenar gewinnen
řím říval – to obtain the prize for the best řím, screenplay

za hlavní / vedlejší mužskou / ženskou roli – **za herecký výkon**
für die Männer- / Frauenhauptrolle / Nebenrolle – für die Schauspielerleistung
for the principal / a supporting actor / actress – for the actor's performance

Lekce 10: Nejen věda, ale i pověsti

Text 1: Co to děláme se Zemí?

Text 2: Nobelovská tradice české
polarografie pokračuje
Pražský Golem

INHALT

Sprechintentionen:

Auf verschiedene Arte die Rücksicht, den Grund und die Ursache ausdrücken. Durch verschiedene Modal- und Fragepartikeln die Beziehung zum Satz oder zu den Ausdrücken ausdrücken. Tschechisch zusammenzählen, subtrahieren, multiplizieren, dividieren, potenzieren. Sagen, wieviel etwas mäßt, wiegt, welchen Umfang und welche Oberfläche es hat. Gespräche zum Thema Umweltschutz, Kosmosforschung usw. Sich mit der nichtschriftlichen Umgangssprache (Gemeintschechisch) bekanntmachen, und dadurch die nichtoffiziellen Äußerungen verstehen. Redewendungen mit dem Verb „dát“.

Aussprache: Konsonantengruppen, stimmhafte und stimmlose Konsonanten, kurze und lange Vokale

Konversationsthema: Obecná čeština (Gemeintschechisch)

CONTENTS

Language skills:

To express in various ways that s. th. should be taken into consideration, to express a reason and a cause. To express by means of various modal and interrogative particles the relationship to the sentence or to the expressions. To add, to subtract, to multiply, to divide, to raise to (nth) power in Czech. To say how much s. th. measures, weighs, what volume and what surface it has. Conversation on the protection of the environment, the space research etc. To get acquainted with the unwritten common speech (colloquial Czech) so as to be able to understand the unofficial statements. Idioms with the verb „dát“.

Pronunciation: Consonant groups, voiced and voiceless consonants, short and long vowels

Conversation topic: Obecná čeština (Colloquial Czech)

Grammatik:

§ 43 Konjunktionen
§ 44 Präfixe bei Substantiven und Adjektiven
§ 45 Präpositionen mit Genitiv
§ 46 Partizipien
Partikel
Verschiedene Präfixe des Verbes „pouštět / pustit“
Änderung „á – a“ in der weiblichen Deklination
Wortfamilie: „dávát / dát“

Grammar:

§ 43 Conjunctions
§ 44 Prefixes of nouns and adjectives
§ 45 Prepositions with the genitive
§ 46 Participles
Particles
Various prefixes of the verb “pouštět / pustit“
Vowel change „á–a“ in the feminine declension
Word family: „dávát / dát“.

- Miláčku, líbí se mi na tobě, jak dovedeš být romantický.

10 A

ať – či (nebo)
bezohledný, -á, -é
bod M
čin M
díra F
dispozice F – být k dispozici +Dat

dráha F
důkaz M
důsledek M
hrozit / pohrozit +Dat +Instr
hrozivý, -á, -é x hrozný, -á, -é

jaderný, -á, -é (jádro N)
jedovatý, -á, -é (jed M)
klima N (Gen klimatu) = podnebí N
křižovatka F
kyselý, -á, -é – kyselina F
kyslík M
ledovec M
lov M (lovit / ulovit +Ak)
nadměrný, -á, -é
narušovat +Ak impf. – narušit pf.
následek M
následující (následovat impf.)
nebezpečný, -á, -é (nebezpečí N)
neboť = protože
objem M

sei es – oder
rücksichtslos
Punkt
Tat
Loch
Disposition, zur Disp.
stehen
Bahn
Beweis
Folge
drohen
bedrohlich x furchtbar

Kern- (Kern)
giftig (Gift)
Klima
Kreuzung
sauer – Säure
Sauerstoff
Gletscher; Eisberg
Jagd (jagen / erjagen)
übergroße
stören
Folge
folgend (folgen)
gefährlich (Gefahr)
denn
Umfang

whether – or
ruthless
point
act, deed, feat
hole
disposal – to be available / at
(s. o.'s) disposal
course
proof
consequence
to threat
threatening, formidable
terrible, awful
nuclear (nucleus, kernel, core)
poisonous (poison)
climate
crossroads
sour, acidic – acid
oxygen
glacier; iceberg
hunt(ing) (to hunt)
excessive
to impair
consequence
following (to follow)
dangerous (danger)
for
volume

obsahovat +Ak impf. obsah M očekávat +Ak impf. odhadovat +Ak impf. – odhadnout pf. odhad M ohrozit +Ak pf. – ohrožovat impf. osud M oteplovat se impf. – oteplit se pf. ovlivnit +Ak pf. – ovlivňovat impf. vliv M ovzduší N pevný, -á, -é plyn M pobřeží N pohlít +Ak pf. – pohlcovat impf. pokrok M polokoule F porodnost F (Gen-i) (rodit / porodit +Ak) pověst F (Gen-i) povrch M pozorovat +Ak impf. – zpozorovat pf.	beinhalten, umfassen Inhalt erwarten schätzen, anschlagen Schätzung bedrohen, gefährden Schicksal warm werden beeinflussen Einfluß Atmosphäre fest Gas Küste, Strand aufsaugen, verschlingen Fortschritt Halbkugel Natalität gebären Sage Oberfläche beobachten, betrachten – bemerken Hafen Pflanze Gleichgewicht Entwicklungsland Mülldeponie Tod schmelzen – verschmelzen Gewinnung (gewinnen) Kohlenstoff – Kohlendioxid Entweichen (entweichen) Anerkennung (anerkennen) nützlich (Nutzen) warnen vor einschließlich, inclusive Wissenschaftler fällen (Wald) Leistung – leistungsfähig, Vollzugs- aufsteigen lassen; herauslassen Aussage; Kündigung	to contain content(s) to expect, to await to estimate, to assess, to appraise estimate to endanger, to threaten fate, destiny to warm (up), to grow warm(er) to influence influence atmosphere firm, steady; fixed; solid gas coast to swallow (up) progress hemisphere birth-rate to bear, to give birth (to) tale, saga surface to observe, to watch – to notice port, harbour plant balance, equilibrium developing country tip, dump death to thaw, to melt mining (to mine, to exploit) carbon – carbon dioxide escape, leakage (to escape, to leak out) recognition, acknowledgement (to recognize, to acknowledge) useful (benefit) to warn, to caution against including scientist to clear (the forest) performance, execution – efficient; executive to launch (e. g. a satellite); to leave out statement; notice (e. g. to quit)
přístav M rostlina F rovnováha F rozvojová země F skládky F smrt F (Gen-i) tát, taje impf. – roztát pf. těžba F (těžít / vytěžit +Ak) uhlík M – oxid uhličitý (CO ₂) únik M (unikat / uniknout) uznání N (uznávat / uznat +Ak) užitečný, -á, -é (užitek M) varovat +Ak před +Instr impf. včetně +Gen vědec M vykácet +Ak (les) pf. – kácet impf. výkon M – výkonný, -á, -é vypouštět +Ak impf. – vypustit pf. výpověď F (Gen-i)		

vývoj M (**vyvíjet se** / **vyvinout se**)

vyvolat +Ak pf. – **vyvolávat** impf.

výzkum M

(**zkoumat** / **vyzkoumat** +Ak)

zacházet s +Instr nějak impf.

zánik M (**zanikat** / **zaniknout**)

záplava F

zaplňovat +Ak impf. – **zaplnit** pf.

zároveň

zaujímat +Ak impf. –

zaujmout (**zaujal**) pf.

zdroj M

zdvojnásobit +Ak pf. –

zdvojnásobovat impf.

Země F – **země, zem** F

zeměkoule F

znečistit +Ak pf. – **znečišťovat** impf.

zničit +Ak pf. – **ničit** impf.

zvrátit +Ak (vývoj) pf.

Entwicklung (sich
entwickeln)

hervorrufen; (z. B. Film)
entwickeln; ausrufen;
aufrufen

Forschung
(forschen / erforschen)

umgehen mit
Untergang (eingehen)

Überschwemmung, Flut
füllen
zugleich
einnehmen, fesseln

Quelle
verdoppeln

Erde – Land; Erdboden
Erdkugel
verunreinigen
vernichten
umstoßen (Entwicklung)

development (to
develop, to evolve)

to provoke, to excite, to bring
about; to develop (e. g. a film);
to call up (e. g. a pupil)
research (to explore, to examine)

to handle (s. th.), to treat (s. o.)
extinction (to become extinct,
to cease to exist)

flood
to fill (in)
at the same time
to take up (e. g. much space) –
to assume (e. g. a pose); to
attract (e. g. s. o.'s attention)

source
to double

Earth – country; earth, soil
globe (= the Earth)
to pollute
to destroy, to annihilate
to reverse (the development)

L10A

Gr

§ 43 KONJUNKCE (SPOJKY)

a , i – i – i = **jednak – jednak** =
jak – tak = **nejen – ale** i

aby

ač = **ačkoli(v)** = i **když** = **přestože** =
třebaže = **leč**

ale = **avšak, však** = **jenže** =
jenomže = **nýbrž** = **kdežto**

ani – ani

aniž (a ne ...)

ať = **aby**

ať – nebo = **ať – či**

až

ba = **dokonce** = **ba i** = **ba dokonce**

sowohl – als auch,
einerseits – andererseits,
nicht nur – sondern auch
daß; damit, um... zu
obwohl, obgleich, obzwar,
obschon, wiewohl, wenn auch
aber, nur daß,
sondern; während, wogegen
weder – noch
ohne daß
möge, solle; damit, daß

sei es – oder
bis
ja selbst, ja sogar

... as well as ..., both ... and ...,
not only ... but also ...

in order (to); (so) that
although, though, even though,
in spite of the fact (that)
but, however; whereas,
while
neither – nor
without (e. g. saying anything)
may (e. g. it be so), let (e. g.
him do what he wants)

whether – or
till, until; when
even

bud' – nebo = bud' – anebo
což = a to
dokud
dříve než = než
jestli = jestliže = když = -li = pokud
 (podmínka)

jestli = zda = zdali (otázka)
jakmile = hned jak = hned když =
sotva

jak
jako
jakoby
jako by = jako kdyby = jako když
kdyby
i kdyby = i když

kdykoli(v) = vždycky když =
pokaždé, když
když

načež = a potom = a poté
nebo = anebo = či = čili
proto = a proto = a tak = takže =
tedy = tudíž

protože = neboť = poněvadž =
jelikož
přičemž = a přitom
sice – ale = sice – jen(om)že
tak – jako
zatímco
že

entweder – oder
 was (= und das
 solange
 bevor
 wenn, falls

ob
 sobald, kaum

wie
 wie; als
 wie (z. B. angewurzelt)
 als ob
 wenn, falls
 auch wenn

immer wenn, sooft, jedesmal,
 jederzeit, wann auch immer
 wenn, als
 und dann, nachher
 oder
 darum, deswegen, und so,
 so daß, daher, folglich

weil, da

wobei
 zwar – aber
 so – wie
 während
 daß

either – or
 which (e. g. is very important)
 as long as
 before (e. g. he came)
 if, in case, provided

whether
 as soon as, no sooner ... that,
 hardly ... when ...

how
 as; like
 as if, as though
 as if, as though
 if, should (e. g. this happen)
 even if

(at) any time, no matter
 when, whenever
 when
 whereupon, and then
 or

(and) therefore, that's
 why, and so, so that,
 (and) consequently

because, for, since, as, in
 view of the fact that
 and at the same time
 ..., it is true, (but) – but than
 as – as, so – as
 while
 that

□ 2. Příčinu, důvod změňte na důsledek (protože, neboť,
 (Den Grund verwandeln Sie in Folge.)
 (Change the reason into the consequence.)

poněvadž → a proto, takže,
 a tak, tedy):

Vzor: **Protože** je kurs velmi náročný, musím studovat dlouho do noci. –
 Kurs je velmi náročný, **(a) proto** musím studovat dlouho do noci.

1. Poslala ho pryč, protože chtěla zůstat sama.
2. Poněvadž jsi mi to nepřipomněl, zapomněl jsem na to.
3. Půjčil jsem mu peníze, protože jsem mu chtěl pomoci.
4. Šel jsem do informací, protože jsem se chtěl zeptat na odjezd vlaku.
5. Poněvadž zprávu musím odevzdat zítra ráno, musím ji dodělat doma.
6. Dal jsem výpověď, protože mi nezvýšili plat.
7. Protože má Česká republika málo vlastních surovin, je závislá na dovozu.
8. Musí se hledat nové způsoby likvidace odpadu, neboť ho stále přibývá.

□ 3. Konjunkci „jestli“ nahradte konjunkcí „zda“, nebo „když, pokud“:

Vzor: Ptá se, **jestli** přijdeme. – Ptá se, **zda** přijdeme. (otázka)
 Přinese to, **jestli** přijde. – Přinese to, **pokud** přijde. (podmínka)

1. Ptá se, **jestli** nemůžeme dodat zboží už zítra.
2. Poradte se, **jestli** to považujete za nutné.
3. Nevím, **jestli** se mám dívat na fotbal, nebo na seriál.
4. Přemýšlel jsem, **jestli** ji můžu pozvat na koncert.
5. **Jestli** to dopíšeš do šesti, ještě to hodím na poštu.
6. Nejsem si jistý, **jestli** vlak jede opravdu v sedm hodin.
7. **Jestli** nám dáte svou adresu, zašleme vám prospekty.
8. Přijď, **jen jestli** opravdu budeš chtít.

□ 4. Dokončete větu. Říkejte synonymní konjunkce.

1. Pořad je určený jak dětem, **tak i** (i – i, nejen – ale i) _____.
2. Odešel, **aniž** (a ne) _____.
3. **Bud'** odejdeme do deseti minut, **nebo** (anebo) _____.
4. Nevím, **jestli** (zda) by měla větší radost ze šperku, **nebo** (anebo, či) _____.
5. **I když** (ačkoliv, přestože) jsem tam byl jen pár dní, poznal jsem _____.
6. Udělám to, **jen když** (pokud, jestli) _____.
7. Řekl jsem mu, **ať** (aby) _____.
8. Zastaví se u nás, **kdykoliv** (vždycky když, pokaždé, když) _____.
9. Chtěl jsem jít na premiérové představení, **jenže** (jenomže, ale, však) _____.
10. Na premiéru jsem se nedostal, **protože** (poněvadž, jelikož) _____.
11. **Jakmile** (hned jak, sotva) uslyšel o komplikacích, _____.
12. Tuhle situaci jsme řešili také, **ale** (jenže, avšak) _____.
13. Jsem v práci denně do večera včetně soboty, **takže** (a proto, a tak) _____.
14. Člověk je schopný ovlivnit budoucnost Země, **ať** už k lepšímu, **nebo** (či) _____.

Cv

□ 1. Nahrazujte synonymními konjunkcemi „jak – tak, jednak – jednak, i – i,
 a také, nejen – ale i“:

1. Můžu se u tebe večer stavit? **Jednak** ti chci vrátit knihu, **jednak** je celá rodina pryč a nechci být sám.
2. Večer přišel **nějen** Karel, **ale i** jeho sestra s manželem.
3. Svolejte na odpoledne poradu. Týká se to **jak** vás, **tak** celého oddělení.
4. V ceně je započítáno **jak** zboží, **tak** poštovné.
5. 4. ročníku počítačového veletrhu v Brně Invex se účastní **i** domácí **i** zahraniční firmy.
6. Státy produkují miliony tun **jednak** domácího, **jednak** mnohem škodlivějšího průmyslového odpadu.
7. Lidstvo musí **jak** snížit škodlivé emise do ovzduší, **tak** vyřešit otázku, co s odpadem.

5. Doplňte konjunkce:

Concorde překonal letový rekord

_____ na počátku 16. století Magalhães obeploval zeměkouli přes tři roky, tryskový letoun Concorde obletěl Zemi za necelých dvaatřicet hodin. Za tu dobu se účastníci rekordního letu stali svědky tří východů _____ západů slunce _____ urazili 40 403 kilometry při průměrné rychlosti 1 783 kilometry za hodinu. _____ oznámili kontroloři na newyorském letišti, trval čistý čas letu 22 hodiny a 43 minuty, _____ je zlepšení o více než hodinu a dvacet minut proti minulému rekordu z roku 1988. Letoun přistál ve středu 16. srpna 1995 v New Yorku 31 hodinu 27 minut a 49 vteřin poté, _____ odtud v úterý odstartoval. Téměř stovka pasažérů za svého rekordního letu zkonsumovala _____ 5 kilogramů kaviáru, _____ 108 lahví šampaňského a 300 plechovek piva. _____ pasažéři byli nadšení, _____ se stali aktivními účastníky rekordu, členové posádky se cítili velmi unaveni. „Jsme velmi unaveni, _____ rekord raději oslavíme v posteli,“ řekl krátce po přistání jeden ze tří pilotů. „Byl to fantastický pocit. Nejlepším momentem _____ bylo překonání zvukové bariéry,“ sdělila jedna z cestujících.

obeplovat / obeploout	+Ak	(umschiffen)	(to sail round / to circumnavigate)
tryskový letoun		(Düsenflugzeug)	(jet plane)
posádka		(Bemannung)	(crew)
zvuk		(Schall)	(sound)

GRAMATICKÉ POZNÁMKY:

1) K deklinaci feminin: změna „á – a“ v deklinaci „dráha“ (F)

- sg. u dráhy, k dráze, dráhu, o dráze, ale!! s dráhou i drahou
- pl. dráhy – u drah, k dráhám i drahám, dráhy, o dráhách i drahách, s dráhami i drahami

nejčastěji krácení „á – a, í – i, ou – u“ v Gen pl. (skála – u skal, chvíle – chvíl, smlouva – smluv), také v pl. Dat, Lok, Instr (skálami i skalami)

největší krácení mají substantiva práce, rána (Schlag; Wunde) (stroke, blow; wound), síla (Kraft) (strength, power):

- práce – sg. Instr jen: s prací, pl. – práce, bez prací, k pracím, práce, o pracích, s pracemi
- síla – sg. Instr: silou, pl. – síly, bez sil, k silám, síly, o silách, se silami

2) Další tvoření adjektiv:

- hrůza – hrozná zima
- hrozivý hurikán
- katastrofa – katastrofické následky
- katastrofální sucha
- věda – vědní obor
- vědecká práce
- fyzika – fyzikální zákon
- fyzická práce
- počet – početní růst
- početný tým

- letos – letošní vedra
- populace – populační exploze
- přístav – přístavní město
- východ – východní Evropa
- západ – západní Evropa
- rovnováha – rovnovážný stav
- úspěch – úspěšná kariéra
- užitek – užitečný přístroj
- výkon – výkonný stroj

- Slunce – sluneční soustava
- slunečný den
- Země – zemský povrch
- země, zem – zemní plyn
- podzemní skládka

- lidé – lidská vlastnost
- moře – mořské rostliny

- klima (Gen klimatu) – klimatické změny
- tropy – tropické pralesy

- motor – motorový olej
- osud – osudové setkání
- ozón – ozónová díra (Ozonloch) (ozone hole)
- povrch – povrchová voda
- skleník – skleníkový efekt (Glashauseffekt) (greenhouse effect)

3) desetiletí = 10 let – desetiletý výzkum

- století = 100 let: v 3. století před naším letopočtem (př. n. l.) v. u. Z. BC
- v 5. století našeho letopočtu u. Z. AC
- stoletý strom
- čtvrtstoletí = 25 let

- staletí = několik set let – staletý
- tisíciletí = 1000 let – tisíciletý vývoj

4) Různé prefixy slovesa POUŠTĚT / PUSTIT:

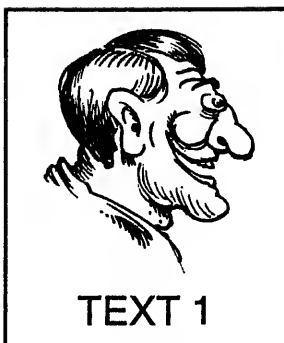
pouštět / pustit hosty do sálu	(her)einlassen die Gäste in den Saal	to let the guests into the hall
pouštět se / pustit se do práce	sich machen an die Arbeit	to go to work, to start work
dopouštět se / dopustit se krádeže	begehen einen Diebstahl	to commit theft
napouštět / napustit vodu do vany	einlassen das Wasser in die Wanne	to run a bath (= to fill it with water)
opouštět / opustit město	verlassen die Stadt	to leave (the) town
odpouštět / odpustit příteli lež	verzeihen dem Freund die Lüge	to forgive a friend for lying
popouštět / popustit sukni	auslassen den Rock	to let out a skirt
propouštět / propustit někoho z práce	entlassen j-n aus der Arbeit	to give s. o. notice, to fire s. o.
přepouštět / přepustit synovi byt	überlassen dem Sohn die Wohnung	to transfer one's flat to one's son
připouštět / připustit námitku	zulassen einen Einwurf	to admit an objection
(ne)připouštět si / připustit si starosti	sich (keine) Sorgen aufkommen lassen	(not) (to allow oneself) to be concerned / anxious
rozpouštět / rozpustit cukr	auflösen Zucker	to dissolve sugar
spouštět / spustit počítačový program	anlassen das Computerprogramm	to launch a computer program
upouštět od něčeho / upustit sklenici na zem	ablassen von etw. / fallen lassen das Glas auf den Fußboden	to desist from s. th. / to let a glass fall to the ground
vpouštět / vpustit návštěvu do domu	hineinlassen den Besuch ins Haus	to let guests in to a house
vypouštět / vypustit družici	steigen lassen den Satellit	to launch a satellite
zapouštět / zapustit kořeny	fassen Wurzel	to take root

LEXIKÁLNÍ POZNÁMKY:

1) zkoumat / vyzkoumat +Ak prozkoumat +Ak výzkum, průzkum (M) = bádat o +Lok, nad +Instr, v +Lok	forschen / ausforschen, durchforschen Forschung, Untersuchung forschen über, in	to look into (e. g. a problem) research, exploration to search (into a t.), to do research researcher, research worker research institute
výzkumník = badatel výzkumný = badatelský ústav	Forscher Forschungsinstitut	
2) násobit / vynásobit, znásobit něco čím (+Ak +Instr) zdvoj-, ztrojnásobit +Ak dvoj-, troj-, čtyř-, pěti-, mnohonásobný	multiplizieren etw. mit etw. verdoppeln, verdreifachen zweifach, 3, 4, 5fach	to multiply (a number by a number) to double, to triple double / twofold, treble / threefold / triple, fourfold / quadruple, fivefold / quintuple, multiple
3) Významy prefixů u sloves v Textu 1:		
narůstat / narůst (o něco se zvětšit) – narůst M vzrůstat / vzrůst (zvětšení)	anwachsen (sich um etw. vergrößern) – Anwachs wachsen (Vergrößerung)	to grow, to augment (to increase somewhat) – increase, accrual to grow, to increase (enlargement)
narušovat / narušit +Ak částečně, neúplně obíhat / oběhnout +Ak (dokola) oběžná dráha, oběžnice F	stören (teilweise, nicht ganz) umlaufen (herum) Umlaufsbahn, Planet (oder ein anderer Himmels- körper, der sich in einer Umlaufsbahn bewegt)	to damage slightly, to impair (partly, not completely) to orbit, to run (round (s. th.)) orbit, planet (or another celestial body moving along an orbit)
obývat Zemi = bydlet, sídlit na Zemi přežívat / přežít havárii přežití N, přežitek M	bewohnen die Erdkugel überleben die Havarie Überleben, Überlebtheit	to inhabit the Earth to survive an accident survival, residue (e. g. of the past)
skládat / složit (na 1 místo) – skládka F unikat / uniknout do ovzduší (pryč, ven) únik M kácet / vykácet les (úplně)	abladen / zusammenlegen (auf 1 Platz) – Abladeplatz entweichen in die Luft (weg, hinaus) Entweichen fällen / abholzen den Wald	to unload / to put (into 1 place) – tip, dump to escape into the atmosphere (away, out) escape, leakage to clear the forest / (completely) to clear the forest
vypalovat / vypálit les (úplně spálit) zapalovat si / zapálit si cigaretu vypouštět / vypustit CO ₂ (ven)	niederbrennen den Wald sich einzünden die Zigarette CO ₂ herauslassen	to burn out the forest / (completely) to burn down the forest to light (up) a cigarette to emit carbon dioxide (into the atmosphere)
vyvolávat / vyvolat oteplování = způsobit	hervorrufen die Erwärmung = veranlassen, verursachen	to bring about / to produce a warming = to cause

L10A

zahazovat / zahodit papír (pryč od sebe)= odhodit, vyhodit	wegwerfen das Papier (weg von sich)	to throw away a paper (away from oneself) (= to throw out)
zacházet / zajít za roh, do domu (dozadu, dovnitř) zacházet s někým nějak (s dítětem špatně) zanikat / zaniknout x vznikat / vzniknout zánik M x vznik M	bígen um die Ecke, gehen ins Haus (nach hinten, hinein) umgehen mit j-m irgendwie (mit dem Kind schlecht) eingehen x entstehen Untergang x Entstehung	to turn the corner, to enter a house (backward, inwards) to treat s. o. somehow (to maltreat a child) to cease to exist x to emerge, to come into being extinction x emergence, beginning (of the existence of s. th.); origin
zaplavovat / zaplavit pole (pokrýt povrch vodou)	überschwemmen das Feld (die Oberfläche mit Wasser bedecken)	to flood the field (to cover the surface with water)
záplava F = povodeň F vyplavovat / vyplavit (z vody na břeh) zaplňovat / zaplnit skládku (po celém povrchu) zvrátit (př.) vývoj = převrátit vzhůru nohama	Überschwemmung (aus)schwemmen (aus dem Wasser auf den Ufer) vollfüllen die Abladestelle (auf der ganzen Oberfläche) umstoßen die Entwicklung – das unterste zuoberst kehren	flood = innudation to wash up (from the water to the shore) to fill (in) the tip (over the whole surface) to reverse the development – to turn upside down
4) vypracovat projekt, metodu (+Ak) př. vypracovat se na dobrého odborníka Vypracoval se od píky.	ausarbeiten ein Projekt, eine Methode sich emporarbeiten zu einem guten Fachmann Er hat sich von der Pike auf emporarbeitet	to draw up a project to work out a method to work one's way up and become a good specialist He started at the bottom / from scratch.
Zapracoval se rychle.	Er hat sich schnell eingearbeitet.	He has acquired the necessary training / skill quickly.
Přepřacoval se. Napracoval se hodně.	Er hat sich überarbeitet. Er hat viel gearbeitet.	He has overworked (himself). He has worked a lot.
5) Prefix „PŘED-“ u substantiv a adjektiv:		
místo – před něčím: předměstí (před městem), předalpský (před Alpami), předsíň, předstih	Vorstadt, Voralpen-, Vorzimmer, Vorlauf	suburb, Cisalpine, (entrance) hall, lead (e. g. in steel production)
časově před něčím: předehra, předprodej, předzvěst předválečný, předškolní, předčasný, předminulý, předevčirem – předvčerejší, předloni – předloňský, předběžný	Vorspiel, Vorverkauf, Vorzeichen, Vorbote Vorkriegs-, Vorschul-, vorzeitig, vorvergangen, vorgestern – vorgestrig im Vorvorjahr – vorvorjährig, vorläufig	prelude, advance booking, foretoken pre-war, pre-school, premature, pre-preterite, the day before yesterday – of the day before yesterday, the year before last – of the year before last, preliminary

TEXT 1

CO TO DĚLÁME SE ZEMÍ?

Podle odhadů vědců bude naše planeta existovat ještě čtyři až pět miliard let. Po této době zvětší Slunce svůj objem natolik, že pohltí některé své oběžnice, včetně Země. Jaderná katastrofa by však mohla zničit Zemi již zítra. Někde mezi těmito dvěma extrémy leží očekávaná délka života naší planety. Jak dlouho vydrží život na Zemi, nezáleží však jen na fyzikálních zákonech. Člověk totiž dosáhl ve svém vývoji bodu, kdy je v jeho moci ovlivnit – ať už k lepšímu či k horšímu – přítomnost i budoucnost planety, na níž žije.

Člověk obývá Zemi přibližně dva miliony let. V roce 1800 měla Země jednu miliardu obyvatel. Tento počet se zdvojnásobil v roce 1930 a znovu pak již v roce 1975. Dá se předpokládat, že současný počet 5 miliard obyvatel se v příštích čtyřiceti letech opět zdvojnásobí. Ironií je, že tento početní růst, který je důkazem úspěšné existence druhu Homo sapiens, může vést k zániku prostředí vhodného pro lidský život. Nejde ani tak o pouhý počet lidí na Zemi, ale spíše o bezohledný způsob, jakým lidé se svou planetou zacházejí. S technickým pokrokem se objevila řada faktorů, které narušují přírodní rovnováhu – základ života. Ohroženy jsou snad všechny druhy přirozeného prostředí. Lesy severní polokoule jsou vykáceny nebo umírají vlivem kyselého deště. Mořský ekosystém je na celém světě ohrožen znečištěním, příliš intenzivním lovem ryb a lidskou aktivitou v blízkosti pobřeží. Tropické pralesy mizí kvůli těžbě dřeva, zakládání polí a farem, budování vesnic, měst a dálnic.

Atmosféra se vlivem vypouštění oxidu uhličitého (CO_2) a dalších škodlivých plynů do ovzduší stále otepluje. Vědci předpokládají, že pokud se teplota zemské atmosféry v polovině příštího století zvýší o dva až čtyři stupně, dojde k tzv. „skleníkovému efektu.“ Letošní vedra, sucha, záplavy a hurikány mohou už být předzvěstí klimatických důsledků oteplování atmosféry.

Vědci už několik desetiletí varují před ekologickými katastrofami. Člověk na konci dvacátého století se dostal na osudovou křižovatku: činy těch, kteří žijí nyní, rozhodnou o budoucnosti a možná o přežití Země. Na to, aby byl zvrácen dosavadní vývoj, nejsou už k dispozici lidské generace, ale jen roky.

Můžeme zformulovat čtyři nejohroženější problémy pro životní prostředí:

Ničení fauny a flóry

Bezohledné ničení tropických pralesů a dalších přírodních prostředí vede k tomu, že na Zemi denně mizí sto druhů zvířat a rostlin. Zvláště nebezpečné je ničení tropických pralesů, neboť jsou nenahraditelným zdrojem kyslíku a stabilizátorem ekologické rovnováhy. Ač zaujmají jen sedm procent povrchu Země, žije v nich padesát až osmdesát procent všech druhů zvířat a rostlin.

Odpad

Státy celého světa produkují miliony tun jednak domácího, jednak mnohem škodlivějšího průmyslového jedovatého pevného odpadu. Oba druhy zaplňují skládky, pro něž není na celé zeměkouli dostatek vhodných lokalit. Riziko úniku odpadu a ohrožení zdraví obyvatel žijících v blízkosti skládek stoupá. Společnost stylem „někam to zahod“ si sama zhoršuje situaci.

Hrozí „skleníkový efekt“

Celosvětové oteplování v atmosféře, vyvolané emisemi CO_2 a dalších plynů, může podle prognóz pokračovat aspoň během následujících šedesáti let. Teplota může stoupnout až o čtyři stupně, což by mohlo mít katastrofické následky (tání ledovců, zaplavení přístavních velkoměst, vyplavení toxického odpadu ze země do moře atd.). Hlavními zdroji emisí jsou auta, továrny, tepelné elektrárny a vypalování lesů v rozvojových zemích.

Nadměrný růst populace

Počet obyvatel Země vzrůstá každoročně nejméně o osmdesát milionů. Zhruba devadesát procent tohoto populačního nárůstu přitom připadá na rozvojové země, kde mnoho lidí žije na pokraji smrti hladem. Perspektivy jsou tak hrozné, že někteří experti doporučují snížení celosvětové porodnosti v příštích deseti letech o polovinu.

Cv

6. Najděte v textu následující údaje. Co znamenají?

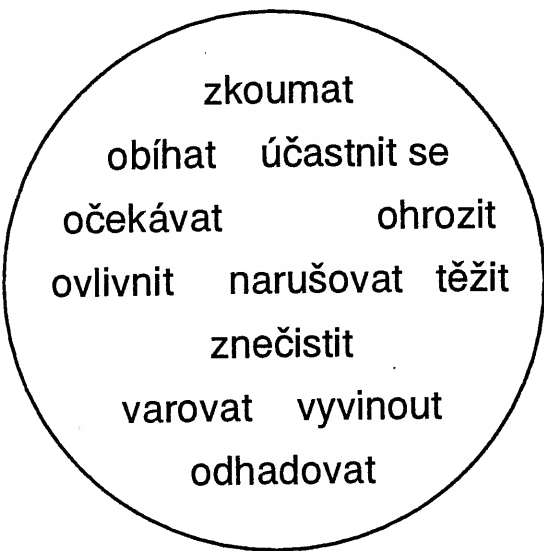
4–5 miliard let – 2 miliony let – rok 1800–1930 – 1930–1975 – oteplení o $2\text{--}4^\circ\text{C}$ – 7 % povrchu Země – 50–80 % rostlinných a živočišných druhů – 60 let – 80 milionů obyvatel – 90 % populačního nárůstu

- existence člověka
- žije v tropických pralesích
- každoroční přírůstek obyvatelstva na Zemi
- odhadovaná doba oteplování atmosféry
- oteplení atmosféry způsobí „skleníkový efekt“
- předpokládaná existence Země
- připadá na rozvojové země
- tvoří pralesy
- zdvojnásobení počtu obyvatel na Zemi z jedné miliardy na dvě
- zdvojnásobení počtu obyvatel na Zemi ze dvou na čtyři miliardy

7. Řekněte opozita:

- ubývá obyvatelstva x _____
 klesá počet obyvatelstva x _____
 zvětšil se objem obchodu x _____
 cena včetně poštovného x _____
 vznik letecké společnosti x _____
 naděje se rodí x _____
 v blízkosti pobřeží x _____
 znečistit vodní zdroje x _____
 vzduch se ochlazuje x _____
 letošní vedra jsou hrozná x _____
 látky škodlivé pro člověka x _____
 zavodnit pole x _____
 vyběhnout z domu x _____
 zapnout přístroj x _____
 zhasnout světlo x _____
 zhasnout cigaretu x _____

8. Spojte sloveso s vhodným substantivem:

9. Vytvořte adjektivum a doplňte ho do věty:

- Země se pohybuje po _____ (obíhat / oběhnout) dráze kolem Slunce.
- Kampaň na pomoc _____ (ohrozit) pralesům
- Venuše je planeta _____ (Slunce) soustavy. – Zítra má být _____ (slunce) den.
- Voda pokrývá 2/3 _____ (Země) povrchu. – Město chce vyřešit dopravní situaci _____ (pod zemí) drahou.
- Budova je v _____ (katastrofa) stavu. – Vědci mají _____ (katastrofa) scénáře budoucnosti Země.
- Pracuje ve _____ (fyzika) ústavu. – Duševně si odpočineme při _____ (fyzika) činnosti.

- Voda by měla být _____ (teplo) 36°C. – Největšími znečišťovateli ovzduší v severních Čechách jsou _____ (teplo) elektrárny.
- Pozor! Voda není _____ (nemůže se pít). – Jestli nerozeznáš _____ (můžou se jíst) houby od _____ (jed), nesbírej je.
- Na jídelním lístku jsou _____ (moře) ryby.
- _____ (vloni) a _____ (letos) vedra ukazují na oteplování atmosféry.

10. Změňte verbální substantivum na větu se slovesem:

Vzor: Podle odhadů vědců bude Země existovat ještě čtyři až pět miliard let.

– Podle toho, co odhadují vědci, bude Země existovat

Vědci odhadují, že Země bude existovat

- Podle předpokladu odborníků se počet obyvatel na Zemi zdvojnásobí za _____ čtyřicet let. – Podle toho, co _____ Vědci _____, že _____
- Podle jeho řeči si myslím, že není se situací spokojený. Podle toho, co _____
- Vaše špatná práce brzo povede k propuštění. povede k tomu, že _____
- Budu si na vás stěžovat kvůli rušení nočního klidu. kvůli tomu, že _____
- Pralesy mizí kvůli těžbě dřeva, výstavbě silnic a dálnic. kvůli tomu, že _____
- Vzhledem k malé poptávce po výrobku snížíme jeho výrobu na polovinu. Vzhledem k tomu, že _____ Protože _____
- Život v moři je ohrožen mimo jiné znečišťováním u pobřeží. tím, že _____
- Experti doporučují snížení přírůstku obyvatel. doporučují, aby _____

11. Vyjádřete různými způsoby zřetel, aspekt:

- Vzor: co do +Gen
 z hlediska +Gen
 jde o +Ak
 týkat se +Gen

 brát v úvahu +Ak

 Instr

Co do počtu obyvatel hrozí Zemi přelidnění.
 Z hlediska počtu obyvatel
 Pokud jde o počet obyvatel, hrozí Zemi přelidnění.
 Pokud se týká počtu obyvatel,
 Co se týče počtu obyvatel,
 Co se týká počtu obyvatel,
 Bereme-li v úvahu počet obyvatel,
 Když bereme v úvahu počet obyvatel,
 Počtem obyvatel hrozí Zemi přelidnění.

Co se týká jejich jazykových schopností, mluví perfektně německy a anglicky. Geografickými podmínkami si jsou obě země podobné. Pokud jde o výstavbu jaderné elektrárny, jsem pro (proti). Co do množství odpadu není na Zemi dostatek vhodných lokalit. Co se týče ozónové díry, přijímají státy protifreonové zákony. Když bereme v úvahu význam tropických pralesů, ohrožuje jejich ničení život na Zemi. Co do vzdálenosti od Slunce je Země třetí planetou Sluneční soustavy.

12. Na co reagoval váš kolega? Souhlasíte s jeho argumenty? Opravte je.
- Ozónová díra? Zbytečně to dramatizuješ. Vždyť se celé léto opaluju a nic mi není.
 - Vadí to snad někomu, že jsem odpadky vyhodil v lese? Les je velký, ztratí se v něm.
 - Nech to dítě, ať si trhá květiny. Vždyť jich je tady spousta.
 - Proč by mi mělo vedro vadit? Aspoň je celé léto teplo na koupání.
 - Ten strom na zahradě jsem pokácel, protože mi stínil záhony. Zelenina je přece užitečnější.
 - Nebaví mě třídit odpadky. Stejně vyhazuju jen trochu papíru nebo skla a toho není škoda.
 - Víím, že klesá porodnost. Ale nemyslím si, že by stát měl situaci ovlivňovat. Je to přece osobní věc každé rodiny.
 - Raději pít, kouřit a bavit se a umřít dřív, než vést zdravý, ale nudný život.
 - K čemu jsou nějaké rekordní oblety Země? Raději ať ušetří palivo na užitečné lety.

13. Trochu matematiky:

x krát násobeno násobit / vynásobit, znásobit něco čím? (+ Instr): pět dvěma (5 x 2) (vy)násob! (z)násobte! výsledek: součin

a) Zapište příklad: jedenáct krát sedm je sedmdesát sedm dvanáct vynásob čtyřmi dvakrát dvě jsou čtyři dvakrát tři je šest

: děleno dělit / vydělit něco čím? (+ Instr): devět třemi (9 : 3) (vy)dě! (vy)dělte!

b) Zapište příklad: dvanáct děleno čtyřmi jsou tři tisíc dvě stě děleno stem třicet vyděl šesti sto třicet čtyři vydělte dvěma

+ plus a přičítat, připočítat / přičíst, připočíst něco k něčemu přičti! přičtěte! připočti! připočtěte! (k + Dat): k třinácti osm (13 + 8) sčítat / sečíst něco (dohromady): čtyři a sedm (4 + 7) výsledek: součet

c) Zapište příklad: sečti dvacet tři a osmnáct kolik je devět a devatenáct k třiceti přičti čtrnáct dvacet tři plus osmnáct je čtyřicet jedna

- minus bez+Gen odčítat / odečíst něco od něčeho (od + Gen): od čtyř odečti dvě (4 - 2) odečti! odečtěte! odečítej! odečítejte! výsledek: rozdíl

d) Zapište příklad: devět minus tři je šest čtrnáct bez tří je jedenáct od devíti odečti dvě

x² druhá mocnina (třetí,) umocnit na druhou – umocňování ²√x druhá odmocnina (třetí,) odmocnit – odmocňování

e) Přečtěte a řešte příklad: Určete věk členů rodiny, když víte, že: všem členům čtyřčlenné rodiny je dohromady 66 let. Matka je o 3 roky mladší než otec, který je o 25 let starší než syn. Dceři je o 23 let méně než matce.

syn: věk x otec: věk x + 25 matka: věk x + 25 - 3 dcera: věk x + 25 - 3 - 23 řešte rovnici o jedné neznámé x + (x + 25) + (x + 25 - 3) + (x + 25 - 3 - 23) = 66 () závorka – v závorce, dát do závorky, odstranit závorku, konec závorky 4x + 46 = 66 závorky kulaté (), hranaté [] 4x = 20 x se rovná pěti (rovná se + Dat) x = 5 syn: 5 let otec: 30 let matka: 27 let dcera: 4 roky

❑ 14. Řekněte, kolik měří, jak velký má objem, jak velká je plocha, kolik váží:

Jednotky délky: milimetr		Objem:		mililitr
(Längeneinheiten)	centimetr			decilitr
(length units)	decimetr			hektolitr
	metr			metr krychlový
	kilometr			(kubický) (m ³)
Plocha:		Váha:		gram
(Fläche)	centimetr čtvereční (cm ²)			dekagram (deko)
	metr čtvereční (m ²)			kilogram (kilo)
(surface)	kilometr čtvereční (km ²)			metrický cent (metrák)
	ar (100 m ²)			(100 kg)
	hektar (1000 m ²)			tuna (1000 kg)

Přečtěte:

pokoj – 4 x 6 m, 24 m ²	mléko – 250 ml
zrcadlo – 50 x 90 cm	coca-cola – 2 l
výška skříně – 1,82 m	minerálka – 2 dcl
zahrada – 400 m ² , 4 ary	spotřeba vody – 122 m ³
vzdálenost od Prahy – 51 km	akvárium – 0,5 m ³
Česká republika – 78 860 km ²	salám – 25 dkg
pole – 100 ha	balíček – 450 g
délka – 75 mm, 7,5 cm	náklad – 200 kg, 2 q (metrický cent)

❑ 15. Zajímá vás vesmír?

vesmír – kosmické záření – kosmická loď – kosmonaut – sluneční soustava –

Weltraum	kosmische Strahlung	Raumschiff	Kosmonaut	Sonnensystem
the universe	cosmic radiation	spacecraft	cosmonaut	solar system

těleso – planeta – planetka – kometa – hvězda – hvězdář – hvězdárna

Körper	Planet	Asteroid	Komet	Stern	Sternforscher	Sternwarte
(celestial) body	planet	asteroid	comet	star	astronomer	observatory

Přečtěte a doplňte do textu chybějící slova:

astronom – činnost – název – objekt – pracoviště – výkon – výzkum

Astronomové z Kletě objevili za čtvrtstoletí 174 planetky

Observatoř na Kleti nad Českým Krumlovem se zabývá _____ malých těles sluneční soustavy – planetek a komet – už od konce 60. let. Za čtvrt století objevili astronomové z Kletě 174 planetky, a tím se dostali na 7. místo na světě. Dalším 1 700 planetkám dali předběžné _____ a sledují je dál, aby ověřili, jestli to jsou nové _____, anebo už známé. Klet se podílí na určování drah 1/5 všech planetek. Zároveň tamější hvězdáři sledují komety, dokonce 3 nové objevili. „I když tým _____ na Kleti není příliš početný, získal si svou vědeckou _____ uznání ve

světě. Při pozorování slavné Halleyovy komety se hvězdárna na Kleti dostala na 2.–3. místo na světě,“ říká astrofyzik Jiří Grygar. **L10A** „Když si uvědomíme, že tady pracuje jenom několik málo lidí, pak je to ve srovnání se zahraničními observatořemi s desítkami zaměstnanců úctyhodný _____. Navíc propagují naši republiku. Názvy planetek, které tady objevili, jako jsou Czechoslovakia, Budovicium, Český Krumlov, Praha, Božněmcová (podle slavné české spisovatelky Boženy Němcové), Hrabal, Heyrovský, Wichterle, zůstávají navždy.“ Hvězdárna na Kleti je v Čechách nejvýše položeným astronomickým _____. Stojí na vrcholu nejvyšší hory Blanského lesa s výškou 1 083 m. V průměru tam mají 100 jasných nocí za rok. V roce 1968 byl v 1. ze 2 kopulí instalován stocentimetrový dalekohled s fotografickou komorou, později přibýly ještě 2 další.

dalekohled

Gr

§ 44 PREFIXY U SUBSTANTIV A ADJEKTIV

Prefixy obměňují základní význam slova.

(Die Präfixe ändern die Grundbedeutung des Wortes ab.) (The prefixes modify the basic meaning of the word.)

a) Jmenné prefixy (jen u substantiv a adjektiv):

pra-:	(starší, původní – viz str. 300) pravěk, prales, praděda, pravnuke
pa-:	(něco falešného, nedokonalého) padělek, pavěda, paklíč, pachuť
pře-:	(něčeho je víc) přesila, překrásný (hodně krásný), převeliký (hodně velký)
sou-:	(společně) sourozenec, souhra, součást, současný, soudobý
vel(e):	(zesilující význam – viz str. 218) veletrh, velmoc, velvyslanec, velevážený

b) Prefixy = prepozice:

bez-:	bezvládi (bez vlády), bezvětrí (bez větru), bezvýznamný, bezvýsledný
mezi-:	(uprostřed) mezihra, mezičas, mezidobí, mezinárodní, mezistátní
místo-:	(podřízenost) místopředseda, místokrál, místoguvernér
na-:	nábřeží (na břehu), nároží (na rohu), nahořklý (hořký), nahnědlý (trochu hnědý)
nad-:	nadvýroba, nadhled, nadsázka, nadprůměrný, nadlidský, nadokenní
pod-:	podtitul, podhradí (pod hradem), podzemí, poddůstojník, podprůměrný
po-:	Polabí (po Labi), Porýní (po Rýnu – Rhein), pobřeží (po břehu), pouliční, pozemní, postranní, pobledlý (trochu bledý), postarší, povánoční, poválečný, pooperační
proti-:	protihráč, protilék, protiofenzíva, protislužba, protisměr, protiprávní, protiústavní
před-:	(něco vepředu, i časově – str. 387) předprodej, předsíň, předměstí, předposlední
přes-:	(něčeho je víc) přesčas, přespočetný, přespřílišný, přespříští
při-:	(blízko) přízemí, příruční (při ruce), příchut (vedlejší chuť), přítmí (neúplná tma)
za-:	zahraničí (za hranicí), zaoceánský (za oceánem), zarudlý (trochu rudý, červený)
ne-:	nekuřák, nepřítel, nepořádek, nejistota, nešťastný, nepravdivý

c) **Verbální prefixy:** v prefixu je většinou dlouhý vokál (přicházet – příchod)
Substantiva jsou vytvořena ze slovesa s prefixem:

- Př.:
na-: náklad (nakládat), nález (nalézt), nádech (nadýchnout se)
nad-: nadpis (nadepsat), nadchod (nadejít), nadjezd (nadjet)
pro-: průchod (procházet), průjezd (projíždět), průnik (proniknout)
při-: příjezd (přijíždět), přínos (přinášet), příjem (přijmout), přiděl (přidělit)
roz-: rozloha (rozkládat se), rozdíl (rozdělit), rozchod (rozejít se)
u-: únik (uniknout), útěk (utéci), úmluva (umluvit), úspora (uspořit)
vy-: výběr (vybírat), východ (vycházet), výdech (vydýchnout)
za-: západ (zapadat), záplava (zaplavit), závěr (zavírat), zápis (zapsat)

Cv

16. Řekněte, že to není pravda, a opravte tvrzení:

Vzor: Stalo se to předloni v Alpách. – Ale ne, stalo se to (v)loni.

1. Poznali jsme je na předloňské dovolené. – loňská
2. Předevčírem mi zavolal, že se staví v úterý. – včera
3. Lístek je v předprodeji o padesát korun dražší. – prodej před představením
4. Myslím, že bydlí někde na předměstí. – centrum města
5. To je bezvýznamný detail. – významný
6. To jsou jen předběžné výsledky. – potvrzené
7. Podle mého názoru je to nadprůměrná práce. – průměrná
8. Mám podezření, že tato tisícikoruna je padělek. – pravá
9. To je překrásný obraz. – nezajímavý
10. Vaše chalupa leží v Podkrkonoší? – Krkonoše
11. Vaše jednání je protiprávní. – v souladu se zákonem
12. Půjdeme do sálu současného malířství? – 18. století

Gr

§ 45 PREPOZICE S GENITIVEM

bez + Gen – beze strachu	ohne Angst	without fear
během, v průběhu + Gen	während, im Laufe	during, in the course of
v průběhu školního roku	im Laufe des Schuljahres	in the course of the school year
blízko, poblíž, v blízkosti + Gen	in der Nähe (Nahe)	near, in the vicinity of
poblíž přehrady	in der Nähe der Talsperre	near the dam

10 B

do + Gen – do banky (kam?)	in die Bank	in(to) the bank
– do 15. května (do kdy?)	bis zum 15. Mai	by / till May, 15
– šaty do práce (k čemu jsou?)	Arbeitsanzug	overalls, working clothes
– počítám do tří (do určité míry)	ich zähle bis drei	I count up to three
doprostřed + Gen	in die Mitte	into the middle (of)
doprostřed místnosti (kam?)	in die Mitte des Raumes	into the middle of the room
uprostřed + Gen	in der Mitte, inmitten	in the middle (of)
uprostřed místnosti (kde?)	in der Mitte des Raumes	in the middle of the room
uprostřed týdne (kdy?)	in der Mitte der Woche	in the middle of the week
dovnitř + Gen – dovnitř budovy (kam?)	hinein in das Gebäude	inside the building
uvnitř + Gen – uvnitř budovy (kde?)	innerhalb des Gebäudes	inside the building
kolem, okolo + Gen	um, gegen	at about, around
– kolem páté hodiny (kdy? asi)	gegen 5 Uhr	at about five (o'clock)
– cesta kolem světa (kudy? v kruhu)	Weltreise	journey / voyage around the world
– šel kolem našeho domu (míjet něco)	er ging am unseren Haus vorbei	he passed our house
koncem, na konec + Gen	am Ende, zum Schluß	at the end / close (of)
= závěrem, na závěr + Gen	zum Schluß der	at the close of the
na závěr jednání	Verhandlung(en)	negotiations / agenda
kromě + Gen (= mimo +Ak)	außer	except, with the exception of; in addition to, besides
Kromě vás přijde i Petr. (+ do počtu)	Außer euch kommt auch Peter.	Peter will come as well. (besides you)
Kromě vás tam byli všichni. (= z počtu)	Außer euch waren dort alle.	Everybody was there except you.
místo + Gen	anstatt	instead of
Udělám to místo tebe.	Ich mache das anstatt deiner.	I shall do it instead of you.
napříč + Gen	quer (über)	across; athwart
napříč silnice = přes silnici	quer über die Straße	across the road
nedaleko + Gen – nedaleko hotelu	unweit vom Hotel	not far from the hotel
daleko od + Gen – daleko od hotelu	weit vom Hotel	far from the hotel
od + Gen – Jdu od doktora. (odkud?)	Ich gehe vom Arzt.	I'm coming from the doctor.
– od 1. do 5. května (od kdy?)	vom 1. bis zum 5. Mai	from May 1 to May 5
– dárek od manžela (od koho?)	Geschenk vom Ehemann	gift from (one's) husband
– klíče od bytu (k čemu patří?)	Schlüssel von der Wohnung	keys from a flat
podél + Gen – podél řeky (po délce)	entlang des Flusses	along the river
podle + Gen	nach; entlang	alongside; according to; after
– podle řeky (= podél řeky)	entlang des Flusses	alongside the river
– podle mého názoru (ve shodě s ním)	nach meiner Meinung	in my opinion
– Poznal jsem ji podle hlasu.	Ich erkannte sie nach der Stimme.	I recognized her from her voice.
pomocí + Gen – pomocí slovníku	mit Hilfe des Wörterbuches	with the help of the dictionary

(s + Gen – při pohybu shora dolů
shodit se stolu)
= z + Gen

u + Gen – dovolená u moře (blízko)
– u nás = v našem bytě,
v naší zemi

– hospoda U lva

včetně + Gen – cena včetně DPH
(+ do počtu)

vedle + Gen – sedí, sedl si vedle mě
(blízko)
– Vedle češtiny studuje ruštinu.
= kromě (+)

vně + Gen – Přímká leží vně kruhu.
(x uvnitř)

z + Gen – z banky (odkud?)
– jeden z nejlepších odborníků
(část z celku)
– Je to ze skla. (původ)
– Šel tam ze zvědavosti. (proč?)

za + Gen – za války (během)
– Pracoval za tvrdých
podmínek. (okolnost)

do rukou, k rukám + Gen
(do vlastních rukou)

jménem, ve jménu + Gen
(všech zaměstnanců)

na kraji + Gen (města),
na pokraji (sil)

na rozdíl od + Gen (od ostatních)
= proti +Dat

na úkor + Gen (životního prostředí)

na základě + Gen (smlouvy)

následkem, v důsledku + Gen
(velkého sucha)

po dobu + Gen (nemoci)

pod dojmem + Gen (vzpomínek)

pod vlivem + Gen (alkoholu)

Bewegung von oben
nach unten
vom Tisch herunterwerfen

Urlaub beim (am) Meer
bei uns = in unserer
Wohnung, in unserem
Land

Gasthaus Zum Löwen
Preis inclusive MWSt

er sitzt, er setzte sich
neben mich

Neben Tschechisch
studiert er Russisch

Die Gerade liegt außerhalb
des Kreises. (x innerhalb)

aus der Bank
einer von den besten
Fachmännern

Es ist aus Glas.

Er ging dorthin aus
Neugierde.

während des Krieges
Er arbeitete unter harten
Bedingungen.

from, off (it expresses
a movement from above
downwards)
to throw off the table

holiday at the seaside
at our place = in our flat,
in our country

pub „At the lion“
price including the value
added tax (V. A. T.)

he is sitting / (has) sat down
beside me

Besides Czech he studies
Russian.

The straight lies outside
the circle. (x inside)

from the bank
one of the best experts

It is made of glass.

He went there out of
curiosity.

during the war
He worked under difficult
conditions.

zu Händen (zu eigenen
Händen)

im Namen (aller
Angestellten)

am Rande (der Stadt,
der Kräfte)

zum Unterschied (von den
anderen)

zum Nachteil (der Umwelt)

auf Grund (des Vertrages)
infolge (des großen
Trockens)

während (der Krankheit)

unter dem Eindruck (der
Erinnerungen)

unter dem Einfluß (des
Alkohols)

for the attention of
(Strictly Private)

in the name of, on behalf of
(all employees)

on the outskirts (of the city),
at the end (of one's strength)

in contradistinction to (the
others), unlike (the others)

at the expense (of the
environment)

on the basis (of the treaty)
owing to, in consequence
of (a great drought)

during (the illness)

under the impression
(of the memories)

under the influence
(of alcohol)

vlivem + Gen (exhalací)

pod tlakem + Gen (veřejného mínění)

pod záminkou + Gen (nemoci)

pomocí, za pomoci + Gen (přátel)

prostřednictvím + Gen (přítele)

při příležitosti + Gen (státního svátku)

s výjimkou + Gen (jednoho hlasu)

v duchu + Gen (spolupráce)

v oblasti + Gen (kultury)

v rámci + Gen (programu)

za účelem + Gen (nákupu)

z důvodu + Gen (nemoci zavřeno)

z hlediska, z pohledu + Gen
(zákazníka)

unter dem Einfluß (der
Exhalationen)

unter dem Druck (der
öffentlichen Meinung)

unter dem Vorwand (der
Krankheit)

mit Hilfe (der Freunde)

durch Vermittlung (des
Freundes)

aus Anlaß (des Staats-
feiertages)

mit Ausnahme (einer
Stimme)

im Geiste (der Mitarbeit)

auf dem Gebiet (der Kultur)

im Rahmen (des
Programmes)

zwecks (des Einkaufes)

aus dem Grunde (einer
Krankheit geschlossen)

vom Gesichtspunkt (des
Kunden) aus

under the
influence (of exhalations)

under the pressure
(of public opinion)

under the pretext (of illness)

with the aid (of friends)

through the mediation
(of a friend)

on the occasion (of the
national holiday)

with the exception (of one
voice)

in the spirit (of collaboration)

in the field (of culture)

within the framework
(of the programme)

with the purpose (of
purchase)

(closed) because of
(illness)

from the point of view
(of the customer)

L10B

Rozumíte?

Co je ti do toho?

Was geht es dich an?

What has it got to do with you?
(= It's none of your business.)

Tak do toho!

Also, los!

So, let's get going!

Hrom do toho!

Hol's der Teufel.

In thunder! The devil take it!

Do třetice všeho dobrého.

Aller guten Dinge sind drei.

All good things come in threes.

Vyspal se do růžova.

Er hat sich rosa ausgeschlafen.

He has had his beauty sleep.

Držel si ho od těla.

Er hat ihn weit vom Körper
gehalten.

He kept him at a distance.

U něho to jde od deseti
k pěti.

Es geht mit ihm bergab.

He goes from bad to worse.

Šel na něho od lesa.

Er hat ihn schlaun angepackt.

He took the bull by the horns.

Je páté kolo u vozu.

Er ist das 5. Rad beim Wagen.

He is the fifth wheel (on a coach).

To jsi vedle.

Da irrst du dich.

You've missed the point.

Není daleko od pravdy.

Er ist nicht fern von der
Wahrheit.

He is not far from the truth.

Je radostí bez sebe.

Er ist außer sich vor Freude.

He is overjoyed.

Bez práce nejsou koláče.

Ohne Fleiß kein Preis.

No cross, no crown.

17. a) Řekněte ve správném tvaru. Všimněte si významu prepozice „DO“:

Uložil dopis do (zásuvka psacího stolu). Stále mi skákal do (řeč). Nasedl do (vůz) a odjel. Vlak vjel do (tunel). Do (místnost) vešel neznámý muž. Do (cíl) vběhl jako první. Oblékla se do (nové šaty). Vzala dítě do (ruce). Do (dveře) vstupuje první žena. Šel pomalu do (schody). Silnice stoupala do (kopec). Vlak jede do (České Budějovice). Okna vedou do (dvůr). Jeho slova nás přivedla do (rozpaky). Soutěží ve skoku do (výška). Nezůstal jsem do (konec představení). Vrátím se určitě do (devět hodin). Do (vánoce) to určitě nestihneme. Hračka je pro děti do (5 let). Představení je vyprodané do (poslední místo). Škoda šla do (tisíce korun). Cena výrobku je do (tisíc korun). Utratil všechno do (poslední koruna). Vezmu si nějaký kabát do (déšť). Hned se pustil do (jídlo). Dal se do (smích). Nikdy bych do (on) neřekl, že to bude umět. Zamíloval se do (ona) na první pohled.

b) Řekněte ve správném tvaru. Všimněte si významu prepozice „OD“:

Vstal od (stůl). Prohlédl si mě od (hlava) k (pata). Zpráva se šířila od (ústa) k (ústa). Odešla od (manžel) i s (dětí). Schránku máme napravo od (dveře). Práce mu jde od (ruka). (= pracuje rychle) Nezastavím se od (ráno) do (večer). Den ode (den) vypadá hůř. Od (to setkání) jsem ho neviděl. Podáš mi tamtu knihu – třetí od (konec)? Přečetl jsem noviny od (první) do (poslední stránka). Dozvěděl jsem se to od (známí). Dveře se otevřely samy od (se). Slova mu nešla od (srdce). Mám ti vyřídit pozdrav od (Zdeněk Čapek). Kam se ztratil klíč od (skříň)? Ty skvrny (= fleky) od (čaj) nejdou vyprat. Nejsi daleko od (pravda). Musíš rozlišovat pravdu od (lež). Ustoupili od (jejich požadavky). Oddělil se od (ostatní) hned na náměstí.

18. Vyberte správnou prepozici a řikejte věty:

a) KDY?

Odešel	během	tmy.
Faktura je splatná	za	dovolené
Onemocněl	do	čtvrťka na pátek
K události došlo v noci	od	jednání
Vracel jsem se domů už	z(e)	9. března
V kanceláři budu až		25 let
Film je přístupný mládeži		14 hodin
Bude-li ničení pralesů pokračovat		15 let
současným tempem, zmizí		

b) KAM? KDE?

Dovnitř	pobřeží je moře znečištěné.
Uvnitř	Země ubývá ochranné ozónové vrstvy.
V blízkosti	zaplavené oblasti zůstala hospodářská zvířata.
Nedaleko	ohrožené oblasti je vstup zakázán.
Uprostřed	pláže je řada hotelů.
Doprostřed	jezera je malý ostrůvek.
Kolem	místnosti postavili stůl s šesti židlemi.

19. Jak vyjádřit důvod, příčinu?

Prepozicemi: **pro** +Ak, **kvůli** +Dat, **vzhledem k** +Dat = **vzhledem k tomu, že...**
následkem +Gen, **v důsledku** +Gen, **z důvodu** +Gen
Konjunkcemi: **protože, neboť, poněvadž, jelikož**

Význam prepozice vyjádřete větou s konjunkcí „protože“:

Vzor: **Z důvodu nemoci** koncert odpadá. –
Protože umělec onemocněl, koncert odpadá.

1. **Následkem** silného deště byly velké záplavy. 2. **V důsledku** nedostatku potravin stoupá počet lidí ohrožených hladem. 3. **V důsledku** sucha je nedostatek pitné vody. 4. **Kvůli** nedostatku financí musíme stavbu zastavit. 5. Letiště nepřijímá **pro** hustou mlhu. 6. Lékař mi změnil termín prohlídky **z důvodu** nemoci. 7. Autobus měl zpoždění **kvůli** havárii na silnici. 8. **V důsledku** oteplování atmosféry dochází ke klimatickým změnám. 9. **Následkem** ničení pralesů mizí stovky druhů rostlin a zvířat. 10. **Pro** nepříznivé počasí byl zájezd odložen.

20. Trochu chemie:

Chemické prvky: (chemische Grundstoffe) (chemical elements)
H – vodík, O – kyslík, C – uhlík, N – dusík, Na – sodík, K – draslík, Ca – vápník, Fe – železo, Mg – hořčík, Cu – měď, Hg – rtuť, Pb – olovo, P – fosfor, Si – křemík, Sb – antimon, Al – hliník, S – síra

rozpustit chemickou látku – roztok – kyselina – zásada – sloučenina
auflösen chemische Substanz Lösung Säure Alkali Verbindung
to dissolve a chemical solution acid base compound

oxidy, dusičnany, uhličitany, křemičitany, sírany
Oxide, Nitrate, Karbonate, Silikate, Sulfate
oxides, nitrates, carbonates, silicates, sulphates

Lidský organismus potřebuje dostatek _____
Těžba _____
Do vzduchu unikají (které nebezpečné sloučeniny?) _____

TEXT 2

Jaroslav Heyrovský (1890–1967)
český fyzikální chemik, profesor Univerzity Karlovy, člen mnoha akademií věd. V r. 1922 objevil elektrolýzu za použití rtuťové kapkové elektrody, je tvůrcem polarografu (1925). V r. 1959 mu byla udělena Nobelova cena za objev polarografické metody a jejího využití v analytické chemii.

NOBELOVSKÁ TRADICE ČESKÉ POLAROGRAFIE POKRAČUJE

Pár vlasů, líh¹ na jejich opláchnutí² od povrchových nečistot a kyselina dusičná³ na jejich rozpuštění. A potom aparát napojený⁴ na počítač. Jeho elektrody roztok⁵ proměří a za pár minut se na obrazovce⁶ objevuje výsledek: vlasy obsahují 9,97 tisícín procenta olova⁷. Zjistit tak nepatrné množství⁸ látky⁹ dokáže přístroj, který vznikl ze starého polarografu. Dnes představuje absolutní světovou špičku¹⁰.

Málokterý vynikající vědec je také dobrým psychologem. Bohumil Kučera, profesor fyziky na Univerzitě Karlově, byl v tomto smyslu¹¹ výjimkou. Rozhodly však nepochybně¹² kvality muže, který stál při zkoušce v roce 1918 před ním. Prezentoval a obhajoval¹³ svou doktorskou práci tak, že mu profesor Kučera neváhal svěřit¹⁴ svou životní ideu: elektrolýzu s kapkou¹⁵ rtuti¹⁶ jako elektrodou. I s novou výhodou – elektroda se s každým odkápnutím¹⁷ vyčistí a je připravena pro další využití. Čerstvý¹⁸ doktor přírodních věd Jaroslav Heyrovský se myšlenky svého učitele chytil¹⁹ a rozvinul ji do využitelného stavu. První polarograf spatřil světlo světa²⁰ v roce 1925. Celý svůj další život věnoval Heyrovský rozvoji a propagaci polarografie. Když v roce 1959 dostal Nobelovu cenu, jeho metodu už znal a používal celý svět. A celý svět také oceňoval Heyrovského vědeckou školu. Po srpnu 1968 se řada českých vynikajících polarografistů uplatnila²¹ v zahraničí. Exodus vynikajících mozků²² do prostředí vyšší efektivity i lepších finančních možností západní vědy podstatně urychlil vývoj polarografie. Vědci postupně vypracovali²³ metody zjištění koncentrace skoro všech chemických prvků²⁴ a nakonec i velkého počtu složitých organických sloučenin²⁵. Československo zásobovalo²⁶ polarografy celý východní blok, vývoj i výroba polarografů – přesněji elektrochemických analyzátorů, protože s klasickými polarografy mají tyto přístroje společnou původní ideu a tradici – pokračuje i v České republice. Jejich originální software zjednodušuje²⁷ obsluhu²⁸, zrychluje i zpřesňuje²⁹ analýzu a dále rozšiřuje škálu látek, jejichž koncentraci lze určit – světovým unikátem je například polarografické stanovení³⁰ stupně opotřebení³¹ motorových olejů. V současnosti pracují v českých zemích na dvě stovky těchto přístrojů. Průmyslové podniky a hygienické stanice jimi například kontrolují složení vod, stále více se jich objevuje ve výzkumných ústavech a na vysokých školách. Podobně zaměřené³² a zhruba stejně výkonné přístroje zahraniční výroby pracují převážně³³ na odlišných principech a jsou mnohonásobně dražší.

L10B
1 – Spiritus, 2 – Abspülen, 3 – Salpetersäure, 4 – angeschlossen, 5 – Lösung, 6 – Bildschirm, 7 – Blei, 8 – geringfügige Menge, 9 – Stoff, 10 – Spitze, 11 – in diesem Sinne, 12 – zweifellos, 13 – verteidigen, 14 – anvertrauen, 15 – Tropfen, 16 – Quecksilber, 17 – Abtropfen, 18 – frisch, 19 – erfassen, 20 – das Licht der Welt erblicken, 21 – sich betätigen, 22 – Gehirn, 23 – ausarbeiten, 24 – chemische Grundstoffe, 25 – Verbindungen, 26 – versorgen, 27 – vereinfachen, 28 – Bedienung, 29 – präzisieren, 30 – Ermittlung, 31 – Abnutzung, 32 – gerichtet, 33 – vorwiegend

1 – spirit, 2 – rinsing, 3 – nitric acid, 4 – attached, 5 – solution, 6 – screen, 7 – lead, 8 – tiny quantity, 9 – matter, 10 – top, élite, 11 – in this sense, 12 – doubtless, 13 – to defend, 14 – to entrust, 15 – drop, 16 – mercury, 17 – dripping, 18 – fresh, 19 – to catch up (with), 20 – to (first) see the light, 21 – to assert oneself, 22 – brain, 23 – to work out, 24 – chemical elements, 25 – compounds, 26 – to supply, 27 – to simplify, 28 – servicing, 29 – to give precision, 30 – determination, 31 – wear, detrition, 32 – focused, 33 – mostly

Cv

□ 21. Najděte v textu příbuzná slova nebo tvary od následujících slov:

rozpustit (něco) – měřit (něco) – napojit (něco na něco) – násobit (něco něčím) – práce – kapka – čistý – rychlý

□ 22. Říkejte, co děláte s počítačem, disketou, klávesnicí, obrazovkou:

Vzor: práce – pracuju s počítačem

obsluha – užívání – práce – uvedení do chodu – zapnutí – vypnutí – připojení
tiskárny – psaní – čtení – vložení – vyndání – spuštění programu

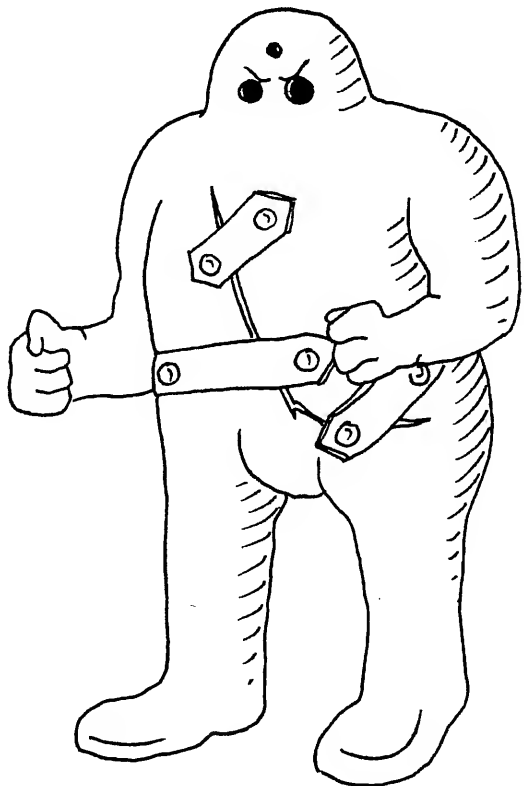
PRAŽSKÝ GOLEM

Pražská legenda o Golemovi je živá už téměř čtyři sta let. Dokonce mnohem více než živá. Možná proto, že Praha využívá obrovského¹ zájmu zahraničních turistů, kteří bloudí² Prahou a kromě Pražského hradu a Karlova mosta hledají staré Židovské³ Město Franze Kafky a na židovském hřbitově⁴ hrob⁵ rabína Löwa, údajného⁶ stvořitele⁷ Golema. Možná i proto, že při intepretaci národních dějin více než fakta působí různé mýty.

Turistické cesty v Praze jsou zaplaveny suvenýry – vedle Kafky je to hlavně Golem v různém provedení⁸. Nový filmový festival v Praze má název Zlatý Golem, podnikatelé mají svůj klub U Golema, vysílá rádio Golem a další a další golemové. Stal se vděčným námětem⁹ literárních děl, posloužil¹⁰ jako inspirace divadlu i filmu. Jehuda Liva ben Becalel – rabbi Löw (1512–1609), významný židovský učenec¹¹ a teolog, žil v Praze v době panování¹² Rudolfa II. Toto období českých dějin bylo natolik zajímavé, že je souhrnně označujeme jako rudolfinskou dobu. S habsburským panovníkem¹³ vtrhla¹⁴ do Prahy opožděně renesance. Rudolf II. byl milovníkem¹⁵ antiky, sběratelem uměleckých děl a podivných kuriozit a mecenášem věd. Současně však dával hodně prostoru všelijakým¹⁶ okultním vědám¹⁷ a černé magii. Prahu si vybral za své sídelní¹⁸ místo roku 1583 a vytvořil z ní živé město plné ruchu¹⁹, středisko věd a umění. Pozval ke svému dvoru²⁰ řadu vynikajících evropských umělců a vědců, a bohužel také podvodníků²¹. Za jeho vlády se Praha rozrostla, nabyla na významu. Rozrostlo se i Židovské Město na okraji Starého Města Pražského. A v něm učený rabbi Löw pilně studoval a psal. Snad pro jeho velkou učenost mu bylo přisouzeno²² stvoření jakéhosi robota, zvaného Golem. Legenda rostla až do našich časů. Na začátku našeho století se známý reportér Egon Ervín Kisch snažil nalézt zbytky Golema, ale bezvysledně. Přesto atmosféra rudolfinské Prahy okouzluje²³ dodnes už jen proto, že kromě legend skutečných, jako byli rabbi Löw, Jan Kepler, Tycho Brahe, tak i údajný doktor Faust a Golem se mohli potkávat v křivolakých²⁴ uličkách Prahy.

Znáte pověst o Golemovi?

Pověst o umělém²⁵ člověku – Golemovi se v různých obměnách vyskytuje²⁶ u mnoha orientálních národů. Golemové měli různou podobu, ale stejnou myšlenku: přeměnit neživou hmotu²⁷ v živou a člověku sloužící bytost. V pražské pověsti se Golem zrodil roku 1580 – stvořil ho rabbi Löw. Ve Staronové synagóze vytvořil z hlíny²⁸ lidskou postavu²⁹ a oživil³⁰ ji vložením šému – tajemné³¹ formule života – pod Golemův jazyk. Golem pak odešel s rabínem Löwem do jeho rodiny, kde sloužil. Byl dobro-

srdečný³², trochu nemotorný³³ a ochotně udělal vše, co se mu přikázalo³⁴. Uměl mnoho věcí, až na jednu – nemluvil. Pracoval i jako sluha³⁵ v synagóze, s výjimkou soboty, kdy mu rabbi Löw odebíral šém a tím ho znehybněl³⁶. O jedné sobotě však rabbi Löw šém zapomněl vyndat. Golem v záchvatu šílenství³⁷ začal svou obrovskou nadpřirozenou³⁸ silou ničit vše, co mu přišlo do cesty. Rabbi Löw přišel právě včas, aby mu odebral šém a s ním i život. Bezduchá³⁹ hmota dopadla na zem a rozpadla se. Její zbytky prý jsou dodnes na půdě⁴⁰ Staronové synagogy.

1 – riesig, 2 – irren; (umher) streichen, 3 – Juden-, 4 – Friedhof, 5 – Grab, 6 – angeblich, 7 – Schöpfer, 8 – Ausführung, 9 – dankbares Thema, 10 – dienen, 11 – Gelehrter, 12 – Regierung, 13 – Herrscher, 14 – einbrechen, 15 – Liebhaber, 16 – allerlei, 17 – okkulte Wissenschaften, 18 – Residenz-, 19 – Treiben, 20 – Hof, 21 – Betrüger, 22 – zusprechen, 23 – bezaubern, 24 – krumm, 25 – künstlich, 26 – erscheinen, 27 – Materie, 28 – Lehm, 29 – Gestalt, 30 – beleben, 31 – geheimnisvoll, 32 – gutherzig, 33 – unbeholfen, 34 – befehlen, 35 – Diener, 36 – bewegungslos machen, 37 – Wahnsinn, 38 – übernatürlich, 39 – geistlos, 40 – Dachboden

1 – huge, enormous, 2 – to stray; to wander, 3 – Jewish, 4 – cemetery, 5 – grave, 6 – alleged, 7 – creator, 8 – execution, 9 – grateful topic, 10 – to serve, 11 – scholar, 12 – rule, reign, 13 – sovereign, ruler, 14 – to invade, to break (into), 15 – lover, admirer, 16 – various, of most varied sorts, 17 – occultism, 18 – (place) of residence, 19 – activities, 20 – court, 21 – deceiver, 22 – to attribute, 23 – to charm, to enchant, 24 – tortuous, 25 – artificial, 26 – to appear, 27 – matter, 28 – clay, 29 – figure, 30 – to give life (to), 31 – mysterious, 32 – good-natured, 33 – clumsy, 34 – to order, 35 – servant, 36 – to immobilize, 37 – madness, 38 – supernatural, 39 – spiritless, 40 – loft

Cv

23. Doplňte prepozice (přehled prepozic najdete na str. 449):

Kepler a Praha

30. 9. roku 1600 přijel ____ Prahy ____ pozvání Tycha Brahe tehdejší profesor matematiky ____ Štýrském Hradci Jan Kepler. Když Brahe ____ říjnu příštího roku zemřel, stal se Kepler jeho nástupcem – byl jmenován císařským matematikem ____ platem 500 zlatých, což však byla jen 1/6 toho, co dostával Tycho Brahe. Navíc dostával plat nepravidelně, takže se musel věnovat i nevědecké astrologii ____ své vůli. „Psal jsem hrozné kalendáře ____ horoskopy,“ řekl ____ této své činnosti, neboť to bylo „ ____ trochu lepší než chodit žebrať“. Roku 1609 vydal dílo Astronomica nova a ____ Praze napsal i dvě díla ____ optice. Stýkal se zde ____ lékařem Janem Jesenským, tehdejším rektorem Karlovy univerzity a ____ vynikajícím matematikem Joostem Bürgem. Prahu opustil ____ smrti Rudolfa II. a odešel učit ____ gymnázium ____ Lince. Dnes je ____ Linci ____ něm pojmenována univerzita.

žebrať (betteln) (to beg)

□ 24. Slova, která vyjadřují vztah mluvčího k větě nebo jednotlivým slovům
= částice (Partikel) (particles):

Otázky: **Copak (cožpak)** toho nemůžeš nechat? **Jestlipak (zdalipak)** ti to už vrátil? **Cože** říkal? **Kdopak** to udělal?

Přání: **Ať** se ti tu líbí. **Kéž** by už byla sobota! **Kdybych** to už měl za sebou! **Aby** už tak byl konec!

Zdůrazňujeme něco: **Zrovna (právě)** ty se ptáš! **Aspoň** to bude všechno hotové. **Dokonce** i ty jsi proti. **Ještě** ty do toho mluv!

Potvrzujeme něco: **Jistě** souhlasíš. **Nepochybně** má pravdu. **Opravdu** se mi to líbilo. **Určitě** přijdu.

Námítka: **Vždyť** jsem ti to včera dával! Já jsem ti **přece** říkal, že to nestihneš!

Pravděpodobnost: **Možná** to tak nemyslel. **Patrně (snad, asi)** na schůzku zapomněl.

Cizí mínění: **Prý** o tom nevěděl. **Prý** mu zvýšili plat. = **Říká se**, že mu zvýšili plat.

bohudík, naštěstí x bohužel: Naštěstí (bohudík) se mu nic nestalo **Bohužel** ti to nemůžu slíbit.

Protože: **Když** ono pořád prší!

Že: Že spadneš! (dej pozor!) **Že** nakonec nepřijde! (strach) **Že** už jsi konečně tady! (zlobím se) **Že** mu věříš! (divím se ti) **Že** jsem ti to říkal! (výčitka)

To: Kam **to** jdeš? Kdo **to** tam jde?

a) V každé větě je jedna nesprávná částice navíc. Opravte věty:

1. Kampak to ovšem jdeš? 2. Je to prý možná hezký film. 3. Tak to bohudík tedy udělám. 4. Vždyť jsi patrně věděl, že přijdu až večer! 5. Nepochybně máš ale pravdu. 6. Přece mu to zrovna nedám zadarmo. 7. Že mu opravdu ty pomáháš! 8. Naštěstí byl asi ještě doma. 9. Už přece aby byl víkend! 10. Jistě právě od tebe jsem to nečekal.

b) V jaké situaci řeknete?

Přece mě v tom nenecháš!	No to je dost, že jdeš!
Zrovna od tebe bych to nečekal.	Bože, ať už to mám za sebou.
Prý se tady staví zítra.	Když ona se tak dlouho oblékala.
Že jsem tě poslechl!	Bohužel tě nepotěším.
Copak s tím nemůžeš přestat?	Prostě nemám čas, nic jiného v tom není.

□ 25. Řekněte, že ve skutečnosti je to jinak:

Vzor: **Říká se**, že Golema stvořil rabbi Löw. – **Ve skutečnosti** žádný Golem neexistoval.

- **Říká se**, že v domě č. 502 na Karlově náměstí žil doktor Faust.
- **Říká se**, že v Karlově mostě je zazděn meč, který přijde na pomoc českému národu v době největšího ohrožení. (zazdít meč – das Schwert vermauern; to brick in the sword)
- **Povídá se**, že při stavbě Karlova mostu se do malty přidávala vejce, aby malta víc držela.
- **Povídá se**, že černá kočka přes cestu znamená neštěstí.
- **Říká se**, že rozbít zrcadlo znamená sedm let neštěstí.
- **Pátek** třináctého je prý nešťastný den.

□ 26. Rodina slov: **DÁVAT / DÁT**

dávka – dávkovat	Dosis – dosieren	dose – to dose
dodávat / dodat někomu něco	liefern j-n etw. – Lieferung	to supply s. o. with s. th., to deliver s. th. to s. o. – supply, delivery
– dodávka		
nadávat / vynadat někomu	beschimpfen j-n – Schimpfwort	to scold (s. o.) – swearword
– nadávka		
oddávat / oddat snoubence	vermählen die Verlobten	to marry the betrothed
oddávat se / oddat se činnosti	sich widmen einer Tätigkeit	to indulge in an activity
podávat / podat někomu něco	reichen j-m etw. – Einlaufstelle	to pass s. th. to s. o. – filing / mail room
– podatelna		
prodávat / prodat někomu něco	verkaufen j-m etw. Verkauf – Verkaufsstelle – Verkäufer	to sell s. th. to s. o. sale – shop – shop assistant (US store salesman)
– prodej – prodejna		
– prodavač		
předávat / předat někomu něco	übergeben j-m etw. – Übergabe	to hand over s. th. to s. o. – handing over
– předávka		
přidávat / přidat něco k něčemu	zugeben etw. zu etw. – Zugabe; Zuschuß	to give (some) more ... / another thing to s. th. – addition; bonus; encore
– přídavek		
rozdávat / rozdat někomu něco	verschenken j-m etw.	to give s. th. (to), to distribute s. th. (among)
udávat / udat někoho, něco	verteilen, j. anzeigen; etw. anbringen – Angeber	to inform against s. o.; to pass off s. th. – informer
– udavač		
vdávat se / vdát se – vdavky	heiraten – Heirat (es wird nur bei Frauen benutzt)	to marry, to get married (used only when we speak about women) – wedding, getting married
vydávat / vydat někomu něco	ausgeben j-m etw. – Ausgabe	to issue s. o. with s. th. – issuance
– výdej		
vyndávat / vyndat něco zevnitř	etw. herausnehmen	to take s. th. out (from within)
vzdávat se / vzdát se něčeho (někomu)	verzichten auf etw., (sich ergeben j-m)	to give up s. th. (to surrender to s. o.)
žadávat / zadat někomu něco	vergeben j-m etw.	to set s. o. (a task), to place an order for s. th. with s. o.
zandávat / zandat něco dovnitř	etw. hineinstecken	to put s. th. in(side) (i. e. inwards)

L10B

Rozumíte frázím?

Příslloví: Komu není shůry dáno, v apatyce nekoupí.	Dumm geboren und nichts dazugelernt.	You can't buy grey matter by the ounce.
Nic bych za to nedal, že ...	(Myslím si, že ...)	
Dal mu na to slovo.	(Slíbil mu to.)	
Dává to smysl?	(Je to srozumitelné, logické?)	
Já ti dám!	(Hrozím bitím.)	
Dej si na něho pozor.	(Nevěř mu.)	
Dej si pozor na jazyk.	(Mluv opatrně.)	
Kam jsi dal hlavu?	(Jak jsi mohl jednat tak nerozumně?)	
Dala mu košem.	(Odmítla ho.)	
Dej mi pokoj!	(Neruš mě.)	
Dej mi s tím pokoj!	(Neobtěžuj mě s tím.)	
Dal si na čas.	(Nepospíchal. Přišel pozdě.)	
Dal si s tím práci.	(Udělal to důkladně.)	
Tys tomu dal!	(Zkazil jsi to. Udělal jsi hloupost.)	
Dej na mě.	(Poslechni mou radu.)	
Nedal jinak.	(Nezměnil rozhodnutí.)	
Všechno si dá líbit.	(Všechno dovolí. Každý si s ním může dělat, co chce.)	
Nedá si do ničeho mluvit.	(Nenechá si poradit.)	

☐ Sloveso „dávat / dát“ nahradte synonymem:

K vánocům jí dal knihu.	zaplatit
K obědu si dal guláš.	zahrát si
Je dán pevný termín.	darovat
Dal mi to levně.	pojmenovat (někoho nějak)
Dal jsem za ty kalhoty tisíc korun.	odnést
Dali jsme psovi jméno Rex.	sníst
Dal si s ním schůzku.	domluvit si
Dáme si jednu partii šachu?	být určen
Dej to pryč!	prodat
Dala vázu na stůl.	hodit
Dal věci na své místo.	říct
Dal do pořádku byt.	hrát
Dal dopis do schránky.	postavit
Dá mi vědět.	uklidit
Dal se do práce.	učit (někoho)
Dá se to opravit.	pustit se (do něčeho)
Co dnes dávají v kině?	je možné
Dává mu hodiny matematiky.	vyhodit

Gr

L10B

§ 46 PŘECHODNÍKY (PARTICIPIA)

Přechodník je **knižní forma** slovesa, používá se jen velmi málo v odborném jazyce, v mluvené řeči se nepoužívá.

A. Vyjadřuje **současnost dvou dějů (přechodník přítomný) se stejným subjektem:**
(drückt Gleichzeitigkeit von zwei Handlungen aus) (Partizipium Presens)
(expresses the fact that two actions are taking place at the same time) (present participle)

Př.: Tomáš čte sedě u okna.	Tomáš čte a sedí u okna.
Tomáš četl sedě u okna.	Tomáš četl a seděl u okna.
Tomáš bude číst sedě u okna.	Tomáš bude číst a bude sedět u okna.

Forma: Tvoří se z **3. osoby pl. imperfektivních sloves.**
(man bildet sie von der 3. Person Plural der impf. Verben)
(it is formed from the 3rd person plural of perfective verbs)

	sg. M	sg. F + N	pl. M + F + N
nesou – -ou	nesa, -a	nesouc, -ouc	nesouce, -ouce
sedí – -í	sedě, -e	sedíc, -íc	sedíce, -íce

B. Vyjadřuje **předčasnost jednoho děje před druhým (přechodník minulý).**
(drückt Vorzeitigkeit einer Handlung vor der anderen aus) (Partizipum Preteritums)
(expresses the anteriority of one action to another) (past participle)

Ukončiv studium nastoupil u firmy. Ukončil studium **a (potom) nastoupil** u firmy.

Forma: z **-l formy** perfektivního slovesa

	sg. M	sg. F + N	pl. M + F + N
napsal – vokál + -l	napsav, -v	napsavši, -vši	napsavše, -vše
přečetl – konsonant + -l	přečet, Θ	přečetši, -ši	přečetše, -še

V běžné řeči se používají jen absolutní přechodníky (nemění už svou formu) **ve funkci prepozic nebo adverbů:**
In der geläufigen Sprache benutzt man nur die absoluten Partizipien (sie ändern nicht mehr ihre Form) in der Funktion der Präpositionen oder Adverbien:
In common language only the absolute transgressives (which no longer change their form) are used in the function of prepositions or adverbs:

čtu vleže, vsedě, vstoje	ich lese liegend, sitzend, stehend	I am reading lying (down), sitting, standing
vida! , chtě nechtě musím vstávat	sieh da!, wohl oder übel, ich muß aufstehen	Well, now you see it – willy-nilly I must get up
nehledě, nehledíc na počasí (k počasí)	abgesehen vom Wetter, ungeachtet des Wetters	regardless / irrespective of the weather
nemluvě o dalších problémech	von anderen Problemen (ganz) zu schweigen	not to mention other problems
soudě, soudíc podle výsledků	nach den Resultaten zu urteilen	judging / to judge by the results
celý týden vyjma pátku	die ganze Woche, ausgenommen Freitag	the whole week except Friday
počínaje, počínajíc pondělím	ab Montag beginnend	beginning on Monday
konče, končíc středou	endend mit Mittwoch	ending on Wednesday
počítaje, počítajíc v to i stravování	zuzüglich der Kosten	also including board

Cv

27. Řekněte jinak:

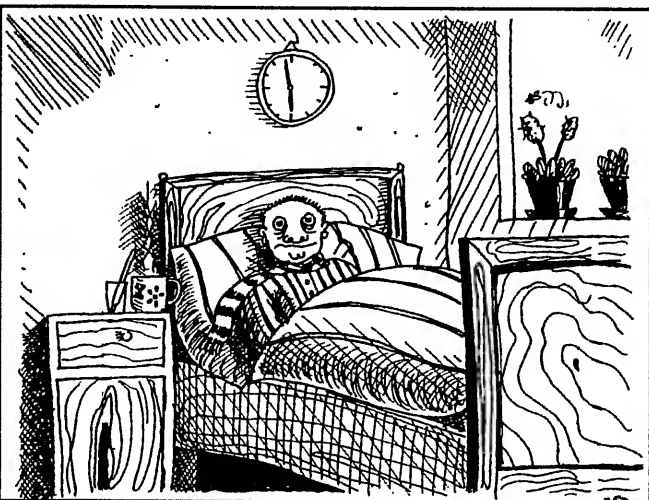
1. Nejraději čtu **vleže**. 2. **Chtě nechtě** to musíme předělat. (ať – nebo) 3. Budeme mít přednášky celý týden **vyjma** středu. 4. **Počínaje** koncem května bude platit nový jízdní řád. 5. **Soudě** podle jejich zájmu bude diskuse určitě dlouhá. 6. **Počínaje** zítřkem bude platit letní čas. 7. Běhám každý den **nehledě** na počasí. 8. Má problémy v práci **nemluvě** o jeho starostech s dětmi. 9. V oddělení je nás sedm **počítaje** v to i mou sekretářku. 10. **Soudíc** podle jeho nálady nedopadlo mu to dobře. 11. **Vida**, kdo to přišel! 12. Rychle se najedl **vstoje**.

Je to správně?

Dívajíc se z okna
šla kolem listonoška.

Jsa nemocný strávil jsem
celý den v posteli.

BAVÍME SE S ČEŠTINOU

L10B

vlk zmrzl – drn ztvrdl – trn zcvrkl – skrz tvrz – drž prst –
strč prst skrz krk – frnk –
smrt – smršť – smrk – smrž
máš žízeň – pospěš si – muž stříhá – moc šiček – s řevem –
máš říci – náš šat –
nač žárliš – vezmi džbán – železná mříž

Ve středu střelil střelec tři tetřevy a čtyři křepelky. – Ve čtvrtek stříhač stříhal podle stříhu. – Zřízenec v Debři se zřejmě zřítíl se střechy. – Mokří bobři okráli na větříku. – Řehoř Příhoda šel ve tři čtvrtě na tři skrz čtvrt Vršovice. – Ve skříní je od čtvrtka čtvrt šišky salámu. – Pojd' si vzít plášť, vždyť je déšť a smršť.
Naolejuje-li mi Juliána, nenaolejuju jí já, naolejuju-li Juliáně já, nenaolejuje mi Juliána. – Se štěstím nelze smlouvat. – Odneseš ty červené šaty ze skříně v předsíni do čistírny. – Ouzkou strouhou vezou dlouhou rouru. – Loučí se na dlouho s mou dobrou kamarádkou. – Mou upřímnou soustrast. – S novou chutí a odvahou do toho.

V lese leze ještěrka.
Na mou čest, tam je šest cest.
Kapela vyhrává. To je má kabelka.
Nutí ji šít, i když ji to nudí.
Tím, co dím, je potěšený i poděšený.
Dal si ušít frak. Na ulici stál vrak auta.
Nevěřím svým očím, přišel otčím.
Pes bez pána zalezl pod pec.
Šedí sysli sedí v zrní.
Tu jsou tvoje dvoje boty.
Voják se plíží a blíží se k lesu.
Budík tiká, on mi tyká, ale to se tě netýká.
Studenti jsou milí, otec je milý, hoši se mylí, děti se myly, ona se mýlí, je to ještě jednu mílí.
Proč jsi mě bil, když jsem byl v hospůdce a tam jsem pil?
Byli doma. Bili psa. Bílí svůj domek. Na poli roste býlí.
Bolí mě pata. Je to ta pátá budova.
Jedna ředitelka jedná s úřadem.
Teto, dej této holčičce bonbon.
Známe známé herce.
Každé dámě dáme květinu.
Dlouhá léta už létá na větroni.
Je sama doma. To je ta samá kniha.
Této výpravy se zúčastnil lékař. Matka vypraví děti do školy. Učitelka vypráví pohádku.

Téma: Obecná čeština

(Gemeintschechisch) (Colloquial Czech)

je původem interdialekt ze středních Čech a Prahy, postupně se stala běžným mluveným jazykem v české oblasti. Obecná čeština je **nespisovná, používá se pouze v mluveném projevu v neoficiálních situacích**.

(der Herkunft nach ist es ein Interdialekt aus Mittelböhmen und Prag, schrittweise wurde sie zu geläufiger Sprache im tschechischen Gebiet. Das Gemeintschechisch ist nicht schriftsprachlich, man benutzt es nur in der mündlichen Äußerung in nicht offiziellen Situationen.)

(was originally an interdialect from Central Bohemia and Prague, but has gradually become the spoken language generally used in the Bohemian region. Common Czech is non-literary, and is only used in spoken form in unofficial situations.)

Vladimír Menšík: Vománkové víno

Luboš Kostelka, daleko víc než my všichni, kromě toho, že s náma študoval v Brně, tak se eště staral, co se děje kolem. A tak věděl, že na Slovensku není čistej líh, ale že tam maj zas **montgomeráky** (to bylo po válce), a tak za mnou přišel a povídá: „Hele, vypuč tam nějaký tři demižóny, kluci z farmacie by mně dali čistej líh a já tě voblíknu.“ Tak **sem tomu** Lubošovi přines ty demižóny a **von** povídá: „Čekej na mě ve čtvrtek, přijedu **vod** Púchova.“ Tak jsem čekal a skutečně, první, koho jsem uviděl (rychle se tam vtevřely dveře), **vykouk** Kostelka. Já povídám: „Hergot, ten je přesnej,“ jenže **von** vyskočil z **toho** vlaku, jak kdyby mě neznal. „Utíkej pryč, prosím tě, po mně jde policie!“ Takže já **sem** neměl ani demižóny, **von** neměl líh ani montgomeráky ... Jednou Kostelka přišel a povídá: „Láďo, co kdybysme šli k vám na chatu, vzali partu takovejch prima lidí, já mám padesát litrů vománkového vína. Tak já **sem** řek tatínkovi. Šli sme taková parta z brněnskýho divadla a nesli sme skutečně velikánskej demižón. Bylo to pořádně těžký. Přišli sme tak navečer, udělali sme **táboráček**, sehnali sme v chatě, kde byly **vod** hořčic **ty** skleničky, že **jo**, a **nalej**valo se. Jenže to víno bylo nějak divný. To víno chutnalo částečně jako víno, ale taky jako griotka a jako vermut. „Jakýs říkal, Lubošku, že to je?“ „**Vománkový**.“ Potom se jednomu udělalo špatně a my **sme** dostali strach, protože v tý době probíhaly takový různý **ty** procesy s **těma** **ajznboňákama**, co si čepovali z cisterny a **voslepli**. A Luboš povídá: „**Přisámvámbohu**, ta základní surovina je skutečně víno, ale podívejte se. Můj **strejda** – jemu to zkysalo, a protože **von** by to **bejval** vyhodil, **tak** mu povídám, **strejčku**, nevyhazuj to, no tak je to trochu kyselý. A **von** mi to dal. A naše správcová, která na to zná recepty, povídá: Pane Kostelka, do zkysanýho vína je nejlepší naložit léčivé byliny, ty jednak tu kyselost stáhnou a nevezme to vínu **tu** jeho chuť, a nedá **to** žádnou chuť ze sebe.“ A Kostelka povídá: „Jenže já jsem nesehnal nic než vománkovéj keřík.“ (To je na revma.) **Von** to narval do **toho** demižónu a **vono** mu to zhoustlo, zželatinovalo, **tak** zase běžel za farmaceutama a **ty** mu dali čistý líh a **von** to ředil. Hned se mu to zdálo moc řídký, **tak** tam **zas** dal keřík a vznikl z toho takovejhle **mišmaš**.“

Charakteristické rysy obecné češtiny – sledujte v textu:

1. „o-“ na začátku slova se mění na „vo-“: **von**, **vod**, **vokno**, voblíknout se
2. „-é-“ přechází v „-í-“ nebo „-ý-“: mlíko, voblíknout se, je to těžký, divný víno (kromě nových slov: šéf)

3. „-ý“ (a „-í“ po c, s, z, l) se mění v „-ej“: čistej, dobrej, takovejch lidí, bejt (být), vejlet (výlet), strejda (strýc), nalejt (nalít)
4. často se zjednodušují skupiny konsonantů: jabko, kerý (který), du, sem (jdu, jsem), dycky (vždycky), ňáký (nějaký), přídu (přijdu), vemu (vezmu) pocem (pojď sem)
5. také v préteritu sloves: nes (nesl), řek (řekl), vykouk (vykoukl) + tvary: zamknul (zamkl), přijmul (přijal)
6. často se krátí vokály: není, pudu (půjdu), říká, maj (mají), zas (zase)
7. kondicionál se přizpůsobuje préteritu: kdybysem, abysme (kdybych, abychom)
8. v Instr pl. je unifikující koncovka pro všechny rody „-ama (-ma)“: s těma dobrejma lidma, s náma, s holkama, autama
9. v Lok pl. je koncovka „-ách“: vlakách, pstruhách, vojákách
10. v Nom pl. se nemění konsonanty: chytrý studenti, hezký kluci
11. v pl. mají adjektiva M, F i N jen „-ý“: velký kluci, velký domy, velký kytky (velké květiny), velký auta – v préteritu má N „-ly“: auta stály
12. 1. osoba pl. přítentu „-em“ místo „-eme“: ne**sem**, zač**nem**, pud**em** (půj**deme**)
13. v 3. osobě pl. přítentu místo „-í“ bývá „-ejí“: mlu**vějí** (správně mluví), mys**lejí** (myslí)
14. snaha po pojmenování jedním slovem: Václavák (Václavské náměstí), Karlák (Karlovo náměstí), Nerudovka (Nerudova ulice), osobák (osobní vlak), pražák (autobus do Prahy), montgomerák (vojenský kabát nazvaný podle britského maršála Montgomeryho), táborák (táborový oheň)
15. slova vlastní obecné češtině, často z němčiny: **jo**, **no** (ano), **akorát** (přesně, jenom), **furt** (pořád), **štorc** (napříč), **flaška** (láhev), **fajfka** (dýmka), **flinta** (puška), **flek** (skvrna), **fald** (záhyb), **šuplík** (zásuvka), **štempl** (razítko), **štrúdl** (závin), **fašírka** (sekaná), **mišmaš** (směs), **prezent** (dar), **šnek** (hlemýžď), **šunt** (bezecná věc), **štreka** (cesta, dráha), **ajznboňák** (železničář), **fořt** (lesník), **machr** (v něčem vynikající), **koukat** (dívat se), **pakovat** (balit), **pucovat** (čistit), **špehovat** (sledovat někoho), **šmakovat** (chutnat), **švindlovat** (podvádět při hře), **štrikovat** (plést), **šmajchlovat se** (mazlit se), **flikovat** (nouzově spravovat), jsem **švorc** (bez peněz)

slangy podle zaměstnání: studentský slang – **matika** (matematika), **zemák** (zeměpis = geografie), **koule** (pětka)

16. nesložitě věty, jednodušší slovní zásoba, použití pomocných slov – zájmen **ten**, **ta**, **to**, **tak** a podobně

STŘÍDÁNÍ HLÁSEK (ABLAUT) (CHANGE OF VOWEL SOUNDS)

Při tvoření slov a jejich tvarů dochází často ke střídání hlásek.

A. STŘÍDÁNÍ VOKÁLŮ:

á – a	pán – pane, mráz – mrazu, dráha – drah, práce – prací – pracovní, kámen – kameni – kamínek, láhev – lahví – lahvička, krátký – kratší, dar – dárek
é – e	chléb – chleba, jméno – jmen, léto – let
í – i	chvíle – chvíl, síla – sil, píšu – piš!, kniha – knížka přijet – příjezd
í – ě, e	řídít – ředitel, díra – děr, dílo – děl, peníze – peněz, sníh – sněhu, vítr – větru, bílý – bělejší, měřit – míra
u – ú	uvážit – úvaha , unést – únos, uvést – úvod, úzký – užší
ů – o	dům – domu – domek, nůž – nože – nožík, vůz – vozu – vozík, stůl – stolu – stolek, růst – rostu (ne subst. růst – o růstu), bůh – bože, most – můstek
ou – u	louka – luk, houba – hub, moucha – much, smlouva – smluv, koupím – kup!, minout – minul, kruh – kroužek, zub – zoubek
a – e	úřad – úředník, Jan – Jeníček, vejce – vajec – vajíčko
á – ě	pátý – pět, devátý – devět
á – í	přátelé – přítel
e – o – á	nesu – nosím – přináším vedu – vodím – přivádím vezu – vozím – přivážím беру – rozbor – brát
y – u – e	dýchat – (průduch) – dech slyšet – sluch – (slechy)

B. STŘÍDÁNÍ KONSONANTŮ:

d – z – ž	jedu – jezdím – ježdění, chlad – chlazený, chodit – chůze, odpovědět – odpověz!, hodit – házet
k – c – č	ruka – ruce – ručička – ruční, matka – matce – matčin, dívka – dívce – dívčin – dívčí, technik – technici – technická, pták – ptáci – ptačí, rok – v roce – roční, řekl – říci, říct – řečený, tekl – téci – teče, měkký – měkce – měkčí – měkčeji, prudký – prudce – prudčeji
h, g – z – ž	noha – noze – nožní, kniha – knize – knížka – knižní, Olga – Olze – Olžin, druh – druzi – družný, kruh – v kruzích – kroužek, úvaha – úvaze – uvážit, drahý – draze – dráže – dražší, lhát – lžu, jih – jižní
ch – š	Čech – Češi – Češka, hoch – hoši – hošík, sprcha – o sprše, ucho – uši – ušní, tichý – ticho – tiše – tišší – tišit, suchý – sušší – suše – sušit
r – ř	sestra – sestře – sestřička – sestřin, dcera – dceři – dceřin, bratr – bratře!, jaro – na jaře, chytrý – chytře – chytřejší, starý – staří – stáří, modrý – modře – modř, míra – měřit – měření

s – š	psát – píšu, viset – věšet, nosit – nošen, hlásit – hlášení, vysoko – výše
t – c	platit – placen, ztratit – ztrácet – ztracen, vrátit – vracet, svítit – svíce
t – ť	reprezentant – reprezentanti, plat – zaplat!
d – d'	jedu – jed!, kamarád – kamarádi, zed' – zdmi
n – ň	zapomenu – zapomeň!, Angličan – Angličani, den – dni
sl – šl	myslet – přemýšlet – myšlenka, poslat – pošlu
st – šť	pustý – opustit – opouštět – poušt'
zd – žd'	jezdit – přijíždět, pozdní – pozdě – opožděn – zpoždění
ský – šti	český – čeští – čeština, pražský – pražští
cký – čti	anglický – angličti – angličtina, řecký – řečti – řečtina

C. vkladné „-E-“:

Na konci slov jsou možné jen některé skupiny konsonantů, do ostatních skupin se vkládá vokál „-e-“ (vkladné „e“): př. otec – v jiných tvarech už není (otce), sestra – sester

Obvyklé je u slov, která končí na:

-ec:	otec – otcové, sportovec – sportovci, tanec – tance, kopec – kopce
-eň:	ohně, stupeň – stupně, žízeň – žízně, píseň – písně
-ek, -ko, -ka:	stolek – stolky, kolečko – koleček, stávka – stávek ! N-isko: Gen pl. středisk i středisek, ! ale: banka – bank
-lo, -la:	mýdlo – mýdel, cihla – cihel
-el:	„-e-“ je vkladné i stálé: kašel – kašle, úhel – úhlu, pytel – pytle x přítel – přítele, manžel – manžela, účel – účelu
-mo, -ma:	pásmo – pásem, forma – forem
-em:	„-e-“ je vkladné i stálé: příjem – příjmu x objem – objemu
-en, -no, -na:	duben – dubna, okno – oken, slečna – slečen
-ro, -ra:	jádro – jader, sestra – sester x -er – „-e-“ stálé: večer – večera, směr – směru
-ev, -vo, -va:	pánev – pánve, ministerstvo – ministerstev, barva – barev ! ale: konzerva – konzerv, rezerva – rezerv
-ba:	chodba – chodeb
1 slabika	pes – psa, den – dne, lev – lva, ves – vsi, lež – lži, hra – her, clo – cel, ! ale: les – lesa

PŘEHLED ČESKÉ DEKLINACE

Konsonanty **tvrdé** – h, ch, k, g, r, d, t, n
měkké – ž, š, č, ř, c, j, d', t', ň
neutrální – b, f, l, m, p, s, v, z

NOMINATIV

Pl. Mž	ti – všichni – naši – vaši mí – tví – její – noví – moderní	subst.	tvrdé měkké	i é ové (studenti, muži)
--------	--	--------	----------------	-----------------------------

-é – -telé: učitelé, ředitelé, obyvatelé, přátelé, manželé

-ané: Pražané, Angličané

-isté: turisté, fotbalisté

-ové: synové, otcové, Norové, Rusové (1 slabika v sg.)
biologové, psychologové, kolegové, filozofové
pánové (páni), Čechové (Češi)

subst.	k > ci h > zi ch > ši r > ři	voják – vojáci, Slovák – Slováci, dělník – dělníci druh – druzi, pstruh – pstruzi Čech – Češi, hoch – hoši doktor – doktoři, bratr – bratři
--------	---------------------------------------	--

adj.	ký > cí hý > zí chý > ší rý > ři ský > ští cký > čtí	velký – velcí, vysoký – vysocí, jaký – jací dlouhý – dlouzí, drahý – draží, mnohý – mnozí tichý – tiší, jednoduchý – jednoduší starý – staří, chytrý – chytrí, který – kteří český – čeští, rakouský – rakouští, britský – britští německý – němečtí, anglický – angličtí
------	---	--

Mn F	ty – všechny – jedny naše – vaše mé – tvé – nové její – moderní	subst.	tvrdé měkké F-i	y e, ě i	(stoly, ženy) (pokoje, židle) (místnosti)
---------	--	--------	-----------------------	----------------	---

F-i: místnosti, vlastnosti, oblasti, bolesti, části, noci, věci, velmoci, řeči, odpovědi, paměti, oběti, zdi

N	ta – všechna naše – vaše má – tvá – nová její – moderní	subst.	tvrdé měkké	a e í	(města) (moře, náměstí)
---	--	--------	----------------	----------	----------------------------

GENITIV

Sg. M N	toho – jednoho našeho – vašeho mého – tvého – svého – nového jejího – moderního	subst.	tvrdé Mž+N – Mn měkké Mž+Mn+N N -í	a u ! a e í	(pána, města) (stolu) (muže, pokoje, moře) (náměstí)
------------	--	--------	--	----------------------	--

! Mn-a: sýra, chleba, oběda, večera, národa, světa, lesa, ostrova, venkova, zákona, ledna, února, (ale!: listopadu), pondělka, úterka, čtvrtka (ale!: pátku)

F	té – jedné – mé – tvé – své – nové naší – vaší – její – moderní	subst.	tvrdé měkké F-i	y e, ě i	(ženy) (židle, přítelkyně) (místnosti)
---	--	--------	-----------------------	----------------	--

F-i: místnosti, vlastnosti, oblasti, vlasti, bolesti, části, noci, věci, velmoci, řeči, odpovědi, paměti, oběti, zdi

Pl. M N F	těch – všech – jedněch našich – vašich mých – tvých – svých – nových jejích – moderních	subst.	M F+N	tvrdé měkké tvrdé měkké	ů ě ě í	(pánů, stolů) (mužů, pokojů) (žen, měst) (židlí, místností, moří)
-----------------	--	--------	----------	----------------------------------	------------------	---

! M přátel, tisíc, peněz, obyvatel (obyvatelů)

! F+N měst, lamp, pošt x ale!: sester, oken, tužek (vkladné „-e“)

! N-isko: středisek i středisk, hledisek i hledisk

! ice > ic (F) čepic, ulic, silnic, úřednic, ale!: edic i edic, definic i definic
ile > il (F) košil, chvíle – chvíl
yně > yň (F) přítelkyň, sportovkyň, ministryň
iště > išť (N) sídliště, hřiště, nástupiště

! člověk, lidí(é) – lidí
dítě, děti – dětí

DATIV

Sg.

M

N

tomu – jednomu
našemu – vašemu
mému – tvému – svému – novému
jejímu – modernímu

subst.

tvrdé — **u** Mž **ovi** (pánu, -ovi
stolu, městu)

měkké — **i** (muži, pokoji, moři)
N-í **í** (náměstí)

F

té – jedné – mé – tvé – své – nové
naší – vaší – její – moderní

subst.

tvrdé **e, ě** (škole, ženě)

měkké **i** (židli, místnosti)

ha	>	ze	Praha – Praze, kniha – knize, noha – noze
cha	>	še	socha – soše, sprcha – sprše, snacha – snaše
ka	>	ce	dívka – dívce, matka – matce, taška – tašce
ra	>	ře	sestra – sestře, Věra – Věře, hora – hoře

Pl.

M

N

F

těm – všem – jednom
naším – vašim
mým – tvým – svým – novým
jejím – moderním

subst.

M

N

F

F-i

tvrdé měkké } **ům** (pán**ům**, muž**ům**, pokoj**ům**
měst**ům**)

tvrdé měkké } **ím** (moř**ím**)
tvrdé měkké } **ám** (žen**ám**)
tvrdé měkké } **ím** (židl**ím**)
F-i **em** (místnostem)

AKUZATIV

Sg.

Mn + N = NOMINATIV

ten nový stůl to hezké město

Mž

toho – jednoho
našeho – vašeho
mého – tvého – svého – nového
jejího – moderního

subst.

tvrdé — **a** (pána)

měkké — **e** (muže)

F

tu – jednu
mou – tvou – svou – novou
naši – vaši
její – moderní

subst.

tvrdé — **u** (ženu)

měkké — **i** (židli)

F-i = Nom (místnost)

Pl.

M

F

ty – všechny – jedny
naše – vaše
mé – tvé – své – nové
její – moderní

subst.

tvrdé — **y** (pán**y**, stol**y**, žen**y**)

měkké — **e, ě** (muž**e**, pokoj**e**, židl**e**)
F-i **i** (místnost**i**)

N

ta – všechna
má – tvá – svá – nová
naše – vaše
její – moderní

subst.

tvrdé — **a** (měst**a**)

měkké — **e** (moř**e**)
N-í **í** (náměst**í**)

VOKATIV

Mž

F

tvrdé měkké

e
u
i
e
o
e

pane doktore!, kamaráde!, Pavle!
(-tr > -ře) bratře!, Petře!
(po h, k, ch) hochu!, Mirku!
pane řediteli!, příteli!, Tomáši!
(-ec > -če) chlapče!, otče!
paní doktorko!, slečno!, Evo!
Marie!, Lucie!, Alice!

LOKÁL

Sg.

M

N

(o) tom – jednom
našem – vašem
mém – tvém – svém – novém
jejím – moderním

subst.

tvrdé Mž Mn+N měkké

u / ovi (pánu, -ovi)
e, ě (stole, městě)
u !
i (muži, pokoji,
N-í **í** (náměstí) (moři)

-u mají substantiva, která končí na -k, -h, -ch, -r / -ko, -ho, -cho, -ro, a slova mezinárodní a cizí:
vlak – ve vlaku, sníh – ve sněhu, prach – v prachu, sever – na severu, středisko – ve středisku, ticho – v tichu, jaro – o jaru (ale! na jaře), rádio – v rádiu, telefon – v telefonu, magnetofon – na magnetofonu

! na papíru i na papíře, v rybníku i v rybníce, v jezeru i v jezeře, v patru i v patře, v jazyku i v jazyce, v potoku i v potoce
o sešitu i o sešitě, v úkole i v úkolu, o teple i o teplu, v mraze i v mrazu

F = DATIV F

Pl.	M					
	N					
	F					
		subst.	M+N	tvrdé	ech (páne ch , měst ech)	
				měkké	ích (muž ích , moř ích , náměst ích)	
		F		tvrdé	ách (žen ách)	
				měkké	ích (židl ích)	
			F-i		ech (místnost ech)	

k	>	cích	vlak – ve vlac ích , úředník – o úředníc ích
h	>	zích	břeh – na břez ích , příběh – v příběž ích
g	>	zich	psycholog – o psycholog ích , katalog – v katalog ích
ch	>	ších	úspěch – o úspěš ích , Čech – o Češ ích

! N -ko, -go, -ho, -cho: středisko – ve středisc**ích** i středisk**ách**

INSTRUMENTÁL

Sg.	M	tím – jedním – naším – vaším	subst.	M+N	tvrdé	em	(stolem, moř em)
		jejím – moderním				měkké	
	N	mým – tvým – svým – novým		N-í	_____	ím	(náměst ím)

F	tou – jednou – mou – tvou	subst.	tvrdé	_____	ou	(žen ou)
	svou – novou					
	naší – vaší – její – moderní		měkké	_____	í	(židl í , místnost í)

Pl.	M							
	N	těmi – všemi – jedněmi našimi – vašimi mými – tvými – svými – novými jejími – moderními	subst.	M+N	tvrdé	y	(pány, městy)	
						měkké	i	(muži, moři)
					N-i		ími	(náměstími)
					F	tvrdé	ami	(ženami)
						měkké	emi	(židlemi)
	F				F-i	mi	(místnostmi)	

DEKLINACE POSESÍVNÍCH ADJEKTIV (z M: bratrův, -ova, -ovo, z F: setřin, -ina, -ino)
– viz strana 130–132

VÝJIMKY DEKLINACE

Mž

KOLEGA

	Sg.	Pl.
N	kolega	kolegové
G	kolegy	kolegů
D	kolegov i	kolegů m
Ak	kolegu	kolegy
L	o kolegov i	o kolez ích
I	kolegou	kolegy

Př.: turista – o turist**ech**, hokejista – o hokejist**ech**

LIDI

	Pl.
N	lidé, lidi
G	lidí
D	lidem
Ak	lidi
L	o lide ch
I	lidmi

„-Y, -E“

	Sg.
N	René
G	Reného
D	Renému
Ak	Reného
L	o Reném
I	Reném

Př.: cizí jména – Harry, Henry

„-IUS“

	Sg.	Pl.
N	gén ius	géniové
G	gén ia	géníů
D	géniov i	géníů m
Ak	gén ia	génie
L	o géniov i	o géní ích
I	génie m	génii

Př.: cizí slova – Julius

Mn

„-US“

	Sg.	Pl.
N	cyklus	cykly
G	cyklu	cyklů
D	cyklu	cyklů m
Ak	cyklus	cykly
L	o cyklu	o cykle ch
I	cykle m	cykly

Př.: optimismus, motorismus, mechanismus

KÁMEN

	Sg.	Pl.
N	kámen	kameny
G	kamene	kamenů
D	kamen i	kamenů m
Ak	kámen	kameny
L	o kamen i	o kamene ch
I	kamen em	kameny

Př.: týden, plamen, hřeben, kořen, pramen
(G – také hřebenu, kořenu, pramenu)

DEN

	Sg.	Pl.
N	den	dni, dny
G	dne	dní, dnů
D	dni, dnu	dnů m
Ak	den	dni, dny
L	o dni, dnu (ve dne)	o dne ch
I	dnem	dny

PENÍZE

	Pl.
N	peníze
G	peněz
D	penězů m
Ak	peníze
L	o peněz ích
I	penězi

F		RUCE		NOHY		OČI		UŠI		DÍTĚ (N)		DĚTI (F)	
Pl.						Pl.				Sg.		Pl.	
N	ruce	nohy		oči		uši		dítě		děti			
G	rukou	nohou, noh		očí		uší		dítěte		dětí			
D	rukám	nohám		očím		uším		dítěti		dětem			
Ak	ruce	nohy		oči		uši		dítě		děti			
L	o rukou, rukách	o nohou, nohách		o očích		o uších		o dítěti		o dětech			
I	rukama	nohama		očíma		ušíma		dítětem		dětmi			

DCERA		IDEA		PI.		„-UA“	
Sg.		Sg.				Sg.	
N	dcera	N	idea	ideje / idey		Nikaragua	
G	dcery	G	ideje (idey)	idejí		Nikaraguy	
D	dceři	D	ideji	idejím / ideám		Nikaragui	
Ak	dceru	Ak	ideu	ideje / idey		Nikaraguu	
L	o dceři	L	o ideji	o idejích / ideách		o Nikaragui	
I	dcerou	I	idejí / ideou	idejemi / ideami		Nikaraguou	

!! ALE jen: Korea – do Koreje, Guinea – z Guineje

N		KUŘE		PI. RAMENA (sg. rameno)	
Sg.		Pl.			
N	kuře	kuřata		ramena	
G	kuřete	kuřat		ramenou, ramen	
D	kuřeti	kuřatům		ramenům	
Ak	kuře	kuřata		ramena	
L	o kuřeti	kuřatech		o ramenou, ramenech	
I	kuřetem	kuřaty		rameny	

Př.: děvče – děvčata, zvíře – zvířata,
štěně – štěňata, mládě – mláďata
dítě – jen sg.

kolena
prsá – G,L jen prsou

„-UM“		PI.		„-MA“	
Sg.				Sg.	
N	centrum, muzeum	centra	muzea	N	téma
G	centra, muzea	center	muzeí	G	tématu
D	centru, muzeu	centrům	muzeím	D	tématu
Ak	centrum, muzeum	centra	muzea	Ak	téma
L	o centru, muzeu	o centrech	o muzeích	L	o tématu
I	centrem, muzeem	centry	muzei	I	tématem

Př.: klima, drama, schéma, panoráma

DEKLINACE ČÍSLOVEK

1. ZÁKLADNÍ

1

JEDEN

– jako „ten“

JEDNA

– jako „ta“

JEDNO

– jako „to“

2

N	DVA, OBA (M)	DVĚ, OBĚ (F, N)
G	dvou, obou	
D	dvěma, oběma	
Ak	dva, oba (M)	dvě, obě (F, N)
L	o dvou, obou	
I	dvěma, oběma	

3

TŘI	ČTYŘI	PĚT
tří	čtyř	pěti
třem	čtyřem	pěti
tři	čtyř	pět
o třech	o čtyřech	o pěti
třemi	čtyřmi	pěti

sto (100)

tisíc (1000)

milion

miliarda

– deklinace jako „město“, ! ale: dvě stě (200)

– jako „pokoj“, ! ale: G pl. 5 tisíc

– jako „stůl“

– jako „žena“

sto (100)
tisíc (1000)
milion
miliarda

– deklinace jako „město“, ! ale: dvě stě (200)
– jako „pokoj“, ! ale: G pl. 5 tisíc
– jako „stůl“
– jako „žena“

2. NEURČITÉ

N, Ak	kolik	několik	tolik	mnoho
G, D, L, I	kolika	několika	tolika	mnoha

Sg.	M	F	N	Pl.	M	F	N
N	všechn	všechna	všechno	všichni (Mž), všechny (Mn)		všechny	všechna
G	všeho	vší	všeho	všech			
D	všemu	vší	všemu	všem			
Ak	všechn	všechnu	všechno	všechny		všechny	všechna
L	o všem	o vší	o všem	o všech			
I	vším	vší	vším	všemi			

3. OSTATNÍ

první (1.), třetí (3.), dvojí, trojí
druhý (2.), čtvrtý (4.), pátý (5.)

– deklinace jako adjektivum „moderní“
– deklinace jako adjektivum „mladý“

dvojnásobný, trojnásobný,, několikanásobný, několikátý, několikerý
– deklinace jako „mladý“

DEKLINACE ZÁJMEN

Osobní zájmena: Slyším **tě** dobře. (pozice bez přízvuku = příklonka)
Tebe slyším dobře. (při důrazu, na začátku věty)
Mám něco **pro tebe**. (pozice po prepozici)

N	JÁ		
	bez přízvuku	při důrazu na zač. věty	s prepozicí
G	mě, mne	mě, mne	beze mě, mne
D	mi, mně	mně	ke mně
Ak	mě, mne	mě, mne	pro mě, mne
L	—	—	o mně
I	—	mnou	se mnou

N	MY		
	bez přízvuku	při důrazu na zač. věty	s prepozicí
G	nás	nás	bez nás
D	nám	nám	k nám
Ak	nás	nás	pro nás
L	—	—	o nás
I	—	námi	s námi

N	ON		
	bez přízvuku	při důrazu na zač. věty	s prepozicí
G	ho	jeho	bez něho
D	mu	jemu	k němu
Ak	ho, jej	Mž: jeho, jej Mn: jej	Mž: pro něho, něj Mn: pro něj
L	—	—	o něm
I	—	jím	s ním

N	ONO		
	bez přízvuku	při důrazu na zač. věty	s prepozicí
G	ho	jeho	bez něho
D	mu	jemu	k němu
Ak	je, ho	je	pro ně, něj
L	—	—	o něm
I	—	jím	s ním

TY		
bez přízvuku	při důrazu na zač. věty	s prepozicí
tě	tebe	bez tebe
ti	tobě	k tobě
tě	tebe	pro tebe
—	—	o tobě
—	tebou	s tebou

VY		
bez přízvuku	při důrazu na zač. věty	s prepozicí
vás	vás	bez vás
vám	vám	k vám
vás	vás	pro vás
—	—	o vás
—	vámi	s vámi

ONA		
bez přízvuku	při důrazu na zač. věty	s prepozicí
jí	jí	bez ní
jí	jí	k ní
ji	ji	pro ni
—	—	o ní
—	jí	s ní

ONI, ONY, ONA		
bez přízvuku	při důrazu na zač. věty	s prepozicí
jich	jich	bez nich
jim	jim	k nim
je	je	pro ně
—	—	o nich
—	jimi	s nimi

N	SE		
	bez přízvuku	při důrazu na zač. věty	s prepozicí
G	—	sebe	bez sebe
D	si	sobě	k sobě
Ak	se	sebe	pro sebe
L	—	—	o sobě
I	—	sebou	se sebou

NĚKDO, NIKDO –

deklinace jako „KDO“

N	někdo	nikdo
G	někoho	nikoho
D	někomu	nikomu
Ak	někoho	nikoho
L	o někom	o nikom
I	někým	nikým

NĚCO, NIC –

deklinace jako „CO“

něco	nic
něčeho	ničeho
něčemu	ničemu
něco	nic
o něčem	o ničem
něčím	ničím

COŽ

což
čehož
čemuž
což
o čemž
čímž

DEKLINACE ZÁJMENA TENTÝŽ, TATÁŽ, TOTÉŽ – viz strana 357–358

DEKLINACE RELATÍVNÍCH ZÁJMEN: JENŽ, JEŽ – viz strana 292–293

JEHOŽ, JEJÍŽ, JEJICHŽ – viz strana 185

ADJEKTIVA – KOMPARACE (STUPŇOVÁNÍ)

Většina adjektiv jakostních může vyjadřovat 3 stupně míry vlastnosti:

- 1. stupeň – pozitiv Je vysoký jako já.
- 2. stupeň – komparativ Je vyšší než já.
- 3. stupeň – superlativ Je nejvyšší z nás všech. Je nejvyšší v naší skupině.

2. stupeň (komparativ):

- ejší, -ější: silný – silnější, nový – novější, teplý – teplejší, chladný – chladnější, cizí – cizejší, známý – známější, slaný – slanější, kyselý – kyselejší, světlý – světlejší, tmavý – tmavější i tmavší, r-ř: chytrý – chytřejší, k-č: divoký – divočejší, h-ž: ubohý – ubožejší, d-z: snadný – snadnějším i snazším, ! bílý – bělejší
- ský > -štější
-cký > -čtější lidský – lidštější, přátelský – přátelštější, demokratický – demokratičtějším
- ší: starý – starším, slabý – slabším
- ký > -ším těžký – těžším, sladký – sladším, hladký – hladším, prudký – prudším, řídký – řidším, z-ž: úzký – užším, blízký – bližším, nízký – nižším, -oký – -ší: vysoký – vyšším, hluboký – hlubším, široký – širším, lale: divoký – divočejším, á-a: krátký – kratším
- ký > -čím hezký – hezčím, lehký – lehčím, měkký – měkčím, tenký – tenčím, vlhký – vlhčím, křehký – křehčím i křehčejším, mělký – mělčím i mělčejším, trpký – trpčím i trpčejším
- chý > -šším suchý – sušším, tichý – tišším, jednoduchý – jednodušším
- hý > -žším drahý – dražším, tuhý – tužším, dlouhý – ! delším
- dý > -dším mladý – mladším, bledý – bledším, chudý – chudším, hnědý – hnědším, ! ale: hrdý – hrdějším, rudý – rudějším
- tý > -tším
-tším i -tějším
-tějším čistý – čistším, tlustý – tlustším, prostý – prostším
bohatý – bohatším i bohatějším, hustý – hustším i hustějším
složitý – složitějším, jistý – jistějším, kulatý – kulatějším

Nepravidelné komparativy:

dobrý – lepší	malý – menší
špatný } horší	vel(i)ký – větším
zlý }	

3. stupeň (superlativ): NEJ-

nejlepší	nejmenším
nejhorším	největším
hezký – hezčím – nejhezčím	dlouhý – delším – nejdelším
ošklivý – ošklivějším – nejošklivějším	krátký – kratším – nejkratším
kvalitní – kvalitnějším – nej kvalitnějším	veselý – veselejším – nejveselejším
moderní – modernějším – nejmodernějším	smutný – smutnějším – nejsmutnějším

ADVERBIA

se tvoří z adjektiv:

- ský > -sky
- cký > -cky
- ý > -y
- ý > -e, -ě

český – česky, dánský – dánsky, lidský – lidsky
německý – německy, vědecký – vědecky
hezky – hezky

čistý – čistě, špinavý – špinavě, tvrdý – tvrdě, rozumný – rozumně, slabý – slabě, silný – silně, zdravý – zdravě, veselý – vesele, smutný – smutně, cizí – cize, normální – normálně, r-ř: dobrý – dobře, h-z: drahý – draze, ch-š: tichý – tiše, k-c: prudký – prudce

častý – často, dávný – dávno, malý – málo, brzký – brzo, brzy, blízký – blízko i blízce, daleký – daleko i dalece, těžký – těžko i těžce, dlouhý – dlouho i dlouze, hluboký – hluboko i hluboce
! -o x -e rozdíl ve významu: Zůstane tam dlouho. – Vyprávěl dlouze. Je mi veselo. – Zpívá se vesele. Je jasno. – Jasně červená barva Je mu teplo. – Obléká se teple. Je tu chladno. – Dívá se chladně.

pomalý – pomalu

KOMPARACE (STUPŇOVÁNÍ)

- 2. stupeň: „-ejí“
- 3. stupeň: nej-

- k > -c, -č – krátký – krátce – kratčeji – nejkratčeji prudký – prudce – prudčeji – nejprudčeji měkký – měkce – měkčeji – nejměkčeji řídký – řídce – řidčeji – nejřidčeji
- ch > -š – tichý – ticho, tiše – tišeji – nejtíšeji suchý – sucho, suše – sušeji – nejsušeji jednoduchý – jednoduše – jednodušeji – nejjednodušeji
- r > -ř – chytrý – chytře – chytřeji – nejchytřeji mokrý – mokrě, mokře – mokřeji – nejmokřeji široký – široko, široce – šířeji i šíře – nejšířeji
- d > -z – snadný – snadno – snadnějším i snáze – nejsnadnějším

Nepravidelné komparativy:

blízký	blízko	blízce	blíž(e)	dobrý	dobře	lépe
daleký	daleko	dalece	dál(e)	špatný	špatně	hůř(e)
dlouhý	dlouho	dlouze	déle	zlý	špatně, zle	hůř(e)
drahý	draho	draze	dráž(e)	velký	velmi	víc(e)
nízký	nízko	nízce	níž(e)	veliký	velice	víc(e)
vysoký	vysoko	vysoce	výš(e)	mnohý	mnoho	méně
široký	široko	široce	šíř(e) i šířeji	malý	málo	méně
úzký	úzko	úzce	úže i úžeji	brzký	brzo, brzy	dřív(e)
těžký	těžko	těžce	tíž(e)			

PŘEHLED SLOVESNÝCH VAZEB

A. SLOVESO + GENITIV

bát se (konkursu) / —	sich fürchten (vor dem Konkurs)	to be afraid of (the competition)
cenit si (přátelství) / —	schätzen (die Freundschaft)	to appreciate / set a high value upon (the friendship)
docilovat / docílit (dobrého výsledku)	erzielen (gutes Resultat)	to achieve (a good result)
dopouštět se / dopustit se (omylu)	begehen, sich zuschulden kommen lassen (den Irrtum)	to commit (an error)
dosahovat / dosáhnout (úspěchu)	erreichen (den Erfolg)	to achieve (success)
dotýkat se / dotknout se (exponátů)	berühren (die Exponate)	to touch (the exhibits)
držet se (zábradlí) / udržet se	sich halten (am Geländer) fest / sich erhalten	to hold (tight) (to the railings) / to persist
litovat / zalitovat (chyby)	bereuen etw. (den Fehler)	to regret (a mistake)
x litovat / politovat někoho (+Ak)	j-n bemitleiden	to be sorry for s. o.
odvažovat se / odvážit se	riskieren, wagen (die riskante Aktion)	to venture (a risky action)
(riskantní akce)		
používat / používat (slovníku)	benützen (das Wörterbuch)	to use / make use of (the dictionary)
= používat slovník (+Ak)		
přibývat / přibýt (zákazníků)	zunehmen (die Zahl der Kunden nimmt zu)	to increase (e. g. the number of customers increased)
ubývat / ubýt (zákazníků)	abnehmen (die Zahl der Kunden nimmt ab)	to decrease (the number of customers decreased)
týkat se (tématu) / —	betreffen, anbelangen, angehen (das Thema)	to concern (a topic)
účastnit se / zúčastnit se (jednání)	teilnehmen (an der Handlung)	to participate / take part in (an action)
ujímat se / ujmout se (prét. ujal) (úřadu)	antreten, übernehmen (das Amt)	to enter (upon an office), to assume (an office)
všímat si / všimnout si (hostů)	(be)achten (die Gäste)	to take notice of (the guests)
vzdávat se / vzdát se (dobrého místa)	verzichten, resignieren, aufgeben ((auf) den guten Platz)	to give up, to abandon (a good job)
zbavovat se / zbavit se (chyb)	sich befreien, losmachen (von den Fehlern) (die Fehler) abschütteln	to get rid of (mistakes)
zneužívat / zneužít (zneužiju) (přítele)	mißbrauchen (den Freund)	to abuse (a friend)
zříkat se / zřeknout se, zřici se (peněz)	verzichten (aufs Geld) entsagen (dem Geld)	to renounce (money)

reflexivní slovesa (se „se“) – jen pf.:

napít se (vody)	einen Schluck (Wasser) tun	to take a drink (to drink some water)
najíst se (chleba)	sich am Brot anessen	to eat (some bread)
dočkat se (přítele)	erwarten (den Freund) (= der Freund am Ende kam)	to wait to see (a friend)
dožít se (sta let)	(ein Alter von 100 Jahren) erreichen	come to live to be (a hundred)

BEZ + Gen:

— / obejít se bez (pomoci)	(die Hilfe) entbehren können	to manage (without help)
----------------------------	---------------------------------	--------------------------

DO + Gen:

dávat se / dát se do (práce)	(eine Arbeit) anfangen, (an die Arbeit) gehen	to get down (to work)
pouštět se / pustit se do (práce)	(eine Arbeit) anfangen, sich (in eine Arbeit) einlassen	to set (to work)
vražet / vrazit do (lidí)	(die Leute) anrennen	to thrust (into the people)
— / zamilovat se do (kolegyně)	sich verlieben (in die Kollegin)	to fall in love (with a colleague)

OD + Gen:

lišit se, odlišovat se / odlišit se od (druhého)	sich unterscheiden (von dem anderen)	to differ (from the other)
oddělovat se / oddělit se od (skupiny)	sich trennen, sich scheiden (von der Gruppe)	to separate oneself (from a group)
odpojovat se / odpojit se od (skupiny)	sich trennen, sich scheiden (von der Gruppe)	to break away (from a group)
odvracet se / odvrátit se od (přítele)	sich abwenden, s. abkehren (vom Freund)	to turn away (from a friend)
upouštět / upustit od (plánu)	ablassen, abgehen (vom Plan)	to desist (from a plan)
vzdalovat se / vzdálit se od (vesnice)	sich entfernen (vom Dorf)	to move away (from a village)

Z + Gen:

obviňovat / obvinít někoho ze (lži)	beschuldigen(der Lüge)	to accuse (of), to charge (with a lie)
osvobozovat se / osvobodit se z (jeho vlivu)	sich befreien (von seinem Einfluß)	to free oneself (from his influence)
radovat se / zaradovat se z (návštěvy)	sich freuen (über den Besuch)	to rejoice, to take pleasure (in the visit)
těžít / vytěžit z (té příležitosti)	Nutzen ziehen (aus der Gelegenheit)	to take advantage (of that opportunity)
vzpamatovávat se / vzpamatovat se z (překvapení)	sich fassen, sich erholen, zu sich kommen (von der Überraschung)	to recuperate, to recover (from the surprise)

B. SLOVESO + DATIV

blahopřát / poblahopřát
(příteli k novému roku)
děkovat / poděkovat
(příteli za pomoc)
divit se / podivit se
(nějaké informaci)
gratulovat / pográtulovat
(příteli k narozeninám)
hodit se / — (to se mi hodí)

hodit se k / — (výrobě)
chutnat / zachutnat
(všem nám to chutná)
líbit se / zalíbit se
(manželce se to líbí)
lichotit / zalichotit
(hezké ženě)
nasvědčovat / —
(tomu, že už odešel)

odolávat / odolat (zimě)
odporovat / —
(zdravému rozumu)
odpovídat / —
(jeho schopnostem)
patřit / — (kabát patří kolegovi)
také: patřit k nejlepšímu pracovníkům
podléhat / podlehnout
(změně, nepříteli)
podřizovat se / podřídít se
(názoru většiny)
podobat se / — (otci)
pomáhat / pomoct
(nemocnému)
prospívat / prospět
(slabému zdraví)
připíjet / připít
(příteli k narozeninám)
přízpůsobovat se /
přízpůsobit se (podmínkám)
překážet / —
(kolegovi v práci)

beglückwünschen (dem Freund zum Neujahr)
danken (dem Freund für die Hilfe)
sich wundern (über eine Information)
gratulieren (dem Freund zum Geburtstag)
passen (das paßt mir)

passen zu (der Produktion)
schmecken (es schmeckt uns allen)
gefallen (der Ehefrau gefällt es)

schmeicheln (der schönen Frau)
hindeuten (dafür sprechen) (dafür, daß er schon weggegangen ist)
widerstehen (der Kälte)
widersprechen (dem gesunden Verstand)
entsprechen (seinen Fähigkeiten)
gehören (der Mantel gehört meinem Kollegen)
zu besten Arbeitern gehören

unterliegen (der Änderung, dem Feind)
sich unterwerfen (der Meinung der Mehrheit)
ähneln (dem Vater)
helfen (dem Kranken)

nutzen, nützen (der schwachen Gesundheit)
anstoßen (dem Freund zum Geburtstag)
sich anpassen (den Bedingungen)
hindern, im Wege stehen (den / dem Kollegen in der Arbeit)

to congratulate (a friend on the new year)
to thank (a friend for help)

to wonder (at some information)

to congratulate (a friend on his birthday)
to come in handy (it comes in handy to me)
to come in handy for (the production)
to taste (good), to appeal to s. o.'s palate (we all relish it)
to appeal (to s. o.) (my wife likes it)
to flatter (a pretty woman)

to suggest (that he has already left)

to resist, to withstand (the cold)
to offend (against the common sense)
to correspond (with his abilities)

to belong (the coat belongs to my colleague)
to be one of the best workers
to rank among the best workers
to be subject (to change), to succumb (to the enemy)
to submit (to the opinion of the majority)
to resemble (one's father)
to help (the sick)

to benefit (the weak health)
to drink (to a friend's birthday)
to adapt (to the conditions)
to hamper (a colleague in his work)

rovnat se (výsledek se rovná nule) /
vyrovnat se
(kolegovi v práci)
rozumět / porozumět
(cizímu jazyku)
sloužit / posloužit (národu)
sloužit k (domácím pracem)
slušet / — (šaty manželce sluší)
stačit / postačit (to mi stačí)

stávat se / stát se
(co se mu stalo?)
škodit / uškodit
(kouření škodí zdraví)
telefonovat / zatelefonovat
(příteli)
= volat / zavolat (příteli)
tleskat / zatleskat (hercům)
ubližovat / ublížit
(rodičům svým jednáním)
vadit / — (nevadí mi to)

věřit / uvěřit (jeho slovům)
vyhovovat
(termín mi vyhovuje) /
vyhovět (přítelově prosbě)
vyhýbat se / vyhnout se
(protijdoucím)
zabraňovat / zabránit
(havárii)

K + Dat:

blížit se / přiblížit se k
(náměstí)
docházet / dojít k (havárii)

hodit se k / — (výrobě)

přidávat se / přidat se k
(naší skupině)
přihlížet / přihlédnout k
(dlouhé nemoci)
přikročovat / přikročit k
(dalšímu jednání)

gleichen (das Resultat gleicht der Null)
gleichen (dem Kollegen in der Arbeit)
verstehen (die Fremdsprache)

dienen (der Nation)
dienen zu (Hausarbeiten)
passen (das Kleid steht meiner Frau gut)
reichen, genügen (das genügt mir)
passieren (was ist ihm passiert?)
schaden (das Rauchen schadet der Gesundheit)
telefonieren (dem Freund)

anrufen (den Freund)
klatschen (den Schauspielern)
Unrecht tun, kränken (die Eltern durch seine Handlung)
stören (das stört mich nicht)

glauben (seine Worte)
passen (der Termin paßt mir)

erfüllen (des Freundes Bitte)
ausweichen (den Entgegenkommenden)
verhindern (den Unfall)

to equal
(the result equals zero)
to stand comparision (with a colleague in work)
to understand / begin to understand (a foreign language)
to serve (the nation)
to serve for (domestic work)
to suit (the dress suits my wife)

to be enough / sufficient (this is sufficient for me)
to happen (what has happened to him?)
to do harm, to damage (smoking is detrimental to the health)
to phone (a friend)

to ring up (a friend)
to applaud (the actors)
to hurt (one's parents by one's behaviour)
to stand in the way of, to bother, to raise objections to (I don't mind)
to believe (his words)
to suit (the term / date / deadline suits me)
to comply (with a friend's request)
to make way (for the oncoming pedestrians)
to prevent (a crash)

sich nähern zu (dem Platz)
kommen zu (dem Unfall)

passen zu (der Produktion)

sich anschließen (unserer Gruppe)
Zusehen; berücksichtigen (die lange Krankheit)
schreiten zu (weiteren Verhandlungen)

to be getting near, to get near (to the square)
to take place, to occur (an accident takes place)
to go well with, to come in handy (for the production)
to join (our group)

to look on; to take into account (the long illness)
to proceed to (further negotiations) (to continue the proceedings)

přístupovat / přistoupit k (jednání) také: přistoupit do vlaku přistoupit na podmínky přirovnávat / přirovnat někoho k (nejlepšímu pracovníkovi) přiznávat se / přiznat se někomu k (vině) vracet se / vrátit se k (minulému úkolu) vztahovat se / vztáhnout se k (tématu)	schreiten zu (der Handlung) (Verhandlungen beginnen) in den Zug zusteigen auf die Bedingungen eingehen vergleichen j-n mit (dem besten Arbeiter) sich bekennen j-m (zur Schuld) zurückkehren zu (der vorigen Aufgabe) sich beziehen auf (das Thema)	to proceed to (negotiations) to begin (the proceedings) to get into (a train) to accede to (the conditions) to compare s. o. (to the best worker) to confess (one's guilt) to s. th. to return (to the last task) to relate to, to refer to, to concern (a topic)
--	---	---

PROTI + Dat:

bránit se / ubránit se (proti) (nemoci) chránit se proti (zimě = před zimou) stavět se / postavit se proti (jejímu názoru) protestovat proti / — (zvýšení cen)	sich wehren gegen (die Krankheit), sich erwehren (der Krankheit) sich schützen gegen (die Kälte, vor der Kälte) sich stellen gegen (ihre Meinung) protestieren gegen (die Preiserhöhung)	to resist / to resist successfully (an illness) to protect oneself (from the cold) to oppose (her opinion) to protest against (a price rise)
---	--	--

C. SLOVESO + PREPOZICE S AKUZATIVEM

O + Ak:

bát se o / — (dceru) bojovat o / — (život) také: ! bojovat s nepřítelem (s+Instr) proti nepříteli (proti+Dat) za svobodu (za+Ak) hrát / zahrát si o (peníze) opírat se / opřít se (opřu) o (stůl) pečovat o / — (nemocného) = starat se / postarat se o (nemocného) pokoušet / pokusit se o (opravu) prosit / poprosit o (pomoc) přicházet / přijít o (život) snažit se o / — (úspěch) = usilovat o / — (úspěch) stát o / — (tu práci)	sich fürchten um (die Tochter) kämpfen um (das Leben) kämpfen mit dem Feind gegen den Feind für die Freiheit spielen um (Geld) sich anlehnen auf (den Tisch) sorgen für (den Kranken) sorgen für (den Kranken) versuchen (die Reparatur) bitten um (die Hilfe) kommen um (das Leben) sich bemühen um (Erfolg) sich bemühen um (den Erfolg) reflektieren auf (diese Arbeit)	to worry about (the daughter) to struggle for (one's life) to fight with the enemy against the enemy for liberty to play for (money) to lean on (the table) to care for (the sick) to take care of (the sick) to attempt (a correction) to ask for (help) to lose (one's life) to strive for (success) to strive for (success) to be anxious to get (the job)
---	--	---

zajímat se o / — (hudbu) mít zájem o (hudbu) žádat / požádat o (informaci) jde o něco jedná se o něco	sich interessieren für (die Musik) Interesse für (Musik) haben verlangen (die Information) es geht um etw. es handelt sich um etw.	to be interested in (music) to be interested in (music) to ask for (information) s. th. is at stake s. th. is the point (in question)
--	---	---

NA + Ak:

čekat / počkat na (kolegu) dbát, nedbat / — (na pořádek) dívat se / podívat se na (film) = hledět / pohlédnout na (hodinky) chystat se na (cestu) / — = připravovat se na (cestu) koncentrovat se na / — (studium) = soustředit se na (studium) kývat / kývnout na (souhlas, známého) myslet / pomyslet na (rodinu) odpovídat / odpovědět na (otázku) památovat se na / — (tu nehodu) (památovat si / zapamátovat si + Ak) připravovat se / připravit se na (konkurs) být připravený, -á, -é na (konkurs) ptát se / zeptat se na (číslo telefonu) působit = mít vliv / zapůsobit na (žáky) reagovat / zareagovat na (otázku) smát se / usmát se na (kolegu) x smát se někomu, něčemu spoléhat se / spolehnout se na (přítele) stačit na / — (práci) stěžovat si / postěžovat si na (podmínky)	warten auf (den Kollegen) (nicht) achten auf (die Ordnung) s. (den Film) ansehen schauen auf (die Uhr) sich vorbereiten auf (die Reise) s. konzentrieren auf (das Studium) zuwinken, nicken (zum Zeichen der Zustimmung, dem Bekannten) denken an (die Familie) antworten auf (eine Frage) s. erinnern an (den Unfall) (sich merken) s. vorbereiten auf (den Wettbewerb) vorbereitet sein auf (den W.) fragen nach (der Telefonnummer) wirken = Einfluß haben auf (die Schüler) reagieren auf (die Frage) lachen / lächeln auf (den Kollegen) über j-n, etw. lachen s. verlassen auf (den Freund) (der Arbeit) gewachsen sein, (die Arbeit) bewältigen s. beschweren über (die Verhältnisse)	to wait for (a colleague) to take care (of), (not) to keep (order); to pay (no) attention to (e. g. gossip) to watch (a film) to look at (one's watch) to get ready for (the journey) to concentrate on (one's studies) to nod (in agreement, to an acquaintance) to think of (one's family) to answer (a question) to remember (that accident) (to remember) to prepare for (the competition) to be prepared for (the c.) to ask about (the telephone number) to make an impact = to have an influence on (the pupils) to react to (a question) to smile at (a colleague) to laugh at s. o., s. th. to rely on (a friend) to be able to cope with (the work) to complain of / about (the conditions)
--	---	--

těšit se na / — (dovolenou)	s. freuen auf (den Urlaub)	to look forward to (the holiday)
ukazovat / ukázat na (nedostatky)	zeigen auf (die Mängel)	to point out (the shortcomings)
upozorňovat / upozornit na (chyby)	aufmerksam machen auf (die Fehler)	to call attention to (the mistakes)
vyptávat se / vyptat se na (detaily)	sich erkundigen über (die Details)	to inquire about (the details)
vzpomínat si / vzpomenout si na (jeho jméno)	sich erinnern an (seinen Namen)	to recall (his name)
volat / zavolat na (známého)	rufen auf (den Bekannten)	to call to (an acquaintance)
zapomínat / zapomenout na (povinnosti)	vergessen auf (die Pflichten)	to forget (one's duties)
zlobit se / rozzlobit se na (děti)	sich ärgern über (die Kinder (den Kindern) böse werden	to be / to get angry at (the children)
zvykat si / zvyknout si na (jiné podmínky)	s. gewöhnen an (andere Bedingungen)	to get used to (other conditions)
žárlit / zažárlit na (jeho úspěchy)	eifersüchtig sein / werden auf (seine Erfolge)	to be / to become jealous of (his successes)

D. SLOVESO + LOKÁL

NA + Lok:

dohadovat se / dohodnout se na (termínu)	verhandeln (über den Termin)/ (den Termin) vereinbaren	to haggle about / to agree upon (the deadline)
podílet se na / — (spolupráci)	teilnehmen an (der Zusammenarbeit)	to take part in (cooperation)
usnášet se / usnést se na (programu jednání)	beschließen (das Verhandlungsprogramm)	to decide upon, to adopt (the agenda)
zakládat se, být založen na (těchto principech) = spocívat na něčem / —	beruhen auf (diesen Prinzipien)	to be based on (these principles) = to rest upon s. th.
záležet někomu na někom, něčem / — (záležití mi na příteli)	j-m auf j-n, etw. ankommen (es kommt mir auf den Freund an)	to care about / for (s. o. cares about / for s. o., s. th.) (I care for my friend)
záviset na (podmínkách) / — být závislý na (počasí)	abhängen von (den Bedingungen) abhängig sein von (dem Wetter)	to depend on (the conditions) to be dependent on (the weather)

O + Lok:

diskutovat o (problému) / x prodiskutovat +Ak (problém) — / dočíst se o (veletrhu) dohadovat se / dohodnout se o (změně termínu)	diskutieren über (das Problem) lesen von (der Messe) verhandeln / sich verständigen (über die Terminänderung)	to discuss (a problem) to read about (the fair) to haggle about / to agree upon (a change of the deadline)
dozvídat se / dozvědět se o (veletrhu)	erfahren von (der Messe)	to learn of (the fair)
mlčet / pomlčet o (svých problémech)	schweigen von (ihren Problemen)	to say nothing of, to be silent about (one's problems)
hovořit / pohovořit si o (celé situaci)	sprechen von (der ganzen Situation)	to talk about (the whole situation)
mluvit / promluvit si o (problémech)	sprechen von (den Problemen)	to speak about (the problems)
informovat se o / — (podmínkách prodeje)	sich informieren über (die Verkaufsbedingungen)	to get informed (of the conditions of sale)
jednat o (kontraktu) / x projednat +Ak	verhandeln über (den Kontrakt / erörtern)	to negotiate (a contract) — to discuss (s. th.)
pochybovat / zapochybovat o (správnosti)	zweifeln an (der Richtigkeit)	to doubt (the correctness)
pojednávat / pojednat o (českém průmyslu)	behandeln, erörtern (die tsch. Industrie)	to deal with (Czech industry)
povídat / povědět někomu o (svém problému)	j-m sagen über (sein Problem)	to tell s. o. of (one's problem)
přemýšlet o / — (dovolené) přesvědčovat se / přesvědčit se o (správnosti)	nachdenken über (den Urlaub) sich überzeugen von (der Richtigkeit)	to think about (the holiday) to persuade oneself/to become convinced of (the correctness)
být přesvědčen o (správnosti)	überzeugt sein von (der Richtigkeit)	to be convinced of (the correctness)
psát / napsat někomu o (svém příjezdu)	schreiben j-m von (seiner Ankunft)	to write to s. o. of (one's arrival)
radit se / poradit se s někým o (problému)	beraten mit j-m über (das Problem)	to consult s. o. on / about (a problem)
rozhodovat (se) / rozhodnout (se) o (dovolené)	(sich) entscheiden über (den Urlaub)	to be deciding / to decide about (the holiday)
slyšet / uslyšet o (havárii)	hören von (dem Unfall)	to hear of (the crash)
soudit něco o (novém filmu) / usoudit něco (+Ak)	urteilen etw. über (den neuen Film) / auf etw. schließen	to judge something about (the new film)/to form a judgement
svědčit o / — něčem (to svědčí o dobré práci)	zeugen von (das zeugt von guter Arbeit)	to give evidence of s. th. (it gives evidence of a good work)
učit někoho o (české historii) / x naučit +Ak	j-n unterrichten in (der tsch. Geschichte) / lehren	to teach s. o. (Czech history)
učit se o (českých dějinách) / x naučit se +Ak	lernen (tsch. Geschichte)	to learn (Czech history)

poučovat / poučit někoho o (jeho právech)	belehren j-n über (seine Rechte)	to enlighten s. o. on (his rights)
uvažovat o / — (dalším studiu)	überlegen über (das weitere Studium), (das weitere Studium) erwägen	to speculate about / to take into consideration the possibility of (further studies)
vykládat = vyprávět o / — (dovolené)	erzählen über (den Urlaub)	to give an account of (the holiday)
zdt se někomu o / — (něčem, někom) (v noci se mi o tobě zdálo) zdá se, že ...	träumen (in der Nacht habe ich von dir geträumt) – es scheint, daß...	to have a dream about (s. th., s. o.) (I had a dream about you during the night) – it seems that...
zmiňovat se / zmínit se někomu o (té události)	erwähnen (das Ereignis)	to mention (that event) to s. o.

PO + Lok:

dotazovat se / dotázat se po (detailech)	sich erkundigen nach (den Details)	to inquire about (the details)
pátrat po (důkazech) / x vypátrat +Ak (důkazy)	forschen, fahnden nach (den Beweisen) x ausforschen (die Beweise)	to search for (proof, evidence) x to search out (the proof, evidence)
ptát se po (kolegoví) / poptat se po (zdraví)	fragen nach (dem Kollegen, der Gesundheit)	to ask for (the colleague) / to ask after (the health)
stýskat se někomu po někom / — (stýská se mi po rodině)	sich sehnen nach j-m (ich sehne mich nach der Familie)	to miss s. th. (I miss my family)
toužit / zatoužit po (cestě do Afriky)	sehnen / Sehnsucht bekommen nach (der Afrikareise)	to long / to begin to feel a longing for (a journey to Africa)

V + Lok:

klamat se / zklamat se v (příteli)	sich täuschen in (dem Freund)	to be deceived / disappointed in (a friend)
libovat si v / — (dobrém jídle)	Gefallen finden an (dem guten Essen)	to take pleasure in (good food)
mýlit se / zmýlit se v (příteli)	sich irren in (dem Freund)	to misjudge (a friend)
pokračovat v / — (práci)	fortsetzen (die Arbeit)	to continue (work)
spočívat v něčem / — (jejich chyba spočívá v nedůslednosti)	bestehen in etw. (ihr Fehler besteht in der Inkonsistenz)	to be rooted in s. th. / to lie in s. th. (their fault lies in their inconsistency)
vyznat se v / — (účetnictví)	sich auskennen in (der Buchhaltung)	to be good at / familiar with (the accounting)

E. SLOVESO + INSTRUMENTÁL

být / — (známým umělcem)	sein (bekannter Künstler)	to be (a well-known artist)
cítit se / — (cizincem, nešťastným)	sich fühlen (als Ausländer, unglücklich)	to feel (like a foreigner, unhappy)
disponovat / — (manžellovým kontem)	verfügen (über das Konto des Ehegatten)	to have at one's disposal (the husband's account)
házet / hodit (míčem)	werfen (den Ball)	to throw (a ball)
hýbat / (po)hnout (nábytkem v pokoji)	bewegen, rücken (die Möbeln im Zimmer)	to move (the furniture in the room)
chlubit se / pochlubit se (svým úspěchem)	sich prahlen (mit seinem Erfolg)	to boast of (one's success)
plýtvat (vodou) / ! vyplýtvat +Ak	verschwenden (das Wasser)	to waste (water)
pohybovat / — (rukama)	bewegen (die Hände)	to move (one's hands)
stávat se / stát se (slavným hercem)	werden (berühmter Schauspieler)	to become (a famous actor)
šetřit (vodou) / ! ušetřit +Ak (tisíc korun)	sparen (mit dem Wasser) / ersparen (eintausend Kronen)	to economize (on water) / to save (one thousand crowns)
točit, otáčet / otočit (vypínačem)	drehen (mit dem Schalter)	to turn (the switch)
trpět (zimou) / ! vytrpět +Ak (mnoho zlého)	leiden (durch die Kälte)	to suffer (from cold)
vynikat / vyniknout (talentem nad ostatní)	durchleiden (viel Böses)	to suffer (much evil)
vyznačovat se / — (nějakou vlastností)	überlegen sein (den anderen an Talent)	to surpass (the others in talent)
zabývat se / — (sportem)	sich kennzeichnen (durch eine Eigenschaft)	to be marked (by a property)
zůstát / — (zůstali přáteli)	sich beschäftigen (mit dem Sport), treiben (Sport)	to go in (for sport), to occupy oneself (with sport)
	bleiben (sie blieben Freunde)	to remain (they remained friends)

SLOVESO + Ak + Instr:

jmenovat (někoho ministrem) / ! pojmenovat +Ak	ernennen (j-n zum Minister) / benennen	to appoint (sb. minister) / to name
nazývat / nazvat (věci pravým jménem)	nennen (die Dinge beim rechten Namen)	to call (things by their names)
obklopovat / obklopit (město je obklopeno horami)	umringen, umgeben (die Stadt ist mit Bergen umschlossen)	to surround (the town is surrounded by mountains)
označovat / označit (každou stránku číslem)	bezeichnen (jede Seite mit der Zahl)	to mark (each page with a number)
plnit / naplnit (láhev vodou)	(ein)füllen (die Flasche mit Wasser)	to fill (a bottle with water)
pokrývat / pokrýt (stůl ubrusem)	bedecken (den Tisch mit dem Tischtuch)	to cover (the table with a table-cloth)
vybavovat / vybavit (kancelář novým nábytkem)	ausstatten (das Büro mit neuen Möbeln)	to equip (the office with new furniture)

zahlcovat / zahltit (diváka informacemi)	überschwemmen (den Zuschauer mit Informationen)	to flood (the spectator with information)
zaměstnávat / zaměstnat (pracovníka novými úkoly)	beschäftigen (den Arbeiter mit neuen Aufgaben)	to occupy (den Arbeiter with new tasks)
zásobovat / zásobit (město pitnou vodou)	versorgen (die Stadt mit Trinkwasser)	to supply (the town with drinking-water)
MEZI + Instr:		
rozhodovat se / rozhodnout se mezi (několika možnostmi)	sich entscheiden zwischen (mehreren Möglichkeiten)	to be making up one's mind / to choose among (several possibilities)
rozlišovat / rozlišit mezi (dobrem a zlem)	unterscheiden zwischen (Gutem und Bösem)	to distinguish between (the good and the evil)
NAD + Instr:		
plakat / rozplakat se nad (neštěstím)	weinen / in Weinen ausbrechen über (das Unglück)	to weep / to burst into tears over (the misfortune)
trápit se nad / — (úkolem)	sich quälen über (die Aufgabe)	to bother with (the exercise)
vítězit / zvítězit nad (konkurencí)	siegen über (die Konkurrenz)	to win over (the competition)
vládnout nad (městem) / ! ovládnout +Ak	herrschen über (die Stadt) / sich bemächtigen	to govern, to rule (the town) / to get control (over)
zamýšlet se / zamyslet se nad (příčinami neúspěchu)	nachdenken über (die Gründe des Mißerfolges)	to think about (the causes of the failure)
PŘED + Instr:		
bránit se / ubránit se před (nebezpečím)	sich wehren (gegen die Gefahr) / sich erwehren (der Gefahr)	to defend oneself against/ to resist successfully (a danger)
chránit / zachránit (někoho před smrtí)	schützen / retten (j-n vor dem Tod)	to protect / to save (s. o. from death)
schovávat / schovat (něco před dětmi)	verstecken (etw. vor den Kindern)	To hide (s. th. from the children)
tajit / zatajit (něco před rodiči)	verheimlichen (etw. vor den Eltern)	to conceal (s. th. from the parents)
ukrývat / ukrýt (něco před dětmi)	verstecken (etw. vor den Kindern)	to hide (s. th. from the children)
utíkat / utéct (uteču) (před deštěm)	weglaufen (vor dem Regen)	to flee (before the rain)
varovat / — (někoho před nebezpečím)	warnen (j-n vor der Gefahr)	to warn (s. o. against danger)
S + Instr:		
bavit se / pobavit se s (kolegou)	sich unterhalten mit (dem Kollegen)	to converse with (a colleague)
= hovořit / pohovořit si s (kolegou)	sprechen mit (dem Kollegen)	to talk / to have a talk with (a colleague)

= mluvit / promluvit si s (kolegou)	sprechen mit (dem Kollegen)	to speak / to have a talk with (a colleague)
= povídat si / popovídat si s (kolegou)	plaudern mit (dem Kollegen)	to chat / to have a chat with (a colleague)
bojovat s (neúspěchem) / vybojovat +Ak	kämpfen mit (dem Mißerfolg) erkämpfen	to fight (failure) to fight it out
= zápasit s / — (nemocí)	kämpfen mit (der Krankheit)	to struggle (with an illness)
= válčit s (nepřítelem) / doválčit	Krieg führen mit (dem Feinde) Krieg zu Ende führen	to be at war with (the enemy) to battle s. th. through
cítit s / — (nemocným bratrem)	fühlen mit (dem kranken Bruder)	to feel for (the ill brother)
hádat se / pohádat se s (manželkou)	streiten / in Streit geraten mit (der Ehefrau)	to quarrel / to have a quarrel with (the wife)
hraničit s / — (Rakouskem)	grenzen an (Österreich)	to border (on Austria)
hrát si s (dítětem) / zahrát si s ním něco	spielen mit (dem Kind)	to play with (a child) / to play s. th. with him / her
jednat, vyjednávat o něčem s (obchodním partnerem)	verhandeln über etw. mit (dem Geschäftspartner)	to negotiate about s. th. with (the business partner)
/ ! vyjednat, projednat +Ak	abmachen, erörtern	to negotiate, to discuss (s. th.)
loučit se / rozloučit se s (hosty)	sich verabschieden von (den Gästen)	to take (one's) leave of (the guests)
míjet se / minout se s (bratrem)	sich verfehlen mit (dem Bruder)	to miss (one's brother) (= not to meet him)
obchodovat s / — (Německem)	Handel treiben mit (Deutschland)	to do business / to trade with (Germany)
potkávat se / potkat se s (přítelem na ulici)	sich treffen mit (dem Freund auf der Straße)	to meet (a friend in the street)
pracovat s / — (počítačem)	arbeiten mit (dem Computer)	to work with (the computer)
radit se / poradit se s (právníkem)	sich beraten mit (dem Juristen)	to consult (a lawyer)
rozcházet se / rozejít se s (přítelkyní)	sich trennen von (der Freundin)	to break with (a woman friend)
rozumět si / porozumět si s (novým kolegou)	sich verstehen mit (neuem Kollegen)	to get on well / to come to an understanding with (the new colleague)
sblížovat se / sblížit se s (jeho rodinou)	sich annähern mit (seiner Familie)	to get closer (= to become friends) to (his family)
setkávat se / setkat se s (přáteli)	sich treffen mit (den Freunden)	to meet (friends)
seznamovat se / seznámit se s (novými lidmi)	kennenlernen (neue Leute)	to make the acquaintance of (new people)
shodovat se s / — (jeho názorem)	übereinstimmen mit (seiner Ansicht)	to accord with (his opinion)
scházet se / sejít se s (přáteli)	sich treffen mit (den Freunden)	to meet (friends)
soudit se s(e) / — (sousedem)	prozessieren mit (dem Nachbarn)	to litigate with (a neighbour)
souhlasit s / — (jeho slovy)	einverstanden sein mit (seinen Worten)	to agree with (his words)

sousedit s / — (Rakouskem)	grenzen an (Österreich)	to border on (Austria)
soutěžit s / — (konkurencí)	mitbewerben mit (der Konkurrenz)	to compete with (the competition)
souviset s / — (nemoci)	zusammenhängen mit (der Krankheit)	to be connected with (the illness)
spěchat, pospíchat s / — (práci)	eilen mit (der Arbeit)	to hurry (the work)
spojoval se / spojit se s (ním telefonicky)	sich verbinden mit (ihm telefonisch)	to get in touch with (him by phone)
spokojovat se / spokojit se s (průměrnými výsledky)	sich begnügen mit (durchschnittlichen Resultaten)	to content oneself with (average results)
srovnávat, porovnávat / srovnat, porovnat něco s něčím (letošní výsledky s loňskými)	vergleichen etw. mit etw. (heurige Resultate mit vorjährigen)	to compare sth. with sth. (this year's results with those of the last year)
střídat se / vystřídat se s(e) (synem u volantu)	wechseln (alternieren) mit (dem Sohn beim Lenkrad)	to take turns with (the son at the wheel)
stýkat se s(e) / — (zákazníky)	verkehren mit (den Kunden)	to be in contact with (the customers)
vidět se, vídat se / uvidět se s (bývalými kolegy)	sich sehen mit (ehemaligen Kollegen)	to see, to meet (former colleagues)
vítat se / přivítat se s (hosty) x ! vítat +Ak	begrüßen (die Gäste)	to welcome (the guests)
vyrovnávat se / vyrovnat se s(e) (smrtí manžela)	sich ausgleichen mit (mit dem Tode des Mannes fertig werden)	to cope with (the husband's death)
závodit s / — (časem)	wetteifern mit (der Zeit)	to race against (time)
ztotožňovat se / ztotožnit se s (jeho názorem)	sich identifizieren mit (seiner Meinung)	to identify oneself with (his opinion)

SLOVESNÉ PREFIXY

DO:- (další příklady na str. 136)

a) **směr k nějakému cíli, dovnitř něčeho:**
Došli jsme k lesu, do lesa.

b) **dokončení děje:**
Už jsi dočetl ten román?

také — **děj dokončit dodatečně:**

Dovřel okno.
(předtím ho nezavřel úplně, teď to dokončil)

c) **úspěšně dosáhnout výsledku**
(s reflexivním zájmenem „se“):

Dovolal jsem se mu až odpoledne.

NA:- (viz str. 175)

a) **směr na povrch:**

Nalep dvoukorunovou známku.
Naložili zboží na auto.

b) **směr dovnitř, nahoru:**

Nastoupili do tramvaje.

Čaj **nalila** do hrníčků.

c) **provést děj neúplně, částečně:**

Svým příchodem **narušil** ticho.

d) **provést děj úplně, ve velké míře:**

Navařili jsme jídlo na celý víkend.

Richtung zu einem Ziel, hinein:
Wir sind zum (in den) Wald angekommen.

direction towards a destination, inside s. th.:
We have reached the wood.

Vollendung der Handlung:
Hast du schon den Roman ausgelesen?

completion of an action:
Have you already finished (reading) that novel?

auch — die Handlung zusätzlich beenden:
Er machte das Fenster ganz zu. (vorher hat er es nicht ganz geschlossen, jetzt hat er es vollendet)

also — to finish an action in addition:
He has closed the window properly. (he had not closed it completely before, now he has finished it)

erfolgreich das Resultat erreichen:
Ich habe ihn erst am Nachmittag telefonisch erreicht.

to achieve successfully a result:
I reached him by phone only in the afternoon.

Richtung auf die Oberfläche:
Klebe eine 2 Kronen-Marke auf.

direction towards the surface:
Stick on a two-crown-stamp.

Sie ludeten die Ware auf das Auto auf.

They loaded the goods on the lorry.

Richtung hinein, hinauf:
Sie stiegen in die Straßenbahn ein.
Sie hat den Tee in die Tassen eingegossen.

direction inside, upwards:
They got into the tram.

She poured the tea into the little pots.

die Handlung unvollständig, teilweise durchführen:
Mit seiner Ankunft hat er die Stille gestört.

to carry out an action incompletely, in part:
He has broken the silence by his arrival.

die Handlung ganz, in großem Maße vollziehen:
Wir kochten das Essen für das ganze Wochenende.

to carry out an action completely, to a large extent:
We cooked the meals for the whole weekend.

NAD-: (viz. str. 176)

- a) **směr výše, než je něco, nad něco:** Richtung höher als etw. ist, über etw.: in the direction: higher than something is located, above something:
- Ulici přejděte **nadchodem**. Die Straße gehen Sie durch den Übergang über. Cross the street at the overpass.
- b) **předstihnout někoho, něco:** j-n, etw. überholen: to overtake s. o., s. th.:
- Nadešli jsme si** a byli jsme tam o pět minut dřív. (= zkrátili jsme si cestu) Wir haben den kürzeren Weg gewählt und waren dort um 5 Minuten früher. We took a short cut and were there 5 minutes earlier.

O-: (viz str. 298)

- a) **„OB-“ – směr kolem dokola: Obešli jsme náměstí.** Richtung herum: Wir sind um den Platz herumgegangen. direction round and round: We have gone round the square.
- b) **změna k horšímu, vzniklá užíváním:** Änderung zum Schlechteren, die durch Benützen entsteht: change for the worse caused by use of s. th.:
- Koupili jsme **ojeté** auto. (**ojet**) Wir kauften ein abgenutztes Auto. We bought a second-hand / used car.
- také: **nepříznivý vliv na výsledek děje – opít se, oběsit se** auch: ungünstiger Einfluß auf den Ausgang der Handlung sich betrinken, sich aufhängen also: unfavourable influence on the outcome of an action to get drunk, to hang oneself
- c) **změna stavu – u sloves z adjektiv:** Zustandsänderung – bei Verben die aus Adj. entstanden sind: change of a condition – with verbs formed from adjectives:
- onemocnět, občerstvit, obnovit** erkranken, erfrischen, erneuern to fall ill, to refresh, to renew
- d) **kopírovat, napodobit něco: okopírovat, ofotografovat** etw. kopieren, nachmachen: kopieren, (ab)fotografieren to copy, to imitate s. th.: to copy, to photograph

OD-: (viz str. 97)

- a) **vzdálit se od něčeho: Odešel před hodinou. také: oddělit část od celku** sich von etw. entfernen: Er ging vor 1 Stunde weg. to move away from s. th.: He left one hour ago. einen Teil vom Ganzen abtrennen to detach a part from the whole
- b) **zbavit se něčeho, odstranit něco:** sich von etw. losmachen, etw. beseitigen: to get rid of s. th., to remove s. th.:
- Chci se **odnaučit** kouřit. Ich will mir das Rauchen abgewöhnen. I want to stop / quit smoking.

c) **děj je vyvolán jiným dějem:**

Musím mu **odepsat**.

die Handlung ist durch eine andere Handlung aufgerufen: Ich muß seinen Brief beantworten. the action is brought about by another action: I must write back to him (= answer to his letter).

d) **splnit nějakou povinnost:**

Odpracoval si neomluvenou absenci.

eine Pflicht erfüllen: Er arbeitete seine unentschuldigte Abwesenheit ab. to fulfil a duty: He worked off his unaccounted absence.

PO-: (viz str. 344)

a) **směr po povrchu:**

Popsal jsem dva listy papíru.

Richtung auf der Oberfläche: Ich beschrieb 2 Blätter Papier. direction over the surface: My writing has covered two sides.

b) **malá míra děje:**

Pooděšel kousek stranou.

kleiner Maß der Handlung: Er ging ein wenig abseits. small extent of the action: He stepped a little aside.

c) **postupně dokončit děj:**

Posbíral papíry, které spadly na zem.

schrittweise die Handlung abschließen: Er klaubte die Papiere, die auf die Erde gefallen sind, auf. to complete gradually an action: He picked up the papers which had fallen to the ground.

d) **spokojenost s dějem:**

(s reflexivním zájmenem „si“):

jen pf. – Hezky **jsme si popovídali**.

Zufriedenheit mit der Handlung: satisfaction with an action:

Wir haben uns gut unterhalten. (= Wir haben ein wenig geplaudert.) We had a nice chat.

POPO-: (viz str. 344)

u sloves pohybu jen malá míra děje (pohnout se jen o kousek):

bei den Verben der Bewegung nur ein kleiner Maß der Handlung (sich nur um ein Stückchen bewegen):

Auto **popojelo** ke vchodu.

Das Auto fuhr einige Schritte weiter zum Eingang. The car moved a little towards the entrance.

POD-: (viz str. 176)

a) **směr dolů, níže, než je něco:**

Podepsal smlouvu.

Richtung hinunter, niedriger, als etw. ist: in the direction: downwards, lower than something else:

Er hat den Vertrag unterschrieben. He has signed the contract.

b) **nižší míra děje:**

Podhodnotili kvalitu zboží.

niedrigerer Maß der Handlung: Sie unterschätzten die Qualität der Ware. lesser extent of the action: They underestimated the quality of the goods.

c) **tajná, nečestná činnost:** geheime, unehrliche Tätigkeit: secret, dishonest activities:
Podváděl při hře. Er hat beim Spiel geschwindelt. He has been cheating during the game.

PRO:- (viz str. 299)

a) **směr skrz něco, přes něco:** Richtung durch etw., über etw.: direction through s. th., over / accross s. th.:
Vlak projel tunelem. Der Zug ist durch den Tunel (durch)gefahren. The train passed throught the tunnel.

b) **provádět něco důkladně, intenzivně, ve velké míře:** etw. gründlich, intensiv, in großem Maße durchführen: to perform / to carry out s. th. thoroughly, intensively, to a great extent:
Procestoval celou Evropu. Er hat ganz Europa durchgereist. He has travelled through the whole of Europe.

c) **provádět něco ve velké míře, případně ve spojení se ztrátou, neúspěchem:** etw. in großem Maße durchführen, bzw. in Verbindung mit einem Verlust oder Mißerfolg: to perform / to carry out s. th. to a great extent, possibly leading to a loss, a failure:
Ve finále Češi prohráli. Im Finale haben die Tschechen verspielt. The Czechs lost in the finals.

d) **u sloves mluvení sdělit něco veřejnosti,** bei Verben des „Sprechens“ der Öffentlichkeit etw. mitteilen, with the verbs which express speaking to communicate s. th. to the public, také: nějaké tajemství se dostane na veřejnost: auch: ein Geheimnis kommt in die Öffentlichkeit: also: the leaking of secrets:
Prezident promluvil na shromáždění. Der President sprach zur Versammlung. The president spoke at the gathering.

e) u pf. sloves pohybu se „se“ – **spokojenost s dějem:** bei der pf. Verben der Bewegung mit „se“ – Zufriedenheit mit der Handlung: with perfective verbs of motion with „se“ – satisfaction with the action:
Hezky jsme se prošli (projeli, proběhli). Wir sind schön spazieren-gegangen (spazieren-gefahren). (Wir haben uns schön ausgelaufen.) We have had a good walk (ride, jog).

PŘE:- (viz str. 257)

a) **směr z jedné strany na druhou:** Richtung von einer Seite auf die andere: direction from one side to the other:
Přejděte na druhou stranu ulice! Gehen Sie auf die andere Straßenseite! Cross over to the other side of the street! (= Cross the street!)

b) **udělat znovu, lépe:** noch einmal, besser machen: to do / to make again, better:
Zprávu jsem musel přepsat (předělat). Die Nachricht mußte ich umschreiben (umarbeiten). I had to rewrite (to re-do) the report.

c) **udělat špatně, omyl:** schlecht machen, Irrtum: to do / to make badly, an error:
Promiňte, přeřekl jsem se. Verzeihen Sie, ich habe mich versprochen. I beg your pardon, I have made a slip of the tongue.

d) **udělat příliš hodně (chybně):** zuviel machen (fehlerhaft): to do / to make too much (incorrectly):
Jsem přepracovaný, bolí mě hlava. Ich bin überarbeitet, ich habe Kopfschmerzen. I am overworked, I have a headache.

e) **úplné rozdělení:** völlige Trennung: complete separation:
Telefonní spojení se přerušilo. Die Telefonverbindung wurde unterbrochen. The telephone connection has been interrupted.

PŘED:- (viz str. 215)

a) **směr dopředu, před někoho:** Richtung nach vorn, vor j-n: direction forwards, before s. o.:
Sekretářka předložila spis k podpisu. Die Sekretärin legte die Akte zum Unterschreiben vor. The secretary submitted the document for signature.

b) **děj probíhá v přítomnosti jiných osob:** die Handlung verläuft in der Anwesenheit anderer Personen: the action takes place in the presence of other persons:
Módní salón předvádí modely na léto. Der Modesalon führt die Sommermodelle vor. The fashion salon is displaying summer models.

c) **dříve, předem:** früher, im voraus: earlier, beforehand:
Předplatil jsem si časopis. Ich abonnierte die Zeitschrift. I subscribed to a journal.

PŘI:- (viz str. 258)

a) **směr k něčemu:** Richtung zu / gegen / auf etw.: direction towards s. th.:
Termín se rychle přibližoval. Der Termin näherte sich schnell. The deadline was quickly drawing near.

b) **dodat, doplnit něco:** ergänzen etw.: to add s. th.:
Přibyly nám další povinnosti. Weitere Pflichten sind uns hinzugekommen. The number of obligations we had increased.

ROZ:- (viz str. 135)

a) **směr na různé strany:** Richtung in verschiedene Seiten: direction into various directions:
Rozdělili jsme se na dvě skupiny. Wir haben uns in 2 Gruppen geteilt. We have divided into two groups.

b) **začátek děje:** Beginn der Handlung: beginning of an action:
Rozbolela mě hlava. Ich begann Kopfschmerzen zu bekommen. My head started to ache.

c) **nedokončený děj:** unvollendete Handlung: unfinished action
Rozdělali práci a odešli pryč. Sie hatten die Arbeit begonnen und gingen weg. They only started the work and went away.

S -: (viz str. 55)

a) **směr shora dolů:**

Seběhl dolů.

Richtung von oben hinunter:

in the direction from above
downwards:
He has run down.

Er ist runter gelaufen.

Richtung zusammen:

to put together, in one place:

Wir treffen uns übermorgen.

We'll meet the day after
tomorrow.

c) **dělat něco s někým:**

Můžu se s tebou svézt
(v autě)?

etw. mit j-m machen:

Kann ich mit dir (im Auto)
fahren?

to do s. th. with s. o.:

Can I get a lift with you
(in the car)?

U-: (viz str. 275)

a) **směr pryč:**

Vlak nám ujel.

Richtung weg:

Der Zug ist uns davongefahren.

direction away:

We have missed the train.

b) **směr do blízkosti –**

– připojit něco k něčemu:
utáhnout kravatu

Richtung in die Nähe,

etw. zu etw. anschließen:

Krawatte festbinden

direction to the proximity (of)

– to add, to annex s. th. to s. th.:

to tighten a tie

– určit místo pro někoho,
něco:

Uložil peníze do banky.

einen Platz für j-n, etw.

bestimmen:

Er legte das Geld bei der

Bank ein.

to fix a place for s. o., s. th.:

He deposited money
at a bank.

c) **akcí něco získat:**

Ušetřil jsem na videokameru.

durch eine Tätigkeit etw.
erwerben:

Ich sparte auf die
Videokamera ein.

to obtain / to gain s. th. by
an action:

I saved the money for
the videocamera.

d) **schopnost, možnost –**

jen u pf. sloves:

Ušli jsme deset kilometrů.

Fähigkeit, Möglichkeit –

nur bei pf. Verben:

Wir legten 10 km zurück.

ability, possibility – only with

perfective words:

We covered (the distance of)
10 km on foot.

e) **dojít do negativního konce,**

zničit, překonat:

Uprosil mě, abych mu to napsal.

bis zum negativen Ende

kommen, vernichten,
überwinden:

Er bewog mich durch Bitten,
es ihm zu schreiben.

to come to a negative end,
to destroy, to overcome:

He wheedled me into writing it
for him.

V-:

a) **směr dovnitř:**

Vejděte!

Richtung nach innen

Kommen Sie herein!

direction inwards

Come in!

b) **přesvědčovat někoho:**

Vnucoval mu svůj názor.

überzeugen j-n:

Er zwang ihm seine Meinung auf.

to persuade s. o.:

He was forcing upon him his
opinion.

c) **soustředit se na činnost**

(se zájmem „se“):

Vžil se do jeho situace.

sich auf eine Tätigkeit

konzentrieren:

Er versetzte sich in seine
Situation.

to concentrate on an activity:

He imagined himself in his
situation.

VY-: (viz str. 215)

a) **směr zevnitř ven:**

Vyjel z garáže.

také: vyhnout se autu

Richtung von innen

heraus / hinaus:

Er fuhr aus der Garage (aus).
dem Auto ausweichen

direction from within outwards:

He went out of the garage.
to steer clear of a car

b) **směr zdola nahoru:**

Vylezl na kopec.

Richtung von unten

hinauf / herauf:

Er kletterte auf den Berg hinauf.

direction from below upwards:

He climbed (up) the hill.

c) **zrušit výsledek nějaké**

činnosti:

zapnout rádio – vypnout rádio

das Resultat einer Tätigkeit

annullieren, aufheben:

ein-, ausschalten das Radio

to annul the result of an activity:

to switch the radio on /off

d) **úplné provedení děje:**

Voda se vyvařila.

vollständige Durchführung

der Handlung:

Das Wasser hat sich ausgekocht.

total completion of an action:

The water has boiled away.

e) **dějem něco získat:**

Kolik si vyděláš měsíčně?

durch eine Handlung etw.

erwerben:

Wieviel verdienst du monatlich?

to acquire s. th. by means of
an action:

How much do you earn
a month?

VZ-: (viz.str. 216)

a) **směr nahoru, zvětšení:**

Objem obchodu vzrostl.

Richtung hinauf, Vergrößerung:

direction upwards,
enlargement:

Der Umfang des Handels ist
gewachsen.

The volume of trade
increased.

b) **dostat se do lepšího stavu:**

Omdlel, ale za chvíli se

vzpamatoval.

in einen besseren Zustand

kommen:

Er fiel in Ohnmacht, aber in einer
Weile kam er zum Bewußtsein.

to get into better conditions:

He fainted away but in a short
while came to his senses.

c) **Vzdoruje.**

(=intenzivně odporuje)

Vzpírá se to udělat.

Er trotzt.

He resists.

Er weigert sich, das zu machen.

He resists doing it.
(= He refuses to do it.)

Z-:

a) **změna stavu:**

Počasí se zhoršilo.

Zustandsänderung:

Das Wetter verschlechterte sich.

change in situation:

The weather has got worse.

b) **provést postupně:**

zotvírat všechna okna, dveře

schrittweise durchführen:

alle Fenster, Türen öffnen

to do s. th. in stages:

to open all the windows, doors

c) pouhá dokonavost: pf. – zorganizovat, zopakovat	bloße Perfektion: organisieren, wiederholen	merely perfective: to organize / arrange, to repeat
---	--	--

ZA-: (viz str. 345)

a) směr dozadu, za něco: Auto zajelo za roh.	Richtung nach hinten, hinter etw.: direction backwards, behind s. th.: Das Auto fuhr hinter die Ecke.	The car turned the corner.
b) směr dovnitř něčeho: Zašel do lesa.	Richtung nach innen: Er ging in den Wald hinein.	direction inwards: He walked into the forest.
c) pokrýt povrch, vyplnit něco něčím: Musím dát zasklít okno.	Oberfläche bedecken, etw. mit etw. ausfüllen: Ich muß das Fenster verglasen lassen.	to cover a surface, to fill(up) s. th. by s. th.: I must have the window glazed.
d) začátek děje a jeho krátké trvání: Zakašlal. Začervenal se.	Anfang der Handlung und deren kurze Dauer: Er hustete auf. Er wurde rot.	beginning of an action and its short duration: He gave a (slight) cough. He blushed.
e) něco utajit, zničit: Zamlčel důležitou informaci.	etw. verheimlichen, zerstören: Er verschwieg eine wichtige Information.	to keep s. th. secret, to destroy s. th.: He concealed important information.
f) provádět děj s chutí, pocitem uspokojení (se „si“): jen pf. zatancovat si, zakouřit si	die Handlung mit Lust, mit einem Befriedigungsgefühl durchführen: tanzen, rauchen	to carry out an action with zest, with a feeling of satisfaction: to have a dance, to have a smoke

CIZÍ PREFIXY:

de- = od-	dezinformovat, odvodnit
ex- = vy-	exportovat = vyvážet, explodovat = vybuchnout, exponát = vystavený předmět
kon- = s-	konstruovat = sestrojít, komponovat = skládat, koncentrovat se = soustředit se
pre- = před-	preferovat = dávat přednost, predestinace = předurčení
re- = pře-	rekonstruovat = představovat, rekapitulace = přehled (toho, co bylo řečeno)
sub- = pod-	subvencovat, podporovat
trans- = pře-	transportovat = převážet, transformovat = přetvářet, transponovat = přenášet
= pro-	transparentní = průsvitný, průhledný, světlo materiálem proniká

PREPOZICE – abecední přehled

během = v průběhu + Gen <i>čas – kdy?:</i> během roku	während, im Laufe im Laufe des Jahres	during, in the course of during the year
bez + Gen bez vás, beze strachu	ohne ohne Sie, ohne Angst	without without you, without fear
blízko = poblíž, v blízkosti + Gen <i>místo – kde? kam?:</i> blízko banky	in der Nähe (nahe) in der Nähe der Bank	near near the bank
daleko od + Gen daleko od hotelu	weit von weit vom Hotel	far from far from the hotel
díky + Dat díky tvé pomoci	dank dank deiner Hilfe	thanks to thanks to your help
do + Gen <i>místo – kam?:</i> do banky <i>čas – do kdy?:</i> do 15. května <i>účel:</i> šaty do práce <i>až do určité míry:</i> počítám do tří	in, bis in die Bank bis zum 15. Mai Arbeitskleid ich zähle bis drei	in(to), till, by, up to in(to) the bank till / by May 15 working clothes I count up to three
doprostřed + Gen <i>místo – kam?:</i> doprostřed místnosti	in die Mitte in die Mitte des Raumes	in(to) the middle of in(to) the middle of the room
dovnitř + Gen <i>místo – kam?:</i> dovnitř budovy	hinein (in) hinein in das Gebäude	inside, into, inward into the building
jménem = ve jménu + Gen jménem všech zaměstnanců	im Namen im Namen aller Angestellten	in the name of, on behalf of on behalf of all employees
k, ke, ku + Dat (ku + Dat: ku příkladu, ku Praze, 3:1 = tři ku jedné) <i>místo – kam?:</i> ke dveřím <i>čas:</i> k osmé hodině, k večeru <i>účel:</i> k obědu, jdu k příteli <i>vztah:</i> láska k dětem, hudba k filmu	zu zum Beispiel, zu Prag, drei zu eins zur Tür gegen 8 Uhr, gegen Abend zum Mittagessen, ich gehe zum Freund Liebe zu den Kindern, Musik zum Film	to(wards) for example, towards Prague, three to one to the door at about eight (o'clock), towards evening for lunch, I go to my friend love for children, music to a film
kolem = okolo + Gen <i>místo – míjet něco:</i> šel kolem našeho domu <i>místo – v kruhu:</i> cesta kolem světa <i>přibližnost:</i> kolem páté hodiny	um, gegen er ging am unseren Haus vorbei Weltreise gegen 5 Uhr	(a)round, about he passed our house journey round the world at about five o'clock
koncem + Gen = na konec + Gen = závěrem + Gen koncem týdne	zum Schluß, am Ende am Ende der Woche	at / towards the end /close of at the end of the week

kromě + Gen = mimo + Ak <i>patří do počtu:</i> kromě vás přijde i Petr (= vedle + Gen) <i>nepatří do počtu:</i> kromě vás tam byli všichni (= vyjma + Gen)	außer außer euch kommt auch Peter außer euch waren dort alle	besides, in addition to, except besides you will come Peter, too except you there was everyone
kvůli + Dat <i>příčina:</i> kvůli špatnému počasí (= pro + Ak) <i>ve věci:</i> přišel kvůli zaměstnání (= stran + Gen)	wegen wegen des schlechten Wetters er kam wegen der Beschäftigung	because of, owing to because of bad weather he came because of employment
mezi + Instr <i>čas – během:</i> mezi třetí a čtvrtou hodinou <i>místo – kde?:</i> mezi okny <i>ve skupině:</i> mezi námi <i>srovnání:</i> mezi nimi je rozdíl	zwischen, unter zwischen 3 und 4 Uhr zwischen den Fenstern unter uns zwischen ihnen ist ein Unterschied	between, among between 3 an 4 o'clock between the windows between / among us there is a difference between them
+ Ak <i>místo – kam?:</i> mezi okna	zwischen zwischen die Fenster	between, among between the windows
mimo + Ak = kromě + Gen <i>patří do počtu:</i> mimo bratra má ještě sestru <i>nepatří do počtu:</i> celý týden mimo středu <i>místo – ne uvnitř:</i> je mimo Prahu	außer außer dem Bruder hat er auch eine Schwester die ganze Woche außer Mittwoch er ist außerhalb von Prag	except, besides, in addition to outside besides his brother he has also a sister the whole week except Wednesday he is outside Prague
místo + Gen = za + Gen <i>zastoupení:</i> udělám to místo tebe	anstatt ich mache das anstatt deiner	instead of I will do it instead of you
na + Lok (nejčastější česká prepozice) <i>místo – kde?:</i> na horách, na stole – <i>místo v</i> + Lok: na Moravě, na koncertě <i>čas:</i> na začátku, na konci, na jaře <i>účel:</i> je na návštěvě, na procházce <i>prostředek:</i> jede na kole, píše na stroji <i>vztah:</i> je řada na tobě, nic na tom není	auf, in, an, zu im Gebirge, auf dem Tisch in Mähren, im Konzert am Anfang, am Ende, im Frühling er ist zu Besuch, auf dem Spaziergang er fährt auf dem Fahrrad, er schreibt auf der Schreibmaschine die Reihe ist an dir, nichts ist daran	(up)on, at, in in the mountains, on the table in Moravia, at a concert at the beginning, at the end, in spring he is on a visit, he has gone for a walk he rides (on) a bicycle, he typewrites it's your turn, there's nothing in it

+ Ak <i>místo – kam?:</i> na hory, na stůl <i>čas – kdy?:</i> (svátek, volno) na vánoce (= o + Lok) na podzim, čtvrt na jednu – <i>na jak dlouho?:</i> odjel na týden – <i>na kdy?:</i> dáme to na středu, na konec <i>účel:</i> jde na návštěvu, lístek na koncert <i>příčina:</i> pije na radost, dělá to na mé přání <i>nástroj:</i> hra na kytaru <i>přibližnost:</i> na sto dopisů na rozdíl od + Gen = proti + Dat na rozdíl od ostatních na úkor + Gen na úkor životního prostředí na základě + Gen na základě smlouvy nad + Instr <i>místo – kde?:</i> nad hlavou, Ústí nad Labem + Ak <i>místo – kam?:</i> nad hlavu <i>přes míru:</i> je to nad mé síly naproti = proti + Dat <i>místo – kde? kam?:</i> naproti bance naproti tomu = naopak napříč + Gen = přes + Ak <i>místo – kde? kam?:</i> napříč silnice = přes silnici následkem + Gen = v důsledku + Gen = pro + Ak následkem velkého sucha navzdory + Dat = vzdor + Dat = přes + Ak navzdory problémům	auf, in, zu, für, an ins Gebirge, auf den Tisch zu Weihnachten im Herbst, (ein) Viertel eins er fuhr für eine Woche weg wir verlegen das auf Mittwoch, aufs Ende er geht zu Besuch, Eintrittskarte fürs Konzert er trinkt auf Freude, er macht das auf meinen Wunsch Spiel auf der Gitarre gegen 100 Briefe im Unterschied von im Unterschied von den anderen zum Nachteil zum Nachteil der Umwelt auf Grund auf Grund des Vertrages über über dem Kopf, Ústí an der Elbe über über den Kopf es ist über meine Kräfte gegenüber gegenüber der Bank demgegenüber, im Gegenteil quer über quer über die Straße infolge infolge eines großen Trockens trotz trotz der Probleme	(up) on, to, in(to) to the mountains, on the table at Christmas in autumn (US fall), at a quarter past twelve he left for a week we will put it on Wednesday, at the end he goes on a visit, concert ticket to drink for joy, he does it according to my wish playing the guitar about one hundred letters unlike, in contradistinction to unlike the others at the expense of at the expense of the environment on the basis of on the basis of the agreement over, above over / above (one's) head Ústí on the Elbe over / above over / above (one's) head it is more that I can (possibly) do opposite opposite the bank on the other hand, on the contrary across across the road owing to, in consequence to owing to a great drought despite, in spite of in spite of the problems
--	--	--

nedaleko + Gen = blízko + Gen nedaleko banky	unweit von unweit von der Bank	not far from, near near the bank
nehledě k + Dat = bez ohledu na + Ak nehledě k chybám	abgesehen von abgesehen von den Fehlern	irrespective of, notwithstanding, regardless of irrespective of the mistakes
o + Lok téma: film o Praze čas – kdy?: o prázdninách, o víkendu styk: skok o tyči, chodit o holi okolnost: být o hladu, o samotě vlastnost = s + Instr: byt o dvou pokojích	über, in, um, an, von Film über Prag in den Ferien, am Wochenende Stabhochsprung, am Stock gehen Hunger leiden, allein sein Zweizimmer Wohnung	about, during, at, with film about Prague during the holidays, at the weekend pole vault, to walk with a stick to go hungry, alone two-room flat
+ Ak styk: opřel se o zeď, uhodil se o roh stolu rozdíl (u komparativu): o 3 roky starší, o hodinu dřív	an, um er lehnte sich an der Wand an, er stoß sich an der Tischkante um 3 Jahre älter, um 1 Stunde früher	against, by he leaned against the wall, he bumped against the corner of the table by 3 years older, an hour earlier
ob + Ak 1 člen je vynechán: ob den, ob dům	jeden 2. Tag, jedes 2. Haus	every other day, every other house
od + Gen místo – odkud?: jdu od doktora, 10 km od Prahy čas – od kdy?: od 10. do 15. května původce: dárek od manžela příslušnost: klíče od bytu	von ich gehe vom Arzt, 10 km von Prag vom 10. bis zum 15. Mai Geschenk vom Ehemann Schlüssel von der Wohnung	from I go from the doctor, 10 km from Prague from May 10 to May 15 present from the husband keys from a flat
ohledně + Gen = ve věci + Gen = kvůli + Dat přišel ohledně opravy	in betreff, hinsichtlich er kam hinsichtlich der Reparatur	as to, regarding, about he came about the repair(s)
okolo + Gen = kolem + Gen (viz kolem)	um, gegen	about, (a)round, past
oproti + Dat srovnání = proti + Dat: oproti loňsku je větší zima	gegenüber im Vergleich mit dem vorigen Jahre herrscht eine größere Kälte	in comparison with in comparison with the last year it is colder
po + Lok místo – kde?: chodil po městě, po parku	nach, durch, auf er ging durch die Stadt, durch den Park	after, about he was walking about the town, in the park

čas – potom: po obědě, po druhé hodině pořadí: jeden po druhém, přišel po ní způsob, prostředek: po železnici má oči po matce žije si po svém postupně opakovat, rozdělovat: chodili po obchodech dal dětem po čokoládě	nach dem Mittagessen, nach 2 Uhr einer nach dem anderen, er kam erst nach ihr auf der Eisenbahn er hat Augen nach der Mutter er lebt nach seinem sie gingen die Geschäfte durch er gab den Kindern je eine Schokolade im Laufe, zu, bis zu im Laufe der ganzen Woche zum erstenmal, zum zweitenmal bis an die Knie, bis zur 10. Lektion am Anfang, zu Beginn, anfangs am Anfang der Woche unter unter dem Tisch unter dem Schutz, unter einem harten Chef unter der Bedingung, daß ... unter dem Einfluß des Alkohols unter dem Vorwand der Krankheit unter dem Eindruck der Erinnerungen unter dem Druck der öffentlichen Meinung unter unter den Tisch ich gebe ihn unter Ihren Schutz entlang entlang des Flusses	after lunch, after two o'clock one by one, he came after her by rail she has her mother's eyes he lives in his own way they went shopping he gave each child a chocolate for, up to throughout the week for the first time, for the second time down / up to one's knees, up to lesson 10 at the beginning of at the beginning of the week under under the table under the protection, under a hard boss under the condition that ... under the influence of alcohol on / under the pretext of an illness under the impression of (one's) memories under the pressure of public opinion under under the table I put him in your protection along along the river
+ Ak čas – během: (po) celý týden pořadí: po prvé, po druhé místo – až kam? = k + Dat: po kolena, po 10. lekci		
počátkem + Gen = na počátku + Gen = začátkem + Gen počátkem týdne		
pod + Instr místo – kde?: pod stolem podřízenost: pod ochranou, pod tvrdým šéfem okolnost: pod podmínkou, že ... pod vlivem alkoholu pod záminkou nemoci pod dojmem vzpomínek pod tlakem veřejného mínění		
+ Ak místo – kam?: pod stůl podřízenost: dám ho pod vaši ochranu		
podél + Gen místo – po délce: podél řeky		

podle + Gen <i>místo</i> = <i>podél</i> : podle řeky <i>vzor, ve shodě</i> : podle mého názoru podle pravidel	nach, entlang entlang des Flusses nach meiner Meinung nach den Regeln	according to, along along the river in my opinion (view) according to the rules
pomocí + Gen = za pomoci + Gen pomocí slovníku	mit Hilfe mit Hilfe des Wörterbuches	with the aid of with the aid of the dictionary
pro + Ak <i>v čí prospěch?</i> : dárek pro manžela <i>vztah</i> : pro mě je to těžké, zdravé pro děti <i>čil, účel</i> : film pro děti, jít pro noviny <i>příčina</i> = kvůli + Dat: pro nemoc zavřeno	für, wegen Geschenk für den Ehemann für mich ist das schwer, gesund für die Kinder Film für die Kinder, Zeitung holen wegen Krankheit geschlossen	for, because of present for the husband for me it is difficult, healthy for the children film for children, to go and fetch a newspaper closed because of illness
prostřednictvím + Gen prostřednictvím přítele	mittels mittels seines Freundes	by means of, through by means of a friend
proti + Dat <i>místo</i> = <i>naproti</i> : proti bance – <i>opačným směrem</i> : šel proti lidem <i>odpor</i> : má něco proti tobě <i>srovnání</i> = oproti + Dat = na rozdíl od + Gen: proti loňsku	gegen gegenüber der Bank er ging gegen die Leute er hat etwas gegen dich gegenüber dem Vorjahr	against opposite the bank he was going against the people he has something against you in comparison with last year
před + Instr <i>místo</i> – <i>kde?</i> : před hotelem, přede mnou <i>v přítomnosti někoho</i> : hádá se před dětmi <i>čas</i> – <i>dříve</i> : před týdnem, před pátou <i>různé vztahy</i> : strach před zkouškou, ochrana před zimou	vor vor dem Hotel, vor mir er streitet in Anwesenheit der Kinder vor einer Woche, vor 5 Angst vor der Prüfung, Schutz vor der Kälte	before, in front of, ... ago in front of the hotel, before / in front of me he is quarrelling in the presence of children a week ago, before five o'clock fear of the exam, protection from the cold
+ Ak <i>místo</i> – <i>kam?</i> : před hotel, přede mne	vor vor das Hotel, vor mich	before, in front of in front of the hotel, before / in front of me
přes + Ak <i>místo</i> = <i>napříč</i> + Gen: přes ulici – <i>kudy?</i> = <i>skrz</i> + Ak: jeli přes Prahu – <i>kam?</i> : dát si svetr přes ruku	über, trotz über die Straße sie fuhren durch Prag sich den Pulli über die Hand legen	over, across, in spite of across the street they went by way of Prague to put one's sweater over one's arm
<i>více než</i> : přes 10 let, přes 2 metry <i>čas</i> = <i>během</i> : přes noc, přes oběd	über 10 Jahre, über 2 m über die Nacht, über das Mittagessen	over 10 years, over 2 metres overnight, over lunch
<i>vzdor</i> = proti + Dat: přes zákaz	trotz des Verbotes	in spite of the prohibition

při + Lok <i>místo</i> = u, vedle + Gen: pole při silnici <i>čas</i> – <i>v průběhu jiného děje</i> : studuje při zaměstnání	bei, an Feld bei der Straße er studiert bei der Arbeit	near, close to, at, along fields along the road he works and studies at the same time
<i>okolnost</i> : při dobré vůli jde všechno	bei gutem Willen geht alles	where there's will there's a way
při příležitosti + Gen = u příležitosti + Gen při příležitosti státního svátku	bei der Gelegenheit, anlässlich anlässlich des Staats- feiertages	on the occasion of on the occasion of the national holiday
přiměřeně k + Dat = úměrně k + Dat přiměřeně ke svým schopnostem	angemessen, entsprechend gemäß seiner Fähigkeiten	commensurately with, proportionately to proportionately with his abilities
s + Instr <i>společně</i> : pojedu s tebou <i>součást</i> : láhev s vínem <i>vlastnost</i> : dívka s modrýma očima <i>okolnost</i> : pracuje s velkou chutí	mit ich werde mit dir fahren Flasche mit Wein Mädchen mit blauen Augen er arbeitet mit großer Lust	with I will go with you bottle of wine girl with blue eyes he works with great zest
+ Gen <i>pohyb shora dolů</i> = z + Gen: shodit se stolu	von vom Tisch herunterwerfen	from to throw from the table
s ohledem k + Dat = s ohledem na + Ak s ohledem na malý zájem	mit Rücksicht auf mit Rücksicht auf das kleine Interesse mit Rücksicht auf	in view of in view of the small interest in view of
= se zřetelem k + Dat = se zřetelem na + Ak se zřetelem k horším podmínkám	mit Rücksicht auf schlechtere Bedingungen	in view of worse conditions
s výjimkou + Gen s výjimkou jednoho hlasu	mit Ausnahme mit Ausnahme einer Stimme	with the exception of with the exception of one vote
skrz, skrze + Ak <i>místo</i> = přes + Ak: skrz park	durch durch den Park	through through the park
stran + Gen (knižní) <i>ve věci</i> = ohledně + Gen: stran opravy	betreffs, hinsichtlich, bezüglich bezüglich der Reparatur	as regards, as to as to the repair(s)
u + Gen <i>místo</i> = blízko + Gen: u moře, u nás <i>v některých názvech</i> : hospoda U lva <i>příslušnost</i> : noha u stolu, je u pošty	bei, an am Meer, bei uns Gasthaus Zum Löwen Bein eines Tisches, er arbeitet bei der Post	at, by at the seaside, at our place pub (At) the "Lion" foot of the table, he is with the post

úměrně + Dat = v poměru k + Dat	proportional, verhältnismäßig, proportionately to, entsprechend in proportion to in proportion to one's abilities	
úměrně svým schopnostem	seinen Fähigkeiten entsprechend	
uprostřed + Gen <i>místo – kde?:</i> uprostřed místnosti <i>čas:</i> uprostřed týdne	in der Mitte in der Mitte des Raumes in der Mitte der Woche	in the middle of in the middle of the room in the middle of the week
uvnitř + Gen <i>místo – kde? = v + Lok:</i> uvnitř budovy	innerhalb, im Inneren innerhalb des Gebäudes	inside inside the building
v + Lok <i>místo – kde?:</i> ve městě, v rohu <i>oblast činnosti:</i> práce v úřadě, závod v běhu <i>čas – kdy?:</i> v noci, v zimě, v roce 1996 <i>okolnost:</i> hrát ve třech, být v právu <i>vztah:</i> odborník ve fyzice, štěstí ve hře <i>vlastnost:</i> žena v bílých šatech	in in der Stadt, in der Ecke Arbeit im Amt, Wettbewerb im Laufe in der Nacht, im Winter, im Jahre 1996 zu dritt spielen, Recht haben Fachmann in der Physik, Glück im Spiel Frau im weißen Kleid um, an	in in the town / city, in the corner work in the office, (running) race in the night, in winter, in 1996 to play with three players, to be in the right expert in physics, luck in play woman in white clothes on, at, in, into
+ Ak <i>čas – kdy? (dny v týdnu, hodiny):</i> ve středu, v jednu hodinu <i>změna v něco:</i> voda ztuhla v led <i>víra:</i> víra v Boha, ve vítězství	am Mittwoch, um 1 Uhr Wasser ist zu Eis gefroren Glauben an Gott, an den Sieg	on Wednesday, at one o'clock the water froze into ice belief in God, in victory
v oblasti + Gen v oblasti kultury	auf dem Gebiet auf dem Gebiet der Kultur	in the field of in the field of culture
v porovnání s + Instr = ve srovnání s + Instr v porovnání s loňským rokem	im Vergleich mit	in comparison with
v průběhu + Gen = během + Gen <i>čas – kdy?:</i> v průběhu roku	im Vergleich mit vorigem Jahr im Laufe im Laufe des Jahres	in comparison with last year in the course of in the course of the year
v rámci + Gen v rámci programu	im Rahmen im Rahmen des Programmes	within the framework of within the framework of the programme
v rozporu s + Instr = v protikladu k + Dat v rozporu se zájmy rodiny	im Widerspruch mit, im Gegensatz zu im Widerspruch mit den Interessen der Familie	at variance with, in contradiction to contrary to the interests of the family
ve shodě s + Instr ve shodě s mými názory	in Übereinstimmung mit mit meinen Ansichten	in agreement / accordance to with my opinions
v souladu s + Instr v souladu se zákonem	im Einklang mit mit dem Gesetz	in accordance to with the law

v souvislosti s + Instr v souvislosti s aférou	im Zusammenhang mit mit der Affäre	in connection with with the scandal
ve spojení s + Instr ve spojení s praxí	in Verbindung mit mit der Praxis	in connection with with practice
ve srovnání s + Instr = v porovnání s + Instr ve srovnání s loňským rokem	im Vergleich mit mit vorigem Jahr	in comparison with with last year
v závislosti na + Lok v závislosti na podmínkách	in Abhängigkeit von von den Bedingungen	in dependence on on the conditions
včetně + Gen <i>patří do počtu:</i> cena včetně poštovného	inklusive, einschließlich Preis inklusive Postporto	including price including postage
vedle + Gen <i>místo = u + Gen:</i> vedle hotelu <i>patří do počtu = kromě + Gen:</i> vedle češtiny studuje polštinu	neben neben dem Hotel neben Tschechisch studiert er (auch) Polnisch	beside, besides besides Czech he is (also) studying Polish
vlivem + Gen vlivem exhalací	unter dem Einfluß der Exhalationen	under the influence of of exhalations
vně + Gen <i>místo – kde?:</i> přímka leží vně kruhu	außerhalb die Gerade liegt außerhalb des Kreises	outside the straight line lies outside the circle
vůči + Dat <i>poměr, vztah = k + Dat:</i> vůči mně je hodný <i>srovnání = proti + Dat:</i> vůči tobě jsem starší	gegenüber mir gegenüber ist er brav dir gegenüber bin ich älter	towards, compared with, in comparison to, as against he is good / nice towards me I am older than you
vyjma + Gen <i>nepatří do počtu = kromě + Gen:</i> vyjma středy	ausgenommen Mittwoch ausgenommen	except except Wednesday(s)
vzhledem k + Dat vzhledem k nedostatku času	in Anbetracht, hinsichtlich, angesichts angesichts des Zeitmangels	in view of in view of the lack of time
z + Gen <i>místo – odkud?:</i> z banky <i>část z celku:</i> jeden z nejlepších odborníků <i>původ:</i> je to ze skla <i>důvod:</i> šel tam ze zvědavosti	aus aus der Bank einer von den besten Fachmännern es ist aus Glas er ging dorthin aus Neugierde	from, of, out of from the bank one of the best experts it is of glass he went there from curiosity
z důvodu + Gen = pro + Ak = kvůli + Dat z důvodu nemoci zavřeno	aus dem Grund (= wegen) (einer) Krankheit geschlossen	by reason of, because of closed because of illness

z hlediska + Gen = z pohledu + Gen z hlediska zákazníka	vom Gesichtspunkt des Kunden	from the point of view of the customer
za + Instr <i>místo – kde?:</i> za rohem, za dveřmi	hinter, um um die Ecke, hinter der Tür	behind around the corner, behind the door
– <i>vně:</i> za městem = k + Dat: jdu za ředitelem <i>v řadě:</i> šli za sebou, běžel za mnou <i>obrazně:</i> je to za námi	außerhalb der Stadt ich gehe zum Direktor sie gingen hintereinander, er lief hinter mir das ist hinter uns	outside the town I am going to see the director they were going one after the other, he ran behind me it is behind us
+ Ak <i>místo – kam?:</i> za roh, za dveře	um, hinter, in, für, anstatt um die Ecke, hinter die Tür	behind, during, for around the corner, behind the door
<i>čas = v + Lok:</i> jednou za týden – <i>během:</i> udělám to za sobotu	1x in der Woche ich mache es während des Samstages	once a week I will do it during Saturday
– <i>po:</i> za hodinu, za pět minut šest <i>pořadí:</i> za první, za druhé, za a), za b) <i>odměna, cena, trest:</i> 1 kg za 50 korun, Nobelova cena za fyziku = <i>místo + Gen:</i> udělám to za tebe	in 1 Stunde, in fünf Minuten sechs erstenst, zweitenst 1 kg für 50 Kronen, Nobelpreis für Physik ich mache es anstelle deiner	in an hour, five minutes to six firstly / in the first place, second(ly)/in the second place 1 kg for 50 crowns, Nobel prize for physics I'll do it for you (= instead of you)
<i>účel:</i> bojovat za vlast	fürs Vaterland kämpfen	to fight for one's country
+ Gen <i>čas – kdy?:</i> za války, za vlády Karla IV.	unter, während, bei während des Krieges, unter der Regierung des Karls des Vierten	during, under during the war, under Charles IV
<i>okolnost:</i> za deště, za podmínky	bei Regen, unter der Bedingung	in rain, under the condition
za účelem + Gen = kvůli + Dat za účelem nákupu	zwecks zwecks des Einkaufes	for the purpose of for the purpose of purchase
začátkem + Gen = na začátku + Gen začátkem měsíce	am Anfang zu Beginn des Monats	at the beginning of at the beginning of the month
závěrem + Gen = na závěr + Gen = počátkem + Gen závěrem jednání	am (zum) Schluß zum Schluß der Verhandlung(en)	at the end / close of at the end / close of the negotiations
zpoza + Gen (knižní) <i>místo – odkud?:</i> zpoza dveří	von hinten hervor, hinter ... hervor hinter der Tür hervor	from behind from behind the door

KONJUNKCE – přehled podle abecedy

a		und	and
a proto	= proto, a tak, takže, tedy, tudíž	(und) darum, deshalb, deswegen	that's why
a přitom	= přičemž	und zugleich, wobei	and at the same time
aby	(a + kondicionál slovesa abych, abys, aby, abychom, abyste, aby } + -l forma)	damit, daß, um ... zu	in order to, that . . . should
ač	= ačkoli(v), i když, třebaže, přestože	obgleich, obwohl, obzwar, wenngleich	(al) though
ačkoli(v)	= ač, i když, třebaže, přestože	obgleich, obwohl, obzwar, wenngleich	(al) though
ale	= avšak, však, jenže, jenomže, nýbrž	aber, jedoch, ja, doch	but
anebo	= nebo	oder	or
ani		nicht einmal, selbst nicht	not even
ani – ani		weder – noch	neither – nor
aniž	= a ne	ohne daß	without (.....-ing)
avšak	= však (uprostřed věty), ale	doch, jedoch	however
ať	= aby, i kdyby	damit, daß, sei, solle, möge	let, may
ať – (a)nebo	= ať – či	sei – oder	whether – or
ať – či	= ať – nebo	sei – oder	whether – or
až		wenn	when
ba	= ba i, ba dokonce	ja sogar	even
bud' – (a)nebo		entweder – oder	either – or
byť	= ačkoli(v), třebaže, i když	wenn auch, wenn selbst	even though
čím – tím	s komparativem	je – desto	the the
dílem – dílem	= jak – tak, nejen – ale i, i – i, jednak – jednak	teils – teils	partly – partly
dokonce (i)		ja sogar, ja selbst	even
dokud		solange	as long as
dříve než		früher als, ehe, bevor	before
hned jak	= hned když, jakmile	sobald	as soon as, no sooner than
i	= a také	wie auch	as well as
i – i	= jak – tak, jednak – jednak, nejen – ale i	sowohl – als auch	both and
i kdyby	(i kdy + kondicionál slovesa – viz kdyby) = i když (bez kondicionálu)	auch wenn	even if

i když	= ač, ačkoli(v), přestože, třebaže	wenn auch, wenngleich	even if, even though
jak		wie	how
jak – tak		sowohl – als auch	both and
jakmile	= hned jak, hned když, sotva	sobald	as soon as
jako			no sooner..... than
jako by	= jako kdyby	wie	as, like
jakoby	= jako	als ob, als wenn	as if, as though
jednak – jednak	= i – i, nejen – ale i, dilem – dilem, jak – tak	wie, gleichsam einerseits – andererseits	as if
jelikož	= protože, poněvadž, neboť	weil, da	partly – partly, on the one hand – on the other hand
jenže, jenomže	= ale, avšak, však, nýbrž	aber, doch, nur daß	seeing that ..., in view of the fact that
jestli	= zda, zdali	ob	since, inasmuch as, yet, but than
jestliže	= jestliže, když, pokud, -li	wenn	whether
ježto	= jestli, když, kdyby	wenn, falls	if
kdežto	= jelikož, protože, poněvadž, neboť	weil, da	if, in case
kdyby	= ale, avšak, však, jen(om)že, nýbrž	während, wogegen	since, inasmuch as,
kdykoli(v)	(kdy + kondicionál slovesa kdybych, kdybys, kdyby, kdybychom, kdybyste, kdyby) + -l forma) = pokaždé, když	wenn	whereas, while
když	(děj ve futuru = až)	jederzeit, sooft, jedesmal	if
leč	= jestliže		(at) any time, no matter
leda, ledaže	= ačkoli(v), i když, třebaže, přestože	wenn, als	when, whenever one likes
-li			when
mezitím co	jestli(že), když, pokud	außer, aber, jedoch	except, but, however
nebo		außer daß, es sei denn	unless
neboť	= anebo	wenn	if
njen – ale i	jen mezi větami = protože, poněvadž, jelikož	derweilen, während	while
než	= jak – tak, i – i, jednak – jednak	oder	or
	= dříve než	denn	for
	= komparace (větší než já)	nicht nur – sondern auch	not only – but also
		ehe, bevor, bis, als	before, but, than

nýbrž	= ale, avšak, však, jen(om)že, kdežto	sondern	but
pakli(že)	(knižní) = jestliže, když, -li, pokud	wenn aber	if, in case
pokud	= jestliže, jestli, když, -li	soweit, sofern, solange	as far as, to the extent that, as long as, provided (that)
poněvadž	= protože, jelikož, neboť	weil, da	since, because
proto	= a proto, a tak, takže, tedy, tudíž	deswegen, deshalb	therefore, that's why
protože	= neboť, poněvadž, jelikož	weil, da	because
přestože	= i když, ač, ačkoliv, třebaže	trotzdem, obgleich, obwohl	although, in spite of the fact that
sice – ale		zwar – aber, it is true – but
sotva	= jakmile, hned jak, hned když	kaum	no sooner – than, as soon as
stejně jako	= tak i	gleich wie, ebenso – wie	like, in the same way as
tak	= a tak, a proto	so	so
tak – jako		so – wie	as – as
takže	= proto, a proto, a tak, tedy, tudíž	so daß	so that
tedy	= a tedy, proto		
třebaže	= i když, ač, ačkoliv, přestože	also obgleich, obwohl, obzwar, wenngleich	then, consequently, thus (al)though
však	(uprostřed věty) = ale, jen(om)že	aber	however
zatímco		während	while
zda		ob	whether
že	= zdali, jestli	daß	that

PSANÍ SLOV S VELKÝM PÍSMENEM

1. Na začátku věty:

Pracujeme. Pracujete? Pokračujte! Řekl: „Pokračujte!“

2. Vlastní jména

- **jména osob** (Pavel Veselý)
- **jména národů, obyvatel** (Čech, Rakušan, Kanadan, Pražan, Evropan)
- **posesivní adjektiva od jmen osob** (Petrova kniha, Picassův obraz)

3. Geografické názvy

- **měst** (Londýn, Karlovy Vary, Ústí nad Labem – !! každé slovo kromě prepozice začíná velkým písmenem)
- **ulic, náměstí, parků atd.** (Národní třída, Nerudova ulice, Karlovo náměstí – !! obecné substantivum se píše s malým písmenem)
- **států, krajů, provincií** (Kanada, Spolková republika Německo, Spojené státy americké – !! velké písmeno se píše jen u 1. slova, vlastní jméno uvnitř má však také velké písmeno)
- **světadílů, moří, ostrovů, pohoří, nížin atd.** (Jižní Amerika, Tichý oceán, Havajské ostrovy, Korsika, Alpy, Krušné hory – !! obecné substantivum se píše s malým písmenem)
- **významných staveb** (Národní divadlo, Hradčany, Lichtenštejnský palác – jen 1. písmeno je velké)
- **nebeských těles** (Slunce, Země, Měsíc, Mars, Venuše, souhvězdí Velký a Malý vůz)

4. Názvy organizací, institucí, škol, podniků, knih, novin a časopisů, uměleckých děl, významných událostí, akcí, památných dnů, obchodní značky

- velké písmeno se píše jen u 1. slova (Poslanecká sněmovna, Ministerstvo hospodářství, Česká národní banka, Univerzita Karlova, časopis Mladý svět, festival Pražské jaro, Nový rok, automobil Škoda)

5. Projev společenské úcty, citového vztahu:

- osobní a posesivní zájmena **v dopisech** (Posílám Ti, Vám pozdrav. Potěšil mě Tvůj, Váš dopis.)
- v historických titulech (Mistr Jan Hus, Vaše, Jeho Magnificence – oslovení rektora vysoké školy, Vaše, Jeho Excellence – oslovení velvyslance)

6. Zkratky vzniklé z iniciál několikaslovného názvu:

SRN – Spolková republika Německo
MZV ČR – Ministerstvo zahraničních věcí České republiky
ČTK (čé té ká) – Česká tisková kancelář

KLÍČ (SCHLÜSSEL) (KEY)

L1

LEKCE 1

1.

1. K narozeninám jsem dostal nového průvodce Prahou. 2. Nemůžu číst bez brýlí. 3. V brýlích ti to sluší. 4. V kterých šatech půjdeš na recepci? 5. O minulých prázdninách jsem byl na kursu češtiny. 6. Napsal jsem jim přání k vánocům. 7. Viděl jsi ji v plavkách? 8. Někdo je za dveřmi. 9. Na zádech nesl velký batoh. 10. Cheb není daleko od Mariánských Lázní. 11. Za chvíli budeme v Poděbradech, Teplicích. 12. Znáš někoho v Helsinkách? 13. Mají chatu pod Alpami, my ji máme v Krkonoších.

2.

Vidím dvoje dveře. Kterými mám jít? – Které okno mám otevřít? Vidím tři. – Mám už troje černé boty. – Naše kancelář kupuje patery noviny. – Na každou cestu si беру s sebou dvoje brýle. – Troje poslední vánoce jsem strávil na horách. – Na služební cestu si vezmu tři košile, dvě saka a dvoje kalhoty. Boty stačí jen jedny. – Doma máme čtvery hodiny, ale ani jedny nejdou přesně. – Jsou už čtyři hodiny a pět minut.

GR str. 14

Kromě Prahy neznám z Čech nic. Nemůžu si všimnout každého detailu. Ta cesta vede do vesnice? Pokoj byl plný hostů. Z místnosti je hezký pohled na řeku. To jsem udělala sama z tvrdého papíru.

Ta silnice vede k divadlu? Chtěl bych se vyhnout tomu konkursu. Ty se umíš vyhnout všem problémům. Komu jsi řekl o našem plánu? Tvé rodině, tvým přátelům, skoro všem. Čemu se divíš? Tvým krátkým vlasům.

Musíme jet přes celou Prahu. Zámek se změnil v luxusní hotel. Doporučuju, abyste se obrátili na naši firmu. Co si dáme k obědu? Navrhnu hovězí polévku a řízek s bramborem. Sama se stará o nemocnou matku a dvě děti. O vaše výrobky je stále velký zájem.

Vybral jsem si týdenní pobyt v Mariánských Lázních. Sejdeme se v osm v hospodě U Tomáše. Půjdeš se mnou po práci na vernisáž? Líbí se mi na mém kolegovi, že je přátelský. Ještě pořád pokračuješ ve schůzkách s ní?

Míjíme jeden obchod za druhým. Rád se procházím starým městem. Nevíš, kde je Alena? Někde tam mezi těmi turisty. Setkáváme se stále se stejnými problémy. V souvislosti s rekonstrukcí budovy jsme změnili kancelář – najdete nás v čísle 259. Nejsem spokojený s naší situací. Co s tím budeme dělat?

3.

1. Je tady nádherně. 2. Co si o tom myslíš? 3. Zámek opravili, přestavěli. 4. Budeme mít čas prohlédnout si zámek dřív, než zavrou. 5. Divím se, že je tu tolik lidí. 6. V průvodci jsou informace jen o nejvýznamnějších památkách. 7. Rád vzpomínám na minulost. 8. Právě jsme šli kolem Památníku W. A. Mozarta. 9. Navrhni, kam pojedeme. 10. Půjdeme do cestovní kanceláře? 11. Pojedeme sami bez cestovní kanceláře. 12. Navrhnu jet na sobotu a neděli na Moravu. 13. Při zpáteční cestě si prohlédneme Mělník.

4.

a) Studenti přicházeli jeden za druhým. – Prodavačky odcházely jedna za druhou. – Auta odjížděla jedno za druhým.

b) Míjeli jsme jeden palác za druhým. – Jeli jsme kolem jedné vesnice za druhou. – Projížděli jsme jedním městem za druhým. – Potkávala jsem jednu známou za druhou.

5. a)

Nejdelší česká řeka je Vltava – měří 433 kilometry. Největší české jezero je Černé jezero na Šumavě s plochou víc než 18 hektarů a hloubkou skoro 40 metrů. Nejteplejší minerální pramen je v Karlových Varech s teplotou 72 stupňů Celsia. Nejkratší vzdálenost od moře v České republice je 326 kilometrů od Štětína v Polsku. Nejnížší teplotu minus 88 stupňů Celsia naměřili v Antarktidě. Nejvyšší teplotu změřili v Libyi – plus 58 stupňů Celsia. Nejhlubší jezero na světě je Bajkal, má hloubku 1620 metrů.

V průvodci píšou jen o nejvýznamnějších památkách. – Nejnadšenější jsem byl z krásné přírody. – Asi nejznámějším hradem je Karlštejn. – Nejluxusnější obchody najdete kolem Václavského náměstí. – Stará Praha nabízí nejromantičtější místa. – Hledám co možná nejtišší místa daleko od lidí.

6.

Praha je sice nádherná, ale je tam hodně lidí. – Morava je sice zajímavá, ale máme málo času. – Severní Čechy mají sice hodně památek, ale také velmi špatné životní prostředí. – Sice mám rád lidi, ale nemusím je potkávat všude. – Cesta po dálnici je sice delší, ale budete tam dřív. – Všechno jsme si sice vyfotili, ale film se nám ztratil. – Cestovní kancelář sice nabízí různé rekreační pobyty, ale nechci s ní jet.

7.

Nesmím zapomenout, že dnes musím do cestovní kanceláře. Objednal jsem si pobyt na jižní Moravě pro dvě osoby na tři dny od 10. do 13. srpna. "Pojď se mnou!" zavolal jsem na kamaráda. "Nepospíchám, můžeme se projít po Národní třídě a jít do kavárny na kávu. Z kavárny Slávia je hezký výhled na Vltavu a na Hradčany." S problémem jsme přešli na druhou stranu ulice, protože jelo jedno auto za druhým a žádné nezastavilo. Měli jsme na něco chuť, ale nenašli jsme žádnou restauraci s laciným a dobrým jídlem. V cestovní kanceláři jsme čekali chvíli ve frontě. Zatím jsme si četli v průvodci, který jsem před chvílí koupil. Dozvěděli jsme se například, že na hradu Bezděz věznili Václava II. Se jménem Václav se setkáváme v celých Čechách. Až pojedeme na hrad Bezděz, stavíme se v Mělníku. O tomto městě mi už někdo vyprávěl. Za čtvrt hodiny jsem konečně zaplatil pobyt a vyšli jsme s přítelem z kanceláře ven.

8.

1. Která silnice vede k nádraží? Můžu k tobě na návštěvu přivést Thomase? 2. Au, to bolí. Neumíte se vyhnout? Vašek se vyhýbá všem problémům. 3. Podívej, jak je nebe červené. Už se stmívá. Venku se už setmělo, svítí lucerny. Musíme v pokoji taky rozsvítit. 4. Neumím si představit, že bych tě neměl! Představuju si, jak by ten modrý koberec vypadal u nás v hale. 5. Když to nemůžeš změnit hned, musíš to měnit pomalu. 6. Objevuju v Praze stále nová romantická mís-

ta. Za rohem se najednou objevil bratr. 7. Co navrhuješ? Nemůžu navrhnout nic, protože o tom nic nevím.

L1

9. a)

1. Dítě už chodí. 2. Do práce chodím většinou pěšky. 3. Včera jsem musel jít pěšky do šestého patra, nejel výtah. 4. Chodí rychle, jako by stále někam pospíchal. 5. Jdu spát, jsem unavený. Dobrou noc! 6. Připravte se! Už jde. 7. Chodím plavat do bazénu každou středu. 8. Chodila z jednoho obchodu do druhého, ale nic se jí nelíbilo. 9. Potkal jsem ho včera. Šel pomalu, neviděl, neslyšel, vypadal nemocně. 10. Jdu za Karlem, chci se ho na něci zeptat. 11. Kam jdeš? – Jdu pro chleba. 12. Každý víkend chodíme na pěší výlety. 13. Několikrát jsem se šel podívat, jestli už je v kanceláři, ale nebyl tam. 14. Po prázdninách půjdu studovat na gymnázium. 15. Od října budu chodit na večerní kursy češtiny. 16. Zítra si půjdu koupit nový oblek. Nechceš jít se mnou?

9. b)

1. Kolem našeho domu jezdí tramvaje. 2. Zítra ráno musím být v šest na letišti, protože letím do Vídně. 3. Ve městě můžeme jet (jezdít) maximální rychlostí 60 kilometrů za hodinu. 4. Auto jelo rychleji, než je dovoleno. 5. Jako pilot létá nejčastěji na lince do New Yorku. 6. Jedu do centra, nechceš jet se mnou? 7. Rád jezdím na kole. 8. Do Plzně pojedou asi autobusem. 9. Do práce jezdím autem, ale zítra bohužel autem nepojedu, protože je v autoopravně. 10. Zvykl si cestovat letadlem, často totiž létá pracovně do ciziny. 11. Protože jsem měl zpoždění, musel jsem jet taxíkem. 12. To letadlo letí nízko. 13. Tento rychlík jezdí jen v neděli. 14. Zpráva letěla z jedné kanceláře do druhé, takže za chvíli to věděli všichni.

9. c)

1. Nesu ti dobrou zprávu. 2. Nosí mi snídani do postele. 3. Viděl jsem ho na nádraží, jak si nese lyže. 4. Nemá na nic čas, práci si nosí i domů. 5. Ty kufry ponesu já, vezmi jen tu tašku. 6. Nosím brýle. Bez nich jsem tě skoro nepoznal. 7. Ráda nosí dlouhé sukně. 8. Cesta vede lesem. 9. Jednání povede za naši firmu inženýr Dvořák. 10. Vodil hosty celý den po pražských památkách. 11. Okna vedou do zahrady. 12. Jak se vede manželce? 13. Potkal jsem ho, když vedl děti na procházku. 14. Sanitka ho veze do nemocnice. 15. Z každé cesty vozí dětem dárky. 16. Ovoce si vozíme od babičky z vesnice.

14.

1. Rozloučili jsme se se sekretářkou. 2. Podepište se. 3. Stěžovali si na studené jídlo. 4. Nelíbilo se mi, co jsi řekl. 5. Už se setmělo. 6. Nevybral jsem si nic. 7. Nikdo se nestará o pořádek v parku. 8. Všiml sis té paní? 9. Divím se ti, proč to děláš. 10. Ještě jsme si nezvykli na české jídlo. 11. Prohlédni si to dobře. 12. Manžel se zdržel v práci.

15.

a) Materiály připraví kolega Dvořák. – Musím si připravit na zítra ty dopisy. – Připravte se! Za chvíli začínáme.

b) Dovolte, abych vám představil svou ženu. – Chtěl bych se představit. Jsem Jan Čapek. – Neumíš si představit, jak dlouho jsem to dělal.

c) Počkej, musím ještě obléknout Janičku. – Nechceš si obléknout ještě bundu? Je zima. – Jen se obléknu a hned půjdu.

d) Dám si něco dobrého. – Dej mi s sebou něco k jídlu! – Dáme si zatím aperitiv. –
K narozeninám jsem mu dal knihu. – To se nedá nic dělat.

str. 30: Chová se jako slon v porcelánu.

16.

1. ne, 2. ne, 3. ne, 4. ano, 5. ne, 6. ano, 7. ano, 8. ano, 9. ano, 10. ne, 11. ne

17.

nápad – nápaditý, noc – přenocovat, široký – rozšiřovat, plavat – zaplavit, pobyt – ubytovaný
turista, noviny – novinář, nabízet, nabídnout – nabídka, nabízené zboží, přitažlivý – přitáhnout, lé-
to – letní, chodit – chodník, ruch – rušná ulice, hotel – hoteliér, zástupce – zastoupení

19.

Na náměstí bylo několik stovek lidí. – Na parkovišti stálo několik desítek autobusů. – Na hranicích
čekaly stovky kamionů. – Nový obchod už navštívily desítky zákazníků.

20. a)

1. Ne, vzal jsem ji s sebou minule. 2. Ne, už jsem ho dobral. 3. Ne, už jsme ho rozebrali dosta-
tečně. 4. Už jsem ji přebral. 5. Už ne, ale přibral jsem hodně. 6. Už jsem ji probral. 7. Už je přibra-
li, teď už nepřibírají nikoho. 8. Ještě jsem si nic nevybral. 9. Ne, vzala jsem si je k sobě už minulý
víkend. 10. Já jsem je vzal s sebou taky.

20. b)

vzít si něco k jídlu – brát si práci domů – sbírat starý papír – dobrat lék – odebrat zboží – pobírat
rentu – přibrat dvě kila – sebrat papíry ze země – rozebrat budík – vybírat si košili a kravatu

Téma a)

Jsem na dovolené, na prázdninách. – Beru si dovolenou příští týden. – Odjeli na dovolenou, na
prázdniny. – Každý rok trávím dovolenou, prázdniny na chatě. – Zaplatil jsem si dovolenou v ces-
tovní kanceláři. – Zaplatil jsem za dovolenou pár tisíc. – O dovolené, o prázdninách jen
odpočívám.

Téma b)

vyhnout se luxusním hotelům – přenocovat v luxusním hotelu – udělat si plán na léto – bydlet
v levném penzionu – vybrat si rekreační pobyt – nenechat si ujít prohlídku města – věnovat se tu-
ristice – vydat se na pěší výlet do hor – překvapit rodinu dárkem

Téma f)

Vydáme se do nížiny, do pohoří, do hor, na hory, do údolí, na kopec, po svahu, na svah, do
jeskyně. – Vydáme se k vodě: k jezeru, k rybníku, k řece, k prameni (–i) řeky, po (podél) břehu,
k moři, k oceánu, do zátoky, do zálivu, k potoku, podél potoka, k vodopádu.

LEKCE 2

L2

2.

Neznáme tamtoho pána, tamtu ženu v červeném kabátě, modrém obleku, žlutém svetru, ze-
ných šatech, krátkých kalhotách?

4. a)

Několikrát to ještě zopakujeme. – Ve vlaku jsem se seznámil se sympatickou mladou dvojicí. –
Lavička je bohužel obsazená, sedí tam nějakí dva starší lidé. – Několik těch učebnic jsem v ob-
chodě ještě viděl. – Máme ještě dost papíru? – Ano, je tam ještě několik balíků. – Mladí lidé se
procházeli po dvou.

4. b)

Odsedl si od našeho stolu. – Delegace odletěla do Berlína. – Z tramvaje vystoupilo pár lidí. –
Z našeho domu se odstěhovala jedna rodina. – Chceš odepsat na jeho dopis? – Nejsem s vámi
spokojený, stále odcházíte brzo. – Z pátého nástupiště odjíždí vlak do Vídně.

7.

1. Čím víc ho poznával, tím mu byl sympatičtější. 2. Čím víc cestuje, tím má Čechy raději. 3. Čím
je starší, tím je krásnější. 4. Čím jede rychleji, tím víc se bojím. 5. Čím víc se směje, tím je nervóz-
nější. 6. Čím víc má peněz, tím je nespokojenější. 7. Čím jsem tlustší, tím mám větší chut k jídlu.
8. Čím je hubenější, tím vypadá lépe. 9. Čím je venku chladněji tím se musím obléknout tepleji.

8.

1. Kdybych byl na vašem místě, přespal bych ve městě. – jel bych na noc dál. 2. Být vámi, jel
bych autobusem. – letěl bych do Bratislavy. 3. Na vašem místě bych si rezervoval hotel. 4. Na
tvém místě bych si vzal taxi, ale vyjel bych o hodinu a půl dřív, protože je velká doprava. 5. Být
tebou, zavolał bych na informace. 6. Jak se tak na tebe dívám, zůstal bych v posteli. – Být na
tvém místě, odpočinul bych si hodinu a šel o trochu později.

10.

1. Ještě se rozhodujeme, kde strávíme (se ubytujeme) dnešní večer. 2. Ubytovali jsme se v ho-
telu, ale příště se ubytujeme v soukromí. 3. Já se ti divím. To nemůžeš dávat pozor, kam dáváš
peníze? 4. Jak se tady cítíte? Mně je tu dobře. 5. Velmi dobře si s novým kolegou rozumíme.
Jsem rád, že s ním můžu pracovat. 6. Nemůžu si vzpomenout, kam jsem si dal jeho vizitku.
7. Neumíš si představit, jak to bylo krásné! 8. Nenapadá mě, jak to můžeme udělat.

13.

1. – 2., 2. – 1., 3. – 4., 4. – 3.

14. a)

1. Přešel most. 2. Už vešla. 3. Nakonec se rozešli. 4. Přejděte na druhou stranu. 5. Obešli jsme

pole a potom jsme vešli do lesa. 6. Sejdeme se před divadlem. 7. Právě přichází můj kolega. 8. Můj přítel už odchází. 9. Viděl jsem ji, jak právě vešla do banky. 10. Potkal jsem ho, když právě vycházel z obchodu.

14. b)

1. Na sobotním turistickém pochodu jsme ušli třicet kilometrů. 2. Museli jsme vyjít do šestého patra pěšky, protože nejel výtah. 3. Schůzka byla příjemná, rozešli jsme se až o půlnoci. A to ještě někteří s rozchod nesouhlasili. 4. Vešli jsme do sálu jako poslední. 5. Otec pochází z jižní Moravy. 6. Máchovo jezero se nachází v severních Čechách. 7. Vaše pozdní příchody nebudu tolerovat! 8. Chřipce můžete předejít. 9. Hodinky se mi předcházejí. 10. Dostanu se tímto průchodem na náměstí? 11. Až budete vcházet do obchodu, dejte pozor na schody!

15.

1. Půjčil jsem si od Larryho slovník. 2. Večer půjdu na návštěvu ke Christine. 3. Vidíš tady někde Julia? 4. Seznámili jsme se s Ingrid. 5. Učitel vyprávěl dětem o Archimedovi. 6. S Henrym se setkám večer před muzeem. 7. Nezapomněl jsi poblahopřát Betsy? 8. Nemluvili jsme o Claudii, ale o Esther. 9. Do finále postoupila Brazílie a Itálie. 10. V jejich evropském turné je i Praha. 11. Do kupé přistoupili ještě dva lidi. 12. Pro Johnnyho to udělám, ale pro tebe ne. 13. Večer si půjdu s Jeremym zaplavat. 14. Dozvěděl jsem se to od Elisabeth.

16.

1. V televizi byl rozhovor s kulturním atašé. 2. Do tohoto data to musíte stihnout. 3. Setkal jsem se tam s velkým luxusem. 4. V hotelu si rezervovali dvě apartmá. 5. Poblahopřál jsem mu k významnému životnímu jubileu. 6. Jako dítě jsem nechodil rád do cirkusu. 7. Sopranistka dostala mnoho květín od publika. 8. Moje dcera chodí do klasického gymnázia.

17.

- a) Ta kniha je bez ideje / idey. – Mluvili jsme o její ideji. – Nesouhlasím s ideou / idejí tohoto článku. – Všemmu nerozumím, ale hlavní ideu poznávám.
- b) Těším se na cyklus filmů z šedesátých let. – Hodně filmů tohoto cyklu jsem už viděl. – V továrně jsme se seznámili s výrobním cyklem.
- c) O tomto tématu stále slyším. – V dnešním tématu budeme ještě pokračovat. – Pět témat už je připraveno, ještě chybí dvě témata. – Začne mluvit o mnoha tématech, ale ani jedno téma nedokončí. – Na začátku nás seznámili s oběma novými tématy.

18. a)

Byli výbornými kolegy. – Je dobrým obchodníkem. – Určitě bude dobrým pedagogem.

18. b)

Brzo se stanu vedoucím oddělení. – Marie se stala mou nejlepší přítelkyní. – Charlotta Masaryková, Američanka, se stala Češkou. – V nové České republice se stal prezidentem Václav Havel.

18. c)

Mladý Masaryk se seznámil se svou ženou r. 1877. – Shodoval se s ní ve všech důležitých otázkách. – Myslím, že naše názory se (ne)shodují. – Chtěl bych se seznámit s politickou situací vašeho státu.

19. a)

Navrhl jsem, chci navrhnout kolegovi, abychom ten úkol skončili ještě dnes, – své ženě dovolenou ve Španělsku, – dětem, abychom v neděli jeli na safari, – příteli, že mu pomůžu přeložit ten text.

19. b)

1. Nikdy mě nechtěl požádat o pomoc. 2. Věřil jeho slovům, protože byl jeho přítel. 3. Co si o tom myslíš? – Nevím, ještě jsem o tom nepřemýšlel. 4. Nech mě chvíli přemýšlet, hned si vzpomenu. 5. Věřil všemu, co říkala, a to byla chyba.

20.

1. Pošlu jí dopis, že ji musím vidět, že přijedu. 2. Budu bydlet v jednom hotelu u Dunaje. 3. Navrhnou šéfovi jak vyřešit ten problém. 4. Manželka odjede hned ráno do Českých Budějovic. 5. Bude chtít, abych na ni večer čekal u rychlíku. 6. Odjezdem do Ameriky ztratím práci. 7. Cesta bude trvat deset hodin, ale nebudu unavený. 8. Nikdy ti nebudu lhát. 9. Nebudu umět jí nikdy nic odmítnout. 10. Budu jí pomáhat, jak budu moci. 11. Zaměstnání najdu brzo.

22.

1. Pustím se do práce, hned jak odejdeš. 2. Nejdříve se musím seznámit s fakty, abych se mohl pustit do té analýzy. 3. Diskutoval jsem s ní hlavně o knihách a hudbě. 4. Dostal jsem od ní telegram, abych za ní hned přijel. 5. Byla pevná ve svých názorech, měla na mě velký vliv. 6. Slyšel jsem hodně o Janě a její rodině. Dozvěděl jsem se, že její rodina pochází z jižní Francie. 7. Na výletě jsem spadl do vody a byl jsem z toho nemocný. 8. Dlouho jsem hledal zaměstnání, chtěl jsem se dostat na univerzitu nebo k novinám. 9. Při (na) cestě do Vídně jsem se seznámil s rodinou Fischerových. 10. Byl jsem daleko od rodiny a stále jsem na ni vzpomínal.

23.

Po dlouhé době jsem se setkal s kolegou Mirkem, který se odstěhoval z Prahy. Potkali jsme se náhodou na ulici, a protože pár let jsme se neviděli, zašli jsme si na kávu, abychom si mohli popovídat. Mirek vyprávěl, že se mu vede dobře. Pracuje ve vyšší funkci v bance, práce ho baví. Tady v Praze je služebně, právě skončil jednání. Byl rád, že mě potkal, protože se stejně chtěl zastavit u nás v kanceláři, aby se dozvěděl, co je nového. Pověděl mi o své nové rodině – vloni se znovu oženil – s o deset let mladší učitelkou. Seznámil se s ní o dovolené v Tatrách a už po dvou měsících se rozhodli, že se vezmou. Letos v létě se jim narodil syn Míša. Mirek vypravoval také o své práci a o Liberci, kde teď s rodinou bydlí. Pozval mě, abych se na ně přijel podívat i s rodinou a prohlédl si město. Hned navrhl, co v Liberci navštívíme, a také výlet na horu Ještěd, kde je hotel s rozhlednou. Nahoru můžeme vyjet lanovkou. Dal mi svou vizitku s telefonem domů i do práce a vzal si moji. Slíbil jsem, že mu určitě zavolám a že možná přijedeme.

Téma c)

lhát – lež, milovat – láska, plakat – pláč, rozesmát se – smích, zesmutnět – smutek, bát se – strach, podvádět – podvod, stydět se – stud, věřit – důvěra, nenávidět – nenávisť, odvážit se – odvaha, rozveselit se – veselost, rozzlobit se – zlost, hněv

Smál se Petrovi, protože řekl hloupost. Smál se na Petra, protože byl rád, že ho vidí. Usmíval se na Petra, protože měl radost z dárku.

Téma e)

chytrý – hloupý, pracovitý – líný, veselý – smutný, jednoduchý – složitý, skromný – pyšný, citlivý – necitelný, vážný – lehkomyšlný, upřímný – falešný, pokrytecký

LEKCE 3

1.

1. Nikdy ji už nepozvou. 2. Na ministerstvu zahraničí přijali rakouskou delegaci. 3. Několik vlaků se zpozdilo. 4. Jak jste to myslel? 5. Účet zaplatila naše firma. 6. Pan ředitel vás očekává. 7. Tyto dokumenty musíte vrátit včas. 8. To víno jste už vypili? 9. Nevím, co všechno jste tu už řekli. 10. Musíme dohodnout termín návštěvy.

2.

1. Jede se na výlet. 2. V bance se zavírá brzy. 3. Minerálka se pije studená. 4. Tady se káva neprodává. 5. Platí se tamhle u pokladny. 6. Všude se mluví o vašem novém výrobku. 7. Kniha se musí vrátit brzo. 8. Tady se nesmí kouřit. 9. Říká se, že už zítra nastupuješ na nové místo v bance.

3.

1.– 4., 2.– 7., 3.– 8., 4.– 5., 5.– 1., 6.– 9., 7.– 2., 8.– 3., 9.– 10., 10.– 6.

4.

1. Strávil jsem dva týdny na horách s Emilem Hrabětem, Harrym Švarcem, Věrou Malou, Marií Bártovou. 2. Emilu Hrabětovi tykám, ale Harrymu Švarcovi vykám. Věře Malé tykám, ale Marii Bártové vykám. 3. Velmi si vážím Emila Hraběte, Harryho Švarce, Věry Malé, Marie Bártové. Nikdy bych nechtěl Emila Hraběte, Harryho Švarce, Věru Malou, Marii Bártovou urazit. 4. V minulém dopise jsem mu podrobně psal o Emilu Hrabětovi, Harrym Švarcovi, Věře Malé, Marii Bártové. 5. Slavíme narozeniny Emila Hraběte, Harryho Švarce, Věry Malé, Marie Bártové. Koupil jsi Emilu Hrabětovi, Harrymu Švarcovi, Věře Malé, Marii Bártové dárek? 6. Pamatuješ se na mého přítele Emila Hraběte, Harryho Švarce? mou přítelkyni Věru Malou, Marii Bártovou? Zítra se s Emilem Hrabětem, Harrym Švarcem, Věrou Malou, Marií Bártovou znovu setkáš.

5.

V čem se liší tento druh kávy od tamtoho druhu? tyto zákusky od tamtěch zákusků? tahle nová lampa od naší staré? jejich děti od našich dětí? toto téma od tamtoho tématu? můj návrh od tvého návrhu? moji přátelé od tvých přítelkyň?

6. a)

Slíbil jsem dceři návštěvu zoologické zahrady. – Slíbil jsem svým dětem dovolenou na horách. – Slíbil jsem hostům fotografie z hor. – Slíbil jsem příteli svou chalupu na léto. – Poskytl jsem redaktorovi rozhovor pro časopis. – Poskytl jsem zraněnému první pomoc. – Popsal jsem přátelům naši chatu. – Popsal jsem matce tu příhodu z neděle.

7.

1. Protože se známe už hodně let, tykáme si. 2. Když vstoupil do mé pracovny, pozdravil a zeptal se, jak se mám. 3. Rád bych s tebou na hory jel, ale nemám už ani den dovolené. – “Kdybys měl volno, jel bys se mnou?” ptal se přítel dál. 4. Věděl jsem, že mi neříká celou pravdu. A on se přiznal, co mi udělal. 5. Omlouval se, že nemohl vědět, jak to skončí. 6. Nevím, proč se na mě zlobíte. Nic jsem vám neudělal. 7. Trvám na tom, že mám pravdu, ale vy mi nevěříte. 8. Když jsem chtěl vstát, nemohl jsem, protože jsem měl zlomenou nohu.

13. a)

Zůstanu tam čtyři dni, dny. – Byl jsem tam pět dní, dnů. – Vyprávěl mi o jednom dni, dnu. – Povídal něco o dvou dnech. – Stihneme to s jedním dnem navíc. – Uděláme to všechno s třemi dny navíc.

13 b)

Mluvil jsem s těmi lidmi. – Divím se těm lidem, že si to kupují. – Karlův most je plný lidí. – Ztratil se mi někde tam vzadu mezi lidmi. – Nad hlavami lidí létali holubi. – Proč tam ti lidi, lidé stojí? – Není vidět za ty lidi. – Z reportáže se dozvíme hodně zajímavého o lidech, kteří tam žijí.

14.

Mluvil o tom příteli, těch obyvatelích, těch manželech, o tom hnědém koni, o těch zajímavých lidech, o mé dceři, o jejích modrých očích, o hezkém dni, dnu, o těch penězích, o tom dítěti, o třech tisících korunách, o důležitých věcech, o dlouhém týdnu, o těch velkých lodích.

To jsou mí přátelé, staré hotely, dlouhé dny, dni, černé oči, velké uši, milí hosté, hosti, staří lidé, obchodní lodě, lodi, průmyslové okresy, mladí manželé, malé děti, krátké noci, černí koně, tmavé lesy.

Pomáháme všem přátelům, těm lidem, některým hostům, naší dceři, jejímu mladému manželovi, svému příteli Harrymu, přítelkyni Marii, všem obyvatelům Prahy, svým dětem, génium.

Nejsme spokojeni s tou ideou, idejí, s tím nezajímavým tématem, s jeho cíli, s tvými hosty, s jejich malými dětmi, s novou městskou čtvrtí, s jejími rodiči, s přítelem Henrym, s takovými dny, s vašimi přáteli, s vašimi odpověďmi, odpovědmi.

16.

Na chalupu jsme dorazili o týden později. Když jsme vystoupili z auta, přiběhl k nám pes našich sousedů. Za ním přicházel i soused. Volal na nás, že už se o nás báli. Chvilí jsme si s ním povídali, po pěti minutách jsme se konečně rozloučili a mohli vejít do naší chalupy. Přinesli jsme všechny věci z auta, uklidili jsme trochu a naobědvali se. Po obědě jsme si vykouřili cigaretku, vypili kávu, snědli zákusky, které jsme si přivezli s sebou a vyrazili do přírody. Vystoupili jsme na kopec,

odkud je krásný výhled, rozhlíželi jsme se po krajině. Potom jsme se procházeli v lese a pomalu jsme se vraceli do chalupy. Zase nás přivítal pes a chtěl s námi vběhnout do chalupy. Soused si pro něj musel dojít, vzal ho do rukou a odnesl si ho.

17.

- a) Kdyby Emil nevyšel ráno z domova pozdě, nebyl by musel k autobusové zastávce běžet. Kdyby neběžel, nebyl by si zlomil nohu.
- b) Kdybychom nedojeli autobusem do horské vesnice až pozdě odpoledne, nebyli bychom se cestou na chalupu ztratili v lese a nebyla by nás tam zastihla noc.
- c) Kdyby Eva neviděla v čekárně u doktora ležet na podlaze kabelku, nebyla by se dozvěděla adresu jedné sympatické paní. Kdyby k ní nešla, nebyla by se s ní seznámila a spřátelila.

Téma a)

Moje hodinky jdou o 10 minut později. – Od zítřka za 14 dní se už stěhujeme. – Přicházíš právě včas, všechno je už připraveno. – Chodil ke mně obden. – Už se těším, odjíždíme ode dneška za týden. – Viděl jsem ho naposledy před několika dny. – Po dlouhé době jsem onemocněl. – Celou hodinu mi to vysvětloval. – Nemám rád, když se vracíš za tmy. – Včera jsem na tom pracoval dlouho do noci. – Takže platí. Sejdeme se pozítří v osm. – Dvakrát denně mu telefonuju, jestli už to má hotové. – O půlnoci mě probudil telefon. – Zavolej mi někdy jindy. – Při západu slunce jsme se procházeli po pláži. – Přijď, prosím tě, zítra někdy během dne, dneska nemám jedinou volnou chvíli.

LEKCE 4

1.

1. Manželka mého bratra je doma a stará se o dítě. 2. Šel jsem na návštěvu k příteli Aleny. 3. Thomas poznal příbuzné Vaška. 4. Prohlédl jsem si obrazy Pabla Picassa. 5. Prvního ledna jsem si poslechl projev prezidenta. 6. V sobotu jsme opravovali auto mého přítele. 7. Kuchyně mé matky je nejlepší na světě. 8. Pozvání mého strýce mě potěšilo. 9. Zazvonil jsem u bytu mého souseda. 10. Řídil jsem se radou doktora. 11. O životě Alberta Einsteina jsem si přečetl mnoho zajímavého. 12. S prací mé sekretářky jsem spokojený. 13. Nesouhlasil jsem s názorem kolegy.

2.

- a) Absolvoval na Karlově univerzitě. – Přijel na stáž na Karlovu univerzitu. – Některé evropské univerzity mají dobré kontakty s Karlovou univerzitou. – Karolinum, historickou budovu Karlovy univerzity, navštěvují státní návštěvy.
- b) Přes Karlovo náměstí jezdí hodně tramvajových linek. – Vyhněte se raději Karlovu náměstí, jeďte jinou cestou. – Novoměstská radnice je na Karlově náměstí. – Botanická zahrada je za Karlovým náměstím.
- c) Mluvil jsem jen s Janiným manželem, ona nebyla doma. – Tamhle poznávám Janina manžela. Jdu ho pozdravit. – Dozvěděl jsem se to od Janina manžela. – Janinu manželovi se čtvrtek nehodí, takže Jana chce jet jindy.

4. a)

Nejraději piju pivo z láhve, čaj a kávu ze šálku, mléko z hrníčku, pomerančový džus ze skleničky s brčkem, víno a aperitiv ze skleničky, vodu ze džbánu. – Nejčastěji smažím vajíčka a řízek na pánvi. – Brambory a polévku vařím v hrnci. – Salát připravuju v míse. – Maso připravuju na prkénku nebo na talíři.

4. b)

K smaženému řízku, ke grilovanému kuřeti, k snídani, ke kávě, k rybě, k bifteku, k párku, k pečené kachně, k přírodní kotletě, k uzenému masu, ke zvěřině, k vepřové pečení, k dušené šunce, k roštěné, ke karbanátku si dám bramborovou kaši, červené víno, zákusek, hranolky, zeleninový salát, chléb, vajíčka, zelí, hořčici, vařené brambory s máslem, rýži, špenát, těstoviny, špagety, knedlíky, čočku, hrachovou kaši, pivo.

6.

Lékař nařídil, abych hodně odpočíval. – Požádal nás, abychom ještě neodcházeli. – Poprosil mě, abych mu dovyprávěl konec filmu. – Poradil mi, abych se obrátil na agenturu. – Doporučil mu, aby se staral sám o sebe. – Řekl mi, abych se vyhnul vedoucímu. – Řekl mi, abych se rozhodl brzo. – Požádal nás, abychom to nikomu neřekli. – Doporučil mu, aby se odstěhoval na venkov. – Lékař nařídil, abych přestal kouřit. – Lékař nařídil, abych začal pravidelně cvičit. – Poprosil mě, abych zítra přinesl recept.

7.

Nařídil jsem svým dětem vrátit se včas. – Manželka mi nechala večeři v ledničce. – Neprozradil jsem nikomu ani slovo. – Odmítl jsem číšníkovi dát spropitné. – Uspořádali jsme kolegyni malou oslavu na počest narozenin. – Firma poskytla zaměstnancům týden dovolené navíc. – Sehnal jsem dceři knihu, kterou dlouho sháněla. – Vyřešil jsem rodičům jejich problém s bytem. Sousedka tvrdila ostatním něco, co nebyla pravda. – Vždycky splnil všem všechno, co slíbil. – Slíbil jsem sekretářce na odpoledne volno. – Zkoušela jsem si dvoje kalhoty, ale žádné jsem nekoupila. – Šéf dovolil jen někomu odejít dřív domů.

8. a)

1. Neuměla si poradit s předkrmem, takže jsme obědvali bez něho. 2. Neuměl mi poradit, co mám dělat, proto jsem se musel rozhodnout sám. 3. Můj manžel je domácí kutil, se vším si poradí sám. 4. Poradila jsem sousedce, které koření dát do omáčky.

8. b)

1. Muž má nechat vejít dámu jako první. 2. Manželka mě nenechala ani domluvit. 3. Přestal jsem hrát závodně tenis před dvěma lety. 4. Nechal jsem tenisu před pár lety. 5. Řekla jsem, že na večeři nepůjdu, ale on mě nepřestal přemlouvat.

10. a)

O vánocích budeme na horách. – Vy jste na hradě ještě nebyli? – Byl jsem venku na čerstvém vzduchu. – Uvidíš to, až budeš na druhé straně. – Na stole máš dopis. – Láhve stojí na zemi. –

Bydlí na kraji města. – Na Moravě jsme ještě nebyli. – Má na sobě nový kostým. – Byli jsme nahore na terase.

10. b)

Přišel na poslední chvíli. – Kolik je hodin? – Bude čtvrt na jednu. – Do školky přijímáme vždy na podzim a na jaře. – Na svatého Jiří vylézají štíři. – Přišel jen na začátek jednání. Na konci jednání jsem ho už neviděl. – Na konec schůze jsem už nečekal. Všechno důležité se projednalo už na začátku.

10. c)

Chodí k nám často na návštěvu. – Zůstaneš na večeři? – Děti už zítra odjedou na prázdniny. – Máš peníze na cestu? – Půjčil si od nás peníze na dovolenou. – Koupila si látku na šaty. – Připijme si na zdraví. – Kývl jsem na souhlas. – Schoval jsem si to na památku. – Večer se stavím na pivo. – Půjdeš se mnou na ryby? – Pozvali nás na oběd. lístky na koncert – pozvánka na konferenci – továrna na automobily – voda na mytí – mísa na ovoce – ubrousek na ruce – šaty na večer – zboží na prodej – dopis na rozloučenou – památka na otce – obklad na čelo – pohled na krajinu

10. d)

Hraje na piano, na kytaru. – Zvoní na zvonek. – Zamkl na klíč. – Viděl to na vlastní oči. – Jezdí na koni, na kole. – Píše na psacím stroji. – Vaří na elektrickém sporáku.

11.

Nač jsou mokré bílé ubrousky?

Servírky nám začaly rozdávat mokré bílé ubrousky. Část skupiny si myslela, že si těmi ubrousky máme umýt misky na stole, druhá část tvrdila, že mokré ubrousek patří pod sklenici s nápojem, aby se ochladila, a další část ho odmítla vůbec, protože prostě nevěděla, co s ním. Naštěstí nám servírky ukázaly, že si ubrouskem máme umýt ruce, a to se nám líbilo. Venku i v restauraci bylo vlhké dusno jako v prádelně a mít osvěžené, mokré ruce bylo příjemné. Část skupiny naopak funkci ubrousků vylepšila a použila je jako obklad na čelo. To zase přivedlo servírky do rozpaků, protože ubrousky musely vrátit. Nakonec je přece od našich lidí vybraly a přinesly předkrm.

14. a)

Myslí na své kolegy, na kolegu Černého, na kolegyni Claudii, na pozvané hosty, na přítelovu nabídku, na přátelskou pomoc, na středěční recepci. Nemyslí si o svých kolezích, o kolegově kariéře, o přítelových slovech, o bratrově manželce, o sousedových dětech, o redaktoru Procházkovi nic špatného. Už ses zamyslel nad plány na léto? nad svými slovy? nad vhodnou odpovědí? nad těmi dvěma dívkami? nad tématem, které si chceš vybrat? nad tím, odkud ho znáš?

14. b)

1. Myslím, že už to brzo začne. 2. Přemýšlím o tom, co jsi řekla. 3. Už jsem vymyslel, jak to uděláme. 4. Myslím, že by to šlo. 5. Musíme si promyslet, kam pojedeme v létě. 6. Celý den myslím

na to, proč včera nepřišel. 7. Už sis rozmyslel, jestli s námi půjdeš? 8. Už ses zamyslel nad tím, jak moc jsi jí ublížil? 9. Dobře si to promyslete, než odpovíte. 10. Přemýšlel jsi o tom, kolik hostů pozveme? 11. Teď promýšlím, jaký jídelníček hostům nabídnu.

L4

15.

1. Vyhodil jsem noviny, které jsem přečetl. 2. Diskutovali jsme o zprávě, kterou jsme si přečetli. 3. Delegace, kterou přijal primátor Prahy, si prohlédla radnici. 4. S účtem, který jsem zaplatil, jsem se vrátil pro zboží. 5. Zboží, které jste si zakoupili, vám dovezeme dnes večer. 6. Zboží, které jste si vybrali, dávejte do košíku. 7. A tady budou sedět hosté, které pozval Petr. 8. Věci, které jsem si připravil včera večer, jsem jen rychle hodil do kufru.

16.

vařená slepice – pečené jehněčí maso – opékaný párek – smažený řízek – grilované kuře – dušená zelenina – zmrazený, mražený špenát – míchaný kompot – mletý pepř – (o)loupané brambory – obalený, obalovaný květák – kořeněná omáčka – osolené maso – oslazený čaj – pálený cukr – připálené, spálené jídlo

17.

Mýlíš se! – Nevěděl jsem, jestli to mám přijmout, nebo ne. – Na svou omluvu řekl, že o tom nevěděl. – Podíval se na svého kolegu, jako by mu chtěl říct, že s ním nesouhlasí. – Pořád myslíš na hlouposti. – Zeptej se pořádně na cestu, abychom nezabloudili. – Sice stále upozorňuje na nedostatky, ale sám nehne ani prstem. – Lidi vždycky závidí. Proto si nikdy nevšímám řečí. – Myslím, že to nedokáže sám udělat. – Celá rodina se už připravujeme na dovolenou. – Nechci tě do ničeho nutit. Záleží to jen na tobě, jak se rozhodneš. – Mělo na něj velký vliv, jak jste mu pomohli. – Dá se na něj ve všem spolehnout. – Na svých slovech trvám. Pravdu mám já. – Nemohli jsme se domluvit, kdy vyjedeme.

18.

1. Vždycky chtěla to, co nemohla mít. 2. Letos začala zima dřív než minulý rok. 3. Má plat jen několik tisíc měsíčně. 4. Bojí se o svého syna. 5. To kolo jsem koupil za deset tisíc korun. 6. Za hodinu se vrátím. 7. Brzy bude podzim. 8. Najednou zazvonil telefon. 9. Mám hodně problémů. 10. Firma vám doveze zboží až domů. 11. Vedoucí řekl, že je se mnou spokojený. 12. Byl tam jen jeden host.

19.

1. Vyndal jsem z kapsy klíče a odemkl (zamkl) jsem. 2. O dovolené jsem projel celé Švýcarsko. 3. Teď musím dojet (odjet) pro děti do školky, dovezu je domů a ve tři jsem zpátky. 4. Někdo zaklepal a vešel. Hned se rozloučil a odešel. 5. Doporučuju vám, abyste si vyjeli nahoru na terasu. Je odtud hezký výhled (pohled) na město. 6. Z okna vyhlédla dcera a něco na mě křičela. 7. Seběhl jsem dolů do recepce, kde na mě čekala návštěva. 8. Z čekárny někdo rychle vyběhl a běžel za vlakem, který už odjížděl. 9. Pavel není doma. Mám mu něco vyřídit? 10. Rozhodl se, že mu všechno vrátí. 11. Dohodli se na obchodu.

20.

Hned na začátku války vzali Němci tatínkovi rybník. Rybník se stal tatínkovou láskou. Často chodil k němu za kapry. Když jim hodil do vody housku, objevili se a za chvíli zmizeli s houskou pod vodou. Chodil tam za světla i za tmy. Jednou v noci mě probudil. Oblékl jsem se. Něco se stalo a já nevěděl co. Sešel jsem ze schodů, stál tam tatínek se sekerou v ruce. „Pojď,“ řekl mi. Šel jsem za ním po tvrdém sněhu, pod nohama to dělalo řach–řach. Když jsme došli k rybníku, tatínek udělal nejdřív do ledu díru. Obrátil se ke mně: „Za okamžik připlavou.“ Za několik sekund se opravdu kapři objevili. Tatínek si s kapry nejdřív hrál jako s dětmi a potom je začal vytahovat z vody a dávat do pytle. Teď teprve jsem to pochopil: tatínek nemohl nechat kapry Němcům. Hrozně jsem se bál, ale nosil jsem je na zádech v pytli domů a maminka je dávala do vany a hrnců. Ráno jsme byli zmrzlí a rybník byl prázdný. Ještě ten den jsme začali vyměňovat kapry za mouku, cukr, chléb, cigarety. Bylo před vánocemi a kapři nám otvírali dveře do všech domů.

21.

vyřídit kolegovi vzkaz – zapojit novou ledničku – utéci před deštěm – zbylo mi málo peněz – rozběhnout se za autobusem – poradit ten nejlepší způsob řešení – nabídnout návštěvě koňak – vyprávět přátelům o svém životě – dávat přednost práci před odpočinkem – protestovat proti jeho slovům – vyndat z kapsy řidičský průkaz – vytáhnout ze skříně kabát

22. a)

vstoupit – počítat – ukazovat – déšť – prát – věšet – ruka – platit – lepit – šaty – sedět – sedět – měřit – držet – padesát – padat – sklo – led – řídit

22. b)

potřeby domácího kutila: šroubovák, kladivo, pilník, lepidlo – kuřácká potřeba: popelník – předměty v koupelně: pračka, mýdlo, ručník, zrcadlo, věšák, kartáč, umývadlo – co je k jídlu?: lízátko, pečivo, koláč

Téma f)

Křížovka: Táta, Málo, Auto = TMA

LEKCE 5

1. a)

Počasí se o trochu (o hodně, o něco) zlepšilo (zhoršilo). – Podmínky se o něco zlepšily (zhoršily). – Nabídka zájezdů se o trochu rozšířila (zlepšila). – Naše kontakty se o hodně zlepšily (rozšířily). – Naše spolupráce se o hodně rozšířila (zlepšila). – Výroba se o trochu snížila (zvýšila). – Zahraniční obchod se o trochu zvýšil (snížil).

1. b)

Je mu hůř, jeho nemoc se zhoršila. * Nabídka zboží je širší – rozšířila se. * Výroba je o 5 procent vyšší – zvýšila se o 5 procent. * Sukně se nosí zase delší – prodlužují se. * Zprávu musíte napsat

kratší – musíte ji zkrátit. * Zdá se mi hubenější. – Zdá se mi, že zhubnul. * Evo, ty jsi krásnější! – Evo, ty jsi zkrásněla! * Auto jelo najednou pomaleji – najednou zpomalilo a zase rychleji – a zase zrychlilo. * Pořád se snažil udělat si práci snadnější – snažil se usnadnit si ji.

L5

2. a)

Cestovní kancelář hledá průvodce, který mluví italsky. – Dal jsem si opravit hodinky, které se mi zpožďovaly. – Lidé nejsou spokojeni s ekonomickou situací, která se stále zhoršuje. – Nenastupujte do vlaku, který se už rozjíždí. – Zeptej se tamtěch lidí, kteří sedí na lavičce. – Musím dát přednost autu, které přijíždí zprava. – Všude hledají lidi, kteří znají několik jazyků.

2. b)

Cestující do Berlína se dostaví (ke vchodu číslo 5). – Pracující ženy musí zvládnout (práci i domácnost). – Zhoršující se životní prostředí nutí vládu (investovat do jeho ochrany). – Stále se opakující seriály v televizi mě (nudí). – Potřebuju asistentku ovládající (angličtinu a němčinu). – Ženě, mluvící už půl hodiny v telefonní budce, jsem řekl, (aby už skončila, protože si potřebuju nutně zavolat). – Sedící diváci si sedli na tribuny, zatímco stojící se postavili (kolem stadionu).

4.

Původně přemýšlel o studiu techniky. – V současné době si vydělává jako manekýnka a modelka. – Často přichází do styku se zajímavými lidmi. – Vždy se snažil získat co nejvíc obchodních zkušeností. – Věnoval tomu prázdniny i čas během studia. – V budoucnu se chce žít jako tlumočnice a průvodkyně. – Předpokládá, že si založí vlastní obchodní firmu. – Odjel studovat, aby si prohloubil odborné znalosti. – Studuje jazyky, aby se připravila na budoucnost. – Své práci se věnuje už šest let. – Práci považuje za svého koníčka. – Ví, že být úspěšný, předpokládá tvrdou práci.

7.

1. Šel jsem na schůzku co nejpomaleji, protože bylo ještě dost času a nechtěl jsem dlouho čekat. 2. Co nejtíšeji otevřela dveře do ložnice, aby neprobudila děti. 3. Snažil jsem se zaparkovat co nejbliž(e) nádraží, ale všude bylo plno. 4. Zůstaň tu, co nejdéle budeš moci. 5. Chci to poslat co nejrychlejší cestou, musí to tam být zítra. 6. Držel jsem se od něho co nejdále, nechtěl jsem s ním mluvit. 7. Musíme to udělat co nejrychleji, za chvíli mi začíná jednání. 8. Snaží se vypadat co nejmlaději. 9. Vždycky nakupuje co nejlaciněji, ale ne vždy tím ušetří. 10. Přivítal ji co nejveseleji, jako by se nic nestalo. 11. Kupuje dětem co nejdražší dárky, ale ony potřebují jeho lásku.

9.

Vždycky chtěla velký byt. – Končím v pět, po mně nastoupí kolega Černý. – Neměl jsem to dobře připravené, ale podařilo se to. – Naučila se pracovat s počítačem brzo. – Přestal pracovat a začal se taky dívat na film. – Přijdeme k vám ve čtvrtek večer. – Vážím si jeho pracovních úspěchů. – Dělán svůj koníček už hodně let.

10.

1. Univerzitu Karlovu založil Karel IV. roku 1348. – Kdo sem položil ty papíry? – Položím vám otázku a vy musíte hned odpovědět.

2. Banka zakládá novou filiálku. – Překládáte také do němčiny? – Jeho slova se zakládají na pravdě.
3. V práci se s kolegyní střídáme, jednou dojde pro kafe ona, podruhé já. – Ve dvě mě musíš vystřídat, musím odejít. – Musím si nutně koupit nový kostým, stále střídám ty dva staré.
4. Kdo vede tohle oddělení? – Jak se vám vede? Děkuju, dobře. – Do kanceláře nám konečně zavedli další telefonní linku.
5. Hned za městem nás zastavila policejní hlídka. – Garáž postavili za necelý měsíc. – Na oběd se zastavíme v motelu. – Kam chceš postavit ty kufry?

13. a)

Výrobky, jejichž kvalita se zvyšuje – Sousedé, jejichž pes se ztratil v parku – Firma, v jejíž kanceláři pracuje manželka – Malíř, jehož obraz jsem si koupil – Restaurace, jejíž specialitou jsou jihočeská jídla – Bratr, jehož auto jsem si musel půjčit – Přítelkyně, s jejímiž rodiči jsem se setkal – Kolegyně, s jejímiž nápadem jsem souhlasil

13. b)

To jsou ti Rakušani, se kterými jsi byl včera na obědě? – To je ten obchodník, se kterým jsi byl včera na obědě? – To jsou tví obchodní partneři, se kterými jsi byl včera na obědě? – To je ta známá manekýnka, jejíž fotku jsi mi ukazoval? – To jsou ti Kanadané, jejichž fotku jsi mi ukazoval? – To je ten tvůj příbuzný, jehož fotku jsi mi ukazoval?

14.

Dali jsme se s chutí do jídla. – Už nemám žízeň, napil jsem se vody. – Nedával pozor a vrazil do jedné paní. – V obchodě přibývalo zákazníků. – Nemohla se vzpamatovat z toho překvapení. – V diskusi se držel stále jediného tématu. – Lituju svých slov. – Když překládám, neobejdu se bez slovníku. – Dosáhl všeho, co chtěl. – Posad' se a nevsímej si toho nepořádku.

15. a)

Neobejdu se bez dobré účetní, ale dobrých účetní je nedostatek. – Neobejdu se bez spolehlivé sekretářky, ale spolehlivých sekretářek je nedostatek. – Neobejdu se bez dobrého programátora, ale dobrých programátorů je nedostatek. – Neobejdu se bez spolehlivého poradce, ale spolehlivých poradců je nedostatek.

15. b)

Úředník se neobejde bez telefonu. – Ministr zahraničí se neobejde bez tlumočníka. – Dirigent se neobejde bez hudebníků. – Ředitel továrny se neobejde bez dělníků. – Veterinář se neobejde bez nemocných zvířat. – Obchodník se neobejde bez zákazníků. – Politik se neobejde bez voličů. – Lyžař se neobejde bez sněhu.

16.

1. Dovedli nás až k hotelu. 2. Tramvaj dojela na konečnou. 3. Na dveře nalepili oznámení, že dneska bude otevřeno až od deseti. 4. Nemohl jsem se na vás dozvonit. 5. To jsme se vás načekali! 6. Čekal jsem na přítele dlouho, ale nakonec jsem se dočkal. 7. Kávu si prosím nalejte

sami. 8. Nedá se věřit všemu, co řekne. Vždycky toho namluví hodně. 9. Když domluvil, ostatní se roztleskali. 10. Telefonuju tam přes hodinu, ale nemůžu se pořád dovolat. 11. Bolí mě nohy, kolik jsme se nachodili po městě. 12. Nasnídal jsem se doma, vezmu si jen kávu. 13. Dodělal jsem to až pozdě v noci.

L5

19. a)

Firma ho vyslala do Argentiny dojednat obchod. – Firma ovládla evropský trh. – Firma ho zaměstnala ve své zahraniční filiálce. – Firma prorazila na americký trh. – Firma nabízí obchodní a výrobní konzultace. – Firma navrhla modernizaci celého podniku.

19. b)

Nastoupil u firmy Baťa. – V roce 1989 se vrátil za obchodem. – Navázal kontakty se strojírenskými závody. – Stroje jsou nevhodné pro náš trh. – Pomohl firmě k úspěchu. – Firma ovládla trh s počítači. – Firma pokračuje v obchodu s Ruskem. – Konstruoval stroje pro letecký průmysl. – Firma se zaměřila na obchodní konzultace.

20.

a) Za války utekl do Francie.

b) Přejde za chvíli. – Jedeme rychlostí sto kilometrů za hodinu. – Za hodinu ti nestihnou všechno vysvětlit. – Jezdím do Prahy dvakrát za měsíc.

c) Firma souhlasila za podmínky, že se postará o distribuci.

d) Jezdí na Moravu za obchodem. – Manžela má v Berlíně a na víkend za ním pojede. – To nejhorší už máme za sebou. – Prázdniny už jsou za námi.

e) Koupil jsem si košili za pět set korun. – Vyměnil svůj malý byt za větší. – Poděkoval: „Mockrát děkuju.“ – „Není zač,“ odpověděl jsem. „To nestojí za řeč.“

f) Drželi se za ruce.

21.

1. I když (ačkoliv) dostal lepší nabídku, zůstal ve svém podniku. 2. Dříve žil a pracoval ve Zlíně, a proto (a tak) se tam vrátil. 3. Ačkoliv druhá strana nejdříve nesouhlasila, podařilo se nám obchod uzavřít. 4. Koupili licenci, protože jejich stroje už byly zastaralé. 5. Návrh nakonec přijali, i když se jim nelíbil. 6. Ceny potravin se zvyšují, a tak mají lidé méně peněz na kulturu. 7. Protože byla mlha, letiště nepřijímalo. 8. I když byl unavený, slíbil, že ještě přijde. 9. Jezdí k nám málo turistů, a proto musíme zlepšit nabídku. 10. Ačkoliv se zvýšil počet aut, ubylo dopravních nehod.

20. a)

1. Odborník se musí vzdělávat po celý život. Má středoškolské vzdělání. 2. V novém zaměstnání vydělává měsíčně o tisíc korun víc. Z jeho výdělku žije celá rodina. 3. Udělej si ve svých věcech pořádek! 4. Práci jen rozdělal, ale už nedokončil. Rozdělal v krbu oheň. 5. Ráno jsem přišel o hodinu později, odpracuju si ji odpoledne. 6. Už mám takhle dost problémů, a ty mi přiděláváš ještě další! 7. Dodělám tu zprávu dnes večer, můžete ji mít zítra ráno. 8. Ten starý kostým už není moderní – dám si ho předělat.

20. b)

Dělá (pracuje, je zaměstnán) v továrně, v úřadě, na stavbě, v Českých Budějovicích, v Plzni, pracuje celou noc. – Udělal (vykonal, provedl) dobrou práci, udělal (vykonal) zkoušku, svou povinnost. – Dělá (vyrábí, zhotovuje) nábytek, koberce, dělá (vytváří) dekorační předměty, plány na léto. – Dělá (vaří) večeři, bramborovou kaši, dělá (peče) koláče. – Dělá (šije) večerní šaty, sukni, dělá (plete) čepici, šálu. – Co mám dělat s tím problémem, s tou záležitostí, s těmi penězi? – Kolik to dělá? (Kolik platím?) Jednu korunu, pět set korun. – Matce, dceři, příteli, jednomu hostovi, lidem se udělalo špatně.

23. a)

Stavíte domy? – Ano, jsem stavitel. * Píšete romány? – Ano, jsem spisovatel. * Pracujete v nemocnici? – Ano, jsem lékař, zdravotník. * Řídíte školu? – Ano, jsem ředitel. * Řídíte autobus? – Ano, jsem řidič. * Vyrábíte nábytek? – Ano, jsem truhlář. * Vaříte v hotelu? – Ano, jsem kuchař. * Opravujete televize? – Ano, jsem opravář. * Sbíráte známky? – Ano, jsem sběratel, filatelista. * Kouříte? – Ano, jsem kuřák. * Věnujete se plavání? – Ano, jsem plavec. * Tlumočíte při obchodních jednáních? – Ano, jsem tlumočník.

23. b)

učí – učitel, létá – letec, běhá – běžec, sportuje – sportovec, chodí – chodec, zpívá – zpěvák, pěvec, poslouchá přednášku – posluchač, prodává v obchodě – prodavač, hraje fotbal – fotbalista, hraje v divadle – herec, hraje na housle – houslista, provádí cizince – průvodce, někoho zastupuje – zástupce, odesílá dopis – odesílatel, radí prezidentovi – poradce prezidenta, tlumočí – tlumočník, organizuje – organizátor, lže – lhář, chytá ryby – rybář, lyžuje – lyžař, překládá beletrii – překladatel, vydává noviny – vydavatel, kontroluje jízdenky – revizor, učí matematiku – matematik, češtinu – češtinář, dává konzultace – konzultant, dává informace (mluví) za nějaký úřad – mluvčí, dělá sochy – sochař, diriguje orchestr – dirigent

LEKCE 6

1.

Na spaní je ještě moc brzo. – Na běhání jsem dneska moc unavený. – Na řízení jsem dneska moc unavený. – Na tancování jsem dneska moc unavený. – Na psaní jsem dneska moc unavený. – Na hraní je ještě moc brzo. – Na braní (svatbu) je ještě moc brzo.

2.

1. Když píšu, potřebuju ticho. 2. Až si vyberete zboží, zaplatte tamhle u pokladny. 3. Když uklízím, hraje mi rádio. 4. Když skončil studia, odešel pracovat do ciziny. 5. Když piješ, raději nemluv. 6. Než zaplatím, vždycky účet zkontroluju. 7. Když přebíral Nobelovu cenu, poděkoval svým spolupracovníkům. 8. Fotografie vám vrátíme, když si o to požádáte. 9. Přijďte se nám představit, až vykonáte psychologické testy. 10. S tím, jak to vysvětlil, nesouhlasím. 11. S tím, jak byla rozdělena práce, nejsem spokojený. 12. Požádal mě, abych přeložil jeden článek. 13. Firma se zabývá tím, že dováží textilní výrobky. 14. Značku kvality využívá výrobce, když formuje image své firmy. 15. Udělám to, abych zlepšil svou fyzickou kondici.

L6

3.

prodloužit platnost pasu – podporovat české výrobce – chránit zákazníky – využívat značku kvality při reklamě – budovat image firmy – formovat obchodní strategii – splnit několik kritérií – provést kontrolu – potvrdit chybu – zhoršit kvalitu – snížit produkci – rozšířit výrobu – zkrátit pracovní dobu – ulehčit podmínky – prohloubit rozdíly

4.

1. Sdružení pro cenu České republiky za jakost propůjčuje značku Czech Made na 1 rok. 2. Výrobce využívá značku Czech Made při reklamě. 3. Komise ověřila kvalitu výrobků. 4. Výrobek musí splňovat celou řadu kritérií. 5. Výrobce by měl označit ekologický výrobek. 6. Náš úřad vám prodlouží platnost průkazu o 1 rok. 7. Švédská Královská akademie udělila tento týden Nobelovu cenu za ekonomii. 8. Automobilka představila v říjnu veřejnosti nový vůz Škoda Felicia. 9. Designéři Volkswagenu navrhli její karosérii. 10. Vedení podniku provedlo kontrolu ve čtyřech odděleních. 11. Úřad vlády informace nepotvrdil.

6. a)

Na třicátém čtvrtém, třicátém devátém, čtyřicátém prvním, čtyřicátém pátém strojírenském veletrhu. – Zúčastnil se třicátého čtvrtého, třicátého devátého, čtyřicátého prvního, čtyřicátého pátého strojírenského veletrhu.

Sportovec skončil na čtrnáctém, patnáctém, devatenáctém, dvacátém druhém (dvaadvacátém) místě. – Není spokojený se svým čtrnáctým, patnáctým, devatenáctým, dvacátým druhým (dvaadvacátým) místem.

1. Vránovi bydlí v desátém poschodí. 2. Do pátého poschodí můžeme vyjít pěšky. 3. Deklinaci najdete na sedmdesáté čtvrté straně. 4. Zopakujte druhou větu. 5. Žijeme ve dvacátém století. 6. Karlova univerzita byla založena v první polovině čtrnáctého století. 7. Na večeři půjdeme kolem osmnácté hodiny. 8. Výtah jezdí jen do osmého patra. 9. Nevrátím se před prvním prosincem. 10. Přijde mezi jedenáctou a dvanáctou hodinou. 11. K patnáctému lednu musí být zpráva hotová. 12. Od dvacáté druhé (dvaadvacáté) hodiny musí být noční klid. 13. Od dvacátého pátého (pěťadvacátého) února do třetího března nebudu bohužel v Praze.

6. b)

Značku udělili třiceti čtyřem, padesáti třem, šedesáti dvěma, stu, dvěma stům výrobkům. – U třiceti čtyř, padesáti tří, šedesáti dvou, sta, dvou set výrobků máme jistotu, že jsou kvalitní. – Kontrola mluví o třiceti čtyřech, padesáti třech, šedesáti dvou, stu, dvou stech výrobcích špatné kvality.

1. Telegram jsme poslali oběma rodinám. 2. Během dvaceti čtyř hodin se změnilo počasí. 3. Vrátil se po dvou týdnech. 4. Komise byla složena z patnácti odborníků. 5. Byl mezi třemi nejlepšími pracovníky. 6. Oběd bude trvat od dvanácti do čtrnácti hodin. 7. Zeptali jsme se čtyř cizinců. 8. V Praze žil před pěti lety. 9. Přijel bez rodiny, manželka se dvěma dětmi za ním přijela až po šesti měsících. 10. Účast slíbilo přes třicet odborníků z celého světa. 11. Ve vesnici žije víc než pět set obyvatel. 12. Atletického mítinku se zúčastnili sportovci z dvaceti tří (třiaadvaceti) zemí. 13. Obraz byl znovu nalezen po tři sta padesáti letech. 14. Slovník obsahuje asi čtyřicet osm tisíc slov. 15. Ze sedmi set dvaceti čtyř zaměstnanců se stávky zúčastnilo okolo pěti set zaměstnanců. 16. V bance jsou jen do tří hodin.

7.

o 7,7% – o sedm celých sedm desetín procenta, o 7,2% – o sedm celých dvě desetiny procenta, 5. měsíc – pátý měsíc, dosáhlo 2% – dosáhlo dvou procent, na 5,6% – na pět celých šest desetín procenta, s více než 25 zaměstnanci – s více než dvaceti pěti zaměstnanci, o 21% – o dvacet jedno procento, o 18% více – o osmnáct procent více

9.

1. Evropská unie se k prvnímu lednu devatenáct set devadesát pět rozšířila o Rakousko, Finsko a Švédsko. 2. Počet jejích obyvatel stoupl o šest procent. 3. Kolega pracuje v podniku o dva roky déle než já. 4. Nový typ má delší záruční dobu o půl roku proti starému typu. 5. Naše oddělení zvýšilo prodej o deset procent ve srovnání s minulým měsícem. 6. Zahraniční obchod vzrostl v prvním pololetí o třináct a půl procenta oproti stejnému období loňského roku. 7. Obchodní výměna klesla o více než dvě procenta ve srovnání s loňským červnem. 8. Praha má nezaměstnanost o sedm procent nižší než severní Morava.

11.

1. Dobral penicilín a šel ke svému doktorovi na kontrolu. 2. Protože se zhoršila kvalita výrobku, odebrali mu značku kvality. 3. Do našeho pracovního týmu přibereme ještě dva pracovníky. 4. Můj manžel je filatelista, ale sbírá také mince. 5. Nabral si na talíř nějakou čínskou specialitu. 6. Nemůžu si vybrat mezi těmito dvěma modely kabátu. 7. Můj syn si hraje tím, že rozebere všechno, co se mu dostane do rukou. Včera mi rozebral budík, takže musím koupit nový. 8. Musíme dobře rozebrat situaci, abychom zjistili, proč se o tolik zmenšil prodej. 9. Rychle sebrala z podlahy peněženku, která jí vypadla z kabelky. 10. Policie mu odebrala řidičský průkaz na dva roky, protože mu zjistili hodně alkoholu v krvi.

13. a)

slavíme, oslavujeme narozeniny – dal jsem opravit hodinky – dobře jsme se bavili – šli, chodili jsme rychle – spal jsem dlouho – staví, postavili novou tovární budovu – čtu Hospodářské noviny – hraju na piano – firma bojuje s konkurencí – porada začala. začíná – poslechl jsem si koncert v rádiu – prodávají kosmetiku – firma vyváží a dováží spotřební zboží – cena se tvoří z... – zahraniční obchod se rozvíjí – vzniká mnoho malých firem – nabízejí potravinářské výrobky – agentura zkoumá nezaměstnanost

13. b)

1. Výrobky této firmy mají značku kvality. 2. Doma mám sbírku starých mincí. 3. Řekl mi požadavky ke konkursu. 4. Ministerstvo se zabývá úbytkem pracovních míst na trhu práce. 5. Syn se vrátil z brigády s dobrým výdělkem. 6. Je nutné vyřešit otázku radioaktivního odpadu. 7. Můj koníček je poslech klasické hudby. 8. Oprava fotoaparátu by byla tak drahá, že si raději koupím nový. 9. Prohlídka zámku trvá asi dvě hodiny. 10. Jeho obchodní firma se zabývá vývozem a dovozem skla. 11. Na večer připravím nějaké společenské hry. 12. Budu tam jen na začátek jednání, potom musím odejít. 13. I když mám hodně práce, vždycky si udělám čas pro svůj pravidelný nedělní běh. 14. Zlatou neděli vyrazíme na vánoční nákupy.

14.

1. Zastavil se u nás jindy, než jsme se domluvili, aniž nám to oznámil. 2. Hned souhlasil, aniž si to rozmyslel. 3. Lékař změnil ordinační hodiny, aniž to pacientům včas oznámil. 4. Na farmách je možné hospodařit bez chemikálií, aniž by farmáři zbankrotovali. 5. Někteří zákazníci si kupují biopotraviny jen proto, že jsou dražší, aniž rozumějí značce BIO. 6. Farmář nemůže rozšířit chov dobytka, aniž by měl zajištěný odbyt.

15.

a) Poptávka po telatech, kuřatech, mléčných výrobcích, vejcích, hovězím mase
b) Cena kuřete, telete, obilí, jablek, sušených banánů, mandlí za jeden kilogram
c) Ekozemědělství se orientuje na potravinářskou pšenici, skot, vepře, králíky, drůbeží maso.
d) Biopotraviny jsou určeny především nemocným lidem, náročným spotřebitelům, mladým rodičům s malými dětmi, všem zákazníkům.

16.

1. Musíme je objíždět každý den kromě neděle. 2. Přivázejí je každou středu. 3. Ani dnes večer ji nepustím za kamarádkami. 4. Všechny potraviny musí splňovat normy. 5. Vloni dosáhla ještě menších výnosů než letos. 6. Vždycky se vyplatí dobře se připravit. 7. Podpořilo ji také ministerstvo. 8. Nyní se vytváří síť odběratelů.

17.

Zájemců o potraviny z ekologického zemědělství přibývá pomalu, ale jistě. Podle spotřebitelských anket 8 procent obyvatel kupuje biopotraviny pravidelně, 67 procent občas. Biopotraviny jsou obvykle dražší než ty z konvenčního zemědělství. Přesto se ukazuje, že ty rodiny, které se orientují na nákup biopotravin, utratí za potraviny o něco méně. Je to dáno hlavně tím, že v průměru kupují méně potravin živočišného původu.

18.

1. Když řídím, nerad předjíždím. 2. Slyšel jsem, že vyhrál v loterii. 3. Nejdřív jsem si v hotelovém pokoji vybalil kufr. 4. Nemám rád, když ve frontě někdo předbíhá. 5. Z pokoje jsme vystěhovali všechnu nábytek, protože budeme pokládat nový koberec. 6. Stěhování nábytku se nevyhneš! 7. Letadlo vyletělo nad mraky. 8. Předvolali mě jako svědka havárie na policii. 9. Nový typ automobilu Škoda Felicia předvedli začátkem října. 10. Představil rodičům svou přítelkyni. 11. Vyplatí se ti, když akcie koupíš tento týden. 12. Doktor mi předepsal další antibiotika. 13. Vypni, prosím tě, televizi! 14. Vytáhla z kabelky peněženku. 15. Vyvážíme textilní výrobky.

19. a)

Přibýlo ekologických farem. – Přibude vám starostí. – Přibývá obyvatelstva. – Přibývá restaurací, barů, bister jako hub po dešti. – Přibyli dva noví spolupracovníci. – Do rodiny přibyl nový člen. Peněz ubývá. – V rybníku ubývalo vody. – Ubude ti problémů. – V podniku ubylo pět pracovních míst. – Ubývá jeden zájemce za druhým.

19. b)

Pohádky začínají: Žil jednou jeden král ... – Každé pondělí dávají v televizi český seriál. – Trhy se

L6

konají každý pracovní den ráno. – Celé léto pršelo. – Už přestalo pršet. – Necítí se dobře. – Co dneska znamená tisíc korun? – Dcera se podobá matce. – Ta kniha patří mně. – Zůstal v kanceláři až do večera. – Cestou do práce se zastavil na poště. – Okna vedou na jih. – Kabát visí na věšáku. – Před chvílí tady ležely noviny. Kde jsou? – Sbírá houby. – Má vysokou postavu. – Ta kniha se nedá sehnat. – Když je jasno, můžeme odtud vidět hory.

LEKCE 7

1.

- a) Šel, blížil se k vesnici, ke mně, ke dveřím, k náměstí, k ostatním lidem, ke kolegům. Přisedl si, obrátil se k Renému, k Julii, k Honzovi, k Maruše, k Dvořákovým.
- b) Usnul jsem až k ránu. K večeru už bývá zima. Dopis jsem dostal ke konci měsíce. Vráť se k osmé hodině. Bylo tam ke stu návštěvníků.
- c) Půjdu k Petrovi. Půjdu navštívit Petra. Zítra půjdu k lékaři. Půjdu na lékařskou prohlídku. Pozvala nás k obědu, na oběd. Srdečně blahopřeju k tvému svátku, k vašim narozeninám. To je hudba k filmu Tenkrát na západě. Není to k jídlu!

2. a)

Pogratuloval kolegyni k (narozeninám). – Nalil jsem návštěvě (víno). – Vypil jsem kolegovi (minerálu). – Dlužím bance (sto tisíc). – Poradil jsem příteli (dobrého advokáta). – Půjčil jsem známému (chatu na víkend). – Dovolil jsem dětem (dívat se na televizi). – Představil jsem řediteli (svou manželku). – Závidím přátelům (exotickou dovolenou). – Nabídl jsem ženě ve vlaku (pomoc). – Daroval jsem rodičům (kameru). – Omluvil jsem se vedoucímu za (pozdní příchod). – Líbí se to (tvé ženě)? – Hodí se ta kniha (tvému synovi)? – Noviny patří (kolegovi).

2. b)

Zašlu obchodním partnerům nový ceník. – Poslali obyvatelům humanitární pomoc. – Dodáváme zákazníkovi objednané zboží do týdne. – Předal jsem spolupracovníkovi dopis k vyřízení. – Předvedli obchodníkům nový model. – Vedoucímu zavedli novou telefonní linku. – Ukázali zákazníci několik večerních šatů. – Zakázali zaměstnancům soukromé telefonní hovory.

3. b)

horní náměstí – zdejší škola – dnešní noviny – včerejší noviny – zpáteční adresa – zpáteční jízdenka – protější dům – zítřejší oslava – přední řady sedadel – zadní vchod – vnitřní teplota – venkovní teplota – letošní zima – tamější, tamní podmínky – ranní vstávání – večerní procházka – nynější ceny – dřívější ceny

4.

1. Kolega Navrátil se k nám připojí až po obědě. 2. Zájem o naše výrobky převýšil nabídku. 3. Náš partner přiletí zítra ráno. 4. Tento měsíc přibýlo reklamací. 5. Přepojte mi hovor vedle do kanceláře. 6. Delegaci přivítal ředitel. 7. Vlak se rychle přibližoval. 8. Přecházet ulici můžeme jen na zelenou. 9. Můžeme toto zboží převážet přes hranici bez cla? 10. Zboží nám přivázejí dvakrát týdně.

5.

Nábytek byl vyroben v Německu. – Auto mi opravili za den. – Chatu jsem vlastnoručně postavil. – Peníze jsem si vydělal na brigádě. – Ztratil jsem hodně času. – Práci jsem zvládl dobře. – Opravář vyměnil jednu součástku. – Vyplnil stvrzenku. – Opravu zaplatila manželka. – Uklidnil jsem souseda. – Prozradil jsem tajemství. – Reference jsem získal od partnerů. – Zabouchl jsem dveře. – Vymaloval jsem chodbu. – Vytapetoval jsem pokoj. – Zapojili nám pračku. – Odpojili nám telefon. – Oblek jsem si koupil v obchodním domě. – Objednal jsem si službu na úklid.

6.

1. Není nad dobré jídlo! 2. Ta práce je nad moje síly. 3. Ještě před dvěma lety jsem tapetoval sám. 4. V největší místnosti o velikosti 25 metrů čtverečních je dětský pokoj. 5. Když mě v noci probudil telefon, chvíli mi trvalo, než jsem po něm sáhl. 6. Za několik minut byl s opravou hotový. 7. Stvrzenku na 500 korun, které jsem zaplatil za opravu, jsem si schoval. 8. Při práci se začal pomalu uklíďovat. 9. O veletrhu jsem se dočetl v novinách. 10. Zpráva se po mém odchodu rozšířila velmi rychle. 11. Mohl bych přijít až po desáté a to už nestojí za to. 12. Stavební práce jsem si objednal u bratrový firmy. 13. Objednala jsem se ke kadeřníkovi na zítřek. 14. Do divadla se dostanu jen dvakrát za rok. 15. Manželka zase neví, co si má vzít na sebe na zítřejší recepci. 16. Bez tvé pomoci by se mi to nepodařilo opravit. 17. Kvůli zpoždění autobusu jsem přišel pozdě do práce. 18. Večer musím jít na nádraží naproti své manželce, vlak přijede před sedmou. 19. Proti svému bratrovi jsem menší a tlustší. 20. Při jednání seděl proti mně. 21. Přistoupil ke mně a představil se.

9.

1. ano, 2. ne, 3. ano, 4. ano, 5. ne, 6. ano, 7. ne, 8. ano, 9. ne, 10. ano

10. a)

Slyšel jsem, že si chceš pořídit nové auto (nový nábytek, horské kolo, psa)?

11. a)

Hodím dopis do schránky. – Rozzlobil se a hodil po mně knihou. – Je velký sportovec, hází diskem. – Šel bys vyhodit koš s odpadky? – Drze mě vyhodil z kanceláře. – Pořád vyhazuje peníze za věci, které nejsou k ničemu.

11. b)

On tvrdí něco jiného než ty. – Tvrdilo se, že jíst hodně masa je zdravé. – Tvrdil mi do očí, že tam nebyl, ale já jsem věděl, že lže. – Že říkám pravdu, může potvrdit můj kolega. – Letím už zítra, právě mi potvrdili letenku. – Říká se: Výjimka potvrzuje pravidlo. – Potřebuju lékařské potvrzení. – Opravář mi napsal stvrzenku na pět set korun.

11. c)

Obě sestry se lišily jen barvou vlasů. – S bratrem se od sebe lišíme v názorech i způsobu života. – Tento typ pračky se od tohoto dražšího liší velmi málo. – Současná móda rozlišuje málo oblečení chlapců a dívek. – Nerozlišuje dobře barvy. – Musíš rozlišit úkoly podle důležitosti. – Tohle je

úplně odlišná situace, nemůžeš to srovnávat. – Vůbec se k sobě nehodí, mají na všechno odlišné názory.

12. a)

Půjdu tam ve společenském oděvu, v saku a kalhotách, ve večerních šatech, v bílé košili s kravatou, v dlouhé sukni a halence.

Vezmu si na sebe společenský oděv, sako a kalhoty, večerní šaty, bílou košili s kravatou, dlouhou sukni a halenku.

Neobejdu se bez společenského oděvu, bez saka a kalhot, bez večerních šatů, bez bílé košile s kravatou, bez dlouhé sukne a halenky.

Tyto boty se hodí ke společenskému oděvu, k saku a kalhotám, k večerním šatům, k bílé košili s kravatou, k dlouhé sukni a halence.

12. b)

Byl jsem pozván na jednu společenskou akci (událost), na pracovní večeři, na oděvní veletrh, na schůzku s přáteli.

Manžel je na jedné společenské akci (události), na pracovní večeři, na oděvním veletrhu, na schůzce s přáteli.

Zítřka se zúčastním jedné společenské akce (události), pracovní večeře, oděvního veletrhu, schůzky s přáteli.

Nemůžu přijít kvůli jedné společenské akci (události), kvůli pracovní večeři, kvůli oděvnímu veletrhu, kvůli schůzce s přáteli.

Je spokojený s tou společenskou akcí (událostí), s pracovní večeří, s oděvním veletrhem, se schůzkou s přáteli.

12. c)

Oprava toho drahého přístroje, elektrických spotřebičů, žehličky, počítače a tiskárny, hi-fi věže, nůžek.

Ptá se mě po tom drahém přístroji, po elektrických spotřebičích, po žehličce, po počítači a tiskárně, po hi-fi věži, po nůžkách.

Snadná manipulace s tím drahým přístrojem, s elektrickými spotřebiči, s žehličkou, s počítačem a tiskárnou, s hi-fi věží, s nůžkami.

Návod k tomu drahému přístroji, k elektrickým spotřebičům, k žehličce, k počítači a tiskárně, k hi-fi věži, k nůžkám.

13.

1. Ke kadeřníkovi chodívám dvakrát za měsíc (měsíčně). 2. Jezdívám do Prahy každý měsíc. 3. Většinou létávám s Lufthansou. 4. Do divadla nejraději nosívám ten modrý oblek (ty černé večerní šaty). 5. Střídáme se s manželkou. Někdy vodívám (vozívám) děti do školy já, jindy ona. 6. Jdeme-li do společnosti, bývá pro ženu první otázkou – Co na sebe? 7. Stále od manželky slýchám, že nemá co na sebe. Já jí na to většinou říkávám, že má přece plnou skříň šatů. 8. Obleky si kupávám v obchodním domě. 9. Když jdeme s manželem večer do společnosti, starává se mi o děti matka. 10. Na velký úklid si vždycky objednávám úklidovou službu. 11. Na turistické túry s sebou brávám syna. 12. Pravidelně čítávám v novinách kulturní rubriku. 13. K obědu míváme často guláš. 14. Obvykle snídávám kávu se sladkým rohlíkem.

14. a)

Tady není kadeřnictví, ale soukromý byt. – Promiňte, spletl jsem se. * Chtěla bych, abys chodbu vymaloval sám. – To nepřipadá v úvahu! * Hodí se vám pro schůzku příští středa? – Ano, hodinu určíme až příští týden. * Jak jste se rozhodli? Pojedete s námi? – Ještě váháme. * Už víš, ve kterém hotelu se ubytoval? – Nepodařilo se mi to zjistit. * Nezapomněl jsi, že Tě čekáme zítra večer? – Počítám s tím. * Jedna stránka chybí. Nedal jsi ji někam? – Ne, na nic jsem nesahal. * Oprava fotoaparátu by stála přes tisíc korun. – To se nevyplatí. * Podívej, jaký jsem si koupila kostým. – Vyhazuješ za šaty spoustu peněz. * Ty pro něj nemáš žádný dárek? – Neuvědomil jsem si, že třináctého je právě dnes. * Neznáš telefonní číslo na úklidovou službu? – Ztratil jsem bohužel svůj adresář.

14. b)

chválit nové šaty – sáhnout si na látku – váhat mezi dvěma kravatami – uložit svetr do skříně – vymalovat chodbu na bílo – zvolit jinou barvu tapety – poradit si s opravou pračky – natřít skříň – spravit žehličku

15. b)

České Budějovice, Karlovy Vary, Ostrava, Poděbrady, Pardubice, Ústí nad Labem, Tábor, Děčín, Liberec, Česká Lípa, Olomouc

16.

Rozhodl jsem se investovat do akcií. – Uložil jsem úspory do banky. – Uložil jsem peníze na vysoký úrok. – Dlouhodobé vklady mají vyšší úrok. – Akcie mi přinesly třicetiprocentní zisk. – Na burze se obchoduje s akciemi. – Pustil jsem se do obchodování na burze. – Mám padesát tisíc korun, chci je uložit na vkladní knížku.

17.

vklad – vkládat / vložit peníze na konto, výběr – vybírat / vybrat úspory, zisk – získat informace z burzy, přínos – přinášet / přinést jistota, koupě – koupit zboží, nákup – nakoupit za deset tisíc korun, investice – investovat do akcií

18.

Akcie mi přinesly patnáctiprocentní, dvacetiprocentní, dvacetipětiprocentní, třicetiprocentní zisk. – Počítal jsem s patnáctiprocentním, dvacetiprocentním, dvacetipětiprocentním, třicetiprocentním ziskem. – Odjel na sedmidenní, desetidenní, čtrnáctidenní dovolenou. – Uložil jsem peníze na šestiměsíční, dvanáctiměsíční, roční, dvouletý termínovaný vklad.

19. a)

1. Za jakých podmínek je možné vybrat peníze z dlouhodobého vkladu? 2. Na parkovišti vybírají deset korun za hodinu parkování. 3. Zítřka se počasí určitě vybere. 4. Tak už vyber, na jaký film půjdeme. 5. Poštovní schránka se vybírá ve tři odpoledne. 6. Mohu vám nějak pomoci? – Ne, děkuju, jen si vybírám nějakou detektivku. 7. Vyber si! Chceš jako dezert zmrzlinu, nebo kompot?

19. b)

1. Noviny přinášejí rozbor politické situace. 2. Uber rychlost, nerada jezdím tak rychle. 3. Skartované materiály z naší kanceláře se odvezou do sběrný. 4. Jen velmi málo si objednávám zboží na dobírku. 5. Jako student jsem brigádně sbíral ovoce. 6. Po dobu dovolené za mě přebere agendu kolega. 7. Vybrali jsme si týdenní pobyt v Alpách. 8. Za minulý měsíc jsem přibrala dvě kila! 9. Máme bohatý výběr značkových vín.

20. a)

1. Odložili jsme si kabáty v šatně a vešli jsme dovnitř. – Další odklad splácení úroků vám banka bohužel nemůže povolit. 2. Rozložil jsem mapu a hledal nejkratší cestu k Máchovu jezeru. Potom jsem mapu zase složil. – Mezi nejvýznamnější české hudební skladatele patří Antonín Dvořák a Bedřich Smetana. 3. Vybalil jsem věci z kufru a uložil je do skříně. V novém bytě máme hodně úložných prostor. 4. Bylo už po páté, když jsme naložili poslední kus nábytku do stěhovacího vozu. Hned potom vůz s nákladem odjel. 5. Kolega Dvořák tady není? Jen mu položím tyto papíry na pracovní stůl. – Peníze vám vydají v hlavní pokladně. 6. Přeložte, prosím, tento dopis do češtiny. S vašimi překlady jsem velmi spokojený. 7. Až si budu vybírat ze svého bankovního konta, musím předložit pas? – Když reklamujete u nás zakoupené zboží, musíte předložit účet. – Ve větě doplňujte prepozice neboli předložky. 8. Ke své žádosti musíte ještě přiložit životopis. – Vezmi si ze svého bratra příklad! 9. Nové Město Pražské i s dnešním Václavským náměstím založil český král Karel IV. ve 14. století. Je také zakladatelem Karlovy univerzity. 10. Vykládala si jeho mlčení jako souhlas. – Průvodce po zámku podal dobrý výklad. 11. Krkonoše se rozkládají na česko–polských hranicích. 12. Musíte doložit vaše vysokoškolské vzdělání. – Cestou jsem ztratil peněženku i s osobními doklady.

20. b)

1. Na obloze svítí hvězdy. 2. Rozloha České republiky je 78 864 kilometry čtvereční. 3. Dům nemá dobrou polohu. 4. Ve výloze jsem viděla krásný kostým. 5. Při objednávce dortu se platí záloha padesát korun. 6. Syn svoje domácí úlohy vždycky odbude. 7. V příloze vám zasílám kopii smlouvy.

LEKCE 8

1.

1. Sociologové prozkoumali trh práce. 2. Ubylo (ubývá) pracovních míst ve stavebnictví. 3. Denní teploty poklesly. 4. Projev končí. 5. Průmysl se oživuje. 6. Jeho zdravotní stav se nezlepšil. 7. Tento materiál se snadno mění. 8. Zkontrolovali kvalitu výrobků. 9. Produktivita práce se zvýšila. 10. To zhorší mezinárodní situaci. 11. Naše obchodní vztahy se pozitivně změnily. 12. Prohlubují se rozdíly mezi oběma státy.

2. a)

vlak, kterým pojedeme – úspěch, kterého jsme dosáhli – židle, na kterou jsem položil tašku – hosté, kterých si nikdo nevšímá – rodiče, kterým děkujeme – sekretářka, s(e) kterou jsem spokojený – auto, které jsem koupil na leasing – sbírka mincí, nad kterou tráví mnoho času – problém, který nyní řešíme – obchodní partneři, které jsme doprovodili – reklama, která byla omezena –

reklama, kterou zákon omezuje – zákon, který byl schválen – časopis, ve kterém listuju – televize, do které zpráva pronikla – ministr, s(e) kterým cestují přední podnikatelé

L8

2. b)

město, v němž – v konkursu, do něhož – z třiceti podniků, z nichž – firma, jež – v provozu, jenž – s korunami, jež – příplatky, o něž

3. a)

Vyřídte mu ode mne srdečný pozdrav! – Zboží přivázela nákladní auta. – Jsem z té zkoušky celý nervózní. – Ta květina potřebuje pokojovou teplotu. – Čechy jsou známé svým sklářským průmyslem. – Ty talíře jsou skleněné, nebo porcelánové? – Původní název Karlova mostu je Kamenný most. Nahoru vede špatná kamenitá cesta. – Doporučila jsem jim, aby navštívili manželskou poradnu. Musím dát do čistírny manželův oblek. – Můžeme vám nabídnout několik druhů vlasových regeneračních přípravků.

5. a)

poskytnout rozhovor – přinést senzační zprávu – předplatit si noviny – listovat v časopise – začít číst noviny od sportovní stránky – noviny otiskují prezidentův projev – být pravidelným čtenářem ekonomických komentářů

7.

1. leden by se měl stát státním svátkem. – Den 28. září by měl být vyhlášen za den české státnosti. – Československá republika přestala existovat k 1. lednu 1993. – Válečné oběti si připomínáme 1. a 2. listopadu. – Poslanci předložili návrh zákona o svátcích. – Ministři obou zemí podepsali smlouvu o hospodářské spolupráci. – Premiéři obou zemí projednali bezpečnostní situaci v Evropě. – Pomoc bude poskytnuta na opravu silniční sítě. – Parlament bude jednat o regulaci reklamy. – Premiér předstoupil před poslance. – Premiér by rád nahradil písemnou formu živou diskusí. – Novela zákona o reklamě upravuje tabákovou reklamu.

8. a)

1. Čekal jsem, až přestane pršet. Konečně přestalo pršet, takže jsem mohl jít se synem na procházku. 2. Bolí tě ještě hlava? – Už ne, po tom prášku mě přestala bolet. 3. Když si všechno vysvětlíte, uvidíš, že vaše problémy přestanou. 4. Přestaň mluvit tak nahlas! Bolí mě z tebe hlava. 5. Když začne hrát karty, neví, kdy má přestat. 6. Přestala být ženou v domácnosti a vrátila se do práce. 7. Ve svých třiceti konečně přestal být studentem. 8. Závídím mu, že dokázal přestat s kouřením. Já přestávám kouřit každý měsíc, ale nikdy to nedokážu. 9. Přestaň s tím! Už ztrácím trpělivost.

8. b)

1. Stalo se něco? – Stala se taková nepříjemnost. 2. Nestalo se vám nic? – Ne, jen mě z toho pádu trochu bolí ruka. 3. Řidič při havárii zemřel, ale cestujícím se nic nestalo. Za půl roku se stal vedoucím oddělení. 5. Jsem přesvědčen, že se brzy stane známým odborníkem. 6. Čím je starší, tím se stává rozumnějším. Stává se z něj dospělý muž. 7. Z této staré čtvrti se za pár let stane moderní obchodní centrum. 8. Neomlouvej se, to se stává mnoha lidem.

9. a)

1. Na veřejnost nepronikla žádná informace. 2. Úvodní zprávu přednesl premiér. 3. Prezident promluví k delegátům. 4. Každý čtvrtek předstoupí členové vlády před poslance. 5. Parlament projednal zákon o reklamě. 6. Po prezidentově projevu se delegáti roztleskali. 7. Pročetl jsem celé noviny, ale tu zprávu jsem v nich nenašel. 8. Zákon omezuje tabákovou reklamu. 9. Reklama nesmí oslovit děti. 10. Na ulici mě oslovil neznámý muž. 11. Předplatil jsem si jeden deník a jeden týdeník. 12. Všem delegátům rozdali program jednání. 13. Vzácní hosté se prošli po Karlově mostě. 14. Přečti si tenhle článek "Jak předcházet chřipce?" 15. Musím si nechat okopírovat tyhle materiály.

9. b)

odnést oblek do čistírny – donést nákup – pronést několik vět – přednést referát – přinést květiny – vynést koš s odpady – vnést pořádek do věcí – roznést pozvánky – snést kufr ze schodů

10.

Pojedu tam o velikonocích. Poprosili jen o trochu vody. Vráťm se asi až o půlnoci, nečekej na mě. Potřebuju vymalovat pokoj o dvaceti metrech čtverečních. Pronajmu byt o třech místnostech. Balíček o váze do jednoho kilogramu můžete poslat jako dopis. Tenhle svetr je o pět set korun dražší. O víkendech jezdí jen po výletech, nic doma neudělá. Vystoupil o jedno patro výš. Bála se o svůj život. Někdo volá o pomoc, slyšíš?

Přečtete si to znovu až po stranu padesát tři. Děti šly nesprávně po pravé straně cesty. Obrazy rozvěsila po celé stěně. Celé odpoledne chodila po obchodech a kavárnách. K moři jezdím až po letní sezoně. Nenavštívila mě po celou dobu, co jsem byl nemocný. Lék jsem bral po lžičkách. Nevypadá dobře, je po nemoci. Nevím, jak by se mi řídilo ve Velké Británii po pravé straně silnice. Všechno, co potřebuju, musím mít při práci po ruce. Vráťm se až po deváté hodině. Sešli se znovu až po třech letech. Jsem na radě po tamtom pánovi. Tyto šperky mám po babičce. Je hezká po matce. Posílám ti to po Jirkovi. A je po dešti – můžeme jít konečně ven. Levnější je doprava po železnici. Ptají se po tobě – chceš s nimi mluvit?

Viděl jsem tam nějakého muže v uniformě. Neměl od rána nic v ústech. Slunce zmizelo v mracích. V mlze bylo špatně vidět. Držela v rukou (rukách) malé dítě. Bydlím v jedné předměstské čtvrti. V manželovi má nejlepšího přítele. V očích jsem jí viděl, jakou má radost. Dneska není v hotelech (hotelích) v Pardubicích ani jeden volný pokoj. Vítr způsobil v lesích velké škody. Ve svých věcech mám pořádek. Hledá v lidech jen dobré stránky. Odešel v padesátých letech, konkrétně v roce 1957). Seděla u nemocného ve dne v noci. Neměla ho v lásce. Projekt je ve stadiu příprav. Všechny peníze prohrál v kartách. V rychlosti se naobědval a odjel.

11. a)

Termín dovolené závisí na manželce. – To, zda přijmeme pozvání, záleží jen na tobě. – Už jsi informoval ředitele o našem návrhu? – Už ses ptal po nějakých pobytových zájezdech u moře? (na nějaké pobytové zájezdy u moře?) – Tento článek pojednává o výrobních plánech podniku Škoda. – Musím se dohodnout s kolegou na době dovolené. – Od vrátného jsem se dozvěděl o připravované oslavě. – Zklamal jsem se v novém spolupracovníkovi. – Musím se poradit s daňovým poradcem o některých nejasnostech. – V antikvariátech pátrám po starých mapách.

11. b)

Už jsem vám o tom pověděl. – Termín záleží na vás. – Pořád diskutujeme o termínu. – Můžeme si o tom v klidu promluvit. – Co si myslíš o nové premiéře v Národním divadle? – Přemýšlíš o mém návrhu? – Dokumentární film vypráví o cestě kolem světa. – Řekl jsi o tom někomu? – Ptá se po dalších podrobnostech.

14.

Josef Sekyra jako geolog dosáhl významných úspěchů. Patřil do skupiny horolezců (ke skupině), která vystoupila na sedmitisícový Pik Kaufmanna. Horolezcem se stal kvůli jedinému cíli – geologickým výzkumům. Roku 1968 měl obrovský úspěch se svou výstavou Antarktida na geologickém kongresu v Praze. Díky tomuto úspěchu byl pozván do polární expedice, která v Antarktidě pátrala po zkamenělinách. Nález zkamenělin způsobil vědeckou senzaci – dokázal existenci prækontinentu na jižní polokouli. Josef Sekyra pracoval v tvrdých podmínkách. Teploty se pohybovaly kolem minus čtyřiceti stupňů Celsia. Vzhledem k velkému mrazu musel psát poznámky až při odpočinku ve stanu. Protože slunce v antarktickém létě nikdy nezapadá, badatel ztrácí pojem o čase, nerozlišuje noc a den – pracuje třeba i dva dny bez odpočinku. Josef Sekyra se stal prvním Čechem, který vstoupil na jižní pól. Dohodl se totiž s velitelem expedice na změně programu, když se kvůli špatnému počasí nemohl dopravit na svou základnu. Při plnění náhradního programu se 26.12.1969 dostal na stanici na jižním pólu. Tento den se tam poprvé objevila československá vlajka a přibyla tabulka se vzdáleností z jižního pólu do Prahy.

15.

1. Dlouho mi vykládal o svém rodném městě. 2. Návštěvu příbuzných jsem spojil s prohlídkou města. 3. Do turistického ruchu se zapojují všichni. 4. Předpokládáme, že geologický průzkum dopadne dobře. 5. Nevypadá dobře. Případá mi nemocný. 6. V devadesátém roce vznikla řada nových deníků a časopisů. 7. Železničáři vyhlásili stávkou na 1. březen. 8. Mohla byste mne ohlásit k panu řediteli? 9. Prohlašuju na svou čest, že jsem o tom nevěděl. 10. Uvítal (přivítal) bych tvou pomoc. 11. Musím omezit kouření. 12. Po dobu dovolené mě zastoupí kolegyně Černá. 13. Před odchodem na dovolenou jsem rozdělil svou práci mezi kolegy.

16.

I když (třebaže, přestože, ačkoliv) byl unavený, slíbil, že ještě přijde. – Ačkoliv začalo pršet, vydal se na výlet. – I když cestoval celou noc, nevypadal unaveně. – Ačkoliv je rád o samotě, má řadu přátel. – Láká mě horolezectví, i když se bojím výšek. – Dělal geologický výzkum, ačkoliv byli jen amatéři. – I když teplota klesala na minus 40 stupňů, zůstal v terénu mimo základnu i několik dní. – Ačkoliv by si potřeboval odpočinout, musel psát poznámky. – I když kostel v Zelené Hoře nebyl ještě před nedávnem příliš známý, nyní vzrostl zájem turistů i cestovních kanceláří.

17.

1. Cestovní kanceláře organizují turistické zájezdy do míst zapsaných v seznamu UNESCO. 2. Při vyhlášeném smogu by děti a nemocní neměli vycházet ven. 3. Jsem rozhodnutý to udělat za každou cenu. 4. Takto přestavěný pokoj se mi víc líbí. 5. Odtážené auto jsem nechal v servisu. 6. Ztracený čas mi chybí. 7. Stavět je možné jen na geologicky prozkoumané půdě. 8. Dlouho mu trvalo, než nasbíraný materiál utřídil. Utříděné sbírky představil na výstavě. 9. Existence prækontinentu je tím potvrzená. 10. Pořád ti nosím zapomenuté věci.

18. a)

1. Dokázal velmi humorně popisovat své příhody, rádi jsme ho poslouchali. 2. Napsal jsem tetě přání k vánocům. Podepiš se také! 3. Svou přítelkyni jsem dlouho neviděla. Žije v Anglii a jen si dopisujeme. 4. Napsala mi minulý měsíc, já jí ještě nestačila odepsat. 5. Mám to zatím jen v rukopisu, musím to ještě přepsat na stroji. 6. Nechci tě v ničem omezovat, ale víš, že doktor ti předepsal klid a odpočinek. 7. Tady máš program naší cesty, rozepsal jsem ho na jednotlivé dny. 8. UNESCO zapsalo na seznam světových památek barokní kostel v Zelené Hoře.

18. b)

1. soupis, 2. zápis – 1. nápis, 2. nadpis – 1. rozpis, 2. výpis

18. c)

např. psát propisovací tužkou = propiskou, dostat dopis, podepsat smlouvu, psát do zápisníku, přečíst nápis

Téma b)

porušit zákon – spáchat vraždu – vykrást byt – pašovat zboží přes hranici – zatknout zloděje – přiznat se ke krádeži – zabít policistu – odsoudit k trestu smrti – potvrdit alibi

LEKCE 9

1. a)

1. Volala za dětmi, aby na sebe dávaly pozor. 2. V pátek odjíždím za rodinou na chatu. 3. To nejhorší už je za námi. 4. Jsem rád, že už je ta nepříjemnost za mnou. Jsem rád, že to mám za sebou. 5. Stojím za svými slovy, svůj názor nezměním. 6. Za dveřmi se neposlouchá! 7. Když jsem vešel, seděl unaveně za pracovním stolem. 8. Má malou zahrádku za městem. 9. Půjdu za Jirkou až zítra. 10. Zaparkuju tamhle za rohem a počkám na tebe. 11. Půjdu se trochu projít za město. 12. Auto zahrnulo za roh a zmizelo mi z očí. 13. Postav to za dveře. 14. Udělám to za tebe.

1. b)

1. Je to krásná holčička s modrýma očima a světlými vlasy. 2. Ještě jsi s hosty nepromluvil ani slovo! Jdi se s nimi aspoň přivítat. 3. Oslavíme to se všemi spolupracovníky. 4. Poslouchala jeho vyprávění s velkým zájmem. 5. Říkal jsem to manželce s obavou, že se bude zlobit, ale přijala to s pochopením. 6. Musím jít se zády k doktorovi, bolí mě čím dál tím víc. 7. Co se s tebou děje? Jsi nějak nervózní. – Mám starosti s dcerou. 8. S příchodem nového vedoucího se vztahy zlepšily. 9. Nemůžu vyjít s výplatou, peníze mi dojdou vždycky před koncem měsíce. – Co s těmi penězi děláš?

2. a)

Seznámil jsem se s manželkou před šesti lety. – Vídám se s rodiči každý týden. – Stýkám se s bývalým kolegou pravidelně. – Umí vycházet dobře se všemi lidmi. – Sblížil jsem se s kolegou před nedávnem. – (Ne)umí to s dětmi. – Žiju ve shodě se svými sousedy.

2. b)

Má neustále konflikty se svým vedoucím. – Slyšel jsem, jak se hádal s kolegou kvůli maličkosti. – Soudí se s bývalým manželem kvůli alimentům. – Má problémy s češtinou.

2. c)

Můj dům sousedí s parkem. – Vyjednáváme s tímto zákazníkem už celý měsíc. – Nerada se bavím s cizími lidmi. – Musím se poradit s advokátem o smlouvě. – Nepodařilo se mi spojit se s Prahou za celé dopoledne. – Naše firma obchoduje s konfekcí.

3.

Nechci se vzdát divadelního představení. – Nutil syna ke hře na kytaru. – Televize se pro některé diváky stala drogou. – Televize zabírá většinu volného času. – Nejméně času věnuju odpočinku a koníčkům. – Informace si vybírám podle zájmu a důležitosti. – Sledování televize nestačí k úplné informovanosti. – Potřebuju se osobně účastnit fotbalových zápasů. – Zvykl jsem si na pravidelnou návštěvu divadla. – Informace jsem čerpal ze zahraničního tisku.

5.

televizní stanice – novoroční projev – rozhlasové vysílání – programová nabídka – bohatý program – zpravodajský pořad – pravdivá zpráva – nepříjemný zážitek – neúplná informace – sportovní soutěž

6.

program čili pořad – impuls čili podnět – informace čili zpráva – aspekt čili hledisko – rádio čili rozhlas – periodikum čili časopis, noviny – argument čili důvod, důkaz – titulek čili nadpis – kontext čili souvislost – kontinent čili světadíl – kontakt čili styk

9.

Běžný divák prosedí před televizorem (u televizoru) mnoho volného času, i když souhlasí s názorem, že kvalita pořadů není dobrá. To vede k tomu, že takový divák nemá čas ani na rodinu ani na své koníčky. Navíc si takový divák zvyká na pasivitu, televize od něho nevyžaduje aktivní myšlení. Přitom zná ve svém okolí sousedy nebo známé, kteří se bez televize obejdou. Dávají přednost aktivní návštěvě stadionu či divadla před pasívním sezením u televize (před televizí). Také raději přijímají zprávy z různých periodik nebo rozhlasových stanic. V novinách si můžou aspoň podle titulků vybrat a nezabývají se informacemi, které pro ně nejsou důležité. Pokud je nějaká informace zajímavá, můžou se nad ní zamyslet. Brání se tak manipulaci. Televizní moderátor naopak sděluje informace rychle za sebou a navíc je neřadí do kontextu, což takovou manipulaci umožňuje. Ve srovnání s televizními diváky jsou ti, kteří televizor nemají, svobodnější a žijí plnějším životem. Rozdíl mezi nimi se postupně zvětšuje.

10.

a) Rozhlasová stanice vysílá hity osmdesátých a devadesátých let. – Při premiéře jí diváci posílali květiny na jeviště. – Fakulta vyslala na odborné stáže pedagogy i studenty.

b) Čekající lidé zabrali celý chodník před vchodem do divadla. – Ta skříň zabírá moc místa, dáme ji pryč. – Poštovní schránku vybírají až odpoledne ve tři. – Lék, který mi doktor předepsal, nezabral. – Vyber si knihu, kterou chceš.

- c) Z cesty po Jižní Americe vznikla reportáž. – Mezi lidmi vznikla panika. – Už svým filmovým debutem vyniká nad průměr. – Stále vznikají nové rozhlasové stanice. – Včerejší pořad byl vynikající.
- d) Máte chvílku čas? Neruším? (Nevyrušuju?) – Večerní představení se zrušilo pro onemocnění herců. – Je škoda, že kavárnu zrušili, rád jsem tam chodil. – Nemohl jsem se soustředit, stále mě vyrušoval (rušil) telefon, až jsem ho nakonec vypnul.

11. a)

1. Slunce zapadá už v 17 hodin. 2. Děti zašly za garáž a zmizely mi z očí. 3. Byl takový vítr, že mi uletěl deštník. 4. Musím zajít s dopisem na poštu. 5. V ceně je započítáno i poštovné. 6. Uhnul jsem na poslední chvíli, jen tak tak, že jsem do ní nevrazil. 7. Zapni si bundu, je zima. 8. Než jsem doběhl na zastávku, autobus mi ujel. 9. Na poště je zavřeno, už je po šesté. 10. Nejvíc času mi zabírají domácí práce. 11. Ubytovali jsme se v hotelu a hned jsme vyrazili na pláž. 12. Vzácného hosta usadili do čela stolu. 13. Bude nutné krajinu zalesnit. 14. Zastavěli už celé okolí města. 15. Zavolám ti, hned jak uložím syna do postýlky. 16. Kde sis tak ušpinil (zašpinil) tu bundu? Budu ji muset dát do čistírny. 17. Zabral si pro sebe nejlepší místo u okna. 18. Některé věci budu muset nechat doma, tak těžký kufr bych neunesla. 19. Krátce zakašlal, aby na sebe upozornil. 20. Dal bys mi trochu vody? Potřebuju zapít tabletu. 21. O vánocích jsem si hezky zalyžoval. Denně jsme na běžkách uběhli přes třicet kilometrů. 22. Večer jsme si zahráli karty.

11. b)

Zašli jsme si na skleničku vína. – Zajeli jsme si vykoupat se. – Zaplaval(a) jsem si v moři. – Zatancoval(a) jsem si večer na terase. – Zahráli jsme si karty. – Pospal(a) jsem si až do deseti. – Popili jsme cinzano s ledem. – Popovídal(a) jsem si hezky s přítelem. – Početl(a) jsem si. – Zalyžoval(a) jsem si o víkendu. – Zasáňkoval(a) jsem si s dětmi. – Hezky jsem si zabruslil(a).

13.

1. Jednu z hlavních rolí ve filmu Obecná škola si zahrál režisérův otec. 2. Scénář k seriálu Bylo nás pět vznikl podle stejnojmenného románu českého spisovatele Karla Poláčka. 3. Film Obecná škola natočil mladý režisér Jan Svěrák. 4. Nový český film Jízda bude mít premiéru 15. března v kině Lucerna. 5. Na programu koncertu je tvorba českého skladatele Antonína Dvořáka. 6. Záznam koncertu Plácida Dominga v Praze uvidíte v pátek večer. 7. V přímém přenosu se podíváte na mistrovství světa v atletice. 8. Program uvádí televize k životnímu jubileu Jana Wericha. 9. Pravidelným sportovním pořadem na nedělní odpoledne je Studio Sport. 10. S významným českým hercem a dramatikem Janem Werichen se seznámíte v dokumentárním filmu z roku 1977, který je však uváděn v premiéře.

15. a)

1. Neptám se na nic. – Na něco se ptám. 2. Nedožvěděl jsem se to od nikoho. – Od někoho jsem se to dozvěděl. 3. Nešel jsem k nikomu. – K někomu jsem šel. 4. Neztratil jsem nic. – Něco jsem ztratil. 5. Nemluvili jsme o nikom. – O někom jsme mluvili. 6. Nekoupil jsem žádné noviny. – Nějaké noviny jsem koupil. 7. Nepojedu nikam. – Někam pojedu. 8. Nenašel jsem to nikde. – Někde jsem to našel. 9. Neodepíšu mu nikdy. – Někdy mu odepíšu. 10. Nevrací se odnikud. – Odněkud

se vrací. 11. Neudělám to nijak. – Nějak to udělám. 12. Nejsou ničí. – Něčí jsou. 13. Nebojím se ničeho. – Něčeho se bojím. 14. Nepůjdu tam s nikým. – S někým tam půjdu.

15. b)

1. Můžeš položit kteroukoli otázku. 2. Můžeš si vzít cokoliv. 3. Hodí se mi to kdykoliv. 4. Můžeš to dát kamkoliv. 5. Řekl mi to leckdo. 6. Leckde je ještě sníh. 7. Můžu ti o tom říct leccos. 8. Znam jen málokoho, všechny ne. 9. Chodí k nám jen málokdy. 10. Četl jsem ji kdysi. 11. Kohosi potkala. 12. Kdekdo o tom ví.

15. c)

1. On nezdraví vůbec nikoho. 2. On neviděl vůbec nic. 3. On nechodí vůbec nikam. 4. On ji nehledal vůbec nikde. 5. On nečte vůbec nic. 6. On se nesměje vůbec ničemu. 7. On mi nevypravoval vůbec o ničem. 8. On nemluví vůbec s nikým.

16. a)

1. Každý den se setkávám se stejnými lidmi. 2. Setkávám se s nimi stále na stejných místech. 3. To je stejný článek, který jsem četl před měsícem. 4. Chodím ke stejné doktorce jako ty. 5. Pořád diskutujeme o stejném problému, o stejné otázce. 6. Letos máme stejné hospodářské výsledky jako vloni. 7. Zabýváme se stejnými problémy jako vy. 8. Za stejnou dobu byste toho mohl stihnout udělat víc. 9. Koupili jste si stejné auto jako mí rodiče. 10. Chci na tom pracovat se stejnou asistentkou jako minule.

16. b)

Mám stejnou (tu samou, tutéž) kabelku jako ty.
Mám stejný (ten samý, tentýž) deštník, náramek jako ty.
Mám stejné (ty samé, tytéž) dopisní papíry jako ty.
Mám stejné (to samé, totéž) pero jako ty.

17.

1. ne, 2. ne, 3. ano, 4. ne, 5. ne, 6. ne, 7. ano, 8. ano

18. a)

říct = pronést (pronesl), pravit (pravil), sdělit (sdělil)

19.

1. Musím si promyslet vhodnou odpověď. 2. Podlahu jsme pokryli kobercem. 3. Nechceš se jít po práci trochu projít? 4. Kostel byl postaven v 17. století. 5. Prostavěli jsme všechny peníze a ještě jsme se zadlužili, ale dům stojí. 6. Hezky jsme si poseděli v kavárně. 7. Popíjeli jsme kávu a povídali jsme si. 8. Prochodil jsem celou Prahu, znám ji jako své boty. 9. Jahody nemám z trhu, prodali jsme si. 10. Povyτάhl z desek nějaký papír, ale nepoznal jsem, jestli to je ten dokument. 11. Pootočil se a v tu chvíli ji uviděl. 12. Nechal jsem syna prohlédnout u lékaře, nějak se mi nelíbil. 13. Děti proseděly u televize celou neděli. 14. Kongres byl zahájen projevem premiéra.

LEKCE 10.

2.

1. Chtěla zůstat sama, proto ho poslala pryč. 2. Nepřipomněl jsi mi to, proto jsem na to zapomněl. 3. Chtěl jsem mu pomoci, proto jsem mu půjčil peníze. 4. Chtěl jsem se zeptat na odjezd vlaku, proto jsem šel do informací. 5. Zprávu musím odevzdat zítra ráno, proto ji musím dodělat doma. 6. Nezvýšili mi plat, proto jsem dal výpověď. 7. Česká republika má málo vlastních surovin, proto je závislá na dovozu. 8. Stále přibývá odpadu, proto se musí hledat nové způsoby jeho likvidace.

3.

1. Ptá se, zda nemůžeme dodat zboží už zítra. 2. Poradte se, pokud to považujete za nutné. 3. Nevím, zda se mám dívat na fotbal, nebo na seriál. 4. Přemýšlel jsem, zda ji můžu pozvat na koncert. 5. Když to dopíšeš do šesti, ještě to hodím na poštu. 6. Nejsem si jistý, zda vlak jede opravdu v sedm hodin. 7. Pokud nám dáte svou adresu, zašleme vám prospekty. 8. Přijď, jen když opravdu budeš chtít.

5.

Concorde překonal letový rekord

Zatímco na počátku 16. století Magalhães obeplouval zeměkouli přes tři roky, tryskový letoun Concorde obletěl Zemi za necelých dvaatřicet hodin. Za tu dobu se účastníci rekordního letu stali svědky tří východů i západů slunce a urazili 40 403 kilometry při průměrné rychlosti 1783 kilometry za hodinu. Jak oznámili kontrolóři na newyorském letišti, trval čistý čas letu 22 hodiny a 43 minuty, což je zlepšení o více než hodinu a dvacet minut proti minulému rekordu z roku 1988. Letoun přistál ve středu 16. srpna 1995 v New Yorku 31 hodinu 27 minut a 49 vteřin poté, co odtud v úterý odstartoval. Téměř stovka pasažérů za svého rekordního letu zkonsumovala jak 5 kilogramů kaviáru, tak 108 lahví šampaňského a 300 plechovek piva. I když pasažéři byli nadšení, že se stali aktivními účastníky rekordu, členové posádky se cítili velmi unaveni. „Jsme velmi unaveni, proto rekord raději oslavíme v posteli,“ řekl krátce po přistání jeden ze tří pilotů. „Byl to fantastický pocit. Nejlepším momentem však bylo překonání zvukové bariéry,“ sdělila jedna z cestujících.

7.

ubývá obyvatelstva x přibývá obyvatelstva – klesá počet obyvatelstva x stoupá počet – zvětšil se objem obchodu x zmenšil se objem – cena včetně poštovného x cena bez poštovného – vznik letecké společnosti x zánik letecké společnosti – naděje se rodí x naděje umírají – v blízkosti pobřeží x daleko od pobřeží – znečistit vodní zdroje x vyčistit vodní zdroje – vzduch se ochlazuje x vzduch se otepluje – letošní vedra jsou hrozná x letošní zima je hrozná – látky škodlivé pro člověka x látky zdravé pro člověka – zavodnit pole x odvodnit pole – vyběhnout z domu x zaběhnout do domu – zapnout přístroj x vypnout přístroj – zhasnout světlo x rozsvítit – zhasnout cigaretu x zapálit si cigaretu

8.

zkoumat planetu Mars – obíhat Zemi – účastnit se kosmického letu – očekávat sucha – ohrozit lidské zdraví, ovlivnit budoucnost, narušovat přírodní rovnováhu, těžit dřevo, znečistit vodní zdroj – varovat před katastrofou – vyvinout novou technologii – odhadovat směr hurikánu

9.

1. Země se pohybuje po oběžné dráze kolem Slunce. 2. Kampaň na pomoc ohroženým pralesům 3. Venuše je planeta Sluneční soustavy. – Zítra má být slunečný den. 4. Voda pokrývá dvě třetiny zemského povrchu. – Město chce vyřešit dopravní situaci podzemní drahou. 5. Budo-va je v katastrofálním stavu. – Vědci mají katastrofické scénáře budoucnosti Země. 6. Pracuje ve fyzikálním ústavu. – Duševně si odpočineme při fyzické činnosti. 7. Voda by měla být teplá 36°C. – Největšími znečišťovateli ovzduší v severních Čechách jsou tepelné elektrárny. 8. Pozor! Voda není pitná. Jestli nerozeznáš jedlé houby od jedovatých, nesbírej je. 9. Na jídelním lístku jsou mořské ryby. 10. Loňská a letošní vedra ukazují na oteplování atmosféry.

10.

1. Podle toho, co předpokládají odborníci, se počet obyvatel na Zemi zdvojnásobí za 40 let. Vědci předpokládají, že se počet obyvatel 2. Podle toho, co říká, si myslím, že není se situací spokojený. 3. Vaše špatná práce brzo povede k tomu, že budete propuštěn. 4. Budu si na vás stěžovat kvůli tomu, že rušíte noční klid. 5. Pralesy mizí kvůli tomu, že se těží dřevo, stavějí silnice a dálnice. 6. Vzhledem k tomu, že je malá poptávka po výrobku, snížíme jeho výrobu na polovinu. Protože je malá poptávka po výrobku, snížíme 7. Život v moři je ohrožen mimo jiné tím, že je moře znečišťováno u pobřeží. 8. Experti doporučují, aby se snížil přírůstek obyvatel.

13.

a) $11 \times 7 = 77$, 12×4 , $2 \times 2 = 4$, $2 \times 3 = 6$, b) $12 : 4 = 3$, $1200 : 100$, $30 : 6$, $134 : 2$, c) $23 + 18$, $9 + 19$, $30 + 14$, $23 + 18 = 41$, d) $9 - 3 = 6$, $14 - 3 = 11$, $9 - 2$

15.

Observatoř na Kleti nad Českým Krumlovem se zabývá výzkumem malých těles sluneční soustavy – planetek a komet – už od konce šedesátých let. – Dalším tisíci sedmi stům planetkám dali předběžné názvy a sledují je dál, aby ověřili, jestli to jsou nové objekty, anebo už známé. – „I když tým astronomů na Kleti není příliš početný, získal si svou vědeckou činností uznání ve světě.“ – Je to ve srovnání se zahraničními observatořemi s desítkami zaměstnanců úctyhodný výkon. – Hvězdárna na Kleti je v Čechách nejvýše položeným astronomickým pracovištěm.

16.

1. Ale ne, poznali jsme se na loňské dovolené. 2. Ale ne, včera ti zavolał. 3. Ale ne, lístek v prodeji před představením je o 50 korun dražší. 4. Ale ne, bydlí v centru města. 5. Ale ne, to je významný detail. 6. Ale ne, to jsou už potvrzené výsledky. 7. Ale ne, je to jen průměrná práce. 8. Ale ne, je pravá. 9. Ale ne, je to nezajímavý obraz. 10. Ale ne, leží v Krkonoších. 11. Ale ne, mé jednání je v souladu se zákonem. 12. Ale ne, půjdeme do sálu malířství osmnáctého století.

17. a)

Uložil dopis do zásuvky psacího stolu. Stále mi skákal do řeči. Nasedl do vozu a odjel. Vlak vjel do tunelu. Do místnosti vešel neznámý muž. Do cíle vběhl jako první. Oblékla se do nových šatů. Vzala dítě do rukou. Do dveří vstupuje první žena. Šel pomalu do schodů. Silnice stoupala do

L10

kopce. Vlak jede do Českých Budějovic. Okna vedou do dvora. Jeho slova nás přivedla do rozpaků. Soutěží ve skoku do výšky. Nezůstal jsem do konce představení. Vráťím se určitě do devíti hodin. Do vánoc to určitě nestihneme. Hračka je pro děti do 5 let. Představení je vyprodané do posledního místa. Škoda šla do tisíců korun. Cena výrobku je do tisíce korun. Utratil všechno do poslední koruny. Vezmu si nějaký kabát do deště. Hned se pustil do jídla. Dal se do smíchu. Nikdy bych do něho neřekl, že to bude umět. Zamiloval se do ní na první pohled.

17. b)

Vstal od stolu. Prohlédl si mě od hlavy k patě. Zpráva se šířila od úst k ústům. Odešla od manžela i s dětmi. Schránku máme napravo od dveří. Práce mu jde od ruky. Nezastavím se od rána do večera. Den ode dne vypadá hůř. Od toho setkání jsem ho neviděl. Podáš mi tamtu knihu – třetí od konce? Přečetl jsem noviny od první do poslední stránky. Dozvěděl jsem se to od známých. Dveře se otevřely samy od sebe. Slova mu nešla od srdce. Mám ti vyřídít pozdrav od Zdeňka Čapka. Kam se ztratil klíč od skříně? Ty skvrny od čaje nejdou vyprat. Nejsi daleko od pravdy. Musíš rozlišovat pravdu od lži. Ustoupili od svých požadavků. Oddělil se od ostatních hned na náměstí.

18. a)

Odešel během jednání. – Faktura je splatná do devátého března. – Onemocněl během dovolené. – K události došlo v noci ze čtvrtek na pátek. – Vracel jsem se domů už za tmy. – V kanceláři budu až od čtrnácti hodin. – Film je přístupný mládeži od patnácti let. – Bude-li ničení pralesů pokračovat současným tempem, zmizí do dvaceti pěti let.

18. b)

V blízkosti pobřeží je moře znečištěné. – Kolem Země ubývá ochranné ozónové vrstvy. – Uvnitř zaplavené oblasti zůstala hospodářská zvířata. – Dovnitř ohrožené oblasti je vstup zakázán. – Nedaleko pláže je řada hotelů. – Uprostřed jezera je malý ostrůvek. – Doprostřed místnosti postavili stůl s šesti židlemi.

19.

1. Protože silně pršelo (byl silný déšť), byly velké záplavy. 2. Protože je nedostatek potravin, stoupá počet lidí ohrožených hladem. 3. Protože je sucho, je nedostatek pitné vody. 4. Protože nemáme dost(atek) financí, musíme stavbu zastavit. 5. Letiště nepřijímá, protože (neboť) je hustá mlha. 6. Lékař mi změnil termín prohlídky, protože onemocněl. 7. Autobus měl zpoždění, protože (neboť) došlo k havárii na silnici. 8. Protože se otepluje atmosféra, dochází ke klimatickým změnám. 9. Protože jsou ničeny pralesy, mizí stovky druhů rostlin a zvířat. 10. Protože je nepříznivé počasí, byl zájezd odložen.

21.

rozpustit – rozpuštění, měřit – proměří, zaměřené, napojit – napojený, násobit – mnohonásobně, práce – vypracovali, pracují, kapka – kapkové, odkápnutím, čistý – nečistot, vyčistí, rychlý – urychlil, zrychluje

22.

obsluhuju počítač – užívám počítač – pracuju s počítačem – uvedl jsem (uvedu) počítač do chodu – zapnul jsem (zapnu), vypnul jsem (vypnu) počítač – připojil jsem (připojím) k počítači tiskárnu – píšu na klávesnici – čtu na obrazovce – vložil jsem (vložím) disketu do počítače, vyzval jsem (vyndám) disketu z počítače – spustil jsem (spustím) program

23.

Kepler a Praha

Třicátého září (devátý) roku šestnáct set přijel do Prahy na pozvání Tycha Brahe tehdejší profesor matematiky ve Štýrském Hradci Jan Kepler. Když Brahe v říjnu příštího roku zemřel, stal se Kepler jeho nástupcem – byl jmenován císařským matematikem s platem pět set zlatých, což však byla jen jedna šestina toho, co dostával Tycho Brahe. Navíc dostával plat nepravidelně, takže se musel věnovat i nevědecké astrologii proti své vůli. „Psal jsem hrozné kalendáře s horoskopy,“ řekl k (o) této své činnosti, neboť to bylo „o trochu lepší než chodit žebrať“. Roku šestnáct set devět vydal dílo Astronomica nova a v Praze napsal i dvě díla o optice. Stýkal se zde s lékařem Janem Jesenským, tehdejším rektorem Karlovy univerzity a s vynikajícím matematikem Joostem Bürgem. Prahu opustil po smrti Rudolfa II. a odešel učit na gymnázium do Lince. Dnes je v Linci po něm pojmenována univerzita.

24.

1. Kampak to jdeš? 2. Je to prý hezký film. Je to možná hezký film. 3. Tak to tedy udělám. 4. Vždyť jsi věděl, že přijdu až večer! 5. Nepochybně máš pravdu. 6. Přece mu to nedám zadarmo. Zrovna jemu to nedám zadarmo! 7. Že mu ty pomáháš! 8. Naštěstí byl ještě doma. 9. Už aby byl víkend! 10. Právě od tebe jsem to nečekal.

26.

K vánocům jí daroval knihu. – K obědu snědl guláš. – Je určen pevný termín. – Prodal mi to levně. – Zaplatil jsem za ty kalhoty tisíc korun. – Pojmenovali jsme psa jménem Rex. – Domluvil si s ním schůzku. – Zahrajeme si jednu partii šachu? – Vyhod' to! Odnes to! – Postavila vázu na stůl. – Uklidil. – Uklidil byt. – Hodil dopis do schránky. – Řekne mi to. – Pustil se do práce. – Je možné to opravit. – Co dnes hrají v kině? – Učí ho matematiku.

27.

1. Nejraději čtu, když ležím. 2. Ať chceme, nebo nechceme, musíme to předělat.. 3. Budeme mít přednášky celý týden kromě středy (mimo středu). 4. Od konce května bude platit nový jízdní řád. 5. Podle jejich zájmu si myslím, že diskuse bude určitě dlouhá. 6. Od zítřka bude platit letní čas. 7. Běhám každý den bez ohledu na počasí (za každého počasí, v každém počasí). 8. Má problémy v práci, a to nemluvím o jeho starostech s dětmi. 9. V oddělení je nás sedm včetně mé sekretářky. 10. Podle jeho nálady se zdá, že mu to nedopadlo dobře. 11. Podívejme se, kdo to přišel! 12. Rychle se najedl, ani si nesesl.

Dívajíc se, šla = 2 různé subjekty – špatně

Jsa, strávil jsem = 1 subjekt M sg. (j~~š~~ou → jsa) – správně

KRÁTKÉ BIOGRAFIE:

Karel Čapek (1890–1938) – český prozaik mezinárodního významu, dramatik, esejista a novinář, nejvýznamnější spisovatel první poloviny dvacátého století (drama RUR, Bílá nemoc, román Krakatit, Válka s mloky). Vůdčí osobnost humanistické inteligence první republiky (1918–1939).

Ema Destinnová (1878–1930) – česká světově proslulá operní pěvkyně (soprán). Vystupovala v Berlíně, Londýně, Paříži, v Metropolitní opeře v New Yorku a jinde.

Antonín Dvořák (1841–1904) – český hudební skladatel, spolu s B. Smetanou zakladatel české moderní hudby. Jako skladatel a dirigent proslavil českou hudbu po celém světě. Ředitel pražské konzervatoře a konzervatoře v New Yorku (1892–95). Těžiště jeho díla je v symfoniích (9) – nejznámější devátá Z nového světa.

Václav Havel (narozen 1936) – český dramatik a esejista, jeho hry jsou ostrou kritikou nesvobody, cenzury, byrokracie (hra Žebrácká opera, Audience, Vernisáž, Asanace). Vězněn pro své politické názory. Od roku 1989 po pádu komunismu československým prezidentem, od roku 1993 prezidentem České republiky.

Jaroslav Heyrovský (1890–1967) – český fyzikální chemik, objevitel elektrolýzy za použití rtuťové kapkové elektrody, tvůrce polarografu. Nositel Nobelovy ceny za chemii za rok 1959.

Bohumil Hrabal (narozen 1914) – český prozaik, autor básnických tragikomických příběhů o osudech svérázných lidí, řada próz zfilmována (Ostře sledované vlaky, Postřižiny, Slavnosti sněženek, povídky Perličky na dně, Pábitelé).

Mistr Jan Hus (asi 1372 – upálen 1415) – český myslitel, kazatel a vůdce reformního hnutí. Autor náboženských děl, význam pro rozvoj českého jazyka (zjednodušil český pravopis). 1412 dán do klatby, na koncilu v Kostnici odmítl odvolat své učení a 1415 upálen. Jeho smrt urychlila vývoj k husitskému revolučnímu hnutí (1419–1436).

Franz Kafka (1883–1924) – pražský německý spisovatel, romány Amerika, Proces a Zámek, kratší prózy (Proměna) – obraz tragické bezmocnosti člověka před absurditou světa.

Egon Erwin Kisch (1885–1948) – pražský německý spisovatel a novinář, autor reportáží z pražského prostředí (Zuřivý reportér) a ze zahraničních cest.

Jan Ámos Komenský (1592–1670) – český pedagog („učitel národů“), humanistický filozof, spisovatel a teolog, jedna z největších postav českých kulturních dějin. Položil základy novověké pedagogice. Po roce 1620 nucen odejít do emigrace, pohřben v Naardenu (Nizozemí).

Jan Kubelík (1880–1940) – český světově proslulý houslista, autor houslových koncertů.

Karel Hynek Mácha (1810–1836) – český básník, nejvýznamnější představitel českého romantismu, vrcholné dílo – lyrickoepická báseň Máj. Položil základy moderního českého básnictví.

Tomáš Garrigue Masaryk (1850–1937) – český politik, státník, filozof. Svou politickou činností se zasloužil o vznik samostatného Československa v roce 1918, jehož prezidentem byl od roku 1918 do roku 1935. Stal se symbolem samostatnosti českého státu.

Vladimír Menšík (1929–1988) – český filmový herec, populární především svými komediálními rolemi. Činný v televizi a rozhlasu.

Božena Němcová (1820–1862) – česká spisovatelka, zakladatelka moderní české prózy. Zpracovávala lidové pohádky, autorka povídek a rozsáhlejších próz, vrcholné dílo – Babička.

František Nepil (1929–1995) – český prozaik a humorista, autor dětské literatury.

Václav Neumann (1920–1995) – významný český dirigent, zakladatelský člen Smetanova kvarteta.

František Palacký (1798–1876) – český historik, filozof, jeden z nejvýznamnějších politiků 2. poloviny 19. století – doby rostoucího národního vědomí a boje za samostatnost českého státu. Podal filozoficky koncipovaný obraz českých národních dějin, který ovlivnil veškeré české umění 19. století i politický boj za samostatnost. Jeho výrazná osobnost vyrostla v postavu „otce národa“.

Ota Pavel (1930–1973) – český prozaik, autor osobitých povídek, které mají autobiografický základ (knihy povídek Smrt krásných srnců, Jak jsem potkal ryby). Tvůrce moderní sportovní publicistiky a beletrie.

Karel Poláček (1892–1944) – český prozaik a novinář, autor humoristicky laděných románů (Dům na předměstí, Bylo nás pět).

Jaroslav Seifert (1901–1986) – významný český básník – lyrik, nositel Nobelovy ceny za literaturu za rok 1984 (básnické sbírky Poštovní holub, Maminka).

Miroslav Skála (narozen 1924) – humoristický prozaik a dramatik (Svatební cesta do Jiljí, Uvěřitelné příběhy doktora Papula).

Bedřich Smetana (1824–1884) – český hudební skladatel, s A. Dvořákem zakladatel české národní hudby. Svým dílem položil základy české novoromantické hudby. Autor „národních“ oper (Prodaná nevěsta, Libuše), symfonických básní – nejznámější cyklus Má vlast, kterým se každoročně 12. 5. otevírá mezinárodní hudební festival Pražské jaro.

Jan Werich (1905–1980) – český filmový a divadelní herec, dramatik a filmový scenárista. S J. Voskovcem vytvořil v Osvobozeném divadle (1927–38) velmi úspěšnou osobitou komickou dvojici klaunů V+W. Spolu napsali řadu politických revue (Balada z hadrů, Kat a blázen, Osel a stín) a na hudbu Jaroslava Ježka texty mnoha písní.

Otto Wichterle (narozen 1913) – český chemik, akademik České akademie věd, člen Švédské královské akademie aj. Jedna z největších vědeckých osobností současnosti. Autor mnoha objevů, mimo jiné hydrofilních gelů – materiálu pro měkké kontaktní čočky.

Seznam použité literatury:

Lekce 1:

Jan Munzar: Medardova kápe – Horizont 1986

Mladá fronta Dnes 11. 10. 1994 – Republika musí zlepšit nabídku pro turisty z ciziny

M. Širůčková: Zlatý klíček – SPN, Praha 1991 (str. 10)

Jiří Žáček: Jazykolamy – Mateřídouška č. 10/1995

Lekce 2:

Karel Čapek: Hovory s T. G. Masarykem – Československý spisovatel, Praha 1990 (str. 79–84)

M. Širůčková: Zlatý klíček – SPN, Praha 1991 (str. 28)

Lekce 3:

Miroslav Skála: Uvěřitelné příhody doktora Papula – Československý spisovatel, Praha 1981
(str.13–17, str.18–48)

MF Dnes 18. 4. 1995 – Fakta z hokejové historie

Slavia vyhrála v Jablonci

MF Dnes 15. 4. 1995 – Jelínek zařídil výhru košíkářů Vyšehradu

Sport – různé

Rekordní vítězství zakončili na Spartě ohňostrojem

Hokejová reprezentace ukázala svoji sílu

Lekce 4:

František Nepil: Malý atlas mého srdce – Olympia, Praha 1991 (str. 97–100)

MF Dnes, Magazín 21.12. 1994: Slavní strážníci kuchaře Trejbalu (str. 7–8)

Ota Pavel: Zlatí úhoři – Československý spisovatel, Praha 1988

(str. 26–32 Nejdražší ve střední Evropě,

str. 76–83 Kapři pro wehrmacht)

Anekdoty pro všední den – Lidové nakladatelství, Praha 1976

Lekce 5:

MF Dnes, příloha Víkend 15. 4. 1995 – Nové zkratky na obzoru

MF Dnes, Magazín 22. 9. 1994 – Nikdy jsem se nebál začít znovu (str. 7–8)

Český deník 21.10. 1994 – Česká hvězda nad Basilejí

M. Širůčková: Zlatý klíček – SPN, Praha 1991 (str. 16)

Lekce 6:

Věra Höppnerová: Deutsch in der Wirtschaft – Scientia, Praha 1993 (str. 40–41, 91)

MF Dnes, Magazín 20. 10. 1994. Ekozemědělství '94 (str. 26–31)

MF Dnes 11.10. 1994 – Průmyslová výroba se stále zvyšuje

Český deník 28. 9. 1994 – Mimořádná příloha Czech Made

MF Dnes 15. 12. 1995 – Mléčný trh mají ovládnout velké firmy

MF Dnes 18. 12. 1995 – Na drsné Vysočině asi budou chmelnice

Lekce 7:

MF Dnes, příloha Víkend 7. 1. 1995 – Není nad odborníka, jen ho najít

MF Dnes, příloha Víkend 17. 12. 1994 – Od dudlíku přímo ke kravatě

MF Dnes, příloha Víkend 14. 1. 1995 – Všechno tady bylo

Ekonom – Co pro vás znamenají peníze?

MF Dnes, příloha Víkend 7. 5. 1993 – Čtení z peněženky

Lekce 8

MF Dnes, Magazín 6. 4. 1995 – Don Quijote z Antarktidy (str.7–8)

MF Dnes 18. 7. 1995 – Stráský a Giunti podepsali dohodu o programu PHARE

MF Dnes 29. 6. 1995 – Klaus odjíždí na ekonomické fórum

Týden č. 7/1995 – Ústavní systém České republiky (str. 32, 33)

Mladý svět č. 6/1995 – Co s reklamou na cigarety

MF Dnes 4. 3. 1995 – Kostel ve Žďáru bude zapsán do UNESCO

MF Dnes, příloha Víkend 11. 2. 1995 – Moravské překvapení najdeme již na seznamu UNESCO

MF Dnes 13. 10. 1994 – Dánská královna si prohlédla Krumlov

Liberecký deník 23. 1. 1995 – Budeme mít dvanáct dnů pracovního klidu?

MF Dnes 10. 2. 1995 – Poslanci povolili reklamu na cigarety

MF Dnes 3. 2. 1995 – Klaus vítá čtvrté hodinky před poslanci

Lekce 9:

Jaroslav Seifert: Maminka – Československý spisovatel, Praha 1986 (str. 35)

Jaroslav Seifert: Čas plný písní – Odeon, Praha 1990 (str. 72)

Vařila myška kašičku – Albatros, Praha 1983

Václav Havel: Do různých stran – Lidové noviny, Praha 1990 (str. 266–267)

Lekce 10

Časopis 100+1, č. 5/1989 – Co to děláme se Zemí? (str. 7–12)

MF Dnes 18. 8. 1995 – Cesta kolem světa za dvaatřicet hodin

Ctibor Rybár: Židovská Praha – TV Spektrum 1991 (str. 260–261)

MF Dnes, Magazín 12. 1. 1995 – Kapka rtuti hledá stopy

Českolipské listy 18. 2. 1995 – Dovolte bych suše předpokládal, Golema že všichni znáte tu

MF Dnes 13. 4. 1993 – Astronomové z Kletě objevili 174 planetek

Vladimír Menšík: Vománkové víno – Rudé Právo 8. 4. 1995

Večerník Praha 25. 9. 1992 – Kepler a Praha

B. Havránek – A. Jedlička: Česká mluvnice – SPN, Praha 1981

VI. Šmilauer: Nauka o českém jazyku – SPN, Praha 1972

I. Poldauf – K. Šprunk: Čeština jazyk cizí – SPN, Praha 1968

Slovník spisovného jazyka českého I–VIII – Academia, Praha 1989

M. Těšitelová – J. Petr – J. Králík: Retrogradní slovník současné češtiny – Academia, Praha 1986

Z. Palková: Základní kurs české výslovnosti – SPN, Praha 1989

L. Schönová: Jak se to řekne německy – SPN, Praha 1989

E. Čechová: Čeština pro cizince – SPN, Praha 1990

Manual de conversación española – SPN, Praha 1976

Ilustrovaný encyklopedický slovník I–III – Academia, Praha 1980

Kdo je kdo 1991/92 Česká republika – Kdo je kdo, Praha 1991

REJSTŘÍK GRAMATICKÝCH JEVŮ

(Register des grammaticalischen Stoffes)

(Index of grammatical phenomena)

133n – Číslo stránky a stránky
následující (folgend, following)

adjektivum: jmenné formy 133n, verbální 150,172n, 297, posesivní 130n, neurčité a záporné 355n,
deklinace 416n komparace 63, 426
adverbium: neurčité a záporné 355n, *asi* a jeho synonyma 223, komparace 427
akuzativ u sloves 52n,151 n, 432n, 437n
augmentativa 366
citoslovce 347
cizí slova 175,178, 232, 265, 297, 347, deklinace 71n
částice 406
čeština: spisovná 172, 213, obecná 412n
číslo substantiv 12n
číslovky: 33, 213, 272, deklinace 212n, 423, druhové 13, zlomky 213
dativ: u adjektiv 251, u sloves 251n, 430 n
deklinace: adjektiv 130n, 416 n, číslovky 212n, 423, zájmen 424n
deklinace substantiv: 410n, zvláštnosti 105n, *kuře, ruce, nohy, oči, uši* 51, cizí substantiva
na -es, -as, -us, -os 71, na -i, -y, -e 71, na -um, -ma 72, na -ea, -ua, -ia 72, změna
hlásek 414n, *á–a, i–í* 384
deminutiva 110, 365
genitiv: významy 186n, u adjektiv 186n, u sloves 187n, 428n
infinitiv 55
instrumentál: u adjektiv 338, u sloves 339n, 437n
interjekce 347
komparace: adjektiv 63, 426, adverbíí 427
kompozita 271n
kondicionál minulý 112
konjunkce 135, 214, 296, 343, 381n, 459n
lokál u sloves 53; 153, 312n, 434n
neurčité zájmeno a adverbium 355n
obecná čeština 412n
opakovací sloveso 257, 267n
participium 409n
partikule 406
pasivní forma sloves 92n
pasívum reflexivní 90, složené 91n
pluralia tantum 12
podmínková věta 214
posesivní adjektiva 130n
prefix u sloves: 441, *do-*136n, 259, *na-* 175, *nad-* 176, *o-* 298, *od-* 97, *po-* 344, *pod-* 176, *pro-* 299,
pře- 257n, *před-* 215, *při-* 258, *roz-* 135n, *s-* 55, *u-* 275n, *v-* 446, *vy-* 215n, *vz-* 216, *z-* 447,
za- 345
prefix u substantiv a adjektiv 218, 300, 387, 395n
prefixy slovesa: *brát* 33n, *být* 234, *dávat / dát* 407, *dělat* 195, *chodit* 68, *klást* 277,
mluvit 362n, *myslet* 148, *padat* 137, *-pojovat/-pojit* 257, *psát* 321, *-pouštět/-pustit* 385,
-stupovat/-stoupit 16, *vést* 176n, *vézt* 217

prepozice: 449n, s genitivem 396n, s dativem 248n, s lokálem 309n, s instrumentálem 336n
prepozice: *na* 145n,151n, *za* 194, *k* 250, 252, *o* 52n, 256
přechodník 409n
reflexivní: sloveso 26n, 55, pasívum 90
rodina slovní: *brát* 33n, *být* 234, *dávat/dát* 407, *dělat* 195, *chodit* 68, *klást* 277, *mluvit* 362n,
myslet 148, *psát* 321
sekundární imperfektivní sloveso 225n
singularia tantum 12
slovesně-jmenné vazby 290n
sloveso: s genitivem 187n, 428n, s dativem 251n, 430n, s akuzativem 432n, 437n, s lokálem
312n, 434n, s instrumentálem 339n, 437 n, s prepozicí *o* 52n, 313, *na* 151n, 312n
sloveso: pohybu 23, opakovací 257, 267n, reflexivní 26n, 55, pravopis v préteritu 343,
sekundární imperfektivní 225n
spisovná čeština 172, 213
substantivum: verbální 210, deklinace 51, 71n,105n, 384, 416n
tvoreni adjektiv: ze substantiv 15, 96,135, 215, 294n, 297, 343, 384n, ze sloves 214, 215, 255,
z adverbíí 256, deminutivum a augmentativum 365n
tvoreni adverbíí 55, deminutivum 365
tvoreni sloves z adjektiv 96, 170n, deminutivum 365
tvoreni substantiv: přechylování (F z M) 37, obyvatelská jména 78, názvy vlastností a nositelů
vlastností 114n, nástroje, prostředky 158n, osoby podle zaměstnání 196n, výsledky činnosti
228n, 296n, názvy míst 270n, deminutivum a augmentativum 365n
velká písmena – jejich psaní 16, 462
verbální adjektivum: pasivní 150, aktivní 172n, 297
verbální substantivum 210
výslovnost: *a, e* 38, *c–s, š, č* 79, *h–ch* 160, *k–g* 279, *p–b* 116, *r–ř* 236, *s–z* 323, *š–ž* 368,
t–d 199, *t’–d’* 199, *v–f* 279
zájmeno *se* 28, *jehož, jejíž, jejichž* 185, *jenž, jež* 292n, *týž, tentýž* 357n
záporné adjektivum a adverbium 355n
změna hlásek 384, 414n

INHALT (OBSAH)

Vorwort 5

Lektion 1: Kam pojedeme? 9

 A: § 1 Nummer bei Substantiven – 12, Übungen für die Wiederholung der Deklination – 14, Grammatische Bemerkungen – 15, Lexikalische Bemerkungen – 17, Text 1: **Kam na víkend?** – 18

 B: § 2 Reflexive Verben – 26, § 3 Deklination des Pronomens „se“ – 28, Text 2: **Musíme zlepšit turistickou nabídku** – 30, Wortfamilie: „brát“ – 33, § 4 Movierung – 37, Aussprache: „e“, „a“ – 38

 Konversationsthema: Cestování – 39

Lektion 2: Zase jsme se setkali 48

 A: § 5 Unregelmäßige Deklination – 51, § 6 Verben mit Präposition „o“ – 52, Grammatische Bemerkungen – 55, Lexikalische Bemerkungen – 56, Text 1: **V hotelovém baru** – 58, Wortfamilie: „chodit“ – 68

 B: § 7 Deklination der Fremdsubstantive – 71, Text 2: **K. Čapek: Hovory s T. G. Masarykem** – 74, § 8 Einwohnernamen – 78, Aussprache: „c“ – 79

 Konversationsthema: Rodina, člověk – 80

Lektion 3: V nouzi poznáš přítele 87

 A: § 9 Reflexives und zusammengesetztes Passiv – 90, Grammatische Bemerkungen – 96, Lexikalische Bemerkungen – 98, Text 1: **Neuvěřitelné příhody doktora Bábka** – 99

 B: § 10 Besonderheiten der Deklination der Substantive – 105, Text 2: **Neuvěřitelné příhody doktora Bábka** (pokračování) – 108, § 11 Konditional der Vergangenheit – 112, Redewendungen mit dem Verb „mít“ – 113, § 12 Namen der Eigenschaften und deren Träger – 114, Aussprache: „p – b“ – 116

 Konversationsthema: Čas, počasí, příroda, sport – 117

Lektion 4: Při dobrém jídle 127

 A: § 13 Possessivadjektive – 130, § 14 Kurze Adjektivformen – 133, Grammatische Bemerkungen – 135, Lexikalische Bemerkungen – 138, Text 1: **Jak to dopadlo?** – 139, Wortfamilie: „myslet“ – 148

 B: § 15 Verbales Passivadjektiv – 150, § 16 Verben mit Präposition „na“ – 151, Text 2: **O. Pavel: Nejdražší ve střední Evropě** – 155, § 17 Bezeichnungen der Instrumente, der Mittel – 158, Aussprache: „h – ch“ – 160

 Konversationsthema: Hobby, koníčky, záliby – 161

Lekce 5: Pracovní plány 167

 A: § 18 Bildung der Verben aus Adjektiven – 170, § 19 Aktives Verbaladjektiv – 172, Grammatische Bemerkungen – 174, Lexikalische Bemerkungen – 177, Text 1: **Pavla a Zdeněk** – 179

 B: § 20 Relativpronomen „jehož, jejíž, jejichž“ – 185, § 21 Funktion des Genitivs (bei Substantiven, Adjektiven und Verben) – 186, Text 2: **Josef Hrabec** – 191, Wortfamilie: „dělat“ – 195, § 22 Berufsnamen – 196, Aussprache: „t–d, t’–d“ – 199

 Konversationsthema: Práce, zaměstnání, školní vzdělání – 200

Lektion 6: O hospodářství 207

 A: § 23 Verbales Substantiv – 210, § 24 Deklination der Numeralien, Bruchzahlen – 212, Grammatische Bemerkungen – 214, Lexikalische Bemerkungen – 217, Text 1: **Značka kvality Czech Made** – 219, § 25 „así“ – 223

 B: § 26 Sekundäre imperfektive Verben – 225, § 27 Benennungen der Resultate der Tätigkeit – 228, Text 2: **Ekozemědělství v začátcích** – 231, Wortfamilie: „být“ – 234, Aussprache: „r – ř“ – 236

 Konversationsthema: Průmysl, zemědělství – 237

Lektion 7: Není nad profesionální služby 245

 A: § 28 Präpositionen mit Dativ – 248, § 29 Dativ bei Verben und Adjektiven – 251, § 30 Bildung der Adjektive aus Verben und Adverbien – 255, Grammatische Bemerkungen – 256, Lexikalische

Bemerkungen – 258, Text 1: **Není nad odborníka, jen ho najít** – 261, **Výchova ke společenskému oděvu** – 264

B: § 31 Benennungen der Plätze – 270, § 32 Wortzusammensetzung – 271, Text 2: **Peníze nemusí jen ležet v bance** – 273, Wortfamilie: „klást“ – 277, Aussprache: „k – g, v – f“ – 279

Konversationsthema: Služby, peníze – 280

Lektion 8: Už jsi četl dnešní noviny? 287

 A: § 33 Konstruktionen „es kommt zur Änderung“ – 290, § 34 Relativpronomen „jenž“ – 292, § 35 Bildung der Adjektive aus Substantiven – 294, Grammatische Bemerkungen – 296, Lexikalische Bemerkungen – 300, Text 1: **Česká republika** – 304

 B: § 36 Präpositionen mit Lokativ „o, po, při, v“ – 309, § 37 Verben mit Lokativ – 312, Text 2: **České baroko na seznamu památek UNESCO** – 316, **Don Quijote z Antarktidy** – 317, Wortfamilie: „psát“ – 321, Aussprache: „s – z“ – 323

 Konversationsthema: Tisk, soudnictví a kriminalita, politický život, mezinárodní organizace, armáda – 324

Lektion 9: Z kultury 333

 A: § 38 Präpositionen mit Instrumental – 336, § 39 Instrumental bei Adjektiven und Verben – 338, Grammatische Bemerkungen – 343, Lexikalische Bemerkungen – 346, Text 1: **I život bez televize je životem** – 348

 B: § 40 Unbestimmte und negative Pronomina und Adverbien – 355, § 41 Pronomen „týž, tentýž“ – 357, Text 2: **Zlodějská přítelkyně** – 359, Wortfamilie: „mluvit“ – 362, § 42 Verkleinerungsform und Vergrößerungsform der Substantive – 365, Aussprache: „š – ž“ – 368

 Konversationsthema: Umění – 369

Lektion 10: Nejen věda, ale i pověsti 378

 A: § 43 Konjunktionen – 381, Grammatische Bemerkungen – 384, Lexikalische Bemerkungen – 386, Text 1: **Co to děláme se Zemí?** – 388, Trochu matematiky a fyziky – 392, § 44 Präfixe bei Substantiven und Adjektiven – 395

 B: § 45 Präpositionen mit Genitiv – 396, Text 2: **Nobelovská tradice české polarografie pokračuje** – 402, **Pražský Golem** – 404, Partikel – 406, Wortfamilie: „dávát / dát“ – 407, § 46 Partizipien – 409, Aussprache: Konsonantengruppen, stimmhafte und stimmlose Konsonanten, kurze und lange Vokale – 411

 Konversationsthema: Obecná čeština – 412

Ablaut 414

Übersicht der tschechischen Deklination der Adjektive und Substantive 416

Deklination der Numeralien 423

Deklination der Pronomina 424

Adjektive – Komparation 426

Adverbien – Komparation 427

Übersicht der Verbalwortfügungen 428

Verbpräfixe – alphabetische Übersicht 441

Präpositionen – alphabetische Übersicht 449

Konjunktionen – alphabetische Übersicht 459

Großschreibung 462

Schlüssel 463

Kurze Biographien 500

Verzeichnis der angewandten Literatur 502

Register des grammatikalischen Stoffes 504

Inhalt 506

Abkürzungen 510

CONTENTS (OBSAH)

Preface 6

Lesson 1: Kam pojedeme? 9

 A: § 1 Singular and plural nouns – 12, Exercises to revise the declension – 14, Grammatical remarks – 15, Lexicographic remarks – 17, Text 1: **Kam na víkend?** – 18

 B: § 2 Reflexive verbs – 26, § 3 Declension of the pronoun „se“ – 28, Text 2: **Musíme zlepšit turistickou nabídku** – 30, Word family: „brát“ – 33, § 4 Motion – 37, Pronunciation: „e“, „a“ – 38

 Conversation topic: Cestování – 39

Lesson 2: Zase jsme se setkali 48

 A: § 5 Irregular declension – 51, § 6 Verbs with the preposition „o“ – 52, Grammatical remarks – 55, Lexicographic remarks – 56, Text 1: **V hotelovém baru** – 58, Word family: „chodit“ – 68

 B: § 7 Declension of nouns of foreign origin – 71., Text 2: **K. Čapek: Hovory s T. G. Masarykem** – 74, § 8 Names of inhabitants – 78, Pronunciation: „c“ – 79

 Conversation topic: Rodina, člověk – 80

Lesson 3: V nouzi poznáš přítele 87

 A: § 9 Reflexive and compound passive – 90, Grammatical remarks – 96, Lexicographic remarks – 98, Text 1: **Neuvěřitelné příhody doktora Bábka** – 99

 B: § 10 Peculiarities of the declension of nouns – 105, Text 2: **Neuvěřitelné příhody doktora Bábka** (pokračování) – 108, § 11 Past conditional – 112, Idioms with the verb „mít“ – 113, § 12 Names of properties and of their bearers – 114, Pronunciation: „p – b“ – 116

 Conversation topic: Čas, počasí, příroda, sport – 117

Lesson 4: Při dobrém jídle 127

 A: § 13 Possessive adjectives – 130, § 14 Short adjectival forms – 133, Grammatical remarks – 135, Lexicographic remarks – 138, Text 1: **Jak to dopadlo?** – 139, Word family: „myslet“ – 148

 B: § 15 Passive verbal adjectives – 150, § 16 Verbs with the preposition „na“ – 151, Text 2: **O. Pavel: Nejdražší ve střední Evropě** – 155, § 17 Names of tools and means – 158, Pronunciation: „h – ch“ – 160

 Conversation topic: Hobby, koníčky, záliby – 161

Lesson 5: Pracovní plány 167

 A: § 18 Formation of verbs from adjectives – 170, § 19 Active verbal adjective – 172, Grammatical remarks – 174, Lexicographic remarks – 177, Text 1: **Pavla a Zdeněk** – 179

 B: § 20 Relative pronouns „jehož, jejíž, jejichž“ – 185, § 21 Function of the genitive (with nouns, adjectives and verbs) – 186, Text 2: **Josef Hrabec** – 191, Word family: „dělat“ – 195, § 22 Names of professions – 196, Pronunciation: „t – d, ť – d“ – 199

 Conversation topic: Práce, zaměstnání, školní vzdělání – 200

Lesson 6: O hospodářství 207

 A: § 23 Nouns formed from verbs – 210, § 24 Declension of the numerals, fractions – 212, Grammatical remarks – 214, Lexicographic remarks – 217, Text 1: **Značka kvality Czech Made** – 219, § 25 „asi“ – 223

 B: § 26 Secondary imperfective verbs – 225, § 27 Names of the results of various activities – 228, Text 2: **Ekozemědělství v začátcích** – 231, Word family: „být“ – 234, Pronunciation: „r – ř“ – 236

 Conversation topic: Průmysl, zemědělství – 237

Lesson 7: Není nad profesionální služby 245

 A: § 28 Prepositions with the dative – 248, § 29 Dative with verbs and adjectives – 251, § 30 Formation of adjectives from verbs and adverbs – 255, Grammatical remarks – 256, Lexicographic remarks – 258, Text 1: **Není nad odborníka, jen ho najít** – 261, **Výchova ke společenskému oděvu** – 264

B: § 31 Denotation of places – 270, § 32 Compound words – 271, Text 2: **Peníze nemusí jen ležet v bance** – 273, Word family: „klást“ – 277, Pronunciation: „k – g, v – f“ – 279

Conversation topic: Služby, peníze – 280

Lesson 8: Už jsi četl dnešní noviny? 287

 A: § 33 Verbal sentential constructions – 290, § 34 Relative pronoun „jenž“ – 292, § 35 Formation of adjectives from nouns – 294, Grammatical remarks – 296, Lexicographic remarks – 300, Text 1: **Česká republika** – 304

 B: § 36 Prepositions with the locative „o, po, při, v“ – 309, § 37 Verbs with the locative – 312, Text 2: **České baroko na seznamu památek UNESCO** – 316, **Don Quijote z Antarktidy** – 317, Word family: „psát“ – 321, Pronunciation: „s – z“ – 323

 Conversation topic: Tisk, soudnictví a kriminalita, politický život, mezinárodní organizace, armáda – 324

Lesson 9: Z kultury 333

 A: § 38 Prepositions with the instrumental – 336, § 39 The instrumental with adjectives and verbs – 338, Grammatical remarks – 343, Lexicographic remarks – 346, Text 1: **I život bez televize je životem** – 348

 B: § 40 Definite and indefinite pronouns and adverbs – 355, § 41 The pronoun „týž, tentýž“ – 357, Text 2: **Zlodějská přítelkyně** – 359, Word family: „mluvit“ – 362, § 42 Diminutive and augmentative form of nouns – 365, Pronunciation: „š – ž“ – 368

 Conversation topic: Umění – 369

Lesson 10: Nejen věda, ale i pověsti 378

 A: § 43 Conjunctions – 381, Grammatical remarks – 384, Lexicographic remarks – 386, Text 1: **Co to děláme se Zemí?** – 388, Trochu matematiky a fyziky – 392, § 44 Prefixes of nouns and adjectives – 395

 B: § 45 Prepositions with the genitive – 396, Text 2: **Nobelovská tradice české polarografie pokračuje** – 402, **Pražský Golem** – 404, Particles – 406, Word family: „dávat / dát“ – 407, § 46 Participles – 409, Pronunciation: consonant groups, voiced and voiceless consonants, short and long vowels – 411

 Conversation topic: Obecná čeština – 412

Change of vowel sounds 414

Summary of the declension of Czech adjectives and nouns 416

Declension of the numerals 423

Declension of the pronouns 424

Adjectives – comparison 426

Adverbs – comparison 427

Summary of verbal phrases 428

Verbal prefixes – alphabetical summary 441

Prepositions – alphabetical summary 449

Conjunctions – alphabetical summary 459

Use of capital letters 462

Key 463

Short biographies 500

Bibliography 502

Index of grammatical phenomena 504

Contents 508

Abbreviations 510

ZKRATKY:

M	maskulinum, mužský rod
Mž	maskulinum životné
Mn	maskulinum neživotné
F	femininum, ženský rod
N	neutrum, střední rod
Nom, N	nominativ, 1. pád
Gen, G	genitiv, 2. pád
Dat, D	dativ, 3. pád
Ak	akuzativ, 4. pád
Lok, L	lokál, 6. pád
Instr, I	instrumentál, 7. pád
sg.	singular, jednotné číslo
pl.	plural, množné číslo
3. os. pl.	3. osoba plurálu
pf.	perfektivní, dokonavé sloveso
impf.	imperfektivní, nedokonavé sloveso
inf.	infinitiv
subst.	substantivum, podstatné jméno
adj.	adjektivum, přídavné jméno
adv.	adverbium, příslovce
Cv	cvičení
Gr	gramatika
Př.	příklad
např.	například
atd.	a tak dále
apod.	a podobně
tj.	to je
aj.	a jiné

ABKÜRZUNGEN:

Maskulinum
Maskulinum belebt (Mb)
Maskulinum unbelebt (Mu)
Femininum
Neutrum
Nominativ, 1. Fall
Genitiv, 2. Fall
Dativ, 3. Fall
Akkusativ, 4. Fall
Lokativ, 6. Fall
Instrumental, 7. Fall
Singular, Einzahl
Plural, Mehrzahl
3. Person Plural (Mehrzahl)
perfektives – vollendetes Verb
imperfektives – unvollendetes Verb
Infinitiv – Nennform
Substantivum
Adjektivum
Adverbium
Übungen
Grammatik
Beispiel
zum Beispiel
und so weiter
und ähnlich
das ist
und anderes

ABBREVIATIONS:

masculine
masculine animate (Ma)
masculine inanimate (Mi)
feminine
neuter
nominative, 1st case
genitive, 2nd case
dative, 3rd case
accusative, 4th case
locative, 6th case
instrumental, 7th case
singular
plural
3rd person plural
perfective verb
imperfective verb
infinitive
noun
adjective
adverb
exercises
grammar
example
for instance, for example
etc., and so on
and similarly
i. e.
and others

